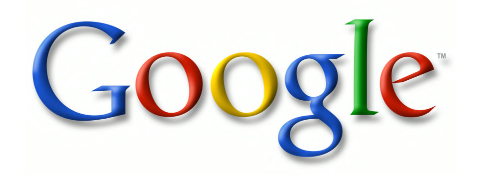
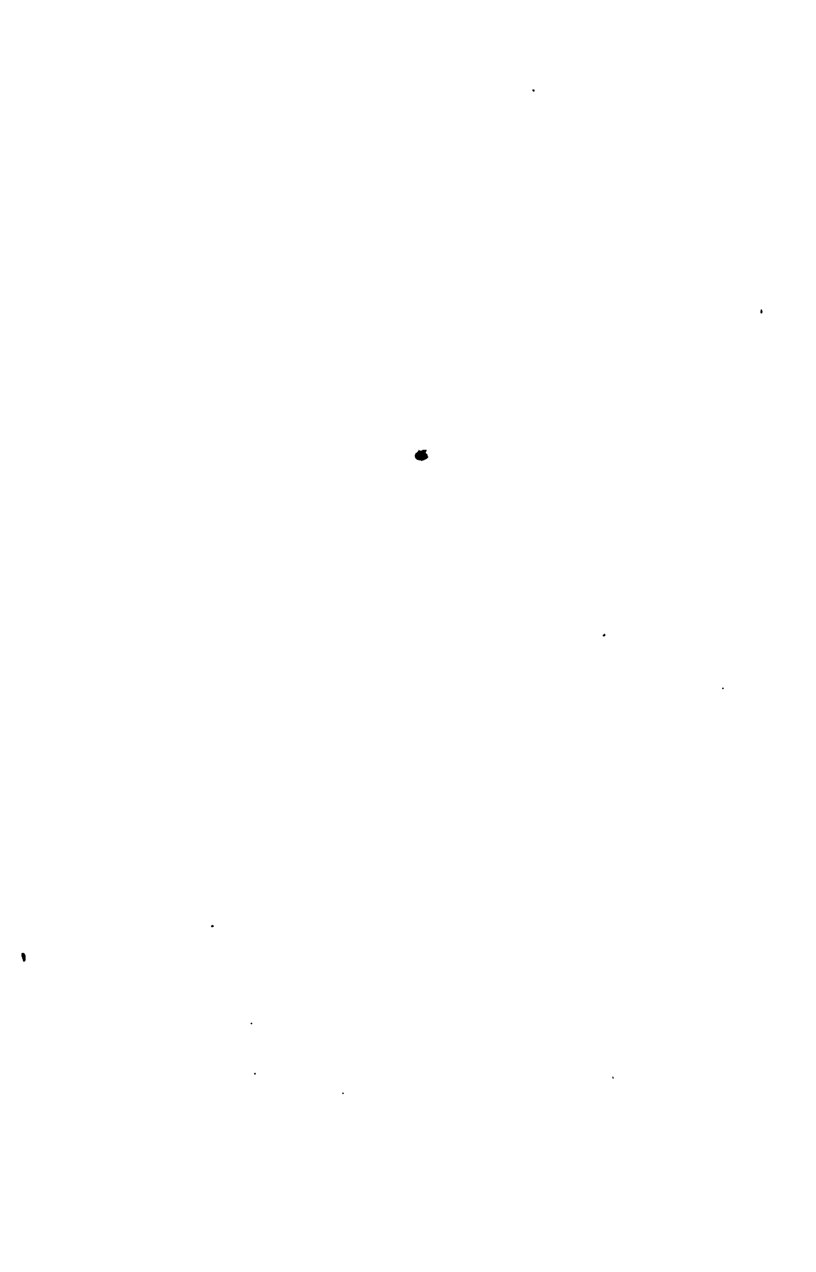
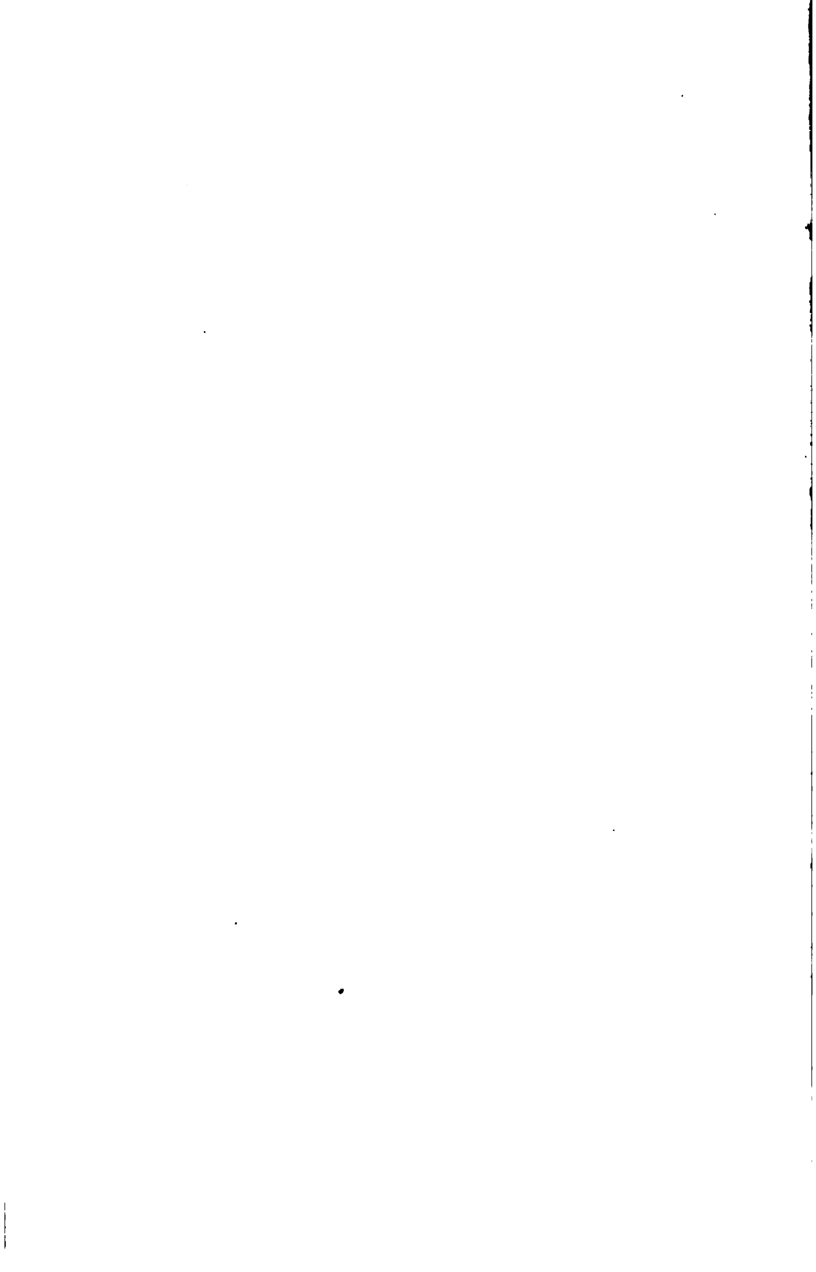








ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

EVRIPIDIS

TRAGOEDIAE

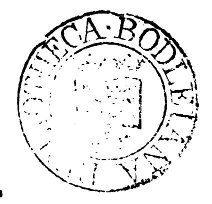
EX RECENSIONE

AVGVSTI NAVCKII

EDITIO TERTIA

VOLVMEN I





LIPSIAE

SVMPTIBVS ET TYPIS B. G. TEVBNERI

MDCCCLXXVI.

VIRO ILLVSTRISSIMO

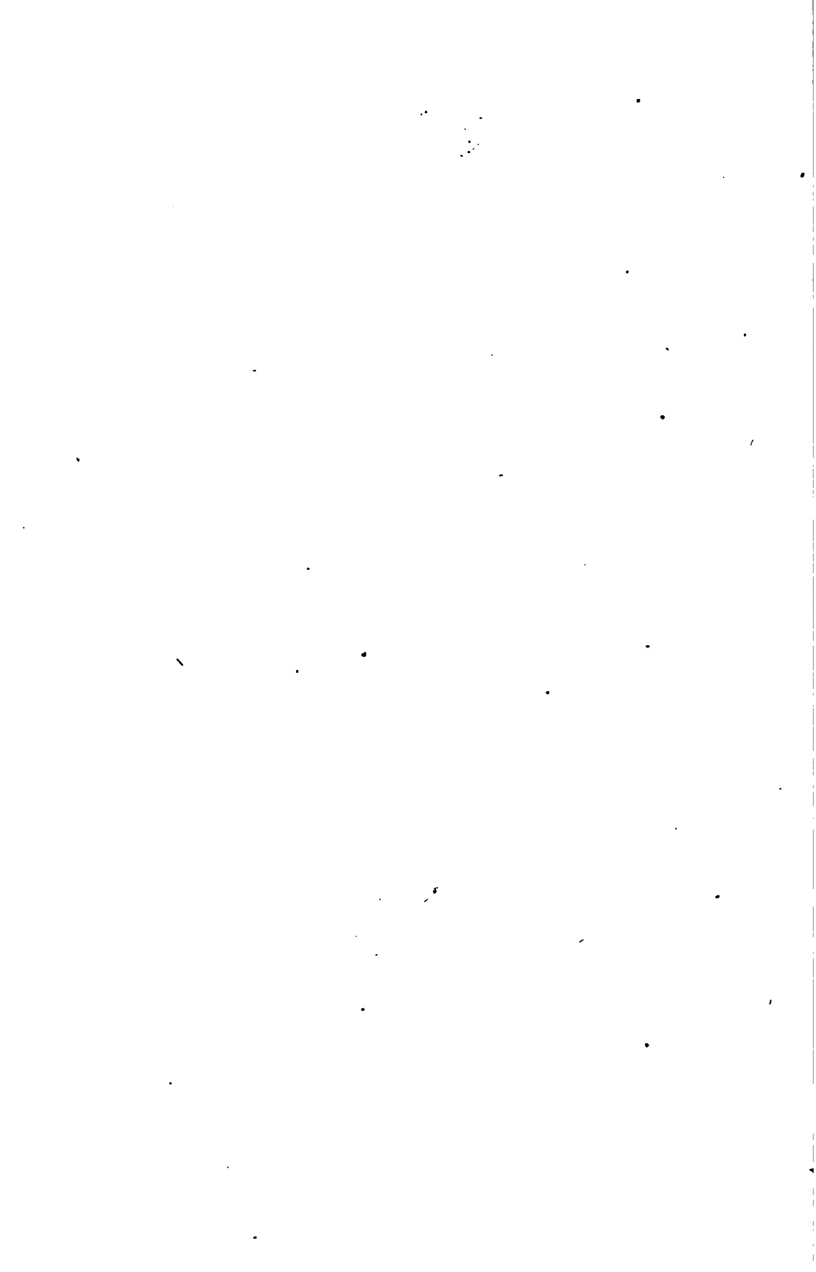
K. LEHRSIO

REGIMONTANO

HANC EVRIPIDIS EDITIONEM

VENERABVNDVS DEDICAVIT

AVGVSTVS NAVCK



ΓΕΝΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΣ.

Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς υἱὸς ἐγένετο Μνησαρχίδου καπήλου καὶ Κλειτοῦς λαχανοπώλιδος, Ἀθηναῖος μέν, ἐγεννήθη δὲ ἐν Σαλαμῖνι ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος κατὰ τὴν ἑβδομηκοστὴν πέμπτην ὀλυμπιάδα, ὅτε ἐναυμάχησαν τοῖς Πέρσαις οἱ Ἕλληνες. ἤσκησε δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν παγκράτιον ἢ πυγμήν, τοῦ πατρὸς 5 *αὐτοῦ χρησμὸν λαβόντος ὅτι στεφανηφόρους ἀγῶνας νικήσει. καὶ φασὶν αὐτὸν Ἀθήνησι νικῆσαι. ἀναγνοὺς δὲ ἐπὶ τραγῳδίαν ἐτράπη, καὶ πολλὰ προσεξεῦρε, προλόγους φυσιολογίας ῥητορείας ἀναγνωρισμούς, ὡς δὴ ἀκουστὴς γενόμενος Ἀναξαγόρου καὶ Προδίκου καὶ Πρωταγόρου, καὶ Σωκράτους ἑταῖ-* 10 *ρος. δοκεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος καὶ Μνησίλοχος συμπεποιηκέναι τινά, ὡς φησὶ Τηλεκλείδης·*

Μνησίλοχος δ' ἐκεῖνος φρύγει τι δρᾶμα καινὸν
Εὐριπίδου, καὶ Σωκράτης τὰ φρύγαν' ὑποτίθησιν.

οἱ δὲ τὰ μέλη αὐτῷ φασὶν Ἰοφῶντα ποιεῖν ἢ Τιμοκράτην Ἀρ- 15 *γεῖον. φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ ζωγράφον γενέσθαι καὶ δείκνυσθαι αὐτοῦ πινάκια ἐν Μεγάροις· γενέσθαι δὲ αὐτὸν καὶ πυρφόρον τοῦ Ζωστηρίου Ἀπόλλωνος· γεννηθῆναι δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ Ἑλλάνικον, ἐν ᾗ ἐνίκων τὴν περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν οἱ Ἕλληνες· ἄρξασθαι δὲ ἀγωνίζεσθαι γενόμενον* 20 *ἐτῶν εἰκοσιέξ. μετέστη δὲ ἐν Μαγνησίᾳ καὶ προξενίᾳ ἐτιμήθη καὶ ἀτελείᾳ. ἐκεῖθεν δὲ εἰς Μακεδονίαν περὶ Ἀρχέλαον γενόμενος διέτριψε καὶ χαριζόμενος αὐτῷ δρᾶμα ὁμωνύμως ἔγραψε καὶ μάλα ἔπραττε παρ' αὐτῷ, ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν διοική-σεων ἐγένετο. ἐλέγετο δὲ καὶ βαθὺν πώγωνα θρέψαι καὶ ἐπὶ* 25 *τῆς ὄψεως φακοὺς ἐσχηκέναι· γυναῖκα δὲ γῆμαι πρώτην Μελιτώ, δευτέραν δὲ Χοιρίνην. καὶ υἱοὺς κατέλιπε τρεῖς, Μνησαρχίδην μὲν πρῶτον ἔμπορον, δεύτερον δὲ Μνησίλοχον ὑποκριτήν, νεώτατον δὲ Εὐριπίδην, ὃς ἐδίδαξε τοῦ πατρὸς ἔνια δράματα. ἤρξατο δὲ διδάσκειν ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος κατὰ* 30 *ὀλυμπιάδα ὀγδοηκοστὴν πρώτην ἔτει πρώτῳ. πρῶτον δὲ ἐδίδαξε τὰς Πελιάδας, ὅτε καὶ τρίτος ἐγένετο. τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῷ δράματα ϙβ', σώζεται δὲ οη'. τούτων νοθεύεται τρία, Τέννης Ῥαδάμανθυς Πειρίθους. ἐτελεύτησε δέ, ὡς φησὶ*

35 *Φιλόχορος, ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ὡς δὲ Ἐρατοσθένης οε΄, καὶ ἐν Μακεδονίᾳ ἐτάφη. κενοτάφιον δὲ αὐτοῦ ἐν Ἀθήνησιν ἐγένετο, καὶ ἐπίγραμμα ἐπεγέγραπτο Θουκυδίδου τοῦ ἱστοριογράφου ποιήσαντος ἢ Τιμοθέου τοῦ μελοποιοῦ·*

40 *μνῆμα μὲν Ἑλλὰς ἅπασ' Εὐριπίδου· ὀστέα δ' ἴσχει*
γῆ Μακεδών, ᾗπερ δέξατο τέρμα βίου·
πατρὶς δ' Ἑλλάδος Ἑλλὰς Ἀθῆναι. πολλὰ δὲ μούσαις
τέρψας ἐκ πολλῶν καὶ τὸν ἔπαινον ἔχει.

φασὶ δὲ καὶ κεραυνωθῆναι ἀμφότερα μνημεῖα. λέγουσι δὲ
45 *καὶ Σοφοκλέα ἀκούσαντα ὅτι ἐτελεύτησεν αὐτὸν μὲν ἱματίῳ φαιῷ προελθεῖν, τὸν δὲ χορὸν καὶ τοὺς ὑποκριτὰς ἀστεφανώτους εἰσαγαγεῖν ἐν τῷ προαγῶνι καὶ δακρῦσαι τὸν δῆμον. ἐτελεύτησε δὲ τὸν τρόπον τοῦτον. ἐν τῇ Μακεδονίᾳ κώμη ἔστι καλουμένη Θρᾳκῶν διὰ τό ποτε κατῳκηκέναι ἐνταῦθα*
50 *Θρᾷκας. ἐν ταύτῃ ποτὲ τοῦ Ἀρχελάου Μολοττικὴ κύων ἦλθεν ἀποπλανηθεῖσα· ταύτην Θρᾷκες ὡς ἔθος θύσαντες ἔφαγον, καὶ δὴ ὁ Ἀρχέλαος ἐζημίωσεν αὐτοὺς ταλάντῳ. ἐπεὶ οὖν οὐκ εἶχον, Εὐριπίδου ἐδεήθησαν ἀπολύσεως τυχεῖν, δεηθέντος τοῦ βασιλέως. χρόνῳ δὲ ὕστερον Εὐριπίδης ἐν ἄλσει τινὶ*
55 *πρὸ τῆς πόλεως ἠρέμει· Ἀρχελάου δὲ ἐπὶ κυνηγέσιον ἐξελθόντος, τῶν σκυλάκων ἀπολυθέντων ὑπὸ τῶν κυνηγῶν καὶ περιτυχόντων Εὐριπίδῃ, διεσπαράχθη καταβρωθεὶς ὁ ποιητής· ἦσαν δὲ ἔκγονοι οἱ σκύλακες τῆς ὑπὸ Θρᾳκῶν ἀναιρεθείσης κυνός, ὅθεν καὶ ἡ παροιμία ἐστὶ παρὰ τοῖς Μακεδόσι*
60 *'κυνὸς δίκη'.*

φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι σπήλαιον κατασκευάσαντα ἀναπνοὴν ἔχον εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖσε διημερεύειν φεύγοντα τὸν ὄχλον· ὅθεν καὶ ἐκ θαλάσσης λαμβάνει τὰς πλείους τῶν ὁμοιώσεων. σκυθρωπὸς δὲ καὶ σύννους καὶ αὐστηρὸς ἐφαί-
65 *νετο καὶ μισόγελως καὶ μισογύνης, καθὰ καὶ Ἀριστοφάνης αὐτὸν αἰτιᾶται· 'στρυφνὸς ἔμοιγε προσειπεῖν Εὐριπίδης'. λέγουσι δὲ αὐτὸν γήμαντα τὴν Μνησιλόχου θυγατέρα Χοιρίλην καὶ νοήσαντα τὴν ἀκολασίαν αὐτῆς γράψαι πρῶτον δρᾶμα τὸν Ἱππόλυτον, ἐν ᾧ τὴν ἀναισχυντίαν θριαμβεύει τῶν*
70 *γυναικῶν, ἔπειτα δὲ αὐτὴν ἀποπέμψασθαι. λέγοντος δὲ τοῦ γήμαντος αὐτήν 'σωφρονεῖ παρ' ἐμοί', 'δύστηνος εἶ' ἔφη, εἰ γυναῖκα δοκεῖς*

παρ' ᾧ μὲν αὐτὴν σωφρονεῖν, παρ' ᾧ δὲ μή'.

ἐπιγῆμαι δὲ αὐτὸν δευτέραν, ἣν εὑρὼν ἀκολαστοτέραν προχειροτέρως εἰς τὴν κατὰ τῶν γυναικῶν βλασφημίαν ἐθρασύνετο. αἱ δὲ γυναῖκες ἐβουλήθησαν αὐτὸν κτεῖναι εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ σπήλαιον ἐν ᾧ γράφων διετέλει. διαβάλλεται δὲ ὑπὸ φθόνου ὡς τὸν Κηφισοφῶντα εἶχε συμποιοῦντα αὐτῷ τὰς τραγῳδίας. λέγει δὲ καὶ Ἕρμιππος Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Εὐριπίδου τάλαντον τοῖς κληρονόμοις αὐτοῦ πέμψαντα λαβεῖν τὸ ψαλτήριον καὶ τὴν δέλτον καὶ τὸ γραφεῖον, ἅπερ ἰδόντα κελεῦσαι τοὺς φέροντας ἐν τῷ Μουσῶν ἱερῷ ἀναθεῖναι ἐπιγράψαντα τοῖς αὐτοῦ καὶ Εὐριπίδου ὀνόμασι. διὸ καὶ ξενοφιλώτατον κεκλῆσθαι φασὶ διὰ τὸ μάλιστα ὑπὸ ξένων φιλεῖσθαι· ὑπὸ γαρ Ἀθηναίων ἐφθονεῖτο. μειρακίου δέ τινος ἀπαιδευτοτέρου στόμα δυσῶδες ἔχειν ὑπὸ φθόνου αὐτὸν εἰπόντος, 'εὐφήμει' ἔφη· 'μέλιτος καὶ Σειρήνων γλυκύτερον στόμα'. 75 80 85

ἔσκωπτε δὲ τὰς γυναῖκας διὰ τῶν ποιημάτων δι' αἰτίαν τοιάνδε. εἶχεν οἰκογενὲς μειράκιον ὀνόματι Κηφισοφῶντα· πρὸς τοῦτον ἐφώρασε τὴν οἰκείαν γυναῖκα ἀτακτοῦσαν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀπέτρεπεν ἁμαρτάνειν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἔπειθε, κατέλιπεν αὐτῷ τὴν γυναῖκα, βουλομένου αὐτὴν ἔχειν τοῦ Κηφισοφῶντος. λέγει οὖν καὶ ὁ Ἀριστοφάνης· 90

> Κηφισοφῶν ἄριστε καὶ μελάντατε, 95
> σὺ δὲ ξυνέζης ὡς τὰ πόλλ' Εὐριπίδῃ
> καὶ συνεποίεις ὡς φησὶ καὶ τὴν μελῳδίαν.

λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναῖκες διὰ τοὺς ψόγους οὓς ἐποίει εἰς αὐτὰς διὰ τῶν ποιημάτων, τοῖς Θεσμοφορίοις ἐπέστησαν αὐτῷ βουλόμεναι ἀνελεῖν· ἐφείσαντο δὲ αὐτοῦ πρῶτον μὲν διὰ τὰς Μούσας, ἔπειτα δὲ βεβαιωσαμένου μηκέτι αὐτὰς κακῶς ἐρεῖν. ἐν γοῦν τῇ Μεναλίππῃ περὶ αὐτῶν τάδε φησί· 100

> μάτην ἄρ' εἰς γυναῖκας ἐξ ἀνδρῶν ψόγος
> ψάλλει, κενὸν τόξευμα, καὶ κακῶς λέγει·
> αἳ δ' εἴσ' ἀμείνους ἀρσένων, ἐγὼ λέγω 105

καὶ τὰ ἑξῆς. οὕτω δὲ αὐτὸν Φιλήμων ἠγάπησεν ὡς τολμῆσαι περὶ αὐτοῦ τοιοῦτον εἰπεῖν·

> εἰ ταῖς ἀληθείαισιν οἱ τεθνηκότες
> αἴσθησιν εἶχον, ἄνδρες, ὥς φασίν τινες,
> ἀπηγξάμην ἂν ὥστ' ἰδεῖν Εὐριπίδην. 110

Εὐριπίδης Μνησαρχίδου Ἀθηναῖος. τοῦτον οἱ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταὶ ὡς λαχανοπώλιδος ἐκκωμῳδοῦσι. γενέσθαι δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν αὐτόν φασι ζωγράφον, σχολάσαντα δὲ Ἀρχελάῳ τῷ φυσικῷ καὶ Ἀναξαγόρᾳ ἐπὶ τραγῳδίας
115 ὁρμῆσαι. ὅθεν καὶ πλέον τι φρονήσας εἰκότως περιίστατο τῶν πολλῶν οὐδεμίαν φιλοτιμίαν περὶ τὰ θέατρα ποιούμενος. διὸ τοσοῦτον αὐτὸν ἔβλαπτε τοῦτο ὅσον ὠφέλει τὸν Σοφοκλέα. ἐπέκειντο δὲ καὶ οἱ κωμικοὶ φθόνῳ αὐτὸν διασύροντες. ὑπεριδὼν δὲ πάντα εἰς Μακεδόνας ἀπῆρε πρὸς Ἀρχέλαον
120 τὸν βασιλέα, κἀνταῦθα ὀψιαίτερον ἀναλύων ὑπὸ βασιλικῶν ἐφθάρη κυνῶν. ἤρξατο δὲ διδάσκειν κατὰ τὴν πα' ὀλυμπιάδα ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου. πλάσματι δὲ μέσῳ χρησάμενος περιγέγονε τῇ ἑρμηνείᾳ ἄκρως εἰς ἀμφότερον χρώμενος ταῖς ἐπιχειρήσεσι. καὶ τοῖς μέλεσίν ἐστιν ἀμίμητος παραγκωνιζόμενος
125 τοὺς μελοποιοὺς σχεδὸν πάντας· ἐν δὲ τοῖς ἀμοιβαίοις περισσὸς καὶ φορτικός, καὶ ἐν τοῖς προλόγοις δὲ ὀχληρός, ῥητορικώτατος δὲ τῇ κατασκευῇ καὶ ποικίλος τῇ φράσει καὶ ἱκανὸς ἀνασκευάσαι τὰ εἰρημένα. τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῷ δράματα ϙη'. σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ξζ' καὶ γ' πρὸς τούτοις
130 τὰ ἀντιλεγόμενα· σατυρικὰ δὲ η'. ἀντιλέγεται δὲ καὶ τούτων τὸ α'. νίκας δὲ ἔσχε ε'.

Fontes huius vitae non habemus nisi deterioris notae codices, quorum recensum dedit Kirchhoffius. ceteris praestant Ambrosianus A 104 et Vaticanus 1345, quorum prior (A) vs. 1—43 continet, alter (B) vs. 1—43, 111—131, 44—60, 89—110. versus 61—88 extant in Vindob. 119 (F), qui his praemittit vs. 1—43 non nullis tamen omissis, subicit vs. 106—110. discrepantias librorum graviores attulisse satis habui. vs. 1 Μνηστάρχου A, Μνησαρχίδου B (ει superscr.). 2 Κλυτοῦς A. 3 Καλλίου] rectius Καλλιάδου, quod Meursius hic et in Diog. L. 2, 7 iussit restitui. 5 ἢ] καὶ malim. 8 πολλοὺς libri, πολλὰ Thomas M. λόγους AB, προλόγους alii. 12 πεποιηκέναι B. 13 ὁ Μνησίλοχος δ' ἐκεινοσὶ Meinekius Com. 2 p. 372, Μνησίλοχός ἐστ' ἐκεῖνος, ὅς Dindorfius. φρυγικόν τι A, φρύγειν τι B, φρύγει τι Dindorfius. 14 Εὐριπίδῃ A. καὶ Σωκράτης

A, *καὶ Σωκράτου* B, *ᾧ καὶ Σωκράτης* Diog. L. 2, 18. *τὰ φρύγανα* om. A. 15 *φασὶ Κηφισοφῶντα* Welcker. *Τιμοκράτην*] an *Δημοκράτην*? vide quae infra dicentur p. XVII not. 24 *μάλ' εὖ ἔπραττε* Elmsleius. *ὅτε*] *ὥστε* malim. 26 *ἔγημε* scripserim. 26. 27 *πρώτην Μελιτώ, δευτέραν δὲ Χοιρίνην*] *πρώτην Χοιρίλην* (debebat *Χοιρίνην*), *δευτέραν δὲ Μελιτώ* scribendum coniecit Dindorfius, cf. quae Fritzschius in Aristoph. Thesm. p. 110 dixit. 27 *Χοιρίλην* A, *Χοιρίνην* B. *Μνησαρχίδην* A. 28 *μὲν πρῶτον*] *πρεσβύτερον* A, *μὲν πρεσβύτερον* alii. 29 *νεώτερος* B, *νεώτερον* ceteri, *νεώτατον* scripsi. 30 *κατὰ* om. AB. 31 verba *ἔτει πρώτῳ*, quae post *Πελιάδας* 32 legebantur, huc revocavit Elmsleius. 33 ϙβ'] ϙη B. 37 *ἐν Ἀθήνησιν*] *ἐν* melius aberit. 44 *καὶ* delendum suspicor. 47 *προαγῶνι* B, *ἀγῶνι* Rossignolius. fortasse biographus *Προαγῶνα*, quae comoedia fuit Aristophanis, pro Sophoclea venditavit tragoedia. 65 *Ἀριστοφάνης*] discrepat Gellius N. A. 15, 20, 8: *Alexander autem Aetolus hos de Euripide versus composuit:*

ὁ δ' Ἀναξαγόρου τρόφιμος χαιοῦ στρυφνὸς μὲν ἔμοιγε προσειπεῖν
καὶ μισόγελως καὶ τωθάζειν οὐδὲ παρ' οἶνον μεμαθηκώς,
ἀλλ' ὅτι γράψαι τοῦτ' ἂν μέλιτος καὶ Σειρήνων ἐτετεύχει.

nec fidem Gellio denegarunt homines docti, v. Meinekii Anal. Alex. p. 247. ego non dubito quin tres tetrametri anapaestici Aristophanis sint. Gellius usus est hac ipsa quae nobis in manibus est vita, neque inde quod pleniora affert poetae verba sequitur ut de nomine poetae prae altero teste fide dignus sit. facile autem error Gellii explicari potest, ubi Alexandro Aetolo meminerimus tragoediarum dispositionem a Ptolemaeo Philadelpho fuisse mandatam. non *composuit* Alexander Aetolus versus de quibus agitur, sed *adposuit*. vs. 1 *τρόφιμος χαιοῦ* Valckenarius pro *τρόφιμος ἀρχαίου*, quod in *τρόφις ἀρχαίου* mutat Bergkius. vs. 3 *γράψειεν ἅπαν* (vel *γράψειε τὸ πᾶν*) *μέλιτος καὶ Σειρήνων ἐπεπνεύκει* scribendum arbitror. 67 *Χοιρίλην*] *Χοιρίνην* legendum. 68 *πρῶτον δρᾶμα τὸν*] *δρᾶμα τὸν πρότερον* Kirchhoffius, cuius cf. adnot. 71 sqq. *δύστηνος — δὲ μή*] v. Eur. El. 923 sq. 83 *αὐτοῦ* libri,

αὐτοῦ scripsi. 84 prius *καὶ* addidit Pflugkius. 95 *ταλάντατε* Seidler. 97 *ὡς φησὶ καὶ*] *ὥς φασι* Rossignolius. mihi *ὦ φθισικέ* vel simile quid latere videtur. adiectivo *φθισικός* Menandrum usum esse scimus Com. 4 p. 235. 105 *ἤ ἐγὼ λέγω* scripserim. 112 *ἐκκωμῳδοῦσι* scripsi, *ἐκωμωδοῦσι* cod. 117 *τοσοῦτον* scripsi, *τοῦτον* cod. 119 *Μακεδόνας* scripsi, *Μακεδόνα* cod., *Μακεδονίαν* Kirchhoffius. 131 *ἔχει ιε* cod.

DE EVRIPIDIS VITA POESI INGENIO.

De vita Euripidis quae nobis tradita sunt nec multa nec satis certa, redeunt fere ad commentariolum supra exhibitum, qui tametsi Philochoro [1]) et antiquioribus rerum auctoribus nititur, haud magni tamen est pretii multasque fabellas refert sive a comicis poetis effictas sive vulgi ore propagatas, quas litterati homines, ut rerum inopiam compensarent, cupidius quam prudentius arripuerunt. eodem e fonte pendent Gellius N. A. 15, 20 et Suidas v. *Εὐριπίδης*, item vita ea quae secundum Aldinam Euripidis editionem Thomae Magistro a plerisque tribuitur (v. Westermanni *Βιογρ.* p. 139 sq. et Dindorfii Schol. Eurip. vol. 1 p. 11—13). recenti memoria de poetae vita et ingenio disputarunt, ne plures afferam, I. Pflugkius in praefatione Eur. vol. 1 a. 1830 et God. Bernhardy in Erschii et Gruberi Encycl. sect. I vol. 39 p. 127—167.

Natus est Euripides, siquid testium consensui tribuere licet, olymp. 75, 1 sive a. 480 ante Chr. n. archonte Calliade, die eo quo Salaminiam victoriam Graeci

1) Philochorus in ipsa vita Euripidis vs. 35 sicut apud Gellium et Suidam commemoratur, cf. Mülleri Fragm. Hist. vol. 1 p. 412. peculiarem *περὶ Εὐριπίδου* disputationem testatur Suidas v. *Φιλόχορος*: nihilo minus crediderim *ἐν τῷ περὶ τραγῳδιῶν* (Schol. Eur. Hec. 1) de Euripidis vita Philochorum egisse.

reportarunt, hoc est Boedromionis mensis die vicesimo[2]). quicum consentiunt quae de morte poetae ab Eratosthene et Apollodoro tradita accepimus[3]). dissentit marmor Parium, ubi Euripides *ἄρχοντος Ἀθήνησιν Φιλοκράτους* (olymp. 73, 4 sive anno 485) natus esse et *ἄρχοντος Ἀθήνησι Διφίλου* (olymp. 84, 3 sive anno 442) annum XLIII egisse dicitur[4]). pater eius aliis Mnesarchus, aliis Mnesarchides dicitur[5]), mater Clito: de quorum genere et rebus testes discrepant; plerique patrem cauponem faciunt[6]), matrem olera vendidisse narrant. et olera ma-

---

2) Praeter vitam Eur. cf. Diog. L. 2, 45: *Εὐριπίδης, ὃς καὶ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑβδομηκοστῆς πέμπτης ὀλυμπιάδος ἐγεννήθη ἐπὶ Καλλιάδου.* Plut. Mor. p. 717 C: *Εὐριπίδου — γενομένου μὲν ἡμέρᾳ καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Μῆδον.* Hesychius Illustr. in Mülleri Fragm. Hist. vol. 4 p. 163: *Εὐριπίδης κατὰ τὴν ἡμέραν ἣν ἐνίκων Ἕλληνες Πέρσας ἐν τῇ κατὰ Ξέρξου ναυμαχίᾳ, γεννᾶται εὐτυχίαν προσημαίνων Ἀθηναίοις.* de die pugnae Salaminiae v. Clintonis Fast. Hell. vol. 2 p. 30 ed. Kr.

3) Vita Eur. vs. 34: *ἐτελεύτησε δέ, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὲρ τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ὡς δὲ Ἐρατοσθένης οε΄.* Diodorus 13, 103: *Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ τὴν χρονικὴν σύνταξιν πραγματευσάμενος φησὶ καὶ τὸν Εὐριπίδην κατὰ τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν τελευτῆσαι*, h. e. anno 406 sive olymp. 93, 3 archonte Callia. quo anno Dionysius maior dominatum occupavit teste Dionysio Hal. Ant. Rom. 7, 1 p. 1313. fallitur Plutarchus Mor. p. 717 C: *ἀποθανόντος δὲ* (sc. *Εὐριπίδου*) *καθ' ἣν ἐγεννήθη Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων.*

4) Corp. Inscr. 2374, 65. 66. 75. 76.

5) Suidas: *Εὐριπίδης, Μνησάρχου ἢ Μνησαρχίδου.* Corp. Inscr. 6051: *Εὐρειπίδης Μνησάρχου Ἀθηναῖος.* Corp. Inscr. 6052: *Εὐρειπίδης Μνησαρχίδου Σαλαμείνιος τραγικὸς ποιητής.* in vita Euripidea libri discrepant. patronymicam formam tuetur auctor oraculi ab Eusebio (vide not. 13) traditi. ceterum similes varietates in aliis nominibus frequentissimae sunt: qua de re non nulla attuli in Aristoph. Byz. p. 2, alia Alfr. Fleckeisenus in Philol. vol. 4 p. 327.

6) Vita: *Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς υἱὸς ἐγένετο Μνησαρχίδου καπήλου καὶ Κλειτοῦς λαχανοπώλιδος.* Nicolaus Damascenus ap. Stob. Flor. 44, 41 vol. 2 p. 187, 17 ed. Meinek.: *Βοιωτῶν ἔνιοι τοὺς τὸ χρέος οὐκ ἀποδιδόντας εἰς ἀγορὰν ἄγοντες καθίσαι κελεύουσιν, εἶτα κόφινον ἐπιβάλλουσιν αὐτοῖς· ὃς δ' ἂν κοφινωθῇ, ἄτιμος γίνεται. δοκεῖ δὲ τοῦτο πεπονθέναι καὶ ὁ Εὐριπίδου πατὴρ Βοιωτὸς ὢν τὸ γένος.*

tris iam Aristophanes Euripidi exprobrat; repugnant alii, qui Clito honestissimo genere natam contendunt[7]. ac profecto si reputaris vitae rationem a poetae initam, non egenum fuisse Euripidem probabilius videbitur: praesertim cum librorum copia, qua instructus fuisse dicitur, non potuerit nisi magnis sumptibus comparari. verumtamen ludibrium Aristophanis irritum erat et inane, si mater poetae nunquam illiberalem quaestum exercuisset. unde suspicor parentes quamvis ignobili loco natos ita opes suas sensim auxisse, ut poeta haberet unde honesto

---

7) Ar. Ach. 457: *εὐδαιμονοίης ὥσπερ ἡ μήτηρ ποτέ.* ubi Schol.: *σκώπτει αὐτὸν ὡς λαχανόπωλιν ἔχοντα μητέρα τὴν Κλειτώ.* Ar. Ach. 478: *σκάνδικά μοι δός, μητρόθεν δεδεγμένος.* Eq. 19: *ΝΙΚ. πῶς ἂν οὖν ποτε εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κομψευριπικῶς; ΔΗΜΟΣΘ. μή μοί γε, μή μοι, μὴ διασκανδικίσῃς.* Hesychius (cf. Schol. Ar. Eq. 19): *διασκανδικίσῃς· διευριπιδίσῃς. ἡ γὰρ τοῦ Εὐριπίδου μήτηρ σκάνδικας ἐπίπρασκε.* Ar. Thesm. 456: *ἄγρια γὰρ ἡμᾶς, ὦ γυναῖκες, δρᾷ κακά, ἅτ' ἐν ἀγρίοισι τοῖς λαχάνοις αὐτὸς τραφείς.* Ran. 840: *ἄληθες, ὦ παῖ, τῆς ἀρουραίας θεοῦ;* 947: *ΕΥΡ. ἀλλ' οὐξιὼν πρώτιστα μὲν τὸ γένος ἂν εἶπεν εὐθὺς τοῦ δράματος. ΑΙΣΧ. κρεῖττον γὰρ ἦν σοι νὴ Δί' ἢ τὸ σαυτοῦ.* Hesychius (cf. Phot. Lex. p. 516, 4 et Suid.): *σκάνδιξ· λάχανον ἄγριον. παρ' ὃ καὶ σκανδικοπώλην τὸν Εὐριπίδην λέγουσιν, ἐπεὶ λαχανοπωλητρίας υἱὸν αὐτὸν εἶναι φασί.* anonymus ap. Suid. v. *σκάνδιξ: καὶ μή μοι τὰ τοῦ σκανδικοπώλου παρατραγῴδει, σεμνὸν τὸ τῆς Πειρήνης ὕδωρ ἀποκαλοῦντος* (Med. 68). Gellius N. A. 15, 20, 1: *Euripidi poetae matrem Theopompus agrestia olera vendentem victum quaesisse dicit.* Plinius N. H. 22, 38: *Aristophanes Euripidi poetae obicit iocularitter matrem eius ne olus quidem legitimum venditasse, sed scandicem.* contradixit Philochorus teste Suida v. *Εὐριπίδης: οὐκ ἀληθὲς δὲ ὡς λαχανόπωλις ἦν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· καὶ γὰρ τῶν σφόδρα εὐγενῶν ἐτύγχανεν, ὡς ἀποδείκνυσι Φιλόχορος.* de argumentis a Philochoro prolatis coniecturam facere licet ex Ath. X p. 424 E: *καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητὴς ἐν παισὶν ᾠνοχόησε. Θεόφραστος γοῦν ἐν τῷ περὶ μέθης φησί· πυνθάνομαι δ' ἔγωγε καὶ Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν οἰνοχοεῖν Ἀθήνησι τοῖς ὀρχησταῖς καλουμένοις. ὠρχοῦντο δ' οὗτοι περὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος νεὼν τοῦ Δηλίου τῶν πρώτων ὄντες Ἀθηναίων καὶ ἐνεδύοντο ἱμάτια τῶν Θηραϊκῶν. ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτός ἐστιν ᾧ τὰ Θαργήλια ἄγουσι. καὶ διασῴζεται Φλυῆσιν ἐν τῷ δαφνηφορείῳ γραφὴ περὶ τούτων.* quicum compares quod in vita vs. 17 legitur: *γενέσθαι δὲ αὐτὸν καὶ πυρφόρον τοῦ Ζωστηρίου Ἀπόλλωνος.*

otio utens et poeseos studiis vacans vitam sustentaret. pater tametsi e Boeotia Athenas immigrasse traditur[8]), Euripides tamen Atheniensis fuit Phlyensium pago adscriptus[9]): natus autem dicitur in Salamine insula, quo parentes eius propter imminens a Persis periculum confugisse probabile est[10]). ibidem pueritiam et fortasse adolescentiam transegit: hoc enim, nihil amplius, concluserim e Gellii loco N. A. 15, 20, 5: *Philochorus refert in insula Salamine speluncam esse taetram et horridam, in qua scriptitarit*[11]). primum ad palaestram fortasse non tam sua voluntate quam patris iussu invitus delatus est: certe postea athletarum exercitationibus et moribus non favit[12]), ac produnt oraculi responso patrem motum fuisse ut filium athletam fieri iuberet[13]). item picturae

---

8) Vide Nicolai Damasceni locum not. 6 allatum.

9) Harpocr. p. 182, 6 Phot. Lex. p. 651, 21 Etym. M. p. 795, 39 Suid.: *Φλυεία* (*Φλυεῖς* Harp.) *δῆμος τῆς Κεκροπίδος· ἐκ τούτου δὲ τοῦ δήμου ἦν Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητής.* *Χολλείδην* Euripidem fuisse ex Ar. Ach. 406 suspicatus est Elmsleius.

10) Vita Eur.: *Ἀθηναῖος μέν, ἐγεννήθη δὲ ἐν Σαλαμῖνι.* inde *Σαλαμείνιος* dicitur Corp. Inscr. 6052 (vide not. 5). Suidas: *Εὐριπίδης Μνησάρχου ἢ Μνησαρχίδου, οἳ φεύγοντες εἰς Βοιωτίαν μετῴκησαν· εἶτα ἐν τῇ Ἀττικῇ.* grammaticorum ingenio deberi videtur quod Priscianus vol. 1 p. 63, 3 ed. Hertz. refert, Euripidem ab Euripo esse nominatum.

11) Cf. vita Eur. vs. 61: *φασὶ δὲ αὐτὸν ἐν Σαλαμῖνι σπήλαιον κατασκευάσαντα ἀναπνοὴν ἔχον εἰς τὴν θάλασσαν ἐκεῖσε διημερεύειν φεύγοντα τὸν ὄχλον.*

12) Inprimis vide fr. 284: *κακῶν γὰρ ὄντων μυρίων καθ' Ἑλλάδα οὐδὲν κάκιόν ἐστιν ἀθλητῶν γένους. οἳ πρῶτα μὲν ζῆν οὔτε μανθάνουσιν εν οὔτ' ἂν δύναιντο κτἑ.*

13) Vita Eur.: *ἤσκησε δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν παγκράτιον ἢ πυγμήν, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ χρησμὸν λαβόντος ὅτι στεφανηφόρους ἀγῶνας νικήσει· καὶ φασὶν αὐτὸν Ἀθήνησι νικῆσαι.* pluribus haec exornavit Gellius 15, 20, 2: *patri autem eius nato illo responsum est a Chaldaeis eum puerum, cum adolevisset, victorem in certaminibus fore; id ei puero fatum esse. pater interpretatus athletam debere esse, roborato exercitatoque filii sui corpore, Olympiam certaturum eum inter athletas pueros deduxit. ac primo quidem in certamen per ambiguam aetatem receptus non est, post Eleusino et Theseo certamine pugnavit et coronatus est.* nec defuit qui ipsum oraculum patri datum proderet. cf. Oenomaus in Eusebii P. E. V p. 227 C:

operam dedisse fertur[14]). mox vero ad philosophiae et poeseos studia se convertit. in philosophia magistris usus est Anaxagora Clazomenio, Prodico Ceo, Protagora Abderita: item cum Socrate familiaritate coniunctus fuisse videtur, quo factum est ut essent qui Socratis auxilio in tragoediis scribendis Euripidem usum fuisse dicerent[15]).

ἔσται σοι κοῦρος, Μνησαρχίδη, ὄντινα πάντες
ἄνθρωποι τίσουσι, καὶ ἐς κλέος ἐσθλὸν ὀρούσει
καὶ στεφέων ἱερῶν γλυκερὴν χάριν ἀμφιβαλεῖται.

14) Vita Eur. vs. 16: *φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ ζωγράφον γενέσθαι καὶ δείκνυσθαι αὐτοῦ πινάκια ἐν Μεγάροις.* Suidas: *γέγονε δὲ τὰ πρῶτα ζωγράφος.*

15) In vita Eur. iis quae not. 13 attulimus, haec subiciuntur: *ἀναγνοὺς δὲ ἐπὶ τραγῳδίαν ἐτράπη, καὶ πολλοὺς προσεξεῦρε προλόγους φυσιολογίας ῥητορείας ἀναγνωρισμούς, ὡς δὴ ἀκουστὴς γενόμενος Ἀναξαγόρου καὶ Προδίκου καὶ Πρωταγόρου, καὶ Σωκράτους ἑταῖρος. δοκεῖ δὲ αὐτῷ καὶ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος καὶ Μνησίλοχος συμπεποιηκέναι τινά, ὥς φησι Τηλεκλείδης· ‘Μνησίλοχος δ᾽ ἐκεῖνος φρύγει τι δρᾶμα καινὸν Εὐριπίδου, καὶ Σωκράτης τὰ φρύγαν᾽ ὑποτίθησιν’. οἱ δὲ τὰ μέλη αὐτῷ φασιν Ἰοφῶντα ποιεῖν ἢ Τιμοκράτην Ἀργεῖον.* in his statim *ἀναγνούς* corruptum arbitror: quae Thomas Magister substituit, *ἀγχίνους δ᾽ ὢν εἴπερ τις καὶ τῷ πονεῖν ἑαυτὸν ἐκδεδωκὼς εἰς τραγῳδίαν ἐτράπη*, emendandi conatum produnt minime probabilem: sententiae satis fecerit *μεταγνούς*, quod post me coniecit M. Schmidtius in Philol. vol. 18 p. 230. sed faciliore mutatione ego in altera editione *ἀνὰ χρόνους* scribendum duxi. sic *μετὰ χρόνους* habes in Zenob. 1, 30 p. 11, 3 ed. Gött. et in Scholio Dosiadae Valck. Diatr. p. 135, *ἀνὰ χρόνον* dixerunt Herodotus et Dionysius Hal., *ἀνὰ χρόνους* Aristides vol. 1 pag. 96. ac ne nunc quidem hanc suspicionem improbo: quamquam *ἀναγινώσκειν* nonnunquam esse *litteris operam dare* docet L. Dindorfius in Thes. Gr. L. vol. I, 2 p. 319 D allatis tribus locis Iohannis Malalae scriptoris pessimi (p. 92, 12 p. 352, 9 p. 383, 6 ed. Bonn.). deinde *πολλοὺς προσεξεῦρε προλόγους* ineptum est; genuinam lectionem, *πολλὰ προσεξεῦρε, προλόγους κτἑ.*, recte agnovit Thomas Mag. p. 139, 12: *πολλὰ γὰρ εἰς τὴν τέχνην προσεξεῦρεν, ἃ οὐδείς τις οὖν γε τῶν πρὸ αὐτοῦ.* de Teleclidis fragmento vide Meinekii Com. vol. 2 p. 371 sq. cum Henrici Iacobi supplem. vol. 5 p. LX. a Teleclide Euripideas tragoedias *σωκρατογόμφους* appellatas esse, quod vulgo statuunt, minime certum est: Fritzschii coniectura adiutus in Diog. L. 2, 18 pro *καὶ πάλιν Εὐριπίδης σωκρατογόμφους* scribendum suspicor *καὶ πάλιν ‘εὐριπιδοσωκρατοκόμπους’*, quo epitheto poeta comicus homines notasse videtur Euripideae et

horum virorum institutio vel consuetudo quantam vim ad ingenium Euripidis colendum et ad universam eius poesin

---

Socraticae sapientiae fastu elatos vel Euripidis et Socratis more κομπάζοντας. Gellius 15, 20, 4 haec habet: *mox a corporis cura ad excolendi animi studium transgressus auditor fuit physici Anaxagorae et Prodici rhetoris, in morali autem philosophia Socratis.* plurimum sine dubio Anaxagorae Euripides debuit, cuius et disciplinam et quodammodo mores ita expressit, ut alumnus Clazomenii philosophi haud immerito appellatus sit ab Aristophane (Gellii 15, 20, 8): ὁ δ' Ἀναξαγόρου τρόφιμος χαιοῦ κτἑ. itaque identidem Anaxagorae philosophemata ad scaenam traduxit, qua de re infra dicetur. minus certo persequi licet, Prodicus et Protagoras quid ad formandum poetae ingenium contulerint. errori videntur deberi quae Diog. L. 9, 55 refert, φησὶ δὲ Φιλόχορος πλέοντος αὐτοῦ (Anaxagoram dicit) ἐς Σικελίαν τὴν ναῦν καταποντισθῆναι, καὶ τοῦτο αἰνίττεσθαι Εὐριπίδην ἐν Ἰξίονι: cf. Clinton. Fast. Hell. vol. 2 p. 377 ed. Kr. ac manifesto falsum est quod Diog. L. 2, 44 narrat, in Palamede damnati Socratis significationem extitisse: qua de re dixi in Trag. Fragm. p. 363. consuetudinem tamen Protagorae et Euripidis prodit fama quaedam a Diog. L. 9, 54 commemorata: πρῶτον δὲ τῶν λόγων ἑαυτοῦ ἀνέγνω (Protagoras) τὸν περὶ θεῶν —· ἀνέγνω δὲ Ἀθήνησιν ἐν τῇ Εὐριπίδου οἰκίᾳ ἤ, ὥς τινές, ἐν τῇ Μεγακλείδου· ἄλλοι, ἐν Λυκείῳ. docuit autem Protagoras δύο λόγους εἶναι περὶ παντὸς πράγματος ἀντικειμένους ἀλλήλοις (Diog. L. 9, 51 et Steph. Byz. v. Ἄβδηρα): item Euripidi ἐκ παντὸς ἄν τις πράγματος δισσῶν λόγων ἀγῶνα θεῖτ' ἄν, εἰ λέγειν εἴη σοφός (fr. 189), et quantopere amarit poeta personas suas oratione certantes proponere, singulae fere testantur tragoediae. de Socratis et Euripidis familiaritate nihil certi tenemus. Socratem tragoediarum socium etiam Callias facit Com. vol. 2 p. 739, quibus comicorum iocis nemo fidem habebit. admiratorem Euripidis fuisse Socratem facile credimus Aeliano V. H. 2, 13: Σωκράτης σπάνιον μὲν ἐπεφοίτα τοῖς θεάτροις· εἴ ποτε δὲ Εὐριπίδης ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ἠγωνίζετο καινοῖς τραγῳδοῖς, τότε γε ἀφικνεῖτο. καὶ Πειραιοῖ δὲ ἀγωνιζομένου τοῦ Εὐριπίδου καὶ ἐκεῖ κατῄει· ἔχαιρε γὰρ τῷ ἀνδρὶ δηλονότι διά τε τὴν σοφίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐν τοῖς μέτροις ἀρετήν. magis dubitationi obnoxia est narratiuncula a Cicerone Tusc. 4, 29, 63 tradita: *cum Orestem fabulam doceret Euripides, primos tres versus revocasse dicitur Socrates.* prorsus incredibilia sunt quae de Platonis et Euripidis itinere in Aegyptum suscepto fabulatur Diog. L. 3, 6: ἔνθεν τε εἰς Αἴγυπτον (Plato profectus est) παρὰ τοὺς προφήτας· οὗ φασὶ καὶ Εὐριπίδην αὐτῷ ἀκολουθῆσαι καὶ αὐτόθι νοσήσαντα πρὸς τῶν ἱερέων ἀπολυθῆναι τῇ διὰ θαλάττης θεραπείᾳ· ὅθεν καὶ εἰπεῖν (Iph. T. 1193) 'θάλασσα κλύζει

effingendam habuerit, nemini ignotum est: neque erraris, si ex hac maxime institutione illud philosophandi studium animo Euripidis infixum repetiveris, cui scaenici philosophi cognomen[16]) ipse debuit. quo aetatis anno ad tragicum certamen primum descenderit, certo definiri in tanto testium dissensu vix poterit[17]). credibile autem est mediocri cum favore primas poetae tragoedias a populo exceptas et aliquamdiu iniquiora iudicia eum expertum esse, antequam primo loco victor renuntiaretur et eam aequalium gratiam sibi conciliaret qua apud posteros floruit. nec pater Mnesarchides responsum Apollinis ratum vidit[18]). inde a gravissima demum omnium rerum conversione, quae ingruente bello Peloponnesiaco civitatem Atheniensium invasit, Euripideae sapientiae faciliorem aurem cives praebuisse videntur[19]): cuius rei quae causae fuerint, infra indicabitur. nihilominus quinquies tantum primas ad Euripidem delatas esse accepimus[20]). ac poeta

---

πάντα τἀνθρώπων κακά'. denique Heracliti *τοῦ σκοτεινοῦ* scripta lectitata esse ab Euripide haud improbabile est, cf. Tatian. Orat. ad Gr. c. 3 et Diog. L. 2, 22.

16) Cf. Ath. IV p. 158 E et XIII p. 561 A Sextus Empir. p. 666, 1 Clemens Alex. Strom. V p. 688 Origenes c. Cels. 4, 77 p. 215 Eusebius P. E. X p. 504 C Vitruvius VIII praef. § 1.

17) Vita Eur. vs. 30: *ἤρξατο δὲ διδάσκειν ἐπὶ Καλλίου ἄρχοντος κατὰ ὀλυμπιάδα ὀγδοηκοστὴν πρώτην ἔτει πρώτῳ. πρῶτον δὲ ἐδίδαξε τὰς Πελιάδας, ὅτε καὶ τρίτος ἐγένετο.* ibidem paulo antea vs. 20: *ἄρξασθαι δὲ ἀγωνίζεσθαι γενόμενον ἐτῶν εἰκοσιέξ.* ubi *εἴκοσι πέντε* scribendum suspicere coll. Thom. M. p. 139, 21: *ἤρξατο δὲ τοῦ περὶ ταῦτα ἀγῶνος ἐτῶν κε' γεγονώς.* ab his discrepat Gellius 15, 20, 4: *tragoediam scribere natus annos duodeviginti adortus est.* in marmore Pario (C. I. 2374, 75) haec habentur: *Εὐριπίδης ἐτῶν ὢν ΔΔΔΔΙΙΙ τραγῳδίᾳ πρῶτον ἐνίκησεν — ἄρχοντος Ἀθήνησι Διφίλου* (olymp. 84, 3 sive anno 441 ante Chr. n.). commentum a Suida proditum, *ἐπὶ τραγῳδίαν δὲ ἐτράπη τὸν Ἀναξαγόραν ἰδὼν ὑποστάντα κινδύνους δι' ἅπερ εἰσῆξε δογματα*, verbo tetigisse satis habemus.

18) Plut. Mor. p. 496 F: *οὐδὲ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους νίκας οἱ πατέρες ἔγνωσαν.*

19) Certe olymp. 87, 4 (a. 428 a. Chr. n.) primus victor renuntiatus est, cf. Argum. Eur. Hipp.

20) Gellius N. A. 17, 4, 3: *Euripidem quoque M. Varro ait, cum quinque et septuaginta tragoedias scripserit, in quinque solis*

quo magis sensim in civium animos se insinuavit, eo acriores nanctus est adversarios, comicos dico poetas, quorum nemo aut acerbius aut ingeniosius eum exagitavit quam Aristophanes. qui tametsi philosophiae Euripideae parum aequum iudicem se praebuit et multos tragici poetae locos iocose magis quam ludibrii causa in risum vertit, miro tamen acumine et egregia cum subtilitate poesin adversarii censurae subiecit severae illi quidem nec tamen prorsus iniustae. comicorum poetarum ludibrio deberi videntur socii illi et adiutores, quorum opera in fabulis componendis usus esse poeta proditur. quo in numero praeter Socratem commemorantur Mnesilochus et Timocrates Argivus, inprimis vero Cephisophon poetae servus, qui ut in tragoediis scribendis ita in liberis creandis opem ei praestiterit[21]). nam fuit ea comicorum

---

vicisse, cum eum saepe vincerent aliquot poetae ignavissimi. non tragoediis sed tetralogiis quinque poetam vicisse perspicuum est. Suidas: *νίκας δὲ εἵλετο ε΄, τὰς μὲν τέσσαρας περιών, τὴν δὲ μίαν μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιδειξαμένου τὸ δρᾶμα τοῦ ἀδελφιδοῦ αὐτοῦ Εὐριπίδου.* vitiose in vitae Eur. vs. 131 *νίκας δὲ ἔχει ιε΄* traditum est, quem scribendi errorem propagavit Thomas M. p. 139, 20. ceterum singulae quae fuerint Euripidis victoriae, nostris subsidiis explorari non potest, cf. Bergkius in Meinekii Com. vol. 2 p. 904.

21) Mnesilochus Euripidis socer tum a Teleclide (vide not. 15) torrere Euripideam fabulam dicitur tum in Aristophanis Thesmophoriazusis tanquam fidus poetae socius festive ridetur. Timocratem Argivum memorat vita Euripidea, ceteri testes ignorant. sed verissime, ut opinor, Bergkius eundem hominem coniecit in Scholio Veneto Eur. Andr. 445 indicari, ubi haec extant: *εἰλικρινῶς δὲ τοὺς τοῦ δράματος χρόνους οὐκ ἔστι λαβεῖν· οὐ δεδίδακται γὰρ Ἀθήνησιν· ὁ δὲ Καλλίμαχος ἐπιγραφῆναί φησι τῇ τραγῳδίᾳ Δημοκράτην.* ergo Callimacho teste Andromacha non Athenis sed Argis scaenae commissa est tanquam Democratis aut Timocratis fabula. interdum alieno nomine usos suas fabulas poetas edidisse nemo ignorat. utrum *Δημοκράτης* an *Τιμοκράτης* Argivus ille dictus fuerit, adhuc incertum est. de Cephisophonte cf. Aristophanis locus (Com. 2 p. 1177) in vita Eur. vs. 95 allatus. in supellectile poetae hominem istum memorat Ar. Ran. 1408: *ἐς τὸν σταθμὸν αὐτός, τὰ παιδί', ἡ γυνή, Κηφισοφῶν ἐμβὰς καθήσθω.* Dionysius ibidem interrogat 1452: *εὖ γ', ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις· ταυτὶ πότερ' αὐτὸς ηὗρες ἢ Κηφισοφῶν;* Ar. Ran.

licentia, ut non poemata solum Euripidis maligne carperent, sed ipsum poetam ad scaenam traducerent et aedium arcana perscrutarentur. ac fortasse res domesticae Euripidis ita comparatae erant, ut cavillandi et irridendi materiam adversariis praeberent: quamquam quae nos relata legimus fabulis et commentis mixta sunt nec de rerum veritate certum admittunt iudicium. traditur autem Euripides duas habuisse uxores; si vitae scriptorem audias, primum duxit Melito, deinde Choerinen: Suidas ordinem invertit, duas simul uxores poetae fuisse narrat Gellius: alios duplicis matrimonii testes non habemus[22]. quae de perfidia et lascivia aut mulierum aut Euripidis traduntur partim mendacii notam in fronte gerunt, par-

---

944: *εἶτ' ἀνέτρεφον* (tragoediam) *μονῳδίαις, Κηφισοφῶντα μιγνύς.* ubi Schol.: *ἐδόκει δοῦλος ὢν ὁ Κηφισοφῶν συμποιεῖν αὐτῷ καὶ μάλιστα τὰ μέλη, ὃν καὶ συνεῖναι τῇ γυναικὶ αὐτοῦ κωμῳδοῦσιν.* cum uxore Euripidis Cephisophontem rem habuisse vel ex silentio Aristophanis non est probabile. ficta igitur iudico quae in vita extant vs. 90: *εἶχεν οἰκογενὲς μειράκιον ὀνόματι Κηφισοφῶντα· πρὸς τοῦτον ἐφώρασε τὴν οἰκείαν γυναῖκα ἀτακτοῦσαν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀπέτρεπεν ἁμαρτάνειν· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθε, κατέλιπεν αὐτῷ τὴν γυναῖκα.*

22) Vita Eur. vs. 26: *γυναῖκα δὲ γῆμαι πρώτην Μελιτώ, δευτέραν δὲ Χοιρίνην.* Suidas: *μισογύνης ἐδοξάσθη. ἔγημε δὲ ὅμως πρώτην μὲν Χοιρίνην θυγατέρα Μνησιλόχου, ἐξ ἧς ἔσχε Μνησίλοχον καὶ Μνησαρχίδην καὶ Εὐριπίδην· ἀπωσάμενος δὲ ταύτην ἔσχε καὶ δευτέραν, καὶ ταύτης ὁμοίως ἀκολάστου πειραθείς.* Gellius 15, 20, 6: *mulieres fere omnes in maiorem modum exosus fuisse dicitur, sive quod natura abhorruit a mulierum coetu sive quod duas simul uxores habuerat, cum id decreto ab Atheniensibus facto ius esset, quarum matrimonii pertaedebat.* de ista Gellii narratiuncula recte iudicavit Fritzschius in Ar. Thesm. p. 111: *tota res,* inquit, *vel uno redarguitur comici silentio, qui mulierum osori duas simul uxores certe non remisisset.* idem quae in vita dicuntur falsa esse perspexit: itaque Suidae se addixit et alterum coniugium brevissimum fuisse suspicatus est. cui indicio subscriberem, nisi omnino digamia ista ficticia videretur. certe Aristophanes non novit nisi unam Euripidis mulierem, Mnesilochi filiam: quam rem sufficere arbitror ad mediocres illos testes refutandos. hanc Mnesilochi filiam *Χοιρίνην* dictam fuisse, non *Χοιρίλην*, libri docent (cf. Vit. vs. 27 Suid. v. *Εὐριπίδης* Schol. Ar. Thesm. init.): *Χοιρίλην* scribitur in vitae vs. 67, ubi melioribus codicibus destituti sumus.

tim eorum hominum curiosae sedulitati debentur, quibus nihil credendum sit[23]). ex aliis narratiunculis haud iniuria collegeris oris foetore Euripidem laborasse[24]). filios tres habuisse dicitur, Mnesarchidem mercatorem, Mnesi-

---

23) In vita Eur. vs. 90 et in Schol. Ran. 944 quid Cephisophonti obiciatur, supra vidimus not. 21. alias fabellas apponit vita vs. 67: *λέγουσι δὲ αὐτὸν γήμαντα τὴν Μνησιλόχου θυγατέρα Χοιρίλην καὶ νοήσαντα τὴν ἀκολασίαν αὐτῆς γράψαι πρῶτον δρᾶμα τὸν Ἱππόλυτον, ἐν ᾧ τὴν ἀναισχυντίαν θριαμβεύει τῶν γυναικῶν, ἔπειτα δὲ αὐτὴν ἀποπέμψασθαι. λέγοντος δὲ τοῦ γήμαντος αὐτήν 'σωφρονεῖ παρ' ἐμοί', 'δύστηνος εἶ' ἔφη, 'εἰ γυναῖκα δοκεῖς παρ' ᾧ μὲν αὐτὴν σωφρονεῖν, παρ' ᾧ δὲ μή.' ἐπιγῆμαι δὲ αὐτὸν δευτέραν, ἣν εὑρὼν ἀκολαστοτέραν προχειροτέρως εἰς τὴν κατὰ τῶν γυναικῶν βλασφημίαν ἐθρασύνετο.* quarum fabellarum fundamenta haec sunt: in Hippolyto multis conviciis poeta mulieres obruit, deinde El. 921 haec dixit: *ἴστω δ' ὅταν τις διολέσας δάμαρτά του κρυπταῖσιν εὐναῖς εἶτ' ἀναγκασθῇ λαβεῖν, δυστηνός ἐστιν, εἰ δοκεῖ τὸ σωφρονεῖν ἐκεῖ μὲν αὐτὴν οὐκ ἔχειν, παρ' οἷ δ' ἔχειν*: denique in plurimis tragoediis mulieres exagitat. lepida magis quam vera refert Hieronymus Rhodius ap. Ath. XIII p. 557 E: *εἰπόντος τινὸς ὅτι μισογύνης ἐστὶν Εὐριπίδης, ἔν γε ταῖς τραγῳδίαις, ἔφη ὁ Σοφοκλῆς· ἐπεὶ ἔν γε τῇ κλίνῃ φιλογύνης.* cf. Ath. XIII p. 603 E: *φιλομεῖραξ δὲ ἦν ὁ Σοφοκλῆς, ὡς Εὐριπίδης φιλογύνης.* Serenus ap. Stob. Flor. 6, 36: *περὶ Εὐριπίδου τις ἔλεγεν ὅτι μισογύνης εἴη· καὶ ὁ Σοφοκλῆς 'ἀλλ' οὐκ ἔν γε τῇ κλίνῃ' ἔφη.* adde quae de Sophocle et Euripide profert Hieronymus Rhod. ap. Ath. XIII p. 604 F, ubi hoc tanquam Sophoclis epigramma apponitur:

> *Ἥλιος ἦν, οὐ παῖς, Εὐριπίδη, ὅς με χλιαίνων*
> *γυμνὸν ἐποίησεν· σοὶ δὲ φιλοῦντ' ἑτέραν*
> *βορρᾶς ὡμίλησε· σὺ δ' οὐ σοφός, ὃς τὸν Ἔρωτα,*
> *ἀλλοτρίαν σπείρων, λωποδύτην ἀπάγεις.*

quam frigidam et inficetam poesin ipsius esse Hieronymi suspicor.

24) Aristot. Polit. 5, 10 p. 1311 b 30: *καὶ τῆς Ἀρχελάου δ' ἐπιθέσεως Δεκάμνιχος ἡγεμὼν ἐγένετο — αἴτιον δὲ τῆς ὀργῆς ὅτι αὐτὸν ἐξέδωκε μαστιγῶσαι Εὐριπίδῃ τῷ ποιητῇ· ὁ δ' Εὐριπίδης ἐχαλέπαινεν εἰπόντος τι αὐτοῦ εἰς δυσωδίαν τοῦ στόματος.* Stob. Flor. 41, 6: *Εὐριπίδης ὀνειδίζοντος αὐτῷ τινος ὅτι τὸ στόμα δυσώδης ἦν, 'πολλὰ γάρ' εἶπεν αὐτῷ 'ἀπόρρητα ἐγκατεσάπη'.* Vita Eur. vs. 86: *μειρακίου δέ τινος ἀπαιδευτοτέρου στόμα δυσῶδες ἔχειν ὑπὸ φθόνου αὐτὸν εἰπόντος, 'εὐφήμει' ἔφη· 'μέλιτος καὶ Σειρήνων γλυκύτερον στόμα'.* ubi extremis verbis respicitur Aristophanis versus supra p. IX allatus.

lochum actorem, Euripidem, quorum natu minimus aliquot patris tragoedias ediderit[25]). extremum vitae tempus extra patriam Euripides degit. primum enim Magnesiam petiit, ubi hospitio publico et immunitate usus est, tum ad Archelaum Macedoniae regem se contulit, a quo regali munificentia et liberalitate exceptus summoque honore affectus est[26]). cuius peregrinationis nec de causa nec de tempore satis edocti sumus; sed probabile est poetam sive rerum publicarum calamitate fractum sive adversariorum iniuriis lacessitum patria cessisse, et quantum e temporum ratione colligimus, paucis ante obitum annis admodum senex Athenis profectus est[27]). Archelai

---

25) Vita Eur. vs. 27: *υἱοὺς κατέλιπε τρεῖς, Μνησαρχίδην μὲν πρῶτον ἔμπορον, δεύτερον δὲ Μνησίλοχον ὑποκρίτην, νεώτατον δὲ Εὐριπίδην, ὃς ἐδίδαξε τοῦ πατρὸς ἔνια δράματα.* Schol. Ar. Ran. 67: *αἱ διδασκαλίαι φέρουσι τελευτήσαντος Εὐριπίδου τὸν υἱὸν αὐτοῦ δεδιδαχέναι ὁμώνυμον ἐν ἄστει Ἰφιγένειαν τὴν ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμαίωνα, Βάκχας.*

26) Suid.: *ἀπάρας δὲ ἀπ' Ἀθηνῶν ἦλθε πρὸς Ἀρχέλαον τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων, παρ' ᾧ διῆγε τῆς ἄκρας ἀπολαύων τιμῆς.* Syncellus p. 500, 7: *μετὰ γὰρ Περδίκκαν Ἀρχέλαος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐβασίλευσεν ἔτη ιδ', πρὸς ὃν καὶ Εὐριπίδης τραγῳδοποιὸς παραγενηθεὶς πάντα τὸν χρόνον διῆξε τιμώμενος παρ' αὐτῷ.* Solini Polyh. c. 9, 15 p. 73, 4: *hic Archelaus in tantum litterarum mire amator fuit ut Euripidi tragico consiliorum summam concrederet: cuius suprema non contentus prosequi sumptu funeris, crinem tonsus est et moerorem quem animo conceperat vultu publicavit.* Lucianus de paras. c. 35: *Εὐριπίδης μὲν γὰρ ὅτι Ἀρχελάῳ μέχρι τοῦ θανάτου παρεσίτει καὶ Ἀνάξαρχος Ἀλεξάνδρῳ, πάντως ἐπίστασαι.* Vita Eur. vs. 21: *μετέστη δὲ ἐν Μαγνησίᾳ καὶ προξενίᾳ ἐτιμήθη καὶ ἀτελείᾳ. ἐκεῖθεν δὲ εἰς Μακεδονίαν περὶ Ἀρχέλαον γενόμενος διέτριψε καὶ χαριζόμενος αὐτῷ δρᾶμα ὁμωνύμως ἔγραψε καὶ μάλα [εὖ] ἔπραττε παρ' αὐτῷ, ὅτε καὶ ἐπὶ τῶν διοικήσεων ἐγένετο.* ubi quae de Archelao tragoedia narrantur ficta esse suspicor. longe diversa tradit Diomedes p. 488, 20: *tristitia namque tragoediae proprium, ideoque Euripides petente Archelao rege ut de se tragoediam scriberet abnuit ac precatus est ne accideret Archelao aliquid, tragoediam ostendens nihil aliud esse quam miseriarum comprehensionem.* versiculos illos, *οὐ βούλομαι πλουτοῦντι δωρεῖσθαι πένης, μή μ' ἄφρονα κρίνῃς ἢ διδοὺς αἰτεῖν δοκῶ* (fr. 960), Dicaearchus suspicatus est ad Archelaum dictos esse: id quo iure suspicatus sit, nescio neque scire laboro.

27) Euripidem dici suspicor a Philodemo de vitiis X p. 20 ed. Saupp.: *διὸ καὶ φασὶν ἀχθόμενον αὐτὸν ἐπὶ τῷ σχεδὸν πάντας*

in aula cum Agathone suavissimam consuetudinem habuisse proditur[28]). ibidem diem supremum obiit anno 406 a. Chr. n. sive olymp. 93, 3 annum agens septuagesimum quintum[29]). de morte eius fabulae extant mirificae et inter se discrepantes: sed plerique a canibus discerptum esse referunt[30]), quae fabula nescimus utrum a comicis

---

ἐπιχαίρειν πρὸς Ἀρχέλαον ἀπελθεῖν. olymp. 92, 1, quo anno Aristophanes Thesmophoriazusas edidit, Euripidem Athenis etiam tum fuisse liquet: item fortasse olympiadis eiusdem anno quarto, archonte Diocle, ἐφ' οὗ τὸν Ὀρέστην ἐδίδαξε (Schol. Eur. Or. 361). mortuus autem est Euripides olymp. 93, 3: cf. not. 29.

28) Aelianus V. H. 13, 4: Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἑστίασιν παρεσκεύασε πολυτελῆ τοῖς ἑταίροις. προϊόντος δὲ τοῦ πότου ζωρότερον πιὼν Εὐριπίδης ὑπήχθη πως κατ' ὀλίγον εἰς μέθην. εἶτα συγκλιθέντα αὐτῷ Ἀγάθωνα τὸν τῆς τραγῳδίας ποιητὴν περιλαβὼν κατεφίλει τεσσαράκοντα ἐτῶν που γεγονότα. τοῦ δὲ Ἀρχελάου πυθομένου, εἰ καὶ νῦν ἔτι ἐρώμενος (fort. ἐράσμιος) αὐτῷ δοκεῖ εἶναι, ἀπεκρίνατο· ναὶ μὰ Δία· οὐ γὰρ μόνον τὸ ἔαρ τῶν καλῶν καλόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ μετόπωρον. cf. Plut. Mor. p. 770 C. aliam rem narrat Plut. Mor. p. 531 D: Ἀρχέλαος μὲν γὰρ ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς παρὰ δεῖπνον αἰτηθεὶς ἔκπωμα χρυσοῦν ὑπ' ἀνθρώπου μηδὲν ἡγουμένου καλὸν ἢ τὸ λαμβάνειν, ἐκέλευσεν Εὐριπίδῃ τὸν παῖδα δοῦναι, καὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἀποβλέψας 'σὺ μέν' εἶπεν 'αἰτεῖν ἐπιτήδειος εἶ καὶ μὴ λαμβάνειν· οὗτος δὲ λαμβάνειν καὶ μὴ αἰτῶν'. ancipitis sunt fidei quae de Euripide lusit Hermesianax ap. Ath. XIII p. 598 D:

φημὶ δὲ κἀκεῖνον τὸν ἀεὶ πεφυλαγμένον ἄνδρα
καὶ σπανίων μῖσος κτώμενον ἐκ συνόδων
πάσας ἀμφὶ γυναῖκας, ὑπὸ σκολιοῖο τυπέντα
τόξου, νυκτερινὰς οὐκ ἀποθέσθ' ὀδύνας.
ἀλλὰ Μακηδονίης πάσας κατενίσατο λαύρας
Αἰγείων (?) μέθεπεν δ' Ἀρχέλεω ταμίην,
εἰσόκε τοι δαίμων, Εὐριπίδη, εὗρετ' ὄλεθρον
Ἀμφιβίου στυγνῶν ἀντιάσαντι κυνῶν.

29) Vide quae not. 3 allata sunt de Eratosthene et Apollodoro. dissentit rursus marmor Parium C. I. 2374, 77: ἐτε]λεύτησεν — ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀντιγένους (olymp. 93, 2 sive anno 407 a. Chr. n.). tam Sophocles quám Euripides paulo ante quam Aristophanis Ranae docerentur decesserunt, quam fabulam Callia archonte anno 405 editam esse constat.

30) Diod. Sic. 13, 103: τινὲς δὲ λέγουσι παρ' Ἀρχελάῳ τῷ βασιλεῖ Μακεδόνων κατὰ τὴν χώραν ἐξελθόντα κυσὶ περιπεσεῖν καὶ διασπασθῆναι μικρῷ πρόσθεν τούτων τῶν χρόνων. Gellius 15, 20, 9: *is cum in Macedonia apud Archelaum regem esset ute-*

poetis inventa sit[31]) an aliunde originem ducat. sepultus est poeta prope Arethusam in convalle duobus rivis irri-

---

returque eo rex familiariter, rediens noctu ab eius cena canibus a quodam aemulo immissis dilaceratus est, et ex his vulneribus mors secuta est. Valerius Max. 9, 12 ext. 4: *atrocius aliquanto Euripides finitus est. ab Archelai enim regis cena in Macedonia domum hospitalem repetens canum morsibus laniatus obiit.* Ovidius Ib. 595: *utque cothurnatum vatem tutela Dianae, dilaniet vigilum te quoque turba canum.* Sotades ap. Stob. Flor. 98, 9: κύνες οἱ κατὰ Θράκην Εὐριπίδην ἔτρωγον. idem significat Paus. 1, 2, 2: τέθαπται δὲ Εὐριπίδης ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τὸν βασιλέα ἐλθὼν Ἀρχέλαον· ὁ δέ οἱ τοῦ θανάτου τρόπος, πολλοῖς γάρ ἐστιν εἰρημένος, ἐχέτω καθὰ λέγουσιν. Vita Eur. vs. 119: εἰς Μακεδόνας ἀπῆρε πρὸς Ἀρχέλαον τὸν βασιλέα, κἀνταῦθα ὀψιαίτερον ἀναλύων ὑπὸ βασιλικῶν ἐφθάρη κυνῶν. Adesp. Anth. Pal. 7, 44: εἰ καὶ δακρυόεις, Εὐριπίδη, εἷλέ σε πότμος καὶ σε λυκορραῖσται δεῖπνον ἔθεντο κύνες κτέ. adde locum corruptum Hygini fab. 247 et Hermesianactis versus not. 28 allatos. magis etiam mira sunt quae in vita Eur. vs. 48—60 extant, ἐν τῇ Μακεδονίᾳ κώμη ἔστι καλουμένη Θρᾳκῶν κτέ. de loco ubi poeta laniatus sit dissentit Stephanus Byz. p. 176, 1: Βορμίσκος, χωρίον Μακεδονίας, ἐν ᾧ κυνοσπάρακτος γέγονεν Εὐριπίδης· οὓς κύνας τῇ πατρῴᾳ φωνῇ ἑστερικὰς (ἑστερίκας R) καλοῦσιν οἱ Μακεδόνες, ὁ δὲ ποιητὴς τραπεζῆας· ἐκ δὲ τῶν δηγμάτων ἀρρωστήσαντα αὐτὸν ἀποθανεῖν. alii inimicos nominant, qui canes Euripidi immiserint. Diogenianus 7, 52 (cf. Suid. vol. II, 2 p. 447, 9): Προμέρου κύνες. τοῦτόν φασιν οἰκέτην ὄντα βασιλικὸν μισῆσαι καθ' ὑπερβολὴν τῶν τραγῳδιῶν τὸν τοιητὴν Εὐριπίδην ἐπαφεῖναί τε αὐτῷ κύνας ἀγρίους, οἳ τοῦτον κατεθοινήσαντο. contra Suidas v. Εὐριπίδης: ἐτελεύτησε δὲ ὑπὸ ἐπιβουλῆς Ἀρριδαίου τοῦ Μακεδόνος καὶ Κρατεύα τοῦ Θετταλοῦ ποιητῶν ὄντων καὶ φθονησάντων αὐτῷ πεισάντων τε τὸν βασιλέως οἰκέτην τοὔνομα Λυσίμαχον δέκα μνῶν ἀγορασθέντα τοὺς βασιλέως οὓς αὐτὸς ἔτρεφε κύνας ἐπαφεῖναι αὐτῷ. ne isti quidem narrationi fidem habendam existimo: videor enim agnoscere conatum eorum qui historiam fingere quam propagare fabulam maluerint. addit Suidas alias fabellas: οἳ δὲ ἱστόρησαν οὐχ ὑπὸ κυνῶν ἀλλ' ὑπὸ γυναικῶν νύκτωρ διασπασθῆναι πορευόμενον ἀωρὶ πρὸς Κρατερὸν τὸν ἐρώμενον Ἀρχελάου· καὶ γὰρ σχεῖν αὐτὸν καὶ περὶ τοὺς τοιούτους ἔρωτας· οἳ δὲ πρὸς τὴν γαμετὴν Νικοδίκου τοῦ Ἀρεθουσίου. utramque famam respicit atque ut debitus poetae honor vindicetur impugnat Addaeus Anth. Pal. 7, 51: οὔ σε κυνῶν γένος εἷλ', Εὐριπίδη, οὐδὲ γυναικὸς οἶστρος τὸν σκοτίης κύπριδος ἀλλότριον, ἀλλ' Ἀίδης καὶ γῆρας. nihil probat iste dissensus, nihil ceterorum fabulae.

31) Hoc suspicari videtur Lehrsius *Populäre Aufs.* p. 208.

gata[32]. Athenienses eidem cenotaphium extruxerunt epigrammate vel Thucydidis vel Timothei ornatum[33]. tumulum Euripidis fulgure ictum ferunt: qua in re sive vera sive ficta veteres agnoverunt deorum numen summum poetam praeter ceteros carum sibi esse testantium[34].

---

facilius crediderim comici ingenii leporem subesse ineptiis illis quae in vita Eur. extant; vide vs. 76: *αἱ δὲ γυναῖκες ἐβουλήθησαν αὐτὸν κτεῖναι εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ σπήλαιον, ἐν ᾧ γράφων διετέλει*, et vs. 98: *λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναῖκες διὰ τοὺς ψόγους οὓς ἐποίει εἰς αὐτὰς διὰ τῶν ποιημάτων, τοῖς Θεσμοφορίοις ἐπέστησαν αὐτῷ βουλόμεναι ἀνελεῖν· ἐφείσαντο δὲ αὐτοῦ πρῶτον μὲν διὰ τὰς Μούσας, ἔπειτα δὲ βεβαιωσαμένου μηκέτι αὐτὰς κακῶς ἐρεῖν.* certe *Θεσμοφορίων* mentio ex Aristophanea fabula repetita videtur.

32) Paus. 1, 2, 2: *τέθαπται δὲ Εὐριπίδης ἐν Μακεδονίᾳ παρὰ τὸν βασιλέα ἐλθὼν Ἀρχέλαον.* Vita Eur. vs. 36: *ἐν Μακεδονίᾳ ἐτάφη.* Bianor Anth. Pal. 7, 49: *ἁ Μακέτις σε κέκευθε τάφου κόνις.* Plut. V. Lycurgi c. 31: *Εὐριπίδῃ — ταφέντι τῆς Μακεδονίας περὶ Ἀρέθουσαν.* Ammianus Marc. 27, 4, 8: *proxima Arethusa convallis et statio, in qua visitur Euripidis sepulcrum.* Addaeus Anth. Pal. 7, 51: *ὑπαὶ Μακέτῃ δ' Ἀρεθούσῃ κεῖσαι ἑταιρείῃ τίμιος Ἀρχέλεω.* Plinius N. H. 31, 19: *in Macedonia non procul Euripidis poetae sepulcro duo rivi confluunt, alter saluberrimi potus, alter mortiferi.* Vitruvius 8, 3: *non minus in Macedonia quo loci sepultus est Euripides dextra ac sinistra monumenti advenientes duo rivi concurrunt in unum, e quibus ad unum accumbentes viatores pransitare solent propter aquae bonitatem, ad rivum autem qui est ex altera parte monumenti nemo accedit, quia mortiferam aquam dicitur habere.* discrepat Suidas v. *Εὐριπίδης: καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐν Πέλλῃ μετακομίσαι τὸν βασιλέα.* cf. Wesselingius Itiner. p. 605. ficta narrare videtur Gellius 15, 20, 10: *sepulcrum autem eius et memoriam Macedones eo dignati sunt honore, ut in gloriae quoque loco praedicarent, οὔποτε σὸν μνῆμα, Εὐρίπιδες, ὄλοιτό που, quod egregius poeta morte obitus sepultus in eorum terra foret.* ubi Graeca verba corrupta sunt; expectes *οὔποτε δὴ σὸν μνῆμ', Εὐριπίδη, οὔποτ' ὀλεῖται.*

33) Cf. vita Eur. vs. 37, item Anth. Pal. 7, 45 (ubi *Θουκυδίδου* epigramma inscribitur) et Bergkii Lyr. p. 472 ed. alt. Pausan. 1, 2, 2: *ἀνιόντων δὲ ἐκ Πειραιῶς ἐρείπια τῶν τειχῶν ἐστιν, ἃ Κόνων ὕστερον τῆς πρὸς Κνίδῳ ναυμαχίας ἀνέστησεν — εἰσὶ δὲ τάφοι κατὰ τὴν ὁδὸν γνωριμώτατοι Μενάνδρου τοῦ Διοπείθους καὶ μνῆμα Εὐριπίδου κενόν.*

34) Plut. V. Lycurgi c. 31: *λέγεται δὲ καὶ τῶν λειψάνων αὐτοῦ* (Lycurgi) *κομισθέντων οἴκαδε κεραυνὸν εἰς τὸν τάφον κατασκῆψαι· τοῦτο δὲ οὐ ῥαδίως ἑτέρῳ τινὶ τῶν ἐπιφανῶν*

item alia sine dubio ficticia produntur de documentis quibus debitum poetae honorem aequales ostenderint[35]. maxime vero posteri ingenium et artem eius admirati sunt, adeo ut praeter Homerum nullus extiterit poeta, qui tanta floreret apud populares gratia et auctoritate.

Moribus Euripides fuit castis et severis, atque ipsi faciei eius tristitia quaedam inerat et austeritas[36], quam cum gravitate coniunctam in imaginibus poetae etiam nunc agnoscimus[37].

De fabularum Euripidearum numero testes nostri dissentiunt nec possunt satis certa afferri. septuaginta quinque dramata computavit Varro, alii nonaginta duo vel

---

πλὴν Εὐριπίδῃ συμπεσεῖν ὕστερον τελευτήσαντι. Bianor Anth. Pal. 7, 49: *τρὶς γὰρ ἐπαστράψας, Εὐριπίδη, ἐκ Διὸς αἰθὴρ ἥγνισε τὰν θνατὰν σήματος ἱστορίαν.* probabilitate destitutum est quod vita Eur. vs. 44 habet, *φασὶ δὲ καὶ κεραυνωθῆναι ἀμφότερα μνημεῖα.*

35) Huc spectat quod Sophocles atque ipse Atheniensium populus luxisse poetam in theatro dicuntur, Vit. Eur. vs. 44. item quae Gellius 15, 20, 10 habet: *cum legati ad eos* (Macedones) *ab Atheniensibus missi petissent ut ossa Athenas illius patriam permitterent transferri, maximo consensu Macedones in ea re deneganda persliterunt.*

36) Noti sunt Aristophanis versus a Gellio 15, 20, 8 proditi: *ὁ δ' Ἀναξαγόρου τρόφιμος χαιοῦ στρυφνὸς μὲν ἔμοιγε προσειπεῖν καὶ μισόγελως καὶ τωθάζειν οὐδὲ παρ' οἶνον μεμαθηκώς.* Vita Eur. vs. 64: *σκυθρωπὸς δὲ καὶ 'σύννους καὶ αὐστηρὸς ἐφαίνετο καὶ μισόγελως καὶ μισογύνης.* Suidas: *σκυθρωπὸς δὲ ἦν τὸ ἦθος καὶ ἀμειδὴς καὶ φεύγων τὰς συνουσίας.* alia quaedam de eius facie et habitu tradit Vita vs. 25: *ἐλέγετο δὲ καὶ βαθὺν πώγωνα θρέψαι καὶ ἐπὶ τῆς ὄψεως φακοὺς ἐσχηκέναι.* Aristophanes Thesm. 190 Euripidem dicentem facit: *πολιός εἰμι καὶ πώγων' ἔχω.*

37) Inprimis vide Viscontii Iconogr. Gr. tom. 1 tab. 5 et anaglyphum quo Euripides in sella sedens repraesentatur marmoris Albani (C. II. 6047), de quo Winckelmannus Monum. ined. 168. has imagines probabile est ex vetustis exemplis derivatas esse: certe statuas Sophoclis et Euripidis Athenis in theatro collocatas fuisse testantur Pausanias 1, 21, 1 et Ath. I p. 19 E, non testantur Lycurgum oratorem impetrasse id quod rogaverat, ut trium principum tragicorum statuae aeneae in theatro ponerentur. cf. Meieri Comm. de vita Lycurgi p XXXVI sq.

adeo nonaginta octo[38]). quorum numerorum is quem tertio loco attulimus scribendi vitio deberi videtur: XCII fabulas qui numerarunt, didascaliarum fidem secuti sunt, in quibus XXIII tetralogias consignatas reppererunt. in didascalias vero, ut recte iudicat Elmsleius, vix aliae fabulae relatae erant quam quae unum de tribus praemiis obtinuissent. itaque si quando Euripides ne tertium quidem praemium consecutus sit, id quod accidisse ei probabile putamus, plus nonaginta duas fabulas ab eo compositas fuisse necesse est. quarum fabularum non nullae, velut *Θερισταί*, ne Alexandrinis quidem grammaticis innotuerunt. nobis octoginta circiter tituli proditi sunt, quorum conspectum subicimus.

Αἰγεύς
Αἴολος
Ἀλέξανδρος
ΑΛΚΗΣΤΙΣ
5 Ἀλκμέων ὁ διὰ Κορίνθου
Ἀλκμέων ὁ διὰ Ψωφῖδος
Ἀλκμήνη
Ἀλόπη
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ
10 Ἀνδρομέδα
Ἀντιγόνη
Ἀντιόπη
Ἀρχέλαος
Αὔγη
15 Αὐτόλυκος
ΒΑΚΧΑΙ
Βελλεροφόντης
Βούσιρις
Δανάη
20 Δίκτυς
ΕΚΑΒΗ
ΕΛΕΝΗ
Ἐπειός
Ἐρεχθεύς
25 Εὐρυσθεύς
ΗΛΕΚΤΡΑ
ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ
ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ
Θερισταί
30 Θησεύς
Θυέστης
ΙΚΕΤΙΔΕΣ
Ἰνώ
Ἰξίων
35 Ἱππόλυτος καλυπτόμενος
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΑΥΛΙΔΙ
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ Η ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ
ΙΩΝ
40 Κάδμος
Κρεσφόντης
Κρῆσσαι
Κρῆτες
ΚΥΚΛΩΨ

---

38) Gellii locum 17, 4, 3 supra not. 20 attuli. Suidas v. *Εὐριπίδης*: *δράματα δὲ αὐτοῦ κατὰ μέν τινας οε', κατὰ δὲ ἄλλους ἐνενήκοντα δύο· σώζονται δὲ οζ'.* Vita Eur. vs. 32: *τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῷ δράματα ϙβ'* (*ϙη'* codex B), *σώζεται δὲ οη'. τούτων νοθεύεται τρία, Τέννης Ῥαδάμανθυς Πειρίθους.* Vita vs. 128: *τὰ πάντα δ' ἦν αὐτῷ δράματα ϙη'· σώζεται δὲ αὐτοῦ δράματα ξζ' καὶ γ' πρὸς τούτοις τὰ ἀντιλεγόμενα· σατυρικὰ δὲ η'. ἀντιλέγεται δὲ καὶ τούτων τὸ α'.*

45 *Λάμια*
Λικύμνιος
Μελανίππη ἡ δεσμῶτις
Μελανίππη ἡ σοφή
Μελέαγρος
50 *ΜΗΔΕΙΑ*
Οἰδίπους
Οἰνεύς
Οἰνόμαος
ΟΡΕΣΤΗΣ
55 *Παλαμήδης*
Πειρίθους
Πελιάδες
Πηλεύς
Πλεισθένης
60 *Πολύιδος*
Πρωτεσίλαος
Ῥαδάμανθυς
ΡΗΣΟΣ
Σθενέβοια
65 *Σίσυφος*
Σκείρων
Σκύριαι
Συλεύς
Τέννης
70 *Τήλεφος*
Τημενίδαι
Τήμενος
ΤΡΩΙΑΔΕΣ
Ὑψιπύλη
75 *Φαέθων*
Φιλοκτήτης
Φοῖνιξ
ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ
Φρίξος πρότερος
80 *Φρίξος δεύτερος*
Χρύσιππος

Exclusimus ab hoc indice *Γλαῦκον*, *Κερκυόνα*, *Πενθέα*, *Πολύδωρον*, *Φαίδραν*: quae fabulae a Polyido, Alopa, Bacchis, Hecuba, Hippolyto non differunt nisi titulo. neque ausus sum admittere *Νιόβην*, quam obscuro et corrupto loco Aristotelis Poet. c. 18 p. 1456 a 17 (v. Trag. Graec. fragm. p. 38) minime stabilitam arbitror, aut *Μυσούς*, qua de fabula dictum in Eurip. vol. III p. 146. item alios omisi titulos commenticios, quos librariorum erroribus vel sua neglegentia decepti olim homines docti finxerant. etiam Lamiam et Temenum sunt qui in suspicionem vocent auctore Elmsleio in Eur. Med. p. 71. Epeus uno nititur testimonio, catalogo Euripidearum fabularum manco illo quidem neque errorum immuni, quem praebet marmor Albanum (C. I. 6047). *Πειρίθους*, *Τέννης*, *Ῥαδάμανθυς* utrum Euripidis an aliorum poetarum essent, iam veteres critici dubitarunt. in suspectae fidei fabulis etiam Rhesus superstes habetur, *ἐν μέντοι ταῖς διδασκαλίαις ὡς γνήσιον τὸ δρᾶμα ἀναγέγραπται* (Argum. Rhes.). satyrica dramata octo ab veteribus grammaticis numerantur, eundemque numerum nos assequimur: fuerunt enim satyrica *Αὐτόλυκος*, *Βούσιρις*, *Εὐρυσθεύς*, *Θερισταί*, *Κύκλωψ*, *Σίσυφος*, *Σκείρων*, *Συλεύς*. sed *Θεριστῶν* fabulam iam ante Aristophanis Byzantii aetatem perditam inter octo illas grammaticorum fabulas satyri-

eas non fuisse certum arbitror. non unius cuiusque tetralogiae quartum drama fuisse satyricum docet argumentum Alcestidis[39]): unde pauciora dramata satyrica ab Euripide scripta esse quam pro tragoediarum numero expectaris, non est quod miremur. de chronologia tragoediarum Euripidearum adeo rara sunt et manca testimonia, ut plerarumque aetas nobis ignota sit. neque in animo est coniecturas ea de re periclitari utique lubricas. ab veteribus autem haec sola accepimus:

olymp. 81, 1 archonte Callia *Πελιάσι* tertium praemium poeta tulit[40]).

ol. 85, 2 archonte Glaucino (vel Glaucide) *δεύτερος Εὐριπίδης Κρήσσαις, Ἀλκμέωνι τῷ διὰ Ψωφῖδος, Τηλέφῳ, Ἀλκήστιδι.*

ol. 87, 1 archonte Pythodoro *τρίτος Εὐριπίδης Μηδείᾳ, Φιλοκτήτῃ, Δίκτυϊ, Θερισταῖς σατύροις.*

ol. 87, 4 archonte Epaminone *πρῶτος Εὐριπίδης* Hippolyto superstite[41]).

ol. 91, 1 (archonte Arimnesto) *δεύτερος Εὐριπίδης ἦν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Παλαμήδῃ καὶ Τρῳάσι καὶ Σισύφῳ σατυρικῷ*[42]).

ol. 91, 4 archonte Cleocrito Andromeda et Helena editae sunt[43]),

ol. 92, 4 Diocle archonte Orestes (vide not. 27).

incertum quo anno coniunctae in scaenam prodierunt *Οἰνόμαος, Χρύσιππος, Φοίνισσαι*[44]): item paulo post mortem poetae sub olymp. 93 finem *Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμέων (ὁ διὰ Κορίνθου), Βάκχαι* (vide not. 25).

---

39) Hinc patet falli Elmsleium in Eur. Med. p. 71, cuius haec sunt verba: 'in tetralogiis XXIII tragoediae erant LXIX, quas aut omnes aut plerasque servatas haud infitior. sed satyricae pleraeque perierant, octo solae extabant. tragoediis LXIX adde satyricas VIII, et fabulas habebis LXXVII, quot scilicet olim extitisse tradunt nonnulli.'

40) Vit. Eur. vs. 32.

41) Argum. Eur. Alc. Med. Hipp.

42) Aelian. V. H. 2, 8. de anno quo Troadum fabula acta sit cf. Schol. Ar. Vesp. 1326 et Av. 1720, de Palamede Schol. Ar. Av. 842.

43) Schol. Ar. Thesm. 1012 et 1060.

44) Argum. Eur. Phoen.

Elegiacam quoque et melicam poesin Euripides attigit: exiles huius generis reliquias habes in Bergkii Lyr. ed. alt. p. 471 sq. quae vero Euripideae feruntur epistolae, eas ab impostore fictas esse post Bentleii disputationem (*Abhandlungen über die Briefe des Phalaris* p. 557—574 ed. Ribbeck.) nemo sanus amplius negabit: utrum Sabirio Pollioni[45]) an alii tribuendae sint, non constat.

Sequitur ut de ingenio et arte Euripidis pauca dicamus. quae lubrica est materia in diversissimis doctorum et elegantium hominum iudiciis, atque auget rei molestiam illud quod brevem et concisam disputationem sectandam mihi video, qua nihil nisi fastigia rerum liceat perstringere. nihilo minus subeundum duxi laborem, non ut imaginem Euripideae poeseos exprimerem, sed ut lineamenta quaedam adumbrarem. laudatorem poetae aut vituperatorem agere alienum videbatur ab huius disputationis consilio: magis etiam a proposito aberrassem, si eos qui altera utra parte deliquissent impugnare temptassem et refellere.

Nunquam Euripides civilium rerum fluctibus se immersit, sed remotus a strepitu forensi intra parietes vitam degit otio dedicatam, philosophiae et poeseos studiis intentam. quod umbratile vitae genus ut a nostris moribus et studiis minime abhorret, ita veteribus iners visum est et probrosum. nulla tamen re adduci potuit poeta, ut stationem certo consilio delectam desereret et a Musarum Gratiarumque commercio divelleretur[46]). laudavit

45) Vita Arati ed. West. p. 55 sq.: *τὰς δ' Ἀράτου ἐπιστολὰς — μόνος Ἀπολλωνίδης ὁ Νικαεὺς* (*ὁ Κηφεὺς* ante Bentl.) *ἐν τῷ η΄ περὶ κατεψευσμένης ἱστορίας οὐκ εἶναι αὐτὰς Ἀράτου φησίν, ἀλλὰ Σαβιρίου Πολλίωνος· τοῦ δ' αὐτοῦ τούτου φησὶν εἶναι ἐπιγεγραμμένας Εὐριπίδου ἐπιστολάς.* suspectum in his *Σαβιρίου*: cuius loco *Σαβιδίου* suasit Bentleius, *Ἀσινίου* Bergkius, *Σαβινίου* vel *Γαβινίου* vel *Ῥαβιρίου* Westermannus.

46) Herc. F. 673: *οὐ παύσομαι τὰς Χάριτας Μούσαις συγκαταμιγνύς, ἁδίσταν συζυγίαν.* ut hoc loco ita alibi saepissime sui animi sententiam poeta aperit, quod semel indicasse sufficiet. de vitae publicae periculis et otii securitate cf. Ion. 595: *ἢν δ' εἰς τὸ πρῶτον πόλεος ὁρμηθεὶς ζυγὸν ζητῶ*

eos qui raro forum attingerent, improbavit aurae popularis captatores[47]), et in Antiopa consulto id egit ut liberalium artium studia ab adversariorum calumniis vindicaret. Zethi enim et Amphionis certamen proposuit, quorum ille curat quid faciat laetas segetes et strenuam vitam laudat, quae rei augendae conducat, hic *ἀπραγμοσύνης*, musices et sapientiae, patronus existit[48]). commemoratur Euripides inter paucos homines privatos, qui bibliothecam sibi compararint[49]), atque ipse hunc librorum apparatum et nocturnas suas meditationes haud dissimulat[50]): inprimis vero quantum philosophiae tribuerit,

---

τις εἶναι, τῶν μὲν ἀδυνάτων ὕπο μισησόμεσθα· λυπρὰ γὰρ τὰ κρείσσονα· ὅσοι δὲ χρηστοὶ δυνάμενοί τ' εἶναι σοφοὶ σιγῶσι κοὐ σπεύδουσιν εἰς τὰ πράγματα, γέλωτ' ἐν αὐτοῖς μωρίαν τε λήψομαι οὐχ ἡσυχάζων κτέ. civium favorem ex isto sapientiae studio non redundare indicat poeta Med. 294: *χρὴ δ' οὔποθ' ὅστις ἀρτίφρων πέφυκ' ἀνὴρ παῖδας περισσῶς ἐκδιδάσκεσθαι σοφούς· χωρὶς γὰρ ἄλλης ἧς ἔχουσιν ἀργίας φθόνον πρὸς ἀστῶν ἀλφάνουσι δυσμενῆ.*

47) Or. 918: *μορφῇ μὲν οὐκ εὐωπός, ἀνδρεῖος δ' ἀνήρ, ὀλιγάκις ἄστυ κἀγορᾶς χραίνων κύκλον — καὶ τοῖς γε χρηστοῖς εὖ λέγειν ἐφαίνετο.* oppositus est *ὁ ποικιλόφρων κόπις ἡδυλόγος δημοχαριστής* (Hec. 132). cf. Hec. 254: *ἀχάριστον ὑμῶν σπέρμ', ὅσοι δημηγόρους ζηλοῦτε τιμάς — οἳ τοὺς φίλους βλάπτοντες οὐ φροντίζετε, ἢν τοῖσι πολλοῖς πρὸς χάριν λέγητέ τι.*

48) Poetae causam tuetur Amphion, cuius hae sunt sententiae. fr. 193: *ὅστις δὲ πράσσει πολλὰ μὴ πράσσειν χρεών, μῶρος, παρὸν ζῆν ἡδέως ἀπράγμονα.* fr. 199: *τὸ δ' ἀσθενές μου καὶ τὸ θῆλυ σώματος κακῶς ἐμέμφθης· εἰ γὰρ εὖ φρονεῖν ἔχω, κρεῖσσον τόδ' ἐστὶ καρτεροῦ βραχίονος.*

49) Ath. I p. 3 A. constipata ista volumina lepide ridet Ar. Ran. 943: *χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων ἀπηθῶν.* 1403: *ἐς τὸν σταθμὸν αὐτός, τὰ παιδί', ἡ γυνή, Κηφισοφῶν, ἐμβὰς καθήσθω συλλαβὼν τὰ βιβλία.*

50) Hipp. 452: *ὅσοι μὲν οὖν γραφάς τε τῶν παλαιτέρων ἔχουσιν αὐτοί τ' εἰσὶν ἐν μούσαις ἀεί.* Iph. A. 798: *εἴτ' ἐν δέλτοις Πιερίσιν μῦθοι τάδ' ἐς ἀνθρώπους ἤνεγκαν.* fr. 629: *εἰσὶν γὰρ εἰσὶ διφθέραι μελεγγραφεῖς πολλῶν γέμουσαι Λοξίου γηρυμάτων.* Alc. 962: *ἐγὼ καὶ διὰ μούσας καὶ μετάρσιος ᾖξα καὶ πλείστων ἁψάμενος λόγων κρεῖσσον οὐδὲν ἀνάγκας ηὗρον, οὐδέ τι φάρμακον Θρῄσσαις ἐν σανίσιν, τὰς Ὀρφεία κατέγραψε γῆρυς.* Hipp. 954: *Ὀρφέα τ' ἄνακτ' ἔχων βάκχευε πολλῶν γραμμάτων τιμῶν καπνούς.* Hipp. 374: *ἤδη ποτ' ἄλλως νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ θνητῶν ἐφρόντισ' ᾗ διέφθαρται βίος.*

facile intelleget qui vocabuli *σοφός* usum Euripideum attenderit[51]). philosophiae tam studiosus Euripides fuit, ut etiam vulgo sapientiae adyta temptaret recludere. dedita igitur opera sublimium rerum disceptationem in scaena instituit et philosophemata quaedam identidem civibus proposuit. quae quo facilius in spectatorum animos se insinuarent, iis potissimum personis tributa videmus, quas ultra vulgus sapere non esset probabile. ab istis arcanis non mirum aliquamdiu Atheniensium animos aversos fuisse: sed ut alii poetae ita Euripides popularium *παιδευτής* fuit, ac bello Peloponnesiaco felicissima Atticae gentis indoles eo pervenerat, ut ne vulgo quidem in rerum divinarum et humanarum scientia negatum quidquam videretur. hinc factum est ut sensim Athenienses libentius ei poetae auscultarent, qui tralaticias opiniones impugnaret et meliora ipsos docere conaretur. Euripides ut erat morum severitate insignis et humilium artium contemptor, non nutrire, sed sanare saeculi sui vitia studuit. itaque ut in domesticis et civilibus rebus perversitatem vulgi constanter impugnavit, ita de diis vulgaribus, de summo numine, de anima humana quae vel e philosophorum libris hausisset vel meditando ipse excogitasset, communicare cum civibus temptavit. neque indociles habuit auditores: qui ut rerum novitate maxime tenebantur et insigni ingenii celeritate inaudita quaelibet arripiebant, ita ad res coelestes assurgere cum poeta haud gravati sunt. ceterum in summo philosophiae studio poeta magis fuit Euripides quam philosophus. vel hanc ob causam irritum fuerit perfectam et consummatam in eius tragoediis quaerere philosophiam, qua ad eandem

---

51) Pauca speciminis loco afferam. Bacch. 480: *δόξει τις ἀμαθεῖ σοφὰ λέγων οὐκ εὖ φρονεῖν.* Med. 298: *σκαιοῖσι μὲν γὰρ καινὰ προσφέρων σοφὰ δόξεις ἀχρεῖος κοὐ σοφὸς πεφυκέναι.* El. 296: *καὶ γὰρ οὐδ' ἀζήμιον γνώμην ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφήν.* Phoen. 394: *λυπρὸν συνασοφεῖν τοῖς μὴ σοφοῖς.* Hel. 513: *λόγος γάρ ἐστιν οὐκ ἐμός, σοφῶν δ' ἔπος.* fr. 585: *στρατηλάται τᾶν μυρίοι γενοίμεθα* (*γενοίατο* Meinekius), *σοφὸς δ' ἂν εἷς τις ἢ δύ' ἐν μακρῷ χρόνῳ.* fr. 894: *σοφὸν γὰρ ἄνδρα, κἂν ἑκὰς ναίῃ χθονός, κἂν μήποτ' ὄσσοις εἰσίδω, κρίνω φίλον.*

omnia normam et rationem revocentur et singula placita satis stabilita sint et inter se consentiant. sed multa insunt in eius poematis ex Anaxagoreae philosophiae penetralibus derivata[52]). maxime in cosmogonia Anaxagoram secutus est. duo enim statuit omnium rerum principia, Aetherem sive Iovem et Terram, e quorum coniugio ea quae sunt prodierint, ita ut Terra res mortales, immortalia Aether genuerit. rursus quae ex terra creata sunt ad terram, quae ex aethere descenderunt ad coeli templa revertuntur: nec perit quidquam, sed formae rerum variantur et novantur mutatione perpetua[53]). vulgares quae de diis ferebantur opiniones cum hac doctrina consociari non poterant, atque etiam aliunde periculum Olympo imminebat. sanctos enim deos nullique turpitudini obnoxios poeta flagitat: ideo mentiri homines arbi-

---

52) Pluribus hac de re disputavit Valckenarius Diatr. p. 34—57. cf. Eur. fr. 230 et Porsonus in Or. 971.

53) Vide inprimis fr. 836: *Γαῖα μεγίστη καὶ Διὸς Αἰθήρ, ὃ μὲν ἀνθρώπων καὶ θεῶν γενέτωρ, ἣ δ' ὑγροβόλους σταγόνας νοτίας παραδεξαμένη τίκτει θνατούς, τίκτει δὲ βορὰν φῦλά τε θηρῶν· ὅθεν οὐκ ἀδίκως μήτηρ πάντων νενόμισται. χωρεῖ δ' ὀπίσω τὰ μὲν ἐκ γαίας φύντ' εἰς γαῖαν, τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου βλαστόντα γονῆς εἰς οὐράνιον πάλιν ἦλθε πόλον· θνήσκει δ' οὐδὲν τῶν γιγνομένων, διακρινόμενον δ' ἄλλο πρὸς ἄλλου μορφὴν ἑτέραν ἐπέδειξεν.* de coeli et terrae coniugio habes fr. 890, 7: *ἐρᾷ μὲν ὄμβρου γαῖ', ὅταν ξηρὸν πέδον ἄκαρπον αὐχμῷ νοτίδος ἐνδεῶς ἔχῃ· ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς οὐρανὸς πληρούμενος ὄμβρου πεσεῖν εἰς γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπο· ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταὐτὸν δύο, φύουσιν ἡμῖν πάντα καὶ τρέφουσ' ἅμα, δι' ὧν βρότειον ζῇ τε καὶ θάλλει γένος.* unum primitus fuisse naturae vultum docet fr. 488: *κοὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλ' ἐμῆς μητρὸς πάρα, ὡς οὐρανός τε γαῖά τ' ἦν μορφὴ μία· ἐπεὶ δ' ἐχωρίσθησαν ἀλλήλων δίχα, τίκτουσι πάντα κἀνέδωκαν εἰς φάος.* Iovem eundem esse atque aethera declarat fr. 935: *ὁρᾷς τὸν ὑψοῦ τόνδ' ἄπειρον αἰθέρα καὶ γῆν πέριξ ἔχονθ' ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις; τοῦτον νόμιζε Ζῆνα, τόνδ' ἡγοῦ θεόν.* quicum cf. Tro. 884. contra fr. 491 *αἰθὴρ οἴκησις Διός* dicitur. animus humanus divinus vel ipse adeo deus est, cf. fr. 1007. quando moritur homo, terra terrae redditur, animus in coelum tanquam domicilium suum remigrat. cf. fr. 961: *ὃ δ' ἄρτι θάλλων σάρκα διοπετὴς ὅπως ἀστὴρ ἀπέσβη, πνεῦμ' ἀφεὶς ἐς αἰθέρα.* Suppl. 1140: *βεβᾶσιν· αἰθὴρ ἔχει νιν ἤδη.* fr. 757, 5: *καὶ τάδ' ἄχθονται βροτοί, εἰς γῆν φέροντες γῆν.*

tratur, siquid divino numini sceleris audeant tribuere. et cum in tralaticiis fabulis plurima de diis propagari videat *ἀναιδέα τ' ἠδ' ἀθέμιστα*, eos qui deorum veterum ministros sese et interpretes iactent, sacerdotes et vates, tanquam superstitionis nutriculas et fraudum artifices castigat[54]). nec tamen ea est poetae sive constantia sive audacia, ut omnem patriorum deorum cultum abiciat. maxime Iuppiter ut summus deorum in disceptationem vocatur et arroditur[55]), ceteri divi paene incolumes evadunt, atque in Bacchabus, quam fabulam extrema aetate Euripides composuit, adeo vindicatur Dionysi numen ab impiorum hominum dubitatione. sed quae de diis stastuit poeta, neque inter se consentiunt nec sufficiunt ad erigendos in vitae miseriis hominum animos et confirmandos. vitam humanam miserrimam poeta iudicat: nullum esse malum quo non obruantur homines; felicem

---

54) Vide fr. 294, 7: *εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶν θεοί.* Iph. T. 386: *ἐγὼ μὲν οὖν τὰ Ταντάλου θεοῖσιν ἑστιάματα ἄπιστα κρίνω — οὐδένα γὰρ οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακόν.* Herc. F. 1341: *ἐγὼ δὲ τοὺς θεοὺς οὔτε λέκτρ' ἃ μὴ θέμις στέργειν νομίζω, δεσμά τ' ἐξάπτειν χεροῖν οὔτ' ἠξίωσα πώποτ' οὔτε πείσομαι, οὐδ' ἄλλον ἄλλου δεσπότην πεφυκέναι. δεῖται γὰρ ὁ θεός, εἴπερ ἔστ' ὀρθῶς θεός, οὐδενός· ἀοιδῶν οἵδε δύστηνοι λόγοι.* hinc dii vulgo crediti passim carpuntur, velut fr. 1030, 5: *ἦ τἄρα θνητῶν εἰσιν ἀσυνετώτεροι, εἰ τἀπιεικῆ πρόσθεν ἡγοῦνται δίκης.* Iph. T. 570: *οὐδ οἱ σοφοί γε δαίμονες κεκλημένοι πτηνῶν ὀνείρων εἰσὶν ἀψευδέστεροι.* Apollini sapientia abrogatur El. 1246 et Andr. 1165, Minerva iniusta dicitur fr. 268, Iuppiter humana virtute inferior apparet Herc. F. 342, ubi mox 347 subicitur: *ἀμαθής τις εἶ θεός, εἰ δίκαιος οὐκ ἔφυς.* vatum fallaciam identidem poeta incusat. Hel. 744: *τὰ μάντεων ἐσεῖδον ὡς φαῦλ' ἐστὶ καὶ ψευδῶν πλέα· οὐδ' ἦν ἄρ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐμπύρου φλογὸς κτέ.* fr. 793: *τί δῆτα θάκοις μαντικοῖς ἐνήμενοι σαφῶς διόμνυσθ' εἰδέναι τὰ δαιμόνων; οὐ τῶνδε χειρώνακτες ἄνθρωποι λόγων.* El. 399: *Λοξίου γὰρ ἔμπεδοι χρησμοί, βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῶ.* Phoen. 958: *Φοῖβον ἀνθρώποις μόνον χρῆν θεσπιῳδεῖν.* Iph. A. 520: *τὸ μαντικὸν πᾶν σπέρμα φιλότιμον κακόν.*

55) Velut fr. 483: *Ζεὺς ὅστις ὁ Ζεύς, οὐ γὰρ οἶδα πλὴν λόγῳ.* fr. 904, 2: *Ζεὺς εἴτ' Ἀίδης ὀνομαζόμενος στέργεις.* fidem paene excedunt quae leguntur Tro. 884: *ὦ γῆς ὄχημα κἀπὶ γῆς ἔχων ἕδραν, ὅστις ποτ' εἶ σύ, δυστόπαστος εἰδέναι, Ζεύς, εἴτ' ἀνάγκη φύσεος εἴτε νοῦς βροτῶν, προσηυξάμην σε.*

existere neminem, neminem doloris expertem: itaque nunquam vixisse humanae sorti praeferendum censet et lugeri iubet in lucem editos, celebrari et felices praedicari mortuos utpote vitae laboribus defunctos[56]). post mortem quid hominem maneat, nescire se fatetur, sed meliora sperari iubet, ac dubitat an quae vita nobis dicatur mors sit, vera vita mortuis demum contingat[57]). hanc autem rerum humanarum calamitatem intuens atque iustitiam et aequitatem desiderans eo nonnunquam compellitur, ut de divina providentia vitaeque nostrae moderatione dubitet et caeco arbitrio omnia misceri queratur[58]): unde de eo bene actum iudicat, cui nunquam

56) Eur. Or. 1: *οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ᾽ εἰπεῖν ἔπος οὐδὲ πάθος οὐδὲ συμφορὰ θεήλατος, ἧς οὐκ ἂν ἄραιτ᾽ ἄχθος ἀνθρώπου φύσις.* Hipp. 189: *πᾶς δ᾽ ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων.* Alc. 802: *οὐ βίος ἀληθῶς ὁ βίος, ἀλλὰ συμφορά.* fr. 957: *βίος γὰρ ὄνομ᾽ ἔχει, πόνος γεγώς.* Iph. A. 161: *θνητῶν δ᾽ ὄλβιος εἰς τέλος οὐδεὶς οὐδ᾽ εὐδαίμων· οὔπω γὰρ ἔφυ τις ἄλυπος.* fr. 287, 2: *κράτιστον εἶναι φημὶ μὴ φῦναι βροτῷ.* fr. 900: *τὸ μὴ γενέσθαι κρεῖσσον ἢ φῦναι βροτούς.* fr. 452: *ἐχρῆν γὰρ ἡμᾶς σύλλογον ποιουμένους τὸν φύντα θρηνεῖν εἰς ὅσ᾽ ἔρχεται κακά, τὸν δ᾽ αὖ θανόντα καὶ πόνων πεπαυμένον χαίροντας εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν δόμων.* similia apud alios poetas extare non ignoro: sed nemo facile tam constanter et tam lugubri oratione humanam sortem conquestus est.

57) Fragm. 536: *κατθανὼν δὲ πᾶς ἀνὴρ γῆ καὶ σκιά· τὸ μηδὲν εἰς οὐδὲν ῥέπει.* Heracl. 592: *εἴ τι δὴ κάτω χθονός· εἴη γε μέντοι μηδέν· εἰ γὰρ ἕξομεν κἀκεῖ μερίμνας οἱ θανούμενοι βροτῶν, οὐ οἶδ᾽ ὅποι τις τρέψεται.* Hec. 377: *θανὼν δ᾽ ἂν εἴη μᾶλλον εὐτυχέστερος.* Hipp. 193: *δυσέρωτες δὴ φαινόμεθ᾽ ὄντες τοῦδ᾽ ὅ τι τοῦτο στίλβει κατὰ γῆν, δι᾽ ἀπειροσύνην ἄλλου βιότου κοὐκ ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας.* fr. 813, 10: *τὸ ζῆν γὰρ ἴσμεν· τοῦ θανεῖν δ᾽ ἀπειρίᾳ πᾶς τις φοβεῖται φῶς λιπεῖν τόδ᾽ ἡλίου.* fr. 639: *τίς δ᾽ οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἔστι κατθανεῖν, τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν κάτω νομίζεται;* fr. 830: *τίς δ᾽ οἶδεν εἰ ζῆν τοῦθ᾽ ὃ κέκληται θανεῖν, τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐστί;* mira est sententia, quae legitur Hel. 1015 loco ut opinor spurio: *ὁ νοῦς τῶν κατθανόντων ζῇ μὲν οὔ, γνώμην δ᾽ ἔχει ἀθάνατον εἰς ἀθάνατον αἰθέρ᾽ ἐμπεσών.*

58) Hec. 488: *ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερά σ᾽ ἀνθρώπους ὁρᾶν ἢ δόξαν ἄλλως τήνδε κεκτῆσθαι μάτην, τύχην δὲ πάντα τἀν βροτοῖς ἐπισκοπεῖν;* El. 583: *ἢ χρὴ μηκέθ᾽ ἡγεῖσθαι θεούς, εἰ τἄδικ᾽ ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα.* fr. 288: *φησίν τις εἶναι δῆτ᾽ ἐν οὐρανῷ θεούς; οὐκ εἰσίν, οὐκ εἴσ᾽, εἴ τις ἀνθρώπων*

fortuna riserit[59]). postulat ut dii scelera ulciscantur et persuadere sibi conatur malos punitum iri; at posse deos malorum vindices existere ipse desperat[60]). reliquum igitur nihil sapienti facit, nisi ut cedat necessitati et quae mutare non potuerit aequo animo perpetiatur[61]). apparet ex his quae attuli, gravissimas quaestiones ab Euripide motas esse et cum popularibus communicatas, carere vero istud philosophandi genus stabili fundamento. hinc fluctuans oritur inconstantia, hinc sollicitudo animi inter spem metumque suspensi et contra huius vitae miserias parum valido praesidio muniti. sequitur inde ut communem omnium rerum perturbationem poeta deploret[62]), cui etiam optimus quisque succumbat, cum meliora probans sequatur deteriora[63]). quin eo Euripides defertur, ut cum omnia inquinata et tabe infecta videat, ipsos boni et mali terminos fere sublatos existimet[64]).

Non poterat talia Euripides in medium proferre, nisi

θέλει μὴ τῷ παλαιῷ μῶρος ὢν χρῆσθαι λόγῳ. hinc Aristophanes Thesm. 451: τοὺς ἄνδρας ἀναπέπεικεν οὐκ εἶναι θεούς.

59) Herc. F. 1292: αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· ᾧ δ' ἀεὶ κακῶς ἔστ', οὐδὲν ἀλγεῖ συγγενῶς δύστηνος ὤν. fr. 287, 18: οὕτως ἄμεινον μὴ πεπειρᾶσθαι καλῶν.

60) Fragm. 224: δίκα τοι δίκα χρόνιος, ἀλλ' ὅμως ὑποπεσοῦσ' ἔλαθεν, ὅταν ἔχῃ τιν' ἀσεβῆ βροτῶν. fr. 508: δοκεῖτε πηδᾶν τἀδικήματ' εἰς θεοὺς πτεροῖσι, κἄπειτ' ἐν Διὸς δέλτου πτυχαῖς γράφειν τιν' αὐτά, Ζῆνα δ' εἰσορῶντά νιν θνητοῖς δικάζειν; οὐδ' ὁ πᾶς ἂν οὐρανὸς Διὸς γράφοντος τὰς βροτῶν ἁμαρτίας ἐξαρκέσειεν οὐδ' ἐκεῖνος ἂν σκοπῶν πέμπειν ἑκάστῳ ζημίαν. cf. fr. 288, 5.

61) Fragm. 576: ἓν ἔστι πάντων πρῶτον εἰδέναι βροτῷ. φέρειν τὰ συμπίπτοντα μὴ παλιγκότως. fr. 956: ὅστις δ' ἀνάγκῃ συγκεχώρηκεν βροτῶν, σοφὸς παρ' ἡμῖν καὶ τὰ θεῖ' ἐπίσταται.

62) Iph. T. 572: πολὺς ταραγμὸς ἔν τε τοῖς θείοις ἔνι κἀν τοῖς βροτείοις. fr. 696: οὐδὲν δίκαιόν ἐστιν ἐν τῷ νῦν γένει.

63) Hipp. 538: οἱ σώφρονες γὰρ οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ὅμως κακῶν ἐρῶσι. fr. 576: ἀλλὰ ταῦτα γὰρ λέγειν ἐπιστάμεσθα, δρᾶν δ' ἀμηχάνως ἔχει. fr. 837: γνώμην δ' ἔχοντά μ' ἡ φύσις βιάζεται.

64) Fragm. 19: τί δ' αἰσχρόν, ἢν μὴ τοῖσι χρωμένοις δοκῇ; eodem redit notissimum illud Hipp. 612: ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.

ea vixisset aetate qua pristina simplicitas et antiqua pietas magis in dies labefactata et paene exuta esset, qua nihil non in dubium vocaretur, qua denique omnis iustitia sublata videretur. revocare pristina tempora nec potuit poeta nec temptavit, sed eo incubuit, ut sapientiae amore civium animos imbueret. ita ipse quodam modo novator extitit, ideoque ab Aristophane tenaci antiquorum morum defensore acerrime impugnatus est, quasi pravam maxime laudaret et foveret quae Athenienses incesserat novandi libidinem. verum enim vero quid de sua aetate iudicarit Euripides, ex ipsius tragoediis satis est perspicuum. in poesi et philosophia remedium quaesivit animi aestuantis et communem rerum civilium perturbationem dolentis, ac libenter firmas illas et fixas leges, quibus *ἀγήρως φύσεως κόσμος* regatur, tanquam exempla homini sequenda commemorat[65]: idem vero rerum observator fuit diligentissimus et multiplici modo vitae tam publicae quam privatae in tragoediis rationem habuit. probat, ut par erat, populare imperium, sed detestatur effrenatam plebis licentiam nullis finibus coercitam[66]. non divitias aut generis nobilitatem laudat, sed morum probitatem: nothos et servos immerito arbitratur contemptui haberi, quibus nomen sit probrosum, cum saepe usu veniat ut nothi legitimis filiis ac liberis hominibus servi virtute et generosi animi indole superiores sint[67]. graviter in-

65) Cf. fr. 902: *ὄλβιος ὅστις τῆς ἱστορίας ἔσχε μάθησιν, μήτε πολιτῶν ἐπὶ πημοσύνην μήτ' εἰς ἀδίκους πράξεις ὁρμῶν, ἀλλ' ἀθανάτου καθορῶν φύσεως κόσμον ἀγήρων.* Phoen. 546: *εἶθ' ἥλιος μὲν νύξ τε δουλεύει βροτοῖς, σὺ δ' οὐκ ἀνέξει κτέ.*

66) Suppl. 244: *τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ σώζει πόλεις, κόσμον φυλάσσουσ' ὅντιν' ἂν τάξῃ πόλις.* fr. 628: *δήμῳ δὲ μήτε πᾶν ἀναρτήσῃς κράτος μήτ' αὖ κολούσῃς, πλοῦτον ἔντιμον τιθείς.* ceterum de rebus publicis quid iudicarit Euripides, diligenter exponit C. Schenkl, *Die politischen Anschauungen des Euripides* in *Zeitschr. für österreich. Gymnasien* a. 1862 p. 357—379 et p. 485—508.

67) Fragm. 20: *μὴ πλοῦτον εἴπῃς· οὐχὶ θαυμάζω θεόν, ὃν χὠ κάκιστος ῥᾳδίως ἐκτήσατο.* fr. 822: *κρείσσων δὲ βαιὸς ὄλβος ἀβλαβὴς βροτοῖς ἢ δῶμα πλούτῳ δυσσεβῶς ὠγκωμένον.* fr. 952: *τιμὰν πέπασθε, πλούτῳ δ' ἀρετὰν κατεργάσασθαι δοκεῖτ', ἐν ἐσθλοῖς δὲ καθήσεσθ' ἄνολβοι.* fr. 345: *εἷς δ'*

vehitur in demagogos, qui speciosae orationis artificio ad perniciosa consilia plebeculam pelliciant[68]), et indignatur plus apud homines valere dicendi subtilitatem quam agendi navitatem[69]). publicae saluti privata commoda posthabenda esse cum alibi docet tum in Erechtheo (vide fr. 362 et 364), qua tragoedia cives ad patriae amorem splendido exemplo proposito studuit excitare[70]). in praeconio quo identidem veterem urbis gloriam et felicitatem celebravit, germanum se ostendit Atheniensem[71]). non nullis tragoediis de rebus gerendis certa dedit praecepta: velut adversus Spartanos populum odio inflammare eo-

εὐγένειαν ὀλίγ' ἔχω φράσαι καλά· ὁ μὲν γὰρ ἐσθλὸς εὐγενὴς ἔμοιγ' ἀνήρ· ὁ δ' οὐ δίκαιος, κἂν ἀμείνονος πατρὸς Ζηνὸς πεφύκῃ, δυσγενὴς εἶναι δοκεῖ. fr. 168: ὀνόματι μεμπτὸν τὸ νόθον, ἡ φύσις δ' ἴση. Andr. 638: νόθοι τε πολλοὶ γνησίων ἀμείνονες. Ion. 854: ἓν γάρ τι τοῖς δούλοισιν αἰσχύνην φέρει, τοὔνομα· τὰ δ' ἄλλα πάντα τῶν ἐλευθέρων οὐδὲν κακίων δοῦλος, ὅστις ἐσθλὸς ᾖ. fr. 515: δοῦλον γὰρ ἐσθλὸν τοὔνομ' οὐ διαφθερεῖ, πολλοὶ δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν ἐλευθέρων. fr. 828: πολλοῖσι δούλοις τοὔνομ' αἰσχρόν, ἡ δὲ φρὴν τῶν οὐχὶ δούλων ἔστ' ἐλευθερωτέρα.

68) Hipp. 486: τοῦτ' ἔσθ' ὃ θνητῶν εὖ πόλεις οἰκουμένας δόμους τ' ἀπόλλυσ', οἱ καλοὶ λίαν λόγοι. Or. 907: ὅταν γὰρ ἡδὺς τοῖς λόγοις φρονῶν κακῶς πείθῃ τὸ πλῆθος, τῇ πόλει κακὸν μέγα. Bacch. 270: θρασύς τε δυνατὸς καὶ λέγειν οἷός τ' ἀνὴρ κακὸς πολίτης γίγνεται νοῦν οὐκ ἔχων.

69) Hec. 1187: ἀνθρώποισιν οὐκ ἐχρῆν ποτε τῶν πραγμάτων τὴν γλῶσσαν ἰσχύειν πλέον· ἀλλ' εἴτε χρήστ' ἔδρασε, χρήστ' ἔδει λέγειν, εἴτ' αὖ πονηρά, τοὺς λόγους εἶναι σαθρούς. fr. 442: φεῦ φεῦ, τὸ μὴ τὰ πράγματ' ἀνθρώποις ἔχειν φωνήν, ἵν' ἦσαν μηδὲν οἱ δεινοὶ λέγειν. Med. 582: γλώσσῃ γὰρ αὐχῶν τἄδικ' εὖ περιστελεῖν, τολμᾷ πανουργεῖν.

70) Cf. Lycurgus c. Leocr. § 100: δικαίως ἄν τις Εὐριπίδην ἐπαινέσειεν, ὅτι τά τε ἄλλ' ὢν ἀγαθὸς ποιητὴς καὶ τοῦτον τὸν μῦθον προείλετο ποιῆσαι, ἡγούμενος κάλλιστον ἂν γενέσθαι τοῖς πολίταις παράδειγμα τὰς ἐκείνων πράξεις, πρὸς ἃς ἀποβλέποντας καὶ θεωροῦντας συνεθίζεσθαι ταῖς ψυχαῖς τὸ τὴν πατρίδα φιλεῖν.

71) Alc. 452: λιπαραῖσί τ' ἐν ὀλβίαις Ἀθήναις. Tro. 208: τὰν κλεινὰν εἴθ' ἔλθοιμεν Θησέως εὐδαίμονα χώραν. fr. 362, 5: λογίζομαι δὲ πολλά· πρῶτα μὲν πόλιν οὐκ ἂν τιν' ἄλλην τῆσδε βελτίω λαβεῖν. adde fr. 971 atque inprimis Med. 824: Ἐρεχθεΐδαι τὸ παλαιὸν ὄλβιοι καὶ θεῶν παῖδες μακάρων, ἱερᾶς χώρας ἀπορθήτου τ' ἀποφερβόμενοι κτἑ.

natus est, foedus cum Argivis ineundum commendavit[72]). denique etiam ad res domesticas privatamque vitam descendit: athletas et palaestrae exercitationes impugnat, cantus et chordarum sonos ab epulis et conviviis abesse vult[73]): inprimis vero mulieres tanquam nefarias et scelerum quorumlibet machinatrices insectatus est[74]), cuius odii quae causae fuerint, suspicari magis licet quam demonstrare[75]).

Oratio qua Euripides utitur, ut ab Aeschylei cothurni magnificentia et ab ingenioso Sophoclis artificio aliquantum discrepat, ita propius accedit ad venustam Attici sermonis elegantiam et urbanitatem. in qua principum tragicorum diversitate tam temporum quibus vixerunt condicionem quam peculiarem cuiusque naturam facile agnoveris. abiecit Euripides ampullas et sesquipedalia verba: orationem effinxit egregie temperatam, quae inter

---

72) Argivis amicos debere Athenienses esse docet Heracl. 310 sqq., de Spartanis vide Suppl. 187: *Σπάρτη μὲν ὠμὴ καὶ πεποίκιλται τρόπους*, atque Andr. 445: *ὦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἔχθιστοι βροτῶν, Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια κτέ.* Andromacham, ut G. Hermanni (praef. Andr. p. XI) verbis utar, vix dubitari potest quin odio Lacedaemoniorum scripserit Euripides, cuius rei cum apertissimae vituperationes tum mores testes sunt Hermionae et Menelai. ex iis quae supra not. 21 attulimus apparet Argis hanc fabulam scaenae commissam esse eo consilio, ut Argivi adversus Spartanos armarentur. et recte iam alii Menelai verbis, *ἔστι γάρ τις οὐ πρόσω Σπάρτης πόλις τις, ἣ πρὸ τοῦ μὲν ἦν φίλη, νῦν δ' ἐχθρὰ ποιεῖ* (733), Argos significari coniecerunt.

73) Andr. 599: *δρόμους παλαίστρας τ' οὐκ ἀνασχετοὺς ἐμοί*, quicum cf. fr. 284. Med. 190: *σκαιοὺς δὲ λέγων κοὐδέν τι σοφοὺς τοὺς πρόσθε βροτοὺς οὐκ ἂν ἁμάρτοις, οἵτινες ὕμνους ἐπὶ μὲν θαλίαις ἐπί τ' εἰλαπίναις καὶ παρὰ δείπνοις ηὕροντο βίου τερπνὰς ἀκοάς κτέ.*

74) Rei testes singulas fere habes tragoedias. vide, ut pauca delibemus, fr. 432 1045 Med. 406, quibus adde pium desiderium Hipp. 616—24 expositum.

75) Corruptos fuisse mulierum Atticarum mores docet Aristophanes cum alibi tum in Thesmophoriazusis: sed primariam causam, cur mulierum osor Euripides fuerit, ex ipsius poetae ingenio severo et moroso repetendam arbitror. minime credibilia videntur quae de Choerinae perfidia et impudicitia veteres commenti sunt.

urbani sermonis simplicitatem et sublimem poetarum audaciam medium quendam locum teneret, cuius suavitate ac nitore mirifice oblectamur. quod Grais Horatius tribuit os rotundum, id ipsum in Euripide admiratur adversarius eius Aristophanes[76]: item alii veterum iudices venustatem Euripideae orationis et munditiem laudibus efferunt[77]. plurimum hic poeta eloquentiae studio tribuit: nec mirum, cum Suada sensim rerum potita esse videretur[78]. hinc flumine orationis et rhetorico fuco insignis est[79]: sententiarum luminibus orationem distinxit et ornavit[80]: inprimis vero certamina amat et controversias personarum in scaena tanquam foro litigantium omnesque dicendi artes experientium[81]. his de causis

---

76) Ar. Com. 2 p. 1142: *χρῶμαι γὰρ αὐτοῦ τοῦ στόματος τῷ στρογγύλῳ· τοὺς νοῦς δ' ἀγοραίους ἧττον ἢ ἐκεῖνος ποιῶ.*

77) Dionys. Hal. vet. scr. cens. 2, 11 p. 423: *ὁ δ' Εὐριπίδης οὔτε ὑψηλός ἐστιν οὔτε μὴν λιτός, ἀλλὰ κεκραμένῃ τῆς λέξεως μεσότητι κέχρηται· τῶν δὲ κωμῳδῶν μιμεῖται τὰς λεκτικὰς ἀρετὰς ἁπάσας.* in *γλαφυρᾶς καὶ ἀνθηρᾶς συνθέσεως* exemplis idem Dionysius de comp. verb. c. 23 p. 173 Euripidem commemorat. callidam iuncturam qua vulgaribus verbis gratiam poeta conciliarit, laudat Aristot. Rhet. 3, 2 p. 1404 b 25: *κλέπτεται δ' εὖ, ἐάν τις ἐκ τῆς εἰωθυίας διαλέκτου ἐκλέγων συντιθῇ· ὅπερ Εὐριπίδης ποιεῖ καὶ ὑπέδειξε πρῶτος.* quam rem Longinus de subl. c. 40 exemplis illustrat. cf. Diog. L. 4, 26: *ἐθαύμαζε δὲ ὁ Κράντωρ πάντων δὴ μᾶλλον Ὅμηρον καὶ Εὐριπίδην, λέγων ἐργῶδες εἶναι ἐν τῷ κυρίῳ τραγικῶς ἅμα καὶ συμπαθῶς γράφαι.* eandem virtutem significat Archimedes Anth. Pal. 7, 50.

78) Eur. Hec. 814: *τί δῆτα θνητοὶ τἄλλα μὲν μαθήματα μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα καὶ μαστεύομεν, πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην οὐδέν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν —;*

79) Aristophanes cum loquacitatem Euripidi obicit (velut Ran. 91 954 1069), magis locorum communium apparatum et digressionum luxuriam spectasse putandus erit quam verborum nimiam copiam.

80) De quibus iudicium habes Ciceronis epist. ad fam. 16, 8, 2: *ego certe singulos eius versus singula testimonia puto.* multa paradoxa Euripidea acerbe irrisit Aristophanes: nos huic sententiarum studio plurimas debemus et praestantissimas perditarum tragoediarum reliquias.

81) Carpit rhetorica ista artificia, *ἀντιλογίας καὶ λογισμοὺς καὶ στροφάς* Ar. Ran. 775, qui *ποιητὴν ῥημάτων δικανικῶν*

futuro oratori commendat Euripideas tragoedias Quintilianus[82]: quas si ad artis leges exegeris, habebis quae minus probes. nam disputationum ambages, locorum communium splendor, philosophae digressiones aliaque extrinsecus arcessita[83], ut per se spectata maxime placeant, tamen fabulis intexta non solum morantur actionis decursum et mole quasi inutili onerant, sed etiam concentum singularum partium facile turbant. et fatendum est vix ullius fabulae Euripideae perfectam esse oeconomiam et satis diligenter elaboratam. nam prologi, quibus rei status exponitur, merito ieiuni habentur et a perfecta arte alieni; in fine saepe dii advocantur, qui turbatas res componant vel potius nodum discindant; multa chori cantica cum actione parum arcto vinculo nexa sunt; denique in universa structura et compositione ars illa desideratur, qua singulae partes apte conclusae sint. ceteris fabulis Ionis oeconomia aliquantum praestat. personas quas agentes Euripides proponit non tam excelsas fingit et animi virtute aut constantia insignes

---

Euripidem dicit Pac. 534. ex hoc Euripidis studio corruptos civium mores repetit Ran. 1083: *κἆτ' ἐκ τούτων ἡ πόλις ἡμῶν ὑπογραμματέων ἀνεμεστώθη καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων.*

82) Cuius hoc est iudicium 10, 1, 68: *illud quidem nemo non fateatur necesse est, iis qui se ad agendum comparant utiliorem longe fore Euripiden. namque is et sermone, quem ipsum quoque reprehendunt quibus gravitas et cothurnus et sonus Sophocli videtur esse sublimior, magis accedit oratorio generi et sententiis densus et in iis quae a sapientibus tradita sunt paene ipsis par, et dicendo ac respondendo cuilibet eorum qui fuerunt in foro diserti comparandus, in adfectibus vero cum omnibus mirus tum in iis qui in miseratione constant facile praecipuus.*

83) Maxime illud memorabile est, quod Aeschylum et Sophoclem audet in tragoediis oblique perstringere. Sophocles Ant. 563: *οὐδ' ὃς ἂν βλάστῃ μένει νοῦς τοῖς κακῶς πράσσουσιν, ἀλλ' ἐξίσταται.* impugnat hanc sententiam in Antigona Eur. fr. 165: *οὐ γὰρ οἱ κακῶς πεπραγότες σὺν ταῖς τύχαισι τοὺς λόγους ἀπώλεσαν.* Aeschylus respici videtur in Eur. Suppl. 846: *ἓν δ' οὐκ ἐρήσομαί σε, μὴ γέλωτ' ὄφλω, ὅτῳ ξυνέστη τῶνδ' ἕκαστος ἐν μάχῃ.* quae in Eur. El. 530 leguntur, *πολλοῖς δ' ἂν εὕροις βοστρύχους ὁμοπτέρους καὶ μὴ γεγῶσιν αἵματος ταὐτοῦ, γέρον,* referenda sunt ad Aesch. Cho. 229: *σκέψαι κόμῃ προσθεῖσα βόστρυχον τριχός.*

quam vulgares et tamquam e foro et communi vita in scaenam traductas[84]): modo pravos iis tribuit mores et abiectos[85]), modo umbras facit exsangues omnique peculiari nota destitutas. vituperatur ab Aristophane, quod reges et heroas pannis indutos vel claudos proposuerit, quod Augen in templo parientem, Phaedram et Stheneboeam adulteras fecerit, quod Macarei et Canaces incestum et quaelibet scelera et flagitia divulgarit[86]): nec potest negari dignitatem tragoediae attenuatam esse et sanctimoniam deminutam ab eo poeta, qui 'ad res minutas et domesticas Melpomenen detruserit'[87]). egregium vero admiramur artificem in depingendis affectibus tam lenibus quam vehementer concitatis[88]), ac verissimum est quod Aristoteles praedicat, *ὁ Εὐριπίδης, εἰ καὶ τὰ ἄλλα μὴ εὖ οἰκονομεῖ, ἀλλὰ τραγικώτατός γε τῶν ποιητῶν φαίνεται*[89]). imitati sunt Euripidem qui post eum ad tragoediam accesserunt; eundem comici poetae tum impugnarunt dedita opera tum laudarunt et admirati sunt; item philosophi et cuiusvis generis scriptores lectitarunt eius tragoedias et multa inde deprompserunt quae in usum suum converterent.

---

84) Cf. Aristot. Poet. c. 25 p. 1460 b 33: *Σοφοκλῆς ἔφη αὐτὸς μὲν οἵους δεῖ ποιεῖν, Εὐριπίδην δὲ οἷοι εἰσί.*

85) Vide v. c. Argum. Eur. Or. p. 244, 18: *τὸ δρᾶμα τῶν ἐπὶ σκηνῆς εὐδοκιμούντων, χείριστον δὲ τοῖς ἤθεσι· πλὴν γὰρ Πυλάδου πάντες φαῦλοί εἰσιν.*

86) Ar. Ach. 412 sqq. Nub. 1371 Pac. 147 Thesm. 547 Ran. 1043 1063 1079 sqq.

87) Verbis utor Porsoni in Eur. Or. 1106. rem lepide illustrat Ar. Ran. 980: *νῦν γοῦν Ἀθηναίων ἅπας τις εἰσιὼν κέκραγε πρὸς τοὺς οἰκέτας ζητεῖ τε, ποῦ ἔστιν ἡ χύτρα; τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκεν τῆς μαινίδος; τὸ τρύβλιον τὸ περυσινὸν τέθνηκέ μοι κτἑ.*

88) Longinus de subl. c. 15, 3: *ἔστι μὲν οὖν φιλοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης δύο ταυτὶ πάθη, μανίας τε καὶ ἔρωτας, ἐκτραγῳδῆσαι κἀν τούτοις ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος ἐπιτυχέστατος.*

89) Aristot. Poet. c. 13 p. 1453 a 29. cf. Dio Chrysost. 18, 7: *ἥ τε Εὐριπίδου προσήνεια καὶ πιθανότης τοῦ μὲν τραγικοῦ ἀπαυθαδήματος καὶ ἀξιώματος τυχὸν οὐκ ἂν τελέως ἐφικνοῖτο, πολιτικῷ δὲ ἀνδρὶ πάνυ ὠφέλιμος· ἔτι δὲ ἤθη καὶ πάθη δεινὸς πληρῶσαι· καὶ γνώμας πρὸς απαντα ὠφελίμους καταμίγνυσι τοῖς ποιήμασιν ἅτε φιλοσοφίας οὐκ ἄπειρος ὤν.*

DE CODICIBVS EVRIPIDEIS ET EDITIONIBVS.

Codices Euripidei nobis cogniti, quorum nullus ultra duodecimum saeculum ascendit, e libro fluxerunt recenti atque graviter depravato et interpolato, unde in vitiis plurimis omnes consentiunt: sed aliquatenus inter se differunt, ita quidem ut melioribus subsidiis utamur in Alc. Andr. Hec. Hipp. Med. Or. Rhes. Tro. Phoen., ceteris decem in fabulis non habeamus nisi paucissimos libros eosque deterioris notae. quae decem fabulae iniquiorem sortem expertae quod omnino manserunt, ea singularis est felicitas, quandoquidem coarctato magis magisque studiorum orbe tres tantum Euripidis tragoedias cognitas habuit Byzantina barbaries, Hecubam Orestem Phoenissas. hanc trilogiam Byzantini homines admirati sunt, hinc dicendi leges repetiverunt, harum fabularum flosculis orationem distinxerunt, has interpretati sunt et sicut poterant emendarunt, modo emendare recte dicatur qui non restituerit scriptoris manum sed oblitterarit. eiusdem trilogiae nunc supersunt exempla ut plurima ita pessima et prudenti critico abominanda: inter omnes enim codices quotquot harum fabularum orbem non excedunt, vix erit cui Byzantinorum magistrorum temeritas et licentia pepercerit. singulos Euripidis codices circumspecto iudicio ad classes suas revocavit A. Kirchhoffius in maiore Euripidis editione, quo duce subsidia nostra paucis indicabimus.

Meliores libri, qui novem tragoediarum orbe continentur, hi sunt.

A codex Marcianus 471 membranaceus saeculi XII, superstitum librorum praestantissimus, continet Hec. Or. Phoen. Andr. Hippolyti 1—1234 cum scholiis marginalibus et glossis interlinearibus.

B codex Vaticanus 909 bombycinus saeculi XII vel XIII, continet Hec. Or. Phoen. Med. Hipp. Alc. Andr. Tro. Rhesum cum scholiis et glossis. Rhesi pars extrema (899 sqq.) in hoc libro nunc desideratur, nondum deerat quo tempore apographum libri factum est, B² sive Palatinus 98.

C codex Havniensis chartaceus, easdem fabulas ac B continet. Hecuba Orestes Phoenissae libro debentur interpolato, ceterae sex fabulae meliore e fonte derivatae sunt, sed librariorum sordibus passim contaminatae. itaque tametsi nonnumquam ceteris codicibus omnibus hic liber praestat[90]), magna tamen cum cautione adhibendus est.

D codex Ambrosianus bombycinus saeculi XII vel XIII, Androm. 1—102 et Rhes. 856—884 continet: vide Maium in Buttmanni Schol. Odyss. p. 582 sq.

E codex Parisinus 2712 membranaceus saeculi XIII, praeter Sophoclis et Aristophanis fabulas continet Euripidis Hec. Or. Phoen. Andr. Med. Hipp. cum glossis interlinearibus et scholiis paucissimis; in Andromacha diligenter collatus a Lentingio, ceteris in fabulis dignus qui post Musgravium et Brunckium accuratius exploretur.

F codex Marcianus 468 saec. XIV, continet praeter alia Euripidis Hec. Or. Phoen. Med. 1—42. poetae verba coniecturis magis iam infecta sunt.

Familiae eiusdem, sed deterioris notae hi sunt codices, derivati e libro Byzantini grammatici sedulitate correcto:

a codex Parisinus 2713 membranaceus saec. XIII, continens Hec. Or. Phoen. Hipp. Med. Alc. Andr.

c codex Florentinus XXXI, 10 chartaceus saec. XIV, praeter Sophocleas tragoedias continens Euripidis Hec. Or. Med. Phoen. Alc. Andr. Hipp., denique Rhesum in fine mutilam: librum contulit de Furia[91]).

d codex Flor. XXXI, 15 chartaceus saec. XV, continens praeter alia Eur. Hipp. Med. Alc. Andr., contulit de Furia.

---

90) Exempla attuli in *Eurip. Stud.* II p. 36.

91) Ex hoc libro didicimus neglegenter descriptum esse codicem eum quem Kirchhoffius littera b significat Florentinum (Marc. 226) olim ab Is. Vossio usurpatum in Hec. Phoen. Med. Hipp. Alc. Andr. Rhes. non insunt in codice b Troades, quam fabulam quo cum libro contulerit Is. Vossius, nondum constat. vide quae dixit Rud. Prinzius in *Jahrb. f. Philol.* vol. 99 p. 760 sqq.

Altera codicum classis, cuius exempla nunc prostant paucissima, undeviginti fabulas complexa est. istius ordinis, si pretium spectes, priore inferioris hi sunt libri:

A codex Harleianus 5743 recentissimus saeculi XVI, continens Alcestidis fragmentum, Rhesum, Troades. extrema Troadum pars (611 sqq.) recentiore manu scripta e libro qui Havniensi simillimus fuit repetita est.

B codex Pal. 287 membranaceus saeculi fortasse XIV, continens (ordine quidem diverso) Alc. Andr. Bacch. Heracl. Suppl. Hipp. Iph. A. Iph. T. Ion. Cycl. Med. Rhes. Tro. cum Danaes exordio spurio (v. Eur. fr. 1117).

C codex Flor. XXXII, 2 chartaceus saeculi XIV, cont. Euripidis fabulas duodeviginti, caret Troadibus et Baccharum fine (756—1392). lectiones huius libri in Matthiae editione parum accurate indicatae sunt, quod damnum Parisinis apographis aliquatenus reparatur.

Ex hoc conspectu facile apparet tres fabulas, Hel. El. Herc. F., uno niti codice *C*[92]); duobus libris *B* et *C*, quorum *B* prae altero fide dignus est, nos uti in Bacchis[93]) Heraclidis Suppl. Iph. A. Iph. T. Ione Cyclope; aliquanto melius actum esse de ceteris novem fabulis.

Codicis instar est *Χριστὸς πάσχων*, drama illud insulsum, quod in libris Gregorio Nazianzeno male tribuitur, a Fr. Duebnero critico usui habile redditum: cuius dramatis auctor praeter Aeschyleas aliquot fabulas et Lycophronis Alexandram inprimis usurpavit Euripidis tragoedias septem, Bacchas Hecubam Hippolytum Medeam Orestem Rhesum Troades. in Bacchis Rheso Troadibus

---

92) Welckerum si audias, in Atheniensi quodam codice leguntur Hecuba et Electra Euripidis, quibus fabulis praemissa sit poetae vita simillima ei quam Rossignolius publici iuris fecit (v. *Rhein. Mus. N. F.* vol. 3 p. 468 sq.). utrum ipse Welcker viderit codicem Atheniensem an ab aliis accepta de eo rettulerit, nescio: hoc certa coniectura assequi mihi videor, Electram quae perhibetur esse Orestae fabulam atque ipsum codicem indignum esse qui ex situ protrahatur.

93) Certe in maiore parte Baccharum, cuius fabulae finem in *C* deesse supra indicavimus.

cento iste non spernendum praebet subsidium, ceteris in fabulis minoris est pretii[94]).

Scholia Euripidea, quae partim Alexandrinorum grammaticorum doctrinam referunt, partim futilibus scatent Byzantinorum hominum commentis, cum diu neglecta iacuissent, tandem ex codicibus optimis aucta et emendata sunt a G. Dindorfio, cuius editio quattuor voluminibus comprehensa prodiit Oxonii a. 1863. tragoedias a Byzantinis lectitatas, Hec. Or. Phoen., scholiorum mole paene obrutas habemus: de Rheso et Troadibus annotationes supersunt exiles, sed optimae frugis plenae: decem fabulae eae quae codicibus *B* et *C* debentur, commentariorum dote nunc destitutae sunt. de scholiorum veterum Euripideorum fontibus docte et diligenter disseruit Th. Bartholdus in dissertatione Bonnensi a. 1864, atque idem ad emendanda poetae verba scholiorum veterum interpretationibus prospero cum successu usus est.

Editiones Euripideas continuo ordine enumerare ab instituto nostro alienum est. quas qui cognoscere cupierint, Hoffmannos consulant et Engelmannos. mihi gravissimas editiones indicasse et huius operae rationem reddidisse sufficiet. princeps editio quattuor tragoediarum, Medeae Hippolyti Alcestidis Andromachae, prodiit Florent. circa a. 1496, quam qui curasse dicitur I. Lascaris recentissimo codice usus est, Parisino 2888, Florentini codicis *C* apographo. secuta est a. 1503 Aldina fabularum XVIII editio, quam qui curavit[95]), tres primas fabulas, Hec. Or. Phoen., e Byzantino libro repetiit, codice *B* nixus est in Alc. Andr. Bacch. Suppl. Hipp. Iph. A. Iph. T. Med. Rhes. Tro., denique e codice Parisino 2817, Florentini *C* apographo, deprompsit Hel. Heracl. Herc. F. Ion. Cycl. ignorat Aldina editio Elec-

---

94) Digna est quae conferatur ea de re diligentissima disputatio A. Doeringii edita in Philol. vol. 23 p. 577—591 et vol. 25 p. 221—258.

95) Marco Musuro deberi editionem Aldinam suspicatus est Kirchhoffius: dissentit qui nuper de M. Musuri Cretensis vita studiis ingenio disseruit Rad. Menge in M. Schmidtii Hesych. vol. V, 1 p. 29 sq.

tram, quam Romae a. 1545 e codice *C* primum edidit Petrus Victorius. saeculis XVI et XVII tametsi studium Euripidi non defuit, tamen ea fuit artis criticae infantia, ut mediocris fructus ad emendanda traditae lectionis vitia redundarit. primus ad altiora enisus est L. C. Valckenarius doctrinae copiis atque ingenii dotibus aeque insignis, qui Phoenissis et Hippolyto editis (a. 1755 et 1768) egregie Euripidi consuluit et aequalium studia mirum in modum excitavit. exceperunt hunc Marklandus, qui Supplices et Iphigenias edidit (a. 1763—83), et Brunckius editor Or. Andr. Hec. Phoen. Hipp. Bacch. Med. a. 1779 —93. omnes tragoedias superstites ampliore apparatu instructas complexus est S. Musgravius a. 1778. optime vero de poetis tragicis emendandis meritus est R. Porsonus (editor Hecubae Or. Phoen. Med. a. 1797 sqq.), qui usitatorum metrorum leges a tragicis servatas primus perspexit et admirabili cum sagacitate a priorum editorum socordia vindicavit. huius vestigia secutus est qui Heraclidas Medeam Bacchas (a. 1813—21) recensuit P. Elmsleius, observator longe diligentissimus, criticus egregius. utrique aequalis et utrique superstes fuit God. Hermannus, qui per dimidium fere saeculum in tragicis Graecis recensendis elaboravit et tam linguae scientia quam subtili iudicio miraque ingenii mobilitate multum Euripidi profuit, quamquam accidit saepius viro egregio, ut non tam critici quam poetae videretur partes suscepisse: edidit Andromacham 1838, Bacchas 1823, Hecubam 1800 et 1831, Helenam 1837, Herc. F. 1810, Supplices 1811, Iphig. A. 1831, Iph. T. 1833, Ionem 1827, Cyclopem 1838, Orestem 1841, Phoenissas 1840. denique hoc saeculo plurimi homines docti recensendas et emendandas Euripidis tragoedias sibi sumpserunt, diversa secuti consilia et impari cum successu; inprimis vero Germani hanc administrarunt provinciam. quorum virorum nominasse sufficiet A. Seidlerum (Tro. El. Iph. T. 1812 et 13), A. Matthiae, Ludovicum et Guilielmum Dindorfios, Th. Fixium, I. A. Hartungium. inter Batavos Lentingius (Med. Andr. 1819 et 1829) et Geelius (Phoen. 1846) Euripidearum quarundam fabularum editores ex-

titerunt: apud Anglos recenti memoria Carolus Badhamus (Iph. T. Hel. Ion. 1851) sagacissimum se criticum ostendit. quod vero gravissimum erat, ut optimorum librorum subsidia anquirerentur, ei rei satis fecit A. Kirchhoffius (a. 1855), qui codicum nostrorum auctoritate in universum recte pensitata iis qui Euripideas fabulas emendare conarentur muniit viam et monstravit. huius editioni meam operam duxi accommodandam rationes tenens eas quas in altera editione a. 1857 sequendas mihi proposueram, ut annotatio critica utrique volumini a nobis praemissa Kirchhoffiani apparatus supplementum esse vellem. ipse quae invitis libris novassem pleraque omnia putavi commemoranda[96]. alienas emendationes non indicavi nisi quas a Kirchhoffio omissas aut auctori non suo tributas vidissem. aliquoties tamen ideo librorum scripturas apposui, quod recepta lectio incerta videretur et veri dissimilis. item haud paucas addidi suspiciones tum meas tum alienas, quas recipere non ausus essem vel profligato paene labore recipere non potuissem. denique potiores scripturae varietates annotavi sive ex codicibus Euripideis sive ex scriptorum testimoniis ductas.

Non nullis in rebus quae ad orationis formam spectarent tacite a libris discessi. nimirum tam recentes ac tam vitiose scripti sunt Euripidei codices, ut in prosodiacis et orthographicis quaestionibus minima eorum sit auctoritas. pro *τοῦ 'μοῦ*, *τῷ 'μῷ*, *τῇ 'μῇ* praetuli *τοὐμοῦ*, *τὠμῷ*, *τἠμῇ* secundum Etym. M. p. 757, 23. non *αἶ αἶ* sed *αἰαῖ* ut scriberem permovit me Herodianus *π. μον. λέξ.* p. 27, 13. utrum *οὐκοῦν* an *οὔκουν* legendum sit, non e codicibus sed pro suo arbitrio homines docti decernunt: fortasse cum Elmsleio (in Eur. Heracl. 256) apud tragicos poetas ubique *οὐκ οὖν* legendum, adhibita prout opus fuerit aut non adhibita interrogatione. encliticum *νυν* in *νῦν* mutare solent librarii. nominis *ἄστυ* genitivus *ἄστεως* ubique vel admittitur vel requiritur in tragoediis: itaque quam formam libri identidem praebent *ἄστεος* sprevi. nec toleravi formam *πτύχας*, quam in Eu-

96) Coniecturas meas significavi apposita littera N.

ripide, si ab uno alterove loco (Bacch. 945 et fortasse Phoen. 84) discesseris, constanter libri offerunt: tragici poetae ut *πτυχαῖς* ita *πτυχάς* dixerunt, id quod Elmsleius in Eur. Med. 1264 perspexit. librarii adeo *γραμμάτων πτύχας ἔχων* in Sophoclis fr. 145 scribere ausi sunt. iidem *πιτνῶ* maluerunt quam quod Elmsleius revocavit *πίτνω*. nec poterant sana ratione *σχέθειν, ὄφλειν*, similes scripturae propagari ideo quod librariis placuissent, aut *λάβε* Attico poetae obtrudi spretis grammaticorum veterum testimoniis. *γιγνώσκω* et *γίγνομαι* scripsi, non *γινώσκω* et *γίνομαι*: vide quae dixerunt Ellendtius Lex. Soph. v. *γίγνομαι* et Wecklein Cur. epigr. p. 56 sq. pro *εὗρον, εὐξάμην* similibusque formis praetuli *ηὗρον ηὐξάμην* similia, titulorum secutus fidem, de quibus cf. Wecklein Cur. epigr. p. 33. *ἦ* *eram* ante consonantes Euripidi reddidi, nec dubium est quin verissime Elmsleius (Soph. Oed. R. p. XII ed. Lips.) corruptos iudicarit versus Euripideos ubi *ἦν* prima persona ante vocales in libris Euripideis scribitur. qua de re quae anno 1862 disputavi (*Eurip. Stud.* II p. 67), paulo post luculentissime confirmata sunt Scholio Eur. Hec. 13 ab Dindorfio vol. 4 p. 223 edito, unde discimus Didymum legisse *νεώτατος δ' ἦ Πριαμιδῶν*, non id in quo codices nostri consentiunt *ἦν*. iure vituperatur a grammaticis veteribus Callimachus, quod *εἵνεκεν οὐχ ἓν ἄεισμα* scripserit: item errant librariorum stultorum licentia decepti nostrae aetatis critici, qui *ὧν οὕνεκα* et similia scaenicis poetis concedunt vel obtrudunt. *οὕνεκα* adverbium est et significat *ὅτι*, praepositio est *ἕνεκα* sive *ἕνεκεν*. hoc docent grammatici veteres et tituli: atque ex titulorum testimoniis certissimis scimus pro *ἕνεκα* dixisse *εἵνεκα* et poetas Atticos et scriptores. unde apparet non recte egisse qui in Aesch. Prom. 345 traditum *τοῦδ' εἵνεκα* mutarent et in Eur. Alc. 810 *ὀθνείου γ' οὕνεκ' εὖ πάσχειν νεκροῦ* perferrent[97]). non *κλείς* et *κλείω*, sed *κλῄς* et *κλῄω* cum cognatis formis tragoediae vindicat et codices redarguit

---

97) Pluribus ea de re disputavit Wecklein Cur. epigr. p. 36 sqq. cf. praeter alios Voemelius in Dem. Cont. p. 135 sq.

Photius Lex. p. 168, 13: *κλῆσαι οἱ ἀρχαῖοι λέγουσιν, οὐ κλεῖσαι, καὶ κλῆδα· οὕτω καὶ οἱ τραγικοὶ καὶ Θουκυδίδης.* formas *αἰετός, κλαίω, καίω* tragicis poetis non abrogandas arbitror: item opinor *αἰεί* revocandum, ubi prior syllaba producatur, cf. Wecklein Cur. epigr. p. 63 sqq. de praesenti et futuro formae passivae et mediae dubitatur utrum litteris *HI* an *EI* secunda persona numeri singularis apud tragicos Graecos scribenda sit. dissentiunt ea de re inter se veteres grammatici, tituli nos destituunt. ego receptum morem secutus *EI* diphthongum praetuli, nec tamen ausim libros vitii arguere, in quibus, si a formis *βούλει οἴει ὄψει* discesseris, terminatio *HI* multo est frequentior[98]).

Rationes mutationum nostrarum vel suspicionum reddere per annotationis criticae angustias non licuit. sed plenius et accuratius de plurimis Euripidis locis disputavimus in commentationibus duabus (*Euripideische Studien*, I. II.) Petropoli a. 1859 et 1862 editis: quarum prior spectat ad Hec. Or. Phoen. Med., altera ad Hipp. Alc. Andr. Tro. Rhes. similiter de ceteris decem fabulis disserere in animo erat: quod consilium quominus exsequeremur obstiterunt adhuc multa et varia quibus obruti eramus negotia. accedebat quod commentationibus illis scriptis et editis laborem paene irritum a me susceptum esse sero intellexi. nimirum idonei iudices plerumque nullis indigent argumentis, quibus coniecturarum probabilitas vel emendationum necessitas demonstretur: qui per se sapere non didicerint, etiam gravissimarum rationum vim machinis qualibuscunque subterfugient et eludent. cum scirem philologos quosdam (rectius, ut opinor, *φιλαλόγους* dixeris) quaelibet codicum vitia et foedissimas interpolationes vel excusare vel laudibus ex-

---

98) Nuper hanc quaestionem tetigit Wecklein Cur. epigr. p. 32, qui diphthongo *EI* patrocinatur. ad tuendam scripturam *η* vidimus perverse prolatum locum Phrynichi in Anecd. Bekk. p. 10, 28: *ἀποφέρῃ πλέων· οἷον παραφέρῃ καὶ παρασύρῃ, διὰ τοῦ η.* ubi verba extrema absurda sunt: si sana essent, indicaret Phrynichus plerumque Atticos *ει*, raro *η* in iis de quibus agitur formis usurpasse.

tollere, non miratus sum ubi vidi emendationes indubias temere spretas et levibus ac ne speciosis quidem ratiunculis impugnatas ab iis potissimum qui degustassent tragicos poetas, non nossent. magis illud mirum accidit quod extiterunt qui, cum refutare me conarentur, legenda quae ego scripsissem sibi non putarent[99].

Operam dedi ut singularum emendationum et coniecturarum auctores explorarem. sed tam vastus est litterarum nostrarum ambitus ac tanta alacritate plurimi homines docti et indocti tragoediarum Graecarum crisin exercent, ut errores omnino cavere eo in genere nemo possit. quodsi Tro. 271 palmarem emendationem χαλκεομήστορος in fabulae huius editione Cantabrigiensi a. 1807 a G. Burgesio factam esse eos qui postea Euripidem ediderunt omnes fugit, confido aequos iudices mihi veniam esse daturos, ubi non eum quem debebam con-

---

99) De Phoen. 175 quae in *Euripid. Stud.* I p. 70 dicta sunt si cognovisset Hauptius antequam scriberet quae in Hermae vol. 1 p. 26 sq. leguntur, aut alia protulisset argumenta ad meam sententiam evertendam aut, quod ego quidem probabilius arbitror, suae existimationi parcens tacuisset. nunc novi nihil affert praeter errores et convicia. solet autem meos multorumque libros Hauptius ita legere, ut ea quae vituperanda duxerit memoriter teneat: quotiescunque mecum consentit, laborat nescio quo pacto mira memoriae infirmitate. itaque cum in Schol. Clem. Alex. Φλεγύου pro φησὶ λέγουσιν οὕτως emendat (Herm. vol. 1 p. 399) vel in Schol. Vergil. κωφὸν πρόσωπον pro ἰσοφόρον πρόσωπον requirit (Herm. vol. 5 p. 179), ignorat istas meas esse emendationes (v. Aristoph. Byz. p. 60 et *Zeitschr. f. d. Alterth.-Wiss.* 1855 p. 273). idem de Schol. Stat. Theb. 5, 163 et de Cercidae mentione quadam in Herm. vol. 4 p. 338 et vol. 5 p. 183 sq. ita disputat ut videatur non legisse quae a me in Eur. fragm. p. VI sq. et *Bulletin de l'Acad. des sc. de St. Pétersbourg* XII p. 520—523 sive *Mélanges Gréco-Rom.* III p. 65—68 dicta erant. verborum licentiam, qua in me abutitur Hauptius, haud gravate fero, cum nihil adhuc mihi vitio dederit quod excidisse mihi nollem. ipse nollet fortasse sibi excidisse duos versiculos, quibus Phaedrum nuper ditavit (Herm. vol. 2 p. 7 sq.), *exemplis continetur apologi genus* et *iucunditatis ansam repperit Venus.* certe utroque in versu vitiosum intulit quinto pedi iambum. siquem alium Hauptius vidisset similia admisisse vitia, quanto hiatu increpuisset "libidinem extra disciplinae fines temere evagantem"?

iecturae auctorem memoravi. ac siquando mihi acciderit, quod raro accidisse arbitror, ut alienas coniecturas tanquam meas proferrem, quam invitus aliis feci iniuriam, eam prompto animo et lubenti expiabo.

Cum inde ab a. 1857, quo anno altera Euripidis editio mea prodiit, criticorum opera Euripideis fabulis non defuerit atque cum ipse per hos annos tragicis Graecis assiduum et intentum studium impenderim, fieri non potuit quin plurimis locis a pristina scriptura in hac tertia editione discederem. gaudebo equidem si emendatiores et genuinae formae similiores egregii poetae tragoedias a nobis propositas esse iudicarint homines vere philologi et a servili superstitione alieni. at omnibus placere nemo poterit, neque imperiti vulgi favorem aucupabitur is qui uni studuerit veritati.

Scribebam Petropoli mense Decembri a. 1870.

ANNOTATIO CRITICA

ALCESTIS

Argumento priori *Δικαιάρχου* praefigit *C*, alterum Aristophanis grammatici esse coniecit Kirchhoffius. Pag. 3, 20 *τὸ λ*] *ὀλυμπιάδος πε´ ἔτει δευτέρῳ* Dindorfius. 4,4 *πρεσβυτῶν*] *ἀνδρῶν* potius dicendum erat. 6 *Ἰσόδοτος ἐχορήγει* Dindorfius, qui haec verba post *Ἀλκήστιδι* (p. 4,1) collocat. 8 *τραγικῶν*] *γραμματικῶν* N.

V. 1. 8 *δ' ἐς αἶαν* Athenag. p. 104. 16 suspectum merito habet Dindorfius. 17 *ὅστις* Reiskius, *ἥτις* libri. 26 *σύμμετρος* N., *συμμέτρως* libri. 31 *νοσφιζόμενος* Wecklein. sed ipse versus spurius videtur. 64 *πείσει* F. G. Schmidtius, *παύσῃ* libri. 70 sq. procripsit Dindorfius. 79 *πέλας ἔστ' οὐδεὶς* Monkius. 81 *χρὴ βασίλειαν πενθεῖν* Blomfieldus, *βασίλειαν πενθεῖν χρὴ* libri. 82 *λεύσσει Πελίου τόδε* N., *τόδε λεύσσει Πελίου* libri. 87 *χειρῶν* N., *χερῶν* libri. post 96 excidisse dipodiam anapaesticam probabiliter suspicatur Hartungius. 115 sq. *εἴτ' ἐφ' ἕδρας ἀνύδρους Ἀμμωνιάδας* coniecit N. 117 *παραλύσει* N., *παραλῦσαι* libri. 118 *ψυχάν· μόρος*] *μόρον· πότμος* Heimsoethius. 119 *ἐσχάραν* Reiskius, *ἐσχάραις* libri. 121 *οὐκέτ' ἔχω* Hartungius, *οὐκ ἔχω ἐπὶ* libri. 130 *βίου τίν' ἔτ'* Hartungius, *τίν' ἔτι βίου* libri. 131 nondum emendatus. 169 *δοκῶν* Herwerdenus. 173 *ἄκλαυτος C*. 178 additamentum notavit N. 187 *θαλάμων* N., *θάλαμον* libri. 197 *ἐκφυγών τ' ἔχει* Dobraeus. 198 *οὔποθ' οὗ* N., *οὗ ποτ' οὐ* libri. post 204 versum excidisse coniecit Elmsleius. 213 *πόρος πᾷ* N., *πᾷ πόρος κακῶν* libri. 214 *γένοιτ' ἂν* N., *γένοιτο καὶ λύσις* libri. *τυράννοις* N., *κοιράνοις* libri. 221 *μηχανήν* Ba, *μηχανάν* ab. 223 corruptus. 226 *παπαῖ φεῦ ἰὼ παῖ* N., *παπαῖ ὦ παῖ* BCabcd, *παῖ παῖ φεῦ φεῦ ἰὼ ἰὼ παῖ BC*. 227 *παπαῖ* addidit N. *δάμαρτος* N., *δάμαρτος σᾶς* (vel *σῆς* vel *τῆς σῆς*) libri. 261 *κυαναυγὲς* Kirchhoffius. 262 *μέθες*

με. τί ῥέξεις (*πράξεις* BC); *ἄφες* libri, *τί ῥέξεις; μέθες* N. 272 *δρῴτην* Elmsleius, *δρῷτον* libri. 278 *ἐσμὲν*] *ἔστιν* F. G. Schmidtius. 282 sq. *κἀντὶ—καταστήσασα* verba ut spuria notavit N. 308 versum suspectum habet N. etiam 309 et 310 deleri iussit H. Hirzelius. 318 *σοῖς σε* malit N. 321 *μηνὸς* vitiosum. 332 sq. inepti. 360 *κατῇά τἂν* malit N. 362 *εἶχον* malit N. *βίον*] *δέμας* expectes. 373 *ἡμῖν* N., *ὑμῖν* libri. 374 *δέ* N., *γέ* libri. 401 *σ' ἔγωγ', ὦ μᾶτερ, ἐγὼ* et 413 *ἔβας σὺν τᾷδε τέλος* temptabat N. 434 *τέτληκεν* N., *τέθνηκεν* libri. *θανεῖν* N., *μόνην* (*μόνη C*) vel *λίαν* libri. 463 *γύναι* deleverit N. 473 *συνδυάδος* vitiosum. *ἀλόχου* delendum suspicatur N. 482 *συνέζευξαι BC*, *προσέζευξαι* ab. *πότμῳ* N., *πλάνῳ* libri. 487 *ἀπειπεῖν πόνους B*, *ἀπειπεῖν μὲν πόνους C*, *ἀπειπεῖν τοι πόνους* malit N. *τ' ἐμοί* B, *τέ μοι* al. 509 *εἰ μή τι* scribendum suspicatur N. 526 *εἰς τότ'* Wakefieldus. *ἀμβαλοῦ* N., *ἀναβαλοῦ* libri. 533 *ἄλλως* suspectum. 542 *αἰσχρόν τι παρὰ* Elmsleius. 551 *προσκειμένης* Wakefieldus, *προκειμένης* libri. 552 *ξενοδοκεῖν* L. Dindorfius, *ξενοδοχεῖν* libri. 558 *κακοξένους* BCbcd, *ἐχθροξένους BC*, *ἀποξένους* coniecit N. 565 *καί τῳ* Heathius. 617 *δυσμενῆ*] *δύσφορα BC*, quod aptius est, sed fortasse praestat *δυσχερῆ* scribi. 630 *νέμω* F. G. Schmidtius, *λέγω* libri. 632 versum spurium notavit N. 638 sq. versus absurdi num Euripidis sint dubitat N. 641 versus, quem insulsissimum esse dicit Dobraeus, certe abundat et melius aberit. 647 *ἐμοί* N., *ἐμόν* meliores libri, *μόνην* deteriores. 655 *ἦ γεγώς σοι* N. *διάδοχος θρόνων* F. G. Schmidtius. 667 *λέγω* vitiosum videtur. 668 spurium arbitratur N. 669—672 damnat C. Schenkelius. 671 *οὐδ' ἂν εἰς θέλοι* N. 674 *ὦναξ* Monkius. 687 *δ' ἔχεις γύας* coniecit N. 688 poetam dedecet. 697 *ψέγεις* editio Hervagiana altera. 703 *ἦ σὺ* vel *ὡς σὺ* F. G. Schmidtius. 714 et 715 post 719 collocavit N. 756 *ποτῆρα δ' εὐθὺς χερσὶ* coniecit N. 780 *οἶσθας* N., *οἶδας* libri. 785 *τὰ τῆς* Elmsleius. 792 *πιθοῦ* Monkius, *πείθου* libri. 797 *φρενῶν*] *κακοῦ* BC, *τρόπου* malit N. 810 et 811 post 813 collocavit N. 810 *εὖ πράσσειν* malit N. 816—819 ut spurios notavit N. huc referendum Scholion codicis B (vol. 4 p. 110, 3 ed. Dind.): *ταῦτα δὲ τὰ τέσσαρα* (ita enim pro *τρία* legendum) *ἔν τισιν οὐκ ἔγκειται.* 827 *πρόσωπον* suspectum. 832 *σοῦ τόδ' ἦν φράσαι*

F. G. Schmidtius. 835 *Λάρισσαν* libri. 836 *ξεστὸν*] *χωστὸν* expectes. 843 *μελάμπτερον* Musgravius ex Scholiis. 846 *λοχαίας* Etym. M. cod. Flor. teste Millero *Mélanges de litt. Gr.* p. 208, *λοχήσας* libri, *γρ. λοχίας* Schol. 847 *κύκλον τε* malit N. *ἐμαῖν* suspectum. 877 *πρόσωπόν σ' ἔναντα λυπρόν* Hermannus. 896 *γαίας* Monkius. 911 *πῶς σ'* Wakefieldus. 921 *ἀριστέων* Dobraeus, *ἀρίστων* libri. 931 *πολλοὺς* Canter, *πολλοῖς* libri. 943 ut spurium notavit N. 960 *κέρδιον* Tate. 970 *ἔδωκε* Musgravius, *παρέδωκε* libri. 974 sq. *ἔστιν οὔτε—ἐλθεῖν* N., *ἐλθεῖν οὔτε—ἔστιν* libri. 984 *καὶ σέ γ' ἀφύκτοισι* malit N. 992 *δὲ θανοῦσ' ἐς ἀεί* N., *δὲ καὶ* (*καὶ* om. C) *θανοῦσ' ἔσται* libri. 1005 *φᾶμαι* Monkius, *φῆμαι* libri. 1014 spurium arbitratur N. 1027 *πόνον* BC, *πόνων* bcd, *πόνου BC*. 1036 *ἴσως* suspectum. 1063 *προσήιξαι* vitiosum, *καὶ δέμας προσεμφερές* coniecit N. 1071 *ἥτις* malit N. 1085 *ἡβάσκει κακόν* Galenus. 1086 *ὀρθῶς λέγοις ἂν* expectes. 1094 *ἴσθ' οὔποτ' ἄνδρα* coniecit N. 1101 *εἰς καλὸν* malit N. 1107 sq. spurios arbitratur N. et 1108 in margine scriptum habet B, omnino ignorat C. 1115 *μόνου* N., *μόνῃ* libri. 1118 *καρατομῶν* Lobeckius, *καρατόμῳ* libri. 1119 *σῶζέ νιν* Monkius. ceterum 1119 sq. si abessent, nemo desideraret. 1123 *φάσμ'* N., *θαῦμ'* libri. 1125 *ἐκπλήσσει χαρά* verba vix integra. 1127 *τόδ' ᾗ*] *τόδ' εἰσορῶ* B. 1130 *τύχῃ* Reiskius, *τύχην* libri. 1140 *δαιμόνων*] *νερτέρων* Iacobsius. 1153 *ὁδόν*] *πόδα* vel *δόμον* al. 1154 *τετραπτόλει* N.

ANDROMACHA

Argum. p. 45, 2 *τὸν Μολοττὸν* verba secundum libros delenda, item fortasse *συνέστηκεν* p. 46,2. p. 46,4 *ἔτι δὲ* Hermannus, *ἔστι δὲ* libri, *εὖ δὲ* Trendelenburg.

V. 10 *ῥιφθέντα BC*. 11 abesse malit N. 25 *δ'* Elmsleius, *τ'* libri. 27 *ἀεί πως ᾖρε* temptabat N. 28 *κἀπικούφισιν* Elmsleius. 36 *τὸ πρῶτον* al. 38 ut spurium notavit N. 53 *πατρός οὐκτένειν* (i. e. *οἱ ἐκτίνειν*) Badhamus. 59 *δ' ἀεὶ σοὶ* Hartungius. 69 *κτανεῖν* coniecit N. 70 *πέπυσθον* N., *πέπυσται* libri. 73 *ἐπ' αὐτὸ* D. 89 *κοὐ*] *καὶ* al. teste Schol. 94 *γυναιξὶν ἄλγος* Hartungius. 103 *γάμον* suspectum. 106 *ὠμὸς Ἄρης* N. 138 *πόλεος* G. Hermannus, *πόλεως* libri.

142 δεσποτῶν ἐμῶν· φόβῳ δ' N., δεσποτῶν δ' ἐμῶν φόβῳ libri. 144 φέρουσα λανθάνω Wecklein. 146 σοί μ' ἴδη συνοῦσαν N. post 146 aliquot coryphaei versus excidisse probabiliter coniecit Musgravius. 151 ἀλλ' οὐκ Λακαίνης N. 160 ψυχὴ vitiosum, τέχνη temptabat N., φύσις Scholiorum ope Schenkelius. 169 οὐδὲ Τρῳάς Valckenarius, ὁ ζάχρυσος Marklandus, ὁ πολύχρυσος Herwerdênus. 181 θηλείας φρενὸς Scholion codicis A et Stobaeus Flor. 73, 18. θηλειῶν ἔφυ libri. 194 ὡς τῆς Λακαίνης ἡ Φρυγῶν μείζων πόλις Canter. 195 τύχῃ θ' ὑπερθεῖ verba graviter corrupta, αὐτὴ δ' ἐπράθης suasit Herwerdenus. 197 πλούτου τε μεγέθει Brunckius. 200 ἐμαυτῇ γ' Hermannus. post 203 versum excidisse coniecit Dindorfius. 206 interpolatoris additamentum seclusit N. 221 προσταῖμεν Hermannus. probabilius versus 220 et 221 deleri iussit Henr. Hirzelius. 224 μαστὸν αὐτὴ N. 225 ἐπεῖχον N. 230 γὰρ] δὲ Elmsleius. 231 τέκνα οἷς vel τέκν' οἷς libri, τέκν' ὅτοις coniecit N., παῖδας οἷς O. Hense. 238 λέγεις αἰσχρῶς ἐμέ Lud. Sybelius. 239 δύνᾳ Porson. 252 οἷόν σε δεῖ malit N. 264 sq. τοιόνδ' ἔχω σου δέλεαρ· αὐτὸ σημανεῖ N. 271 ὃ δ' Dobraeus. 274 sq. ἄρ' ὑπῆρξεν, | ὅτ' Ἰδαίαν νάπαν et 284 sq. νάπος ἦλθον, | ὀρειᾶν πιδάκων coniecit N. 279 εὐμορφίας suspectum, εὐφυΐας proposuit Heimsoethius. 294 corruptus. 302 sq. nondum emendati. 305 πόνους, ὅτ' ἀμφὶ Τρωίαν metri causa homines docti temptarunt. 323 πλὴν ὅσον δοκεῖν μόνον N., πλὴν τύχῃ φρονεῖν δοκεῖν libri, πλὴν τύχῃ δοκεῖν μόνον Dobraeus. 327 τοσόσδ' ἔπνευσας N. 328 εἰς ἀγῶν' οὐκ ἀξίῳ N. abiectis verbis quae sequuntur absurdis et sensu câssis οὔτ' οὖν σὲ Τροίας οὔτε σοῦ Τροίαν ἔτι (329). 330—332 damnavit Dobraeus. 330 εὖ φρονεῖν] εὐτυχεῖν recte Stobaeus Flor. 104,14. 332 recentioris est aetatis quam praegressi duo versus. 334 τῇ] δὴ Reiskius. 337 ab interpolatore additum suspicatur N. 346 ἀλλ' οὐ πείσεται Pflugkius ex Schol. 354 φύσιν parum aptum, θέμις scripserit N. 357 sq. verba οὐκ ἄκοντες—πίτνοντες abesse malit N. 359 τοῖς σοῖσι N. 362 τὸ δυσμενὲς δέδοικα· διὰ γυναῖκα γὰρ coniecit N. 385 καὶ] εἰ Kirchhoffius. γ'] τ' Hermannus. 387 μικρᾶς ἄπο N. 397 sq. post 403 collocandos, 404 sq. statim versui 396 subiciendos esse recte, ut opinor, statuit Musgravius. contra Henr. Hirzel

v. 406—410 ante 399 collocandos existimavit. 398 ἐξικμάζω vitiosum. 434 μηκέθ' Herwerdenus. 440 ποτ' ἦ N., τόδ' ἦ libri. 441 ὑποσπάσας πτερῶν coniecit N. 444 ἀμμένει N., ἀναμένει libri. 450 spurius visus est H. Hirzelio. 455 ἀνηλώθη N. 463 πταίσειας ἄν F. G. Schmidtius. 464 οὔποτε δὴ N., οὐδέποτε libri. 469 γάμοις suspectum. 470 ἀνδρὸς vitiosum, ἀμὸς suasit Herwerdenus, ἁγνὸς malit N. 475 ἄχος ἐπ' ἄχθει temptabat N. 476 graviter laborat. 489 κτενεῖ et Ἰλίαν coniecit N. 491 ἔτι δὲ πότνια Hermannus. 512 νεκροῖς N., νεκρῷ libri. 525 πασαίμαν N. 532 τέγγομαι coniecit N. 534 ἀνήριθμος Heimsoethius. 538 ὡς] ἴσθ' olim N. 548 καὶ πῶς; ἐκ] καὶ πῶς τ' ἐκ ABCE, καὶ πῶς κἀκ abcd, πῶς ταῦτ' ἐκ *BC*. 553 ἐπαινῶ suspectum. ῥώμην μενοινῶ Herwerdenus. 556 ἐνδήσαντες Piersonus. 557 τις οἷς Hartungius. 566 σέβεις] ἄγεις v. l. 579 τἄλλα τ' N., γ' ἄλλος libri. 581 ἦ τὸν ἀμὸν *C*, ἦ τὸν ἐμὸν ceteri libri. 588 σκήπτρῳ τάχ' ἆρα σὸν coniecit L. Dindorfius. ante 590 non nulla videntur excidisse (cf. Dobraei Adv. II p. 78). 592 ἀπώλεσας λέχος coniecit N. 593 ἄκληστ' ἄφρουρα Lentingius. 623 γαμεῖν Lud. Sybelius. 625 εὐηθέστατον N., εὐηθέστατα libri. 626 ἔχοις Brunckius. 631 suspectum habet N. 639 κύδιον *BC* et Stobaeus Flor. 72, 14. 645 τίς δῆτ' ἂν εἴποι Porsonus. 647 Πηλεὺς in πολιὸς mutarit N., qui verba quae sequuntur καὶ πατρὸς — ξυνάψας ut ab interpolatore addita notavit. 650 τῆλ' ὑπὲρ Reiskius. 651 παρακαλεῖν ἅμα Schenkelius. 655 sq. abiecit N. 661 κτανεῖν] θανεῖν E, παύειν Brunckius. 664 τούσδε γῆς Brunckius. 668—677 ab Euripide alienos esse perspexit Henr. Hirzelius. 677 τοῖς ἐμοῖς γ' BC, τοῖς ἐμοῖς μ' Reiskius. 707 ἥσσω] μείζω *B*. 709 ἤ νιν οὐξ ἡμῶν Heimsoethius. 710 τῶνδ' Musgravius, τῆσδ' *B*, τήνδ' ceteri libri. 727 γένος] ἔφυ v. l. 746 μόνον] ἔχων coniecit N. 749 τυχοῦσα suspectum. 770 πάθοι τις ἀμάχανον Dindorfius. 772 κηρυσσομένοισι Hermannus, κηρυσσομένοις E, κηρυσσομένων ceteri libri. 781 ἀδὺ Dindorfius. 784 ξηρὸν suspectum. ὀνείδεσι νείκη τε δόμων A et similiter alii, ὄνειδος ἀεὶ κεῖται δόμων Th. Bartholdus. 798 εὐδόκιμον Διὸς Hermannus, εὐδόκιμος ὁ Διὸς libri. 810 χρῆν Elmsleius. 814 μεταλγεῖ N., μέγ' ἀλγεῖ libri. 819 εὐπιθέστεροι Blomfieldus, εὐπειθέστεροι libri. ceterum νέοι μολόντες εὐπιθέστεροι φίλοι

malit N. 833—839 verba uncis inclusa interpolatoris esse suspicatur N. 842 ὦ φίλ' ἀπόδος ἵν' abesse malit N. 862 ὄρνις ἀερθείην Seidler. 878 versum spurium notavit N. 898 τίκτει κόρη C. 900 ἀκέστορ ABC. 909 ἄνδρα E, ἄνδρ' ἕνα C, ἕν' ἄνδρα ceteri. δίσσ' ἕν' ἄνδρ' ἔχειν λέχη Grotius. 923 δοκοῦσί τε N., δοκοῦσί γε libri. 929 πῶς οὖν ἂν εἴποι τις τάδ' Pflugkius, πῶς οὖν τάδ', ὧδ' ἐρεῖ τις coniecit N. 937 spurium esse suspicatur N. 947 κερδάνουσα N. 953 ut suspectum notavit N. 957 σοφόν τι ῥῆμα N. βροτοὺς] κριτὰς Heimsoethius. 962 φόνῳ Lentingius. 977 τῆς τ' ἐμῆς Dobraeus. 985 συγγενές τοι N. 991 οἴκους τε τούσδε C, οἴκους ABE*BC*, ἢ πρέσβυς οἴκους bcd, ἢ παιδὸς οἴκους *B* m. sec. 1002 πικρὰν malit N. ᾔτησεν Heimsoethius. 1007 ἐχθρῶν suspectum, κακῶν expectes. 1016 προσδόντες Hartungius. 1035 ἔκτανεν Heathius, κτάνεν Hermannus, κτεάνων libri. 1039 τοκέων al., λεχέων Heathius. 1042 ἔπεσον] ἐπέπεσον *B*, ἐπέλασαν Kirchhoffius. 1045 πρὸς Hermannus, καὶ πρὸς libri. 1046 τὸν addidit Hermannus. 1056 τυχοῦσα suspectum. 1058 ἀντίποινα N., ἀντὶ παιδὸς libri. 1059 φόνῳ Hartungius. 1062 προτείνων N., περαίνων libri. 1063 σῷ γε Lobeckius. 1064 κρυπτὸς λοχήσας N. 1066 δεινόν] δῆλον malit N. 1067 Πυθικὴν ἀνὰ χθόνα BCE. 1068 aut spurius aut corruptus videtur. 1079 εἴπερ σοῖς Hermannus. ἀμυναθεῖν φίλοις Hartungius. 1099 δρόμοις Abc. 1100 Παρνασίας L. Dindorfius, Παρνησίας libri. 1114 ξιφήρης κρύφιος εἱστήκει N. 1115 ὧν] ὁ δὲ coniecit N. 1120 κρούει δὲ Scaliger. 1131 ἀσπίδ' ἐκτείνων χερί verba graviter corrupta. 1139 ποδοῖν suspectum. 1148 δεινόν τι Lentingius. 1154 ἀνήλωται N. 1161 τοῖς Ἕλλησι Dobraeus. 1171 πήμασιν ἔκυρσας (vel κύρσας) libri, πήμασι πληγεὶς Herwerdenus. neque αὐτός sanum. 1172 καινῇ μοίρᾳ συνέκυρσας N. 1177 γένος οὐκέτι bc*B*, γένος οὐκέτι τέκνα C, γένος οὐκέτι μοι τέκνα AB*C*, unde γένος οὐ τέκνα coniecit N. 1179 sq. παθέων ἄρ' ἐγώ, φίλον ἐς τίνα βάλλων τέρψομαι αὐγάς Hermannus. 1184 ὡς ἐκ τῶνδ' vitiosa videntur. 1201 διάνδιχ' ὦ τάλας Heimsoethius, διάδοχα (δ' ὦ addit E) τάλας libri. 1202 γέρων παιδοστερὴς Heimsoethius. 1205 et 1219 nondum emendati. 1206 delevit Matthiae. 1222 οὐκέτ' ἔστι μοι πόλις Hermannus, οὔτε μοι (vel οὐκέτι) πόλις πόλις libri. 1225 post πίτνοντα

libri πρὸς γᾶν addunt. πανώλεθρον γᾷ πίτνοντά μ' ὄψει G. Hermannus. 1228 λευκὴν] λευκὸν v. l. in Schol. λευκὸν ἐς αἰθέρα Ric. Klotzius. δαίμων ὅδε νῷν αἰθέρα λευρὸν malit N. 1251 τἀκείνης Lentingius. 1252 προμηθίᾳ *BC* et v. l. a m. sec. in B, quod videtur praeferendum. 1282 ζαχρύσους Stob. Flor. 72, 3. 1283 ἐκ θεῶν] ἐς τέλος Stob. Flor. 70, 10.

BACCHAE

Argum. p. 89, 6 ἐξῆγον Kirchhoffius. 9 ἀγγέλους Elmsleius, ἄλλως *B*, ἄλλους Kirchhoffius. 90, 2 διεσάφησεν, ἵνα μὴ ἔργοις ἢ λόγοις Elmsleius. τῶν ἔκτοτε Hermannus.

V. 1 Θηβαίαν Schol. Hephaest. p. 183 et Priscianus vol. 2 p. 151. 13 τῶν πολυχρύσων Elmsleius, τὰς πολυχρύσους libri. 15 δύσχιμον Elmsleius, δύσχειμον libri. 20 πόλιν] χθόνα Schenkelius. 20 post 22 collocari iussit Pierson. 32 οἴστρησ' libri (item 687 οἰνωμένας, 814 ἐξοινωμένας, 1285 οἰμωγμένον), correxit Elmsleius. 53 et 54 recte proscribere videtur Bernhardy. 57 ἐκόμισ' ὀπαδοὺς N. 59 τύπανα N., τύμπανα libri. 66 Βρομίῳ θεῷ πόνον coniecit N. 71 Διόνυσον ὑμνήσω] Διόνυσον κελαδῶ N. 72 ὦ delendum conicit N. 88 ὃν ἔχουσ' malit N. 95 παλάμαις Iacobsius. 121 ζαθέου τε Dindorfius. 135 εὖτ' ἂν Dindorfius, ὅταν libri. 137 σεύῃ N., πεύσῃ *B*. νεβρίδ' ἔχων malit N. 151 ἔπη βρέμει coniecit N. 165 ἀδομένα Dindorfius. 182 versus Dobraeo suspectus. 188 ἡδονῇ N., ἡδέως libri. 192 ὁμοίαν ὁ θεὸς ἂν Elmsleius. 200 οὐδ' ἐνσοφιζόμεσθα Musgravius. 201 πατρὸς παραδοχὰς libri. locus nondum sanatus. 203 ἄκρας — φρενός Plut. Mor. p. 756 B. 207 θέλει χορεύειν Dindorfius, χαίρει χορεύοντ' Vsener. 209 δι' ἀριθμοῦ olim N. probabilius ipsum versum damnat Bernhardy. 224 vix sanus. 232 πανοῦργον N. 238 προπίνων Valckenarius. 239—241 post 246 collocari iussit Kirchhoffius, post 247 eosdem collocavit Schoenius. deleri vult Middendorfius. 246 ἐπάξια Elmsleius, ἔστ' ἄξια libri. 247 ὕβρεις ὑβρίζονθ' Kirchhoffius. 251 πάτερ recte delevit Kirchhoffius. βακχεύοντας· ἀλλὰ μαίνομαι scripserit N. 258 κεἰ μή N. 263 τῆς εὐσεβείας ante Reiskium. 270 θρασύς τ' ἐν ἀστοῖς Badhamus, δρᾶσαί τε δυνατὸς Heimsoethius. 271 κακὸν πολίταις malit N. 278 ὃς δ' Fixius, ὃδ'

libri. ἐπὶ τἀντίπαλον verba vitiosa. 282 ὕπνου *B*. 286 διαγελᾷς Herwerdenus. 284—297 damnat Dindorfius. 294 νείκεσιν Vsener. 295 ῥαφῆναι Pierson. 302—305 suspectos habet N., 305 iam Piersonus. 314 μὴ σωφρονεῖν Stobaeus Flor. 5, 15 et 74, 8. μὴ supra lineam scriptum habet *B*. 316 damnatur a Kirchhoffio. 327 νοσεῖς] νόσου Dobraeus, ἔσει Wieseler. 333—336 suspecti. 334 παρὰ σοῦ Herwerdenus. 341 δεῦρ' ἴθ', ὡς στέψω F. G. Schmidtius. 345 τῆς σῆς δ' Matthiae. 359 ἐξεστὼς Badhamus. 368 μὲν οὐχ ὁρῶ F. G. Schmidtius. 372 χρυσέαν πτέρυγα Matthiae, χρύσεα πτέρυγα libri, χρύσεα σκῆπτρα Elmsleius. 389 ἀσυχίας Dindorfius. 396 θνατὰ Dindorfius. 398 μεγάλα] μακρὰ Heimsoethius. 400 δ' ex Stob. Flor. 22, 17 addidit Elmsleius. 404 ἐν ᾇ N., ἵνα libri. 406 χθόνα Meinekius, Πάφον libri. 407 Βωκάρου ποταμοῦ Meursius. 409 ποῦ N., ὅπου libri. 413 πρόβακχ' εὖιε Hermannus, προβακχήιε libri. 438 οὐδ' ὠχρὸς ὢν vel οὐδ' ὠχριῶν coniecit N. 440 εὐπετὲς N., εὐπρεπὲς libri. 444 suspectus. 465 ἐς N., εἰς libri. 466 εἰσέφρησ' (debebat εἰσέφρηχ') Burgesius. 468 οὐκ ἀλλ' ὃς Σεμέλης ἐνθάδ' ἔζευξεν γάμοις libri, secutus sum Musgravii coniecturam incertam. οὐκ ἀλλὰ Σεμέλην ἐνθάδ' ἔζευξεν γάμοις Canter. 477 ὁρᾶν φής· λέγε σαφῶς Th. Gomperzius. 481 δεῦρ' ἄγων τάδ' ὄργια et 482 βαρβάρων τὸν δαίμονα N. 501 ποῦ δ' ἔστιν Kirchhoffiûs. 506 ὅπου ζῇς Elmsleius. οὐδ' ὃ δρᾷς Reiskius. ἔθ' Elmsleius, οὔθ' libri, οὐδ' Hermannus. 525 τᾷδ' ἀναβώσας temptabat N. 530 μάκαιρα Θήβα Middendorfius. 531 στεφαναφόρους Dindorfius. 554 Ὀλύμπου Kirchhoffius. 556 Νύσας Elmsleius, Νύσης libri. 563 subditicium arbitratur Middendorfius. 571 Λοιδίαν Hermannus. τὸν Hermannus, τὸν τᾶς libri. 573 τε delet Bothius. 579 τίς ὅδε πόθεν ὁ κέλαδος ἀνά μ' ἐκάλεσεν (deleto Εὐίου) coniecit N. 583 ἁμέτερον Dindorfius. 591 κίοσιν om. *B*. 596 αὐγάζεις N. 602 τἄνω κάτω N. 606 et 607 suspectos habet N. 613 τυχὼν vitiosum, τεχνῶν Lud. Sybelius, βρόχων Weckleinius. 615 χεῖρε N., χεῖρα libri. 631 αἰθέρ' addidit Canter. temptare licuerit κἀκέντει τὸ φανθέν, ὡς ἔφη, σφάξων ἐμέ. 633 συντριαινοῦται δ' ἄφνω coniecit N. certe συντεθράνωται genuinum non videtur. 647 ἥσυχον φρένα Middendorfius. 662 ἀνεῖσαν χιόνος L. Dindorfius, χιόνος ἀνεῖσαν libri. εὐαυγεῖς Mus-

gravius. 673 delevit N., cf. Eur. fr. 289, 1. 676 *προσθήσομεν* suspectum. 688 *ἠνεμωμένας* N., *ἠρεμωμένας B*. 694 *παρθένοι τ' ἔτ' ἄζυγες* Chr. pat. 1834, *παρθένοι τε κἄζυγες* libri, *σύζυγοί τε κἄζυγες* recte Vsener. 701 *μαζὸς* ante Elmsleium. 716 damnavit Dobraeus. 721 *θώμεθ'* vel *δῶμεν* Elmsleius. 722 *ἐνελοχίζομεν* Dindorfius. 731 sq. verborum *ὦ δρομάδες — τῶνδ' ὕπ'* emendationem desidero. 738 *ἀκμαῖς* N., *δίκα* libri. 747 *βασιλικαῖς* malit N. 750 *Θηβαίοις* coniecit Brunckius. post 756 complura excidisse suspicatur Middendorfius. 767 sq. lacuna laborare probabiliter statuit Hartungius. 776 *εἰς*] *πρὸς* Chr. pat. 2222 et 2244. 783 *χερὶ* suspectum. 787 *κλύων λόγων* N. cf. Chr. pat. 2277. 793 *σώσει πόδ'* Car. Dilthey. 799 *ἐντρέπειν* N. 803 *δουλεύοντα δουλείαις*] *μῶν δούλαισι δουλεύοντ'* N. 820 *δέ σοι* N., *δέ σ' οὐ B*. 824 *εἶπας αὖ τόδ', ὥς τις εἶ* Weckleinius. 837 *αἷμα θήσεις* verba corrupta. 842 recte damnare videtur Middendorfius. 845 sq. versus nondum sanati. 847 *Βάκχαις* L. Dindorfius. ipsum versum deleri iubet Middendorfius. 854 *χρῄζω*] *θήσω* Chr. pat. 2311. 856 *αἶσι δεινὸς ἦν*] *ἃς ἐδέννασεν* N. 860 *ἐν τέλει*] *ἐνστάταις* temptabat N. 861 *ἀνθρώποισι* ferri non potest, *εὐνοοῦσι* suadebat Badhamus, *εὐσεβοῦσι* Herwerdenus. ipsum versum proscripsit H. Hirzelius, qui antea *ὡς πέφυκεν ἐντελὴς θεὸς* coniecit. versus 860 et 861 interpolatoris esse suspicatus est Herwerdenus. 863 *ποτ' ἐλαφρὸν* malit N. 867 *ἀδοναῖς* Elmsleius. 869 *θήραν* N., *θήραμ'* cod. 874 *ἀδομένα* Dindorfius. 876 *σκιαροκόμου θ' ἔρνεσιν* cod., unde *σκιαροκόμοιό τ' ἔρνεσιν* coniecit N. 883 *πιστόν τι τὸ* N., *πιστὸν τὸ* cod. 885 *τοὺς τὰν ἀγνωμοσύναν* olim N. 916 *κἀλόχου* Reiskius, *ἐκ λόχου* Hermannus, *καὶ χοροῦ* Hartungius. interpolatoris esse versum suspicatur Middendorfius. 922 *ἦσθ' ἀνήρ* Middendorfius. 925 *τίς* Elmsleius. post 927 Kirchhoffio tres videntur versus excidisse, quorum primus Bacchi fuerit, Penthei alter et tertius. 929 damnat Middendorfius. post 934 unum versum deesse suspicatur Kirchhoffius. 946 *αὐτῇσιν ἐλάταις* Schol. Eur. Phoen. 3. 961 *πόλεως* N., *χθονός* cod. 962 *γὰρ αὐτῶν εἰμ'* Elmsleius. 964 *οὓς χρεών* Hartungius. 977 *Λύσσας* Dindorfius, *Λύσσης* cod. 983 *εὔσκοπος ὄψεται* scripserit N. 985 sq. *τίς ὅδ' ὀρειδρόμων μαστὴρ Καδμείων* N. 987 alterum *ἐς*

ὅρος delendum conicit N. 990 δέ τινος] δὲ γέγον' N. ὅδ' addidit Hermannus. 998 ὄργια corruptum. 1001 βίᾳ] Ῥείαν coniecit N. 1002 σώφρονα θάνατος et 1004 βροτείῳ cod., admisi Heathii et Elmsleii coniecturas parum probabiles. 1006 θηρεύουσ' N., θηρεύουσα τὰ δ' cod. 1009 ἅμαρ Elmsleius. 1020 θηραγρευτᾷ Dindorfius (θηραγρεύτα scripserat N.), θηραγρόται (ό a correctore) cod. 1022 sq. βρόχον θανάσιμον ἐπ' ἀγέλαν Fixius. 1023 πεσόντι Scaliger, πεσόντα cod. 1025 et 1026 spurios esse iudicat Middendorfius. 1026 ὀδόντος ἔσπειρ' Elmsleius, ἔσπειρ' ὀδόντων Hartungius. ὄφεος] Ἄρεος Elmsleius. 1031 Βρόμι' ἄναξ, θεὸς σὺ (hoc pronomen addidit Kirchhoffius) φαίνει μέγας coniecit N. 1056 ποικίλ' ὡς vitiosa. 1060 ὅσον ποθῶ Elmsleii est coniectura minime certa, ὅσοι νόθων cod., ὄσσοις μόθον Heathius, ὄσσοις ὄχλον Middendorfius, νόσον μαθεῖν Weckleinius. 1063 θαυμάσθ' δρῶ N., θαῦμ' ὁρῶ cod., ubi τι θαῦμ' ὁρῶ correctum est. 1067 ἑλικοδρόμον Reiskius, ἕλκει (ἕλκη m. sec.) δρόμον cod. 1084 ὕλιμος Chr. pat. 2260. 1090 ἥσσονα Heathius. 1091 ποδῶν τρέχουσαι Hartungius ex Chr. pat. 2015. 1103 συγκεραυνοῦσαι corruptum. 1113 spurium iudicat N. 1123 χρῆν Brunckius. 1133 ἔφερε Duportus, ἀνέφερε cod. 1147 νίκη φέρει Hartungius. 1157 πιστὸν Ἅιδαν verba vitiosa, Βιστονίδων coniecit Herwerdenus. 1168 ὀρθοῖς Stephanus, ὀρθεῖς cod. verba nondum sanata. 1183 εὐτυχής γ' ἅδ' N., εὐτυχὴς τάδ' cod. 1188 πρέπει γ' ὥστε θὴρ ἄγραυλος φόβῃ Kirchhoffius, πρέπει θηρὸς ὡς ἀγραύλου φόβη O. Hense. 1199 τᾷδ' ἄγρᾳ N., τάδ' ἔργα cod., τᾷδε γᾷ L. Dindorfius. 1205 ἀγκυλητοῖς N., ἀγκυλωτοῖς cod. 1207 sq. κομπάζειν μάτην et κτᾶσθαι χρεών N., κομπάζειν χρεὼν et κτᾶσθαι μάτην cod. 1209 δέ γ' αὐτῇ Kirchhoffius, δὲ ταύτῃ cod. 1213 πηκτὰς κλίμακος Chr. pat. 1263. 1216 ἄθλιον δέμας malit N. 1221 versus suspectus. 1240 ὡς ἀγκρεμασθῇ Hermannus. 1245 num Euripidis sit dubitat Middendorfius. 1257 σοὐστίν. τίς αὐτόν Kirchhoffius, σοί τ' ἐστιν τίς αὐτὸν cod., σοί γ' ἐστί. τίς νιν malit N. post 1269 versus Cadmi verba referens intercidisse videtur. 1297 ὑμῖν N., ὕβριν cod. 1312 ἀξίαν ἔδωκεν ἂν Hartungius. 1331 et 1332 transponi iubet Weckleinius. 1339 βίον] δέμας malit N. 1342 ὅτ'] ὃν malit N. neque ἠθέλετε sanum videtur. 1343 ηὐδαιμονεῖτ' Mus-

gravius, εὐδαιμονοῖτ' cod. 1349 οὑμὸς ἐπήνεσεν cod. a pr. m., unde ἐμὸς ἐπήνεσεν vel οὑμὸς ᾔνεσεν scripserit N. 1353 παῖς τε σός Hartungius, σαί cod. 1358 σχῆμ' addidit N. ἀγρίας Dobraeus, ἀγρίαν cod. 1365 ὄρνις — πολιόχρως κύκνος cod., ὄρνιθ' — πολιόχροα κύκνον Heathius, qui accusativum requiri recte agnovit (cf. L. Stephani *Compte-rendu de la commission archéol. pour l'année* 1863 p. 28). 1368 ὦ πατρῴα ante Elmsleium. 1372—1392, quos ab Euripide alienos esse argumentis docemur certis et indubiis, notavit N. 1384 μ' ἐσίδοι addidit Musgravius.

Schol. Ar. Plut. 907: ἰδίων τῶν ἰδιωτικῶν. καὶ Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις

εἰ μὴ γὰρ ἴδιον ἔλαβον εἰς χέρας μύσος.

versus, ut Tyrwhittus vidit, ex Agauae oratione repetitus, cuius unum versum 1329 servavit codex Palatinus. hanc et subsequentem Bacchi orationem integram norat auctor Christi patientis, unde codicis lacunam quodam modo compensare studuit post alios Kirchhoffius Philol. vol. 8 p. 78—94, qui fallitur de Chr. pat. 1473 repetito e Bacch. 1135. de verbis γαυριᾶν et λελάβημαι, quae e Bacchis afferuntur, videndus Elmsleius p. 134 et 139 ed. Lips.

HECVBA

Argum. p. 138, 13. 14 συμπαθησουσῶν Heimsoethius.

V. 8 ὃς τήνδ' Hermannus, ὃς γῆν malit N. Χερσονησίαν Brunckius, Χερρονησίαν libri. 16 ἔκειτ' ἐρείσματα Scaliger. 17 χθονὸς] πόλεως N. 28 ἀκτῆς Abc. 33 Χερρονησίᾳ ante Brunckium. 38 Ἀχαϊκόν v. l. 58 ὅσονπερ — τυχεῖν verba vix sana. 56 εἶδες ἦμαρ B. 69 αἴρομαι ἐννυχίοις Hartungius, ἐννυχίοις αἴρομαι O. Menzer. 75—77 ἀμφὶ Πολυξείνης τε φίλης φοβερὰν ἐδάημεν N. verba εἶδον γὰρ et ὄψιν ἔμαθον Hartungius delevit. 80 ἄγκυρ' ἀμῶν Meinekius (ego ἀμῶν praetuli), ἄγκυρα τ' ἐμῶν libri, ἄγκυρ' ἐπ' ἐμῶν Weckleinius ex Schol. 85 ἀλίαστον malit N., cf. Eur. fr. 1106. 92 sq. ἀνάγκᾳ οἰκτρῶς] ἀνοίκτως recte Porson. 96 οὖν delendum conicit N. 97 suspectus. 141 ἥκει Cobetus. 145 Ἀγαμέμνονος ἵξ' ἱκέτις γονάτων N. 147 τούς θ' ὑπὸ γαίας Porson, τούς τε χθονίους Heimsoethius. 155 ἠχήν Burgesius recte, nisi quod ἀχάν praeferendum. 159 γενεά Porson. 163

ποῖ] πῇ libri. ποῖ δ' ἧσω πόδα; τίς θεῶν Reiskius. 164 δαίμων νῷν Musgravius, δαιμόνων libri. δαίμων ἐστὶν ἀρωγός coniecit N. 174 sq. αὐδά, τέκνον, ὡς εἰδῇς οἵαν | ἀίω φάμαν N. 178 καρύξουσ' Weckleinius. 179 τῶνδ' Reiskius. 181—196 versuum ordinem turbatum restituere conatus est Hartungius. 186 τέκνον τέκνον Hermannus, ὦ τέκνον τέκνον libri, τέκνον μέλεον Herwerdenus. 187 τί ποτ' ἀγγέλλεις N. 190 Πηλείᾳ Henr. Weilius. 194 δυσφάμους Dindorfius, δυσφήμους libri. 196 τᾶς σᾶς ἀμφὶ ψυχᾶς Heimsoethius. 199—201 οἵαν οἵαν | αὖ σοι — ἐχθίσταν | ἀρρήται — δαίμων Bartholdus. 210 τάλαινα Seidler, ἁ τάλαινα libri. 211 καὶ σὸν (σοῦ Weckleinius ex Schol.) μέν, μᾶτερ, δυστάνου Kirchhoffius. 215 ξυντυχία] δαίμων Heimsoethius, πότμος Weilius. 224 ἐπέσται N., ἐπέστη libri. 231 κἄγωγ' ἄρ' L. Dindorfius, κἀγὼ γὰρ libri. 236 σὲ μὲν ἐρωτᾶσθαι τάδε Weilius. εἰρῆσθαι χρεών et 237 ἐρωτῶντας τάδε olim N. 251 κακύνει suspectum. 253 δύνᾳ Porson. 260 τὸ χρή malit N. 279 suspectus. 281 πόλις vitiosum. πολιᾶς Czwalina, βίος Weilius. 293 λέγῃς Muretus. 296 οὐκ] τίς Gregorius Cor. p. 64, quod praestare videtur. 320 τὸν ἐμὸν] στεφῶν Weilius. 328 τοὺς ἐσθλοὺς φίλους malit N. 333 νικώμενον] κρατούμενον bc et Stob. Flor. 62, 25. 355 παρθένων Kirchhoffius. 359 ὠμοφρόνων L. Dindorfius. 361 χἀτέρων πρόμων Herwerdenus. 367 ἐλευθέρων Hartungius. 369 ἄγ' οὖν μ'] ἄγουμ' vel ἀγοῦμ' ABFcC. διέργασαι λαβών Weckleinius. 378 suspectus. 398 δρυὸς ἐγὼ Lud. Sybelius, δρυὸς· ἀπρὶξ Weckleinius. 419 βίον ineptum, τάδε scripserit N. 432 κάρᾳ πέπλους Kirchhoffius, κάρα πέπλοις libri. 435 σὸν ὄμμ' Wakefieldus. 441—443 choro tribuit Hermannus, damnat Dindorfius. 445 ἅτις Barnesius. 451 ἔνθα Porson, ἔνθα τὸν libri. 452 πατέρα] τοκέα Dindorfius. 454 πεδία] γύας Hermannus. 460 φίλας Hartungius. 467 sq. θεᾶς ναίουσ' N., Ἀθαναίας libri. 481 λείπουσ' Musgravius. 489 κεκτῆσθαι βροτούς Heimsoethius. 490 ut spurium notavit N. 495 αὐτὴ δὲ codex Mosq. 504 μέτα vitiosum, πάρα Dindorfius. ipsum versum damnat Herwerdenus. 506 δοκοῦν Ἀχαιοῖς ἦλθες] ἐρεῖς Ἀχαιοῖς δόξαν malit N. 507 509 510 spurios arbitratur Herwerdenus. 528 ἔρρει χειρὶ plerique libri, ἐκχεῖ (vel ἔχεε) χειρὶ G. Schmidius, ἐξέρραινε vel ἐξέρρανε

Dindorfius. 535 μου] μοι deteriores aliquot libri. 538 ἡμῖν παρὼν Weilius. 540 πρευμενοῦς suspectum. 559 λαγόνας AEC. λαγόνας εἰς μέσας Brunckius. 566 οὖν (malim αὖ) θέλων τε κοὐ θέλων Kayser. 569 εὐσχήμων Plinius Epist. 4, 11, 9. quae vera videtur lectio. 574 οἱ δ' ἐπληροῦσαν Choerob. in Theod. p. 537, 8. 578 ut spurium notavit N. 581 et 582 δυστυχεστάτην ὁρῶ πασῶν γυναικῶν, εὐτεκνωτάτην δὲ σέ malit N. 582 θ' om. libri nonnulli et Choerob. in Theod. p. 551, 6. 584 verba ἀναγκαῖον τόδε non videntur sana. 595 ἀνθρώποις libri, ἄνθρωποι Hermannus, qui tamen ἐν βροτοῖς a poeta scriptum coniecit. 602 δίοιδε τᾀσχρόν Cobetus. 607 ἀταξία Dio Chrys. 32, 86. quod fortasse praeferendum. 612 versus molestus. 618 κλέμμα] κτῆμα N., λῆμμα Weckleinius. 623 ὠγκούμεθα G. Schmidius. 627 κεῖνο δ' ὀλβιώτατον scripserit N. 643 συμφορά τε τλάμων coniecit H. Weilius. 665 ἄπο] ὕπερ al., πάρος F. G. Schmidtius. 680 spurium iudicat Herwerdenus. 683 οὐδέν εἰμ' ἔτι N. 687 ἀρτιμαθῆ νόμον v. l. Schol., ἀρτιμαθῆ νέον vel ἀρτιμαθὴς νέον Weckleinius. 691 sq. ἀστένακτος ἀδάκρυτος Hermannus, ἀδάκρυτος ἀστένακτος libri. 692 ἐπισχήσει Hermannus, μ' ἐπισχήσει libri. 699 ἐκβλῆτ' Hartungius, ἔκβολον Weilius. 704 οὔ με παρέβα] οὐδὲ παρέβα με Hermannus. 706 damnat Dindorfius. 715 ποῦ θεῶν δίκα coniecit N. 729 εἰῶμεν et cum Bothio οὐδ' ἐψαύομεν N., dummodo genuinus sit versus. 745 εὖ λογιζόμεσθα N., ἐκλογιζόμεσθα coniecerat Hermannus. 746 μᾶλλον] νεύειν N., ῥέπειν Schenkelius. 748 οὐδ' ἐρῶ F. G. Schmidtius. 750 ποῖ N., τί libri. 755 ῥᾴδιον δ' οὐκ ἔστι μοι Heimsoethius. 756—58 om. AB, post 779 collocat F. post 757 excidisse Agamemnonis quaestionem et v. 759 ante 758 collocandum esse probabiliter coniecit Hirzelius. 773 τυχὼν πότμου N. 774 δ'] γ' libri haud pauci, alii particulam omittunt. οὔτινος ὑπ' ἄλλου coniecit Elmsleius. 790 ἀξενωτάτου ξένου Heimsoethius. 793 suspectum habet N., 794 sq. Matthiae, 796 sq. Dindorfius. 798 κἀσθενεῖς φύσει N. 800 sq. ab interpolatore additos arbitratur N. 820 ἐλπίσαι optativi forma vitiosa. πῶς οὖν ἂν ἐλπίσειέ τις scripserit N. 821 οἱ μὲν τοσοίδε F, οἱ μὲν τοσοῦτοι recentiores libri, οἱ μέν ποτ' ὄντες Weilius, οἳ μὲν γὰρ ἦσαν temptabat N. 824 ξένον τόδε N. 831 νυκτερησίων N., νυκτέρων βροτοῖς

vel νυκτέρων πάνυ libri, νυκτέρων Tzetzes Exeg. Il. p. 86, 12. 843 suspectus. 847 οὐ νόμοις Weilius. 859 εἰ δ' ἐμοὶ Elmsleius, εἰ δέ σοι libri. 875 τἄμ' ἐγὼ N. 891 ἄνασσα πρίν ποτ' Elmsleius. 894 ἐκείνου Ac. 900 οὐρίους E. 901 ἡσύχους Hartungius. 902 εὖ πως] εὖ σοι G. Schmidius. 915 ἀδὺς Dindorfius. 943 Ἑλέναν glossema esse conicit N. 947 πατρίας Dindorfius. ἀπήλασεν Weckleinius. 953 spurius videtur. 961 κακῶν suspectum. 967 κλύων πάρειμί σοι Weilius. 971 sq. verba τυγχάνουσ' — δυναίμην ab Euripide aliena notavit N. 972 προσδρακεῖν Weilius. 976 τίς] τοῦ N. ἔχει N., ἐμοῦ libri. 984 τί δεῖ N. 992 μου] που Herwerdenus. 998 ἅ] ὅ Weilius. 1023 οὔτι δέδοικας Weilius. ἀλλ' ἴσως] ἀλλὰ N. 1031 alterum ὀλέθριον delet Dindorfius. 1032 sq. graviter corrupti. 1040 non videtur sanus. 1041 Polymestori a non nullis tribui docent Scholia. 1047 Θρῃκίου κράτος ξένου Weilius. 1052 παῖσδ' Hermannus. 1055 θυμῷ ῥέοντι libri paene omnes, θυμὸν πνέοντι F. G. Schmidtius. 1068 ἀκέσσαιο τυφλὸν ἀκέσσαι', Ἅλιε Weilius, ἀκέσαι' ἀκέσαιο τυφλόν, Ἅλιε libri. 1069 νέφος ἀπαλλάξας Reiskius, φέγγος ἐπαλλάξας Weilius. 1073 τιθέμενος θηρῶν Seidler, θηρῶν τιθέμενος libri. 1078 σφακτὰ Hermannus. φονίαν et ἀνήμερον delet Dindorfius. 1079 ὀρείαν Brunckius. 1080 πᾷ βῶ deleverit N. 1081 ναῦς ὣς N., ναῦς ἅτε Weilius. 1097 δεινὰ φεῦ δεινὰ Weilius. 1100 αἰθέρ' ἀμπτάμενος libri, αἰθέρ' cum Schol. delevit N. 1113 ὅδ' ἂν κτύπος Elmsleius. vitiosum est παρέσχ' ἂν ab Heathio propositum. 1123 ἀμήχανον suspectum. 1126 διασπάσω νιν Weckleinius. 1137 spurium censet N. 1139 ἀθροίσῃ vix aptum. 1148 sq. μόνον δὲ σὺν τέκνοισί μ' εἰσάγει δόμους scripsisse Euripidem coniecit N. verba χρυσοῦ et ἵν' ἄλλος τάδε interpolatoris videntur esse. 1153 θακοῦσ' Elmsleius cum Schol. 1159 ἀμείβουσαι διὰ χερός ABC, μολόντα διὰ χερός scripserit N. post 1166 quaedam excidisse conicit N. 1176 πολέμιον τὸν σὸν N. 1185 πολλῶν γὰρ Hartungius. quae si vera est coniectura, ἡμῶν in οὐσῶν erit mutandum. 1186 αἳ δ' ἀντάριθμοι Hermannus. 1191 abesse malit N. 1194 versus scriptura incerta. 1197 ὅς φήσ' N., ὃς φὴς libri, οἷς φήσ' Heimsoethius. ἀπαλλάξων malit N. 1215 καπνὸς (ita iam Canter) δ' ἐσήμην' ἄστυ πυρπολούμενον Heimsoethius. 1218

ἦσθα τοῖς] ὀρθῶς ἦσθ' Hermannus. 1227 εὐθέως ἔχει φίλους vel αὐτόθεν φίλους ἔχει N. 1235 sq. εὖ δράσας ξένον, αὐτὸν σὲ χαίρειν τοῖς κακοῖσι φήσομεν N. 1237 admodum ieiunus ac parum aptus. 1256 τί δ'; ἦ 'μὲ Bothius, τί δ' ἐμέ libri, τί δ' ἡμᾶς Scaliger. 1270 πότμον Reiskius, βίον libri, μόρον Brunckius. 1271 τεθήσεται scripserit N. 1272 ἐπώνυμόν τι N., ἐπῳδὸν ἤ τί libri. 1275 σὴν δ' Kirchhoffius. 1279 αὐτόν τε τοῦτον Heimsoethius.

HELENA

V. 8 δισσὰ τοῖσδε δώμασιν τέκνα N. 9 sq. verba ὅτι — διήνεγκ' ab interpolatore addita notavit N. 12 ὡραία N., ὡραίων cod. 20 ὑπ'] ὡς N. 26 damnat Herwerdenus. 35 τυράννῳ Hermannus. 37 συμβάλλει F. G. Schmidtius. 38 χθονὶ suspectum. 48 σώσειε N., σώσαιμι cod. 58 γνόντι μ' ὡς Badhamus. 59 λέχος Eust. Il. p. 30, 35. 63 δ' ἐγὼ Dobraeus. 69 Πλούτῳ malit N. 75 ἀποπτύσειαν L. Dindorfius, ἀποπτύσαιεν cod. 78 εἰσιδών μ' Weckleinius. 81 suspectus. 85—88 recte damnare videtur Badhamus. 91 τλήμων ἄρ' εἶ τις Herwerdenus. 92 et 93 interpolatoris esse censet N. 98 Ἀχιλλέα τιν' οἶσθα Πηλέως γόνον Cobetus. 112 καμπίμους N., καρπίμους cod. 113 δ' ἐμεῖνατ' ἄλλον] δὲ πάρος ἐμεῖνατ' N. 121 sq. damnant W. Ribbeckius et I. Czwalina. 122 καὶ νοῦς ὁρᾷ] ὡς νῦν σ' ὁρῶ Dobraeus. 125 οἷς συμβὰν λέγεις temptabat N., οἷς κακὸν μέλει F. G. Schmidtius, οἷς παρὸν λέγεις Rauchensteinius. 129 ἐπὶ νώτοισι Herwerdenus. 126 ὡς κεῖνος verba suspecta. 136 βρόχῳ ἐνάψασαν Mehler. 144 βασιλικοὺς Wunder, βασιλείους cod. 145 spurius videtur. χρῄζων in θέλων mutari vult Lud. a Sybel. 164 οἶτον Musgravius, οἶκτον cod. 170 τὸν delet Hermannus. 171 αἴλινον N., αἰλίνοις cod. 176 alterum φόνια delet Bothius. φόνι' ἀχάριτας Lobeckius. 180—83 graviter corrupti. 189 γύαλα Dindorfius, μύχαλα γύαλα cod. 221 οὐκ ἔστ' ἐν φάει Herwerdenus. 225 πότνια, παραδίδωσι λέχεσιν N. 227 ποτ' ἔτι] ποτε N. 228 τὰν] θεὰν Dobraeus. 236 sq. ἐπὶ τὸ δυστυχές, κάλλος ὡς ἕλοι γ' ἐμὸν temptabat N. 239 Πριαμίδαις τε verba aut spuria aut corrupta. 245 sq. χαλκίοικον — μόλοιμ' damnat Dindorfius.

253 δέ τοι L. Dindorfius. 257—59 spurios esse perspexit Badhamus. 263 λαβεῖν cod., λάβοιν Hermannus. 268 βαρὺ μέν ἐστ', οἰστὸν δ' ὅμως Cobetus. 280—84 versuum exitus laborant, v. quae dixi in Observ. crit. de trag. Gr. fr. p. 19 not. 288 εἴργοιέν με N., εἰργοίμεσθα cod. τὴν ἀπ' Ἰλίου N. 289 μολεῖν Heimsoethius, μ' ἐλθεῖν cod. vitiosum est μέτα, quod in ἄτερ mutabat Brunckius. 292 σωθῷ Badhamus, δοθῇ N. 294 ἀπαλλαγάς Matthiae. 299—302 damnavit Hartungius, 298—302 Vsener. 302 κρᾶτ' C. Keilius, ἄρτ' cod. 310 τῶνδ'] πόλλ' F. G. Schmidtius. 312 εἰς τὰ δεινὰ Rauchensteinius. 320 δὲ Herwerdenus, δ' εὖ cod. 326 τήνδε N., τοῖσδε cod. 332 οἴκων delet Badhamus. ἀγῶνας ὡς πύθησθ' ἐμούς scripsit Dindorfius. 334 οὐ μάταν καλεῖς N. 343 ἐς delet Badhamus. 345 τὰν φόνιον Hartungius. 349 ὑδρόεντι Reiskius. 354 διωγμὸν N., δίωγμα cod., δάιγμα F. G. Schmidtius. 355 αἱμορύτου Hartungius, λαιμορύτου cod. 358 συρίγγων Elmsleius, σύριγγ' cod. ἀοιδὰν Hermannus, ἀοιδαὶ cod. versus nondum emendatus. 365 sq. verba ἔλαβε — ὤλεσαν interpolatoris videntur, item 368 Σκαμάνδριον suspectum. 375 sq. παρθένε, | Δίων ἃ λεχέων scripserit N. 379 sq. locus graviter corruptus. 388 sq. verba ἡνίκ' — ἐποίεις spuria videntur. 399 vix sanus. 404 Λιβύης δ' Hermannus. ἐπιστροφὰς Herwerdenus. 414 λεὼ N. 416 τῆς ἐμῆς N., τὰς ἐμὰς cod. 418 ἀηδίαν Portus, ἀθυμίαν Herwerdenus. 421 αὐτὰ δ' εἰκάσα verba inepta, ἀντὶ δ' εἱμάτων requirit N. 426 ἀρχηγὸν N. 431 πύλας τ' ἐρυμνὰς expectes. 432 ἔκ γε Musgravius, ἔκ τε cod., an ἔστι leg.? 434 ὠφέλημ' ἔχοιμεν ἂν Vsener. 438 θύραις Blaydes. 441 λυγρὰ ταῦτα κοὐκ ἄλλως λέγεις temptabat N. 442 ἄνες χόλου G. Clarkius. 445 πρόσιλλε Badhamus, προσείλει cod. 446 σὺ δ' αἴτιος· πείθει γὰρ οὐδὲν ὧν λέγω Dobraeus. 448 ἂν οἶμαί γ'] νομίζω γ' vel ἐγῷμαί γ' Herwerdenus. 451 ἐγὼ πάρειμι Czwalina. 454 οὐκοῦν suspectum. 456 πρὸς τί δ' Matthiae. 459 βασιλικοὶ Wunder, βασίλειοι cod. 492 δέ που γῆς ἔστι malit N. 493 μόνον interpolatori debetur. πλὴν ἵν' εὔροοι (ἵν' αἱ ῥοαὶ cod.) τοῦ καλλιδόνακός εἰσιν Εὐρώτα ῥοαί scripserit N. 494 διπλοῦν N., ἁπλοῦν cod. 497—99 damnat Badhamus, 504 Cobetus. 507 κρύψων Badhamus. 510 δ' ἓν N., δέ θ' cod., μὲν Alb. Schmidtius. 516 χρήσασ'

Dindorfius, *χρῄζουσ'* cod. 530 *ἐν φάει*] *ἐμφανῶς* Iacobsius, *ἡλίου* N. 532 *πεπλευκότα* Matthiae, *πεπλωκότα* cod. 539 *φίλων* malit N. 541 *οὔ τί που λοχώμεθα* N. 553 *οὐδ' ὑπηρέται* Dindorfius. 555 *φόβον* Valckenarius, *φόβους* Hermannus. 560 *θεῶν γὰρ* N., sed fortasse gravior est corruptela. 565 *ἄρ'* Ar. Thesm. 911, *γὰρ* cod. 577 corruptus. 578 *τί σοι δεῖ πίστεως σαφεστέρας* Rauchensteinius, *τί σου δεῖ τίς ἐστί σου σοφώτερος* cod. 587 *ἅμ'* vir doctus Anglus, *ἂν* cod. *ἦσθας* N., *ἦσθ'* cod. 590 *ἐξάξει* Cobetus. 592 *λαβοῦσ' ἆρ' οὐχ* Herwerdenus. 613 *πάλιν* N., *πατέρ'* cod. 625 *ὁ μὲν πόνος* Musgravius. 634 *ἀδονὰν* Dindorfius. 641 *δὲ νοσφίσας* (σ' add. Badhamus) *ἐμοῦ* Elmsleius, *δ' ἐνόσφισαν θεοί σ' ὁμοῦ* cod. 642 *ἄλλαν* Elmsleius, *ἄλλαν δ'* cod. 644 *συνάγαγεν, ὦ πόσι* Dindorfius. 650 sq. verba uncis inclusa delet N. 653 *μόλις* N. 654 *χαρμονᾶν* Elmsleius, *χαρμονὰ* (supra scr. *αν*) cod. ceterum *χαρμονᾶν δάκρυα* malit N. 662 *ἓ ἕ* deleverit N. 663 *ἀκουστὰ* suspectum. 676 *ὤμοι ἐγὼ δίνων* Badhamus. verba *λουτρῶν καὶ κρηνῶν* deleri iubet Herwerdenus. 679 *τί δ' εἰς κρίσιν σοι τήνδ' ἔθηχ'* (*ἐφῆχ'* Seidler) *Ἥρα κακόν* Musgravius. 687 *δύσμορος αἰσχύνᾳ* N. 690 *γάμον ἄγαμον ἐμόν* L. Dindorfius. 694 *πατρίδος κακόποτμον δύαν* expectes. 698 *εἰ καί*] *ἀλλ' εἰ* Rauchensteinius. 700 *πόρε τι τῆς σῆς ἡδονῆς* vel *μεταδίδου σῆς ἡδονῆς* coniecit N. 704 *οὐχ ἥδε*] *οὐ δῆτα* Herwerdenus. ante 705 versum excidisse conicit N. 706 *τί φῄς* delet Hartungius. 706 *τί δ'; ὡς ἀληθῶς* F. G. Schmidtius, *ἆρ' ὡς ἀληθῶς* Herwerdenus. 711 *ὦ θύγατερ*] *σκέψαι γὰρ* Stob. Ecl. 1, 7, 6 p. 214, quod verum videtur. *ὡς ἔφυ*] *ὃς ἔχει* Stob. *ὅσον ἔχει τὸ ποικίλον* N. 718 *ὅτ'*] *ὅσ'* malit N. 727 damnat Herwerdenus. 738 *οὗ* Tyrwhittus, *οἳ* cod. 739 *μίμνειν* aut 740 *μίμνουσι* scribendum esse conicit L. a Sybel. 741 *εἰ τήνδε* Herwerdenus, qui 742 et 743 iure videtur proscribere. 752 damnat Cobetus. 753 *χρῆν* N., *χρὴ* cod. 755 *βίου* ineptum, *μώρων* expectes. 757 *μόνη δ' ἀρίστη μάντεων εὐβουλία* N. 764 *αἰσθέσθαι* vix sanum. 769 *οὔτ' ἂν* L. Dindorfius, *οὐ γὰρ* cod. *οὐ γὰρ ἂν παυσαίμεθα* Herwerdenus. 772 *καὶ πλεῖον' εἶπας* N. 773 *τἄλλα παραλιπών* Herwerdenus. 775 *ναυσθλούμενος* M. Schmidtius, *ἐνιαύσιον* cod. 785 *ἣν ἔτλην*] *ὦ τλήμων* N. 789 *ἦ τοῖσδ' ἐπιστὰς* N. 808 *ἄνανδρά*

γ' Cobetus, ἄνανδρ' ἄρ' cod. 810 οὕτω suspectum. 816 ἢ δόλων ὕπο Herwerdenus. 818 τίς με γνώσεταί θ' ὅς N. 827 γαίᾳ suspectum. 837 ταὐτῷ ineptum, τῷ σῷ vel τούτῳ Rauchensteinius. 840 τελευτήσειν Musgravius. 854 κακοῖς δ' ἔφ' ἕρμα (praestabat scribi κακοῖσι δ' ἕρμα) στερεὸν ἐμβάλλουσι γῆς Scaliger. 855 γενέσθαι et 856 μεταστῆναι Herwerdenus. 861 βλέπουσα γὰρ καὶ μὴ βλέπουσ' ἀφιγμένον temptabat N. 866 θεῖον δὲ σεμνοῦ θεσμὸν αἰθέρος μυχῶν cod., adoptavi Hermanni coniecturam quamvis incertam. 871 corruptus. 877 οὐδ' οἶδα νόστον οἴκαδ' εἴ σ' αὐτοῦ μένει Herwerdenus. latet aliud quid. 882 Ἀλεξάνδρῳ Kirchhoffius. 886 οὕνεκ' cod. Ἑλένην δοῦσα μωμητοῖς γάμοις Rauchensteinius. ὠνητοῖς in ἀνονήτοις mutari voluit Pierson. 899 φίλτατον Cobetus, φιλτάτας libri. 903—908 damnavit Dindorfius. 912 sq. ut suspectos notavit N. 914 σὺ δὴ N., ἢ δὴ cod. 923 καὶ — εἰδέναι] καὶ μέλλοντα, τὰ δὲ δίκαια μή Herwerdenus. 929 ποτέ addidit N. 933 ἐκδώσομαί τε Elmsleius, ἰδάσομαι cod. 936 κατέφθιτο Rauchensteinius. 943 τοῦ τρόπου Musgravius. 944 οἰκτροὶ Portus. 954—958 damnat Herwerdenus, 957 in suspicionem vocarat N. 965 ὀφλήσεις N., ἀπολέσεις cod. 966—968 genuina haec esse conicit N.: κακῶς δ' ἀκοῦσαι νέρθεν ἀνακαλούμενον οὐκ ἄξιόν σε τὸν πρὶν εὐκλεέστατον. 974 ἥσσω Hermannus, κρείσσω cod., unde χείρω malit N. ἀπολλύναι N., ἀποδοῦναι cod. ante 976 quaedam excidisse conicit N. 992 ἤμην μᾶλλον scripserit N. 993 δυσκλεεῖς F. G. Schmidtius. οὖν Reiskius. 994 πιθοῦ malit N. cum Dindorfio. 1005 Ἥρᾳ Reiskius, Ἥρα cod. 1007 ἵλεως suspectum. 1008 delevit Badhamus. 1010 ἀδικοίην νιν ἄν Porson. 1013—1016 damnavit Dindorfius. 1019 ξύμψηφος N. 1022 τιν' Fixius, τὴν cod. αὐτοὶ μὲν οὖν ὁδόν τιν' ἐξευρίσκετε scripserit N. 1025 γῆν μέν L. Dindorfius. 1027 delet Herwerdenus, adoptans 1026 εὔνοιαν Dobraei coniecturam. 1033 suspectus. 1034 κοινῇ Cobetus. 1042 ὁδῶν ἄπειροι Herwerdenus. 1049 λέξω L. Dindorfius. 1050 τεθνηκέναι Cobetus, λόγῳ θανεῖν cod. 1051 εἰ δὲ τῇδε κερδανῶ (del. λέγειν) coniecit N., εἰ δὲ κερδανῶ κλύων Heimsoethius. 1054 πρὸς τὸν ἀνόσιον verba vix integra. 1056 ἀπαιόλη γὰρ Hermannus. 1062 πελαγίους Dindorfius. 1064 κελεύσει L. Dindorfius. 1067

τοῦτ' εὖ N. 1074 κούριος δρόμος R. Prinzius. 1089 ἐμβαλῶ χερός Dobraeus. 1097 κῦδος Vsener, κάλλος cod. γάμῳ] κακῷ N. 1100 versum ineptum notavit N. 1104 σωμάτων Musgravius. 1111 ἔλθ' ὦ διὰ Musgravius. 1112 ξυνῳδός N., ξυνεργός cod. 1119 ἄπο suspectum. 1122 πρόμοι δ' Ἀχαιῶν conicit N. 1126 πολλοὺς δὲ cod. fortasse recte. ἀμπὶ ῥυτὰν cod., ἀμφὶ κλυτὰν scripserit N. 1131 sq. corrupti. 1139 ἀκρότατον N. 1140 τὰ βροτῶν Hartungius. 1142 ἀμφιλόγοις Dobraeus. 1147 κἄτ' ἰαχήθῃς Hermannus. 1148 ἄπιστος προδότις Dindorfius. 1152—1155 corrupti. 1158 καὶ Πριαμίδαι Hartungius, ἃ Πριαμίδαι Dindorfius. 1162 δὲ φλογμὸς Stephanus. 1164 συμφοραῖς ἐλεινοῖς N. 1168 παῖς ὅδε] ὧδε παῖς N. προσεννέπω Hermannus. 1182 λάθῃ] φθάνῃ Weckleinius. 1190 σεσεισμένη N., πεπεισμένη cod. 1197 iure proscripsit Hartungius. 1200 καὶ σαφῆ τάδ' ἀγγελεῖ N. 1217 ἀνείλοντ' Cobetus, ἀνεῖλον cod. 1224 ἔτεμες Dindorfius. 1225 ὥς ποτ' ἐνθάδ' ὢν πόσις N. 1236 μεθῆκα Cobetus. 1246 δαί suspectum. 1253 παρούσης] πατρῴας Herwerdenus. 1259 μέντοι N., μὲν δὴ cod. 1271 πάλιν θυλήματ' olim N., praestat scribi πάλιν κτερίσματ' cum Rauchensteinio. 1282 ἀντὶ τῆσδ' Hartungius. 1286 Μενέλεων δ' ἔχει πότμος coniecit N. 1287 πόσις] ἅπαξ L. Dindorfius, πάλιν Heimsoethius. 1301—1368 graviter laborant. 1301 Ῥέα ποτὲ N. 1311 ζεύξασαι θεαὶ Badhamus. σατίνας Musgravius, σατίναν cod. 1319 δρόμων N. 1320sq. ἔπαυσε πόνον, μαστεύουσα φίλας N. 1344 ἀλᾶν Bothius, ἀλαλᾶ cod. 1353 ὃν Canter, ὧν cod. σ' οὐδ' Hermannus, οὔθ' cod. 1354 ἐπῶρσας Dindorfius. ἐν γᾶς θαλάμοις Hermannus. 1360 κισσοῦ Musgravius. 1374 vitiosus videtur. 1387 προσποιούμεθα ferri non potest, προσπίτνω μένειν Rauchensteinius. 1393 πιθοῦ Dindorfius. 1397 delet Herwerdenus. 1403 κατθανεῖν μ' Kirchhoffius. δ' ἐμὲ N., δέ με cod. 1406 ὅτι] ὃς N. 1418 τῶν ἐμῶν] τῶνδε τῶν N. 1422 versus corruptus. 1447 χρῆσθ' ὁμοῦ N., χρῆστ' ἐμοῦ cod. 1455 αὔρας Badhamus, αὔραις cod. 1470 νυχίαν εὐφροσύναν Matthiae, νύχιον εἰς εὐφρόναν cod. 1478—1511 carmen admodum corruptum, cuius metra exaequare conatus est Hermannus. 1479 γενοίμεθ' ἵν' αἱ Λίβυες scripserit N. 1488 δρόμον delet N. 1495 οἶδμα cum γρ. ἅρμα cod., οἶμα Lud.

a Sybel. 1504 et 1505 transposuerit N. 1512 sq. τὰ κάκιστ' — ὡς καὶν' spuria videntur. 1521 ἦδ' ἦν ξένῳ Hermannus. τοὺς δὲ σοὺς Kirchhoffius. 1526 βασιλικοὺς Wunder, βασιλείους cod. 1535 ταρσόν τ' ἐνεῖρε Badhamus. ἴστί' εἵλκετο Rauchensteinius. 1539 ἤλυθον ἐπ' ἀκτὰς N. 1540 αὐχμηροὶ μέν, εὐειδεῖς δ' ὁρᾶν malit N. 1545 συνθάψετε Badhamus, συνθάπτετε cod. 1548 κτερίσματα Herwerdenus, ποντίσματα cod. 1558 παρεμβλέπων] θυμούμενος N. 1560 ἐκέλευσεν Cobetus, ἐκάλεσεν cod. 1561 Ἑλλήνων κόροι (vel ἄκροι) N. 1564 ὤθει Duportus, ὤσει cod., αἴρει Hartungius. 1570 ἐκβᾶσα — εὐσφύρῳ ποδὶ Rauchensteinius. 1578 φύλαξ] ἄναξ N. 1581 ἔχων ξίφος Cobetus. 1588 οὔριοι Elmsleius. 1590 ἀκτίαν olim Dindorfius, ἀξίαν vel ναξίαν cod., ἀξιῶ Hermannus. τί νῦν πλέωμεν Ναυπλίαν Paley. 1592 συμμάχοις N., συμμάχους cod. 1597 λοῖσθον corruptum, ξυστὸν Herm. Taeuber. 1601 πευκίνους N. 1611 ἄνακτ' Emperius. 1612 οὔριοι Elmsleius. 1615 ὁρμιὰν τείνων Ald., ὁρμιατόνων (in marg. γρ. ὁρμιὰν τίνων) cod. 1627 σὸν et φόνον suspecta. 1643 γαίας N., γῆς cod. 1647 ἐκγόνη cod., εὐγενὴς scripserit N. 1650 ἀεὶ] αὐτὸν F. G. Schmidtius. 1653 spurium censet N. 1654 αὐτῆς N., αὐτοῖς cod. 1659 suspectus. 1670 οἵ δ' ὥρμισέν σε Rauchensteinius. 1671 τῶν — δόμων verba interpolata. 1673 φρουρὸν παρ' Ἀκτῇ Hermannus, φρουροῦ παρ' ἀκτὴν cod. 1680—1692 suspectos habet N.

ELECTRA

V. 1 ὦ γῆς γάνος παλαιόν Kirchhoffius, ὦ γῆς παλαιὸν ἄλσος Heimsoethius, πάλαι πολιστὸν Ἄργος N. coll. Hesych.: πάλαι πόλις τὸ παλαιὸν Ἄργος, v. *Mélanges Gréco-Rom.* II p. 360 not. 17 spurium censet N. 20 εἶχ'] ἦχ' F. G. Schmidtius. 21 πρῶτοι χθονός] λωτίσματα conicit N. 23 εἶργεν N., εἶχεν cod. 26 suspectum habet N. 27 σφε βουλεύσαντος ὠμόφρων Seidler, σφ' ἐβουλεύσαντ'· ὠμόφρων δ' cod., σφ' ἐβούλευσ'· οὖσα δ' ὠμόφρων Weckleinius. 30 φθονηθείη vix sanum, μιανθείη conicit N. 40—42 damnat Kirchhoffius. 44 delevit N. 47 σέβω F. G. Schmidtius, στένω cod. 49 ἐσόψεται N., εἰσόψεται cod. 52 πονηρᾶς Musgravius. 53 ἂν N., αὖ cod. 56 ποταμίους Fixius. 57 τὸ μέν

τι χρείας N. 58 τὸ δ' ὡς ὕβριν N. 59 μέγαν πατρί] μελαμβαθῆ coniecit N. 61 τιθεμένη χάριν Herwerdenus. ipsum versum abesse malit N. 62 ἄλλους τεκοῦσα παῖδας Αἰγίσθῳ πόσει N. 72 spurium arbitratur N. 84 ἐθαύμαζες suspectum, ἐθάρσυνες Weckleinius. 96 πόδα Hartungius. 102 ἔω γὰρ — ἐγείρεται Kirchhoffius. 108 ἐν] ἐπὶ Camper. 110 et 111 abesse malit Herwerdenus. 112 et 127 συντείνειν ὥρα Dobraeus. 116 sq. κούρα καί με τέκε Κλυταιμνήστρα στυγνὰ] κούρα καί μ' ἔτεκε στυγνὰ στυγνῶς olim N., fortasse praestat τῷ τίκτει με Κλυταιμνήστρα στυγνὰ scribi. κούρα iam Seidler iussit deleri. 117 Τυνδάρεω Dindorfius, Τυνδαρέου cod. 121 ζόας Dindorfius, ζωᾶς cod. 122 Ἀίδα N., Ἅιδα δὴ cod. 123 σφαγαῖς Hermannus, σφαγεὶς cod. 130 οἶκον] αἶαν malit H. Weilius. 131 σύγγον' ἀλατεύεις Hartungius, σύγγονε λατρεύεις cod. 138 αἰσχίστων Seidler, οἰκτίστων N. post 139 novem versus exciderunt, quorum primi duo versibus 125 et 126, ceteri versibus 150—156 responderint. 140 θῶ Dobraeus. ἐμᾶς Dindorfius, ἐμῆς cod. 142 ἐπορθρεύσω Dindorfius, ἐπορθοβοάσω cod. 143 corruptus. 144 ἐννέπω cod., πέμπω N. 145 ἦμαρ cod. 146 διέπομαι vitiosum, τάκομαι vel ἔγκειμαι Dindorfius, λείβομαι Herwerdenus et Weckleinius. 148 δὲ Dindorfius, τε cod. 153 ἀγκαλεῖ Hartungius, καλεῖ cod. 161 δολίου Hermannus. βουλᾶς delet Hartungius. 163 δέξατ', οὐ στεφάνοις ἔπι Weilius. 164 sq. ξίφεσι δ' ἀμφιτόμοις λυγρὸν φόνον ἐπ' ἀνέρι μωμένα temptabat N. 168 αὐλὰν ἀγρότειραν Hartungius. 169 γαλακτοπότας absurdum. 170 οὐριβάτας Dindorfius. 173 Ἀργεῖοι πᾶσαι δὲ] Ἀργείαν (vel Ἀργεῖαι) δ' ἀθρόαι Weilius. 182 ἦμαρ cod. 184 sq. κόμαν πιναρὰν καὶ πέπλων τρύχη τάδ' ἐμῶν N. 187 κούρᾳ "σται N., κούρας τὰ cod. 188 τᾷ Τροίᾳ θ' ἃ 'μοῦ] Τροίᾳ θ' ἃ τοὐμοῦ L. Dindorfius. 191 sq. graviter laborant. 192 προσχήματ' Reiskius. 193 δοκεῖς που δακρύοισι σοῖς Weilius. 199 sq. παλαιῶν vitiosum. 209 πατρίων Bothius, πατρῴων cod. 216 ἐξαισίους Weilius, ἀνεστίους Rauchensteinius. 219 πανούργους N. 222 κτάνοιμ' ἂν Barnesius, ἂν κτάνοιμι cod. 233 φυγὰς ἔχει Dio Chrys. 13, 5. 236 ἀσθενῆ δ' ἅτε φεύγων Dio Chrys. 238 κυρεῖς malit N. 244 δ' αὖ Seidler, δαὶ cod. σὺ] σοῦ Seidler. 251 nondum emendatus. 268 ὡς παῖδα δῆθεν — ποινάτορα

Elmsleius. 275 γὰρ οὖν Elmsleius. 277 ποτέ N., πατήρ cod. 294—296 versus hoc loco inepti, quos ex Antiopa derivatos esse fuerunt qui crederent propter Stob. Flor. 3, 27. 301 delet Czwalina. 304 στολίζομαι Schaefer, αὐαίνομαι Weilius. 308 spurium iudicavit Camper. καὶ φθαρήσομαι conicit Rauchensteinius. 312 sq. ὃς πρὶν — ἐμνήστευεν N. 314 Φρυγῶν μὲν ἐν σκυλεύμασι Elmsleius. 324 οὔπω χοάς ποτ' Porson, οὐπώποτ' οὐ χοὰς cod. 335 ἐκείνου τεκών verba corrupta. 342 στέγας N., πύλας cod. 369 παῖδα Herwerdenus, ἄνδρα cod. 371 λιμόν] ῥύπον temptabat N., λῆρον Herwerdenus. 377 ἐλθών Kirchhoffius, ἔλθω cod. 382 ἐν τοῖσι πολλοῖς olim N., ἐν τοῖς τρόποισιν Heimsoethius. 383 οὐ μὴ ἀφρονήσεθ' Badhamus, οὐ σωφρονήσεθ' L. Dindorfius ut olim Kirchhoffius. 386 καὶ πόλεις Cobetus. 409 φίλον Camper, φίλου cod. 413 αὐτὸν] αὐτὸν τόνδ' cod. 413 sq. κέλευε δ' αὐτὸν δαῖτα πορσῦναί τινα (δαιτί πορσύναντά τι malit N.) ἐλθεῖν ξένων τῶνδ' εἰς δόμους ἀφιγμένων Czwalina. 415 sq. ante 413 collocat N. 430 καὶ σμικρὸν ἀρκεῖ Weckleinius. 438 τᾶς delet Hermannus. πορεύουσαι τὸν Θέτιδος Weckleinius. 439 κοῦρον N. ἅλμα ποδῶν verba vitiosa. 444—448 versus graviter corrupti. 445 sq. ἀνά τ' ἐρίπνας Ὄσσας Weckleinius. 447 Νυμφᾶν Seidler. 457 φρικτὰ N., φρύγια cod. 459 λαιμοτόμαν Seidler, λαιμότομον cod. 466 ἄμ Dindorfius. 469 ὄμμασι τάρβος N. 476 ἐν δὲ δόρει Hermannus, ἐν δὲ δορὶ cod., ἄορι δ' ἐν Hartungius. 481 κόρα Dindorfius, κούρα cod. 484 θανάτοις· ἦ μὰν N., θανάτοισι κἂν cod. 489 sq. sani non videntur. 496 πελάνους Iacobsius. 497 γέρον τε Weilius. 499 ὀσμῇ προσηνές Hartungius. 505 στένεις φυγὰς N. 508 οὐκ ἀνέστενον Weilius. 519 ἀθλίου Lentingius. 526 εὐθαρσῆ] εὔσπλαγχνον Heimsoethius. 533 φανήσεται N. 538 εἰ δ' ἐστὶν cum v. l. οὐκ ἔστιν cod., ἆρ' ἔστιν scripserit N. μόλοι Musgravius, μολών cod. 545 sq. damnat Dindorfius. 566 τί δ' οὖν καλῶ Rauchensteinius. 582 νῦν δὲ σπασαίμην N., ἣν δ' ἐκσπάσωμαι Victorius, ἣν ἐκσπάσωμαι Musgravius, ἣν ἀνσπάσωμαι Weilius, ἣν ἁρπάσωμεν Weckleinius. 602 ὡς ἐπεικάσαι Weckleinius. 605 σοι] τοι F. G. Schmidtius. 606 τὸ λῆμα malit N. 608 φίλοις suspectum. 615 οὐδὲν ἂν σθένοις N., οὐδ' ἂν εἰ θέλοις cod. ἐλθεῖν ἐντὸς οὐδαμῇ σθένεις F. G. Schmidtius. 616 δεξιαῖς suspe-

ctum. 619 καὶ μὴν ἄκουσον Kirchhoffius. 622 προσηκάμην] ἐδεξάμην Herwerdenus. 631 δμῶες μὲν οὖν εἰσ', οἳ Kirchhoffius, δμῶες μὲν οὖν, οἵπερ malit N. 632 ἡμῖν δ' ἂν Victorius. 641 τάχει Reiskius, πόσει cod. 645 τοῦτ' αὐτό N. 649 μὲν] μὴν Hartungius, νῷν N. 651 iure damnasse videtur Matthiae. 654 δέχ' ἡλίους Elmsleius. 658 corruptus. 659 πάλιν δὲ Camper. 661 ἐπ'] ὑπ' Musgravius. 676 τιμωροῖς κράτος Weilius. 681 ἀνάλωσαν cod. 685 θενεῖν Musgravius, θανεῖν cod., κτανεῖν Seidler. 688 ut suspectum notavit N. παίσω γὰρ ἧπαρ Geelius in Eur. Phoen. p. 172 coniecit. 699 sq. ματρὸς Ἀργηίων Dindorfius, ματέρος Ἀργείων cod. 701 φήμαις et 703 ἡδύθροον ante Dindorfium. 705 καλλίποκον Heathius, καλλιπλόκαμον cod. 712 κῶμοι δ' Erfurdtius. 719 ὡς ἐπίλογοι] εἶτα δόλοι temptabat N. 726 τότε δὴ τότε δὴ Hartungius. 735 ἀπειρόδροσοι Bothius. 737 λέγεται] λέγεται τόδε Hartungius. 739 ἀέλιον Canter. 740 sq. ἀμείψαντα Dindorfius. 742 ἕνεκ' ἀδικίας Koechly. 746 ἃ κλεινῶν γενέτειρ' N. 755 ὀθνεῖος Camper, ἀργεῖος cod. 758 ἔπισχε suspectum. 775 εἰς δίκρουν Scaliger, δίκροον εἰς Lobeckius. 780 πορεύεσθέ τ' ἐκ ποίας cod., πορεύεσθ' ὧδε κἀκ ποίας N. 784 παρ' ἡμῖν] μένοντας Lud. a Sybel. 785 θοίνην γενέσθαι cod., θοίνην ἑλέσθαι scripserit N. 797 ἐν μέσῳ Hartungius. 811 μοσχείαν L. Dindorfius, μοσχίαν cod. 813 κἄσφαξεν ὤμων Weilius. 815 ἓν τῶν Musgravius. 818 ἀμφὶ δημοτῶν Weilius. 819 δορίδ' ἀναρπάσας N., δωρίδ' ἁρπάσας cod. 825 ἵππιος Musgravius, ἱππίους cod. 828 χολῆς πλέαι Camper. 835 παστήρια N., παστηρίαν cod. 843 ἐσφάδαζε Valckenarius, ἠλάλαζε cod. δυσθνητοῦν N., δυσθνῇσκον cod. 850 καίνετε N., κτείνετε cod. 855 ὀλολύζοντες Herwerdenus. 862 νικᾷ Canter, νίκας cod. 863 οἷαν Dindorfius, κρείσσω τοῖς cod. 868 ἀμψυχαί Vauvillersius. 870 δὴ ἔχω Canter, δὴ 'γὼ cod., κῆποι Ahrens. 878 τοὺς Matthiae. 882 ἀνδήματα Blomfieldus, ἀναδήματα cod., ἀγάλματα Barnes. 885 spurium iudicat Weckleinius. 902 ψόγῳ N. 909 ὀρφνῶν Herwerdenus. 910 θρυλλοῦσ' cod. ἅ γ' εἰπεῖν] ἃ λάσκειν Heimsoethius. 919 σ' ἐμὴν Reiskius, σὲ μὲν cod. 921 δελεάσας Lobeckius. 926 ᾔδησθα Lobeckius, ᾔδεισθα cod. 928 ἐπηυρέσθην N. quae sequuntur non habeo quo modo corrigam. post 936 quaedam excidisse conicit

N., cf. Hirzelius de Eurip. in comp. diverbiis arte p. 49. 942 ἀρκεῖ Seidler, αἱρεῖ Fixius. 945 τὰ δ' Musgravius, ἃ δ' cod. 949 θατέρου τρόπου N. 952 οὐδὲν εἰδὼς] οὐδὲν ἐλεῶ σ' temptabat N. 952 sq. ὧν ἐφευρέθης χρόνῳ δίκην δεδωκώς Fixius. 953 ὥστε Stob. Ecl. 1, 3, 18 p. 112, ὧδε cod. τις κακοῦργος ὢν] τῆς ἐπικουρίας Stob. 955 τέλος Stob. et Orion Anth. Eur. 15 p. 57, 2, πέλας cod. 956 τέλος] πέρας Orion. 959—961 963 965 Electrae, 962 964 966 Oresti tribuit N., post 966 versum unum excidisse idem suspicatur. 970 ὡς πατέρα τὸν σὸν N. 977 κτανὼν δὲ μητρὶ N., θιγὼν δὲ μητρὸς Weilius. 978 τῷ δ' ἦν (vel τί δ' ἦν) — διαμεθῇς N., τῷ δαὶ — διαμεθίης cod., τῷ δ' αὖ — διαμεθεὶς Porson. 983 ἀλλ' εἰς cod., θέλεις scripserit N. 986 sq. εἰ δὲ θεοῖς δοκεῖ τάδε, ἔστω Weilius. 989 Τυνδάρεω Dindorfius, Τυνδαρέου cod. 990 ἀγαθοῖν suspectum. 993 σωτῆρες Bothius. 997 χαῖρ' addidit N. 1010 ὀρφανοὶ λελειμμένοι Fixius. 1013 δείξω δέ Weckleinius. 1014 γλώσσῃ γυναικὸς (vel γυναικῶν) Elmsleius. 1019 θνήσκειν τέκν' ἃ Heimsoethius. 1020 sq. κεῖνος δὲ πείσας τὴν ἐμὴν — παῖδ' ἀνείχετ' ἐκ δόμων ἄγειν F. G. Schmidtius. 1023 παρηίδα corruptum. 1025 ἐκσώσων N., ἐκσώζων cod. 1027 ὃ δ' αὖ Kirchhoffius. 1031 ἠγριώμην N., ἠγριούμην cod. 1034 κατεῖχ' ὁμοῦ Dawesius, κατείχομεν cod. 1051 δίκην ἔλεξας· σὴ N., δίκαι' ἔλεξας ἡ cod. 1057 δέ N., γέ cod. τὸ μή (vel τὸ μὴ οὔ) N., τέκνον cod. 1058 ἆρ' οὖν κλύουσα Dobraeus, ἡ παρακαλοῦσα Weilius. 1060 προοιμίου absurdum. 1072 ἥτις δ' ἀπόντος ἀνδρὸς ἐκ δόμων γυνὴ malit N. 1078 συννέφουσαν Cobetus, συννεφοῦσαν cod. 1079 spurium censet N. 1094 δικαίως N. 1097—1101 hoc loco incommodi. 1099 σώφροσιν N., σώφρον' ἐν cod., σώφρον εἰ Stob. Flor. 72, 4. ἔχει Stob., λέχῃ cod., ἔχειν Weilius. 1100 γάμους] λέχῃ Weilius. 1108 et 1115 suspectos habet N. 1116 τί δ' αὖ N. 1125 ὕπερ] θύῃ Lehrsius. 1125 sq. οὐ γὰρ—παιδὸς verba spuria esse perspexit O. Iahnius. 1132 ἀριθμὸν ὡς verba corrupta, γενέθλιον scripserit N. 1141 θύῃ N., θύειν cod. 1146 σὺ δὲ δίκην ἐμοὶ N., σὺ δ' ἐμοὶ δίκην cod. 1148 sq. ἐν λουτροῖς et ἀρχέτας transposuerit N. 1156 διαδρόμου λέχους corrupta. 1160 sq. λαβοῦσ' ἁ παλαμναῖος, ὅ τί ποτε τὰν Weilius. 1172 νεοφόνοισιν N., νεοφόνοις ἐν cod. 1174 τρόπαια] ἔχοντε vel

φέροντε N. 1177 ἰὼ Γαῖα καὶ N. 1178—1180 ἴδετε τάδ' ἔργα δεινά, μυσαρὰ φόνια σώματα χθόνια προκείμεν' ἀλλαγᾷ Weilius. 1183 ἔμολον ἃ τάλαινα] ἃ μόλον τάλαινα Weilius. 1185 ἰὼ τύχας, κακὰς σέθεν | τύχας τεκοῦσα, μᾶτερ Weilius. 1190 Φοῖβε, σὰν ὕμνησας temptabat N. 1193 λάχε' ἀπὸ γᾶς Πελασγίδος Weilius. 1201 πρὸς οὖρον Weckleinius. 1209 γόνατα Camper, γόνιμα cod., γοῦνα Weilius. 1210 sq. sic digerendi videntur versus cum Musgravio, σάφ' οἶδα, δι' ὀδύνας ἔβας, | ἰήιον κλύων γόον | ματρός, ἅ σ' ἔτικτεν. atque in antistr. 1219 sq. τάλαινα, πῶς ἔτλας φόνον | δι' ὀμμάτων ἰδεῖν σέθεν | ματρὸς ἐκπνεούσας; 1221 ἐμαῖς Seidler, ἐμαῖσι cod. 1222 sq. ματέρος κατηρξάμαν φάσγανον ἔσω δέρας μεθείς coniecit N. 1224 ἐγὼ δ' ἐπεγκέλευσα Musgravius, ἐγὼ δέ γ' ἐπεκέλευσα cod. 1227 μέλεα κάλυπτε Weilius. 1228 καὶ καθάρμοσον Seidler, καθάρμοσον cod., συγκαθάρμοσον Weilius. 1233—1359 istos versus Euripide indignos existimat N., cf. Observ. crit. de trag. Gr. fragm. p. 8 sq. 1234 βαίνουσι Hartungius. 1239 μητρὸς καλοῦμεν Cobetus. 1245 Φοῖβος δ' ἐφοίβασ' O. Iahnius. 1251 κτείναντι Scaliger. 1255 ἐστομωμένας Kirchhoffius. 1263 θεοῖς] βροτοῖς Kirchhoffius. 1265 ἐκσώσουσι Porson. 1272 ἀστιβὲς Reiskius. 1276 εἶπον] αὐδῶ N. 1277 τάφῳ] σκότῳ N. 1283 ἐς N., εἰς cod. 1289 πρὸς ὄχθον Valckenarius. 1290 ἐκπλήσας βίου N. 1291 ἀπαλλαχθεὶς φόνων N. 1293 πλάθειν N. 1294 μυσαροὺς Matthiae, μυσαραῖς Kirchhoffius. 1299 τῆς καπφθιμένης Elmsleius. 1300 ἠρκεσάτην Elmsleius. 1315 πατρίας Schaefer. 1319 sq. ὁσίαν, θάρσει, Παλλάδος ἥξεις πόλιν Weilius. 1321 φέρ' ἐμοῖς στέρνοις Heimsoethius. 1323 πατρίων Hartungius.

De Stobaei Flor. 49, 4 vide Eur. fr. 846.

HERACLIDAE

Argum. p. 287, 12 παρθένον malit N.

V. 4 φίλοις τ' Stob. Flor. 10, 1. 7 ἡσύχῳ vel ἥσυχον Elmsleius. 8 εἷς ἀνὴρ Ἡρακλέει Porson, εἷς ἀνὴρ ὢν (vel εἷς ὢν ἀνὴρ) Ἡρακλεῖ libri. 37 ὄντος Dobraeus. τέρμονας] τλήμονες N. 40 καλχαίνων suspectum. 44 κἀπιβωμίους ἄγειν Erfurdtius. 65 ἦσθας N., ἦσθ' ἄρ' libri. οὐκ ἄκρος

Herwerdenus. 68 κομίζων Elmsleius, νομίζων libri. 76 κεκλιμένον· τάλας N. 89 ὄνομ' Dobraeus, σῶμ' libri. 100 εὑρήσουσί σε N. 103 ἀπολείπεν σ' ἤδη libri, τάδ' ἀλιτεῖν σ' ἤδη F. G. Schmidtius. 108 μεθεῖναι πέλει Elmsleius. 109 ἔξω πημάτων Hartungius. post 110 verba quae strophae versibus 90—92 responderint, videntur intercidisse. 118 σπουδῇ ποδὸς N. 134 ‛χρῄζεις μαθεῖν Lud. a Sybel. 140 ἐλῶν F. G. Schmidtius, ἔχων libri. 143 ἀστοὶ κατ' ἀστῶν N., αὐτοὶ καθ' αὑτῶν libri. 147 εἰς σὲ] ἐν σοὶ Hartungius. 152 τὰς σφῶν ἀβούλως Kirchhoffius. ἄβουλον malit N. 158 γόους F. G. Schmidtius, λόγους libri. 164 sq. verba τίνος τ' — ἢ ut spuria notavit N. 169 εὑρήσειν χάριν Hartungius. 171 καλῶς Hermannus. 177 πάθῃς σὺ μηδὲ N., παθὼν σὺ τοῦτο Schenkelius. 182 πάρεστί μοι corrupta, τάρέστ' ἀεί F. G. Schmidtius. 188 τῇδ' ὄντας N. 193 Τραχὶς οὐδ' Ἀχαϊκὸν τόδε Cobetus. 197 κρανοῦσι Elmsleius, κρινοῦσι libri. 202 πόλει Kirchhoffius. 211 ἐξανεψίω N., αὐτανεψίω libri, αὐτανεψίων Reisigius. 215 sq. φησὶ γάρ — ὑπασπίζων πατήρ Kirchhoffius. 220 damnavit Paley, 221 et 222 Porson, 223—225 Dindorfius. 229 γενοῦ δὲ τοιοσίδ' εὐμενής F. G. Schmidtius. 230 sq. ἅπαντα — πεσεῖν verba vix sana. 236 συννοίας ὁδοί F. G. Schmidtius, φροντίδος τρίβοι Heimsoethius. 239 ὁμήγυριν N., πανήγυριν libri. 241 πάσχειν N. 245 sq. γαῖαν — προδοῦναι spuria iudicat N. 246 καὶ τόδ' Elmsleius. 252 κυρήσειν Dobraeus, κυρήσεις (vel κυρήσει) libri. 253 οὐδ' N., οὐκ libri. ἦ τε καὶ Heathius. 255 ἀλλ' οὐ Musgravius. 258 μεῖζον φρονῶν N. 263 ἦν σὺ Matthiae, ἥν τι N., ἂν σὺ libri. 282 κεκτήμεθα Brunckius. 286 πόλιν Elmsleius. 299 γάμων recte Enger. post 311 excidisse versum coniecit Elmsleius. 313 εἰς τήνδ' Herwerdenus. 317 ὑπηλλάξαντο Pflugkius, κατηλλάξαντο Dobraeus. 320 ζῶν καὶ θανόνθ' Fr. V. Fritzschius, ζῶν καὶ θανὼν libri. 321 ὦ παῖ F. G. Schmidtius, ὦναξ Herwerdenus. 332 ὁρᾷ N. 340 μάντεις δ' Lentingius, μάντεις τ' libri. 344 εὐξόμεσθα Cobetus, ἑξόμεσθα libri. 355 ὦ ξεῖν' Ἀργόθεν ἐλθών Erfurdtius. 356 μεγαλαγορίαισι Dindorfius. 365 ἀντομένους N., ἀντεχομένους libri. 373 καὶ Dindorfius. 377 ἐραστά Musgravius, ἐραστάς libri. 382 λέξεις πέρι Kirchhoffius, ἔχεις πέρι N. 384 σε Elmsleius, γε libri. 396 στρατόπεδον τὰ νῦν δορὸς libri. στρατόπεδον τὰ νῦν ἰδῶ

Schenkelius. 398 *μὲν πάντ' B*, *μέντοι πάντ' C*, *μέν νυν πάντ'* N. 402 spurium censet Dindorfius, ante 401 collocari voluit Tyrwhittus. 407 *γνωματευτὸν* temptabat N. 415 *ἂν εἰσίδοις*] *ἀστῶν ἴδοις* Hartungius. 424 *ἀλλ' ἥνπερ ἄδικα δρῶ* Cobetus. 425 *ἦ που* Kirchhoffius, *ὁρᾷς* Rauchensteinius. 426 *χρῄζουσιν* Herwerdenus. 429 *εἰς χοιράδ' ἠνέχθησαν* N. 434 *μέλλουσα δὴ τελεῖν* N. 436 *αἰνέσαι* Valckenarius, *αἰνέσας* libri. 437 *εἰ*] *εἰ δὲ* Hermannus. 443 *κἀμοὶ* Stephanus, *κἀμοῦ* libri. 447 *μακροῦ βίου σέθεν*] *μακραίωνος βίου* N. 456—460 spurios esse agnovit Vsener. 461 *τήνδ' ἐπαινέσῃς πόλιν* Hartungius, *τήνδε ταῦτ' αἴτει πόλιν* Vsener. 462 *ψευδὲς* N., *ψεῦδος* libri. 472 *ἀμηχανῶ* scribendum et 473 delendum esse conicit N. ante 474 brevem intercidisse sermonem Iolai Macariam e fano egressam mirantis conicit Vsener. 480 *προστάτις* Rauchensteinius. 486 *δόξασ' εὖ προχωρῆσαι τύχη* vel *δόξας — πότμος* Heimsoethius. 494—497 damnavit N. 506 *παρόν σφε σῶσαι* N., *παρὸν σεσῶσθαι* libri. 510 *τάδ' ἂν χρηστοῖς πρέποι* Kirchhoffius. 511 *δ' μὴ* N. 526 et 527 abesse malit N. 529 aut spurius aut corruptus. 541 *οὐδ' ἀσχάλλομεν* N., *οὐδ' ἐπάχθομαι* Weckleinius. 544 *ἀδελφὰς δεῦρο χρὴ τὰς σὰς καλεῖν* N. 557 ut suspectum notavit N. 558 *σοφῶς ἔλεξας* N. *κελεύεις* ex 556 huc translatum. 561 sq. *κρύψον παρὼν ἐπισφαγείσης· πρὸς* conicit N. 562 et 563 ante 560 collocari iubet Schenkelius. 581 *παροῦσ' ὁμήγυρις* N. 582 *ὅτων* N. 583 *ἡμὴ σφαγείσης καρδία στερήσεται* (vel cum Badhamo *σφαλήσεται*) conicit N., *ἡμὴ κάτωθε καρδία σφαλήσεται* F. G. Schmidtius. 585 *τιμᾶτε* Portus, *τιμῷτε* libri. 589 *μάλιστα* N., *κάλλιστα* libri. 592 *καὶ παρθενείας*] *ἔνερθε γαίας* N. 594 *οἱ ταλαίπωροι βροτοί* temptabat N., *οἱ κακούμενοι βροτῶν* Enger. 601 *κόρῃ* Elmsleius. 610 sq. *βεβάναι δρόμον εὐτυχίας* F. G. Schmidtius. 613 *βραχὺν ἔκτισε* Cobetus. 618 *προσπεσὼν B*. 622 *πρό τ' ἀδελφῶν* Barnes. ante 630 complura excidisse suspicatur Kirchhoffius. 634 *ἦλθ'*] *ἦλθεν* libri, *ἦν* scripserit N. 640 *ἥκει γ' ἆρα* Linder. 643 *τοῦδε φιλτάτους* Elmsleius, *τούσδε φιλτάτη* N. 649 *ῥοπή* N., *ῥώμη* libri. 655 *ἔχων λόγους* N. 657 *σὲ* (ita libri) *πρόσθε — βαίνῃς καλῶν* Hartungius. 660 *ὦ χαῖρε χαῖρε τοῖσδε* N. 662 *παῖς νῦν ἄπεστι* Elmsleius, *οὔπω πάρεστι* Kirchhoffius. 669 *ἄλλον* vitiosum, *αὐτὸν* Reiskius. 672 *ἐπ' ἔργον* N. 673 *κατῆρκται* N. *τάξεων πάρος*

Hartungius. 681 ὡς ἔοικεν Barnes, ὥσπερ εἰκός Hartungius. 684 ῥῦμα N. versus 684 et 688 sedem inter se permutare iussit Hartungius. 686 θέλοις N., θένοις libri. 688 οὐκ ἔστ' ἔτ' Weckleinius. 693 τἀμά σοι Badhamus. 706 χρῆν Elmsleius, χρὴ libri. 710 σὺν τέκνοις ἐμοῖς libri, σὺν τέκνοις ἐμοῖς, γέρον Hartungius, τῇδε σὺν τέκνοις ἐμοῖς Schenkelius. 735 ὁρῶ πονοῦντα N. 743 οἷος Barnesius. 744 θείμην Cobetus, θείην libri. 750 φαεσιμβρότου Musgravius. 751 ἐνέγκοιτ' Dindorfius. 754 γλαυκᾶς τ' ἐν Ἀθάνας Schaefer, γλαυκᾷ τ' ἐν Ἀθάνᾳ libri. 755 et 756 μέλλει Hermannus. 756 καὶ ὑπὲρ scripsi, καὶ περὶ B. 765 καὶ λεύσιμον ἄργος libri. recepta Reiskii coniectura videtur incerta. 769 ἥσσους εἴτ' ἐμοῦ φανοῦνται (εἴ supra οὖν scriptum) B. quae verba nemo facile expedierit. 777 θέσπις N., ἐσπὶ B, θεσμῷ Rauchensteinius. 788 διήνυσεν Reiskius. 791 ἐγὼ φιλῶ F. G. Schmidtius. 795 τί δῆτα N. 797 sq. φίλων et θέλω transposuit N. post 805 duos excidisse versus coniecit Schenkelius. 806 καὶ μὴν vel καίτοι Rauchensteinius. εἴργασαι Hartungius. 807 ἀνδρῶν Hartungius. 808 κτανών μ' ἄγου F. G. Schmidtius. 810 ἔχειν πάρες N. 815 οὐκ ἦλθε λόγχης ἐγγὺς Herwerdenus. 819 ἀσπίδος suspectum. 822 βοείων Helbigius. 824 πλευροῖς Elmsleius, πλευραῖς libri. 837 ἐκαρτέρουν Hartungius. μάχην coniecit N. 847 τἀπὸ τοῦδε δὴ N. 856 παῖδά γ'] τέκνον Heimsoethius. 884 ἁλόντα Heimsoethius, κρατοῦντα libri. 888 μέμνησό μοι Reiskius. 893 χάρις ἔστ' ἐπὶ δαιτὶ Rauchensteinius. 902 τοῦδ' libri, τοῦτ' Rauchensteinius. 911 θεῖος γόνος N. 923 ἔσωσ' ἀμύνας Herwerdenus. 924 ὕβριν Heathius, ὕβρεις libri. 930 τύχην Stephanus, τυχεῖν libri. 933 μεῖζον Cobetus, μείζω libri. 934 Ἀθάνας N., Ἀθήνας libri. 945 et 948 damnavit N. 949 κατήγαγες suspectum. 953 μόνον suspectum. 959 κερδανεῖς γε πολλά Rauchensteinius. post 962 excidisse nuntii versum coniecit Heilandius. 968 χρῆν αὐτὸν Dobraeus, χρῆν γ' αὐτὸν Kirchhoffius. 974 ὑφέξεις N., ἄρ' ἕξεις libri. 982 μῖσος N., νεῖκος libri. 994 νύκτερος θανὼν N. 998 sq. καίπερ ἐχθρὸς ὢν ἀκούσεται γὰρ ἐσθλὰ N., καὶ γὰρ ἐχθρὸς ὢν ἀκούσεταί γ' ἐσθλὰ libri. 1011 κατθανεῖν Elmsleius. 1012 sq. τὸν θεῶν θεσμὸν τίουσα τῆς ἐμῆς ἔχθρας πάρος N. πάρος in librorum scriptura (1014) πρὸς ἅ γ' εἶπας latet. τὸν θεὸν πρόσθεν τιθεῖσα — ἔχθρας

πολύ Cobetus. 1015 τόν τε] τόνδε F. G. Schmidtius. 1024 ἀπιστήσω suspectum. οὐ φθόνος κρύψαι χθονί Rauchensteinius. 1030 θάψαθ' Dobraeus, θάψεθ' libri. οὔ 'στι μόρσιμον Kirchhoffius. 1032 χὐμῖν μὲν Kirchhoffius. 1038 ἠδούμην Musgravius, ἠρόμην libri, ἠζόμην Cobetus. 1042—1044 ante 1036, ubi προδόντας scribit, collocari vult Vsener. 1050 sq. verba δμῶες — κτανόντας delet F. G. Schmidtius. 1052 πατρῴας ἐκβαλεῖς ἐμὲ χθονός N.

Heraclidarum fabulam non integram ad nos pervenisse recte iudicavit Hermannus: cf. Eur. fr. 847—849.

HERCVLES FVRENS

In personarum indice χορὸς Θηβαίων γερόντων post Θησεύς, Ἡρακλῆς inter ἄγγελος et Θησεύς vulgo legitur: genuinum ordinem restituit N.

V. 7 τεκνοῦσι vitiosum, λείπουσι Hartungius. 10 ἧς Reiskius. 11 συνωλόλυξαν Herwerdenus. 18 ἐξευμαρίζειν N. 27 εὐνάτωρ N. *Eurip. Stud.* II p. 175, εὐνήτωρ cod. 28 τῆς ἑπταπύργου τῆσδε δεσπόζων πόλεως N. 38 καινὸς Elmsleius, κλεινὸς cod. 47 spurium censet N. 53 ἐσφραγισμένοι corruptum, καὶ γὰρ ἐκκεκλῃμένοι temptabat N. 63 ἀπεσφάλην L. Dindorfius. 65 sq. sani non videntur. 74 αὔδα Herwerdenus. ποῦ Elmsleius. 77 μύθοισι πραΰνουσα coniecit N. 81 ἐξευμαρίζεις N., nisi gravior sit corruptela. 93 ἐν δ' ἀμβολαῖσι N. 97 εὐνάτωρ N., εὐνήτωρ cod. 103 versum suspectum, quem Stob. Flor. 110, 7 ignorat, notavit N. 109 ἰαλέμων Elmsleius, ἰηλέμων cod. 110 γέρων ἀοιδὸς ὄρνις N. 111 ἔπη Dindorfius, ὄνομα Plut. Mor. p. 1066 C, ψόφος (vel σκιὰ) coniecit N. 118 πόδα προκάμητε Musgravius, προκάμητε πόδα cod. 121 ζυγοφόρος ἅρματος N., ζυγηφόρον πῶλον ἀνέντες ὡς cod. 122 πῶλος N., πώλου cod. 133 ut suspectum notavit N., post 134 collocari vult Dindorfius. 137 ἀπεστερήσει coniecit N. 139 πάρος Kirchhoffius, πέλας cod. 149 Ζεὺς τέκοι νέον cod., Ζεὺς ἐκοινώνει λέχους Pflugkius. 155 sq. delet Herwerdenus. 161 ὅπλων Elmsleius. εἰς φυγὴν N. 164 βαθεῖαν ἄλοκα Wakefieldus. 169 δίκην] κακῶν Hartungius, πικρούς Herwerdenus. 170 τὸ N., τῷ cod. μέρει interpolatoris est. 171 παιδός] αὐτός Herwerdenus. 175

Ἡράκλεες] ὦ Ἡράκλεις Plut. Caton. min. c. 52. 178 ἐν οἷσι συμβὰς (vel οὗ συμβεβηκὼς) N. 183 ἐγκρίναιεν cod. 184 εἶναι κακόν N., sed spurium esse versum coniecit Herwerdenus. 185 corruptus videtur. 194 ἀλκὴν δορός N. 203 ὡρμισμένον Hartungius. 204 ἐναντίοι N. 205 spurium censet N. 208 ἀριστέων N. 220 Μινύας ὅς εἴς ἅπασι Elmsleius. 226 χέρσῳ N. χάριν vitiosum, πατήρ Reiskius. 227 τὰ δ'] ἀλλ' Kirchhoffius. 234 πέραν Dindorfius, πέρα cod. 235 νιν Elmsleius, ἂν cod. 246 τὰ νῦν ὅδε Herwerdenus. 248 γνώμαις ἰόντες Wakefieldus. 257 τῶν νέων corrupta, ἐγγενῶν Pierson. 269 ἐν] σῇ N. πόθον Plut. Mor. p. 793 C, πότμον cod. 276 δικαίως malit N. 282 τρόπῳ] πότμῳ Dobraeus. 282 sq. τῷ δ' ἀναγκαίῳ βροτῶν — ἡγοῦμαι τρόπον N. 286 ὀφλόντας N. 287 suspectum habet N. 290 εὐκλεὴς] οὐκ ἔστιν Herwerdenus. 296 γαίας ὕπερ Dobraeus, γαίας ἄνω N. 309 ἐκμοχθεῖν Reiskius, ἐκμοχθεῖ cod. 310 ἤδ' ἄφρων προθυμία N. 312 τὸ χρὴ coniecit N. 313 ῥᾳδίως σφ' Herwerdenus. 315 διοίσεις Dobraeus. 326 ὥστε μὴ οὐ θανεῖν Herwerdenus. 331 ἀπολάβωσ' N., ἀπολάχωσ' cod. 340 παιδὸς γονέα νῷν Hermannus, παίδων γονέ' ἐμῶν Elmsleius, παιδὸς γονέ' ἐμοῦ σ' N., παιδὸς τὸν νέων cod. 341 ἦσθ' ἄρ'] ἦσθας malit N. 345 et 347 damnat Herwerdenus. 347 εἰ Reiskius, ἢ cod. 358 τοῖς θνατοῖσιν N. 361 κυρσοῦ Herwerdenus. 383 ἐδάιζον Hartungius, ἐβόραζον N. 389 Μηλιάδ' Hermannus. 390 sq. παρὰ πηγὰς Κύκνον ξεινοδαΐκταν Kirchhoffius. 394 ὑμνῳδῶν τε κορᾶν N., ὑμνῳδούς τε κόρας cod. 395 Ἑσπερίδων N., ἑσπέριον cod. 406 ἀστρῴους Hermannus. 410 ἄξεινον Meinekius. 413 πέπλων] ποθῶν coniecit N. 424 βωτῆρ' N. 444 δή ποτε παῖδας verba spuria censet N. 446 ποσὶν] μόλις Weckleinius. 451 sq. τίς τέκνων τῶν δυσπότμων — τῆς ἐμῆς ψυχῆς σφαγεύς N. 460 ἦ πολύ γε δόξης ἐξέπεσον εὐέλπιδος Hirzelius. 471 Μαινάλου Pflugkius, δεικέλου Rob. Vnger. 477 συνάπτουσ' Kirchhoffius. 479 βίον] πόλλ' N. 482 λουτρὰ δυστήνοις (δυστήνῳ Fixius) φέρειν Bothius. 488 συνενέγκοιμ' Dindorfius, συλλέξαιμ' Herwerdenus. 490 φθόγγος εἰσακούεται N., φθόγγον εἰσακούσεται cod. 491 θνητῶν] ζώντων N. 494 ἐλθέ, κἂν σκιὰ Heimsoethius. 495 sq. damnat Herwerdenus, 496 iam N. proscripserat. 495 ἄλκαρ Reiskius, ἅλις cod. 496 γὰρ εἰς σέ γ' οἱ cod. fortasse recte. 504 διαπερά-

σατε Hartungius. 510 πτεροῖς Hartungius. 534 διωλλύμεσθα Herwerdenus. 540 ἢ μόρου N. 543 ἔχει στόμα N. 548 κόσμος δὲ πέπλων apogr. Paris. 557 αἰδῶ γ' N., αἰδώς γ' cod. 563 σκότου N., σκότους cod. 568 ἕλκυσμα Reiskius, ἕλκηθρα N. 576 deleri iubet Herwerdenus. 580 sq. τῶν δ' ἐμῶν τέκνων οὐκ ἐκπονεῖν σωτήρι' Hartungius, τῶν δ' ἐμῶν ὕπερ οὐκ ἐκπονεῖν τόδ' ἆθλον Herwerdenus. 583 δίκαιά τοι τεκόντα σ' Herwerdenus. 617 ἐλθεῖν δ' ἐνθάδ' εἱλόμην F. G. Schmidtius. 642 ἐγκαλύψαν Dindorfius. 649 φόνιόν τε] στονόεν τε coniecit N., στυγερόν τε Heimsoethius, φοβερόν τε Weckleinius. 681 ἀείδω Elmsleius, ὑμνήσω Leutschius, ἀείσω cod. 690 καλλίχοροι Hermannus. 695 τοῖς ὕμνοισιν ἐπανθεῖ Hermannus. 696 τὸ N., τᾶς cod. 697 ἀρεταῖς (ἀρετᾷ N.) addidit Tyrwhittus. 710 ἀνάγκην suspectum. 711 δραστέον θ' N., δραστέον δ' cod. 714 δόξης τίνος ἔχεις Boissonadius. 722 ἡμεῖς δ' N. 728 κακόν τι πάσχειν malit N. 740 οὐ θανὼν δώσεις δίκην N. 744 et 745 antistrophicis versibus non respondent. 747 γεραιοί Kirchhoffius. 751 πόρσω N., πρόσω cod. 754 γῇ, διόλλυμαι Elmsleius. 762 suspectum habet N. 767 ἔτεκον ἔτεκον Fixius. 771 δοκημάτων δ' Hermannus. 776 ἐφέλκειν N. 780 ὄλβου τὸ κλεινὸν temptabat N. 791 καὶ Μουσῶν δῶμ' Ἑλικωνιάδων N. 792 ἀχεῖτ' Frixius, κλήζετ' Hartungius. 794 ἵνα γένος] γένος ἵν' Fixius. 804 ἐπ' delet Hartungius. 807 ὅς γᾶς] γᾶς ὅς N. 808 λιπὼν ἐνέρων N. 827 πικρούς vitiosum. 846 φίλους corruptum, δόμους Heimsoethius. 854 σοὶ δ' N., σοί τ' cod. βουλεῦσαι Camper. 856 λῷον N., σῶφρον F. G. Schmidtius. 860 graviter corruptus. 866 ἐμῆς λύσσης ὑφῇ Hermannus. 871 τάχα δ' ἐγὼ Kirchhoffius. 878 λύσσαις Dobraeus, λύσσας cod. 879 ἀναύλοις Tyrwhittus, ἐναύλοις cod. 884 ἰαχήμασι suspectum. 887 delet Hartungius. 889 ἀποινόδικοι] ἄδικοι Hartungius. 890 κακοῖς Stephanus. ἐκπετάσουσιν corruptum. 891 χορεύματ' ἄτερ τυπάνων Hermannus. 892 Βρομίου Hartungius. 899 οὔποτ' οὔποτ' ἄκραντα Dindorfius. 910 ἀγκαλεῖς Dindorfius. 917 πῶς παισὶ et alterum ἄταν delenda suspicatur N. 919 λέγε λέγε Dindorfius. 929 τόκος] γόνος Ath. IX p. 409 B. 933 αἱματωπὸς N., αἱματωποὺς cod., αἱματῶπας Porsonus. 938 μιᾶς ἐκ χειρὸς Weckleinius. 942 τόξα τῇσδ' N. 946 πάλιν Scaliger, πόλιν cod., μολών Heimsoethius. 947 αὐτοῦ δὲ Dio

Chrys. 32, 94. 956 ἔχει Dobraeus, ἐκεῖ cod. 957 διελθὼν δ' ὥς Kirchhoffius. 962 ἀκοὴν ὑπειπών verba vix sana. 977 sq. ὃ δ' ἐξελίσσων κίονος κύκλῳ ποδὸς πόρευμα δεινόν, παῖδ' ἐναντίον σταθεὶς N. πόρευμα Stephanus, τόρευμα cod. 979 σὸν παῖδ', οὐ Elmsleius. 998 Κυκλωπίοισιν Dindorfius, Κυκλωπείοισιν cod. 1002 ἦλθε καιρὸν Schneidewinus. 1003 ἐπὶ λόφῳ κέαρ verba desperata. 1005 μαργῶντ' ἐπέσχε N., μαργῶντος ἔσχε cod. 1021 τάλανι delendum coniecit N. *Eurip. Stud.* II p. 34. 1023 ὦ δάιε Canter, ὦ δαίς cod., οὐ δαεὶς Kirchhoffius, ὦ τάλαν Dindorfius. 1024 *μοίρᾳ] σᾷ μοίρᾳ Kirchhoffius, σὺν ὁρμᾷ F. G. Schmidtius. 1025 τίνα Dobraeus, ἐς τίνα cod., αἰαῖ τίνα Hartungius, ἓ ἓ τίνα Kirchhoffius, ἐὴ τίνα Dindorfius. 1032 τάδε] τὰ Hermannus, δὲ Elmsleius. 1038 ἀμφὶ delet Elmsleius. 1047—1050 spurios esse suspicatur N. 1055 ἀπολεῖ πόλιν verba interpolata aut corrupta. item laborant quae sequuntur. 1069 ἐξανεγειρόμενος Hermannus. 1073 sq. ἐπὶ κακοῖς ἵν' εἴμ', οὐ φεύγω τάλας N. 1079 ἔμολες ἐκπράξων Matthiae. 1084 ἑτέρων N., ἕτερον cod. 1085 ἀν' αὖ βακχεύσει N., ἀναβακχεύσει cod. 1089 ἅπερ με δεῖ] ἅπερ πάρος coniecit N. 1093 πνεῦμ' ἔχων ἄνω N. 1102 δίαυλον ἐντολαῖς μολών Pierson. 1105 ἀμνημονῶ N., ἀμηχανῶ cod. 1120 et 1121 ante 1118 collocavit N. 1120 εἰς ὕποπτον Dobraeus. 1134 τί πόλεμον; εἰπὲ malit N. 1147 spurium esse probabiliter statuit Paley. 1150 καθαρτὴς αἵματος coniecit N. 1153—1155 ἀλλ' ἐμποδών μοι συγγενὴς φίλος τ' ἐμὸς Θησεὺς ὅδ' ἕρπει, καὶ τεκνοκτόνον μύσος N. 1157 ποῖ] ποῦ N. κακῶν] κακοῖς Kirchhoffius. 1159 φράσον, τί N., φέρ' ἄν τι cod. περιβάλω σκότου νέφος N. 1160 κακοῖς] ἐμοὶ N. 1161 προσβαλὼν Canter, προσλαβὼν cod. ceterum 1161 et 1162 nondum sanati. 1175 γεγῶσαν suspectum. 1181 τίνος Weckleinius. 1196 οὐκ ἂν ἴδοις Elmsleius. 1212 δρόμον Reiskius, βρόμον cod. 1218 προσίλλων coniecit N. φόνον suspectum. 1239 δ' ἔτ' Fixius, δέ γ' cod. 1245 ἔσθ' ὃ προστεθῇ F. G. Schmidtius. 1248 ἀποτυχόντος Schaefer. 1250 ὁ πόλλ' ἀνατλὰς N. 1251 corruptus. 1267 ἐπεισέφρηκε N., ἐπεισέφρησε cod. 1270 ἥβην τε N. 1271 ποτ'] πρὸς Hartungius. 1279 τὸ N., τὸν cod. φόνον] πόνον Reiskius. .1281 οὔτ' ἐμοὶ malit N. 1283 ἢ φίλων ὁμήγυριν coniecit N., sed fortasse φίλων vitiosum. 1288

κληδουχούμενοι corruptum, κηκαδούμενοι temptabat N., κηλιδούμενοι Hermannus. 1297 κάτα τὸν τροχήλατον Herwerdenus. 1298 ἐν δρασμοῖσιν H. Hirzelius. 1299 πρὸς N., καὶ cod. ἄριστον malit N. 1302 βίοτον N., βίον γ' cod. ἀνόσιόν τ' ἐκτημένοι N., ἀνόσιον κεκτημένοι cod. 1304 δῖον N., Ζηνὸς cod. 1307 κάτω κάρα ῥίψασα N. post 1312 quaedam excidisse suspicatur Scaliger. εἰ τόδ' αἰσθάνει, παραινέσαιμ' ἂν μᾶλλον ἀντίσχειν κακοῖς coniecit N. 1316 λέκτρα γ' Reiskius, λέκτρ' ἐν Lobeckius. 1322 τοῦ νόμου χάριν verba suspecta. 1338 sq. versus suspectos notavit N. 1346 δύσφημοι Ruhnkenius. 1349 ταῖς — ὑφίσταται] τὰς συμφορὰς γὰρ ὅστις οὐκ ἐπίσταται θνητὸς πεφυκὼς ὃν τρόπον χρεὼν φέρειν Stob. Flor. 108, 12: quam esse interpolationem perspexit Badhamus in Eur. Ion. ed. Lond. a. 1853 p. XV. 1351 ἐγκαρτερήσων Madwigius, ἐγκαρτερήσω cod., ἐγκαρτερήσας Kirchhoffius. 1356 damnat Herwerdenus. 1358 ὁρᾷς φυγάς N. 1366 spurium iudicat N. 1367 χὠ τεκὼν] οὐχ ἑκὼν ὑμᾶς Reiskius. 1368 ὤνησθε L. Dindorfius. 1383 ἀν' Ἑλλάδα N. 1390 εἰς ταφὰς Reiskius. 1393 ἄθλιοι N., ἀθλίῳ cod. 1394 δακρύων ἅλις N. 1410 οὕτω Hermannus, οὕτως cod. 1414 κεῖνος ἦν Hartungius. 1416 ὡς εἰς] πλὴν εἰς Badhamus. παντὸς ἦμεν ἥσσονες N. 1417 ἂν εἴποις L. Dindorfius, ἔτ' εἴπῃς cod. 1423 αἰσχύναις suspectum. 1426 κεδνῶν πεπᾶσθαι N.

SVPPLICES

V. 1 Ἐλευσίνης Elmsleius. 17 θάψαι] κρύψαι Dindorfius. 17 sq. θέλουσαι τῶνδε μητέρες χθονί, εἴργουσιν οἱ κρ. Kirchhoffius, θελούσας τῶνδε μητέρας τέκνων εἴργουσιν οἱ κρ. malit N. 20 χρείας ὁμοῦ Hartungius. 22 ἵκται Hermannus. 27 μόνῳ Reiskius. 29 προθύσουσ' Reiskius. 38 χθονός suspectum. 58 sq. μελέα 'γὼ φθιμένων Kirchhoffius. 62 θαλερῶν σῶμα ταλαίνας ἄταφον Elmsleius (θαλερὸν et ἀτάφων praetulit N.), θαλερὰ σώματα λάιον τάφον *B*, θαλερῶν σώματα δαρόν τ' ἀτάφων Kirchhoffius. 71 γόος γόων N., γόων γόων libri. 73 sqq. ἴτω ξυνῳδὸς γόοις, | ἴτω ξυναλγῶν κακοῖς | χορός Hartungius. 78 κόσμος] κῆδος Hartungius. 84 sq. corrupti. 84 ἐπίφορόν τι Weckleinius. 85 ἒ ἔ] ἐή Dindorfius. 87 τίνων γόους Hartungius, τίνων γόων

libri, *γόον τίνων* N. 89 *ἠχῆς* N., *ἠχοῦς* libri. 92 *γόων* F. G. Schmidtius, *λόγων* libri. 97 *κουραί τε* Marklandus. 109 *δ' δ' ἀλλὰ* Hartungius. 112 *περᾷς γὰρ — ἰών* Marklandus. 138 *ὑπῆλθε* suspectum, *ἔπεισε* coniecit N. 144 *Πολυνείκους βίᾳ* Herwerdenus. 146 *μάχῃ* Reiskius. 162 et 166 spurios censet Dindorfius. 167 *ἐμέ* N., *ἐμαῖς* libri. 171 sq. *ἔξοροι 'ν ξένῃ πόδα θεῖσαι* Kirchhoffius. 176—183 ut spurios notavit N., 180—183 iam Reiskius damnaverat. 184—192 in suspicionem vocavit Dindorfius. 199 sq. delevit N. 208 *αἴθρον* N., *αἶθον* libri, *αἰθόν τ'* Faber. 212 *καὶ* om. *B* m. pr., *τὰ δὲ* vel *ἢ* Kirchhoffius. 222 *λαμπρόν τε* Elmsleius. 223 *χρὴ* Hartungius. *οὐχὶ σώματα* N. 225 *εἰς φόβους B*. 233 *ἐξάγουσ'* N. 241 *δεινοὶ*] *ἀεὶ* Herwerdenus. *πλέον* Dindorfius, *πλεῖον* libri. 245 *δόξει πόλει* Stob. Flor. 43, 10, *τάξῃ νόμος* coniecit N. 247 *λέγων καλῶν* libri (*καλάν B* m. sec.), *λέγειν ἔχων* N. 249 *ἡμᾶς δ' ἐᾶν* N., *ἡμᾶς λίαν* libri. 250 *ἥμαρτον* Elmsleius. 251 *τῶνδ'* Hermannus. 252 deleverunt Matthiae et Dobraeus. 266 *αὐτὰς ἐχρῆν*] *ἐχρῆν σέθεν* N. 270 *εὐδαιμονεῖν* anonymus in libro *Les papyrus Grecs* (Paris. 1866) p. 105 sq. 273 *τεθνώτων* Heathius, *τε θνατῶν* libri. 274 *ὑπὸ Καδμείοισιν ἀπώλεσα τείχεσι* N. 280 *τιν'* N., *ἤ τιν'* libri. 281 *ἰάλεμον* Dindorfius, *ἰήλεμον* libri. 283 *ἁλικίᾳ* Dindorfius, *ἡλικίᾳ* libri. *τᾷ σᾷ* ut suspecta notavit N. 298 spurium iudicat N. 303 aut corruptus aut ab Euripide alienus. 304 *σ' ἐχρῆν* Kirchhoffius. 305 *τιμωρὸν* Kirchhoffius. *ἥσυχος* Hartungius. 306 *νῦν δ' αὐτὸ σοί τε καὶ πόλει τιμὴν φέρει* Hartungius, *νῦν δ' ἴσθι* (ita Fixius) *σοί τε τοῦτο τίμιον πρέπει* N. 309 *μοῖραν* Herwerdenus. 310 ut spurium notavit N. 314 *χερῶν*] *φρενῶν* Kirchhoffius. 323 *ἐν γάρ τοι* N. 347 *πείθων* N., *πείσων* libri. 352 *ἐκ μοναρχίας* N. 356 *ἀστῶν* Elmsleius, *αὐτῶν* libri. 357 *ἄξω* Heimsoethius. 365—380 multis laborant corruptelis. 369 *πλέον*] *πέρας* Hartungius. 371 *γᾶν δὲ φίλαν* (sic *C*) *τὰν 'Ινάχου* Heathius. 380 *δυστυχῆ τ' ἀεὶ* N., *ἀεὶ τὸν δυστυχῆ* libri. post 380 quaedam excidisse vidit Musgravius. 384 *σεμνὸν* Hermannus. 391 et 392 post 394 collocari voluit Kirchhoffius. utique *καὶ μὴν* ineptum videtur. 396 *εἰδότι* Musgravius, *οἶδ' ὅτι* libri. 398 *ὕπαντα* Hartungius, *ὑπαντᾷ* libri, *ὑπαντὰξ* Elmsleius. 402 *ἀδελφῇ* Herwerdenus. 408 *χὠ πένης ἴσον σθένει* Herwerdenus. ante

414 quaedam intercidisse conicit N. 417 *διοπτεύων* Marklandus. 423—425 spurios iudicat Kirchhoffius. 433 *γεγραμμένων — ἀσθενὴς*] *οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον ἢ νόμοι πόλει καλῶς τεθέντες· ὅ τε γὰρ ἀσθενέστερος* Stob. Flor. 44, 6. 435 sq. quos versus Stobaeus ignorat, eiecit N. 440 *ὁ δ' οὐ θέλων* Hartungius. 441 *τί τούτων ἐστὶν οὐκ ἴσως ἔχον* coniecit N. 442 *αὐθέντης*] *εὐθυντὴς* Marklandus. *χθονός*] *πόλεως* N. 444 sq. *ἐχθρὸν — ἀρίστους* verba ut spuria notavit N. 449 *τομαῖς ἀφαιρῇ* N., *κλῶνάς τ' ἀφαιρῇ* R. Prinzius. *νέων* Kirchhoffius. 451 damnat Kirchhoffius. 452 *καλῶς*] *καλόν* N. 453 *ὅταν τύχῃ* N. 454 *δὲ τοῖς γονεῦσι* vel *δὲ τοῖς τεκοῦσι* Marklandus. *μὴ ζῴην ἐγώ* Hartungius. 455 *νυμφεύσεται* Hermannus. 456 *πρὸς τὰ σ'* Marklandus. 466 *τἀντία* Porsonus, *τἀναντία* libri, *ἐναντία* Heathius, *τἄμπαλιν* N. 470 *ἱκτήρια* N., *μυστήρια* libri. 472 *προσῆκόν γ'* N., *προσήκοντ'* libri. 478 *ἐκ βραχιόνων* verba corrupta, *ἐν βραχεῖ λόγῳ* Hartungius. 485 *δορικανὴς* N. 494 *καὶ*] *θεοῖς* Marklandus. 495 *ὕβρις οὓς ἀπώλεσεν* Barnes, *οὓς ὕβρις ἀπώλεσεν* libri, *οὓς ὕβρεις ἀπώλεσαν* Marklandus, *οὓς ὕβρις διώλεσεν* N. 497 sq. *ὀρθοστάτας ὃς* N., *ὀρθοστάτων ἃς* libri. 508 *ταράξαι* Elmsleius. ante 511 quaedam excidisse suspicatur N. 511 *ὁ*] *σφε* Matthiae. 523 *οὔτε σὺν τοῖσδ'* vel *οὐ σὺν ὅπλοις* Kirchhoffius. 531—536 versus hoc loco incommodi, cf. Moschion. fr. 11. 532 *εἰς τὸ φῶς* Porsonus. 535 *ἐνοικῆσαι μόνον* Toupius. 539 *δεῖ B*, *χρῆν C*. *λαχεῖν*] *τυχεῖν* N. 547 graviter corruptus. 551 *τάχ'*] *τόθ'* Marklandus. 553 *εὐμενὴς ᾖ* N., *εὐτυχήσῃ* libri, *εὐτυχὴς ᾖ* Musgravius. 554 *ὅ τ'* Marklandus, *ὁ δ'* libri. 559 *δόθ'* Kirchhoffius, *δὸς* libri. 564 *σέβας* N., *φάος* libri. 566 *ἐν βραχεῖ σαφῆ* Hartungius, *ἐν βραχεῖ λόγῳ* N. 573 *χἀτέρους ἄθλους ἐγώ* N., *χἀτέρους ἐγὼ πόνους* Herwerdenus. 574 *ἐξαρκεῖν* corruptum. *ἔφυσε τιμωρὸν πατήρ* coniecit N. 577 *πονούσῃ* N., *πονοῦσα* libri. *εὐδαίμονα B* pr. m., *εὐδαιμονεῖ* ed. 578 *ἐν κόνει βάλῃ* Kirchhoffius. 581 *ἐπαρεῖς* Cobetus, *ἐπαίρεις* libri. 582 *ἀλλ' ἀποφθάρηθί μου* N. 594 *ἑνὸς* (*μόνου* N.) *δεῖ* Kirchhoffius, *ἓν δεῖ μόνον μοι* libri. 596 *λέγει γρ. φέρει C*, *τελεῖ* malit N. 604 *στερνοτυπής* Elmsleius. *τόπον*] *πτόλιν* Marklandus. 605 *φανήσονται κτύποι* Brunckius, *κτύποι φανήσονται* libri, *κτύπος φανήσεται* Elmsleius. 606 *τίν' ἂν*

λόγον τάλαινα N., ὦ τάλαινα τίνα λόγον libri. ὦ Hermannus delevit. 614 ἐξεκάλεσσε Barnes. 623 τίς ποτ' αἶσα Reiskius. 640 πυρπνόῳ N. 644 πέπραγεν Pierson. 652 εὐαυγῆ Hemsterhusius. 653 συστρατευμάτων libri, συστρεμμάτων N. 655 ὡς μὲν ἦν λόγος verba corrupta. λόγος in λόχους mutat Kirchhoffius, ὡς ἰδεῖν, λόχους suasit Heimsoethius. 672 θεῖναι Canter. 679 αὖθις αὖ παραιβάταις Hartungius. 689 sq. ἢ τὰς — φορουμένας (ita libri) μάστιγας, αἵματός τε Heimsoethius. excidisse post 689 non nulla coniecit olim N. 690 ῥοαῖς libri. 708 ἐκήδευεν Dindorfius. 712 ὑπ' N., τόδ' libri. 718 ἔτρεψαν Hermannus. 740 θέλοντος] τε δόντος Marklandus, διδόντος Hartungius. 743 αὐτὸς ἀνταπώλετο Dobraeus. 745 τὸ τόξον ἐντείνοντες οἳ N., οἳ τόξον ἐντείνοντες τοῦ libri. 746 interpolatoris esse suspicatur N. 749 διαιρεῖτ' Herwerdenus. 751 εἰρήσεται N. 752 δορός Hermannus. 755 λόχοις Reiskius, δόμοις libri. post 763 unius versus defectum indicavit Hermannus, 764 deleri maluit Lobeckius. 768 τἀνθρώπων κακά N. 769 πόσου Kirchhoffius. 772 εἶμ' ἐπαρῶ Elmsleius, εἶεν αἴρω libri. 786 με τὸ δεῦρ' N. 787 sq. παλαιᾷ πατὴρ ὤφελ' ἁμέρᾳ κτίσαι Bothius. atque ἁμέρᾳ praebent libri. 790 τί μὲν N., τὸ μὲν libri. 793 στερεῖσα Marklandus. 809 δρῶσι κἀμὲ τὰν τάλαιναν Heimsoethius. 816 χερῶν Herwerdenus. 823 δέμας γ'] σῶμ' Heimsoethius. 825 τέκνων delet Hartungius. 828 alterum ἰώ delet Dindorfius. 835 sq. nondum emendati. ἔγημας (ita libri), ἀτάρ σε πολύστονος Οἰδιπόδα | κιχοῦσ' ἦλθ' Ἐρινύς conicit N. 838 sq. verba uncis inclusa delet N. 840 Ἄδραστέ σ' ἱστορῶ Heimsoethius. 842 εἰπὲ δ' Hartungius. 843 sq. ἐπιστήμων γὰρ εἶ, ἰδὼν τὰ τούτων Dobraeus. 849 κενοὶ Grotius, κοινοὶ libri, ἄνοι N. ἀκουόντων] ἐρωτώντων N. 850 πῶς τις (vel τίς γὰρ) N., ὅστις libri, οὔτις Burges in Eur. Tro. p. XII. 858 ἐγώ τε N., ἔγωγε libri. 864 φεύγων] ψέγων Ath. IV p. 159 A, μισῶν idem VI p. 250 E. 870 λέγων N., ἔχων libri. 876 οἶκον] οὐδὲν Weckleinius. 877 χρημάτων πεισθεὶς ὕπο Stob. Flor. 46, 4. 883 πρός τε μαλθακὸν βίον Reiskius, πρὸς τὸ μαλθακὸν βίου libri, καὶ τὸ μαλθακὸν βίου Fixius. 885 ἔχαιρε] ἔβαινε Hartungius. 886 ἵππους τ' ὀχμάζων Herwerdenus. 888 ὁ τῆς κυναγοῦ δ' ἄλλος] ὁ δ' αὖ κυναγοῦ πιστὸς N. 889 παῖς delet Herwerdenus. 894

ἐξεταστὴς Kirchhoffius. 899 ὅσας] ἴσας Canter. 899 sq. interpolatori tribuit L. Dindorfius. 901 ἐν βραχεῖ φήσω λόγῳ N. 902 λαμπρός] δεινός Schol. Il. Δ, 400. 903 σοφός Valckenarius, σοφά libri. ipsum versum damnat Porson. 904—908 delet Dindorfius. 914 διδακτόν Stob. Flor. 1, 5. 916 τις] παῖς Valckenarius. 917 παιδεύσετε Hermannus. 932 δ' δρᾶν σε βούλομαι Marklandus. 944 ἠλλοιωμένους suspectum. 945 πικρὰ γὰρ ὄψις Reiskius, πικραὶ γὰρ ὄψεις libri. αἷμα κἀτειλαὶ νεκρῶν Toupius parum probabiliter, καμάτῳ πέλει νεκρῷ *B* pr. m., χᾶμα τῷ τέλει νεκρῷ *C*. 947 sq. μένειν — Θησεύς ut suspecta notavit N. 950 τί] σὺ Marklandus. 960 et 968 nondum sanati videntur. 967 δυστηνοτάτως Reiskius, δυστηνότατος libri. videtur alia requiri medela. 969 κρινομένη Reiskius, κρινομένα Dindorfius, ἀριθμουμένη libri. 974 καὶ] κοὐ Hartungius. 975—977 versui 971 subicit Hartungius. 980 δὴ vitiosum, τάσδ' ἐσορῶμεν coniecit N. 984 τοῦ καπφθιμένου Elmsleius, τὴν τοῦ φθιμένου Erfurdtius. 990—1030 versus graviter corrupti. 994 ὄρφνας Hermannus, ὀρφναίας libri. 999 τε] τὰς Hartungius. 1006 ἅδιστος Dindorfius. 1008 τάδε δὴ κραίνοι *B*. 1010 δύης θησαυρόν Musgravius. ἔνθ' ἔνεστι Canter, ἔνθεν (ἔνθ' *B* pr. m.) ἐστι libri. 1014 ποδός· ἀλλὰ τῆς] ποδὸς ἅλματι Hermannus. 1021 πέλας χρῶτα χροῒ θεμένα Hartungius. 1022 Φερσεφόνας Hartungius. 1025 πόθεν δή, τίνες εὐναὶ Hartungius. 1026 εἰν Ἄργει Kirchhoffius. 1027 ἐμοῖς addidit Hartungius. 1028 ὡς ὅδ' Hartungius, ὅσος vel ὁ σὸς libri. 1030 γενναίας ἀλόχῳ ψυχᾶς Ald., γενναίας ψυχᾶς ἀλόχου Hartungius. 1038 δ' Reiskius, τ' libri. 1044 εἰ κατείδετε Elmsleius, εἰ κάτισθ' ὅπου Herwerdenus. 1048 αὔρα] αὐδή Reiskius. 1049 ὑπεκβᾶσ' Kirchhoffius. χθόνα vitiosum. ἤλυθες τήνδ' εἰς πέτραν conicit N. 1064 σαθρόν suspectum. 1070 οὐ φίλως Herwerdenus. 1074 ἒ ἔ] ἐή Dindorfius. 1082 ἐν νόμοις N., ἐν δόμοις libri. 1086 τυχόντες N., λαχόντες libri. 1089 κἀξεπειράθην τέκνων libri. εἰ δ' εἰσιδὼν τόδ' ἐξεπειράθην σαφῶς Hartungius, εἰ δ' ᾐσθόμην τε κἀξεπειράθην τόδε Heimsoethius, εἰ δ' αὐτὸς ἤδη κἀξεπειράθην μαθών N. 1101 κατεῖχε χερσίν· οὐδὲν ἥδιον πατρὶ Herwerdenus, κατεῖχε· πατρὶ δ' οὐδὲν ἥδιον πέλει Hermannus. 1102 ἀρσένων δὲ μείζονες] μείζονες γὰρ ἀρσένων malit N.

1105 τε Marklandus, δὲ libri. 1112 ὠφελῶσι γῆν Plut. Mor. p. 110 C, ὄφελος ὦσι γῇ Bernhardy, ὠφέλουν πόλιν (πόλις γρ. πάλιν C) libri. 1118 ζώσης μέτρα δὴ Musgravius. 1119 κατατριβομένης vel κατατρυχομένης N. 1120 θνητοῖς Dindorfius, θνατοῖς libri. 1124 πυρᾶς Marklandus, πυρὸς libri. 1125 ἀλγέων ὕπο Fixius. 1135 ἐμῶν τόκων nescio quis. 1137 ματρὸς] μαστῶν Marklandus. 1139 εἰσί μοι πάτερ (μᾶτερ τέκνα m. sec.) B, εἰσί μοι πᾶτερ (supra scriptum παῖδες) τέκνα C, εἰσί σοι, μᾶτερ, τέκνα Ald., εἰσί μοι γεννάτορες Heimsoethius. 1143 μῶν N., σὺ μὲν libri. σοῦ κλύεις τέκνου Heimsoethius, σῶν (τῶν σῶν C) κλύεις τέκνων libri. 1146 ἐξέλθοι Heimsoethius. 1148 γόων] πόνων F. G. Schmidtius. τύχας] δύας N. 1150 δέξεται νάπος Heimsoethius. 1151 ἐν addidit Marklandus. χαλκέοις ὅπλοισι Elmsleius. 1157 δύστονα δ' ἄχη ματρί τ' ἔλιπεν Heimsoethius. 1160 σποδόν] σποδὸν τέκνου Hermannus. 1171 δ' N., θ' C, om. B. 1180 damnat Czwalina. 1182 ἔστω Lentingius. 1183 τούσδ'] τῆσδ' Marklandus. 1184 ὠφελεῖν τὰ σά Musgravius, ὠφελεῖν πόλιν Reiskius. 1194 sq. ἔλθωσιν χθόνα et πρόσθεν Ἀργείων πόλιν Kirchhoffius. 1205 δαΐξῃς σφάγια F. G. Schmidtius. καὶ ῥέξῃς φόνον Dindorfius. 1213 τάδ' εἶπον] τάδ' αὐδῶ N. 1228 μ' ἂν ὀρθοῖς Kirchhoffius.

Hesychius ἀναδρομαί nomen ex hac fabula affert, cf. Eur. fr. 850.

HIPPOLYTVS

Argum. p. 414, 2 γῆς suspectum. ἐγκαταστήσεσθαι N., ἐγκαταστήσασθαι libri. 3 ἐν Θήβαις κεῖται vel ὑπόκειται ἐν Θήβαις libri. 6 καὶ] ὁ καὶ N.

V. 19 προσπεσὼν suspectum. ὁμιλίαν Porsonus. 27 κατείχετο Monkius, κατέσχετο libri. 31 καθείσατο Musgravius, καθίσατο N., ἐγκαθίσατο vel ἐγκαθείσατο libri. 32 et 33 damnat Blomfieldus. 32 ἔκδημον deteriores libri. 33 ὠνόμαζον Meinekius, ὑμνήσουσιν Valckenarius. 34 λείπει πόλιν L. a Sybel. 38 καὶ πεπληγμένη Chr. pat. 355 et 749. 41 τῇδ' N., τόνδ' libri. 63 Ζανὸς γένεθλον verba spuria censet N. 67 damnat N. 68 ναίουσ' N. εὐπατέρει' ἀν' Gaisfordus, εὐπατέρειαν libri. 68 sq. οἶκον Ζανὸς πολύχρυσον N., αὐλὰν Ζανὸς πολύχρυσον οἶκον libri. 70—72 χαῖρε χαῖρέ

μοι, ὦ κόρα, | *καλλίστα κατ' Ὄλυμπον* N. nisi forte spurii sunt isti versus iudicandi cum Hermanno. 76 *ἀλλὰ παρθένοι* Weilius. 77 *ἐαρινῇ* Schol. 78 *Αἰδὼς* suspectum. 79—81 damnat Dindorfius. 79 *διδακτὸν*] *ἄναγνον* temptabat N. 89 *βουλεύσοντος* N. 91 *ὅς*] *ὡς* N. 105 *οἷον* N., *ὅσον* libri. 115 damnat Brunckius. *δούλοις θεῶν* Weilius. 126 *φάρεα πορφύρεα* Hermannus. 130 *δεσποίνας* AE. 132 *κοίτᾳ* om. AE. *ἔντοσθεν ἔχειν* plerique libri. verba nondum sanata. 141 *οὐ γὰρ* Lachmannus, *σὺ γὰρ* libri. 144 *φοιτᾷς ἢ ματρὸς ὀρείας* Bothius, *ἢ ματρὸς οὐρείας* (vel *ὀρείας*) *φοιτᾷς* (vel *φοιταλέου*) libri. 145 *οὐδ'* Lachmannus, *σὺ δ'* libri. 147 *ἀνίερος ἀθύτων*] *ἄθυτος ἀνίρων* Weilius. 149 *χέρσου* Dindorfius. 158 *φάμαν* Dindorfius, *φήμην* vel *φήμαν* libri. 163 *ἀμαχανία* Dindorfius. 178 *λαμπρὸς* AE, *λαμπρὸν* ceteri. 183 *ταχὺ δ' ἀσχάλλεις* Vsener. 189 *χειροῖν* Porsonus. *πόνος*] *κόπος* L. a Sybel. 192 *τοῦ ζῆν*] *τούτου* Schol. Ar. Rau. 1082. 196 spurium censet Weckleinius. 201 *κεφαλᾶς* Dindorfius, *κεφαλῆς* libri. 213 sq. et 225—227 sedem mutare recte iubet O. Iahnius in *Herm.* vol. 2 p. 250 sq. 218 *ἐγχριμπτομένα* ABE. cf. Plut. Mor. p. 52 C et 959 C. 224 suspectus Dindorfio. 228 *δέσποινα δίας* A*B*, *λείας δέσποιν'* Weilius, *δέσποιν' ὁμαλᾶς* Heimsoethius. 233 *θῆρας* AB. 234 *πόθεν* A*B* cum Phot. Lex. p. 305, 14. 263 *τῇ τ' εὐσοίᾳ* N., *τῇ θ' ὑγείᾳ* (vel *ὑγιείᾳ*) libri. 268 *δυστήνου* Schenkelius. 271 *ἐλέγχους* N., *ἐλέγχουσ'* libri. 272 *τῶνδε πημάτων ἔφυ*] *πημάτων προσέπτατο* N. 276 *ποίας ὑπ' ἄτης κατθανεῖν* N. 288 *ἀλλ' ὦ B*, quod praestare videtur. 302 *ἴσον γὰρ ἴσμεν* Fr. G. Schmidtius. 304 sq. *μέντοι* et *αὐθαδεστέρα γίγνου θαλάσσης* aut spuria aut corrupta censet N. 312 *τοῦδ' αὖθις ἀνδρὸς* E. 324 *ἐν δὲ σοὶ*] *οὐδὲ σοῦ* Duportus et Scaliger. 328 *σοῦ γ' ἀμπλακεῖν* Hartungius, *σὲ μὴ εὐτυχεῖν* N. 330 et 332 versuum ordinem mutari iubet Hirzelius. 331 *ἐσθλῶν αἰσχρὰ* libri plerique. 341 *τρίτη τ'* N., *τρίτη δ'* libri. *ὡς*] *ὧδ'* Elmsleius. 343 *οὐ νεωστὶ*] *γρ. καὶ νεωστὶ* Schol. 345 *ἀμὲ χρῇς* N., *ἀμὲ χρὴ* vel *ἄμ' ἐχρῆν* libri. 347 *λέγουσ' ἐν ἀνθρώποις* Reiskius, *λέγουσιν ἐν βροτοῖς* Weilius. 348 *ἄλγιστόν θ' ἅμα* d. aut hoc probandum aut *ἀλγεινὸν δ' ἅμα* scribendum censet N. 349 *ἄρ'* N., *ἂν* libri. *ἦμεν* Cc, *εἶμεν* al. 354 *οὐκ ἔτ' ἀνάσχετά* BC, unde *οὐκέτ' ἀνσχέτ'* conicere pos-

sis. 363 *πάθη μέλεα θρευμένας* Dindorfius. 364 *σᾶν φίλα* Elmsleius, *σὰν φιλίαν* (*φίλαν B*) libri, *σᾶν σ' ἔρον* Weilius. 369 corruptus videtur. 371 *οὐκέτ' ἔσθ' ὅτι φθίνεις τέχνα* Herwerdenus. 375 *ἄλλως*] *ἄυπνος* N. 378 *κάκιον*] *τὰ χεί-ρον'* Weilius. 378 sq. *πράσσειν τὰ πλεῖον', ἀλλὰ τῇδ' ἀθρη-τέον* N. 383 *ἄλλην τιν' ἄλλος. εἰσὶ δὲ φθοραὶ βίου* Th. Gomperzius. *εἰσὶ δὲ φθοραὶ* iam Weilius agnoverat. 388 *προγνοῦσ'* E. 407 *ὡς*] *ὥστ'* AE. 419 *ἀποκτενεῖ* ACd. 426 *τοῦτό φασ'*] *φασὶ τοῦθ'* Stob. Flor. 90, 11. 437 corruptum, 438 spurium censet N. 441 *οὔ τἄρα λύει* Valckenarius, *οὔτ'* (vel *οὐκ*) *ἄρα γ' οὐ δεῖ* libri, *ποῦ τἄρα ποῦ δεῖ* temptabat N. 442 *ὅσοις μέλουσιν* Hartungius. 443 *φορητόν* Stob. Flor. 63, 5. 462 *εὖ φρονεῖν* ABCc et Schol. 468 *ἢ κατηρεφεῖς δό-μους* Hartungius, *εὖ κατηρεφῆ δοκοῖς* Weilius. 469 *κανὼν* (sic iam Marklandus) *ἀκριβώσει' ἂν* Valckenarius elisionem inferens a tragoedia alienam. 478 *εἰ δ' εἴσ' ἐπῳδαὶ* Herwerdenus. 484 *ψόγων* Weilius, *λόγων* libri. 491 post *τἀνδρός* punctum ponebatur. *ὡς τάχος*] *ὡς ἔχει* Dindorfius. 494 et 495 ut spurios notavit N. 496 *πῶς ἦγον* N., *προσῆγον* libri. 500 spurium censet N. 503 *σε* Porson, *γε* libri. *ἃ μή σε* Schenkelius, *μὴ νῦν γε* Hense. *εὖ λέγουσ' ἃ μὴ καλά* Weilius. 504 *οὐ* N., *εὖ* libri. 506 *ἀναλωθήσομαι* vix sanum, *ἀνειληθήσομαι* coniecit Weilius. 507 *χρὴ μὲν* N. 513—515 delevit N. 526 *ἱεὶς* N., *στάζεις* libri, *στάξας* Weilius. 540 *φίλτατον* Kirchhoffius. 543 sq. *ἱέντα συμφορᾶς θνατούς* N. 547 *ἄνανδρον* suspectum. 549 sq. nondum videntur restituti. 552 *φονίοις ὑφ' ὕμνοισιν* Weilius. 557 *συνειδεῖτ'* N., *συν-είπετ'* vel *συνείποιτ'* libri. *ἔρδει* N., *ἕρπει* libri. 561 *νυμ-φευσαμένα* Kirchhoffius. 566 *δεινὸν*] *καινὸν* N. *ἐν δόμοισί σοι* Elmsleius. 586 *ὅπα* Schol., *ὅπα* libri, *ὅτου* mallt N. 593 *τὰ κρύπτ' ἀμπέφηνε* Weilius. 594 delet Hartungius. 597 *φίλως*] *μὲν* addunt ABCd. *φίλως μέν, οὐ καλῶς δ' ἰωμένη νόσον C*. 621 *ἢ χαλκὸν ἢ σίδ. ἢ χρυσοῦ βάρος BC* cum Stob. Flor. 73, 30. 625 sq. ut spurios notavit N. 634 *ἔχει δ' ἀνάγκην πᾶς ὁ κηδεύσας· κεδνοῖς* Heimsoethius. 638 *ἀνωφελὴς* suspectum. *ἀλλὰ νωχελὴς* temptabat N. 640 *μηδ' ἐμοῖσιν ἐν δόμοις* mallt N. 641 *πλεῖον'* Dindorfius, *μεῖζον* N. sed fortasse 640 et 641 a poeta alieni sunt. 649 *ἔνδον νῶσιν* Weilius, *ἐννοοῦσιν* Weckleinius. 658 *οὐ τἂν ἐπέσχον*

Weckleinius. 659 ἐκδημῇ Herwerdenus. 665 ἀεὶ ψέγειν Heimsoethius. 666 Euripide indignum censet N. 670 τίν' αὖ N., τίνα libri. αἵ λόγου N., ἢ λόγους (vel λόγον) libri. 671 δόλοις N., λόγους (vel λόγου) libri. 678 πόρον Kayser. 680 τέχνῃ N., τέχναι vel τέχνη libri. 683 σε G. Wolffius, σ' ὁ libri. 696 aut corruptum aut spurium iudicat N. 703 συγχωρεῖν suspectum. λόγους ACc. 715 προσκοποῦσ' Monkius, περινοοῦσ' N. 716 δῆτα vitiosum, μοῦνον coniecit N. 718 αὐτὴ δ' Canter, αὐτή τ' libri. 732 ἀλιβάτοις Monkius. 741 αὐγάς] παγάς vel ἄχνας Herwerdenus, στάγας Weilius. 749 Ζανὸς Monkius, Ζηνὸς libri. παροίκοις N., παρὰ κοίταις libri. 750 ἵν' ἁ βιόδωρος Valckenarius, ἵνα βιόδωρος E, ἵν' ὀλβιόδωρος ceteri libri. 751 θνατοῖς Brunckius. 757 ὄνασιν suspectum. 760 ἐπὶ] εἰς Monkius. 772 δαίμονάς τ' εὐνᾶν Weilius. 776 πάντες om. A. ἰοὺ ἰού, βοηδρομεῖθ' ὅσοι πέλας (deleto δόμον) N. 786 ἐκτείνοντες al. 789 manifesti vitii medela incerta. ἤδη γὰρ οἷα νεκρὸν ἐκτείνουσί νιν coniecit N. ante 790 aliquot chori versus intercidisse conicit Weckleinius. 790 γυναῖκες ἴστε] ἄκουε σῖγα N. cf. Anecd. Bekk. p. 372, 13 sive Soph. fr. 1010. 791 ἠχὴ N., ἠχὼ libri. 795 ἔστ' ἂν AB. βίοτός ἐστιν, ἀλλ' ὅμως N. 802 ἀγχόνης] ἀρτάνης Georgius Lecapenus in Matthaei Lect. Mosq. I p. 59. quae vera videtur lectio. 809 ἐκλύσαθ' ἁρμούς, ὡς ἴδω δυσδαίμονα secundum libros scribendum et 810 delendum censet N. 813 τόλμας] φεῦ τόλμας N. βιαίῳ Elmsleius. 814 συμφορᾷ] σὺν πάθεϊ Weilius. 814 sq. σᾶς πάλαισμα μελέας χερός Enger. 817 πόλις suspectum. 818 ἐμοῦν] ἐγὼ N. τύχα] δαῖμον Weilius. 819 ἐπεστάθη Weilius. 834 ἤλυθεν Heimsoethius, ἦλθε δὴ libri. 837 μετοικεῖν θανὼν ὁ τλάμων σκότῳ Enger. θανὼν in συνὼν mutabat Reiskius. 840 τίνος κλύω libri, τοῦ δὲ κλύω Enger. 841 γύναι σὰν τάλαινα κραδίαν ἔβα N., γύναι σὰν ἔβα (ἐπέβα AEc) τάλαινα καρδίαν libri. κραδίαν iam Kirchhoffius suaserat. 848—850 probabiliter restitui vix poterunt. 851 ἀστερωπὸν σέλας Iacobsius, ἀστερωπὸς σελάνα libri. 856 ἐκ φίλης δέρης Weckleinius. 860 λέκτρα γὰρ vitiosa videntur verba. 861 δώμαθ' ἥτις AC. 866 τοῦτο δ' αὖ N., ὡς τόδ' αὖ Weilius. 868 εἴη τυχεῖν verba vitiosa. 871—873 ut suspectos notavit N. 875 et 876 transponit Weilius. 883 sq. καθέξω δυσεκπέρατον κακόν N.

892 *αὐτὸς ἀμπλακών, ἣν μὴ πίθῃ* N. 896 *σέβων ἀράς* N. 897 *χώρας*] *γῆς* C, cf. *Eurip. Stud.* II p. 36. 903 *ἐφ' ᾧ τὰ νῦν* Chr. pat. 844, *ἐφ' ᾧ νυν* C, *ἐφ' ᾧτινι* vitiose alii libri. 911 post v. 913 collocari iussit Marklandus. 914 *φίλους σε* N. 916 *πολλὰ μανθάνοντες* Marklandus, *πολλὰ μαστεύοντες* Weilius. 940 sq. *θεοῖσιν εὔχεσθαι χρεὼν ἄλλην πορίζειν γαῖαν* coniecit N. ex Schol. 946 *ἐλήλυθα* Musgravius, *ἐλήλυθας* libri. 952 *σίτοις νυν αὔχει* temptabat N. 953 *ἰὼν καπήλευ'* N. 954 *βάκχευε*] *ἅγνευε* N. *πολλῶν*] *πολιῶν* Musgravius. 961 *τῆσδ' ἂν*] *νεκροῦ* Weilius. 969 *χαράξῃ* N. 970 iure damnari videtur ab Hirzelio. 979 *θαλάσσης* al. 983 *σύντασίς τε* Herwerdenus. 993 *οὐκ* Marklandus, *κοὐκ* libri. 1003 *ἁγνὸν ἐς τόδ' ἡμέρας* Chr. pat. 521. 1014 sq. versus absurdos praeeunte Weilio deleverit N. 1019 sq. damnat Hirzelius. 1021 *ἕν γ' οὐ* Valckenarius. 1024 *εἶλες* Reiskius. 1026 *γάμων*] *λεχῶν* N. 1029 damnavit Valckenarius. *χθονός* pro *χθόνα* scribi voluit Boissonadius. 1032 *τί* N., *εἰ* libri. 1034 sq. ut spurios notavit N. 1041 *θαυμάζω, πάτερ*] *θαυμάσας ἔχω* N. 1045 *εὖ κἄξιον* N. 1046 post 1048 collocat Weilius. 1049 delet Bergkius, 1050 N. 1070 *χωρεῖ πρὸς ἧπαρ* Valckenarius. 1086 *ἐμοῦ τεθίξεται* A. 1091 *ὅπως φέρω* N. 1101 *ταῦτα συνδοκεῖ* Weilius. 1112 *τύχαν* suspectum. 1118 *βίου* Hartungius. 1122 *ἀστέρ' Ἀθάνας*] *ἀστέρα γαίας* Hartungius. 1129 *ὠκυπόδων μέτα θῆρας ἔναιρεν* Blomfieldus, *ὠκυπόδων ἐπέβας* (vel *ἐπέβα*) *θεᾶς μέτα θῆρας ἐναίρων* libri. *θεᾶς* iam Brunckius deleverat. 1140 *νυμφιδίων* Wakefieldus, *νυμφίδια* libri. 1145 *ἀνόνατα· φεῦ*] *ἄρ' ἀνόνατα* Dindorfius. 1147 *συζυγίαι Χαρίτων* Reiskius, *ζύγιαι Χάριτες* Dindorfius. 1151 *ὀπαδῶν* Chr. pat. 1860. 1179 *ἐπ' ἀκτάς* Kirchhoffius. 1189 *αὐταῖσιν* corruptum. *πόδας*] *πόδα* al., *πόδε* Kirchhoffius. 1194 sq. *κἂν τῷδ' ὁμαρτῇ κέντρον — πώλους ἐπῆγε* N. 1195 *ἐφ' ἅρματος* BcC, *ἐφ' ἅρματι* CE, *ὑφ' ἅρματος* *B*, *ἐφάσκομ* A pr. m., *ἄκασχ' ὁμοῦ* restituendum censet N. 1197 *εὐθύ τ' Ἄργους* Blaydes. 1201 *ἠχὴ* N. 1208 *Σκείρωνος ἄκρας* Luzacius, *Σκειρωνίδ' ἄκραν* Kirchhoffius. 1214 *ἐξανῆκε* Blaydes. 1216 *ἀντεφθέγξατ'* Ac et Chr. pat. 858. 1217 *θέαμα κρεῖσσον ὀμμάτων* Chr. pat. 859, quod praestat. 1219 *ἱππικοῖσιν* Valckenarius, *ἱππικοῖς ἐν* libri. 1224 *οὔτι* N., *οὔτε* libri. 1225 ut spurium notavit

N. 1226 ἐπιστρέφουσαι N. 1247 ἔκρυφθεν suspectum. ἵπποι δὲ φροῦδοι N., ὄχος δ' ἐκρύφθη Weilius. τέρας] κάρα *BC*. 1266 et 1267 inverso ordine habentur in BE. 1270 ἀμφιβάλλων Hartungius. 1272 ποτᾶται 'πὶ N., ποτᾶται δ' ἐπὶ libri. 1274 Ἔρως delet Seidler. μαινομέναν κραδίαν Valckenarius. 1276 χρυσοφαὲς βέλος coniecit N. 1289 ἔσχες libri. φανερὰ δ' εἷλέν σ' ἄτη Dobraeus. 1294 ἐν ἀγαθοῖς libri meliores, ἐν χρηστοῖς Weilius. 1295 τλητὸν N., κτητὸν libri. 1302 spurium censet N. 1303 πληγεῖσα Valckenarius, δμηθεῖσα Weilius. 1311 γραφὰς ἔτευξε E. 1314 ὡς ἀνοιμώξει N. 1315 ἔχων σαφεῖς E, quod praestat. 1317 ἐχθρῶν B m. sec. et Elmsleius. 1326 ἔνεστι E. 1336 ἀνάλωσεν libri. 1337 λόγων suspectum. 1346 καταληπτόν vitiosum. 1351 κεφαλῆς Dindorfius, κεφαλᾶς libri. 1374—1388 restitui vix poterunt. 1386 ἀνάλγητον cum Weilio aut ἀνάλγητος malit N. 1403 Κύπρις] μία Valckenarius. 1416 ζόφῳ Ea. 1417 θεοῖς ἄτιμον Weilius. 1439 delet Cobetus. 1448 ἐκτραπεὶς φρένα Heimsoethius. 1451 παρθένον N. ex Diphil. Com. 4 p. 388, Ἄρτεμιν libri. 1453 ὦ χαῖρε καὶ ζῇ N., ὦ χαῖρ' ἀεὶ σύ F. G. Schmidtius, ὦ χρηστὲ καὶ σύ Weilius. 1465 sq. versus obscuri et corrupti.

ADDENDA

Hec. 145 Ἀγαμέμνονος ἵζ' ἱκέτις γονάτων Deventeri est coniectura (Spec. litt. inaug. de interpolat. quibusdam in Soph. trag. Lugd. Bat. 1851 p. 63). Or. 119 ἄνωχθί νιν N. Phoen. 1590 sq. οὐκ ἄν ποτε — εὖ πρᾶξαι πόλιν Blaydes in Soph. Phil. 611.

CORRIGENDA

Vol. I p. LXIV v. 10 *ab imo scribendum* ἵν' ἄλλος — τάδε *Alc.* 792 πιθοῦ *Iph. A.* 1063 Θεσσαλίᾳ.



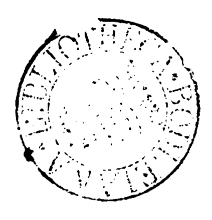




ΑΛΚΗΣΤΙΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΠΟΛΛΩΝ.
ΘΑΝΑΤΟΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.
ΑΛΚΗΣΤΙΣ.
ΑΔΜΗΤΟΣ.
ΕΥΜΗΛΟΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
ΦΕΡΗΣ.
ΘΕΡΑΠΩΝ.



ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀπόλλων ᾐτήσατο παρὰ τῶν Μοιρῶν ὅπως ὁ Ἄδμητος τελευτᾶν μέλλων παράσχῃ τὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἑκόντα τεθνηξόμενον, ἵνα ἴσον τῷ προτέρῳ χρόνον ζήσῃ. καὶ δὴ Ἄλκηστις ἡ γυνὴ τοῦ Ἀδμήτου ἐπέδωκεν 5 ἑαυτήν, οὐδετέρου τῶν γονέων ἐθελήσαντος ὑπὲρ τοῦ παιδὸς ἀποθανεῖν. μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς συμφορᾶς ταύτης γενομένης Ἡρακλῆς παραγενόμενος καὶ μαθὼν παρά τινος θεράποντος τὰ περὶ τὴν Ἄλκηστιν ἐπορεύθη ἐπὶ τὸν τάφον καὶ τὸν Θάνατον ἀποστῆναι 10 ποιήσας ἐσθῆτι καλύπτει τὴν γυναῖκα, τὸν δὲ Ἄδμητον ἠξίου λαβόντα αὐτὴν τηρεῖν. εἰληφέναι δὲ αὐτὴν πάλης ἆθλον ἔλεγε. μὴ βουλομένου δὲ ἐκείνου ἔδειξεν ἣν ἐπένθει.

Ἄλκηστις ἡ Πελίου θυγάτηρ ὑπομείνασα ὑπὲρ τοῦ 15 ἰδίου ἀνδρὸς τελευτῆσαι, Ἡρακλέους ἐπιδημήσαντος ἐν τῇ Θετταλίᾳ διασώζεται, βιασαμένου τοὺς χθονίους θεοὺς καὶ ἀφελομένου τὴν γυναῖκα. παρ' οὐδετέρῳ κεῖται ἡ μυθοποιία. τὸ δρᾶμα ἐποιήθη ιζ'. ἐδιδάχθη ἐπὶ Γλαυκίνου ἄρχοντος τὸ λ. πρῶτος ἦν Σοφοκλῆς, 20 δεύτερος Εὐριπίδης Κρήσσαις, Ἀλκμαίωνι τῷ διὰ

Ψωφῖδος, Τηλέφῳ, Ἀλκήστιδι. τὸ δὲ δρᾶμα κωμικωτέραν ἔχει τὴν καταστροφήν. ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν Φεραῖς μιᾷ πόλει τῆς Θετταλίας. συνέστηκε δὲ ὁ χορὸς ἔκ τινων πρεσβυτῶν ἐντοπίων, οἳ
5 καὶ παραγίνονται συμπαθήσοντες τῇ Ἀλκήστιδος συμφορᾷ. προλογίζει ὁ Ἀπόλλων. εἰσιδ' ἐχορηγοί. τὸ δὲ δρᾶμά ἐστι σατυρικώτερον ὅτι εἰς χαρὰν καὶ ἡδονὴν καταστρέφει. παρὰ τῶν γραμματικῶν ἐκβάλλεται ὡς ἀνοίκεια τῆς τραγικῆς ποιήσεως ὅ τε Ὀρέστης καὶ ἡ
10 Ἄλκηστις, ὡς ἐκ συμφορᾶς μὲν ἀρχόμενα, εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καὶ χαρὰν λήξαντα, ἅ ἐστι μᾶλλον κωμῳδίας ἐχόμενα.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΑΛΚΗΣΤΙΣ.

ΑΠ. Ὦ δώματ' Ἀδμήτει', ἐν οἷς ἔτλην ἐγὼ
θῆσσαν τράπεζαν αἰνέσαι θεός περ ὤν.
Ζεὺς γὰρ κατακτὰς παῖδα τὸν ἐμὸν αἴτιος
Ἀσκληπιόν, στέρνοισιν ἐμβαλὼν φλόγα·
οὗ δὴ χολωθεὶς τέκτονας Δίου πυρὸς 5
κτείνω Κύκλωπας· καί με θητεύειν πατὴρ
θνητῷ παρ' ἀνδρὶ τῶνδ' ἄποιν' ἠνάγκασεν.
ἐλθὼν δὲ γαῖαν τήνδ' ἐβουφόρβουν ξένῳ,
καὶ τόνδ' ἔσωζον οἶκον ἐς τόδ' ἡμέρας.
ὁσίου γὰρ ἀνδρὸς ὅσιος ὢν ἐτύγχανον, 10
παιδὸς Φέρητος, ὃν θανεῖν ἐρρυσάμην,
Μοίρας δολώσας· ᾔνεσαν δέ μοι θεαὶ
Ἄδμητον ᾅδην τὸν παραυτίκ' ἐκφυγεῖν,
ἄλλον διαλλάξαντα τοῖς κάτω νεκρόν.
πάντας δ' ἐλέγξας καὶ διεξελθὼν φίλους, 15
πατέρα γεραιάν θ' ἥ σφ' ἔτικτε μητέρα,
οὐχ ηὗρε πλὴν γυναικὸς ὅστις ἤθελε
θανεῖν πρὸ κείνου μηδ' ἔτ' εἰσορᾶν φάος,
ἣ νῦν κατ' οἴκους ἐν χεροῖν βαστάζεται
ψυχορραγοῦσα· τῇδε γάρ σφ' ἐν ἡμέρᾳ 20
θανεῖν πέπρωται καὶ μεταστῆναι βίου.

ἐγὼ δέ, μὴ μίασμά μ' ἐν δόμοις κίχῃ,
λείπω μελάθρων τῶνδε φιλτάτην στέγην.
ἤδη δὲ τόνδε Θάνατον εἰσορῶ πέλας,
ἱερῆ θανόντων, ὅς νιν εἰς Ἅιδου δόμους 25
μέλλει κατάξειν· σύμμετρος δ' ἀφίκετο,
φρουρῶν τόδ' ἦμαρ ᾧ θανεῖν αὐτὴν χρεών.

ΘΑ. ἆ ἆ·
τί σὺ πρὸς μελάθροις; τί σὺ τῇδε πολεῖς,
Φοῖβ'; ἀδικεῖς αὖ τιμὰς ἐνέρων 30
[ἀφοριζόμενος καὶ καταπαύων].
οὐκ ἤρκεσέ σοι μόρον Ἀδμήτου
διακωλῦσαι, Μοίρας δολίῳ
σφήλαντι τέχνῃ; νῦν δ' ἐπὶ τῇδ' αὖ
χέρα τοξήρη φρουρεῖς ὁπλίσας, 35
ἣ τόδ' ὑπέστη πόσιν ἐκλύσασ'
αὐτὴ προθανεῖν Πελίου παῖς.

ΑΠ. θάρσει· δίκην τοι καὶ λόγους κεδνοὺς ἔχω.
ΘΑ. τί δῆτα τόξων ἔργον, εἰ δίκην ἔχεις;
ΑΠ. σύνηθες ἀεὶ ταῦτα βαστάζειν ἐμοί. 40
ΘΑ. καὶ τοῖσδέ γ' οἴκοις ἐκδίκως προσωφελεῖν.
ΑΠ. φίλου γὰρ ἀνδρὸς συμφοραῖς βαρύνομαι.
ΘΑ. καὶ νοσφιεῖς με τοῦδε δευτέρου νεκροῦ;
ΑΠ. ἀλλ' οὐδ' ἐκεῖνον πρὸς βίαν σ' ἀφειλόμην.
ΘΑ. πῶς οὖν ὑπὲρ γῆς ἐστι κοὐ κάτω χθονός; 45
ΑΠ. δάμαρτ' ἀμείψας, ἣν σὺ νῦν ἥκεις μέτα.
ΘΑ. κἀπάξομαί γε νερτέραν ὑπὸ χθόνα.
ΑΠ. λαβὼν ἴθ'· οὐ γὰρ οἶδ' ἂν εἰ πείσαιμί σε.
ΘΑ. κτείνειν γ' ὃν ἂν χρῇ; τοῦτο γὰρ τετάγμεθα.
ΑΠ. οὔκ, ἀλλὰ τοῖς μέλλουσι θάνατον ἐμβαλεῖν. 50
ΘΑ. ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν.
ΑΠ. ἔστ' οὖν ὅπως Ἄλκηστις εἰς γῆρας μόλοι;
ΘΑ. οὐκ ἔστι· τιμαῖς κἀμὲ τέρπεσθαι δόκει.

ΑΠ. οὔτοι πλέον γ' ἂν ἢ μίαν ψυχὴν λάβοις.
ΘΑ. νέων φθινόντων μεῖζον ἄρνυμαι γέρας. 55
ΑΠ. κἂν γραῦς ὄληται, πλουσίως ταφήσεται.
ΘΑ. πρὸς τῶν ἐχόντων, Φοῖβε, τὸν νόμον τίθης.
ΑΠ. πῶς εἶπας; ἀλλ' ἦ καὶ σοφὸς λέληθας ὤν;
ΘΑ. ὤναιντ' ἂν οἷς πάρεστι γηραιοὺς θανεῖν.
ΑΠ. οὔκουν δοκεῖ σοι τήνδε μοι δοῦναι χάριν; 60
ΘΑ. οὐ δῆτ'· ἐπίστασαι δὲ τοὺς ἐμοὺς τρόπους.
ΑΠ. ἐχθρούς γε θνητοῖς καὶ θεοῖς στυγουμένους.
ΘΑ. οὐκ ἂν δύναιο πάντ' ἔχειν ἃ μή σε δεῖ.
ΑΠ. ἦ μὴν σὺ πείσει καίπερ ὠμὸς ὢν ἄγαν·
τοῖος Φέρητος εἶσι πρὸς δόμους ἀνήρ, 65
Εὐρυσθέως πέμψαντος ἵππειον μέτα
ὄχημα Θρήκης ἐκ τόπων δυσχειμέρων,
ὃς δὴ ξενωθεὶς τοῖσδ' ἐν Ἀδμήτου δόμοις
βίᾳ γυναῖκα τήνδε σ' ἐξαιρήσεται.
[κοὔθ' ἡ παρ' ἡμῶν σοι γενήσεται χάρις 70
δράσεις θ' ὁμοίως ταῦτ', ἀπεχθήσει τ' ἐμοί.]
ΘΑ. πόλλ' ἂν σὺ λέξας οὐδὲν ἂν πλέον λάβοις·
ἡ δ' οὖν γυνὴ κάτεισιν εἰς Ἅιδου δόμους.
στείχω δ' ἐπ' αὐτήν, ὡς κατάρξωμαι ξίφει·
ἱερὸς γὰρ οὗτος τῶν κατὰ χθονὸς θεῶν 75
ὅτου τόδ' ἔγχος κρατὸς ἁγνίσῃ τρίχα.
ΧΟ. τί ποθ' ἡσυχία πρόσθεν μελάθρων;
τί σεσίγηται δόμος Ἀδμήτου;
ἀλλ' οὐδὲ φίλων πέλας οὐδείς,
ὅστις ἂν εἴποι πότερον φθιμένην 80
χρὴ βασίλειαν πενθεῖν, ἢ ζῶσ'
ἔτι φῶς λεύσσει Πελίου τόδε παῖς
Ἄλκηστις, ἐμοὶ πᾶσί τ' ἀρίστη
δόξασα γυνὴ
πόσιν εἰς αὑτῆς γεγενῆσθαι. 85

κλύει τις ἢ στεναγμὸν ἢ — στρ.
χειρῶν κτύπον κατὰ στέγας
ἢ γόον ὡς πεπραγμένων;
οὐ μὰν οὐδέ τις ἀμφιπόλων
στατίζεται ἀμφὶ πύλας. 90
εἰ γὰρ μετακύμιος ἄτας,
ὦ Παιάν, φανείης.

ΗΜΙΧ. οὔ τἂν φθιμένης γ' ἐσιώπων.
ΗΜΙΧ. νέκυς ἤδη.
ΗΜΙΧ. οὐ δὴ φροῦδός γ' ἐξ οἴκων.
ΗΜΙΧ. πόθεν; οὐκ αὐχῶ. τί σε θαρσύνει; 95
ΗΜΙΧ. πῶς ἂν ἔρημον τάφον Ἄδμητος
κεδνῆς ἂν ἔπραξε γυναικός;

ΧΟ. πυλῶν πάροιθε δ' οὐχ ὁρῶ — ἀντ.
πηγαῖον ὡς νομίζεται
χέρνιβ' ἐπὶ φθιτῶν πύλαις, 100
χαίτη τ' οὔτις ἐπὶ προθύροις
τομαῖος, ἃ δὴ νεκύων
πένθει πίτνει· οὐ νεολαία
δουπεῖ χεὶρ γυναικῶν.

ΗΜΙΧ. καὶ μὴν τόδε κύριον ἦμαρ, 105
ΗΜΙΧ. τί τόδ' αὐδᾷς;
ΗΜΙΧ. ᾧ χρή σφε μολεῖν κατὰ γαίας.
ΗΜΙΧ. ἔθιγες ψυχῆς, ἔθιγες δὲ φρενῶν.
ΗΜΙΧ. χρὴ τῶν ἀγαθῶν διακναιομένων
πενθεῖν ὅστις 110
χρηστὸς ἀπ' ἀρχῆς νενόμισται.

ΧΟ. ἀλλ' οὐδὲ ναυκληρίαν — στρ.
ἔσθ' ὅποι τις αἴας
στείλας ἢ Λυκίας

86 — 92 = 98 — 104
112 — 121 = 122 — 131

εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδρους
Ἀμμωνιάδας ἕδρας
δυστάνου παραλύσει
ψυχάν· μόρος γὰρ ἀπότομος
πλάθει· θεῶν δ' ἐπ' ἐσχάραν 120
οὐκέτ' ἔχω τίνα μηλοθύταν πορευθῶ.
μόνος δ' ἄν, εἰ φῶς τόδ' ἦν ἀντ.
ὄμμασιν δεδορκὼς
Φοίβου παῖς, προλιποῦσ'
ἦλθεν ἕδρας σκοτίας 125
Ἅιδα τε πύλας·
δμαθέντας γὰρ ἀνίστη,
πρὶν αὐτὸν εἷλε Διόβολον
πλῆκτρον πυρὸς κεραυνίου.
νῦν δὲ βίου τίν' ἔτ' ἐλπίδα προσδέχωμαι; 130
πάντα γὰρ ἤδη [τετέλεσται βασιλεῦσι],
πάντων δὲ θεῶν ἐπὶ βωμοῖς
αἱμόρραντοι θυσίαι πλήρεις,
οὐδ' ἔστι κακῶν ἄκος οὐδέν. 135
ἀλλ' ἥδ' ὀπαδῶν ἐκ δόμων τις ἔρχεται
δακρυρροοῦσα· τίνα τύχην ἀκούσομαι;
πενθεῖν μέν, εἴ τι δεσπόταισι τυγχάνει,
συγγνωστόν· εἰ δ' ἔτ' ἐστὶν ἔμψυχος γυνὴ
εἴτ' οὖν ὄλωλεν εἰδέναι βουλοίμεθ' ἄν. 140

ΘΕ. καὶ ζῶσαν εἰπεῖν καὶ θανοῦσαν ἔστι σοι.
ΧΟ. καὶ πῶς ἂν αὐτὸς κατθάνοι τε καὶ βλέποι;
ΘΕ. ἤδη προνωπής ἐστι καὶ ψυχορραγεῖ.
ΧΟ. ὦ τλῆμον, οἵας οἷος ὢν ἁμαρτάνεις.
ΘΕ. οὔπω τόδ' οἶδε δεσπότης, πρὶν ἂν πάθῃ. 145
ΧΟ. ἐλπὶς μὲν οὐκέτ' ἐστὶ σώζεσθαι βίον;
ΘΕ. πεπρωμένη γὰρ ἡμέρα βιάζεται.

ΧΟ. οὔκουν ἐπ' αὐτῇ πράσσεται τὰ πρόσφορα;
ΘΕ. κόσμος γ' ἕτοιμος, ᾧ σφε συνθάψει πόσις.
ΧΟ. ἴστω νυν εὐκλεής γε κατθανουμένη 150
γυνή τ' ἀρίστη τῶν ὑφ' ἡλίῳ μακρῷ.
ΘΕ. πῶς δ' οὐκ ἀρίστη; τίς δ' ἐναντιώσεται;
τί χρὴ γενέσθαι τὴν ὑπερβεβλημένην
γυναῖκα; πῶς δ' ἂν μᾶλλον ἐνδείξαιτό τις
πόσιν προτιμῶσ' ἢ θέλουσ' ὑπερθανεῖν; 155
καὶ ταῦτα μὲν δὴ πᾶσ' ἐπίσταται πόλις·
ἃ δ' ἐν δόμοις ἔδρασε θαυμάσει κλύων.
ἐπεὶ γὰρ ᾔσθεθ' ἡμέραν τὴν κυρίαν
ἥκουσαν, ὕδασι ποταμίοις λευκὸν χρόα
ἐλούσατ', ἐκ δ' ἑλοῦσα κεδρίνων δόμων 160
ἐσθῆτα κόσμον τ' εὐπρεπῶς ἠσκήσατο,
καὶ στᾶσα πρόσθεν ἑστίας κατηύξατο·
δέσποιν', ἐγὼ γὰρ ἔρχομαι κατὰ χθονός,
πανύστατόν σε προσπίτνουσ' αἰτήσομαι,
τέκν' ὀρφανεῦσαι τἀμά, καὶ τῷ μὲν φίλην 165
σύζευξον ἄλοχον, τῇ δὲ γενναῖον πόσιν.
μηδ' ὥσπερ αὐτῶν ἡ τεκοῦσ' ἀπόλλυμαι
θανεῖν ἀώρους παῖδας, ἀλλ' εὐδαίμονας
ἐν γῇ πατρῴᾳ τερπνὸν ἐκπλῆσαι βίον.
πάντας δὲ βωμοὺς οἳ κατ' Ἀδμήτου δόμους 170
προσῆλθε κἀξέστεψε καὶ προσηύξατο,
πτόρθων ἀποσχίζουσα μυρσίνης φόβην,
ἄκλαυστος ἀστένακτος, οὐδὲ τοὐπιὸν
κακὸν μεθίστη χρωτὸς εὐειδῆ φύσιν.
κἄπειτα θάλαμον εἰσπεσοῦσα καὶ λέχος, 175
ἐνταῦθα δὴ 'δάκρυσε καὶ λέγει τάδε·
ὦ λέκτρον, ἔνθα παρθένει' ἔλυσ' ἐγὼ
[κορεύματ' ἐκ τοῦδ' ἀνδρός, οὗ θνήσκω πέρι],
χαῖρ'· οὐ γὰρ ἐχθαίρω σ'· ἀπώλεσας δέ με

μόνην· προδοῦναι γάρ σ' ὀκνοῦσα καὶ πόσιν 180
θνήσκω. σὲ δ' ἄλλη τις γυνὴ κεκτήσεται,
σώφρων μὲν οὐκ ἂν μᾶλλον, εὐτυχὴς δ' ἴσως.
κυνεῖ δὲ προσπίτνουσα, πᾶν δὲ δέμνιον
ὀφθαλμοτέγκτῳ δεύεται πλημμυρίδι.
ἐπεὶ δὲ πολλῶν δακρύων εἶχεν κόρον, 185
στείχει προνωπὴς ἐκπεσοῦσα δεμνίων,
καὶ πολλὰ θαλάμων ἐξιοῦσ' ἐπεστράφη
κἄρριψεν αὑτὴν αὖθις εἰς κοίτην πάλιν.
παῖδες δὲ πέπλων μητρὸς ἐξηρτημένοι
ἔκλαιον· ἣ δὲ λαμβάνουσ' ἐς ἀγκάλας 190
ἠσπάζετ' ἄλλοτ' ἄλλον, ὡς θανουμένη.
πάντες δ' ἔκλαιον οἰκέται κατὰ στέγας
δέσποιναν οἰκτείροντες. ἣ δὲ δεξιὰν
προύτειν' ἑκάστῳ, κοὔτις ἦν οὕτω κακὸς
ὃν οὐ προσεῖπε καὶ προσερρήθη πάλιν. 195
τοιαῦτ' ἐν οἴκοις ἐστὶν Ἀδμήτου κακά.
καὶ κατθανών τ' ἂν ὤλετ', ἐκφυγὼν δ' ἔχει
τοσοῦτον ἄλγος, οὔποθ' οὗ λελήσεται.

ΧΟ. ἦ που στενάζει τοισίδ' Ἄδμητος κακοῖς,
ἐσθλῆς γυναικὸς εἰ στερηθῆναί σφε χρή; 200

ΘΕ. κλαίει γ' ἄκοιτιν ἐν χεροῖν φίλην ἔχων,
καὶ μὴ προδοῦναι λίσσεται, τἀμήχανα
ζητῶν· φθίνει γὰρ καὶ μαραίνεται νόσῳ,
παρειμένη δέ, χειρὸς ἄθλιον βάρος.
ὅμως δὲ καίπερ σμικρὸν ἐμπνέουσ' ἔτι 205
βλέψαι πρὸς αὐγὰς βούλεται τὰς ἡλίου.
ἀλλ' εἶμι καὶ σὴν ἀγγελῶ παρουσίαν·
οὐ γάρ τι πάντες εὖ φρονοῦσι κοιράνοις, 210

ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον 207
ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψεται.

ὥστ᾽ ἐν κακοῖσιν εὐμενεῖς παρεστάναι.
σὺ δ᾽ εἶ παλαιὸς δεσπόταις ἐμοῖς φίλος.
ΗΜΙΧ. ἰὼ Ζεῦ, τίς ἂν πῶς πόρος πᾷ στρ.
γένοιτ᾽ ἂν τύχας ἃ πάρεστιν τυράννοις;
ΗΜΙΧ. ἔξεισί τις; ἢ τέμω τρίχα, 215
καὶ μέλανα στολμὸν πέπλων
ἀμφιβαλώμεθ᾽ ἤδη;
ΗΜΙΧ. δῆλα μέν, φίλοι, δῆλά γ᾽, ἀλλ᾽ ὅμως
θεοῖσιν εὐχώμεσθα· θεῶν γὰρ δύναμις μεγίστη.
ΧΟ. ὦναξ Παιάν, 220
ἔξευρε μηχανήν τιν᾽ Ἀδμήτῳ κακῶν,
πόριζε δὴ πόριζε· καὶ πάρος γὰρ
τοῦδ᾽ ἐφεῦρες, καὶ νῦν
λυτήριος ἐκ θανάτου γενοῦ,
φόνιον δ᾽ ἀπόπαυσον Ἅιδαν. 225
ΗΜΙΧ. παπαῖ φεῦ, ἰὼ παῖ Φέρητος, ἀντ.
παπαῖ, οἷ᾽ ἔπραξας δάμαρτος στερηθείς.
ΗΜΙΧ. ἆρ᾽ ἄξια καὶ σφαγᾶς τάδε,
καὶ πλέον ἢ βρόχῳ δέρην
οὐρανίῳ πελάσσαι; 230
ΗΜΙΧ. τὰν γὰρ οὐ φίλαν ἀλλὰ φιλτάταν
γυναῖκα κατθανοῦσαν ἐν ἄματι τῷδ᾽ ἐπόψει.
ΧΟ. ἰδοὺ ἰδού,
ἥδ᾽ ἐκ δόμων δὴ καὶ πόσις πορεύεται.
βόασον ὤ, στέναξον, ὦ Φεραία
χθών, τὰν ἀρίσταν 235
γυναῖκα μαραινομέναν νόσῳ
κατὰ γᾶς χθόνιον παρ᾽ Ἅιδαν.
οὔποτε φήσω γάμον εὐφραίνειν
πλέον ἢ λυπεῖν, τοῖς τε πάροιθεν
τεκμαιρόμενος καὶ τάσδε τύχας 240

λεύσσων βασιλέως, ὅστις ἀρίστης
ἀπλακὼν ἀλόχου τῆσδ' ἀβίωτον
τὸν ἔπειτα χρόνον βιοτεύσει.

ΑΛ. Ἅλιε καὶ φάος ἁμέρας, στρ.
οὐράνιαί τε δῖναι νεφέλας δρομαίου, 245

ΑΔ. ὁρᾷ σὲ κἀμέ, δύο κακῶς πεπραγότας,
οὐδὲν θεοὺς δράσαντας ἀνθ' ὅτου θανεῖ.

ΑΛ. γαῖά τε καὶ μελάθρων στέγαι ἀντ.
νυμφίδιοί τε κοῖται πατρίας Ἰωλκοῦ.

ΑΔ. ἔπαιρε σαυτήν, ὦ τάλαινα, μὴ προδῷς· 250
λίσσου δὲ τοὺς κρατοῦντας οἰκτεῖραι θεούς.

ΑΛ. ὁρῶ δίκωπον ὁρῶ σκάφος [ἐν λίμνᾳ], στρ.
νεκύων δὲ πορθμεὺς
ἔχων χέρ' ἐπὶ κοντῷ Χάρων μ' ἤδη καλεῖ· τί μέλ-
λεις;
ἐπείγου· σὺ κατείργεις. 255
τάδε τοί με σπερχόμενος ταχύνει.

ΑΔ. οἴμοι, πικράν γε τήνδε μοι ναυκληρίαν
ἔλεξας. ὦ δύσδαιμον, οἷα πάσχομεν.

ΑΛ. ἄγει μ' ἄγει μέ τις, οὐχ ὁρᾷς; ἀντ.
νεκύων ἐς αὐλὰν 260
ὑπ' ὀφρύσι κυαναυγέσι βλέπων πτερωτὸς Ἅιδας
τί ῥέξεις; μέθες. οἵαν
ὁδὸν ἁ δειλαιοτάτα προβαίνω.

ΑΔ. οἰκτρὰν φίλοισιν, ἐκ δὲ τῶν μάλιστ' ἐμοὶ
καὶ παισίν, οἷς δὴ πένθος ἐν κοινῷ τόδε. 265

ΑΛ. μέθετε μέθετέ μ' ἤδη.
κλίνατ', οὐ σθένω ποσίν·
πλησίον Ἅιδας·
σκοτία δ' ἐπ' ὄσσοις νὺξ ἐφέρπει.

244 — 247 = 248 — 251
252 — 258 = 259 — 265

τέκνα τέκν', οὐκέτι δὴ 270
οὐκέτι μάτηρ σφῷν ἔστιν.
χαίροντες, ὦ τέκνα, τόδε φάος ὁρῴτην.

ΑΔ. οἴμοι· τόδ' ἔπος λυπρὸν ἀκούω
καὶ παντὸς ἐμοὶ θανάτου μεῖζον.
μὴ πρός σε θεῶν τλῇς με προδοῦναι, 275
μὴ πρὸς παίδων οὓς ὀρφανιεῖς,
ἀλλ' ἄνα τόλμα·
σοῦ γὰρ φθιμένης οὐκέτ' ἂν εἴην·
ἐν σοὶ δ' ἐσμὲν καὶ ζῆν καὶ μή·
σὴν γὰρ φιλίαν σεβόμεσθα.

ΑΛ. Ἄδμηθ', ὁρᾷς γὰρ τἀμὰ πράγμαθ' ὡς ἔχει, 280
λέξαι θέλω σοι πρὶν θανεῖν ἃ βούλομαι.
ἐγώ σε πρεσβεύουσα [κἀντὶ τῆς ἐμῆς
ψυχῆς καταστήσασα] φῶς τόδ' εἰσορᾶν,
θνήσκω παρόν μοι μὴ θανεῖν ὑπὲρ σέθεν,
ἀλλ' ἄνδρα τε σχεῖν Θεσσαλῶν ὃν ἤθελον, 285
καὶ δῶμα ναίειν ὄλβιον τυραννίδι,
οὐκ ἠθέλησα ζῆν ἀποσπασθεῖσά σου
σὺν παισὶν ὀρφανοῖσιν· οὐδ' ἐφεισάμην,
ἥβης ἔχουσα δῶρ' ἐν οἷς ἐτερπόμην.
καίτοι σ' ὁ φύσας χἡ τεκοῦσα προύδοσαν, 290
καλῶς μὲν αὐτοῖς κατθανεῖν ἧκον βίου,
καλῶς δὲ σῶσαι παῖδα κεὐκλεῶς θανεῖν.
μόνος γὰρ αὐτοῖς ἦσθα, κοὔτις ἐλπὶς ἦν
σοῦ κατθανόντος ἄλλα φιτύσειν τέκνα.
κἀγώ τ' ἂν ἔζων καὶ σὺ τὸν λοιπὸν χρόνον, 295
κοὐκ ἂν μονωθεὶς σῆς δάμαρτος ἔστενες
καὶ παῖδας ὠρφάνευες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
θεῶν τις ἐξέπραξεν ὥσθ' οὕτως ἔχειν.
εἶεν· σὺ νῦν μοι τῶνδ' ἀπόμνησαι χάριν·
αἰτήσομαι γάρ σ' ἀξίαν μὲν οὔποτε· 300

ψυχῆς γὰρ οὐδέν ἐστι τιμιώτερον·
δίκαια δ', ὡς φήσεις σύ· τούσδε γὰρ φιλεῖς
οὐχ ἧσσον ἢ 'γὼ παῖδας, εἴπερ εὖ φρονεῖς·
τούτους ἀνάσχου δεσπότας ἐμῶν δόμων,
καὶ μὴ 'πιγήμῃς τοῖσδε μητρυιὰν τέκνοις, 305
ἥτις κακίων οὖσ' ἐμοῦ γυνὴ φθόνῳ
τοῖς σοῖσι κἀμοῖς παισὶ χεῖρα προσβαλεῖ.
[μὴ δῆτα δράσῃς ταῦτά γ', αἰτοῦμαί σ' ἐγώ.]
ἐχθρὰ γὰρ ἡ 'πιοῦσα μητρυιὰ τέκνοις
τοῖς πρόσθ', ἐχίδνης οὐδὲν ἠπιωτέρα. 310
καὶ παῖς μὲν ἄρσην πατέρ' ἔχει πύργον μέγαν,
σὺ δ' ὦ τέκνον μοι, πῶς κορευθήσει καλῶς;
ποίας τυχοῦσα συζύγου τῷ σῷ πατρί;
μή σοί τιν' αἰσχρὰν προσβαλοῦσα κληδόνα 315
ἥβης ἐν ἀκμῇ σοὺς διαφθείρῃ γάμους.
οὐ γάρ σε μήτηρ οὔτε νυμφεύσει ποτὲ
οὔτ' ἐν τόκοισι τοῖσι σοῖσι θαρσυνεῖ
παροῦσ', ἵν' οὐδὲν μητρὸς εὐμενέστερον.
δεῖ γὰρ θανεῖν με· καὶ τόδ' οὐκ ἐς αὔριον 320
οὐδ' εἰς τρίτην μοι μηνὸς ἔρχεται κακόν,
ἀλλ' αὐτίκ' ἐν τοῖς μηκέτ' οὖσι λέξομαι.
χαίροντες εὐφραίνοισθε· καὶ σοὶ μέν, πόσι,
γυναῖκ' ἀρίστην ἔστι κομπάσαι λαβεῖν,
ὑμῖν δέ, παῖδες, μητρὸς ἐκπεφυκέναι. 325

ΧΟ. θάρσει· πρὸ τούτου γὰρ λέγειν οὐχ ἅζομαι·
δράσει τάδ', εἴπερ μὴ φρενῶν ἁμαρτάνει.

ΑΔ. ἔσται τάδ' ἔσται, μὴ τρέσῃς· ἐπεὶ σ' ἐγὼ
καὶ ζῶσαν εἶχον καὶ θανοῦσ' ἐμὴ γυνὴ
μόνη κεκλήσει, κοὔτις ἀντὶ σοῦ ποτε 330
τόνδ' ἄνδρα νύμφη Θεσσαλὶς προσφθέγξεται.

ὃν καὶ προσεῖπε καὶ προσερρήθη πάλιν. 312

[οὐκ ἔστιν οὕτως οὔτε πατρὸς εὐγενοῦς
οὔτ' εἶδος ἄλλως εὐπρεπεστάτη γυνή.]
ἅλις δὲ παίδων, τῶνδ' ὄνησιν εὔχομαι
θεοῖς γενέσθαι· σοῦ γὰρ οὐκ ὠνήμεθα. 335
οἴσω δὲ πένθος οὐκ ἐτήσιον τὸ σόν,
ἀλλ' ἔστ' ἂν αἰὼν οὑμὸς ἀντέχῃ, γύναι,
στυγῶν μὲν ἥ μ' ἔτικτεν, ἐχθαίρων δ' ἐμὸν
πατέρα· λόγῳ γὰρ ἦσαν οὐκ ἔργῳ φίλοι.
σὺ δ' ἀντιδοῦσα τῆς ἐμῆς τὰ φίλτατα 340
ψυχῆς ἔσωσας. ἆρά μοι στένειν πάρα
τοιᾶσδ' ἁμαρτάνοντι συζύγου σέθεν;
παύσω δὲ κώμους συμποτῶν θ' ὁμιλίας
στεφάνους τε μοῦσάν θ' ἣ κατεῖχ' ἐμοὺς δόμους.
οὐ γάρ ποτ' οὔτ' ἂν βαρβίτου θίγοιμ' ἔτι 345
οὔτ' ἂν φρέν' ἐξαίροιμι πρὸς Λίβυν λακεῖν
αὐλόν· σὺ γάρ μου τέρψιν ἐξείλου βίου.
σοφῇ δὲ χειρὶ τεκτόνων δέμας τὸ σὸν
εἰκασθὲν ἐν λέκτροισιν ἐκταθήσεται,
ᾧ προσπεσοῦμαι καὶ περιπτύσσων χέρας 350
ὄνομα καλῶν σὸν τὴν φίλην ἐν ἀγκάλαις
δόξω γυναῖκα καίπερ οὐκ ἔχων ἔχειν,
ψυχρὰν μέν, οἶμαι, τέρψιν, ἀλλ' ὅμως βάρος
ψυχῆς ἀπαντλοίην ἄν· ἐν δ' ὀνείρασι
φοιτῶσά μ' εὐφραίνοις ἄν. ἡδὺ γὰρ φίλους 355
κἀν νυκτὶ λεύσσειν, ὅντιν' ἂν παρῇ χρόνον.
εἰ δ' Ὀρφέως μοι γλῶσσα καὶ μέλος παρῆν,
ὥστ' ἢ κόρην Δήμητρος ἢ κείνης πόσιν
ὕμνοισι κηλήσαντά σ' ἐξ Ἅιδου λαβεῖν,
κατῆλθον ἄν, καί μ' οὔθ' ὁ Πλούτωνος κύων 360
οὔθ' οὑπὶ κώπῃ ψυχοπομπὸς ἂν Χάρων
ἔσχον, πρὶν εἰς φῶς σὸν καταστῆσαι βίον.
ἀλλ' οὖν ἐκεῖσε προσδόκα μ', ὅταν θάνω,

καὶ δῶμ' ἑτοίμαζ', ὡς συνοικήσουσά μοι.
ἐν ταῖσιν αὐταῖς γάρ μ' ἐπισκήψω κέδροις 365
σοὶ τούσδε θεῖναι πλευρά τ' ἐκτεῖναι πέλας
πλευροῖσι τοῖς σοῖς· μηδὲ γὰρ θανών ποτε
σοῦ χωρὶς εἴην τῆς μόνης πιστῆς ἐμοί.

ΧΟ. καὶ μὴν ἐγώ σοι πένθος ὡς φίλος φίλῳ
λυπρὸν συνοίσω τῆσδε· καὶ γὰρ ἀξία. 370

ΑΛ. ὦ παῖδες, αὐτοὶ δὴ τάδ' εἰσηκούσατε
πατρὸς λέγοντος μὴ γαμεῖν ἄλλην τινὰ
γυναῖκ' ἐφ' ἡμῖν μηδ' ἀτιμάσειν ἐμέ.

ΑΔ. καὶ νῦν δέ φημι, καὶ τελευτήσω τάδε.

ΑΛ. ἐπὶ τοῖσδε παῖδας χειρὸς ἐξ ἐμῆς δέχου. 375

ΑΔ. δέχομαι φίλον γε δῶρον ἐκ φίλης χερός.

ΑΛ. σὺ νῦν γενοῦ τοῖσδ' ἀντ' ἐμοῦ μήτηρ τέκνοις.

ΑΔ. πολλή μ' ἀνάγκη σοῦ γ' ἀπεστερημένοις.

ΑΛ. ὦ τέκν', ὅτε ζῆν χρῆν μ', ἀπέρχομαι κάτω.

ΑΔ. οἴμοι, τί δράσω δῆτα σοῦ μονούμενος; 380

ΑΛ. χρόνος μαλάξει σ'· οὐδέν ἐσθ' ὁ κατθανών.

ΑΔ. ἄγου με σὺν σοὶ πρὸς θεῶν ἄγου κάτω.

ΑΛ. ἀρκοῦμεν ἡμεῖς οἱ προθνήσκοντες σέθεν.

ΑΔ. ὦ δαῖμον, οἵας συζύγου μ' ἀποστερεῖς.

ΑΛ. καὶ μὴν σκοτεινὸν ὄμμα μου βαρύνεται. 385

ΑΔ. ἀπωλόμην ἄρ', εἴ με δὴ λείψεις, γύναι.

ΑΛ. ὡς οὐκέτ' οὖσαν οὐδὲν ἂν λέγοις ἐμέ.

ΑΔ. ὄρθου πρόσωπον, μὴ λίπῃς παῖδας σέθεν.

ΑΛ. οὐ δῆθ' ἑκοῦσά γ', ἀλλὰ χαίρετ', ὦ τέκνα.

ΑΔ. βλέψον πρὸς αὐτοὺς βλέψον. ΑΛ. οὐδέν εἰμ'
ἔτι. 390

ΑΔ. τί δρᾷς; προλείπεις; ΑΛ. χαῖρ'. ΑΔ. ἀπωλόμην
τάλας.

ΧΟ. βέβηκεν, οὐκέτ' ἔστιν Ἀδμήτου γυνή.

ΕΥ. ἰώ μοι τύχας. μαῖα δὴ κάτω — στρ.
βέβακεν, οὐκέτ' ἔστιν, ὦ
πάτερ, ὑφ' ἁλίῳ. — 395
προλιποῦσα δ' ἀμὸν βίον
ὠρφάνισεν τλάμων.
ἴδε γὰρ ἴδε βλέφαρον
καὶ παρατόνους χέρας.
ὑπάκουσον ἄκουσον, ὦ μᾶτερ, ἀντιάζω — 400
σ' ἐγώ, μᾶτερ, ἐγὼ
* * καλοῦμαι ὁ
σὸς ποτὶ σοῖσι πίτνων στόμασιν νεοσσός.

ΑΔ. τὴν οὐ κλύουσαν οὐδ' ὁρῶσαν· ὥστ' ἐγὼ
καὶ σφὼ βαρείᾳ συμφορᾷ πεπλήγμεθα. — 405

ΕΥ. νέος ἐγώ, πάτερ, λείπομαι φίλας — ἀντ.
μονόστολός τε ματρός· ὦ
σχέτλια δὴ παθὼν
ἐγὼ ἔργα * * σύ τε,
σύγκασί μοι κούρα, — 410
* * * * * συνέτλας·
* * * * ὦ πάτερ,
ἀνόνατ' ἀνόνατ' ἐνύμφευσας οὐδὲ γήρως
ἔβας τέλος σὺν τᾷδ'·
ἔφθιτο γὰρ πάρος,
οἰχομένας δὲ σοῦ, μᾶτερ, ὄλωλεν οἶκος. — 415

ΧΟ. Ἄδμητ', ἀνάγκη τάσδε συμφορὰς φέρειν·
οὐ γάρ τι πρῶτος οὐδὲ λοίσθιος βροτῶν
γυναικὸς ἐσθλῆς ἤμπλακες· γίγνωσκε δὲ·
ὡς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται.

ΑΔ. ἐπίσταμαί γε κοὐκ ἄφνω κακὸν τόδε — 420
προσέπτατ'· εἰδὼς δ' αὔτ' ἐτειρόμην πάλαι.
ἀλλ' ἐκφορὰν γὰρ τοῦδε θήσομαι νεκροῦ,

393 — 403 = 406 — 415

πάρεστε καὶ μένοντες ἀντηχήσατε
παιᾶνα τῷ κάτωθεν ἀσπόνδῳ θεῷ.
πᾶσιν δὲ Θεσσαλοῖσιν ὧν ἐγὼ κρατῶ 425
πένθους γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω
κουρᾷ ξυρήκει καὶ μελαγχίμοις πέπλοις·
τέθριππά θ' οἳ ζεύγνυσθε καὶ μονάμπυκας
πώλους, σιδήρῳ τέμνετ' αὐχένων φόβην.
αὐλῶν δὲ μὴ κατ' ἄστυ, μὴ λύρας κτύπος 430
ἔστω σελήνας δώδεκ' ἐκπληρουμένας·
οὐ γάρ τιν' ἄλλον φίλτερον θάψω νεκρὸν
τοῦδ' οὐδ' ἀμείνον' εἰς ἔμ'· ἀξία δέ μοι
τιμᾶν, ἐπεὶ τέτληκεν ἀντ' ἐμοῦ θανεῖν.

ΧΟ. ὦ Πελίου θύγατερ, στρ. 435
χαίρουσά μοι εἰν Ἀίδα δόμοισιν
τὸν ἀνάλιον οἶκον οἰκετεύοις.
ἴστω δ' Ἀίδας ὁ μελαγχαίτας θεὸς ὅς τ' ἐπὶ κώπᾳ
πηδαλίῳ τε γέρων 440
νεκροπομπὸς ἵζει,
πολὺ δὴ πολὺ δὴ γυναῖκ' ἀρίσταν
λίμναν Ἀχεροντίαν πορεύ-
σας ἐλάτᾳ δικώπῳ.
πολλά σε μουσοπόλοι ἀντ. 445
μέλψουσι καθ' ἑπτάτονόν τ' ὀρείαν
χέλυν ἔν τ' ἀλύροις κλέοντες ὕμνοις,
Σπάρτᾳ κύκλος ἁνίκα Καρνείου περινίσσεται ὥρας
μηνὸς ἀειρομένας 450
παννύχου σελάνας,
λιπαραῖσί τ' ἐν ὀλβίαις Ἀθάναις.
τοίαν ἔλιπες θανοῦσα μολ-
πὰν μελέων ἀοιδοῖς.
εἴθ' ἐπ' ἐμοὶ μὲν εἴη, στρ. 455

435 — 444 = 445 — 454

δυναίμαν δέ σε πέμψαι
φάος ἐξ Ἀίδα τεράμνων
Κωκυτοῦ τε ῥεέθρων
ποταμίᾳ νερτέρᾳ τε κώπᾳ.
σὺ γάρ, ὦ μόνα ὦ φίλα γυναικῶν, 460
σὺ τὸν αὑτᾶς
ἔτλας πόσιν ἀντὶ σᾶς ἀμεῖψαι
ψυχᾶς ἐξ Ἅιδα. κοῦφά σοι
χθὼν ἐπάνωθε πέσοι, γύναι. εἰ δέ τι
καινὸν ἕλοιτο λέχος πόσις, ἦ μάλ' ἂν ἔμοιγ' ἂν
εἴη
στυγηθεὶς τέκνοις τε τοῖς σοῖς. 465
ματέρος οὐ θελούσας ἀντ.
πρὸ παιδὸς χθονὶ κρύψαι
δέμας, οὐδὲ πατρὸς γεραιοῦ,
* * * * * * *
ὃν ἔτεκον δ', οὐκ ἔτλαν ῥύεσθαι
σχετλίω, πολιὰν ἔχοντε χαίταν· 470
σὺ δ' ἐν ἥβᾳ
νέᾳ προθανοῦσα φωτὸς οἴχει.
τοιαύτας εἴη μοι κῦρσαι
συνδυάδος φιλίας ἀλόχου· τοῦτο γὰρ
ἐν βιότῳ σπάνιον μέρος· ἦ γὰρ ἂν ἔμοιγ' ἄλυπος
δι' αἰῶνος ἂν ξυνείη. 475

ΗΡ. ξένοι, Φεραίας τῆσδε κωμῆται χθονός,
Ἄδμητον ἐν δόμοισιν ἆρα κιγχάνω;
ΧΟ. ἔστ' ἐν δόμοισι παῖς Φέρητος, Ἡράκλεις.
ἀλλ' εἰπὲ χρεία τίς σε Θεσσαλῶν χθόνα
πέμπει, Φεραῖον ἄστυ προσβῆναι τόδε. 480
ΗΡ. Τιρυνθίῳ πράσσω τιν' Εὐρυσθεῖ πόνον.
ΧΟ. καὶ ποῖ πορεύει; τῷ συνέζευξαι πότμῳ;

455 — 465 = 466 — 475

ΗΡ. Θρῃκὸς τέτρωρον ἅρμα Διομήδους μέτα.
ΧΟ. πῶς οὖν δυνήσει; μῶν ἄπειρος εἶ ξένου;
ΗΡ. ἄπειρος· οὔπω Βιστόνων ἦλθον χθόνα. 485
ΧΟ. οὐκ ἔστιν ἵππων δεσπόσαι σ' ἄνευ μάχης.
ΗΡ. ἀλλ' οὐδ' ἀπειπεῖν τοῖς πόνοις οἷόν τ' ἐμοί.
ΧΟ. κτανὼν ἄρ' ἥξεις ἢ θανὼν αὐτοῦ μενεῖς.
ΗΡ. οὐ τόνδ' ἀγῶνα πρῶτον ἂν δράμοιμ' ἐγώ.
ΧΟ. τί δ' ἂν κρατήσας δεσπότην πλέον λάβοις; 490
ΗΡ. πώλους ἀπάξω κοιράνῳ Τιρυνθίῳ.
ΧΟ. οὐκ εὐμαρὲς χαλινὸν ἐμβαλεῖν γνάθοις.
ΗΡ. εἰ μή γε πῦρ πνέουσι μυκτήρων ἄπο.
ΧΟ. ἀλλ' ἄνδρας ἀρταμοῦσι λαιψηραῖς γνάθοις.
ΗΡ. θηρῶν ὀρείων χόρτον, οὐχ ἵππων λέγεις. 495
ΧΟ. φάτνας ἴδοις ἂν αἵμασιν πεφυρμένας.
ΗΡ. τίνος δ' ὁ θρέψας παῖς πατρὸς κομπάζεται;
ΧΟ. Ἄρεος, ζαχρύσου Θρῃκίας πέλτης ἄναξ.
ΗΡ. καὶ τόνδε τοὐμοῦ δαίμονος πόνον λέγεις,
σκληρὸς γὰρ ἀεὶ καὶ πρὸς αἶπος ἔρχεται, 500
εἰ χρή με παισὶν οὓς Ἄρης ἐγείνατο
μάχην συνάψαι, πρῶτα μὲν Λυκάονι,
αὖθις δὲ Κύκνῳ, τόνδε δ' ἔρχομαι τρίτον
ἀγῶνα πώλοις δεσπότῃ τε συμβαλῶν.
ἀλλ' οὔτις ἔστιν ὃς τὸν Ἀλκμήνης γόνον 505
τρέσαντα χεῖρα πολεμίαν ποτ' ὄψεται.
ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς τῆσδε κοίρανος χθονὸς
Ἄδμητος ἔξω δωμάτων πορεύεται.
ΑΔ. χαῖρ', ὦ Διὸς παῖ Περσέως τ' ἀφ' αἵματος.
ΗΡ. Ἄδμητε, καὶ σὺ χαῖρε, Θεσσαλῶν ἄναξ. 510
ΑΔ. θέλοιμ' ἄν· εὔνουν δ' ὄντα σ' ἐξεπίσταμαι.
ΗΡ. τί χρῆμα κουρᾷ τῇδε πενθίμῳ πρέπεις;
ΑΔ. θάπτειν τιν' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ μέλλω νεκρόν.
ΗΡ. ἀπ' οὖν τέκνων σῶν πημονὴν εἴργοι θεός.

ΑΔ. ζῶσιν κατ' οἴκους παῖδες οὓς ἔφυσ' ἐγώ. 515
ΗΡ. πατήρ γε μὴν ὡραῖος, εἴπερ οἴχεται.
ΑΔ. κἀκεῖνος ἔστι χἠ τεκοῦσά μ', Ἡράκλεις.
ΗΡ. οὐ μὴν γυνή γ' ὄλωλεν Ἄλκηστις σέθεν;
ΑΔ. διπλοῦς ἐπ' αὐτῇ μῦθος ἔστι μοι λέγειν.
ΗΡ. πότερα θανούσης εἶπας ἢ ζώσης πέρι; 520
ΑΔ. ἔστιν τε κοὐκέτ' ἔστιν, ἀλγύνει δέ με.
ΗΡ. οὐδέν τι μᾶλλον οἶδ'· ἄσημα γὰρ λέγεις.
ΑΔ. οὐκ οἶσθα μοίρας ἧς τυχεῖν αὐτὴν χρεών;
ΗΡ. οἶδ' ἀντὶ σοῦ γε κατθανεῖν ὑφειμένην.
ΑΔ. πῶς οὖν ἔτ' ἔστιν, εἴπερ ἤνεσεν τάδε; 525
ΗΡ. ἆ, μὴ πρόκλαι' ἄκοιτιν, ἐς τόδ' ἀμβαλοῦ.
ΑΔ. τέθνηχ' ὁ μέλλων, κοὐκέτ' ἔσθ' ὁ κατθανών.
ΗΡ. χωρὶς τό τ' εἶναι καὶ τὸ μὴ νομίζεται.
ΑΔ. σὺ τῇδε κρίνεις, Ἡράκλεις, κείνῃ δ' ἐγώ.
ΗΡ. τί δῆτα κλαίεις; τίς φίλων ὁ κατθανών; 530
ΑΔ. γυνή· γυναικὸς ἀρτίως μεμνήμεθα.
ΗΡ. ὀθνεῖος ἢ σοὶ συγγενὴς γεγῶσά τις;
ΑΔ. ὀθνεῖος, ἄλλως δ' ἦν ἀναγκαία δόμοις.
ΗΡ. πῶς οὖν ἐν οἴκοις σοῖσιν ὤλεσεν βίον;
ΑΔ. πατρὸς θανόντος ἐνθάδ' ὠρφανεύετο. 535
ΗΡ. φεῦ.
εἴθ' ηὕρομέν σ', Ἄδμητε, μὴ λυπούμενον.
ΑΔ. ὡς δὴ τί δράσων τόνδ' ὑπορράπτεις λόγον;
ΗΡ. ξένων πρὸς ἄλλων ἑστίαν πορεύσομαι.
ΑΔ. οὐκ ἔστιν, ὦναξ· μὴ τοσόνδ' ἔλθοι κακόν.
ΗΡ. λυπουμένοις ὀχληρός, εἰ μόλοι, ξένος. 540
ΑΔ. τεθνᾶσιν οἱ θανόντες· ἀλλ' ἴθ' εἰς δόμους.
ΗΡ. αἰσχρὸν παρὰ κλαίουσι θοινᾶσθαι φίλοις.
ΑΔ. χωρὶς ξενῶνές εἰσιν οἷ σ' ἐσάξομεν.
ΗΡ. μέθες με, καί σοι μυρίαν ἕξω χάριν.
ΑΔ. οὐκ ἔστιν ἄλλου σ' ἀνδρὸς ἑστίαν μολεῖν. 545

ἡγοῦ σὺ τῷδε δωμάτων ἐξωπίους
ξενῶνας οἴξας, τοῖς τ' ἐφεστῶσιν φράσον
σίτων παρεῖναι πλῆθος· ἐν δὲ κλῄσατε
θύρας μεσαύλους· οὐ πρέπει θοινωμένους
κλύειν στεναγμῶν οὐδὲ λυπεῖσθαι ξένους. 550

ΧΟ. τί δρᾷς; τοιαύτης συμφορᾶς προσκειμένης,
Ἄδμητε, τολμᾷς ξενοδοκεῖν; τί μῶρος εἶ;

ΑΔ. ἀλλ' εἰ δόμων σφε καὶ πόλεως ἀπήλασα
ξένον μολόντα, μᾶλλον ἄν μ' ἐπῄνεσας;
οὐ δῆτ', ἐπεί μοι συμφορὰ μὲν οὐδὲν ἂν 555
μείων ἐγίγνετ', ἀξενώτερος δ' ἐγώ.
καὶ πρὸς κακοῖσιν ἄλλο τοῦτ' ἂν ἦν κακόν,
δόμους καλεῖσθαι τοὺς ἐμοὺς κακοξένους.
αὐτὸς δ' ἀρίστου τοῦδε τυγχάνω ξένου,
ὅταν ποτ' Ἄργους διψίαν ἔλθω χθόνα. 560

ΧΟ. πῶς οὖν ἔκρυπτες τὸν παρόντα δαίμονα,
φίλου μολόντος ἀνδρός, ὡς αὐτὸς λέγεις;

ΑΔ. οὐκ ἄν ποτ' ἠθέλησεν εἰσελθεῖν δόμους,
εἰ τῶν ἐμῶν τι πημάτων ἐγνώρισε.
καὶ τῷ μὲν οἶμαι δρῶν τάδ' οὐ φρονεῖν δοκῶ, 565
οὐδ' αἰνέσει με· τἀμὰ δ' οὐκ ἐπίσταται
μέλαθρ' ἀπωθεῖν οὐδ' ἀτιμάζειν ξένους.

ΧΟ. ὦ πολύξεινος καὶ ἐλεύθερος ἀνδρὸς ἀεί ποτ'
οἶκος, στρ.
σέ τοι καὶ ὁ Πύθιος εὐλύρας Ἀπόλλων 570
ἠξίωσε ναίειν,
ἔτλα δὲ σοῖσι μηλονόμας
ἐν δόμοις γενέσθαι,
δοχμιᾶν διὰ κλιτύων 575
βοσκήμασι σοῖσι συρίζων
ποιμνίτας ὑμεναίους.

568—577=578—587

σὺν δ' ἐποιμαίνοντο χαρᾷ μελέων βαλιαί τε λύγ-
κες, ἀντ.
ἔβα δὲ λιποῦσ' Ὄθρυος νάπαν λεόντων 580
ἁ δαφοινὸς ἴλα·
χόρευσε δ' ἀμφὶ σὰν κιθάραν,
Φοῖβε, ποικιλόθριξ
νεβρὸς ὑψικόμων πέραν 585
βαίνουσ' ἐλατᾶν σφυρῷ κούφῳ,
χαίρουσ' εὔφρονι μολπᾷ.
τοιγὰρ πολυμηλοτάταν στρ.
ἑστίαν οἰκεῖ παρὰ καλλίναον
Βοιβίαν λίμναν· ἀρότοις δὲ γυᾶν 590
καὶ πεδίων δαπέδοις
ὅρον ἀμφὶ μὲν ἀελίου κνεφαίαν
ἱππόστασιν αἰθέρα τὰν Μολοσσῶν * * * τίθεται,
πόντιον δ' Αἰγαίων' ἐπ' ἀκτὰν 595
ἀλίμενον Πηλίου κρατύνει.
καὶ νῦν δόμον ἀμπετάσας ἀντ.
δέξατο ξεῖνον νοτερῷ βλεφάρῳ,
τᾶς φίλας κλαίων ἀλόχου νέκυν ἐν
δώμασιν ἀρτιθανῆ· 600
τὸ γὰρ εὐγενὲς ἐκφέρεται πρὸς αἰδῶ.
ἐν τοῖς ἀγαθοῖσι δὲ πάντ' ἔνεστιν σοφίας. ἄγαμαι·
πρὸς δ' ἐμᾷ ψυχᾷ θάρσος ἧσται
θεοσεβῆ φῶτα κεδνὰ πράξειν. 605

ΑΔ. ἀνδρῶν Φεραίων εὐμενὴς παρουσία,
νέκυν μὲν ἤδη πάντ' ἔχοντα πρόσπολοι
φέρουσιν ἄρδην εἰς τάφον τε καὶ πυράν·
ὑμεῖς δὲ τὴν θανοῦσαν, ὡς νομίζεται,
προσείπατ' ἐξιοῦσαν ὑστάτην ὁδόν. 610

ΧΟ. καὶ μὴν ὁρῶ σὸν πατέρα γηραιῷ ποδὶ

588 — 596 = 597 — 605

στείχοντ', ὀπαδούς τ' ἐν χεροῖν δάμαρτι σῇ
κόσμον φέροντας, νερτέρων ἀγάλματα.

ΦΕ. ἥκω κακοῖσι σοῖσι συγκάμνων, τέκνον·
ἐσθλῆς γάρ, οὐδεὶς ἀντερεῖ, καὶ σώφρονος 615
γυναικὸς ἡμάρτηκας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
φέρειν ἀνάγκη καίπερ ὄντα δυσμενῆ.
δέχου δὲ κόσμον τόνδε, καὶ κατὰ χθονὸς
ἴτω· τὸ ταύτης σῶμα τιμᾶσθαι χρεών,
ἥτις γε τῆς σῆς προὔθανε ψυχῆς, τέκνον, 620
καί μ' οὐκ ἄπαιδ' ἔθηκεν οὐδ' εἴασε σοῦ
στερέντα γήρᾳ πενθίμῳ καταφθίνειν,
πάσαις δ' ἔθηκεν εὐκλεέστερον βίον
γυναιξίν, ἔργον τλᾶσα γενναῖον τόδε.
ὦ τόνδε μὲν σώσασ', ἀναστήσασα δὲ 625
ἡμᾶς πίτνοντας, χαῖρε, κἀν Ἅιδου δόμοις
εὖ σοι γένοιτο. φημὶ τοιούτους γάμους
λύειν βροτοῖσιν, ἢ γαμεῖν οὐκ ἄξιον.

ΑΔ. οὔτ' ἦλθες εἰς τόνδ' ἐξ ἐμοῦ κληθεὶς τάφον,
οὔτ' ἐν φίλοισι σὴν παρουσίαν νέμω. 630
κόσμον δὲ τὸν σὸν οὔποθ' ἥδ' ἐνδύσεται.
[οὐ γάρ τι τῶν σῶν ἐνδεὴς ταφήσεται.]
τότε ξυναλγεῖν χρῆν σ' ὅτ' ὠλλύμην ἐγώ.
σὺ δ' ἐκποδὼν στὰς καὶ παρεὶς ἄλλῳ θανεῖν
νέῳ γέρων ὤν, τόνδ' ἀποιμώξει νεκρόν; 635
οὐκ ἦσθ' ἄρ' ὀρθῶς τοῦδε σώματος πατὴρ
οὐδ' ἡ τεκεῖν φάσκουσα καὶ κεκλημένη
[μήτηρ μ' ἔτικτε· δουλίου δ' ἀφ' αἵματος
μαστῷ γυναικὸς σῆς ὑπεβλήθην λάθρᾳ].
ἔδειξας εἰς ἔλεγχον ἐξελθὼν ὃς εἶ, 640
καί μ' οὐ νομίζω παῖδα σὸν πεφυκέναι.
ἦ τἄρα πάντων διαπρέπεις ἀψυχίᾳ,
ὃς τηλικόσδ' ὢν κἀπὶ τέρμ' ἥκων βίου

οὐκ ἠθέλησας οὐδ' ἐτόλμησας θανεῖν
τοῦ σοῦ πρὸ παιδός, ἀλλὰ τήνδ' εἰάσατε 645
γυναῖκ' ὀθνείαν, ἣν ἐγὼ καὶ μητέρα
πατέρα τ' ἂν ἐνδίκως ἂν ἡγοίμην ἐμοί.
καίτοι καλόν γ' ἂν τόνδ' ἀγῶν' ἠγωνίσω
τοῦ σοῦ πρὸ παιδὸς κατθανών, βραχὺς δέ σοι
πάντως ὁ λοιπὸς ἦν βιώσιμος χρόνος. 650
[κἀγώ τ' ἂν ἔζων χἤδε τὸν λοιπὸν χρόνον,
κοὐκ ἂν μονωθεὶς ἔστενον κακοῖς ἐμοῖς.]
καὶ μὴν ὅσ' ἄνδρα χρὴ παθεῖν εὐδαίμονα
πέπονθας· ἥβησας μὲν ἐν τυραννίδι,
παῖς δ' ἦν ἐγώ σοι τῶνδε διάδοχος δόμων, 655
ὥστ' οὐκ ἄτεκνος κατθανὼν ἄλλοις δόμον
λείψειν ἔμελλες ὀρφανὸν διαρπάσαι.
οὐ μὴν ἐρεῖς γέ μ' ὡς ἀτιμάζων τὸ σὸν
γῆρας θανεῖν προὔδωκά σ', ὅστις αἰδόφρων
πρὸς σ' ἦ μάλιστα, κἀντὶ τῶνδέ μοι χάριν 660
τοιάνδε καὶ σὺ χἠ τεκοῦσ' ἠλλαξάτην.
τοιγὰρ φυτεύων παῖδας οὐκέτ' ἂν φθάνοις,
οἳ γηροβοσκήσουσι καὶ θανόντα σε
περιστελοῦσι καὶ προθήσονται νεκρόν.
οὐ γάρ σ' ἔγωγε τῇδ' ἐμῇ θάψω χερί· 665
τέθνηκα γὰρ δὴ τοὐπὶ σ'· εἰ δ' ἄλλου τυχὼν
σωτῆρος αὐγὰς εἰσορῶ, κείνου λέγω
καὶ παῖδά μ' εἶναι καὶ φίλον γηροτρόφον.
μάτην ἄρ' οἱ γέροντες εὔχονται θανεῖν,
γῆρας ψέγοντες καὶ μακρὸν χρόνον βίου· 670
ἢν δ' ἐγγὺς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται
θνήσκειν, τὸ γῆρας δ' οὐκέτ' ἔστ' αὐτοῖς βαρύ.

ΧΟ. παύσασθ', ἅλις γὰρ ἡ παροῦσα συμφορά,
[ὦ παῖ·] πατρὸς δὲ μὴ παροξύνῃς φρένας.

ΦΕ. ὦ παῖ, τίν' αὐχεῖς, πότερα Λυδὸν ἢ Φρύγα 675

κακοῖς ἐλαύνειν ἀργυρώνητον σέθεν;
οὐκ οἶσθα Θεσσαλόν με κἀπὸ Θεσσαλοῦ
πατρὸς γεγῶτα γνησίως ἐλεύθερον;
ἄγαν ὑβρίζεις, καὶ νεανίας λόγους
ῥίπτων ἐς ἡμᾶς οὐ βαλὼν οὕτως ἄπει. 680
ἐγὼ δέ σ' οἴκων δεσπότην ἐγεινάμην
κἄθρεψ', ὀφείλω δ' οὐχ ὑπερθνήσκειν σέθεν·
οὐ γὰρ πατρῷον τόνδ' ἐδεξάμην νόμον,
παίδων προθνήσκειν πατέρας, οὐδ' Ἑλληνικόν.
σαυτῷ γὰρ εἴτε δυστυχὴς εἴτ' εὐτυχὴς 685
ἔφυς· ἃ δ' ἡμῶν χρῆν σε τυγχάνειν, ἔχεις.
πολλῶν μὲν ἄρχεις, πολυπλέθρους δέ σοι γύας
λείψω· πατρὸς γὰρ ταὔτ' ἐδεξάμην πάρα.
τί δῆτά σ' ἠδίκηκα; τοῦ σ' ἀποστερῶ;
μὴ θνῆσχ' ὑπὲρ τοῦδ' ἀνδρός, οὐδ' ἐγὼ πρὸ
σοῦ. 690
χαίρεις ὁρῶν φῶς· πατέρα δ' οὐ χαίρειν δοκεῖς;
ἦ μὴν πολύν γε τὸν κάτω λογίζομαι
χρόνον, τὸ δὲ ζῆν μικρόν, ἀλλ' ὅμως γλυκύ.
σὺ γοῦν ἀναιδῶς διεμάχου τὸ μὴ θανεῖν,
καὶ ζῇς παρελθὼν τὴν πεπρωμένην τύχην, 695
ταύτην κατακτάς· εἶτ' ἐμὴν ἀψυχίαν
λέγεις, γυναικὸς ὦ κάκισθ' ἡσσημένος,
ἢ τοῦ καλοῦ σοῦ προὔθανεν νεανίου;
σοφῶς δ' ἐφηῦρες ὥστε μὴ θανεῖν ποτε,
εἰ τὴν παροῦσαν κατθανεῖν πείσεις ἀεὶ 700
γυναῖχ' ὑπὲρ σοῦ· κᾆτ' ὀνειδίζεις φίλοις
τοῖς μὴ θέλουσι δρᾶν τάδ', αὐτὸς ὢν κακός;
σίγα· νόμιζε δ', εἰ σὺ τὴν σαυτοῦ φιλεῖς
ψυχήν, φιλεῖν ἅπαντας· εἰ δ' ἡμᾶς κακῶς
ἐρεῖς, ἀκούσει πολλὰ κοὐ ψευδῆ κακά. 705

ΧΟ. πλείω λέλεκται νῦν τε καὶ τὰ πρὶν κακά·

παῦσαι δέ, πρέσβυ, παῖδα σὸν κακορροθῶν.

ΑΔ. λέγ', ὡς ἐμοῦ λέξαντος· εἰ δ' ἀλγεῖς κλύων
τἀληθές, οὐ χρῆν σ' εἰς ἔμ' ἐξαμαρτάνειν.

ΦΕ. σοῦ δ' ἂν προθνήσκων μᾶλλον ἐξημάρτανον. 710

ΑΔ. ταὐτὸν γὰρ ἡβῶντ' ἄνδρα καὶ πρέσβυν θανεῖν;

ΦΕ. ψυχῇ μιᾷ ζῆν, οὐ δυοῖν ὀφείλομεν.

ΑΔ. καὶ μὴν Διός γε μείζον' ἂν ζῴης χρόνον. 713

ΦΕ. ἀλλ' οὐ σὺ νεκρόν γ' ἀντὶ σοῦ τόνδ' ἐκφέρεις. 716

ΑΔ. σημεῖα τῆς σῆς, ὦ κάκιστ', ἀψυχίας.

ΦΕ. οὔτοι πρὸς ἡμῶν γ' ὤλετ'· οὐκ ἐρεῖς τόδε.

ΑΔ. φεῦ·
εἴθ' ἀνδρὸς ἔλθοις τοῦδέ γ' εἰς χρείαν ποτέ. 719

ΦΕ. ἀρᾷ γονεῦσιν οὐδὲν ἔκδικον παθών; 714

ΑΔ. μακροῦ βίου γὰρ ᾐσθόμην ἐρῶντά σε. 715

ΦΕ. μνήστευε πολλάς, ὡς θάνωσι πλείονες. 720

ΑΔ. σοὶ τοῦτ' ὄνειδος· οὐ γὰρ ἤθελες θανεῖν.

ΦΕ. φίλον τὸ φέγγος τοῦτο τοῦ θεοῦ, φίλον.

ΑΔ. κακὸν τὸ λῆμα κοὐκ ἐν ἀνδράσιν τὸ σόν.

ΦΕ. οὐκ ἐγγελᾷς γέροντα βαστάζων νεκρόν.

ΑΔ. θανεῖ γε μέντοι δυσκλεής, ὅταν θάνῃς. 725

ΦΕ. κακῶς ἀκούειν οὐ μέλει θανόντι μοι.

ΑΔ. φεῦ φεῦ· τὸ γῆρας ὡς ἀναιδείας πλέων.

ΦΕ. ἥδ' οὐκ ἀναιδής· τήνδ' ἐφηῦρες ἄφρονα.

ΑΔ. ἄπελθε κἀμὲ τόνδ' ἔα θάψαι νεκρόν.

ΦΕ. ἄπειμι· θάψεις δ' αὐτὸς ὢν αὐτῆς φονεύς, 730
δίκας τε δώσεις τοῖσι κηδεσταῖς ἔτι.
ἦ τἄρ' Ἄκαστος οὐκέτ' ἔστ' ἐν ἀνδράσιν,
εἰ μή σ' ἀδελφῆς αἷμα τιμωρήσεται.

ΑΔ. ἔρρων νυν αὐτὸς χἠ ξυνοικήσασά σοι
ἄπαιδε παιδὸς ὄντος, ὥσπερ ἄξιοι, 735
γηράσκετ'· οὐ γὰρ τῷδέ γ' εἰς ταὐτὸν στέγος
νεῖσθ'· εἰ δ' ἀπειπεῖν χρῆν με κηρύκων ὕπο

τὴν σὴν πατρῴαν ἑστίαν, ἀπεῖπον ἄν.
ἡμεῖς δέ, τοὐν ποσὶν γὰρ οἰστέον κακόν,
στείχωμεν, ὡς ἂν ἐν πυρᾷ θῶμεν νεκρόν. 740

ΧΟ. ἰὼ ἰώ. σχετλία τόλμης,
ὦ γενναία καὶ μέγ' ἀρίστη,
χαῖρε· πρόφρων σὲ χθόνιός θ' Ἑρμῆς
Ἅιδης τε δέχοιτ'. εἰ δέ τι κἀκεῖ
πλέον ἔστ' ἀγαθοῖς, τούτων μετέχουσ' 745
Ἅιδου νύμφῃ παρεδρεύοις.

ΘΕ. πολλοὺς μὲν ἤδη κἀπὸ παντοίας χθονὸς
ξένους μολόντας οἶδ' ἐς Ἀδμήτου δόμους,
οἷς δεῖπνα προὔθηκ'· ἀλλὰ τοῦδ' οὔπω ξένου
κακίον' εἰς τήνδ' ἑστίαν ἐδεξάμην. 750
ὃς πρῶτα μὲν πενθοῦντα δεσπότην ὁρῶν
εἰσῆλθε κἀτόλμησ' ἀμείψασθαι πύλας.
ἔπειτα δ' οὔτι σωφρόνως ἐδέξατο
τὰ προστυχόντα ξένια, συμφορὰν μαθών,
ἀλλ' εἴ τι μὴ φέροιμεν, ὤτρυνεν φέρειν. 755
ποτῆρα δ' ἐν χείρεσσι κίσσινον λαβὼν
πίνει μελαίνης μητρὸς εὔζωρον μέθυ,
ἕως ἐθέρμην' αὐτὸν ἀμφιβᾶσα φλὸξ
οἴνου· στέφει δὲ κρᾶτα μυρσίνης κλάδοις
ἄμουσ' ὑλακτῶν· δισσὰ δ' ἦν μέλη κλύειν· 760
ὃ μὲν γὰρ ᾖδε, τῶν ἐν Ἀδμήτου κακῶν
οὐδὲν προτιμῶν, οἰκέται δ' ἐκλαίομεν
δέσποιναν· ὄμμα δ' οὐκ ἐδείκνυμεν ξένῳ
τέγγοντες· Ἄδμητος γὰρ ὧδ' ἐφίετο.
καὶ νῦν ἐγὼ μὲν ἐν δόμοισιν ἑστιῶ 765
ξένον, πανοῦργον κλῶπα καὶ λῃστήν τινα,
ἣ δ' ἐκ δόμων βέβηκεν, οὐδ' ἐφεσπόμην
οὐδ' ἐξέτεινα χεῖρ', ἀποιμώζων ἐμὴν
δέσποιναν, ἣ 'μοὶ πᾶσί τ' οἰκέταισιν ἦν

μήτηρ· κακῶν γὰρ μυρίων ἐρρύετο, 770
ὀργὰς μαλάσσουσ' ἀνδρός. ἆρα τὸν ξένον
στυγῶ δικαίως, ἐν κακοῖς ἀφιγμένον;

ΗΡ. οὗτος, τί σεμνὸν καὶ πεφροντικὸς βλέπεις;
οὐ χρὴ σκυθρωπὸν τοῖς ξένοις τὸν πρόσπολον
εἶναι, δέχεσθαι δ' εὐπροσηγόρῳ φρενί. 775
σὺ δ' ἄνδρ' ἑταῖρον δεσπότου παρόνθ' ὁρῶν,
στυγνῷ προσώπῳ καὶ συνωφρυωμένῳ
δέχει, θυραίου πήματος σπουδὴν ἔχων.
δεῦρ' ἔλθ', ὅπως ἂν καὶ σοφώτερος γένῃ.
τὰ θνητὰ πράγματ' οἶσθας ἣν ἔχει φύσιν; 780
οἶμαι μὲν οὔ· πόθεν γάρ; ἀλλ' ἄκουέ μου.
βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται,
κοὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται
τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιώσεται·
τὸ τῆς τύχης γὰρ ἀφανὲς οἷ προβήσεται, 785
κἄστ' οὐ διδακτὸν οὐδ' ἁλίσκεται τέχνῃ.
ταῦτ' οὖν ἀκούσας καὶ μαθὼν ἐμοῦ πάρα,
εὔφραινε σαυτόν, πῖνε, τὸν καθ' ἡμέραν
βίον λογίζου σόν, τὰ δ' ἄλλα τῆς τύχης.
τίμα δὲ καὶ τὴν πλεῖστον ἡδίστην θεῶν 790
Κύπριν βροτοῖσιν· εὐμενὴς γὰρ ἡ θεός.
τὰ δ' ἄλλ' ἔασον ταῦτα καὶ πιθοῦ λόγοις
ἐμοῖσιν, εἴπερ ὀρθά σοι δοκῶ λέγειν·
οἶμαι μέν. οὔκουν τὴν ἄγαν λύπην ἀφεὶς
πίει μεθ' ἡμῶν τάσδ' ὑπερβαλὼν τύχας, 795
στεφάνοις πυκασθείς; καὶ σάφ' οἶδ' ὁθούνεκα
τοῦ νῦν σκυθρωποῦ καὶ ξυνεστῶτος [φρενῶν]
μεθορμιεῖ σε πίτυλος ἐμπεσὼν σκύφου.
ὄντας δὲ θνητοὺς θνητὰ καὶ φρονεῖν χρεών,
ὡς τοῖς γε σεμνοῖς καὶ συνωφρυωμένοις 800
ἅπασίν ἐστιν, ὥς γ' ἐμοὶ χρῆσθαι κριτῇ,

οὐ βίος ἀληθῶς ὁ βιος, ἀλλὰ συμφορά.
ΘΕ. ἐπιστάμεσθα ταῦτα· νῦν δὲ πράσσομεν
οὐχ οἷα κώμου καὶ γέλωτος ἄξια.
ΗΡ. γυνὴ θυραῖος ἡ θανοῦσα· μὴ λίαν 805
πένθει· δόμων γὰρ ζῶσι τῶνδε δεσπόται.
ΘΕ. τί ζῶσιν; οὐ κάτοισθα τὰν δόμοις κακά;
ΗΡ. εἰ μή τι σός με δεσπότης ἐψεύσατο.
ΘΕ. ἄγαν ἐκεῖνός ἐστ᾽ ἄγαν φιλόξενος. 809
ΗΡ. μῶν ξυμφοράν τιν᾽ οὖσαν οὐκ ἔφραζέ μοι; 812
ΘΕ. χαίρων ἴθ᾽· ἡμῖν δεσποτῶν μέλει κακά. 813
ΗΡ. οὐ χρῆν μ᾽ ὀθνείου γ᾽ εἵνεκ᾽ εὖ πάσχειν νεκροῦ; 810
ΘΕ. ἦ κάρτα μέντοι καὶ λίαν οἰκεῖος ἦν. 811
ΗΡ. ὅδ᾽ οὐ θυραίων πημάτων ἄρχει λόγος.
ΘΕ. οὐ γάρ τι κωμάζοντ᾽ ἂν ἠχθόμην σ᾽ ὁρῶν. 815
[ΗΡ. ἀλλ᾽ ἦ πέπονθα δείν᾽ ὑπὸ ξένων ἐμῶν;
ΘΕ. οὐκ ἦλθες ἐν δέοντι δέξασθαι δόμοις.
πένθος γὰρ ἡμῖν ἐστι· καὶ κουρὰν βλέπεις
μελαμπέπλους στολμούς τε. ΗΡ. τίς δ᾽ ὁ κατ-
θανών;]
ΗΡ. μῶν ἢ τέκνων τι φροῦδον ἢ πατὴρ γέρων; 820
ΘΕ. γυνὴ μὲν οὖν ὄλωλεν Ἀδμήτου, ξένε.
ΗΡ. τί φής; ἔπειτα δῆτά μ᾽ ἐξενίζετε;
ΘΕ. ᾐδεῖτο γάρ σε τῶνδ᾽ ἀπώσασθαι δόμων.
ΗΡ. ὦ σχέτλι᾽, οἵας ἤμπλακες ξυναόρου.
ΘΕ. ἀπωλόμεσθα πάντες, οὐ κείνη μόνη. 825
ΗΡ. ἀλλ᾽ ᾐσθόμην μὲν ὄμμ᾽ ἰδὼν δακρυρροοῦν
κουράν τε καὶ πρόσωπον· ἀλλ᾽ ἔπειθέ με
λέγων θυραῖον κῆδος εἰς τάφον φέρειν.
βίᾳ δὲ θυμοῦ τάσδ᾽ ὑπερβαλὼν πύλας
ἔπινον ἀνδρὸς ἐν φιλοξένου δόμοις 830
πράσσοντος οὕτω. κᾆτα κωμάζω κάρα
στεφάνοις πυκασθείς; ἀλλὰ σοῦ τὸ μὴ φράσαι,

κακοῦ τοσούτου δώμασιν προσκειμένου.
ποῦ καί σφε θάπτει; ποῦ νιν εὑρήσω μολών;

ΘΕ. ὀρθὴν παρ' οἶμον, ἣ 'πὶ Λάρισαν φέρει, 835
τύμβον κατόψει ξεστὸν ἐκ προαστίου.

ΗΡ. ὦ πολλὰ τλᾶσα καρδία καὶ χεὶρ ἐμή,
νῦν δεῖξον οἷον παῖδά σ' ἡ Τιρυνθία
Ἠλεκτρυόνος ἐγείνατ' Ἀλκμήνη Διί.
δεῖ γάρ με σῶσαι τὴν θανοῦσαν ἀρτίως 840
γυναῖκα κεἰς τόνδ' αὖθις ἱδρῦσαι δόμον
Ἄλκηστιν, Ἀδμήτῳ θ' ὑπουργῆσαι χάριν.
ἐλθὼν δ' ἄνακτα τὸν μελάμπεπλον νεκρῶν
Θάνατον φυλάξω, καί νιν εὑρήσειν δοκῶ
πίνοντα τύμβου πλησίον προσφαγμάτων. 845
κἄνπερ λοχαίας αὐτὸν ἐξ ἕδρας συθεὶς
μάρψω, κύκλον δὲ περιβαλῶ χεροῖν ἐμαῖν,
οὐκ ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐξαιρήσεται
μογοῦντα πλευρά, πρὶν γυναῖκ' ἐμοὶ μεθῇ.
ἢν δ' οὖν ἁμάρτω τῆσδ' ἄγρας, καὶ μὴ μόλῃ 850
πρὸς αἱματηρὸν πέλανον, εἶμι τῶν κάτω
Κόρης ἄνακτός τ' εἰς ἀνηλίους δόμους
αἰτήσομαί τε· καὶ πέποιθ' ἄξειν ἄνω
Ἄλκηστιν, ὥστε χερσὶν ἐνθεῖναι ξένου,
ὅς μ' εἰς δόμους ἐδέξατ' οὐδ' ἀπήλασε, 855
καίπερ βαρείᾳ συμφορᾷ πεπληγμένος,
ἔκρυπτε δ' ὢν γενναῖος, αἰδεσθεὶς ἐμέ.
τίς τοῦδε μᾶλλον Θεσσαλῶν φιλόξενος,
τίς Ἑλλάδ' οἰκῶν; τοιγὰρ οὐκ ἐρεῖ κακὸν
εὐεργετῆσαι φῶτα γενναῖος γεγώς. 860

ΑΔ. ἰώ. στυγναὶ πρόσοδοι, στυγναὶ δ' ὄψεις
χήρων μελάθρων· ἰώ μοί μοι. αἰαῖ.
ποῖ βῶ; πᾷ στῶ; τί λέγω; τί δὲ μή;
πῶς ἂν ὀλοίμαν;

ἢ βαρυδαίμονα μήτηρ μ᾽ ἔτεκεν. 865
ζηλῶ φθιμένους, κείνων ἔραμαι,
κεῖν᾽ ἐπιθυμῶ δώματα ναίειν.
οὔτε γὰρ αὐγὰς χαίρω προσορῶν
οὔτ᾽ ἐπὶ γαίας πόδα πεζεύων·
τοῖον ὅμηρόν μ᾽ ἀποσυλήσας 870
Ἅιδῃ Θάνατος παρέδωκεν.

ΧΟ. πρόβα πρόβα· βᾶθι κεῦθος οἴκων. στρ.
ΑΔ. αἰαῖ.
ΧΟ. πέπονθας ἄξι᾽ αἰαγμάτων. ΑΔ. ἒ ἕ.
ΧΟ. δι᾽ ὀδύνας ἔβας,
σάφ᾽ οἶδα. ΑΔ. φεῦ φεῦ. ΧΟ. τὰν νέρθεν οὐδὲν
ὠφελεῖς. 875
ΑΔ. ἰώ μοί μοι. ΧΟ. τὸ μήποτ᾽ εἰσιδεῖν φιλίας ἀλόχου
πρόσωπον ἄντα λυπρόν.
ΑΔ. ἔμνησας ὅ μου φρένας ἥλκωσεν·
τί γὰρ ἀνδρὶ κακὸν μεῖζον ἁμαρτεῖν
πιστῆς ἀλόχου; μή ποτε γήμας 880
ὤφελον οἰκεῖν μετὰ τῆσδε δόμους.
ζηλῶ δ᾽ ἀγάμους ἀτέκνους τε βροτῶν·
μία γὰρ ψυχή, τῆς ὑπεραλγεῖν
μέτριον ἄχθος·
παίδων δὲ νόσους καὶ νυμφιδίους 885
εὐνὰς θανάτοις κεραϊζομένας
οὐ τλητὸν ὁρᾶν, ἐξὸν ἀτέκνους
ἀγάμους τ᾽ εἶναι διὰ παντός.
ΧΟ. τύχα τύχα δυσπάλαιστος ἥκει, ἀντ.
ΑΔ. αἰαῖ.
ΧΟ. πέρας δέ γ᾽ οὐδὲν ἀλγῶν τίθης. ΑΔ. ἒ ἕ. 890
ΧΟ. βαρέα μὲν φέρειν,

872—877=889—894

ὅμως δὲ ΑΔ. φεῦ φεῦ. ΧΟ. τλᾶθ᾽· οὐ σὺ πρῶ-
τος ὤλεσας
ΑΔ. ἰώ μοί μοι. ΧΟ. γυναῖκα· συμφορὰ δ᾽ ἑτέρους
ἑτέρα
πιέζει φανεῖσα θνατῶν.
ΑΔ. ὦ μακρὰ πένθη λῦπαί τε φίλων 895
τῶν ὑπὸ γαῖαν.
τί μ᾽ ἐκώλυσας ῥῖψαι τύμβου
τάφρον εἰς κοίλην καὶ μετ᾽ ἐκείνης
τῆς μέγ᾽ ἀρίστης κεῖσθαι φθίμενον;
δύο δ᾽ ἀντὶ μιᾶς Ἅιδης ψυχὰς 900
τὰς πιστοτάτας σὺν ἂν ἔσχεν, ὁμοῦ
χθονίαν λίμνην διαβάντε.
ΧΟ. ἐμοί τις ἦν στρ.
ἐν γένει, ᾧ κόρος ἀξιόθρηνος
ὤλετ᾽ ἐν δόμοισιν 905
μονόπαις· ἀλλ᾽ ἔμπας
ἔφερε κακὸν ἅλις, ἄτεκνος ὤν,
πολιὰς ἐπὶ χαίτας
ἤδη προπετὴς ὢν
βιότου τε πόρσω. 910
ΑΔ. ὦ σχῆμα δόμων, πῶς εἰσέλθω;
πῶς δ᾽ οἰκήσω μεταπίπτοντος
δαίμονος; οἴμοι. πολὺ γὰρ τὸ μέσον·
τότε μὲν πεύκαις σὺν Πηλιάσιν 915
σύν θ᾽ ὑμεναίοις ἔστειχον ἔσω,
φιλίας ἀλόχου χέρα βαστάζων·
πολυάχητος δ᾽ εἵπετο κῶμος,
τήν τε θανοῦσαν κἄμ᾽ ὀλβίζων,
ὡς εὐπατρίδαι καὶ ἀπ᾽ ἀμφοτέρων 920
ὄντες ἀριστέων σύζυγες ἦμεν.

903 — 910 = 926 — 934

νῦν δ' ὑμεναίων γόος ἀντίπαλος
λευκῶν τε πέπλων μέλανες στολμοὶ
πέμπουσί μ' ἔσω
λέκτρων κοίτας ἐς ἐρήμους. 925

ΧΟ. παρ' εὐτυχῆ ἀντ.
σοὶ πότμον ἦλθεν ἀπειροκάκῳ τόδ'
ἄλγος· ἀλλ' ἔσωσας
βίοτον καὶ ψυχάν.
ἔθανε δάμαρ, ἔλιπε φιλίαν· 930
τί νέον τόδε; πολλοὺς
ἤδη παρέλυσεν
θάνατος δάμαρτος.

ΑΔ. φίλοι, γυναικὸς δαίμον' εὐτυχέστερον 935
τοὐμοῦ νομίζω, καίπερ οὐ δοκοῦνθ' ὅμως·
τῆς μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλγος ἅψεταί ποτε,
πολλῶν δὲ μόχθων εὐκλεὴς ἐπαύσατο.
ἐγὼ δ', ὃν οὐ χρῆν ζῆν, παρεὶς τὸ μόρσιμον
λυπρὸν διάξω βίοτον· ἄρτι μανθάνω. 940
πῶς γὰρ δόμων τῶνδ' εἰσόδους ἀνέξομαι;
τίν' ἂν προσειπών, τοῦ δὲ προσρηθεὶς ὕπο
[τερπνῆς τύχοιμ' ἂν εἰσόδου; ποῖ τρέψομαι];
ἡ μὲν γὰρ ἔνδον ἐξελᾷ μ' ἐρημία,
γυναικὸς εὐνὰς εὖτ' ἂν εἰσίδω κενὰς 945
θρόνους τ' ἐν οἷσιν ἷζε, καὶ κατὰ στέγας
αὐχμηρὸν οὖδας, τέκνα δ' ἀμφὶ γούνασι
πίπτοντα κλαίῃ μητέρ', οἱ δὲ δεσπότιν
στένωσιν οἵαν ἐκ δόμων ἀπώλεσαν.
τὰ μὲν κατ' οἶκον τοιάδ'· ἔξωθεν δέ με 950
γάμοι τ' ἐλῶσι Θεσσαλῶν καὶ ξύλλογοι
γυναικοπληθεῖς· οὐ γὰρ ἐξανέξομαι
λεύσσων δάμαρτος τῆς ἐμῆς ὁμήλικας.
ἐρεῖ δέ μ' ὅστις ἐχθρὸς ὢν κυρεῖ τάδε·

ὅμως δὲ *ΑΔ.* φεῦ φεῦ. *ΧΟ.* τλᾶθ᾽· οὐ σὺ πρῶτος ὤλεσας
ΑΔ. ἰώ μοί μοι. *ΧΟ.* γυναῖκα· συμφορὰ δ᾽ ἑτέρους ἑτέρα
πιέζει φανεῖσα θνατῶν.
ΑΔ. ὦ μακρὰ πένθη λῦπαί τε φίλων 895
τῶν ὑπὸ γαῖαν.
τί μ᾽ ἐκώλυσας ῥῖψαι τύμβου
τάφρον εἰς κοίλην καὶ μετ᾽ ἐκείνης
τῆς μέγ᾽ ἀρίστης κεῖσθαι φθίμενον;
δύο δ᾽ ἀντὶ μιᾶς Ἅιδης ψυχὰς 900
τὰς πιστοτάτας σὺν ἂν ἔσχεν, ὁμοῦ
χθονίαν λίμνην διαβάντε.
ΧΟ. ἐμοί τις ἦν στρ.
ἐν γένει, ᾧ κόρος ἀξιόθρηνος
ὤλετ᾽ ἐν δόμοισιν 905
μονόπαις· ἀλλ᾽ ἔμπας
ἔφερε κακὸν ἅλις, ἄτεκνος ὤν,
πολιὰς ἐπὶ χαίτας
ἤδη προπετὴς ὢν
βιότου τε πόρσω. 910
ΑΔ. ὦ σχῆμα δόμων, πῶς εἰσέλθω;
πῶς δ᾽ οἰκήσω μεταπίπτοντος
δαίμονος; οἴμοι. πολὺ γὰρ τὸ μέσον·
τότε μὲν πεύκαις σὺν Πηλιάσιν 915
σύν θ᾽ ὑμεναίοις ἔστειχον ἔσω,
φιλίας ἀλόχου χέρα βαστάζων·
πολυάχητος δ᾽ εἵπετο κῶμος,
τήν τε θανοῦσαν κἄμ᾽ ὀλβίζων,
ὡς εὐπατρίδαι καὶ ἀπ᾽ ἀμφοτέρων 920
ὄντες ἀριστέων σύζυγες ἦμεν.

903 — 910 = 926 — 934

νῦν δ' ὑμεναίων γόος ἀντίπαλος
λευκῶν τε πέπλων μέλανες στολμοὶ
πέμπουσί μ' ἔσω
λέκτρων κοίτας ἐς ἐρήμους. 925

ΧΟ. παρ' εὐτυχῆ ἀντ.
σοὶ πότμον ἦλθεν ἀπειροκάκῳ τόδ'
ἄλγος· ἀλλ' ἔσωσας
βίοτον καὶ ψυχάν.
ἔθανε δάμαρ, ἔλιπε φιλίαν· 930
τί νέον τόδε; πολλοὺς
ἤδη παρέλυσεν
θάνατος δάμαρτος.

ΑΔ. φίλοι, γυναικὸς δαίμον' εὐτυχέστερον 935
τοὐμοῦ νομίζω, καίπερ οὐ δοκοῦνθ' ὅμως·
τῆς μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλγος ἅψεταί ποτε,
πολλῶν δὲ μόχθων εὐκλεὴς ἐπαύσατο.
ἐγὼ δ', ὃν οὐ χρῆν ζῆν, παρεὶς τὸ μόρσιμον
λυπρὸν διάξω βίοτον· ἄρτι μανθάνω. 940
πῶς γὰρ δόμων τῶνδ' εἰσόδους ἀνέξομαι;
τίν' ἂν προσειπών, τοῦ δὲ προσρηθεὶς ὕπο
[τερπνῆς τύχοιμ' ἂν εἰσόδου; ποῖ τρέψομαι];
ἡ μὲν γὰρ ἔνδον ἐξελᾷ μ' ἐρημία,
γυναικὸς εὐνὰς εὖτ' ἂν εἰσίδω κενὰς 945
θρόνους τ' ἐν οἷσιν ἷζε, καὶ κατὰ στέγας
αὐχμηρὸν οὖδας, τέκνα δ' ἀμφὶ γούνασι
πίπτοντα κλαίῃ μητέρ', οἱ δὲ δεσπότιν
στένωσιν οἵαν ἐκ δόμων ἀπώλεσαν.
τὰ μὲν κατ' οἶκον τοιάδ'· ἔξωθεν δέ με 950
γάμοι τ' ἐλῶσι Θεσσαλῶν καὶ ξύλλογοι
γυναικοπληθεῖς· οὐ γὰρ ἐξανέξομαι
λεύσσων δάμαρτος τῆς ἐμῆς ὁμήλικας.
ἐρεῖ δέ μ' ὅστις ἐχθρὸς ὢν κυρεῖ τάδε·

ἰδοῦ τὸν αἰσχρῶς ζῶνθ', ὃς οὐκ ἔτλη θανεῖν, 955
ἀλλ' ἣν ἔγημεν ἀντιδοὺς ἀψυχίᾳ
πέφευγεν Ἅιδην· εἶτ' ἀνὴρ εἶναι δοκεῖ;
στυγεῖ δὲ τοὺς τεκόντας, αὐτὸς οὐ θέλων
θανεῖν. τοιάνδε πρὸς κακοῖσι κληδόνα
ἕξω. τί μοι ζῆν δῆτα κύδιον, φίλοι, 960
κακῶς κλύοντι καὶ κακῶς πεπραγότι;

ΧΟ. *ἐγὼ καὶ διὰ μούσας* *στρ.*
καὶ μετάρσιος ᾗξα, καὶ
πλείστων ἁψάμενος λόγων
κρεῖσσον οὐδὲν Ἀνάγκας 965
ηὗρον, οὐδέ τι φάρμακον
Θρῄσσαις ἐν σανίσιν, τὰς
Ὀρφεία κατέγραψεν
γῆρυς, οὐδ' ὅσα Φοῖβος Ἀ-
σκληπιάδαις ἔδωκε 970
φάρμακα πολυπόνοις
ἀντιτεμὼν βροτοῖσιν.
μόνας δ' οὔτ' ἐπὶ βωμοὺς *ἀντ.*
ἔστιν οὔτε βρέτας θεᾶς
ἐλθεῖν, οὐ σφαγίων κλύει. 975
μή μοι, πότνια, μείζων
ἔλθοις ἢ τὸ πρὶν ἐν βίῳ.
καὶ γὰρ Ζεὺς ὅ τι νεύσῃ,
σὺν σοὶ τοῦτο τελευτᾷ.
καὶ τὸν ἐν Χαλύβοις δαμά- 980
ζεις σὺ βίᾳ σίδαρον,
οὐδέ τις ἀποτόμου
λήματός ἐστιν αἰδώς.
καὶ σ' ἐν ἀφύκτοισι χερῶν εἷλε θεὰ δεσμοῖς. *στρ.*

962 — 972 = 973 — 983
984 — 994 = 995 — 1005

τόλμα δ'· οὐ γὰρ ἀνάξεις ποτ' ἔνερθεν 985
κλαίων τοὺς φθιμένους ἄνω.
καὶ θεῶν σκότιοι φθίνουσι
παῖδες ἐν θανάτῳ. 990
φίλα μὲν ὅτ' ἦν μεθ' ἡμῶν,
φίλα δὲ θανοῦσ' ἐς ἀεί·
γενναιοτάταν δὲ πασᾶν
ἐζεύξω κλισίαις ἄκοιτιν. 994
μηδὲ νεκρῶν ὡς φθιμένων χῶμα νομιζέσθω ἀντ.
τύμβος σᾶς ἀλόχου, θεοῖσι δ' ὁμοίως
τιμάσθω, σέβας ἐμπόρων.
καί τις δοχμίαν κέλευθον 1000
ἐμβαίνων τόδ' ἐρεῖ·
αὕτα ποτὲ προὔθαν' ἀνδρός,
νῦν δ' ἐστὶ μάκαιρα δαίμων·
χαῖρ', ὦ πότνι', εὖ δὲ δοίης.
τοῖαί νιν προσεροῦσι φᾶμαι. 1005
καὶ μὴν ὅδ', ὡς ἔοικεν, Ἀλκμήνης γόνος,
Ἄδμητε, πρὸς σὴν ἑστίαν πορεύεται.

ΗΡ. φίλον πρὸς ἄνδρα χρὴ λέγειν ἐλευθέρως,
Ἄδμητε, μομφὰς δ' οὐχ ὑπὸ σπλάγχνοις ἔχειν
σιγῶντ'. ἐγὼ δὲ σοῖς κακοῖσιν ἠξίουν 1010
ἐγγὺς παρεστὼς ἐξετάζεσθαι φίλος·
σὺ δ' οὐκ ἔφραζες σῆς προκείμενον νέκυν
γυναικός, ἀλλά μ' ἐξένιζες ἐν δόμοις,
ὡς δὴ θυραίου πήματος σπουδὴν ἔχων.
κἄστεψα κρᾶτα καὶ θεοῖς ἐλειψάμην 1015
σπονδὰς ἐν οἴκοις δυστυχοῦσι τοῖσι σοῖς.
καὶ μέμφομαι μὲν μέμφομαι παθὼν τάδε,
οὐ μήν σε λυπεῖν ἐν κακοῖσι βούλομαι.
ὧν δ' εἵνεχ' ἥκω δεῦρ' ὑποστρέψας πάλιν
λέξω. γυναῖκα τήνδε μοι σῶσον λαβών, 1020

ἕως ἂν ἵππους δεῦρο Θρῃκίας ἄγων
ἔλθω, τύραννον Βιστόνων κατακτανών.
πράξας δ' ὃ μὴ τύχοιμι, νοστήσαιμι γάρ,
δίδωμι τήνδε σοῖσι προσπολεῖν δόμοις.
πολλῷ δὲ μόχθῳ χεῖρας ἦλθεν εἰς ἐμάς· 1025
ἀγῶνα γὰρ πάνδημον εὑρίσκω τινὰς
τιθέντας, ἀθληταῖσιν ἄξιον πόνον,
ὅθεν κομίζω τήνδε νικητήρια
λαβών· τὰ μὲν γὰρ κοῦφα τοῖς νικῶσιν ἦν
ἵππους ἄγεσθαι, τοῖσι δ' αὖ τὰ μείζονα 1030
νικῶσι, πυγμὴν καὶ πάλην, βουφόρβια·
γυνὴ δ' ἐπ' αὐτοῖς εἵπετ'· ἐντυχόντι δὲ
αἰσχρὸν παρεῖναι κέρδος ἦν τόδ' εὐκλεές.
ἀλλ' ὥσπερ εἶπον, σοὶ μέλειν γυναῖκα χρή·
οὐ γὰρ κλοπαίαν, ἀλλὰ σὺν πόνῳ λαβὼν 1035
ἥκω· χρόνῳ δὲ καὶ σύ μ' αἰνέσεις ἴσως.

ΑΔ. οὔτοι σ' ἀτίζων οὐδ' ἐν ἐχθροῖσιν τιθεὶς
ἔκρυψ' ἐμῆς γυναικὸς ἀθλίους τύχας·
ἀλλ' ἄλγος ἄλγει τοῦτ' ἂν ἦν προσκείμενον,
εἴ του πρὸς ἄλλου δώμαθ' ὡρμήθης ξένου· 1040
ἅλις δὲ κλαίειν τοὐμὸν ἦν ἐμοὶ κακόν.
γυναῖκα δ', εἴ πως ἔστιν, αἰτοῦμαί σ', ἄναξ,
ἄλλον τιν' ὅστις μὴ πέπονθεν οἷ' ἐγὼ
σῴζειν ἄνωχθι Θεσσαλῶν, πολλοὶ δέ σοι
ξένοι Φεραίων, μὴ 'μέ· μιμνήσκεις κακῶν. 1045
οὐκ ἂν δυναίμην τήνδ' ὁρῶν ἐν δώμασιν
ἄδακρυς εἶναι· μὴ νοσοῦντί μοι νόσον
προσθῇς· ἅλις γὰρ συμφορᾷ βαρύνομαι.
ποῦ καὶ τρέφοιτ' ἂν δωμάτων νέα γυνή;
νέα γάρ, ὡς ἐσθῆτι καὶ κόσμῳ πρέπει. 1050
πότερα μετ' ἀνδρῶν δῆτ' ἐνοικήσει στέγην;
καὶ πῶς ἀκραιφνὴς ἐν νέοις στρωφωμένη

ἔσται; τὸν ἡβῶνθ', Ἡράκλεις, οὐ ῥᾴδιον
εἴργειν· ἐγὼ δὲ σοῦ προμηθίαν ἔχω.
ἢ τῆς θανούσης θάλαμον εἰσβήσας τρέφω; 1055
καὶ πῶς ἐπεισφρῶ τήνδε τῷ κείνης λέχει;
διπλῆν φοβοῦμαι μέμψιν, ἔκ τε δημοτῶν,
μή τίς μ' ἐλέγχῃ τὴν ἐμὴν εὐεργέτιν
προδόντ' ἐν ἄλλοις δεμνίοις πίτνειν νέας,
καὶ τῆς θανούσης, ἀξία δ' ἐμοὶ σέβειν, 1060
πολλὴν πρόνοιαν δεῖ μ' ἔχειν. σὺ δ' ὦ γύναι,
ἥτις ποτ' εἶ σύ, ταὔτ' ἔχουσ' Ἀλκήστιδι
μορφῆς μέτρ' ἴσθι καὶ προσήιξαι δέμας.
οἴμοι. κόμιζε πρὸς θεῶν ἐξ ὀμμάτων
γυναῖκα τήνδε, μή μ' ἕλῃς ᾑρημένον. 1065
δοκῶ γὰρ αὐτὴν εἰσορῶν γυναῖχ' ὁρᾶν
ἐμήν· θολοῖ δὲ καρδίαν, ἐκ δ' ὀμμάτων
πηγαὶ κατερρώγασιν· ὦ τλήμων ἐγώ,
ὡς ἄρτι πένθους τοῦδε γεύομαι πικροῦ.

ΧΟ. ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχοιμ' ἂν εὖ λέγειν τύχην· 1070
χρὴ δ', ὅστις εἶσι, καρτερεῖν θεοῦ δόσιν.

ΗΡ. εἰ γὰρ τοσαύτην δύναμιν εἶχον ὥστε σὴν
εἰς φῶς πορεῦσαι νερτέρων ἐκ δωμάτων
γυναῖκα καί σοι τήνδε πορσῦναι χάριν.

ΑΔ. σάφ' οἶδα βούλεσθαί σ' ἄν. ἀλλὰ ποῦ τόδε; 1075
οὐκ ἔστι τοὺς θανόντας εἰς φάος μολεῖν.

ΗΡ. μή νυν ὑπέρβαιν', ἀλλ' ἐναισίμως φέρε.

ΑΔ. ῥᾷον παραινεῖν ἢ παθόντα καρτερεῖν.

ΗΡ. τί δ' ἂν προκόπτοις, εἰ θέλοις ἀεὶ στένειν;

ΑΔ. ἔγνωκα καὐτός, ἀλλ' ἔρως τις ἐξάγει. 1080

ΗΡ. τὸ γὰρ φιλῆσαι τὸν θανόντ' ἄγει δάκρυ.

ΑΔ. ἀπώλεσέν με, κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω.

ΗΡ. γυναικὸς ἐσθλῆς ἤμπλακες· τίς ἀντερεῖ;

ΑΔ. ὥστ' ἄνδρα τόνδε μηκέθ' ἥδεσθαι βίῳ.

ΗΡ. χρόνος μαλάξει, νῦν δ' ἔθ' ἡβᾷ σοι κακόν. 1085
ΑΔ. χρόνον λέγοις ἄν, εἰ χρόνος τὸ κατθανεῖν.
ΗΡ. γυνή σε παύσει καὶ νέου γάμου πόθοι.
ΑΔ. σίγησον· οἷον εἶπας. οὐκ ἂν ᾠόμην —
ΗΡ. τί δ'; οὐ γαμεῖς γάρ, ἀλλὰ χηρεύσει λέχος;
ΑΔ. οὐκ ἔστιν ἥτις τῷδε συγκλιθήσεται. 1090
ΗΡ. μῶν τὴν θανοῦσαν ὠφελεῖν τι προσδοκᾷς;
ΑΔ. κείνην ὅπουπερ ἔστι τιμᾶσθαι χρεών.
ΗΡ. αἰνῶ μὲν αἰνῶ· μωρίαν δ' ὀφλισκάνεις.
ΑΔ. ὡς μήποτ' ἄνδρα τόνδε νυμφίον καλῶν.
ΗΡ. ἐπῄνεσ' ἀλόχῳ πιστὸς οὕνεκ' εἶ φίλος. 1095
ΑΔ. θάνοιμ' ἐκείνην καίπερ οὐκ οὖσαν προδούς.
ΗΡ. δέχου νυν εἴσω τήνδε γενναίων δόμων.
ΑΔ. μή, πρός σε τοῦ σπείραντος ἄντομαι Διός.
ΗΡ. καὶ μὴν ἁμαρτήσει γε μὴ δράσας τάδε.
ΑΔ. καὶ δρῶν γε λύπῃ καρδίαν δηχθήσομαι. 1100
ΗΡ. πιθοῦ· τάχ' ἂν γὰρ εἰς δέον πέσοι χάρις.
ΑΔ. φεῦ·
εἴθ' ἐξ ἀγῶνος τήνδε μὴ 'λαβές ποτε.
ΗΡ. νικῶντι μέντοι καὶ σὺ συννικᾷς ἐμοί.
ΑΔ. καλῶς ἔλεξας· ἡ γυνὴ δ' ἀπελθέτω.
ΗΡ. ἄπεισιν, εἰ χρή· πρῶτα δ' εἰ χρεὼν ἄθρει. 1105
ΑΔ. χρή, σοῦ γε μὴ μέλλοντος ὀργαίνειν ἐμοί.
ΗΡ. εἰδώς τι κἀγὼ τήνδ' ἔχω προθυμίαν.
ΑΔ. νίκα νυν. οὐ μὴν ἀνδάνοντά μοι ποιεῖς.
ΗΡ. ἀλλ' ἔσθ' ὅθ' ἡμᾶς αἰνέσεις· πιθοῦ μόνον.
ΑΔ. κομίζετ', εἰ χρὴ τήνδε δέξασθαι δόμοις. 1110
ΗΡ. οὐκ ἂν μεθείην τὴν γυναῖκα προσπόλοις.
ΑΔ. σὺ δ' αὐτὸς αὐτὴν εἴσαγ', εἰ βούλει, δόμους.
ΗΡ. εἰς σὰς μὲν οὖν ἔγωγε θήσομαι χέρας.
ΑΔ. οὐκ ἂν θίγοιμι· δώματ' εἰσελθεῖν πάρα.
ΗΡ. τῇ σῇ πέποιθα χειρὶ δεξιᾷ μόνου. 1115

ΑΔ. ἄναξ, βιάζει μ' οὐ θέλοντα δρᾶν τάδε.
ΗΡ. τόλμα προτεῖναι χεῖρα καὶ θιγεῖν ξένης.
ΑΔ. καὶ δὴ προτείνω, Γοργόν' ὡς καρατομῶν.
ΗΡ. ἔχεις; ΑΔ. ἔχω. ΗΡ. ναί, σῷζέ νυν, καὶ τὸν Διὸς
φήσεις ποτ' εἶναι παῖδα γενναῖον ξένον. 1120
βλέψον πρὸς αὐτήν, εἴ τι σῇ δοκεῖ πρέπειν
γυναικί· λύπης δ' εὐτυχῶν μεθίστασο.
ΑΔ. ὦ θεοί, τί λέξω; φάσμ' ἀνέλπιστον τόδε·
γυναῖκα λεύσσω τὴν ἐμὴν ἐτητύμως,
ἤ κέρτομός με θεοῦ τις ἐκπλήσσει χαρά; 1125
ΗΡ. οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ τήνδ' ὁρᾷς δάμαρτα σήν.
ΑΔ. ὅρα γε μή τι φάσμα νερτέρων τόδ' ᾖ.
ΗΡ. οὐ ψυχαγωγὸν τόνδ' ἐποιήσω ξένον.
ΑΔ. ἀλλ' ἣν ἔθαπτον εἰσορῶ δάμαρτ' ἐμήν;
ΗΡ. σάφ' ἴσθ᾽: ἀπιστεῖν δ' οὔ σε θαυμάζω τύχῃ. 1130
ΑΔ. θίγω, προσείπω ζῶσαν ὡς δάμαρτ' ἐμήν;
ΗΡ. πρόσειπ'. ἔχεις γὰρ πᾶν ὅσονπερ ἤθελες.
ΑΔ. ὦ φιλτάτης γυναικὸς ὄμμα καὶ δέμας,
ἔχω σ' ἀέλπτως, οὔποτ' ὄψεσθαι δοκῶν.
ΗΡ. ἔχεις· φθόνος δὲ μὴ γένοιτό τις θεῶν. 1135
ΑΔ. ὦ τοῦ μεγίστου Ζηνὸς εὐγενὲς τέκνον,
εὐδαιμονοίης, καί σ' ὁ φιτύσας πατὴρ
σῴζοι· σὺ γὰρ δὴ τἄμ' ἀνώρθωσας μόνος.
πῶς τήνδ' ἔπεμψας νέρθεν εἰς φάος τόδε;
ΗΡ. μάχην συνάψας δαιμόνων τῷ κοιράνῳ. 1140
ΑΔ. ποῦ τόνδε Θανάτῳ φὴς ἀγῶνα συμβαλεῖν;
ΗΡ. τύμβον παρ' αὐτὸν ἐκ λόχου μάρψας χεροῖν.
ΑΔ. τί γάρ ποθ' ἥδ' ἄναυδος ἕστηκεν γυνή;
ΗΡ. οὔπω θέμις σοι τῆσδε προσφωνημάτων
κλύειν, πρὶν ἂν θεοῖσι τοῖσι νερτέροις 1145
ἀφαγνίσηται καὶ τρίτον μόλῃ φάος.
ἀλλ' εἴσαγ' εἴσω τήνδε· καὶ δίκαιος ὢν

τὸ λοιπόν, Ἄδμητ', εὐσέβει περὶ ξένους.
καὶ χαῖρ'· ἐγὼ δὲ τὸν προκείμενον πόνον
Σθενέλου τυράννῳ παιδὶ πορσυνῶ μολών. 1150

ΑΔ. μεῖνον παρ' ἡμῖν καὶ συνέστιος γενοῦ.

ΗΡ. αὖθις τόδ' ἔσται, νῦν δ' ἐπείγεσθαί με δεῖ.

ΑΔ. ἀλλ' εὐτυχοίης, νόστιμον δ' ἔλθοις ὁδόν.
ἀστοῖς δὲ πάσῃ τ' ἐννέπω τετραρχίᾳ,
χοροὺς ἐπ' ἐσθλαῖς συμφοραῖσιν ἱστάναι 1155
βωμούς τε κνισᾶν βουθύτοισι προστροπαῖς.
νῦν γὰρ μεθηρμόσμεσθα βελτίω βίον
τοῦ πρόσθεν· οὐ γὰρ εὐτυχῶν ἀρνήσομαι.

ΧΟ. πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί· 1160
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρε θεός.
τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.
ΧΟΡΟΣ.
ΕΡΜΙΟΝΗ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΜΟΛΟΣΣΟΣ.
ΠΗΛΕΥΣ.
ΤΡΟΦΟΣ.
ΟΡΕΣΤΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΤΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νεοπτόλεμος ἐν τῇ Τροίᾳ γέρας λαβὼν Ἀνδρομάχην τὴν Ἕκτορος γυναῖκα, παῖδα ἔτεκεν ἐξ αὐτῆς [τὸν Μολοττόν]· ὕστερον δὲ ἐπέγημεν Ἑρμιόνην τὴν Μενελάου θυγατέρα. δίκας δὲ πρῶτον ᾐτηκὼς τῆς Ἀχιλλέως ἀναιρέσεως τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα, πά- 5 λιν ἦλθεν ἐπὶ τὸ χρηστήριον μετανοήσας, ἵνα τὸν θεὸν ἐξιλάσηται. ζηλοτύπως δ' ἔχουσα πρὸς τὴν Ἀνδρομάχην ἡ βασιλὶς ἐβουλεύετο κατ' αὐτῆς θάνατον, μεταπεμψαμένη τὸν Μενέλαον· ἣ δὲ τὸ παιδίον μὲν ὑπεξέθηκεν, αὐτὴ δὲ κατέφυγεν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Θέτι- 10 δος. οἱ δὲ περὶ τὸν Μενέλαον καὶ τὸ παιδίον ἀνεῦρον καὶ ἐκείνην ἀπατήσαντες ἤγειραν· καὶ σφάττειν μέλλοντες ἀμφοτέρους ἐκωλύθησαν Πηλέως ἐπιφανέντος. Μενέλαος μὲν οὖν ἀπῆλθεν εἰς Σπάρτην· Ἑρμιόνη δὲ μετενόησεν εὐλαβηθεῖσα τὴν παρουσίαν τοῦ Νεο- 15 πτολέμου. παραγενόμενος δὲ ὁ Ὀρέστης ταύτην μὲν ἀπήγαγε πείσας, Νεοπτολέμῳ δὲ ἐπεβούλευσεν· ὃν καὶ φονευθέντα παρῆσαν οἱ φέροντες. Πηλεῖ δὲ μέλλοντι τὸν νεκρὸν θρηνεῖν Θέτις ἐπιφανεῖσα τοῦτον ἐπέταξεν ἐν Δελφοῖς θάψαι, τὴν δὲ Ἀνδρομάχην εἰς 20 Μολοσσοὺς ἀποστεῖλαι μετὰ τοῦ παιδός, αὐτὸν δὲ ἀθανασίαν προσδέχεσθαι· τυχὼν δὲ ταύτης εἰς μακάρων νήσους ᾤκησεν.

ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος κεῖται ἐν Φθίᾳ· ὁ δὲ χορὸς [συνέστηκεν] ἐκ Φθιωτίδων γυναικῶν· προλογίζει δὲ Ἀνδρομάχη. τὸ δὲ δρᾶμα τῶν δευτέρων. ὁ πρόλογος σαφῶς καὶ εὐλόγως εἰρημένος· ἔτι δὲ καὶ
5 τὰ ἐλεγεῖα τὰ ἐν τῷ θρήνῳ τῆς Ἀνδρομάχης. ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ῥῆσις Ἑρμιόνης τὸ βασιλικὸν ὑποφαίνουσα, καὶ ὁ πρὸς Ἀνδρομάχην λόγος οὐ κακῶς ἔχων· εὖ δὲ καὶ ὁ Πηλεὺς ὁ τὴν Ἀνδρομάχην ἀφελόμενος.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ.

ΑΝ. Ἀσιάτιδος γῆς σχῆμα, Θηβαία πόλις,
ὅθεν ποθ' ἕδνων σὺν πολυχρύσῳ χλιδῇ
Πριάμου τύραννον ἑστίαν ἀφικόμην
δάμαρ δοθεῖσα παιδοποιὸς Ἕκτορι,
ζηλωτὸς ἔν γε τῷ πρὶν Ἀνδρομάχη χρόνῳ, 5
νῦν δ' εἴ τις ἄλλη δυστυχεστάτη γυνή·
ἥτις πόσιν μὲν Ἕκτορ' ἐξ Ἀχιλλέως
θανόντ' ἐσεῖδον, παῖδά θ' ὃν τίκτω πόσει
ῥιφέντα πύργων Ἀστυάνακτ' ἀπ' ὀρθίων, 10
ἐπεὶ τὸ Τροίας εἷλον Ἕλληνες πέδον,
αὐτὴ δὲ δούλη τῶν ἐλευθερωτάτων
οἴκων νομισθεῖσ' Ἑλλάδ' εἰσαφικόμην
τῷ νησιώτῃ Νεοπτολέμῳ δορὸς γέρας
δοθεῖσα λείας Τρωικῆς ἐξαίρετον. 15
Φθίας δὲ τῆσδε καὶ πόλεως Φαρσαλίας
σύγχορτα ναίω πεδί', ἵν' ἡ θαλασσία
Πηλεῖ ξυνῴκει χωρὶς ἀνθρώπων Θέτις
φεύγουσ' ὅμιλον· Θεσσαλὸς δέ νιν λεὼς
Θετίδειον αὐδᾷ θεᾶς χάριν νυμφευμάτων. 20
ἔνθ' οἶκον ἔσχε τόνδε παῖς Ἀχιλλέως,
Πηλέα δ' ἀνάσσειν γῆς ἐᾷ Φαρσαλίας,
ζῶντος γέροντος σκῆπτρον οὐ θέλων λαβεῖν.

ἐμοῦ πέφυκεν ἢ γενήσεταί ποτε 7

κἀγὼ δόμοις τοῖσδ' ἄρσεν' ἐντίκτω κόρον,
πλαθεῖσ' Ἀχιλλέως παιδί, δεσπότῃ δ' ἐμῷ. 25
καὶ πρὶν μὲν ἐν κακοῖσι κειμένην ὅμως
ἐλπίς μ' ἀεὶ προσῆγε σωθέντος τέκνου
ἀλκήν τιν' εὑρεῖν κἀπικούρησιν κακῶν·
ἐπεὶ δὲ τὴν Λάκαιναν Ἑρμιόνην γαμεῖ
τοὐμὸν παρώσας δεσπότης δοῦλον λέχος, 30
κακοῖς πρὸς αὐτῆς σχετλίοις ἐλαύνομαι.
λέγει γὰρ ὥς νιν φαρμάκοις κεκρυμμένοις
τίθημ' ἄπαιδα καὶ πόσει μισουμένην,
αὐτὴ δὲ ναίειν οἶκον ἀντ' αὐτῆς θέλω
τόνδ', ἐκβαλοῦσα λέκτρα τἀκείνης βίᾳ· 35
ἁγὼ τὸ πρόσθεν οὐχ ἑκοῦσ' ἐδεξάμην,
νῦν δ' ἐκλέλοιπα· Ζεὺς τάδ' εἰδείη μέγας
[ὡς οὐχ ἑκοῦσα τῷδ' ἐκοινώθην λέχει].
ἀλλ' οὔ σφε πείθω, βούλεται δέ με κτανεῖν,
πατήρ τε θυγατρὶ Μενέλεως συνδρᾷ τάδε. 40
καὶ νῦν κατ' οἴκους ἔστ', ἀπὸ Σπάρτης μολὼν
ἐπ' αὐτὸ τοῦτο· δειματουμένη δ' ἐγὼ
δόμων πάροικον Θέτιδος εἰς ἀνάκτορον
θάσσω τόδ' ἐλθοῦσ', ἤν με κωλύσῃ θανεῖν.
Πηλεύς τε γάρ νιν ἔκγονοί τε Πηλέως 45
σέβουσιν, ἑρμήνευμα Νηρῆδος γάμων.
ὃς δ' ἔστι παῖς μοι μόνος, ὑπεκπέμπω λάθρᾳ
ἄλλους ἐς οἴκους, μὴ θάνῃ φοβουμένη.
ὁ γὰρ φυτεύσας αὐτὸν οὔτ' ἐμοὶ πάρα
προσωφελῆσαι, παιδί τ' οὐδέν ἐστ', ἀπὼν 50
Δελφῶν κατ' αἶαν, ἔνθα Λοξίᾳ δίκην
δίδωσι μανίας, ᾗ ποτ' ἐς Πυθὼ μολὼν
ᾔτησε Φοῖβον πατρὸς οὗ 'κτίνειν δίκην,
εἴ πως τὰ πρόσθε σφάλματ' ἐξαιτούμενος
θεὸν παράσχοιτ' εἰς τὸ λοιπὸν εὐμενῆ. 55

ΘΕΡ. δέσποιν', ἐγώ τοι τοὔνομ' οὐ φεύγω τόδε
καλεῖν σ', ἐπείπερ καὶ κατ' οἶκον ἠξίουν
τὸν σόν, τὸ Τροίας ἡνίκ' ᾠκοῦμεν πέδον,
εὔνους δὲ καὶ σοὶ ζῶντί τ' ἦ τῷ σῷ πόσει·
καὶ νῦν φέρουσά σοι νέους ἥκω λόγους, 60
φόβῳ μέν, εἴ τις δεσποτῶν αἰσθήσεται,
οἴκτῳ δὲ τῷ σῷ· δεινὰ γὰρ βουλεύεται
Μενέλαος εἰς σὲ παῖς θ', ἅ σοι φυλακτέα.
ΑΝ. ὦ φιλτάτη σύνδουλε, σύνδουλος γὰρ εἶ
τῇ πρόσθ' ἀνάσσῃ τῇδε, νῦν δὲ δυστυχεῖ, 65
τί δρῶσι; ποίας μηχανὰς πλέκουσιν αὖ,
κτεῖναι θέλοντες την παναθλίαν ἐμέ;
ΘΕΡ. τὸν παῖδά σου μέλλουσιν, ὦ δύστηνε σύ,
κτείνειν ὃν ἔξω δωμάτων ὑπεξέθου.
ΑΝ. οἴμοι· πέπυσθον τὸν ἐμὸν ἔκθετον γόνον; 70
πόθεν ποτ'; ὦ δύστηνος, ὡς ἀπωλόμην.
ΘΕΡ. οὐκ οἶδ', ἐκείνων δ' ᾐσθόμην ἐγὼ τάδε·
φροῦδος δ' ἐπ' αὐτὸν Μενέλεως δόμων ἄπο.
ΑΝ. ἀπωλόμην ἄρ'· ὦ τέκνον, κτενοῦσί σε
δισσοὶ λαβόντες γῦπες. ὁ δὲ κεκλημένος 75
πατὴρ ἔτ' ἐν Δελφοῖσι τυγχάνει μένων.
ΘΕΡ. δοκῶ γὰρ οὐκ ἂν ὧδέ σ' ἂν πράσσειν κακῶς
κείνου παρόντος· νῦν δ' ἔρημος εἶ φίλων.
ΑΝ. οὐδ' ἀμφὶ Πηλέως ἦλθεν, ὡς ἥξοι, φάτις;
ΘΕΡ. γέρων ἐκεῖνος ὥστε σ' ὠφελεῖν παρών. 80
ΑΝ. καὶ μὴν ἔπεμψ' ἐπ' αὐτὸν οὐχ ἅπαξ μόνον.
ΘΕΡ. μῶν οὖν δοκεῖς σου φροντίσαι τιν' ἀγγέλων;
ΑΝ. πόθεν; θέλεις οὖν ἄγγελος σύ μοι μολεῖν;
ΘΕΡ. τί δῆτα φήσω χρόνιος οὖσ' ἐκ δωμάτων;
ΑΝ. πολλὰς ἂν εὕροις μηχανάς· γυνὴ γὰρ εἶ. 85
ΘΕΡ. κίνδυνος· Ἑρμιόνη γὰρ οὐ σμικρὸν φύλαξ.
ΑΝ. ὁρᾷς; ἀπαυδᾷς ἐν κακοῖς φίλοισι σοῖς.

ΘΕΡ. οὐ δῆτα· μηδὲν τοῦτ᾽ ὀνειδίσῃς ἐμοί.
ἀλλ᾽ εἶμ᾽, ἐπεί τοι κοὐ περίβλεπτος βίος
δούλης γυναικός, ἤν τι καὶ πάθω κακόν. 90

ΑΝ. χώρει νυν· ἡμεῖς δ᾽, οἷσπερ ἐγκείμεσθ᾽ ἀεὶ
θρήνοισι καὶ γόοισι καὶ δακρύμασι,
πρὸς αἰθέρ᾽ ἐκτενοῦμεν· ἐμπέφυκε γὰρ
γυναιξὶ τέρψις τῶν παρεστώτων κακῶν
ἀνὰ στόμ᾽ ἀεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν. 95
πάρεστι δ᾽ οὐχ ἓν ἀλλὰ πολλά μοι στένειν,
πόλιν πατρῴαν τὸν θανόντα θ᾽ Ἕκτορα
στερρόν τε τὸν ἐμὸν δαίμον᾽ ᾧ συνεζύγην
δούλειον ἦμαρ εἰσπεσοῦσ᾽ ἀναξίως.
χρὴ δ᾽ οὔποτ᾽ εἰπεῖν οὐδέν᾽ ὄλβιον βροτῶν, 100
πρὶν ἂν θανόντος τὴν τελευταίαν ἴδῃς
ὅπως περάσας ἡμέραν ἥξει κάτω.
Ἰλίῳ αἰπεινᾷ Πάρις οὐ γάμον ἀλλά τιν᾽ ἄταν
ἠγάγετ᾽ εὐναίαν εἰς θαλάμους Ἑλέναν.
ἇς ἕνεκ᾽, ὦ Τροία, δορὶ καὶ πυρὶ δηιάλωτον 105
εἷλέ σ᾽ ὁ χιλιόναυς Ἑλλάδος ὠκὺς Ἄρης
καὶ τὸν ἐμὸν μελέας πόσιν Ἕκτορα, τὸν περὶ τείχη
εἵλκυσε διφρεύων παῖς ἁλίας Θέτιδος·
αὐτὰ δ᾽ ἐκ θαλάμων ἀγόμαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσας,
δουλοσύναν στυγερὰν ἀμφιβαλοῦσα κάρᾳ. 110
πολλὰ δὲ δάκρυά μοι κατέβα χροός, ἁνίκ᾽ ἔλειπον
ἄστυ τε καὶ θαλάμους καὶ πόσιν, ἐν κονίαις.
ὤμοι ἐγὼ μελέα, τί μ᾽ ἐχρῆν ἔτι φέγγος ὁρᾶσθαι
Ἑρμιόνας δούλαν; ἇς ὕπο τειρομένα
πρὸς τόδ᾽ ἄγαλμα θεᾶς ἱκέτις περὶ χεῖρε βαλοῦσα
τάκομαι ὡς πετρίνα πιδακόεσσα λιβάς. 116

ΧΟ. ὦ γύναι, ἃ Θέτιδος δάπεδον καὶ ἀνάκτορα θάσσεις στρ.

117 — 125 = 126 — 134

θαρὸν οὐδὲ λείπεις,
Φθιὰς ὅμως ἔμολον ποτὶ σὰν Ἀσιήτιδα γένναν,
εἴ τί σοι δυναίμαν 120
ἄκος τῶν δυσλύτων πόνων τεμεῖν,
οἳ σὲ καὶ Ἑρμιόναν ἔριδι στυγερᾷ συνέκλῃσαν,
τλάμον' ἀμφὶ λέκτρων
διδύμων ἐπίκοινον ἐοῦσαν
ἀμφὶ παῖδ' Ἀχιλλέως. 125
γνῶθι τύχαν, λόγισαι τὸ παρὸν κακὸν εἰς ὅπερ ἥκεις. ἀντ.
δεσπόταις ἁμιλλᾷ
Ἰλιὰς οὖσα κόρα Λακεδαίμονος ἐγγενέταισιν;
λεῖπε δεξίμηλον
δόμον τᾶς ποντίας θεοῦ. τί σοι 130
καιρὸς ἀτυζομένᾳ δέμας αἰκέλιον καταλείβειν
δεσποτῶν ἀνάγκαις;
τὸ κρατοῦν δέ σ' ἔπεισι. τί μόχθον
οὐδὲν οὖσα μοχθεῖς; 134
ἀλλ' ἴθι λεῖπε θεᾶς Νηρηΐδος ἀγλαὸν ἕδραν, στρ.
γνῶθι δ' οὖσ' ἐπὶ ξένας
δμωὶς ἐπ' ἀλλοτρίας
πόλεος, ἔνθ' οὐ φίλων τιν' εἰσορᾷς
σῶν, ὦ δυστυχεστάτα,
παντάλαινα νύμφα. 140
οἰκτροτάτα γὰρ ἔμοιγ' ἔμολες, γύναι Ἰλιάς, οἴκους ἀντ.
δεσποτῶν ἐμῶν· φόβῳ δ'
ἡσυχίαν ἄγομεν,
τὸ δὲ σὸν οἴκτῳ φέρουσα τυγχάνω,
μὴ παῖς τᾶς Διὸς κόρας 145
σοί μ' εὖ φρονοῦσαν ἴδῃ.

135 — 140 = 141 — 146

ΕΡ. κόσμον μὲν ἀμφὶ κρατὶ χρυσέας χλιδῆς
στολμόν τε χρωτὸς τόνδε ποικίλων πέπλων,
οὐ τῶν Ἀχιλλέως οὐδὲ Πηλέως ἄπο
δόμων ἀπαρχὰς δεῦρ' ἔχουσ' ἀφικόμην, 150
ἀλλ' ἐκ Λακαίνης Σπαρτιάτιδος χθονὸς
Μενέλαος ἡμῖν ταῦτα δωρεῖται πατὴρ
πολλοῖς σὺν ἕδνοις, ὥστ' ἐλευθεροστομεῖν.
ὑμᾶς μὲν οὖν τοῖσδ' ἀνταμείβομαι λόγοις·
σὺ δ' οὖσα δούλη καὶ δορίκτητος γυνὴ 155
δόμους κατασχεῖν ἐκβαλοῦσ' ἡμᾶς θέλεις
τούσδε, στυγοῦμαι δ' ἀνδρὶ φαρμάκοισι σοῖς,
νηδὺς δ' ἀκύμων διὰ σέ μοι διόλλυται·
δεινὴ γὰρ Ἠπειρῶτις εἰς τὰ τοιάδε
ψυχὴ γυναικῶν· ὧν ἐπισχήσω σ' ἐγώ, 160
κοὐδέν σ' ὀνήσει δῶμα Νηρῇδος τόδε,
οὐ βωμὸς οὐδὲ ναός, ἀλλὰ κατθανεῖ.
ἢν δ' οὖν βροτῶν τίς σ' ἢ θεῶν σῶσαι θέλῃ,
δεῖ σ' ἀντὶ τῶν πρὶν ὀλβίων φρονημάτων
πτῆξαι ταπεινὴν προσπεσεῖν τ' ἐμὸν γόνυ, 165
σαίρειν τε δῶμα τοὐμὸν ἐκ χρυσηλάτων
τευχέων χερὶ σπείρουσαν Ἀχελῴου δρόσον,
γνῶναί θ' ἵν' εἶ γῆς. οὐ γάρ ἐσθ' Ἕκτωρ τάδε,
οὐ Πρίαμος οὐδὲ χρυσός, ἀλλ' Ἑλλὰς πόλις.
εἰς τοῦτο δ' ἥκεις ἀμαθίας, δύστηνε σύ, 170
ἣ παιδὶ πατρός, ὃς σὸν ὤλεσεν πόσιν,
τολμᾷς ξυνεύδειν καὶ τέκν' αὐθέντου πάρα
τίκτειν. τοιοῦτον πᾶν τὸ βάρβαρον γένος·
πατήρ τε θυγατρὶ παῖς τε μητρὶ μίγνυται
κόρη τ' ἀδελφῷ, διὰ φόνου δ' οἱ φίλτατοι 175
χωροῦσι, καὶ τῶνδ' οὐδὲν ἐξείργει νόμος.
ἃ μὴ παρ' ἡμᾶς εἴσφερ'· οὐδὲ γὰρ καλὸν
δυοῖν γυναικοῖν ἄνδρ' ἕν' ἡνίας ἔχειν,

ἀλλ' εἰς μίαν βλέποντες εὐναίαν Κύπριν
στέργουσιν, ὅστις μὴ κακῶς οἰκεῖν θέλει. 180

ΧΟ. ἐπίφθονόν τι χρῆμα θηλείας φρενὸς
καὶ ξυγγάμοισι δυσμενὲς μάλιστ' ἀεί.

ΑΝ. φεῦ φεῦ·
κακόν γε θνητοῖς τὸ νέον ἔν τε τῷ νέῳ
τὸ μὴ δίκαιον ὅστις ἀνθρώπων ἔχει. 185
ἐγὼ δὲ ταρβῶ μὴ τὸ δουλεύειν μέ σοι
λόγων ἀπώσῃ πόλλ' ἔχουσαν ἔνδικα,
ἢν δ' αὖ κρατήσω, μὴ 'πὶ τῷδ' ὄφλω βλάβην·
οἱ γὰρ πνέοντες μεγάλα τοὺς κρείσσους λόγους
πικρῶς φέρουσι τῶν ἐλασσόνων ὕπο· 190
ὅμως δ' ἐμαυτὴν οὐ προδοῦσ' ἁλώσομαι.
εἴπ', ὦ νεᾶνι, τῷ σ' ἐχεγγύῳ λόγῳ
πεισθεῖσ' ἀπωθῶ γνησίων νυμφευμάτων;
ὡς ἡ Λάκαινα τῶν Φρυγῶν μείων πόλις,
τύχῃ θ' ὑπερθεῖ κἄμ' ἐλευθέραν ὁρᾷς; 195
ἢ τῷ νέῳ τε καὶ σφριγῶντι σώματι
πλούτου τε μεγέθει καὶ φίλοις ἐπηρμένη
οἶκον κατασχεῖν τὸν σὸν ἀντὶ σοῦ θέλω;
πότερον ἵν' αὐτὴ παῖδας ἀντὶ σοῦ τέκω
δούλους ἐμαυτῇ τ' ἀθλίαν ἐφολκίδα; 200
ἢ τοὺς ἐμούς τις παῖδας ἐξανέξεται
Φθίας τυράννους ὄντας, ἢν σὺ μὴ τέκῃς;
φιλοῦσι γάρ μ' Ἕλληνες Ἕκτορός τ' ἄπο,
αὐτή τ' ἀμαυρὰ κοὐ τύραννος ἦ Φρυγῶν.
οὐκ ἐξ ἐμῶν σε φαρμάκων στυγεῖ πόσις, 205
[ἀλλ' εἰ ξυνεῖναι μὴ 'πιτηδεία κυρεῖς.]
φίλτρον δὲ καὶ τόδ'· οὐ τὸ κάλλος, ὦ γύναι,
ἀλλ' ἀρεταὶ τέρπουσι τοὺς ξυνευνέτας.
σὺ δ' ἤν τι κνισθῇς, ἡ Λάκαινα μὲν πόλις
μέγ' ἐστί, τὴν δὲ Σκῦρον οὐδαμοῦ τίθῃς, 210

πλουτεῖς δ' ἐν οὐ πλουτοῦσι, Μενέλεως δέ σοι
μείζων Ἀχιλλέως. ταῦτά τοί σ' ἔχθει πόσις.
χρὴ γὰρ γυναῖκα, κἂν κακῷ δοθῇ πόσει,
στέργειν ἅμιλλάν τ' οὐκ ἔχειν φρονήματος.
εἰ δ' ἀμφὶ Θρῄκην χιόνι τὴν κατάρρυτον 215
τύραννον ἔσχες ἄνδρ', ἵν' ἐν μέρει λέχος
δίδωσι πολλαῖς εἷς ἀνὴρ κοινούμενος,
ἔκτεινας ἂν τάσδ'; εἶτ' ἀπληστίαν λέχους
πάσαις γυναιξὶ προστιθεῖσ' ἂν ηὑρέθης.
αἰσχρόν γε· καίτοι χεῖρον' ἀρσένων νόσον 220
ταύτην νοσοῦμεν, ἀλλὰ προὔστημεν καλῶς.
ὦ φίλταθ' Ἕκτορ, ἀλλ' ἐγὼ τὴν σὴν χάριν
σοὶ καὶ ξυνήρων, εἴ τί σε σφάλλοι Κύπρις,
καὶ μαστὸν ἤδη πολλάκις νόθοισι σοῖς
ἐπέσχον, ἵνα σοι μηδὲν ἐνδοίην πικρόν. 225
καὶ ταῦτα δρῶσα τἀρετῇ προσηγόμην
πόσιν· σὺ δ' οὐδὲ ῥανίδ' ὑπαιθρίας δρόσου
τῷ σῷ προσίζειν ἀνδρὶ δειμαίνουσ' ἐᾷς.
μὴ τὴν τεκοῦσαν τῇ φιλανδρίᾳ, γύναι,
ζήτει παρελθεῖν· τῶν κακῶν γὰρ μητέρων 230
φεύγειν τρόπους χρὴ τέκν', ὅσοις ἔνεστι νοῦς.

ΧΟ. δέσποιν', ὅσον σοι ῥᾳδίως προσίσταται,
τοσόνδε πείθου τῇδε συμβῆναι λόγοις.

ΕΡ. τί σεμνομυθεῖς κεἰς ἀγῶν' ἔρχει λόγων,
ὡς δὴ σὺ σώφρων, τἀμὰ δ' οὐχὶ σώφρονα; 235

ΑΝ. οὔκουν ἐφ' οἷς γε νῦν καθέστηκας λόγοις.

ΕΡ. ὁ νοῦς ὁ σός μοι μὴ ξυνοικοίη, γύναι.

ΑΝ. νέα πέφυκας καὶ λέγεις αἰσχρῶν πέρι.

ΕΡ. σὺ δ' οὐ λέγεις γε, δρᾷς δέ μ' εἰς ὅσον δύνῃ.

ΑΝ. οὐκ αὖ σιωπῇ Κύπριδος ἀλγήσεις πέρι; 240

ΕΡ. τί δ'; οὐ γυναιξὶ ταῦτα πρῶτα πανταχοῦ;

ΑΝ. καλῶς γε χρωμέναισιν· εἰ δὲ μή, οὐ καλά.

ΕΡ. οὐ βαρβάρων νόμοισιν οἰκοῦμεν πόλιν.
ΑΝ. κἀκεῖ τά γ' αἰσχρὰ κἀνθάδ' αἰσχύνην ἔχει.
ΕΡ. σοφὴ σοφὴ σύ· κατθανεῖν δ' ὅμως σε δεῖ. 245
ΑΝ. ὁρᾷς ἄγαλμα Θέτιδος εἰς σ' ἀποβλέπον;
ΕΡ. μισοῦν γε πατρίδα σὴν Ἀχιλλέως φόνῳ.
ΑΝ. Ἑλένη νιν ὤλεσ', οὐκ ἐγώ, μήτηρ δὲ σή.
ΕΡ. ἦ καὶ πρόσω γὰρ τῶν ἐμῶν ψαύσεις κακῶν;
ΑΝ. ἰδοὺ σιωπῶ κἀπιλάζυμαι στόμα. 250
ΕΡ. ἐκεῖνο λέξον, οὗπερ εἵνεκ' ἐστάλην.
ΑΝ. λέγω σ' ἐγὼ νοῦν οὐκ ἔχειν ὅσον σε δεῖ.
ΕΡ. λείψεις τόδ' ἁγνὸν τέμενος ἐναλίας θεοῦ;
ΑΝ. εἰ μὲν θανοῦμαί γ'· εἰ δὲ μή, οὐ λείψω ποτέ.
ΕΡ. ὡς τοῦτ' ἄραρε, κοὐ μενῶ πόσιν μολεῖν. 255
ΑΝ. ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν πρόσθεν ἐκδώσω μέ σοι.
ΕΡ. πῦρ σοι προσοίσω κοὐ τὸ σὸν προσκέψομαι,
ΑΝ. σὺ δ' οὖν κάταιθε· θεοὶ γὰρ εἴσονται τάδε.
ΕΡ. καὶ χρωτὶ δεινῶν τραυμάτων ἀλγηδόνας.
ΑΝ. σφάζ', αἱμάτου θεᾶς βωμόν, ἣ μέτεισί σε. 260
ΕΡ. ὦ βάρβαρον σὺ θρέμμα καὶ σκληρὸν θράσος,
ἐγκαρτερεῖς δὴ θάνατον; ἀλλ' ἐγώ σ' ἕδρας
ἐκ τῆσδ' ἑκοῦσαν ἐξαναστήσω τάχα·
τοιόνδ' ἔχω σου δέλεαρ. ἀλλὰ γὰρ λόγους
κρύψω, τὸ δ' ἔργον αὐτὸ σημανεῖ τάχα. 265
κάθησ' ἑδραία· καὶ γὰρ εἰ πέριξ σ' ἔχει
τηκτὸς μόλυβδος, ἐξαναστήσω σ' ἐγὼ
πρὶν ᾧ πέποιθας παῖδ' Ἀχιλλέως μολεῖν.
ΑΝ. πέποιθα. δεινὸν δ' ἑρπετῶν μὲν ἀγρίων
ἄκη βροτοῖσι θεῶν καταστῆσαί τινα· 270
ἃ δ' ἔστ' ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω,
οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ' ἐξηύρηκέ πω
κακῆς· τοσοῦτόν ἐσμεν ἀνθρώποις κακόν.

ΧΟ. ἦ μεγάλων ἀχέων ἄρ᾽ ὑπῆρξεν, ὅτ᾽ στρ.
Ἰδαίαν ἐς νάπαν 275
ἦλθ᾽ ὁ Μαίας τε καὶ Διὸς τόκος,
τρίπωλον ἅρμα δαιμόνων
ἄγων τὸ καλλιζυγές,
ἔριδι στυγερᾷ κεκορυθμένον εὐμορφίας
σταθμοὺς ἐπὶ βούτα 280
βοτῆρά τ᾽ ἀμφὶ μονότροπον νεανίαν
ἔρημόν θ᾽ ἑστιοῦχον αὐλάν.
ταὶ δ᾽ ἐπεὶ ὑλόκομον νάπος ἤλυθον, ἀντ.
οὐρειᾶν πιδάκων 285
νίψαν αἰγλᾶντα σώματα ῥοαῖς·
ἔβαν δὲ Πριαμίδαν ὑπερ-
βολαῖς λόγων δυσφρόνων
παραβαλλόμεναι. Κύπρις εἷλε λόγοις δολίοις,
τερπνοῖς μὲν ἀκοῦσαι, 290
πικρὰν δὲ σύγχυσιν βίου Φρυγῶν πόλει
ταλαίνᾳ περγάμοις τε Τροίας.
εἴθε δ᾽ ὑπὲρ κεφαλὰν ἔβαλεν κακὸν στρ.
ἁ τεκοῦσά νιν Πάριν,
πρὶν Ἰδαῖον κατοικίσαι λέπας, 295
ὅτε νιν παρὰ θεσπεσίῳ δάφνᾳ
βόασε Κασάνδρα κτανεῖν,
μεγάλαν Πριάμου πόλεως λώβαν.
τίν᾽ οὐκ ἐπῆλθε, ποῖον οὐκ ἐλίσσετο
δαμογερόντων βρέφος φονεύειν; 300
οὔτ᾽ ἂν ἐπ᾽ Ἰλιάσι ζυγὸν ἤλυθε ἀντ.
δούλιον, σύ τ᾽ ἄν, γύναι,
τυράννων ἔσχες ἂν δόμων ἕδρας·
παρέλυσε δ᾽ ἂν Ἑλλάδος ἀλγεινοὺς

274 — 283 = 284 — 292
293 — 300 = 301 — 308

μόχθους, οὓς ἀμφὶ Τροίαν 305
δεκέτεις ἀλάληντο νέοι λόγχαις·
λέχη τ' ἔρημ' ἂν οὔποτ' ἐξελείπετο,
καὶ τεκέων ὀρφανοὶ γέροντες.

ΜΕ. *ἥκω λαβὼν σὸν παῖδ', ὃν εἰς ἄλλους δόμους*
λάθρα θυγατρὸς τῆς ἐμῆς ὑπεξέθου. 310
σὲ μὲν γὰρ ηὔχεις θεᾶς βρέτας σώσειν τόδε,
τοῦτον δὲ τοὺς κρύψαντας· ἀλλ' ἐφηυρέθης
ἧσσον φρονοῦσα τοῦδε Μενέλεω, γύναι.
κεἰ μὴ τόδ' ἐκλιποῦσ' ἐρημώσεις πέδον,
ὅδ' ἀντὶ τοῦ σοῦ σώματος σφαγήσεται. 315
ταῦτ' οὖν λογίζου, πότερα κατθανεῖν θέλεις
ἢ τόνδ' ὀλέσθαι σῆς ἁμαρτίας ὕπερ,
ἣν εἰς ἔμ' εἴς τε παῖδ' ἐμὴν ἁμαρτάνεις.

ΑΝ. *ὦ δόξα δόξα, μυρίοισι δὴ βροτῶν*
οὐδὲν γεγῶσι βίοτον ὤγκωσας μέγαν. 320
εὔκλεια δ' οἷς μὲν ἔστ' ἀληθείας ἄπο,
εὐδαιμονίζω· τοὺς δ' ἀπὸ ψευδῶν ἔχειν
οὐκ ἀξιώσω πλὴν ὅσον δοκεῖν μόνον.
σὺ δὴ στρατηγῶν λογάσιν Ἑλλήνων ποτὲ
Τροίαν ἀφείλου Πρίαμον, ὧδε φαῦλος ὤν; 325
ὅστις θυγατρὸς ἀντίπαιδος ἐκ λόγων
τοσόνδ' ἔπνευσας καὶ γυναικὶ δυστυχεῖ
δούλῃ κατέστης εἰς ἀγῶν'· οὐκ ἀξιῶ
οὔτ' οὖν σὲ Τροίας οὔτε σοῦ Τροίαν ἔτι.
[ἔξωθέν εἰσιν οἱ δοκοῦντες εὖ φρονεῖν 330
λαμπροί, τὰ δ' ἔνδον πᾶσιν ἀνθρώποις ἴσοι,
πλὴν εἴ τι πλούτῳ· τοῦτο δ' ἰσχύει μέγα.]
Μενέλαε, φέρε δὴ διαπεράνωμεν λόγους·
τέθνηκα τῇ σῇ θυγατρὶ καί μ' ἀπώλεσε·
μιαιφόνον μὲν οὐκέτ' ἂν φύγοι μύσος, 335
ἐν τοῖς δὲ πολλοῖς καὶ σὺ τόνδ' ἀγωνιεῖ

φόνον· τὸ συνδρῶν γάρ σ' ἀναγκάσει χρέος.
ἣν δ' οὖν ἐγὼ μὲν μὴ θανεῖν ὑπεκδράμω,
τὸν παῖδά μου κτενεῖτε; κᾆτα πῶς πατὴρ
τέκνου θανόντος ῥᾳδίως ἀνέξεται; 340
οὐχ ὧδ' ἄνανδρον αὐτὸν ἡ Τροία καλεῖ·
ἀλλ' εἶσιν οἷ χρή· Πηλέως γὰρ ἄξια
πατρός τ' Ἀχιλλέως ἔργα δρῶν φανήσεται.
ὤσει δὲ σὴν παῖδ' ἐκ δόμων· σὺ δ' ἐκδιδοὺς
ἄλλῳ τί λέξεις; πότερον ὡς κακὸν πόσιν 345
φεύγει τὸ ταύτης σῶφρον; ἀλλὰ ψεύσεται.
γαμεῖ δὲ τίς νιν; ἤ σφ' ἄνανδρον ἐν δόμοις
χήραν καθέξεις πολιόν; ὦ τλήμων ἄνερ,
κακῶν τοσούτων οὐχ ὁρᾷς ἐπιρροάς;
πόσας ἂν εὐνὰς θυγατέρ' ἠδικημένην 350
βούλοι' ἂν εὑρεῖν ἢ παθεῖν ἁγὼ λέγω;
οὐ χρὴ 'πὶ μικροῖς μεγάλα πορσύνειν κακὰ
οὐδ', εἰ γυναῖκές ἐσμεν ἀτηρὸν κακόν,
ἄνδρας γυναιξὶν ἐξομοιοῦσθαι φύσιν.
ἡμεῖς γὰρ εἰ σὴν παῖδα φαρμακεύομεν 355
καὶ νηδὺν ἐξαμβλοῦμεν, ὡς αὐτὴ λέγει,
ἑκόντες οὐκ ἄκοντες οὐδὲ βώμιοι
πίτνοντες αὐτοὶ τὴν δίκην ὑφέξομεν
ἐν σοῖσι γαμβροῖς, οἷσιν οὐκ ἐλάσσονα
βλάβην ὀφείλω προστιθεῖσ' ἀπαιδίαν. 360
ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοίδε· τῆς δὲ σῆς φρενὸς
ἕν σου δέδοικα· διὰ γυναικείαν ἔριν
καὶ τὴν τάλαιναν ὤλεσας Φρυγῶν πόλιν.
ΧΟ. ἄγαν ἔλεξας ὡς γυνὴ πρὸς ἄρσενας,
καί σου τὸ σῶφρον ἐξετόξευσεν φρενός. 365
ΜΕ. γύναι, τάδ' ἐστὶ σμικρὰ καὶ μοναρχίας
οὐκ ἄξι', ὡς φῄς, τῆς ἐμῆς οὐδ' Ἑλλάδος.
εὖ δ' ἴσθ', ὅτου τις τυγχάνει χρείαν ἔχων,

τοῦτ᾽ ἔσθ᾽ ἑκάστῳ μεῖζον ἢ Τροίαν ἑλεῖν.
κἀγὼ θυγατρί, μεγάλα γὰρ κρίνω τάδε, 370
λέχους στέρεσθαι, σύμμαχος καθίσταμαι.
τὰ μὲν γὰρ ἄλλα δεύτερ᾽ ἂν πάσχῃ γυνή·
ἀνδρὸς δ᾽ ἁμαρτάνουσ᾽ ἁμαρτάνει βίου.
δούλων δ᾽ ἐκεῖνον τῶν ἐμῶν ἄρχειν χρεὼν
καὶ τῶν ἐκείνου τοὺς ἐμοὺς ἡμᾶς τε πρός· 375
φίλων γὰρ οὐδὲν ἴδιον οἵτινες φίλοι
ὀρθῶς πεφύκασ᾽, ἀλλὰ κοινὰ χρήματα.
μένων δὲ τοὺς ἀπόντας, εἰ μὴ θήσομαι
τἄμ᾽ ὡς ἄριστα, φαῦλός εἰμι κοὐ σοφός.
ἀλλ᾽ ἐξανίστω τῶνδ᾽ ἀνακτόρων θεᾶς· 380
ὡς ἢν θάνῃς σύ, παῖς ὅδ᾽ ἐκφεύγει μόρον,
σοῦ δ᾽ οὐ θελούσης κατθανεῖν τόνδε κτενῶ.
δυοῖν δ᾽ ἀνάγκη θατέρῳ λιπεῖν βίον.

ΑΝ. οἴμοι, πικρὰν κλήρωσιν αἵρεσίν τέ μοι
βίου καθίστης, καὶ λαχοῦσά γ᾽ ἀθλία 385
καὶ μὴ λαχοῦσα δυστυχὴς καθίσταμαι.
ὦ μεγάλα πράσσων αἰτίας μικρᾶς πέρι,
πιθοῦ· τί καίνεις μ᾽; ἀντὶ τοῦ; ποίαν πόλιν
προύδωκα; τίνα σῶν ἔκτανον παίδων ἐγώ;
ποῖον δ᾽ ἔπρησα δῶμ᾽; ἐκοιμήθην βίᾳ 390
σὺν δεσπόταισι· κᾆτ᾽ ἔμ᾽, οὐ κεῖνον κτενεῖς
τὸν αἴτιον τῶνδ᾽, ἀλλὰ τὴν ἀρχὴν ἀφεὶς
πρὸς τὴν τελευτὴν ὑστέραν οὖσαν φέρει;
οἴμοι κακῶν τῶνδ᾽, ὦ τάλαιν᾽ ἐμὴ πατρίς,
ὡς δεινὰ πάσχω· τί δέ με καὶ τεκεῖν ἐχρῆν 395
ἄχθος τ᾽ ἐπ᾽ ἄχθει τῷδε προσθέσθαι διπλοῦν;
ἀτὰρ τί ταῦτα δύρομαι, τὰ δ᾽ ἐν ποσὶν
οὐκ ἐξικμάζω καὶ λογίζομαι κακά;
ἥτις σφαγὰς μὲν Ἕκτορος τροχηλάτους
κατεῖδον οἰκτρῶς τ᾽ Ἴλιον πυρούμενον, 400

αὐτὴ δὲ δούλη ναῦς ἐπ' Ἀργείων ἔβην
κόμης ἐπισπασθεῖσ'· ἐπεὶ δ' ἀφικόμην
Φθίαν, φονεῦσιν Ἕκτορος νυμφεύομαι.
τί δῆτ' ἐμοὶ ζῆν ἡδύ; πρὸς τί χρὴ βλέπειν;
πρὸς τὰς παρούσας ἢ παρελθούσας τύχας; 405
εἷς παῖς ὅδ' ἦν μοι λοιπὸς ὀφθαλμὸς βίου·
τοῦτον κτανεῖν μέλλουσιν οἷς δοκεῖ τάδε.
οὐ δῆτα τοὐμοῦ γ' εἵνεκ' ἀθλίου βίου·
ἐν τῷδε μὲν γὰρ ἐλπίς, εἰ σωθήσεται·
ἐμοὶ δ' ὄνειδος μὴ θανεῖν ὑπὲρ τέκνου. 410
ἰδοὺ προλείπω βωμὸν ἥδε χειρία
σφάζειν φονεύειν, δεῖν, ἀπαρτῆσαι δέρην.
ὦ τέκνον, ἡ τεκοῦσά σ', ὡς σὺ μὴ θάνῃς,
στείχω πρὸς Ἅιδην· ἢν δ' ὑπεκδράμῃς μόρον,
μέμνησο μητρός, οἷα τλᾶσ' ἀπωλόμην, 415
καὶ πατρὶ τῷ σῷ διὰ φιλημάτων ἰὼν
δάκρυά τε λείβων καὶ περιπτύσσων χέρας
λέγ' οἷ' ἔπραξα. πᾶσι δ' ἀνθρώποις ἄρ' ἦν
ψυχὴ τέκν'· ὅστις δ' αὔτ' ἄπειρος ὢν ψέγει,
ἧσσον μὲν ἀλγεῖ, δυστυχῶν δ' εὐδαιμονεῖ. 420

ΧΟ. ᾤκτειρ' ἀκούσασ'· οἰκτρὰ γὰρ τὰ δυστυχῆ
βροτοῖς ἅπασι, κἂν θυραῖος ὢν κυρῇ.
εἰς ξύμβασιν δὲ χρῆν σε παῖδα σὴν ἄγειν,
Μενέλαε, καὶ τήνδ', ὡς ἀπαλλαχθῇ πόνων.

ΜΕ. λάβεσθέ μοι τῆσδ', ἀμφελίξαντες χέρας, 425
δμῶες· λόγους γὰρ οὐ φίλους ἀκούσεται.
ἔγωγ', ἵν' ἁγνὸν βωμὸν ἐκλίποις θεᾶς,
προὔτεινα παιδὸς θάνατον, ᾧ σ' ὑπήγαγον
εἰς χεῖρας ἐλθεῖν τὰς ἐμὰς ἐπὶ σφαγήν.
καὶ τἀμφὶ σοῦ μὲν ὧδ' ἔχοντ' ἐπίστασο· 430
τὰ δ' ἀμφὶ παιδὸς τοῦδε παῖς ἐμὴ κρινεῖ,
ἤν τε κτανεῖν νιν ἤν τε μὴ κτανεῖν θέλῃ.

ἀλλ' ἕρπ' ἐς οἴκους τούσδ', ἵν' εἰς ἐλευθέρους
δούλη γεγῶσα μήποθ' ὑβρίζειν μάθῃς.

ΑΝ. οἴμοι· δόλῳ μ' ὑπῆλθες, ἠπατήμεθα. 435
ΜΕ. κήρυσσ' ἅπασιν· οὐ γὰρ ἐξαρνούμεθα.
ΑΝ. ἦ ταῦτ' ἐν ὑμῖν τοῖς παρ' Εὐρώτᾳ σοφά;
ΜΕ. καὶ τοῖς γε Τροίᾳ, τοὺς παθόντας ἀντιδρᾶν.
ΑΝ. τὰ θεῖα δ' οὐ θεῖ' οὐδ' ἔχειν ἡγεῖ δίκην;
ΜΕ. ὅταν ποτ' ᾖ τάδ', οἴσομεν· σὲ δὲ κτενῶ. 440
ΑΝ. ἦ καὶ νεοσσὸν τόνδ', ὑπὸ πτερῶν σπάσας;
ΜΕ. οὐ δῆτα· θυγατρὶ δ', ἢν θέλῃ, δώσω κτανεῖν.
ΑΝ. οἴμοι· τί δῆτά σ' οὐ καταστένω, τέκνον;
ΜΕ. οὔκουν θρασεῖά γ' αὐτὸν ἐλπὶς ἀμμένει.
ΑΝ. ὦ πᾶσιν ἀνθρώποισιν ἔχθιστοι βροτῶν 445
Σπάρτης ἔνοικοι, δόλια βουλευτήρια,
ψευδῶν ἄνακτες, μηχανορράφοι κακῶν,
ἑλικτὰ κοὐδὲν ὑγιές, ἀλλὰ πᾶν πέριξ
φρονοῦντες, ἀδίκως εὐτυχεῖτ' ἀν' Ἑλλάδα.
τί δ' οὐκ ἐν ὑμῖν ἐστιν; οὐ πλεῖστοι φόνοι; 450
οὐκ αἰσχροκερδεῖς; οὐ-λέγοντες ἄλλα μὲν
γλώσσῃ, φρονοῦντες δ' ἄλλ' ἐφευρίσκεσθ' ἀεί;
ὄλοισθ'. ἐμοὶ δὲ θάνατος οὐχ οὕτω βαρὺς
ὡς σοὶ δέδοκται· κεῖνα γάρ μ' ἀπώλεσεν,
ὅθ' ἡ τάλαινα πόλις ἀναλώθη Φρυγῶν 455
πόσις θ' ὁ κλεινός, ὅς σε πολλάκις δορὶ
ναύτην ἔθηκεν ἀντὶ χερσαίου κακόν.
νῦν δ' εἰς γυναῖκα γοργὸς ὁπλίτης φανεὶς
κτείνεις μ'; ἀπόκτειν'· ὡς ἀθώπευτόν γέ σε
γλώσσης ἀφήσω τῆς ἐμῆς καὶ παῖδα σήν. 460
ἐπεὶ σὺ μὲν πέφυκας ἐν Σπάρτῃ μέγας,
ἡμεῖς δὲ Τροίᾳ γ'. εἰ δ' ἐγὼ πράσσω κακῶς,
μηδὲν τόδ' αὔχει· καὶ σὺ γὰρ πράξειας ἄν.

ΧΟ. οὔποτε δὴ δίδυμα στρ.
λέκτρ' ἐπαινέσω βροτῶν 465
οὐδ' ἀμφιμάτορας κόρους,
ἔριδας οἴκων δυσμενεῖς τε λύπας.
μίαν μοι στεργέτω πόσις γάμοις
ἀκοινώνητον ἀνδρὸς εὐνάν. 470
οὐδὲ γὰρ ἐν πόλεσι ἀντ.
δίπτυχοι τυραννίδες
μιᾶς ἀμείνονες φέρειν,
ἄχθος ἐπ' ἄχθει καὶ στάσις πολίταις· 475
τεκτόνοιν θ' ὕμνοιν ἐργάταιν δυοῖν
ἔριν Μοῦσαι φιλοῦσι κραίνειν·
πνοαὶ δ' ὅταν φέρωσι ναυτίλους θοαί, στρ.
κατὰ πηδαλίων διδύμα πραπίδων γνώμα 480
σοφῶν τε πλῆθος ἀθρόον ἀσθενέστερον
φαυλοτέρας φρενὸς αὐτοκρατοῦς
ἑνός, ἃ δύνασις ἀνά τε μέλαθρα κατά τε πόλιας,
ὁπόταν εὑρεῖν θέλωσι καιρόν. 485
ἔδειξεν ἡ Λάκαινα τοῦ στρατηλάτα ἀντ.
Μενέλα· διὰ γὰρ πυρὸς ἦλθ' ἑτέρῳ λέχει,
κτείνει δὲ τὴν τάλαιναν Ἰλιάδα κόραν
παῖδά τε δύσφρονος ἔριδος ὕπερ. 490
ἄθεος ἄνομος ἄχαρις ὁ φόνος· ἔτι σε, πότνια,
μετατροπὰ τῶνδ' ἔπεισιν ἔργων.
καὶ μὴν ἐσορῶ
τόδε σύγκρατον ζεῦγος πρὸ δόμων, 495
ψήφῳ θανάτου κατακεκριμένον.
δύστηνε γύναι, τλῆμον δὲ σὺ παῖ,
μητρὸς λεχέων ὃς ὑπερθνήσκεις
οὐδὲν μετέχων

464 — 470 = 471 — 478
479 — 485 = 486 — 493

οὐδ᾽ αἴτιος ὢν βασιλεῦσιν. 500

ΑΝ. ἅδ᾽ ἐγὼ χέρας αἱματη- στρ.
ρὰς βρόχοισι κεκλημένα
πέμπομαι κατὰ γαίας.

ΜΟ. μᾶτερ μᾶτερ, ἐγὼ δὲ σᾷ
πτέρυγι συγκαταβαίνω. 505

ΑΝ. θῦμα δάιον, ὦ χθονὸς
Φθίας κράντορες. ΜΟ. ὦ πάτερ,
μόλε φίλοις ἐπίκουρος.

ΑΝ. κεῖσο δή, τέκνον ὦ φίλος, 510
μαστοῖς ματέρος ἀμφὶ σᾶς
νεκρὸς ὑπὸ χθονὶ σὺν νεκροῖς.

ΜΟ. ὤμοι μοι, τί πάθω; τάλας
δῆτ᾽ ἐγὼ σύ τε, μᾶτερ.

ΜΕ. ἴθ᾽ ὑποχθόνιοι· καὶ γὰρ ἀπ᾽ ἐχθρῶν 515
ἥκετε πύργων· δύο δ᾽ ἐκ δισσαῖν
θνήσκετ᾽ ἀνάγκαιν· σὲ μὲν ἡμετέρα
ψῆφος ἀναιρεῖ, παῖδα δ᾽ ἐμὴ παῖς
τόνδ᾽ Ἑρμιόνη· καὶ γὰρ ἄνοια
μεγάλη λείπειν ἐχθροὺς ἐχθρῶν, 520
ἐξὸν κτείνειν
καὶ φόβον οἴκων ἀφελέσθαι.

ΑΝ. ὦ πόσις πόσις, εἴθε σὰν ἀντ.
χεῖρα καὶ δόρυ σύμμαχον
κτησαίμαν, Πριάμου παῖ. 525

ΜΟ. δύστανος, τί δ᾽ ἐγὼ μόρου
παράτροπον μέλος εὕρω;

ΑΝ. λίσσου, γούνασι δεσπότου
χρίμπτων, ὦ τέκνον. ΜΟ. ὦ φίλος, 530
φίλος, ἄνες θάνατόν μοι.

ΑΝ. λείβομαι δάκρυσιν κόρας,

501 — 522 = 523 — 544

σtάζω λισσάδος ὡς πέτρας
λιβὰς ἀνήλιος, ἁ τάλαιν᾽.
ΜΟ. ὤμοι μοι, τί δ᾽ ἐγὼ κακῶν 535
μῆχος ἐξανύσωμαι;
ΜΕ. τί με προσπίτνεις, ἁλίαν πέτραν
ἢ κῦμα λιταῖς ὣς ἱκετεύων;
τοῖς γὰρ ἐμοῖσιν γέγον᾽ ὠφελία,
σοὶ δ᾽ οὐδὲν ἔχω φίλτρον, ἐπεί τοι 540
μέγ᾽ ἀναλώσας ψυχῆς μόριον
Τροίαν εἷλον καὶ μητέρα σήν·
ἧς ἀπολαύων
Ἅιδην χθόνιον καταβήσει.
ΧΟ. καὶ μὴν δέδορκα τόνδε Πηλέα πέλας, 545
σπουδῇ τιθέντα δεῦρο γηραιὸν πόδα.
ΠΗ. ὑμᾶς ἐρωτῶ τόν τ᾽ ἐφεστῶτα σφαγῇ,
τί ταῦτα καὶ πῶς; ἐκ τίνος λόγου νοσεῖ
δόμος; τί πράσσετ᾽ ἄκριτα μηχανώμενοι;
Μενέλα᾽, ἐπίσχες· μὴ τάχυν᾽ ἄνευ δίκης. 550
ἡγοῦ σὺ θᾶσσον· οὐ γὰρ ὡς ἔοικέ μοι
σχολῆς τόδ᾽ ἔργον, ἀλλ᾽ ἀνηβητηρίαν
ῥώμην μ᾽ ἐπαινῶ λαμβάνειν, εἴπερ ποτέ.
πρῶτον μὲν οὖν κατ᾽ οὖρον ὥσπερ ἱστίοις
ἐμπνεύσομαι τῇδ᾽· εἰπέ, τίνι δίκῃ χέρας 555
βρόχοισιν ἐκδήσαντες οἵδ᾽ ἄγουσί σε
καὶ παῖδ᾽; ὕπαρνος γάρ τις ὣς ἀπόλλυσαι,
ἡμῶν ἀπόντων τοῦ τε κυρίου σέθεν.
ΑΝ. οἵδ᾽, ὦ γεραιέ, σὺν τέκνῳ θανουμένην
ἄγουσί μ᾽ οὕτως ὡς ὁρᾷς. τί σοι λέγω; 560
οὐ γὰρ μιᾶς σε κληδόνος προθυμίᾳ
μετῆλθον, ἀλλὰ μυρίων ὑπ᾽ ἀγγέλων.
ἔριν δὲ τὴν κατ᾽ οἶκον οἶσθά που κλύων
τῆς τοῦδε θυγατρός, ὧν τ᾽ ἀπόλλυμαι χάριν.

καὶ νῦν με βωμοῦ Θέτιδος, ἣ τὸν εὐγενῆ 565
ἔτικτέ σοι παῖδ', ἣν σὺ θαυμαστὴν σέβεις,
ἄγουσ' ἀποσπάσαντες, οὔτε τῳ δίκῃ
κρίναντες οὔτε τοὺς ἀπόντας ἐκ δόμων
μείναντες, ἀλλὰ τὴν ἐμὴν ἐρημίαν
γνόντες τέκνου τε τοῦδ', ὃν οὐδὲν αἴτιον 570
μέλλουσι σὺν ἐμοὶ τῇ ταλαιπώρῳ κτανεῖν.
ἀλλ' ἀντιάζω σ', ὦ γέρον, τῶν σῶν πάρος
πίτνουσα γονάτων, χειρὶ δ' οὐκ ἔξεστί μοι
τῆς σῆς λαβέσθαι φιλτάτης γενειάδος,
ῥῦσαί με πρὸς θεῶν· εἰ δὲ μή, θανούμεθα 575
αἰσχρῶς μὲν ὑμῖν, δυστυχῶς δ' ἐμοί, γέρον.

ΠΗ. χαλᾶν κελεύω δεσμὰ πρὶν κλαίειν τινά,
καὶ τῆσδε χεῖρας διπτύχους ἀνιέναι.

ΜΕ. ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ τἄλλα τ' οὐχ ἧσσων σέθεν
καὶ τῆσδε πολλῷ κυριώτερος γεγώς. 580

ΠΗ. πῶς; ἦ σὺ τὸν ἐμὸν οἶκον οἰκήσεις μολὼν
δεῦρ'; οὐχ ἅλις σοι τῶν κατὰ Σπάρτην κρατεῖν;

ΜΕ. εἷλόν νιν αἰχμάλωτον ἐκ Τροίας ἐγώ.

ΠΗ. οὑμὸς δέ γ' αὐτὴν ἔλαβε παῖς παιδὸς γέρας.

ΜΕ. οὔκουν ἐκείνου τἀμὰ τἀκείνου τ' ἐμά; 585

ΠΗ. δρᾶν εὖ, κακῶς δ' οὔ, μηδ' ἀποκτείνειν βίᾳ.

ΜΕ. ὡς τήνδ' ἀπάξεις οὔποτ' ἐξ ἐμῆς χερός.

ΠΗ. σκήπτρῳ δὲ τῷδε σὸν καθαιμάξω κάρα.

ΜΕ. ψαῦσόν γ', ἵν' εἰδῇς, καὶ πέλας πρόσελθέ μου.

ΠΗ. σὺ γὰρ μετ' ἀνδρῶν, ὦ κάκιστε κἀκ κακῶν; 590
σοὶ ποῦ μέτεστιν ὡς ἐν ἀνδράσιν λόγου;
ὅστις πρὸς ἀνδρὸς Φρυγὸς ἀπηλλάγης λέχος,
ἄκληστ' ἄδουλα δώμαθ' ἑστίας λιπών,
ὡς δὴ γυναῖκα σώφρον' ἐν δόμοις ἔχων
πασῶν κακίστην. οὐδ' ἂν εἰ βούλοιτό τις 595
σώφρων γένοιτο Σπαρτιατίδων κόρη,

αἳ ξὺν νέοισιν ἐξερημοῦσαι δόμους
γυμνοῖσι μηροῖς καὶ πέπλοις ἀνειμένοις
δρόμους παλαίστρας τ' οὐκ ἀνασχετοὺς ἐμοὶ
κοινὰς ἔχουσι. κᾆτα θαυμάζειν χρεὼν 600
εἰ μὴ γυναῖκας σώφρονας παιδεύετε;
Ἑλένην ἐρέσθαι χρῆν τάδ', ἥτις ἐκ δόμων
τὸν σὸν λιποῦσα φίλιον ἐξεκώμασε
νεανίου μετ' ἀνδρὸς εἰς ἄλλην χθόνα.
κἄπειτ' ἐκείνης εἵνεχ' Ἑλλήνων ὄχλον 605
τοσόνδ' ἀθροίσας ἤγαγες πρὸς Ἴλιον·
ἣν χρῆν σ' ἀποπτύσαντα μὴ κινεῖν δόρυ
κακὴν ἐφευρόντ', ἀλλ' ἐᾶν αὐτοῦ μένειν
μισθόν τε δόντα μήποτ' εἰς οἴκους λαβεῖν.
ἀλλ' οὔτι ταύτῃ σὸν φρόνημ' ἐπούρισας· 610
ψυχὰς δὲ πολλὰς κἀγαθὰς ἀπώλεσας
παίδων τ' ἄπαιδας γραῦς ἔθηκας ἐν δόμοις
πολιούς τ' ἀφείλου πατέρας εὐγενῆ τέκνα.
ὧν εἷς ἐγὼ δύστηνος· αὐθέντην δὲ σὲ
μιάστορ' ὥς τιν' εἰσδέδορκ' Ἀχιλλέως. 615
ὃς οὐδὲ τρωθεὶς ἦλθες ἐκ Τροίας μόνος,
κάλλιστα τεύχη δ' ἐν καλοῖσι σάγμασιν
ὅμοι' ἐκεῖσε δεῦρό τ' ἤγαγες πάλιν.
κἀγὼ μὲν ηὔδων τῷ γαμοῦντι μήτε σοὶ
κῆδος συνάψαι μήτε δώμασιν λαβεῖν 620
κακῆς γυναικὸς πῶλον· ἐκφέρουσι γὰρ
μητρῷ' ὀνείδη. τοῦτο καὶ σκοπεῖτέ μοι,
μνηστῆρες, ἐσθλῆς θυγατέρ' ἐκ μητρὸς λαβεῖν.
πρὸς τοῖσδε δ' εἰς ἀδελφὸν οἷ' ἐφύβρισας,
σφάξαι κελεύσας θυγατέρ' εὐηθέστατον; 625
οὕτως ἔδεισας μὴ οὐ κακὴν δάμαρτ' ἔχῃς.
ἑλὼν δὲ Τροίαν, εἶμι γὰρ κἀνταῦθά σοι,
οὐκ ἔκτανες γυναῖκα χειρίαν λαβών·

ἀλλ' ὡς ἐσεῖδες μαστόν, ἐκβαλὼν ξίφος
φίλημ' ἐδέξω, προδότιν αἰκάλλων κύνα, 630
ἥσσων πεφυκὼς Κύπριδος, ὦ κάκιστε σύ.
κἄπειτ' ἐς οἴκους τῶν ἐμῶν ἐλθὼν τέκνων
πορθεῖς ἀπόντων καὶ γυναῖκα δυστυχῆ
κτείνεις ἀτίμως παῖδά θ', ὃς κλαίοντά σε
καὶ τὴν ἐν οἴκοις σὴν καταστήσει κόρην, 635
κεἰ τρὶς νόθος πέφυκε. πολλάκις δέ τοι
ξηρὰ βαθεῖαν γῆν ἐνίκησε σπορᾷ,
νόθοι τε πολλοὶ γνησίων ἀμείνονες.
ἀλλ' ἐκκομίζου παῖδα. κύδιστον βροτοῖς
πένητα χρηστὸν ἢ κακὸν καὶ πλούσιον 640
γαμβρὸν πεπᾶσθαι καὶ φίλον· σὺ δ' οὐδὲν εἶ.

ΧΟ. σμικρᾶς ἀπ' ἀρχῆς νεῖκος ἀνθρώποις μέγα
γλῶσσ' ἐκπορίζει· τοῦτο δ' οἱ σοφοὶ βροτῶν
ἐξευλαβοῦνται, μὴ φίλοις τεύχειν ἔριν.

ΜΕ. τί δῆτ' ἂν εἴποις τοὺς γέροντας ὡς σοφοὶ 645
καὶ τοὺς φρονεῖν δοκοῦντας Ἕλλησίν ποτε,
ὅτ' ὢν σὺ Πηλεὺς [καὶ πατρὸς κλεινοῦ γεγώς,
κῆδος ξυνάψας] αἰσχρὰ μὲν σαυτῷ λέγεις
ἡμῖν δ' ὀνείδη διὰ γυναῖκα βάρβαρον;
ἣν χρῆν σ' ἐλαύνειν τήνδ' ὑπὲρ Νείλου ῥοὰς 650
ὑπέρ τε Φᾶσιν κἀμὲ παρακαλεῖν ἀεί·
οὖσαν μὲν Ἠπειρῶτιν, οὗ πεσήματα
πλεῖσθ' Ἑλλάδος πέπτωκε δοριπετῆ νεκρῶν,
τοῦ σοῦ δὲ παιδὸς αἵματος κοινουμένην. 654
καὶ τῇδέ γ' εἰσέρχει σὺ ταὐτὸν εἰς στέγος
καὶ ξυντράπεζον ἀξιοῖς ἔχειν βίον,
τίκτειν δ' ἐν οἴκοις παῖδας ἐχθίστους ἐᾷς.
ἀγὼ προνοίᾳ τῇ τε σῇ κἀμῇ, γέρον, 660

Πάρις γάρ, ὃς σὸν παῖδ' ἔπεφν' Ἀχιλλέα, 655
Ἕκτορος ἀδελφὸς ἦν, δάμαρ δ' ἥδ' Ἕκτορος.

5*

κτανεῖν θέλων τήνδ' ἐκ χερῶν ἁρπάζομαι.
καίτοι φέρ', ἅψασθαι γὰρ οὐκ αἰσχρὸν λόγου,
ἢν παῖς μὲν ἡμὴ μὴ τέκῃ, ταύτης δ' ἄπο
βλάστωσι παῖδες, τῆσδε γῆς Φθιώτιδος
στήσεις τυράννους, βάρβαροι δ' ὄντες γένος 665
Ἕλλησιν ἄρξουσ'; εἶτ' ἐγὼ μὲν οὐ φρονῶ
μισῶν τὰ μὴ δίκαια, σοὶ δ' ἔνεστι νοῦς;
[κἀκεῖνο νῦν ἄθρησον· εἰ σὺ παῖδα σὴν
δούς τῳ πολιτῶν, εἶτ' ἔπασχε τοιάδε,
σιγῇ καθῆσ' ἄν; οὐ δοκῶ· ξένης δ' ὕπερ 670
τοιαῦτα λάσκεις τοὺς ἀναγκαίους φίλους;
καὶ μὴν ἴσον γ' ἀνήρ τε καὶ γυνὴ σθένει
ἀδικουμένη πρὸς ἀνδρός· ὡς δ' αὕτως ἀνὴρ
γυναῖκα μωραίνουσαν ἐν δόμοις ἔχων.
καὶ τῷ μὲν ἔστιν ἐν χεροῖν μέγα σθένος, 675
τῇ δ' ἐν γονεῦσι καὶ φίλοις τὰ πράγματα.
οὔκουν δίκαιον τοῖς γ' ἐμοῖς ἐπωφελεῖν;]
γέρων γέρων εἶ· τὴν δ' ἐμὴν στρατηγίαν
λέγων ἔμ' ὠφελοῖς ἂν ἢ σιγῶν πλέον.
Ἑλένη δ' ἐμόχθησ' οὐχ ἑκοῦσ', ἀλλ' ἐκ θεῶν, 680
καὶ τοῦτο πλεῖστον ὠφέλησεν Ἑλλάδα·
ὅπλων γὰρ ὄντες καὶ μάχης ἀΐστορες
ἔβησαν εἰς τἀνδρεῖον· ἡ δ' ὁμιλία
πάντων βροτοῖσι γίγνεται διδάσκαλος.
εἰ δ' εἰς πρόσοψιν τῆς ἐμῆς ἐλθὼν ἐγὼ 685
γυναικὸς ἔσχον μὴ κτανεῖν, ἐσωφρόνουν.
οὐδ' ἄν σε Φῶκον ἤθελον κατακτανεῖν.
ταῦτ' εὖ φρονῶν σ' ἐπῆλθον, οὐκ ὀργῆς χάριν·
ἢν δ' ὀξυθυμῇς, σοὶ μὲν ἡ γλωσσαλγία
μείζων, ἐμοὶ δὲ κέρδος ἡ προμηθία. 690

ΧΟ. παύσασθον ἤδη, λῷστα γὰρ μακρῷ τάδε,
λόγων ματαίων, μὴ δύο σφαλῆθ' ἅμα.

ΠΗ. οἴμοι, καθ' Ἑλλάδ' ὡς κακῶς νομίζεται·
ὅταν τροπαῖα πολεμίων στήσῃ στρατός,
οὐ τῶν πονούντων τοὔργον ἡγοῦνται τόδε, 695
ἀλλ' ὁ στρατηγὸς τὴν δόκησιν ἄρνυται,
ὃς εἷς μετ' ἄλλων μυρίων πάλλων δόρυ,
οὐδὲν πλέον δρῶν ἑνὸς ἔχει πλείω λόγον.
σεμνοὶ δ' ἐν ἀρχαῖς ἥμενοι κατὰ πτόλιν
φρονοῦσι δήμου μεῖζον, ὄντες οὐδένες· 700
οἳ δ' εἰσὶν αὐτῶν μυρίῳ σοφώτεροι,
εἰ τόλμα πρόσγένοιτο βούλησίς θ' ἅμα.
ὡς καὶ σὺ σός τ' ἀδελφὸς ἐξωγκωμένοι
Τροίᾳ κάθησθε τῇ τ' ἐκεῖ στρατηγίᾳ,
μόχθοισιν ἄλλων καὶ πόνοις ἐπηρμένοι. 705
δείξω δ' ἐγώ σοι μὴ τὸν Ἰδαῖον Πάριν
ἥσσω νομίζειν Πηλέως ἐχθρόν ποτε,
εἰ μὴ φθερεῖ τῆσδ' ὡς τάχιστ' ἀπὸ στέγης·
καὶ παῖς ἄτεκνος, ἣν ὅδ' ἐξ ἡμῶν γεγὼς
ἐλᾷ δι' οἴκων τῶνδ' ἐπισπάσας κόμης· 710
ἣ στερρὸς οὖσα μόσχος οὐκ ἀνέξεται
τίκτοντας ἄλλους, οὐκ ἔχουσ' αὐτὴ τέκνα.
ἀλλ' εἰ τὸ κείνης δυστυχεῖ παίδων πέρι,
ἄπαιδας ἡμᾶς δεῖ καταστῆναι τέκνων;
φθείρεσθε τῆσδε, δμῶες, ὡς ἂν ἐκμάθω 715
εἴ τίς με λύειν τῆσδε κωλύσει χέρας.
ἔπαιρε σαυτήν· ὡς ἐγὼ καίπερ τρέμων
πλεκτὰς ἱμάντων στροφίδας ἐξανήσομαι.
ὧδ', ὦ κάκιστε, τῆσδ' ἐλυμήνω χέρας;
βοῦν ἢ λέοντ' ἤλπιζες ἐντείνειν βρόχοις; 720
ἢ μὴ ξίφος λαβοῦσ' ἀμυνάθοιτό σε
ἔδεισας; ἕρπε δεῦρ' ὑπ' ἀγκάλας, βρέφος,
ξύλλυε δεσμὰ μητρός· ἐν Φθίᾳ σ' ἐγὼ
θρέψω μέγαν τοῖσδ' ἐχθρόν. εἰ δ' ἀπῆν δορὸς

τοῖς Σπαρτιάταις δόξα καὶ μάχης ἀγών, 725
τἄλλ' ὄντες ἴστε μηδενὸς βελτίονες.

ΧΟ. ἀνειμένον τι χρῆμα πρεσβυτῶν γένος
καὶ δυσφύλακτον ὀξυθυμίας ὕπο.

ΜΕ. ἄγαν προνωπὴς εἰς τὸ λοιδορεῖν φέρει·
ἐγὼ δὲ πρὸς βίαν μὲν εἰς Φθίαν μολὼν 730
οὔτ' οὖν τι δράσω φλαῦρον οὔτε πείσομαι.
καὶ νῦν μέν, οὐ γὰρ ἄφθονον σχολὴν ἔχω,
ἄπειμ' ἐς οἴκους· ἔστι γάρ τις οὐ πρόσω
Σπάρτης πόλις τις, ἣ πρὸ τοῦ μὲν ἦν φίλη,
νῦν δ' ἐχθρὰ ποιεῖ· τήνδ' ἐπεξελθεῖν θέλω 735
στρατηλατήσας χὐποχείριον λαβεῖν.
ὅταν δὲ τἀκεῖ θῶ κατὰ γνώμην ἐμήν,
ἥξω· παρὼν δὲ πρὸς παρόντας ἐμφανῶς
γαμβροὺς διδάξω καὶ διδάξομαι λόγους.
κἂν μὲν κολάζῃ τήνδε καὶ τὸ λοιπὸν ᾖ 740
σώφρων καθ' ἡμᾶς, σώφρον' ἀντιλήψεται.
θυμούμενος δὲ τεύξεται θυμουμένων,
ἔργοισι δ' ἔργα διάδοχ' ἀντιλήψεται.
τοὺς σοὺς δὲ μύθους ῥᾳδίως ἐγὼ φέρω·
σκιᾷ γὰρ ἀντίστοιχος ὢν φωνὴν ἔχεις, 745
ἀδύνατος οὐδὲν ἄλλο πλὴν λέγειν μόνον.

ΠΗ. ἡγοῦ τέκνον μοι δεῦρ' ὑπ' ἀγκάλαις σταθείς,
σύ τ' ὦ τάλαινα· χείματος γὰρ ἀγρίου
τυχοῦσα λιμένας ἦλθες εἰς εὐηνέμους.

ΑΝ. ὦ πρέσβυ, θεοί σοι δοῖεν εὖ καὶ τοῖσι σοῖς, 750
σώσαντι παῖδα κἀμὲ τὴν δυσδαίμονα.
ὅρα δὲ μὴ νῷν εἰς ἐρημίαν ὁδοῦ
πτήξαντες οἵδε πρὸς βίαν ἄγωσί με,
γέροντα μὲν σ' ὁρῶντες, ἀσθενῆ δ' ἐμὲ
καὶ παῖδα τόνδε νήπιον· σκόπει τάδε, 755
μὴ νῦν φυγόντες εἶθ' ἁλῶμεν ὕστερον.

ΠΗ. οὐ μὴ γυναικῶν δειλὸν εἰσοίσεις λόγον;
χώρει· τίς ὑμῶν ἅψεται; κλαίων ἄρα
ψαύσει. θεῶν γὰρ εἵνεχ' ἱππικοῦ τ' ὄχλου
πολλῶν θ' ὁπλιτῶν ἄρχομεν Φθίαν κάτα· 760
ἡμεῖς δ' ἔτ' ὀρθοὶ κοὐ γέροντες, ὡς δοκεῖς,
ἀλλ' εἴς γε τοιόνδ' ἄνδρ' ἀποβλέψας μόνον
τροπαῖον αὐτοῦ στήσομαι πρέσβυς περ ὤν.
πολλῶν νέων γὰρ κἂν γέρων εὔψυχος ᾖ
κρείσσων· τί γὰρ δεῖ δειλὸν ὄντ' εὐσωματεῖν; 765

ΧΟ. ἢ μὴ γενοίμαν ἢ πατέρων ἀγαθῶν στρ.
εἴην πολυκτήτων τε δόμων μέτοχος.
εἴ τι γὰρ πάσχοι τις ἀμήχανον, ἀλκᾶς 770
οὐ σπάνις εὐγενέταις,
κηρυσσομένοισι δ' ἀπ' ἐσθλῶν δωμάτων
τιμὰ καὶ κλέος· οὔτοι
λείψανα τῶν ἀγαθῶν
ἀνδρῶν ἀφαιρεῖται χρόνος· ἁ δ' ἀρετὰ 775
καὶ θανοῦσι λάμπει.
κρεῖσσον δὲ νίκαν μὴ κακόδοξον ἔχειν ἀντ.
ἢ ξὺν φθόνῳ σφάλλειν δυνάμει τε δίκαν. 780
ἡδὺ μὲν γὰρ αὐτίκα τοῦτο βροτοῖσιν,
ἐν δὲ χρόνῳ τελέθει
ξηρὸν καὶ ὀνείδεσιν ἔγκειται δόμων.
ταύταν ᾔνεσα ταύταν 785
καὶ φέρομαι βιοτάν,
μηδὲν δίκας ἔξω κράτος ἐν θαλάμοις
καὶ πόλει δύνασθαι.
ὦ γέρον Αἰακίδα, 790
πείθομαι καὶ σὺν Λαπίθαισί σε Κενταύροις

766 — 777 = 778 — 789

ὁμιλῆσαι δορὶ κλεινοτάτῳ
καὶ ἐπ' Ἀργῴου δορὸς ἄξενον ὑγρὰν
ἐκπερᾶσαι ποντιᾶν Ξυμπληγάδων
κλεινὰν ἐπὶ ναυστολίαν, 795
Ἰλιάδα τε πόλιν ὅτε πάρος
εὐδόκιμος Διὸς ἶνις
ἀμφέβαλεν φόνῳ,
κοινὰν τὰν εὔκλειαν ἔχοντ' 800
Εὐρώπαν ἀφικέσθαι.

ΤΡ. ὦ φίλταται γυναῖκες, ὡς κακὸν κακῶν
διάδοχον ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ πορσύνεται.
δέσποινα γὰρ κατ' οἶκον, Ἑρμιόνην λέγω,
πατρός τ' ἐρημωθεῖσα συννοίᾳ θ' ἅμα 805
οἷον δέδρακεν ἔργον Ἀνδρομάχην κτανεῖν
καὶ παῖδα βουλεύσασα, κατθανεῖν θέλει,
πόσιν τρέμουσα, μὴ ἀντὶ τῶν δεδραμένων
ἐκ τῶνδ' ἀτίμως δωμάτων ἀποσταλῇ
ἢ κατθάνῃ κτείνουσα τοὺς οὐ χρὴ κτανεῖν. 810
μόλις δέ νιν θέλουσαν ἀρτῆσαι δέρην
εἴργουσι φύλακες δμῶες ἔκ τε δεξιᾶς
ξίφη καθαρπάζουσιν ἐξαιρούμενοι.
οὕτω μεταλγεῖ καὶ τὰ πρὶν δεδραμένα
ἔγνωκε πράξασ' οὐ καλῶς. ἐγὼ μὲν οὖν 815
δέσποιναν εἴργουσ' ἀγχόνης κάμνω, φίλαι·
ὑμεῖς δὲ βᾶσαι τῶνδε δωμάτων ἔσω
θανάτου νιν ἐκλύσασθε· τῶν γὰρ ἠθάδων
φίλων νέοι μολόντες εὐπιθέστεροι.

ΧΟ. καὶ μὴν ἐν οἴκοις προσπόλων ἀκούομεν 820
βοὴν ἐφ' οἷσιν ἦλθες ἀγγέλλουσα σύ.
δείξειν δ' ἔοικεν ἡ τάλαιν' ὅσον στένει
πράξασα δεινά· δωμάτων γὰρ ἐκπερᾷ
φεύγουσα χεῖρας προσπόλων πόθῳ θανεῖν.

ΕΡ. ἰώ μοί μοι· στρ. 825
σπάραγμα κόμας ὀνύχων τε δάι' ἀ-
μύγματα θήσομαι.
ΤΡ. ὦ παῖ, τί δράσεις; σῶμα σὸν καταικιεῖ;
ΕΡ. αἰαῖ αἰαῖ· ἀντ.
ἔρρ' αἰθέριον πλοκάμων ἐμῶν ἄπο, 830
λεπτόμιτον φάρος.
ΤΡ. τέκνον, κάλυπτε στέρνα, σύνδησαι πέπλοις.
ΕΡ. τί δέ με δεῖ [στέρνα] καλύπτειν πέπλοις στρ.
δῆλα καὶ ἀμφιφανῆ καὶ ἄκρυπτα;
[δεδράκαμεν πόσιν.] 835
ΤΡ. ἀλγεῖς, φόνον ῥάψασα συγγάμῳ σέθεν;
ΕΡ. κατὰ μὲν οὖν στένω δαΐας [τόλμας, ἂν ἔρεξ'] ἀντ.
ἁ κατάρατος ἐγὼ κατάρατος
[ἀνθρώποις].
ΤΡ. συγγνώσεταί σοι τήνδ' ἁμαρτίαν πόσις. 840
ΕΡ. τί μοι ξίφος ἐκ χερὸς ἠγρεύσω;
ἀπόδος, ὦ φίλ', ἀπόδος, ἵν' ἀνταίαν
ἐρείσω πλαγάν· τί με βρόχων εἴργεις;
ΤΡ. ἀλλ' εἴ σ' ἀφείην μὴ φρονοῦσαν, ὡς θάνοις; 845
ΕΡ. οἴμοι πότμου.
ποῦ μοι πυρὸς φίλα φλόξ;
ποῦ δ' εἰς πέτρας ἀερθῶ,
ἢ κατὰ πόντον ἢ καθ' ὕλαν ὀρέων,
ἵνα θανοῦσα νερτέροισιν μέλω; 850
ΤΡ. τί ταῦτα μοχθεῖς; συμφοραὶ θεήλατοι
πᾶσιν βροτοῖσιν ἢ τότ' ἦλθον ἢ τότε.
ΕΡ. ἔλιπες ἔλιπες, ὦ πάτερ, ἐπακτίαν
[ὡσεὶ] μονάδ' ἔρημον οὖσαν ἐνάλου κώπας. 855

825 — 828 = 829 — 832
833 — 836 = 837 — 840

ὀλεῖ [μ'] ὀλεῖ με [δηλαδὴ πόσις]· τᾷδ' οὐκέτ' ἐνοικήσω
νυμφιδίῳ στέγᾳ. * * * * *
τίνος ἀγαλμάτων ἱκέτις ὁρμαθῶ,
ἢ δούλα δούλας γόνασι προσπέσω; 860
Φθιάδος ἐκ γᾶς
κυανόπτερος ὄρνις εἴθ' εἴην,
ἢ πευκᾶεν σκάφος, ἃ
διὰ Κυανέας ἐπέρασεν ἀκτὰς
πρωτόπλοος πλάτα. 865

ΤΡ. ὦ παῖ, τὸ λίαν οὔτ' ἐκεῖν' ἐπῄνεσα,
ὅτ' εἰς γυναῖκα Τρῳάδ' ἐξημάρτανες,
οὔτ' αὖ τὸ νῦν σου δεῖμ' ὃ δειμαίνεις ἄγαν.
οὐχ ὧδε κῆδος σὸν διώσεται πόσις
φαύλης γυναικὸς βαρβάρου πεισθεὶς λόγοις. 870
οὐ γάρ τί σ' αἰχμάλωτον ἐκ Τροίας ἔχει,
ἀλλ' ἀνδρὸς ἐσθλοῦ παῖδα σὺν πολλοῖς λαβὼν
ἕδνοισι, πόλεώς τ' οὐ μέσως εὐδαίμονος.
πατὴρ δέ σ' οὐχ ὧδ' ὡς σὺ δειμαίνεις, τέκνον,
προδοὺς ἐάσει δωμάτων τῶνδ' ἐκπεσεῖν. 875
ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω μηδὲ φαντάζου δόμων
πάροιθε τῶνδε, μή τιν' αἰσχύνην λάβῃς
[πρόσθεν μελάθρων τῶνδ' ὁρωμένη, τέκνον].

ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' ἀλλόχρως τις ἔκδημος ξένος
σπουδῇ πρὸς ἡμᾶς βημάτων πορεύεται. 880

ΟΡ. ξέναι γυναῖκες, ἦ τάδ' ἔστ' Ἀχιλλέως
παιδὸς μέλαθρα καὶ τυραννικαὶ στέγαι;

ΧΟ. ἔγνως· ἀτὰρ τίς ὢν σὺ πυνθάνει τάδε;

ΟΡ. Ἀγαμέμνονός τε καὶ Κλυταιμνήστρας τόκος,
ὄνομα δ' Ὀρέστης. ἔρχομαι δὲ πρὸς Διὸς 885
μαντεῖα Δωδωναῖ'· ἐπεὶ δ' ἀφικόμην
Φθίαν, δοκεῖ μοι ξυγγενοῦς μαθεῖν πέρι

γυναικός, εἰ ζῇ κεὐτυχοῦσα τυγχάνει
ἡ Σπαρτιᾶτις Ἑρμιόνη· τηλουρὰ γὰρ
ναίουσ' ἀφ' ἡμῶν πεδί' ὅμως ἐστὶν φίλη. 890

ΕΡ. ὦ ναυτίλοισι χείματος λιμὴν φανεὶς
Ἀγαμέμνονος παῖ, πρός σε τῶνδε γουνάτων,
οἴκτειρον ἡμᾶς ὧν ἐπισκοπεῖς τύχας,
πράσσοντας οὐκ εὖ. στεμμάτων δ' οὐχ ἥσσονας
σοῖς προστίθημι γόνασιν ὠλένας ἐμάς. 895

ΟΡ. ἔα·
τί χρῆμα; μῶν ἐσφάλμεθ' ἢ σαφῶς ὁρῶ
δόμων ἄνασσαν τήνδε Μενέλεω κόρην;

ΕΡ. ἥνπερ μόνην γε Τυνδαρὶς τίκτει γυνὴ
Ἑλένη κατ' οἴκους πατρί· μηδὲν ἀγνόει.

ΟΡ. ὦ Φοῖβ' ἀκέστωρ, πημάτων δοίης λύσιν. 900
τί χρῆμα; πρὸς θεῶν ἢ βροτῶν πάσχεις κακά;

ΕΡ. τὰ μὲν πρὸς ἡμῶν, τὰ δὲ πρὸς ἀνδρὸς ὅς μ' ἔχει,
τὰ δ' ἐκ θεῶν του· πανταχῇ δ' ὀλώλαμεν.

ΟΡ. τίς οὖν ἂν εἴη μὴ πεφυκότων γέ πω
παίδων γυναικὶ συμφορὰ πλὴν εἰς λέχος; 905

ΕΡ. τοῦτ' αὐτὸ καὶ νοσοῦμεν· εὖ μ' ὑπηγάγου.

ΟΡ. ἄλλην τιν' εὐνὴν ἀντὶ σοῦ στέργει πόσις;

ΕΡ. τὴν αἰχμάλωτον Ἕκτορος ξυνευνέτιν.

ΟΡ. κακόν γ' ἔλεξας, ἄνδρα δίσσ' ἔχειν λέχη.

ΕΡ. τοιαῦτα ταῦτα· κἆτ' ἔγωγ' ἠμυνάμην. 910

ΟΡ. μῶν εἰς γυναῖκ' ἔρραψας οἷα δὴ γυνή;

ΕΡ. φόνον γ' ἐκείνῃ καὶ τέκνῳ νοθαγενεῖ.

ΟΡ. κἄκτεινας, ἤ τις συμφορά σ' ἀφείλετο;

ΕΡ. γέρων γε Πηλεὺς τοὺς κακίονας σέβων.

ΟΡ. σοὶ δ' ἦν τις ὅστις τοῦδ' ἐκοινώνει φόνου; 915

ΕΡ. πατήρ γ' ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ἀπὸ Σπάρτης μολών.

ΟΡ. κἄπειτα τοῦ γέροντος ἡσσήθη χερί;

ΕΡ. αἰδοῖ γε· καί μ' ἔρημον οἴχεται λιπών.

ΟΡ. συνῆκα· ταρβεῖς τοῖς δεδραμένοις πόσιν.
ΕΡ. ἔγνως· ὀλεῖ γάρ μ' ἐνδίκως. τί δεῖ λέγειν; 920
ἀλλ' ἄντομαί σε Δία καλοῦσ' ὁμόγνιον,
πέμψον με χώρας τῆσδ' ὅποι προσωτάτω
ἢ πρὸς πατρῷον μέλαθρον· ὡς δοκοῦσί τε
δόμοι γ' ἐλαύνειν φθέγμ' ἔχοντες οἵδε με,
μισεῖ τε γαῖα Φθιάς· εἰ δ' ἥξει πάρος 925
Φοίβου λιπὼν μαντεῖον εἰς δόμους πόσις,
κτενεῖ μ' ἐπ' αἰσχίστοισιν, ἢ δουλεύσομεν
νόθοισι λέκτροις ὧν ἐδέσποζον πρὸ τοῦ.
πῶς οὖν τάδ', ὡς εἴποι τις, ἐξημάρτανες;
κακῶν γυναικῶν εἴσοδοί μ' ἀπώλεσαν, 930
αἵ μοι λέγουσαι τούσδ' ἐχαύνωσαν λόγους·
σὺ τὴν κακίστην αἰχμάλωτον ἐν δόμοις
δούλην ἀνέξει σοὶ λέχους κοινουμένην;
μὰ τὴν ἄνασσαν, οὐκ ἂν ἔν γ' ἐμοῖς δόμοις
βλέπουσ' ἂν αὐγὰς τἄμ' ἐκαρποῦτ' ἂν λέχη. 935
κἀγὼ κλύουσα τούσδε Σειρήνων λόγους
σοφῶν πανούργων ποικίλων λαλημάτων,
ἐξηνεμώθην μωρίᾳ. τί γάρ μ' ἐχρῆν
πόσιν φυλάσσειν, ᾗ παρῆν ὅσων ἔδει;
πολὺς μὲν ὄλβος, δωμάτων δ' ἠνάσσομεν, 940
παῖδας δ' ἐγὼ μὲν γνησίους ἔτικτον ἄν,
ἡ δ' ἡμιδούλους τοῖς ἐμοῖς νοθαγενεῖς.
ἀλλ' οὔποτ' οὔποτ', οὐ γὰρ εἰσάπαξ ἐρῶ,
χρὴ τούς γε νοῦν ἔχοντας οἷς ἔστιν γυνή,
πρὸς τὴν ἐν οἴκοις ἄλοχον εἰσφοιτᾶν ἐᾶν 945
γυναῖκας· αὗται γὰρ διδάσκαλοι κακῶν·
ἡ μέν τι κερδαίνουσα συμφθείρει λέχος,
ἡ δ' ἀμπλακοῦσα συννοσεῖν αὑτῇ θέλει,
πολλαὶ δὲ μαργότητι· κἀντεῦθεν δόμοι
νοσοῦσιν ἀνδρῶν. πρὸς τάδ' εὖ φυλάσσετε 950

κλῄθροισι καὶ μοχλοῖσι δωμάτων πύλας·
ὑγιὲς γὰρ οὐδὲν αἱ θύραθεν εἴσοδοι
[δρῶσιν γυναικῶν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ κακά].

ΧΟ. ἄγαν ἐφῆκας γλῶσσαν εἰς τὸ σύμφυτον.
συγγνωστὰ μέν νυν σοὶ τάδ', ἀλλ' ὅμως χρεὼν 955
κοσμεῖν γυναῖκας τὰς γυναικείας νόσους.

ΟΡ. σοφόν τι χρῆμα τοῦ διδάξαντος βροτοὺς
λόγους ἀκούειν τῶν ἐναντίων πάρα.
ἐγὼ γὰρ εἰδὼς τῶνδε σύγχυσιν δόμων
ἔριν τε τὴν σὴν καὶ γυναικὸς Ἕκτορος, 960
φυλακὰς ἔχων ἔμιμνον, εἴτ' αὐτοῦ μενεῖς
εἴτ' ἐκφοβηθεῖσ' αἰχμαλωτίδος φόβῳ
γυναικὸς οἴκων τῶνδ' ἀπηλλάχθαι θέλεις.
ἦλθον δὲ σὰς μὲν οὐ σέβων ἐπιστολάς,
εἰ δ' ἐνδιδοίης, ὥσπερ ἐνδίδως, λόγον, 965
πέμψων σ' ἀπ' οἴκων τῶνδ'. ἐμὴ γὰρ οὖσα πρὶν
σὺν τῷδε ναίεις ἀνδρὶ σοῦ πατρὸς κάκῃ,
ὃς πρὶν τὰ Τροίας εἰσβαλεῖν ὁρίσματα
γυναῖκ' ἐμοί σε δοὺς ὑπέσχεθ' ὕστερον
τῷ νῦν σ' ἔχοντι, Τρῳάδ' εἰ πέρσει πόλιν. 970
ἐπεὶ δ' Ἀχιλλέως δεῦρ' ἐνόστησεν γόνος,
σῷ μὲν συνέγνων πατρί, τὸν δ' ἐλισσόμην
γάμους ἀφεῖναι σούς, ἐμὰς λέγων τύχας
καὶ τὸν παρόντα δαίμον', ὡς φίλων μὲν ἂν
γήμαιμ' ἀπ' ἀνδρῶν, ἔκτοθεν δ' οὐ ῥᾳδίως, 975
φεύγων ἀπ' οἴκων ἃς ἐγὼ φεύγω φυγάς.
ὃ δ' ἦν ὑβριστὴς εἴς τ' ἐμῆς μητρὸς φόνον
τάς θ' αἱματωποὺς θεὰς ὀνειδίζων ἐμοί.
κἀγὼ ταπεινὸς ὢν τύχαις ταῖς οἴκοθεν
ἤλγουν μὲν ἤλγουν, συμφορὰς δ' ἠνειχόμην, 980
σῶν δὲ στερηθεὶς ᾠχόμην ἄκων γάμων.
νῦν οὖν ἐπειδὴ περιπετεῖς ἔχεις τύχας

καὶ ξυμφορὰν τήνδ' εἰσπεσοῦσ' ἀμηχανεῖς,
ἄξω σ' ἀπ' οἴκων καὶ πατρὸς δώσω χερί.

ΧΟ. τὸ συγγενὲς γὰρ δεινόν, ἔν τε τοῖς κακοῖς — 985
οὐκ ἔστιν οὐδὲν κρεῖσσον οἰκείου φίλου.

ΕΡ. νυμφευμάτων μὲν τῶν ἐμῶν πατὴρ ἐμὸς
μέριμναν ἕξει, κοὐκ ἐμὸν κρίνειν τόδε.
ἀλλ' ὡς τάχιστα τῶνδέ μ' ἔκπεμψον δόμων,
μὴ φθῇ με προσβὰς δῶμα καὶ μολὼν πόσις, — 990
οἴκους τε τούσδε μ' ἐξερημοῦσαν μαθὼν
Πηλεὺς μετέλθῃ πωλικοῖς διώγμασιν.

ΟΡ. θάρσει γέροντος χεῖρα· τὸν δ' Ἀχιλλέως
μηδὲν φοβηθῇς παῖδ', ὅσ' εἰς ἔμ' ὕβρισε.
τοία γὰρ αὐτῷ μηχανὴ πεπλεγμένη — 995
βρόχοις ἀκινήτοισιν ἕστηκεν φόνου
πρὸς τῆσδε χειρός· ἣν πάρος μὲν οὐκ ἐρῶ,
τελουμένων δὲ Δελφὶς εἴσεται πέτρα.
ὁ μητροφόντης δ', ἣν δορυξένων ἐμῶν
μείνωσιν ὅρκοι Πυθικὴν ἀνὰ χθόνα, — 1000
δείξει γαμεῖν σφε μηδὲν ὧν ἐχρῆν ἐμέ.
πικρῶς δὲ πατρὸς φόνιον αἰτήσει δίκην
ἄνακτα Φοῖβον· οὐδέ νιν μετάστασις
γνώμης ὀνήσει θεῷ διδόντα νῦν δίκας,
ἀλλ' ἔκ τ' ἐκείνου διαβολαῖς τε ταῖς ἐμαῖς — 1005
κακῶς ὀλεῖται· γνώσεται δ' ἔχθραν ἐμήν.
ἐχθρῶν γὰρ ἀνδρῶν μοῖραν εἰς ἀναστροφὴν
δαίμων δίδωσι κοὐκ ἐᾷ φρονεῖν μέγα.

ΧΟ. ὦ Φοῖβε πυργώσας — στρ.
τὸν ἐν Ἰλίῳ εὐτειχῆ πάγον — 1010
καὶ πόντιε κυανέαις
ἵπποις διφρεύων ἅλιον πέλαγος,
τίνος εἵνεκ' ἄτιμον ὀργά-

1009 — 1017 = 1018 — 1026

ναν χέρα τεκτοσύνας Ἐ- 1015
νυαλίῳ δοριμήστορι προσθέντες τάλαιναν
τάλαιναν μεθεῖτε Τροίαν;
πλείστους δ' ἐπ' ἀκταῖσιν ἀντ.
Σιμοεντίσιν εὐίππους ὄχους
ἐξεύξατε καὶ φονίους 1020
ἀνδρῶν ἁμίλλας ἔθετ' ἀστεφάνους·
ἀπὸ δὲ φθίμενοι βεβᾶσιν
Ἰλιάδαι βασιλῆες,
οὐδ' ἔτι πῦρ ἐπιβώμιον ἐν Τροίᾳ θεοῖσιν 1025
λέλαμπεν καπνῷ θυώδει.
βέβακε δ' Ἀτρείδας ἀλόχου παλάμαις· στρ.
αὐτά τ' ἐναλλάξασα φόνον θανάτῳ
πρὸς τέκνων ἀπηύρα· 1030
θεοῦ θεοῦ νιν κέλευσμ' ἐπεστράφη
μαντόσυνον, ὅτε νιν Ἀργόθεν πορευθεὶς
Ἀγαμεμνόνιος κέλωρ
ἀδύτων ἐπιβὰς κτάνεν ματρὸς φονεύς, 1035
ὦ δαῖμον, ὦ Φοῖβε, πῶς πείθομαι;
πολλαὶ δ' ἀν' Ἑλλάνων ἀγόρους στοναχὰς ἀντ.
μέλποντο δυστάνων τεκέων ἄλοχοι·
ἐκ δ' ἔλειπον οἴκους 1040
πρὸς ἄλλον εὐνάτορ'. οὐχὶ σοὶ μόνᾳ
δύσφρονες * ἔπεσον, οὐ φίλοισι, λῦπαι·
νόσον Ἑλλὰς ἔτλα, νόσον·
διέβα δὲ Φρυγῶν πρὸς εὐκάρπους γύας 1045
σκηπτὸς σταλάσσων τὸν Ἅιδα φόνον.

ΠΗ. Φθιώτιδες γυναῖκες, ἱστοροῦντί μοι
σημήνατ'· ᾐσθόμην γὰρ οὐ σαφῆ λόγον
ὡς δώματ' ἐκλιποῦσα Μενέλεω κόρη
φρούδη τάδ'· ἥκω δ' ἐκμαθεῖν σπουδὴν ἔχων 1050

1027 — 1036 = 1037 — 1046

εἰ ταῦτ' ἀληθῆ· τῶν γὰρ ἐκδήμων φίλων
δεῖ τοὺς κατ' οἶκον ὄντας ἐκπονεῖν τύχας.
ΧΟ. Πηλεῦ, σαφῶς ἤκουσας· οὐδ' ἐμοὶ καλὸν
κρύπτειν ἐν οἷσπερ οὖσα τυγχάνω κακοῖς·
βασίλεια γὰρ τῶνδ' οἴχεται φυγὰς δόμων. 1055
ΠΗ. τίνος φόβου τυχοῦσα; διαπέραινέ μοι.
ΧΟ. πόσιν τρέμουσα, μὴ δόμων νιν ἐκβάλῃ.
ΠΗ. μῶν ἀντίποινα θανασίμων βουλευμάτων;
ΧΟ. ναί, καὶ γυναικὸς αἰχμαλωτίδος φόβῳ.
ΠΗ. σὺν πατρὶ δ' οἴκους ἢ τίνος λείπει μέτα; 1060
ΧΟ. Ἀγαμέμνονός νιν παῖς βέβηκ' ἄγων χθονός.
ΠΗ. ποίαν προτείνων ἐλπίδ'; ἦ γῆμαι θέλων;
ΧΟ. καὶ σοῦ γε παιδὸς παιδὶ πορσύνων μόρον.
ΠΗ. κρυπτὸς καταστὰς ἢ κατ' ὄμμ' ἐλθὼν μάχῃ;
ΧΟ. ἁγνοῖς ἐν ἱεροῖς Λοξίου Δελφῶν μέτα. 1065
ΠΗ. οἴμοι· τόδ' ἤδη δεινόν. οὐχ ὅσον τάχος
χωρήσεταί τις Πυθικὴν πρὸς ἑστίαν
καὶ τἀνθάδ' ὄντα τοῖς ἐκεῖ λέξει φίλοις
πρὶν παῖδ' Ἀχιλλέως κατθανεῖν ἐχθρῶν ὕπο;
ΑΓΓ. ὤμοι μοι· 1070
οἵας ὁ τλήμων ἀγγελῶν ἥκω τύχας
σοί τ', ὦ γεραιέ, καὶ φίλοισι δεσπότου.
ΠΗ. αἰαῖ· πρόμαντις θυμὸς ὥς τι προσδοκᾷ.
ΑΓΓ. οὐκ ἔστι σοι παῖς παιδός, ὡς μάθῃς, γέρον
Πηλεῦ· τοιάσδε φασγάνων πληγὰς ἔχει
Δελφῶν ὑπ' ἀνδρῶν καὶ Μυκηναίου ξένου. 1075
ΧΟ. ἆ ἆ, τί δράσεις, ὦ γεραιέ; μὴ πέσῃς·
ἔπαιρε σαυτόν. ΠΗ. οὐδέν εἰμ'· ἀπωλόμην.
φρούδη μὲν αὐδή, φροῦδα δ' ἄρθρα μου κάτω.
ΑΓΓ. ἄκουσον, εἰ καὶ σοῖς φίλοις ἀμυναθεῖν
χρῄζεις, τὸ πραχθέν, σὸν κατορθώσας δέμας. 1080
ΠΗ. ὦ μοῖρα, γήρως ἐσχάτοις πρὸς τέρμασιν

οἷα με τὸν δύστηνον ἀμφιβᾶσ' ἔχεις.
πῶς δ' οἴχεταί μοι παῖς μόνου παιδὸς μόνος;
σήμαιν'· ἀκοῦσαι δ' οὐκ ἀκούσθ' ὅμως θέλω.

ΑΓΓ. ἐπεὶ τὸ κλεινὸν ἤλθομεν Φοίβου πέδον, 1085
τρεῖς μὲν φαεννὰς ἡλίου διεξόδους
θέᾳ διδόντες ὄμματ' ἐξεπίμπλαμεν.
καὶ τοῦθ' ὕποπτον ἦν ἄρ'· εἰς δὲ συστάσεις
κύκλους τ' ἐχώρει λαὸς οἰκήτωρ θεοῦ.
Ἀγαμέμνονος δὲ παῖς διαστείχων πόλιν 1090
εἰς οὖς ἑκάστῳ δυσμενεῖς ηὔδα λόγους·
ὁρᾶτε τοῦτον, ὃς διαστείχει θεοῦ
χρυσοῦ γέμοντα γύαλα, θησαυροὺς βροτῶν,
τὸ δεύτερον παρόντ' ἐφ' οἷσι καὶ πάρος
δεῦρ' ἦλθε Φοίβου ναὸν ἐκπέρσαι θέλων; 1095
κἀκ τοῦδ' ἐχώρει ῥόθιον ἐν πόλει κακόν,
ἀρχαί τ' ἐπληροῦντ' εἴς τε βουλευτήρια
ἰδίᾳ θ' ὅσοι θεοῦ χρημάτων ἐφέστασαν
φρουρὰν ἐτάξαντ' ἐν περιστύλοις δόμοις.
ἡμεῖς δὲ μῆλα φυλλάδος Παρνασίας 1100
παιδεύματ', οὐδὲν τῶνδέ πω πεπυσμένοι,
λαβόντες ἦμεν ἐσχάραις τ' ἐφέσταμεν
σὺν προξένοισι μάντεσίν τε Πυθικοῖς.
καί τις τόδ' εἶπεν· ὦ νεανία, τί σοι
θεῷ κατευξώμεσθα; τίνος ἥκεις χάριν; 1105
ὁ δ' εἶπε· Φοίβῳ τῆς πάροιθ' ἁμαρτίας
δίκας παρασχεῖν βουλόμεσθ'· ᾔτησα γὰρ
πατρός ποτ' αὐτὸν αἵματος δοῦναι δίκην.
κἀνταῦθ' Ὀρέστου μῦθος ἰσχύων μέγα
ἐφαίνεθ', ὡς ψεύδοιτο δεσπότης ἐμὸς 1110
ἥκων ἐπ' αἰσχροῖς· ἔρχεται δ' ἀνακτόρων
κρηπῖδος ἐντός, ὡς πάρος χρηστηρίων
εὔξαιτο Φοίβῳ, τυγχάνει δ' ἐν ἐμπύροις·

τῷ δὲ ξιφήρης ἆρ' ὑφειστήκει λόχος
δάφνῃ σκιασθείς· ὧν Κλυταιμνήστρας τόκος 1115
εἷς ἦν ἁπάντων τῶνδε μηχανορράφος.
χὠ μὲν κατ' ὄμμα στὰς προσεύχεται θεῷ·
οἳ δ' ὀξυθήκτοις φασγάνοις ὡπλισμένοι
κεντοῦσ' ἀτευχῆ παῖδ' Ἀχιλλέως λάθρᾳ.
χωρεῖ δὲ πρύμναν· οὐ γὰρ εἰς καιρὸν τυπεὶς 1120
ἐτύγχαν', ἐξέλκει δὲ καὶ παραστάδος
κρεμαστὰ τεύχη πασσάλων καθαρπάσας
ἔστη 'πὶ βωμοῦ γοργὸς ὁπλίτης ἰδεῖν,
βοᾷ δὲ Δελφῶν παῖδας ἱστορῶν τάδε·
τίνος μ' ἕκατι κτείνετ' εὐσεβεῖς ὁδοὺς 1125
ἥκοντα; ποίας ὄλλυμαι πρὸς αἰτίας;
τῶν δ' οὐδὲν οὐδεὶς μυρίων ὄντων πέλας
ἐφθέγξατ', ἀλλ' ἔβαλλον ἐκ χειρῶν πέτροις.
πυκνῇ δὲ νιφάδι πάντοθεν σποδούμενος
προύτεινε τεύχη κἀφυλάσσετ' ἐμβολὰς 1130
ἐκεῖσε κἀκεῖσ' ἀσπίδ' ἐκτείνων χερί.
ἀλλ' οὐδὲν ἦνεν· ἀλλὰ πόλλ' ὁμοῦ βέλη,
οἰστοὶ μεσάγκυλ' ἔκλυτοί τ' ἀμφώβολοι,
σφαγῆς ἐχώρουν βουπόροι ποδῶν πάρος·
δεινὰς δ' ἂν εἶδες πυρρίχας φρουρουμένου 1135
βέλεμνα παιδός. ὡς δέ νιν περισταδὸν
κύκλῳ κατεῖχον οὐ διδόντες ἀμπνοάς,
βωμοῦ κενώσας δεξίμηλον ἐσχάραν,
τὸ Τρωικὸν πήδημα πηδήσας ποδοῖν
χωρεῖ πρὸς αὐτούς· οἳ δ' ὅπως πελειάδες 1140
ἱέραχ' ἰδοῦσαι πρὸς φυγὴν ἐνώτισαν.
πολλοὶ δ' ἔπιπτον μιγάδες ἔκ τε τραυμάτων
αὐτοί θ' ὑφ' αὑτῶν στενοπόρους κατ' ἐξόδους,
κραυγὴ δ' ἐν εὐφήμοισι δύσφημος δόμοις
πέτραισιν ἀντέκλαγξ'· ἐν εὐδίᾳ δέ πως 1145

ἔστη φαεννοῖς δεσπότης στίλβων ὅπλοις,
πρὶν δή τις ἀδύτων ἐκ μέσων ἐφθέγξατο
δεινόν τε καὶ φρικῶδες, ὦρσε δὲ στρατὸν
στρέψας πρὸς ἀλκήν. ἔνθ' Ἀχιλλέως πίτνει
παῖς ὀξυθήκτῳ πλευρὰ φασγάνῳ τυπεὶς 1150
Δελφοῦ πρὸς ἀνδρός, ὅσπερ αὐτὸν ὤλεσε
πολλῶν μετ' ἄλλων· ὡς δὲ πρὸς γαῖαν πίτνει,
τίς οὐ σίδηρον προσφέρει, τίς οὐ πέτρον,
βάλλων ἀράσσων; πᾶν δ' ἀνάλωται δέμας
τὸ καλλίμορφον τραυμάτων ὑπ' ἀγρίων. 1155
νεκρὸν δὲ δή νιν κείμενον βωμοῦ πέλας
ἐξέβαλον ἐκτὸς θυοδόκων ἀνακτόρων.
ἡμεῖς δ' ἀναρπάσαντες ὡς τάχος χεροῖν
κομίζομέν νιν σοὶ κατοιμῶξαι γόοις
κλαῦσαί τε, πρέσβυ, γῆς τε κοσμῆσαι τάφῳ. 1160
τοιαῦθ' ὁ τοῖς ἄλλοισι θεσπίζων ἄναξ,
ὁ τῶν δικαίων πᾶσιν ἀνθρώποις κριτής,
δίκας διδόντα παῖδ' ἔδρασ' Ἀχιλλέως.
ἐμνημόνευσε δ' ὥσπερ ἄνθρωπος κακὸς
παλαιὰ νείκη· πῶς ἂν οὖν εἴη σοφός; 1165

ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' ἄναξ ἤδη φοράδην
Δελφίδος ἐκ γῆς δῶμα πελάζει.
τλήμων ὁ παθών, τλήμων δὲ γέρον
καὶ σύ· δέχει γὰρ τὸν Ἀχίλλειον
σκύμνον ἐς οἴκους, οὐχ ὡς σὺ θέλεις· 1170
αὐτός τε κακοῖς πήμασι * *
εἰς ἓν μοίρας συνέκυρσας.

ΠΗ. ὤμοι ἐγώ, κακὸν οἷον ὁρῶ τόδε στρ.
καὶ δέχομαι χερὶ δώμασί τ' ἀμοῖς.
ἰώ μοί μοι, αἰαῖ, 1175
ὦ πόλι Θεσσαλία, διολώλαμεν,

1173 — 1183 = 1186 — 1196

οἰχόμεθ᾽ · οὐκέτι μοι γένος, οὐκέτι
λείπεται οἴκοις.
ὦ σχέτλιος παθέων ἐγώ · εἰς τίνα
δὴ φίλον αὐγὰς βαλὼν τέρψομαι; 1180
ὦ φίλιον στόμα καὶ γένυ καὶ χέρες,
εἴθε σ᾽ ὑπ᾽ Ἰλίῳ ἤναρε δαίμων
Σιμοεντίδα παρ᾽ ἀκτάν.
ΧΟ. οὗτός τ᾽ ἂν ὡς ἐκ τῶνδ᾽ ἐτιμᾶτ᾽ ἄν, γέρον,
θανών, τὸ σὸν δ᾽ ἦν ὧδ᾽ ἂν εὐτυχέστερον. 1185
ΠΗ. ὦ γάμος, ὦ γάμος, ὃς τάδε δώματα ἀντ.
καὶ πόλιν ὤλεσας * * * * *
αἰαῖ αἰαῖ. ὦ παῖ,
μήποτε σῶν λεχέων τὸ δυσώνυμον
ὤφελ᾽ ἐμὸν γένος εἰς τέκνα καὶ δόμον 1190
ἀμφιβαλέσθαι
Ἑρμιόνας Ἀίδαν ἐπὶ σοί, τέκνον,
ἀλλὰ κεραυνῷ πρόσθεν ὀλέσθαι,
μηδ᾽ ἐπὶ τοξοσύνᾳ φονίῳ πατρὸς
αἷμα τὸ διογενές ποτε Φοῖβον 1195
βροτὸς εἰς θεὸν ἀνάψαι.
ΧΟ. ὀτοτοῖ ὀτοτοῖ · στρ. α´
θανόντα δεσπόταν γόοις
νόμῳ τῷ νερτέρων κατάρξω.
ΠΗ. ὀτοτοῖ ὀτοτοῖ · ἀντ. α´ 1200
διάνδιχ᾽, ὦ τάλας ἐγώ,
γέρων καὶ δυστυχὴς δακρύω.
ΧΟ. θεοῦ γὰρ αἶσα, θεὸς ἔκρανε συμφοράν. στρ. β´
ΠΗ. ὦ φίλος, δόμον ἔλιπες ἔρημον, 1205
[ὤμοι μοι, ταλαίπωρον ἐμέ]
γέροντ᾽ ἄπαιδα νοσφίσας.
ΧΟ. θανεῖν θανεῖν σε, πρέσβυ, χρῆν πάρος τέκνων.
ΠΗ. οὐ σπαράξομαι κόμαν,
οὐκ ἐπιθήσομαι κάρᾳ 1210
κτύπημα χειρὸς ὀλοόν; ὦ πόλις πόλις,
διπλῶν τέκνων μ᾽ ἐστέρησε Φοῖβος.
ΧΟ. ὦ κακὰ παθὼν ἰδών τε δυστυχὴς γέρων, στρ. γ´

1197—1199 = 1200—1202
1203—1213 = 1218—1225
1214 . 1215 = 1216 . 1217

τίν' αἰῶν' εἰς τὸ λοιπὸν ἕξεις; 1215
ΠΗ. ἄτεκνος ἔρημος, οὐκ ἔχων πέρας κακῶν ἀντ. γ'
διαντλήσω πόνους ἐς Ἅιδαν.
ΧΟ. μάτην δέ σ' ἐν γάμοισιν ὤλβισαν θεοί. ἀντ. β'
ΠΗ. ἀμπτάμενα φροῦδα πάντα κεῖται
κόμπων μεταρσίων πρόσω. 1220
ΧΟ. μόνος μόνοισιν ἐν δόμοις ἀναστρέφει.
ΠΗ. οὐκέτ' ἔστι μοι πόλις,
σκῆπτρά τ' ἐρρέτω τάδε,
σύ τ' ὦ κατ' ἄντρα νύχια Νηρέως κόρη,
πανώλεθρόν μ' ὄψεαι πίτνοντα. 1225
ΧΟ. ἰὼ ἰώ·
τί κεκίνηται; τίνος αἰσθάνομαι
θείου; κοῦραι, λεύσσετ' ἀθρήσατε·
δαίμων ὅδε τις λευκὴν αἰθέρα
πορθμευόμενος τῶν ἱπποβότων
Φθίας πεδίων ἐπιβαίνει. 1230
ΘΕΤ. Πηλεῦ, χάριν σῶν τῶν πάρος νυμφευμάτων
ἥκω Θέτις λιποῦσα Νηρέως δόμους.
καὶ πρῶτα μέν σοι τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς
μηδέν τι λίαν δυσφορεῖν παρῄνεσα·
κἀγὼ γάρ, ἣν ἄκλαυστ' ἐχρῆν τίκτειν τέκνα, 1235
ἀπώλεσ' ἐκ σοῦ παῖδα τὸν ταχὺν πόδας
Ἀχιλλέα τεκοῦσα πρῶτον Ἑλλάδος.
ὧν δ' εἵνεκ' ἦλθον σημανῶ, σὺ δ' ἐνδέχου.
τὸν μὲν θανόντα τόνδ' Ἀχιλλέως γόνον
θάψον πορεύσας Πυθικὴν πρὸς ἐσχάραν, 1240
Δελφοῖς ὄνειδος, ὡς ἀπαγγέλλῃ τάφος
φόνον βίαιον τῆς Ὀρεστείας χερός·
γυναῖκα δ' αἰχμάλωτον, Ἀνδρομάχην λέγω,
Μολοσσίαν γῆν χρὴ κατοικῆσαι, γέρον,
Ἑλένῳ συναλλαχθεῖσαν εὐναίοις γάμοις, 1245
καὶ παῖδα τόνδε τῶν ἀπ' Αἰακοῦ μόνον
λελειμμένον δή· βασιλέα δ' ἐκ τοῦδε χρὴ
ἄλλον δι' ἄλλου διαπερᾶν Μολοσσίας
εὐδαιμονοῦντας· οὐ γὰρ ὧδ' ἀνάστατον
γένος γενέσθαι δεῖ τὸ σὸν κἀμόν, γέρον, 1250
Τροίας τε· καὶ γὰρ θεοῖσι κἀκείνης μέλει,

καίπερ πεσούσης Παλλάδος προθυμίᾳ.
σὲ δ', ὡς ἂν εἰδῇς τῆς ἐμῆς εὐνῆς χάριν,
κακῶν ἀπαλλάξασα τῶν βροτησίων 1255
ἀθάνατον ἄφθιτόν τε ποιήσω θεόν.
κἄπειτα Νηρέως ἐν δόμοις ἐμοῦ μέτα
τὸ λοιπὸν ἤδη θεὸς συνοικήσεις θεᾷ·
ἔνθεν κομίζων ξηρὸν ἐκ πόντου πόδα
τὸν φίλτατον σοὶ παῖδ' ἐμοί τ' Ἀχιλλέα 1260
ὄψει δόμους ναίοντα νησιωτικοὺς
Λευκὴν κατ' ἀκτὴν ἐντὸς Εὐξείνου πόρου.
ἀλλ' ἕρπε Δελφῶν εἰς θεόδμητον πόλιν
νεκρὸν κομίζων τόνδε, καὶ κρύψας χθονὶ
ἐλθὼν παλαιᾶς χοιράδος κοῖλον μυχὸν 1265
Σηπιάδος ἵζου· μίμνε δ', ἔστ' ἂν ἐξ ἁλὸς
λαβοῦσα πεντήκοντα Νηρῄδων χορὸν
ἔλθω κομιστήν σου· τὸ γὰρ πεπρωμένον
δεῖ σ' ἐκκομίζειν· Ζηνὶ γὰρ δοκεῖ τάδε.
παῦσαι δὲ λύπης τῶν τεθνηκότων ὕπερ· 1270
πᾶσιν γὰρ ἀνθρώποισιν ἥδε πρὸς θεῶν
ψῆφος κέκρανται κατθανεῖν τ' ὀφείλεται.

ΠΗ. ὦ πότνι', ὦ γενναῖα συγκοιμήματα,
Νηρέως γένεθλον, χαῖρε· ταῦτα δ' ἀξίως
σαυτῆς τε ποιεῖς καὶ τέκνων τῶν ἐκ σέθεν. 1275
παύσω δὲ λύπην σοῦ κελευούσης, θεά,
καὶ τόνδε θάψας εἶμι Πηλίου πτυχάς,
οὗπερ σὸν εἷλον χερσὶ κάλλιστον δέμας.
κᾆτ' οὐ γαμεῖν δῆτ' ἔκ τε γενναίων χρεὼν
δοῦναί τ' ἐς ἐσθλούς, ὅστις εὖ βουλεύεται, 1280
κακῶν δὲ λέκτρων μὴ 'πιθυμίαν ἔχειν,
μηδ' εἰ ζαπλούτους οἴσεται φερνὰς δόμοις;
οὐ γάρ ποτ' ἂν πράξειαν ἐκ θεῶν κακῶς.

ΧΟ. πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί· 1285
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη,
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὗρε θεός.
τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

θεὰ γεγῶσα καὶ θεοῦ πατρὸς τέκος, 1254

ΒΑΚΧΑΙ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
ΧΟΡΟΣ ΒΑΚΧΩΝ.
ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ.
ΚΑΔΜΟΣ.
ΠΕΝΘΕΥΣ.
ΘΕΡΑΠΩΝ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΑΓΑΥΗ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Διόνυσον οἱ προσήκοντες οὐκ ἔφασαν εἶναι θεόν· ὁ δὲ αὐτοῖς τιμωρίαν ἐπέστησε τὴν πρέπουσαν. ἐμμανεῖς γὰρ ἐποίησε τὰς τῶν Θηβαίων γυναῖκας, ὧν αἱ τοῦ Κάδμου θυγατέρες ἀφηγούμεναι τοὺς θιάσους 5 *εἰσῆγον ἐπὶ τὸν Κιθαιρῶνα. Πενθεὺς δὲ ὁ τῆς Ἀγαύης παῖς παραλαβὼν τὴν βασιλείαν ἐδυσφόρει τοῖς γινομένοις καί τινας μὲν τῶν Βακχῶν συλλαβὼν ἔδησεν, ἐπ' αὐτὸν δὲ τὸν θεὸν ἀγγέλους ἀπέστειλεν. οἳ δὲ ἑκόντος αὐτοῦ κυριεύσαντες ἦγον πρὸς τὸν Πενθέα,* 10 *κἀκεῖνος ἐκέλευσεν δήσαντας αὐτὸν ἔνδον φυλάττειν, οὐ λέγων μόνον ὅτι θεὸς οὐκ ἔστι Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ πράττειν πάντα ὡς κατ' ἀνθρώπου τολμῶν. ὃ δὲ σεισμὸν ποιήσας κατέστρεψε τὰ βασίλεια, ἀγαγὼν δὲ εἰς Κιθαιρῶνα ἔπεισε τὸν Πενθέα κατόπτην γενέσθαι* 15 *τῶν γυναικῶν λαμβάνοντα γυναικὸς ἐσθῆτα· αἳ δ' αὐτὸν διέσπασαν, τῆς μητρὸς Ἀγαύης καταρξαμένης. Κάδμος δὲ τὸ γεγονὸς καταισθόμενος τὰ διασπασθέντα μέλη συναγαγὼν τελευταῖον τὸ πρόσωπον ἐν ταῖς τῆς τεκούσης ἐφώρασεν χερσίν. Διόνυσος δὲ ἐπιφα-* 20

νεὶς μὲν πᾶσι παρήγγειλεν, ἑκάστῳ δὲ ἃ συμβήσεται διεσάφησεν ἔργοις, ἵνα μὴ λόγοις ὑπό τινος τῶν ἐκτὸς ὡς ἄνθρωπος καταφρονηθῇ.

---

5 ## ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Διόνυσος ἀποθεωθεὶς μὴ βουλομένου Πενθέως τὰ ὄργια αὐτοῦ ἀναλαμβάνειν εἰς μανίαν ἀγαγὼν τὰς τῆς μητρὸς ἀδελφὰς ἠνάγκασε Πενθέα διασπάσαι. 10 ἡ μυθοποιία κεῖται παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Πενθεῖ.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Β Α Κ Χ Α Ι.

ΔΙ. Ἥκω Διὸς παῖς τήνδε Θηβαίων χθόνα
Διόνυσος, ὃν τίκτει ποθ' ἡ Κάδμου κόρη
Σεμέλη λοχευθεῖσ' ἀστραπηφόρῳ πυρί·
μορφὴν δ' ἀμείψας ἐκ θεοῦ βροτησίαν
πάρειμι Δίρκης νάματ' Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ. 5
ὁρῶ δὲ μητρὸς μνῆμα τῆς κεραυνίας
τόδ' ἐγγὺς οἴκων καὶ δόμων ἐρείπια
τυφόμενα Δίου πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα,
ἀθάνατον Ἥρας μητέρ' εἰς ἐμὴν ὕβριν.
αἰνῶ δὲ Κάδμον, ἄβατον ὃς πέδον τόδε 10
τίθησι θυγατρὸς σηκόν· ἀμπέλου δέ νιν
πέριξ ἐγὼ 'κάλυψα βοτρυώδει χλόῃ.
λιπὼν δὲ Λυδῶν τῶν πολυχρύσων γύας
Φρυγῶν τε, Περσῶν θ' ἡλιοβλήτους πλάκας
Βάκτριά τε τείχη τήν τε δύσχιμον χθόνα 15
Μήδων ἐπελθὼν Ἀραβίαν τ' εὐδαίμονα
Ἀσίαν τε πᾶσαν, ἣ παρ' ἁλμυρὰν ἅλα
κεῖται μιγάσιν Ἕλλησι βαρβάροις θ' ὁμοῦ
πλήρεις ἔχουσα καλλιπυργώτους πόλεις,
εἰς τήνδε πρῶτον ἦλθον Ἑλλήνων πόλιν, 20
κἀκεῖ χορεύσας καὶ καταστήσας ἐμὰς

τελετάς, ἵν' εἴην ἐμφανὴς δαίμων βροτοῖς.
πρώτας δὲ Θήβας τῆσδε γῆς Ἑλληνίδος
ἀνωλόλυξα, νεβρίδ' ἐξάψας χροὸς
θύρσον τε δοὺς εἰς χεῖρα, κίσσινον βέλος, 25
ἐπεί μ' ἀδελφαὶ μητρός, ἃς ἥκιστ' ἐχρῆν,
Διόνυσον οὐκ ἔφασκον ἐκφῦναι Διός,
Σεμέλην δὲ νυμφευθεῖσαν ἐκ θνητοῦ τινος
εἰς Ζῆν' ἀναφέρειν τὴν ἁμαρτίαν λέχους,
Κάδμου σοφίσμαθ', ὧν νιν εἵνεκα κτανεῖν 30
Ζῆν' ἐξεκαυχῶνθ', ὅτι γάμους ἐψεύσατο.
τοιγάρ νιν αὐτὰς ἐκ δόμων ᾤστρησ' ἐγὼ
μανίαις· ὄρος δ' οἰκοῦσι παράκοποι φρενῶν·
σκευήν τ' ἔχειν ἠνάγκασ' ὀργίων ἐμῶν,
καὶ πᾶν τὸ θῆλυ σπέρμα Καδμείων ὅσαι 35
γυναῖκες ἦσαν ἐξέμηνα δωμάτων·
ὁμοῦ δὲ Κάδμου παισὶν ἀναμεμιγμέναι
χλωραῖς ὑπ' ἐλάταις ἀνορόφοις ἧνται πέτραις.
δεῖ γὰρ πόλιν τήνδ' ἐκμαθεῖν, κεἰ μὴ θέλει,
ἀτέλεστον οὖσαν τῶν ἐμῶν βακχευμάτων, 40
Σεμέλης τε μητρὸς ἀπολογήσασθαί μ' ὕπερ
φανέντα θνητοῖς δαίμον', ὃν τίκτει Διί.
Κάδμος μὲν οὖν γέρας τε καὶ τυραννίδα
Πενθεῖ δίδωσι θυγατρὸς ἐκπεφυκότι,
ὃς θεομαχεῖ τὰ κατ' ἐμὲ καὶ σπονδῶν ἄπο 45
ὠθεῖ μ' ἐν εὐχαῖς τ' οὐδαμῶς μνείαν ἔχει.
ὧν εἵνεκ' αὐτῷ θεὸς γεγὼς ἐνδείξομαι
πᾶσίν τε Θηβαίοισιν. εἰς δ' ἄλλην χθόνα,
τἀνθένδε θέμενος εὖ, μεταστήσω πόδα,
δεικνὺς ἐμαυτόν· ἢν δὲ Θηβαίων πόλις 50
ὀργῇ σὺν ὅπλοις ἐξ ὄρους Βάκχας ἄγειν
ζητῇ, συνάψω μαινάσι στρατηλατῶν.
ὧν εἵνεκ' εἶδος θνητὸν ἀλλάξας ἔχω

μορφήν τ' ἐμὴν μετέβαλον εἰς ἀνδρὸς φύσιν.
ἀλλ' ὦ λιποῦσαι Τμῶλον ἔρυμα Λυδίας, 55
θίασος ἐμὸς γυναῖκες, ἃς ἐκ βαρβάρων
ἐκόμισα παρέδρους καὶ ξυνεμπόρους ἐμοί,
αἴρεσθε τἀπιχώρι' ἐν πόλει Φρυγῶν
τύπανα, Ῥέας τε μητρὸς ἐμά θ' εὑρήματα,
βασίλειά τ' ἀμφὶ δώματ' ἐλθοῦσαι τάδε 60
κτυπεῖτε Πενθέως, ὡς ὁρᾷ Κάδμου πόλις.
ἐγὼ δὲ Βάκχαις εἰς Κιθαιρῶνος πτυχὰς
ἐλθών, ἵν' εἰσί, συμμετασχήσω χορῶν.

ΧΟ. Ἀσίας ἀπὸ γαίας στρ.
ἱερὸν Τμῶλον ἀμείψασα θοάζω 65
Βρομίῳ* πόνον ἡδὺν κάματόν τ' εὐ-
κάματον, Βάκχιον εὐαζομένα.
τίς ὁδῷ τίς ὁδῷ; τίς ἀντ.
μελάθροις; ἔκτοπος ἔστω, στόμα τ' εὔφη-
μον ἅπας ἐξοσιούσθω· τὰ νομισθέν- 70
τα γὰρ ἀεὶ Διόνυσον [ὑμνήσω].
ὦ μάκαρ, ὅστις εὐδαίμων στρ.
τελετὰς θεῶν εἰδὼς
βιοτὰν ἁγιστεύει
καὶ θιασεύεται ψυχάν, 75
ἐν ὄρεσσι βακχεύων
ὁσίοις καθαρμοῖσιν·
τά τε ματρὸς μεγάλας ὄρ-
για Κυβέλας θεμιτεύων
ἀνὰ θύρσον τε τινάσσων 80
κισσῷ τε στεφανωθεὶς
Διόνυσον θεραπεύει.
ἴτε Βάκχαι, ἴτε Βάκχαι,

64 — 67 = 68 — 71
72 — 87 = 88 — 104

Βρόμιον παῖδα θεὸν θεοῦ
Διόνυσον κατάγουσαι 85
Φρυγίων ἐξ ὀρέων Ἑλλάδος εἰς
εὐρυχόρους ἀγυιάς, τὸν Βρόμιον·
ὅν ποτ' ἔχουσ' ἐν ὠδίνων ἀντ.
λοχίαις ἀνάγκαισι
πταμένας Διὸς βροντᾶς 90
νηδύος ἔκβολον μάτηρ
ἔτεκεν, λιποῦσ' αἰῶ-
να κεραυνίᾳ πλαγᾷ·
λοχίοις δ' αὐτίκα νιν δέ-
ξατο θαλάμοις Κρονίδας Ζεύς· 95
κατὰ μηρῷ δὲ καλύψας
χρυσέαισιν συνερείδει
περόναις κρυπτὸν ἀφ' Ἥρας.
ἔτεκεν δ', ἁνίκα Μοῖραι
τέλεσαν, ταυρόκερων θεὸν 100
στεφάνωσέν τε δρακόντων
στεφάνοις, ἔνθεν ἄγραν θυρσοφόροι
Μαινάδες ἀμφιβάλλονται πλοκάμοις.
ὦ Σεμέλας τροφοὶ Θῆ- στρ. 105
βαι στεφανοῦσθε κισσῷ·
βρύετε βρύετε χλοήρει
μίλακι καλλικάρπῳ
καὶ καταβακχιοῦσθε
δρυὸς ἢ ἐλάτας κλάδοισι, 110
στικτῶν τ' ἐνδυτὰ νεβρίδων
στέφετε λευκοτρίχων πλοκάμων
μαλλοῖς· ἀμφὶ δὲ νάρθηκας ὑβριστὰς
ὁσιοῦσθ'· αὐτίκα γᾶ πᾶσα χορεύσει,
Βρόμιος εὖτ' ἂν ἄγῃ θιάσους 115

105—119 = 120—134

εἰς ὄρος εἰς ὄρος, ἔνθα μένει
θηλυγενὴς ὄχλος
ἀφ' ἱστῶν παρὰ κερκίδων τ'
οἰστρηθεὶς Διονύσῳ.
ὦ θαλάμευμα Κουρή- *ἀντ.* 120
των ζάθεοί τε Κρήτας
Διογενέτορες ἔναυλοι,
ἔνθα τρικόρυθες ἄντροις
βυρσότονον κύκλωμα
τόδε μοι Κορύβαντες ηὗρον· 125
ἀνὰ δὲ βάκχια συντόνῳ
κέρασαν ἁδυβόᾳ Φρυγίων
αὐλῶν πνεύματι, ματρός τε Ῥέας εἰς
χέρα θῆκαν, κτύπον εὐάσμασι Βακχᾶν·
παρὰ δὲ μαινόμενοι Σάτυροι 130
ματέρος ἐξανύσαντο θεᾶς,
εἰς δὲ χορεύματα
συνῆψαν τριετηρίδων,
αἷς χαίρει Διόνυσος.
ἡδὺς ἐν οὔρεσιν, εὖτ' ἂν 135
ἐκ θιάσων δρομαίων
πέσῃ πεδόσε, νεβρίδος ἔχων
ἱερὸν ἐνδυτόν, ἀγρεύων
αἷμα τραγοκτόνον, ὠμοφάγον χάριν,
ἱέμενος εἰς ὄρεα Φρύγια, Λύδια. 140
ὁ δ' ἔξαρχος Βρόμιος, εὐοῖ.
ῥεῖ δὲ γάλακτι πέδον, ῥεῖ δ' οἴνῳ, ῥεῖ δὲ με-
λισσᾶν
νέκταρι, Συρίας δ' ὡς λιβάνου καπνός.
ὁ Βακχεὺς δ' ἔχων 145
πυρσώδη φλόγα πεύκας
ἐκ νάρθηκος ἀίσσει

δρόμῳ καὶ χοροῖς ἐρεθίζων πλανάτας
ἰαχαῖς τ' ἀναπάλλων,
τρυφερὸν πλόκαμον εἰς αἰθέρα ῥίπτων. 150
ἅμα δ' ἐπ' εὐάσμασιν ἐπιβρέμει
τοιάδ'· ὦ ἴτε Βάκχαι,
ὦ ἴτε Βάκχαι,
Τμώλου χρυσορόου χλιδᾷ
μέλπετε τὸν Διόνυσον 155
βαρυβρόμων ὑπὸ τυμπάνων,
εὔια τὸν εὔιον ἀγαλλόμεναι θεὸν
ἐν Φρυγίαισι βοαῖς ἐνοπαῖσί τε,
λωτὸς ὅταν εὐκέλαδος 160
ἱερὸς ἱερὰ παίγματα
βρέμῃ, σύνοχα φοιτάσιν
εἰς ὄρος εἰς ὄρος· ἡδομένα δ' ἄρα, 165
πῶλος ὅπως ἅμα ματέρι φορβάδι,
κῶλον ἄγει ταχύπουν σκιρτήμασι Βάκχα.

ΤΕΙ. τίς ἐν πύλαισι; Κάδμον ἐκκάλει δόμων 170
Ἀγήνορος παῖδ', ὃς πόλιν Σιδωνίαν
λιπὼν ἐπύργωσ' ἄστυ Θηβαίων τόδε.
ἴτω τις, εἰσάγγελλε Τειρεσίας ὅτι
ζητεῖ νιν· οἶδε δ' αὐτὸς ὧν ἥκω πέρι
ἅ τε ξυνεθέμην πρέσβυς ὢν γεραιτέρῳ, 175
θύρσους ἀνάπτειν καὶ νεβρῶν δορὰς ἔχειν
στεφανοῦν τε κρᾶτα κισσίνοις βλαστήμασιν.

ΚΑ. ὦ φίλταθ', ὡς σὴν γῆρυν ᾐσθόμην κλύων
σοφὴν σοφοῦ παρ' ἀνδρός, ἐν δόμοισιν ὤν·
ἥκω δ' ἕτοιμος τήνδ' ἔχων σκευὴν θεοῦ. 180
δεῖ γάρ νιν ὄντα παῖδα θυγατρὸς ἐξ ἐμῆς,
Διόνυσον ὃς πέφηνεν ἀνθρώποις θεός,
ὅσον καθ' ἡμᾶς δυνατὸν αὔξεσθαι μέγαν.
ποῖ δεῖ χορεύειν, ποῖ καθιστάναι πόδα

καὶ κρᾶτα σεῖσαι πολιόν; ἐξηγοῦ σύ μοι 185
γέρων γέροντι, Τειρεσία· σὺ γὰρ σοφός.
ὡς οὐ κάμοιμ' ἂν οὔτε νύκτ' οὔθ' ἡμέραν
θύρσῳ κροτῶν γῆν· ἐπιλελήσμεθ' ἡδονῇ
γέροντες ὄντες. ΤΕΙ. ταὔτ' ἐμοὶ πάσχεις ἄρα·
κἀγὼ γὰρ ἡβῶ κἀπιχειρήσω χοροῖς. 190

ΚΑ. οὐκοῦν ὄχοισιν εἰς ὄρος περάσομεν;
ΤΕΙ. ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἂν ὁ θεὸς τιμὴν ἔχοι.
ΚΑ. γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγώ.
ΤΕΙ. ὁ θεὸς ἀμοχθεὶ κεῖσε νῷν ἡγήσεται.
ΚΑ. μόνοι δὲ πόλεως Βακχίῳ χορεύσομεν; 195
ΤΕΙ. μόνοι γὰρ εὖ φρονοῦμεν, οἱ δ' ἄλλοι κακῶς.
ΚΑ. μακρὸν τὸ μέλλειν· ἀλλ' ἐμῆς ἔχου χερός.
ΤΕΙ. ἰδού, ξύναπτε καὶ ξυνωρίζου χέρα.
ΚΑ. οὐ καταφρονῶ 'γὼ τῶν θεῶν θνητὸς γεγώς.
ΤΕΙ. οὐδὲν σοφιζόμεσθα τοῖσι δαίμοσι. 200
πατρίους παραδοχὰς ἅς θ' ὁμήλικας χρόνῳ
κεκτήμεθ', οὐδεὶς αὐτὰ καταβαλεῖ λόγος,
οὐδ' εἰ δι' ἄκρων τὸ σοφὸν ηὕρηται φρενῶν.
ἐρεῖ τις ὡς τὸ γῆρας οὐκ αἰσχύνομαι,
μέλλων χορεύειν κρᾶτα κισσώσας ἐμόν. 205
οὐ γὰρ διῄρηχ' ὁ θεὸς εἴτε τὸν νέον
εἰ χρὴ χορεύειν εἴτε τὸν γεραίτερον,
ἀλλ' ἐξ ἁπάντων βούλεται τιμὰς ἔχειν
κοινάς, δι' ἀριθμῶν δ' οὐδὲν αὔξεσθαι θέλει.
ΚΑ. ἐπεὶ σὺ φέγγος, Τειρεσία, τόδ' οὐχ ὁρᾷς, 210
ἐγὼ προφήτης σοι λόγων γενήσομαι.
Πενθεὺς πρὸς οἴκους ὅδε διὰ σπουδῆς περᾷ
'Εχίονος παῖς, ᾧ κράτος δίδωμι γῆς.
ὡς ἐπτόηται· τί ποτ' ἐρεῖ νεώτερον;
ΠΕ. ἔκδημος ὢν μὲν τῆσδ' ἐτύγχανον χθονός, 215
κλύω δὲ νεοχμὰ τήνδ' ἀνὰ πτόλιν κακά,

γυναῖκας ἡμῖν δώματ' ἐκλελοιπέναι
πλασταῖσι βακχείαισιν, ἐν δὲ δασκίοις
ὄρεσι θοάζειν, τὸν νεωστὶ δαίμονα
Διόνυσον ὅστις ἔστι τιμώσας χοροῖς· 220
πλήρεις δὲ θιάσοις ἐν μέσοισιν ἑστάναι
κρατῆρας, ἄλλην δ' ἄλλοσ' εἰς ἐρημίαν
πτώσσουσαν εὐναῖς ἀρσένων ὑπηρετεῖν,
πρόφασιν μὲν ὡς δὴ Μαινάδας θυοσκόους,
τὴν δ' Ἀφροδίτην πρόσθ' ἄγειν τοῦ Βακχίου. 225
ὅσας μὲν οὖν εἴληφα, δεσμίους χέρας
σώζουσι πανδήμοισι πρόσπολοι στέγαις·
ὅσαι δ' ἄπεισιν, ἐξ ὄρους θηράσομαι,
Ἰνώ τ' Ἀγαύην θ' ἥ μ' ἔτικτ' Ἐχίονι,
Ἀκταίονός τε μητέρ', Αὐτονόην λέγω. 230
καὶ σφᾶς σιδηραῖς ἁρμόσας ἐν ἄρκυσι
παύσω κακούργου τῆσδε βακχείας τάχα.
λέγουσι δ' ὥς τις εἰσελήλυθε ξένος
γόης ἐπῳδὸς Λυδίας ἀπὸ χθονός,
ξανθοῖσι βοστρύχοισιν εὐόσμοις κομῶν, 235
οἰνωπός, ὄσσοις χάριτας Ἀφροδίτης ἔχων,
ὃς ἡμέρας τε κεὐφρόνας συγγίγνεται
τελετὰς προτείνων εὐίους νεάνισιν.
εἰ δ' αὐτὸν εἴσω τῆσδε λήψομαι στέγης,
παύσω κτυποῦντα θύρσον ἀνασείοντά τε 240
κόμας, τράχηλον σώματος χωρὶς τεμών.
ἐκεῖνος εἶναί φησι Διόνυσον θεόν,
ἐκεῖνος ἐν μηρῷ ποτ' ἐρράφθαι Διός,
ὃς ἐκπυροῦται λαμπάσιν κεραυνίαις
σὺν μητρί, Δίους ὅτι γάμους ἐψεύσατο. 245
ταῦτ' οὐχὶ δεινῆς ἀγχόνης ἐπάξια,
ὕβρεις ὑβρίζειν, ὅστις ἔστιν ὁ ξένος;
ἀτὰρ τόδ' ἄλλο θαῦμα, τὸν τερασκόπον

ἐν ποικίλαισι νεβρίσι Τειρεσίαν ὁρῶ
πατέρα τε μητρὸς τῆς ἐμῆς, πολὺν γέλων, 250
νάρθηκι βακχεύοντ᾽· ἀναίνομαι [πάτερ]
τὸ γῆρας ὑμῶν εἰσορῶν νοῦν οὐκ ἔχον.
οὐκ ἀποτινάξεις κισσόν; οὐκ ἐλευθέραν
θύρσου μεθήσεις χεῖρ᾽, ἐμῆς μητρὸς πάτερ;
σὺ ταῦτ᾽ ἔπεισας, Τειρεσία· τόνδ᾽ αὖ θέλεις 255
τὸν δαίμον᾽ ἀνθρώποισιν εἰσφέρων νέον
σκοπεῖν πτερωτοὺς κἀμπύρων μισθοὺς φέρειν.
εἰ μή σε γῆρας πολιὸν ἐξερρύετο,
καθῆσ᾽ ἂν ἐν Βάκχαισι δέσμιος μέσαις,
τελετὰς πονηρὰς εἰσάγων· γυναιξὶ γὰρ 260
ὅπου βότρυος ἐν δαιτὶ γίγνεται γάνος,
οὐχ ὑγιὲς οὐδὲν ἔτι λέγω τῶν ὀργίων.
ΧΟ. τῆς δυσσεβείας. ὦ ξέν᾽, οὐκ αἰδεῖ θεοὺς
Κάδμον τε τὸν σπείραντα γηγενῆ στάχυν;
Ἐχίονος δ᾽ ὢν παῖς καταισχύνεις γένος; 265
ΤΕΙ. ὅταν λάβῃ τις τῶν λόγων ἀνὴρ σοφὸς
καλὰς ἀφορμάς, οὐ μέγ᾽ ἔργον εὖ λέγειν·
σὺ δ᾽ εὔτροχον μὲν γλῶσσαν ὡς φρονῶν ἔχεις,
ἐν τοῖς λόγοισι δ᾽ οὐκ ἔνεισί σοι φρένες.
θρασύς τε δυνατὸς καὶ λέγειν οἷός τ᾽ ἀνὴρ 270
κακὸς πολίτης γίγνεται νοῦν οὐκ ἔχων.
οὗτος δ᾽ ὁ δαίμων ὁ νέος ὃν σὺ διαγελᾷς,
οὐκ ἂν δυναίμην μέγεθος ἐξειπεῖν ὅσος
καθ᾽ Ἑλλάδ᾽ ἔσται. δύο γάρ, ὦ νεανία,
τὰ πρῶτ᾽ ἐν ἀνθρώποισι· Δημήτηρ θεά· 275
γῆ δ᾽ ἐστίν, ὄνομα δ᾽ ὁπότερον βούλει κάλει·
αὕτη μὲν ἐν ξηροῖσιν ἐκτρέφει βροτούς·
ὃς δ᾽ ἦλθεν ἐπὶ τἀντίπαλον ὁ Σεμέλης γόνος
βότρυος ὑγρὸν πῶμ᾽ ηὗρε κεἰσηνέγκατο
θνητοῖς, ὃ παύει τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς 280

λύπης, ὅταν πλησθῶσιν ἀμπέλου ῥοῆς,
ὕπνον τε λήθην τῶν καθ' ἡμέραν κακῶν
δίδωσιν, οὐδ' ἔστ' ἄλλο φάρμακον πόνων.
οὗτος θεοῖσι σπένδεται θεὸς γεγώς,
ὥστε διὰ τοῦτον τἀγάθ' ἀνθρώπους ἔχειν. 285
καὶ καταγελᾷς νιν, ὡς ἐνερράφη Διὸς
μηρῷ; διδάξω σ' ὡς καλῶς ἔχει τόδε.
ἐπεί νιν ἥρπασ' ἐκ πυρὸς κεραυνίου
Ζεύς, εἰς δ' Ὄλυμπον βρέφος ἀνήγαγεν, θεὸν
Ἥρα νιν ἤθελ' ἐκβαλεῖν ἀπ' οὐρανοῦ· 290
Ζεὺς δ' ἀντεμηχανήσαθ' οἷα δὴ θεός.
ῥήξας μέρος τι τοῦ χθόν' ἐγκυκλουμένου
αἰθέρος, ἔθηκε τόνδ' ὅμηρον ἐκδιδοὺς
Διόνυσον Ἥρας νεικέων· χρόνῳ δέ νιν
βροτοὶ τραφῆναί φασιν ἐν μηρῷ Διός, 295
ὄνομα μεταστήσαντες, ὅτι θεᾷ θεὸς
Ἥρᾳ ποθ' ὡμήρευσε, συνθέντες λόγον.
μάντις δ' ὁ δαίμων ὅδε· τὸ γὰρ βακχεύσιμον
καὶ τὸ μανιῶδες μαντικὴν πολλὴν ἔχει·
ὅταν γὰρ ὁ θεὸς εἰς τὸ σῶμ' ἔλθῃ πολύς, 300
λέγειν τὸ μέλλον τοὺς μεμηνότας ποιεῖ.
Ἄρεώς τε μοῖραν μεταλαβὼν ἔχει τινά·
στρατὸν γὰρ ἐν ὅπλοις ὄντα κἀπὶ τάξεσι
φόβος διεπτόησε πρὶν λόγχης θιγεῖν·
μανία δὲ καὶ τοῦτ' ἐστὶ Διονύσου πάρα. 305
ἔτ' αὐτὸν ὄψει κἀπὶ Δελφίσιν πέτραις
πηδῶντα σὺν πεύκαισι δικόρυφον πλάκα,
πάλλοντα καὶ σείοντα Βακχεῖον κλάδον,
μέγαν τ' ἀν' Ἑλλάδ'. ἀλλ' ἐμοί, Πενθεῦ, πιθοῦ·
μὴ τὸ κράτος αὔχει δύναμιν ἀνθρώποις ἔχειν, 310
μηδ' ἢν δοκῇς μέν, ἡ δὲ δόξα σου νοσῇ,
φρονεῖν δόκει τι· τὸν θεὸν δ' εἰς γῆν δέχου

καὶ σπένδε καὶ βάκχευε καὶ στέφου κάρα.
οὐχ ὁ Διόνυσος σωφρονεῖν ἀναγκάσει
γυναῖκας εἰς τὴν Κύπριν, ἀλλ᾽ ἐν τῇ φύσει 315
τὸ σωφρονεῖν ἔνεστιν εἰς τὰ πάντ᾽ ἀεί.
τοῦτο σκοπεῖν χρή· καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
οὖσ᾽ ἥ γε σώφρων οὐ διαφθαρήσεται.
ὁρᾷς, σὺ χαίρεις, ὅταν ἐφεστῶσιν πύλαις 319
πολλοί, τὸ Πενθέως δ᾽ ὄνομα μεγαλύνῃ πόλις·
κἀκεῖνος, οἶμαι, τέρπεται τιμώμενος.
ἐγὼ μὲν οὖν καὶ Κάδμος, ὃν σὺ διαγελᾷς,
κισσῷ τ᾽ ἐρεψόμεσθα καὶ χορεύσομεν,
πολιὰ ξυνωρίς, ἀλλ᾽ ὅμως χορευτέον,
κοὐ θεομαχήσω σῶν λόγων πεισθεὶς ὕπο. 325
μαίνει γὰρ ὡς ἄλγιστα, κοὔτε φαρμάκοις
ἄκη λάβοις ἄν, οὔτ᾽ ἄνευ τούτων νοσεῖς.

ΧΟ. ὦ πρέσβυ, Φοῖβόν τ᾽ οὐ καταισχύνεις λόγοις,
τιμῶν τε Βρόμιον σωφρονεῖς μέγαν θεόν.

ΚΑ. ὦ παῖ, καλῶς σοι Τειρεσίας παρῄνεσεν· 330
οἴκει μεθ᾽ ἡμῶν, μὴ θύραζε τῶν νόμων.
νῦν γὰρ πέτει τε καὶ φρονῶν οὐδὲν φρονεῖς.
κεἰ μὴ γὰρ ἔστιν ὁ θεὸς οὗτος, ὡς σὺ φής,
παρὰ σοὶ λεγέσθω· καὶ καταψεύδου καλῶς
ὡς ἔστι Σεμέλης, ἵνα δοκῇ θεὸν τεκεῖν, 335
ἡμῖν τε τιμὴ παντὶ τῷ γένει προσῇ.
ὁρᾷς τὸν Ἀκταίωνος ἄθλιον μόρον,
ὃν ὠμόσιτοι σκύλακες ἃς ἐθρέψατο
διεσπάσαντο, κρείσσον᾽ ἐν κυναγίαις
Ἀρτέμιδος εἶναι κομπάσαντ᾽, ἐν ὀργάσιν. 340
ὃ μὴ πάθῃς σύ, δεῦρό σου στέψω κάρα
κισσῷ· μεθ᾽ ἡμῶν τῷ θεῷ τιμὴν δίδου.

ΠΕ. οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα, βακχεύσεις δ᾽ ἰών,
μηδ᾽ ἐξομόρξει μωρίαν τὴν σὴν ἐμοί;

τῆς σῆς ἀνοίας τόνδε τὸν διδάσκαλον 345
δίκην μέτειμι. στειχέτω τις ὡς τάχος,
ἐλθὼν δὲ θάκους τοῦδ' ἵν' οἰωνοσκοπεῖ
μοχλοῖς τριαίνου κἀνάτρεψον ἔμπαλιν,
ἄνω κάτω τὰ πάντα συγχέας ὁμοῦ,
καὶ στέμματ' ἀνέμοις καὶ θυέλλαισιν μέθες. 350
μάλιστα γάρ νιν δήξομαι δράσας τάδε.
οἳ δ' ἀνὰ πόλιν στείχοντες ἐξιχνεύσατε
τὸν θηλύμορφον ξένον, ὃς εἰσφέρει νόσον
καινὴν γυναιξὶ καὶ λέχη λυμαίνεται.
κἄνπερ λάβητε, δέσμιον πορεύσατε 355
δεῦρ' αὐτόν, ὡς ἂν λευσίμου δίκης τυχὼν
θάνῃ πικρὰν βάκχευσιν ἐν Θήβαις ἰδών.

ΤΕΙ. ὦ σχέτλι', ὡς οὐκ οἶσθα ποῦ ποτ' εἶ λόγων.
μέμηνας ἤδη καὶ πρὶν ἐξέστης φρενῶν.
στείχωμεν ἡμεῖς, Κάδμε, κἀξαιτώμεθα 360
ὑπέρ τε τούτου καίπερ ὄντος ἀγρίου
ὑπέρ τε πόλεως, τὸν θεὸν μηδὲν νέον
δρᾶν. ἀλλ' ἕπου μοι κισσίνου βάκτρου μέτα·
πειρῶ δ' ἀνορθοῦν σῶμ' ἐμόν, κἀγὼ τὸ σόν·
γέροντε δ' αἰσχρὸν δύο πεσεῖν· ἴτω δ' ὅμως. 365
τῷ Βακχίῳ γὰρ τῷ Διὸς δουλευτέον.
Πενθεὺς δ' ὅπως μὴ πένθος εἰσοίσει δόμοις
τοῖς σοῖσι, Κάδμε· μαντικῇ μὲν οὐ λέγω,
τοῖς πράγμασιν δέ· μῶρα γὰρ μῶρος λέγει.

ΧΟ. Ὁσία πότνα θεῶν, στρ. 370
Ὁσία δ' ἃ κατὰ γᾶν
χρυσέαν πτέρυγα φέρεις,
τάδε Πενθέως ἀίεις;
ἀίεις οὐχ ὁσίαν
ὕβριν εἰς τὸν Βρόμιον, 375

370 — 385 = 386 — 401

τὸν Σεμέλας τὸν παρὰ καλλιστεφάνοις
εὐφροσύναις δαίμονα πρῶ-
τον μακάρων; ὃς τάδ' ἔχει,
θιασεύειν τε χοροῖς
μετά τ' αὐλοῦ γελάσαι 380
ἀποπαῦσαί τε μερίμνας,
ὁπόταν βότρυος ἔλθῃ
γάνος ἐν δαιτὶ θεῶν,
κισσοφόροις δ' ἐν θαλίαις
ἀνδράσι κρατὴρ ὕπνον ἀμφιβάλλῃ. 385
ἀχαλίνων στομάτων ἀντ.
ἀνόμου τ' ἀφροσύνας
τὸ τέλος δυστυχία·
ὁ δὲ τᾶς ἡσυχίας
βίοτος καὶ τὸ φρονεῖν 390
ἀσάλευτόν τε μένει
καὶ συνέχει δώματα· πόρσω γὰρ ὅμως
αἰθέρα ναίοντες ὁρῶ-
σιν τὰ βροτῶν οὐρανίδαι.
τὸ σοφὸν δ' οὐ σοφία 395
τό τε μὴ θνητὰ φρονεῖν.
βραχὺς αἰών· ἐπὶ τούτῳ
δέ τις ἂν μεγάλα διώκων
τὰ παρόντ' οὐχὶ φέροι.
μαινομένων δ' οἵδε τρόποι 400
καὶ κακοβούλων παρ' ἔμοιγε φωτῶν.
ἱκοίμαν ποτὶ Κύπρον, στρ.
νᾶσον τᾶς Ἀφροδίτας,
ἐν ᾇ θελξίφρονες νέμον-
ται θνατοῖσιν Ἔρωτες, 405
χθόνα θ' ἂν ἑκατόστομοι

βαρβάρου ποταμοῦ ῥοαὶ
καρπίζουσιν ἄνομβρον.
ποῦ δ' ἁ καλλιστευομένα
Πιερία μούσειος ἕδρα, 410
σεμνὰ κλιτὺς Ὀλύμπου;
ἐκεῖσ' ἄγε με, Βρόμιε Βρόμιε,
πρόβακχ' εὔιε δαῖμον.
ἐκεῖ Χάριτες, ἐκεῖ δὲ Πόθος·
ἐκεῖ δὲ Βάκχαις θέμις ὀργιάζειν. 415
ὁ δαίμων ὁ Διὸς παῖς ἀντ.
χαίρει μὲν θαλίαισιν,
φιλεῖ δ' ὀλβοδότειραν Εἰ-
ρήναν, κουροτρόφον θεάν. 420
ἴσα δ' εἴς τε τὸν ὄλβιον
τόν τε χείρονα δῶκ' ἔχειν
οἴνου τέρψιν ἄλυπον·
μισεῖ δ' ᾧ μὴ ταῦτα μέλει,
κατὰ φάος νύκτας τε φίλας 425
εὐαίωνα διαζῆν·
σοφὸν δ' ἀπέχειν πραπίδα φρένα τε
περισσῶν παρὰ φωτῶν.
τὸ πλῆθος ὅ τι τὸ φαυλότερον 430
ἐνόμισε χρῆταί τε, τόδ' ἂν δεχοίμαν.

ΘΕ. Πενθεῦ, πάρεσμεν τήνδ' ἄγραν ἠγρευκότες
ἐφ' ἣν ἔπεμψας, οὐδ' ἄκρανθ' ὡρμήσαμεν. 435
ο θὴρ δ' ὅδ' ἡμῖν πρᾶος οὐδ' ὑπέσπασε
φυγῇ πόδ', ἀλλ' ἔδωκεν οὐκ ἄκων χέρας,
οὐδ' ὠχρὸς οὐδ' ἤλλαξεν οἰνωπὸν γένυν,
γελῶν δὲ καὶ δεῖν κἀπάγειν ἐφίετο
ἔμενέ τε, τοὐμὸν εὐπετὲς ποιούμενος. 440
κἀγὼ δι' αἰδοῦς εἶπον· ὦ ξέν', οὐχ ἑκὼν
ἄγω σε, Πενθέως δ' ὅς μ' ἔπεμψ' ἐπιστολαῖς.

ἃς δ' αὖ σὺ Βάκχας εἷρξας, ἃς συνήρπασας
κἄδησας ἐν δεσμοῖσι πανδήμου στέγης,
φροῦδαί γ' ἐκεῖναι λελυμέναι πρὸς ὀργάδας 445
σκιρτῶσι Βρόμιον ἀνακαλούμεναι θεόν·
αὐτόματα δ' αὐταῖς δεσμὰ διελύθη πεδῶν,
κλῇδές τ' ἀνῆκαν θύρετρ' ἄνευ θνητῆς χερός.
πολλῶν δ' ὅδ' ἀνὴρ θαυμάτων ἥκει πλέως
εἰς τάσδε Θήβας. σοὶ δὲ τἄλλα χρὴ μέλειν. 450

ΠΕ. μαίνεσθε χεῖρον τοῦδ'· ἐν ἄρκυσιν γὰρ ὢν
οὐκ ἔστιν οὕτως ὠκὺς ὥστε μ' ἐκφυγεῖν.
ἀτὰρ τὸ μὲν σῶμ' οὐκ ἄμορφος εἶ, ξένε,
ὡς εἰς γυναῖκας, ἐφ' ὅπερ εἰς Θήβας πάρει·
πλόκαμός τε γάρ σου ταναὸς οὐ πάλης ὕπο, 455
γένυν παρ' αὐτὴν κεχυμένος, πόθου πλέως·
λευκὴν δὲ χροιὰν ἐκ παρασκευῆς ἔχεις,
οὐχ ἡλίου βολαῖσιν, ἀλλ' ὑπὸ σκιᾶς,
τὴν Ἀφροδίτην καλλονῇ θηρώμενος.
πρῶτον μὲν οὖν μοι λέξον ὅστις εἶ γένος. 460

ΔΙ. οὐ κόμπος οὐδείς· ῥᾴδιον δ' εἰπεῖν τόδε.
τὸν ἀνθεμώδη Τμῶλον οἶσθά που κλύων.

ΠΕ. οἶδ', ὃς τὸ Σάρδεων ἄστυ περιβάλλει κύκλῳ.

ΔΙ. ἐντεῦθέν εἰμι, Λυδία δέ μοι πατρίς.

ΠΕ. πόθεν δὲ τελετὰς τάσδ' ἄγεις ἐς Ἑλλάδα; 465

ΔΙ. Διόνυσος ἡμᾶς εἰσέβησ' ὁ τοῦ Διός.

ΠΕ. Ζεὺς δ' ἔστ' ἐκεῖ τις, ὃς νέους τίκτει θεούς;

ΔΙ. οὔκ, ἀλλ' ὁ Σεμέλην ἐνθάδε ζεύξας γάμοις.

ΠΕ. πότερα δὲ νύκτωρ σ' ἢ κατ' ὄμμ' ἠνάγκασεν;

ΔΙ. ὁρῶν ὁρῶντα, καὶ δίδωσιν ὄργια. 470

ΠΕ. τὰ δ' ὄργι' ἐστὶ τίν' ἰδέαν ἔχοντά σοι;

ΔΙ. ἄρρητ' ἀβακχεύτοισιν εἰδέναι βροτῶν.

ΠΕ. ἔχει δ' ὄνησιν τοῖσι θύουσιν τίνα;

ΔΙ. οὐ θέμις ἀκοῦσαί σ', ἔστι δ' ἄξι' εἰδέναι.

ΠΕ. εὖ τοῦτ' ἐκιβδήλευσας, ἵν' ἀκοῦσαι θέλω. 475
ΔΙ. ἀσέβειαν ἀσκοῦντ' ὄργι' ἐχθαίρει θεοῦ.
ΠΕ. τὸν θεὸν ὁρᾶν γὰρ φῂς σαφῶς, ποῖός τις ἦν;
ΔΙ. ὁποῖος ἤθελ'· οὐκ ἐγὼ 'τασσον τόδε.
ΠΕ. τοῦτ' αὖ παρωχέτευσας εὖ, κοὐδὲν λέγων.
ΔΙ. δόξει τις ἀμαθεῖ σοφὰ λέγων οὐκ εὖ φρονεῖν. 480
ΠΕ. ἦλθες δὲ πρῶτα δεῦρ' ἄγων τὸν δαίμονα;
ΔΙ. πᾶς ἀναχορεύει βαρβάρων τάδ' ὄργια.
ΠΕ. φρονοῦσι γὰρ κάκιον Ἑλλήνων πολύ.
ΔΙ. τάδ' εὖ γε μᾶλλον· οἱ νόμοι δὲ διάφοροι.
ΠΕ. τὰ δ' ἱερὰ νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν τελεῖς; 485
ΔΙ. νύκτωρ τὰ πολλά· σεμνότητ' ἔχει σκότος.
ΠΕ. τοῦτ' εἰς γυναῖκας δόλιόν ἐστι καὶ σαθρόν.
ΔΙ. κἀν ἡμέρᾳ τό γ' αἰσχρὸν ἐξεύροι τις ἄν.
ΠΕ. δίκην σε δοῦναι δεῖ σοφισμάτων κακῶν.
ΔΙ. σὲ δ' ἀμαθίας γε κἀσεβοῦντ' εἰς τὸν θεόν. 490
ΠΕ. ὡς θρασὺς ὁ Βάκχος κοὐκ ἀγύμναστος λόγων.
ΔΙ. εἴφ' ὅ τι παθεῖν δεῖ· τί με τὸ δεινὸν ἐργάσει;
ΠΕ. πρῶτον μὲν ἁβρὸν βόστρυχον τεμῶ σέθεν.
ΔΙ. ἱερὸς ὁ πλόκαμος· τῷ θεῷ δ' αὐτὸν τρέφω.
ΠΕ. ἔπειτα θύρσον τόνδε παράδος ἐκ χεροῖν. 495
ΔΙ. αὐτός μ' ἀφαιροῦ· τόνδε Διονύσου φορῶ.
ΠΕ. εἱρκταῖσί τ' ἔνδον σῶμα σὸν φυλάξομεν.
ΔΙ. λύσει μ' ὁ δαίμων αὐτός, ὅταν ἐγὼ θέλω.
ΠΕ. ὅταν γε καλέσῃς αὐτὸν ἐν Βάκχαις σταθείς.
ΔΙ. καὶ νῦν ἃ πάσχω πλησίον παρὼν ὁρᾷ. 500
ΠΕ. καὶ ποῦ 'στιν; οὐ γὰρ φανερὸς ὄμμασίν γ' ἐμοῖς.
ΔΙ. παρ' ἐμοί· σὺ δ' ἀσεβὴς αὐτὸς ὢν οὐκ εἰσορᾷς.
ΠΕ. λάζυσθε, καταφρονεῖ με καὶ Θήβας ὅδε.
ΔΙ. αὐδῶ με μὴ δεῖν σωφρονῶν οὐ σώφροσιν.
ΠΕ. ἐγὼ δὲ δεῖν γε κυριώτερος σέθεν. 505
ΔΙ. οὐκ οἶσθ' ὅ τι ζῇς οὐδ' ὁρᾷς ἔθ' ὅστις εἶ.

ΠΕ. Πενθεὺς Ἀγαύης παῖς, πατρὸς δ' Ἐχίονος.
ΔΙ. ἐνδυστυχῆσαι τοὔνομ' ἐπιτήδειος εἶ.
ΠΕ. χώρει· καθείρξατ' αὐτὸν ἱππικαῖς πέλας
φάτναισιν, ὡς ἂν σκότιον εἰσορᾷ κνέφας. 510
ἐκεῖ χόρευε· τάσδε δ' ἃς ἄγων πάρει
κακῶν συνεργοὺς ἢ διεμπολήσομεν
ἢ χεῖρα δούπου τοῦδε καὶ βύρσης κτύπου
παύσας, ἐφ' ἱστοῖς δμωίδας κεκτήσομαι.
ΔΙ. στείχοιμ' ἄν· ὅ τι γὰρ μὴ χρεών, οὔτοι χρεὼν 515
παθεῖν. ἀτάρ τοι τῶνδ' ἄποιν' ὑβρισμάτων
μέτεισι Διόνυσός σ', ὃν οὐκ εἶναι λέγεις·
ἡμᾶς γὰρ ἀδικῶν κεῖνον εἰς δεσμοὺς ἄγεις.
ΧΟ. * * * * * * στρ.
Ἀχελῴου θύγατερ,
πότνι' εὐπάρθενε Δίρκα, 520
σὺ γὰρ ἐν σαῖς ποτε παγαῖς
τὸ Διὸς βρέφος ἔλαβες,
ὅτε μηρῷ πυρὸς ἐξ ἀ-
θανάτου Ζεὺς ὁ τεκὼν ἥρ-
πασέ νιν, τάδ' ἀναβοάσας· 525
ἴθι, Διθύραμβ', ἐμὰν ἄρ-
σενα τάνδε βᾶθι νηδύν·
ἀναφαίνω σε τόδ', ὦ Βάκ-
χιε, Θήβαις ὀνομάζειν.
σὺ δέ μ', ὦ μάκαιρα Δίρκα, 530
στεφανηφόρους ἀπωθεῖ
θιάσους ἔχουσαν ἐν σοί.
τί μ' ἀναίνει; τί με φεύγεις;
ἔτι ναὶ τὰν βοτρυώδη
Διονύσου χάριν οἴνας 535
ἔτι σοι τοῦ Βρομίου μελήσει.

519 — 536 = 537 — 555

οἵαν οἵαν ὀργὰν — ἀντ.
ἀναφαίνει χθόνιον
γένος ἐκφύς τε δράκοντός
ποτε Πενθεύς, ὃν Ἐχίων — 540
ἐφύτευσε χθόνιος,
ἀγριωπὸν τέρας, οὐ φῶ-
τα βρότειον, φόνιον δ' ὥσ-
τε γίγαντ' ἀντίπαλον θεοῖς·
ὃς ἐμὲ βρόχοισι τὰν τοῦ — 545
Βρομίου τάχα ξυνάψει,
τὸν ἐμὸν δ' ἐντὸς ἔχει δώ-
ματος ἤδη θιασώταν
σκοτίαισι κρυπτὸν εἱρκταῖς.
ἐσορᾷς τάδ', ὦ Διὸς παῖ — 550
Διόνυσε, σοὺς προφήτας
ἐν ἁμίλλαισιν ἀνάγκας;
μόλε, χρυσῶπα τινάσσων,
ἄνα, θύρσον κατ' Ὄλυμπον,
φονίου δ' ἀνδρὸς ὕβριν κατάσχες. — 555
πόθι Νύσας ἄρα τᾶς θη-
ροτρόφου θυρσοφορεῖς
θιάσους, ὦ Διόνυσ', ἢ
κορυφαῖς Κωρυκίαις;
τάχα δ' ἐν ταῖς πολυδένδρεσ- — 560
σιν Ὀλύμπου θαλάμοις, ἔν-
θα ποτ' Ὀρφεὺς κιθαρίζων
σύναγεν δένδρεα μούσαις,
σύναγεν θῆρας ἀγρώτας.
μάκαρ ὦ Πιερία, — 565
σέβεταί σ' Εὔιος, ἥξει
τε χορεύσων ἅμα βακχεύ-
μασι, τόν τ' ὠκυρόαν

διαβὰς Ἀξιὸν εἱλισ-
σομένας Μαινάδας ἄξει, 570
Λυδίαν τε, τὸν εὐδαιμονίας
βροτοῖς ὀλβοδόταν
πατέρα τε, τὸν ἔκλυον
εὔιππον χώραν ὕδασιν
καλλίστοισι λιπαίνειν. 575

ΔΙ. ἰώ,
κλύετ' ἐμᾶς κλύετ' αὐδᾶς,
ἰὼ Βάκχαι, ἰὼ Βάκχαι.

ΧΟ. τίς ὅδε, τίς πόθεν ὁ κέλαδος ἀνά μ' ἐκάλεσεν
Εὐίου;

ΔΙ. ἰὼ ἰώ, πάλιν αὐδῶ, 580
ὁ Σεμέλας, ὁ Διὸς παῖς.

ΧΟ. ἰὼ ἰὼ δέσποτα δέσποτα,
μόλε νυν ἡμέτερον εἰς
θίασον, ὦ Βρόμιε Βρόμιε.
πέδον χθονὸς ἔνοσι πότνια. 585
ἆ ἆ,
τάχα τὰ Πενθέως
μέλαθρα διατινάξεται πεσήμασιν.
ὁ Διόνυσος ἀνὰ μέλαθρα·
σέβετέ νιν. σέβομεν ὤ. 590
ἴδετε τὰ λάινα [κίοσιν] ἔμβολα
διάδρομα τάδε·
Βρόμιος ἀλαλάξεται στέγας ἔσω.

ΔΙ. ἅπτε κεραύνιον αἴθοπα λαμπάδα·
σύμφλεγε σύμφλεγε δώματα Πενθέως. 595

ΧΟ. ἆ ἆ,
πῦρ οὐ λεύσσεις οὐδ' αὐγάζει
Σεμέλας ἱερὸν ἀμφὶ τάφον, ἅν
ποτε κεραυνόβολος ἔλιπε φλόγα

Δίου βροντᾶς;
δίκετε πεδόσε δίκετε τρομερὰ 600
σώματα, Μαινάδες·
ὁ γὰρ ἄναξ ἄνω κάτω τιθεὶς ἔπεισι
μέλαθρα τάδε Διὸς γόνος.

ΔΙ. βάρβαροι γυναῖκες, οὕτως ἐκπεπληγμέναι φόβῳ
πρὸς πέδῳ πεπτώκατ'; ᾔσθησθ', ὡς ἔοικε, Βακχίου 605
[διατινάξαντος δῶμα Πενθέως· ἀλλ' ἐξανίστατε
σῶμα καὶ θαρσεῖτε σάρκας ἐξαμείψασαι τρόμον].

ΧΟ. ὦ φάος μέγιστον ἡμῖν εὐίου βακχεύματος,
ὡς ἐσεῖδον ἀσμένη σε, μονάδ' ἔχουσ' ἐρημίαν.

ΔΙ. εἰς ἀθυμίαν ἀφίκεσθ', ἡνίκ' εἰσεπεμπόμην, 610
Πενθέως ὡς εἰς σκοτεινὰς ὁρκάνας πεσούμενος;

ΧΟ. πῶς γὰρ οὔ; τίς μοι φύλαξ ἦν, εἰ σὺ συμφορᾶς τύχοις;
ἀλλὰ πῶς ἠλευθερώθης ἀνδρὸς ἀνοσίου τυχών;

ΔΙ. αὐτὸς ἐξέσωσ' ἐμαυτὸν ῥᾳδίως ἄνευ πόνου.

ΧΟ. οὐδέ σου συνῆψε χεῖρε δεσμίοισιν ἐν βρόχοις; 615

ΔΙ. ταῦτα καὶ καθύβρισ' αὐτόν, ὅτι με δεσμεύειν δοκῶν
οὔτ' ἔθιγεν οὔθ' ἥψαθ' ἡμῶν, ἐλπίσιν δ' ἐβόσκετο.
πρὸς φάτναις δὲ ταῦρον εὑρών, οὗ καθεῖρξ' ἡμᾶς ἄγων,
τῷδε περὶ βρόχους ἔβαλλε γόνασι καὶ χηλαῖς ποδῶν,
θυμὸν ἐκπνέων, ἱδρῶτα σώματος στάζων ἄπο, 620
χείλεσιν διδοὺς ὀδόντας· πλησίον δ' ἐγὼ παρὼν
ἥσυχος θάσσων ἔλευσσον. ἐν δὲ τῷδε τῷ χρόνῳ
ἀνετίναξ' ἐλθὼν ὁ Βάκχος δῶμα καὶ μητρὸς τάφῳ
πῦρ ἀνῆψ'· ὃ δ' ὡς ἐσεῖδε, δώματ' αἴθεσθαι δοκῶν

ᾖσσ' ἐκεῖσε κἆτ' ἐκεῖσε, δμωσὶν Ἀχελῷον φέ-
ρειν 625
ἐννέπων, ἅπας δ' ἐν ἔργῳ δοῦλος ἦν μάτην πονῶν.
διαμεθεὶς δὲ τόνδε μόχθον, ὡς ἐμοῦ πεφευγότος,
ἵεται ξίφος κελαινὸν ἁρπάσας δόμων ἔσω.
κᾆθ' ὁ Βρόμιος, ὡς ἔμοιγε φαίνεται, δόξαν λέγω,
φάσμ' ἐποίησεν κατ' αὐλήν· ὃ δ' ἐπὶ τοῦθ' ὡρμη-
μένος 630
ᾖσσε κἀκέντει φαεννὸν αἰθέρ', ὡς σφάζων ἐμέ.
πρὸς δὲ τοῖσδ' αὐτῷ τάδ' ἄλλα Βάκχιος λυμαί-
νεται·
δώματ' ἔρρηξεν χαμᾶζε· συντεθράνωται δ' ἅπαν
πικροτάτους ἰδόντι δεσμοὺς τοὺς ἐμούς· κόπου
δ' ὕπο
διαμεθεὶς ξίφος παρεῖται. πρὸς θεὸν γὰρ ὢν
ἀνὴρ 635
εἰς μάχην ἐλθεῖν ἐτόλμησ'· ἥσυχος δ' ἐκβὰς ἐγὼ
δωμάτων ἥκω πρὸς ὑμᾶς, Πενθέως οὐ φροντίσας.
ὡς δέ μοι δοκεῖ, ψοφεῖ γοῦν ἀρβύλη δόμων ἔσω,
εἰς προνώπι' αὐτίχ' ἥξει. τί ποτ' ἄρ' ἐκ τούτων
ἐρεῖ;
ῥᾳδίως γὰρ αὐτὸν οἴσω, κἂν πνέων ἔλθῃ μέγα. 640
πρὸς σοφοῦ γὰρ ἀνδρὸς ἀσκεῖν σώφρον' εὐοργη-
σίαν.

ΠΕ πέπονθα δεινά· διαπέφευγέ μ' ὁ ξένος,
ὃς ἄρτι δεσμοῖς ἦν κατηναγκασμένος.
ἔα ἔα·
ὅδ' ἐστὶν ἀνήρ· τί τάδε; πῶς προνώπιος 645
φαίνει πρὸς οἴκοις τοῖς ἐμοῖς, ἔξω βεβώς;

ΔΙ. στῆσον πόδ', ὀργῇ δ' ὑπόθες ἥσυχον πόδα.

ΠΕ. πόθεν σὺ δεσμὰ διαφυγὼν ἔξω περᾷς;

ΔΙ. οὐκ εἶπον ἢ οὐκ ἤκουσας ὅτι λύσει μέ τις;

ΠΕ. τίς; τοὺς λόγους γὰρ εἰσφέρεις καινοὺς ἀεί. 650
ΔΙ. ὃς τὴν πολύβοτρυν ἄμπελον φύει βροτοῖς.
ΠΕ. ὠνείδισας δὴ τοῦτο Διονύσῳ καλόν.
ΔΙ. * * * * * * * * * * * *
ΠΕ. κλῄειν κελεύω πάντα πύργον ἐν κύκλῳ.
ΔΙ. τί δ'; οὐχ ὑπερβαίνουσι καὶ τείχη θεοί;
ΠΕ. σοφὸς σοφὸς σύ, πλὴν ἃ δεῖ σ' εἶναι σοφόν. 655
ΔΙ. ἃ δεῖ μάλιστα, ταῦτ' ἔγωγ' ἔφυν σοφός.
κείνου δ' ἀκούσας πρῶτα τοὺς λόγους μάθε,
ὃς ἐξ ὄρους πάρεστιν ἀγγελῶν τί σοι·
ἡμεῖς δέ σοι μενοῦμεν, οὐ φευξούμεθα.
ΑΓΓ. Πενθεῦ κρατύνων τῆσδε Θηβαίας χθονός, 660
ἥκω Κιθαιρῶν' ἐκλιπών, ἵν' οὔποτε
λευκῆς ἀνεῖσαν χιόνος εὐαγεῖς βολαί.
ΠΕ. ἥκεις δὲ ποίαν προστιθεὶς σπουδὴν λόγου;
ΑΓΓ. Βάκχας ποτνιάδας εἰσιδών, αἳ τῆσδε γῆς
οἴστροισι λευκὸν κῶλον ἐξηκόντισαν, 665
ἥκω φράσαι σοὶ καὶ πόλει χρῄζων, ἄναξ,
ὡς δεινὰ δρῶσι θαυμάτων τε κρείσσονα.
θέλω δ' ἀκοῦσαι, πότερά σοι παρρησίᾳ
φράσω τὰ κεῖθεν ἢ λόγον στειλώμεθα·
τὸ γὰρ τάχος σου τῶν φρενῶν δέδοικ', ἄναξ, 670
καὶ τοὐξύθυμον καὶ τὸ βασιλικὸν λίαν.
ΠΕ. λέγ', ὡς ἀθῷος ἐξ ἐμοῦ πάντως ἔσει·
ὅσῳ δ' ἂν εἴπῃς δεινότερα Βακχῶν πέρι,
τοσῷδε μᾶλλον τὸν ὑποθέντα τὰς τέχνας 675
γυναιξὶ τόνδε τῇ δίκῃ προσθήσομεν.
ΑΓΓ. ἀγελαῖα μὲν βοσκήματ' ἄρτι πρὸς λέπας
μόσχων ὑπεξήκριζον, ἡνίχ' ἥλιος
ἀκτῖνας ἐξίησι θερμαίνων χθόνα.

τοῖς γὰρ δικαίοις οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών. 673

ὁρῶ δὲ θιάσους τρεῖς γυναικείων χορῶν, 680
ὧν ἦρχ' ἑνὸς μὲν Αὐτονόη, τοῦ δευτέρου
μήτηρ Ἀγαύη σή, τρίτου δ' Ἰνὼ χοροῦ.
ηὗδον δὲ πᾶσαι σώμασιν παρειμέναι,
αἱ μὲν πρὸς ἐλάτης νῶτ' ἐρείσασαι φόβην,
αἱ δ' ἐν δρυὸς φύλλοισι πρὸς πέδῳ κάρα 685
εἰκῇ βαλοῦσαι σωφρόνως, οὐχ ὡς σὺ φὴς
ᾠνωμένας κρατῆρι καὶ λωτοῦ ψόφῳ
θηρᾶν καθ' ὕλην Κύπριν ἠνεμωμένας.
ἡ σὴ δὲ μήτηρ ὠλόλυξεν ἐν μέσαις
σταθεῖσα Βάκχαις, ἐξ ὕπνου κινεῖν δέμας, 690
μυκήμαθ' ὡς ἤκουσε κεροφόρων βοῶν.
αἱ δ' ἀποβαλοῦσαι θαλερὸν ὀμμάτων ὕπνον
ἀνῇξαν ὀρθαί, θαῦμ' ἰδεῖν εὐκοσμίας,
νέαι παλαιαὶ παρθένοι τ' ἔτ' ἄζυγες.
καὶ πρῶτα μὲν καθεῖσαν εἰς ὤμους κόμας 695
νεβρίδας τ' ἀνεστείλανθ' ὅσαισιν ἁμμάτων
σύνδεσμ' ἐλέλυτο, καὶ καταστίκτους δορὰς
ὄφεσι κατεζώσαντο λιχμῶσιν γένυν.
αἱ δ' ἀγκάλαισι δορκάδ' ἢ σκύμνους λύκων
ἀγρίους ἔχουσαι λευκὸν ἐδίδοσαν γάλα, 700
ὅσαις νεοτόκοις μαστὸς ἦν σπαργῶν ἔτι
βρέφη λιπούσαις· ἐπὶ δ' ἔθεντο κισσίνους
στεφάνους δρυός τε μίλακός τ' ἀνθεσφόρου.
θύρσον δέ τις λαβοῦσ' ἔπαισεν εἰς πέτραν,
ὅθεν δροσώδης ὕδατος ἐκπηδᾷ νοτίς· 705
ἄλλη δὲ νάρθηκ' εἰς πέδον καθῆκε γῆς,
καὶ τῇδε κρήνην ἐξανῆκ' οἴνου θεός·
ὅσαις δὲ λευκοῦ πώματος πόθος παρῆν,
ἄκροισι δακτύλοισι διαμῶσαι χθόνα
γάλακτος ἑσμοὺς εἶχον· ἐκ δὲ κισσίνων 710
θύρσων γλυκεῖαι μέλιτος ἔσταζον ῥοαί.

ὥστ᾽ εἰ παρῆσθα, τὸν θεὸν τὸν νῦν ψέγεις
εὐχαῖσιν ἂν μετῆλθες εἰσιδὼν τάδε.
ξυνήλθομεν δὲ βουκόλοι καὶ ποιμένες,
κοινῶν λόγων δώσοντες ἀλλήλοις ἔριν, 715
ὡς δεινὰ δρῶσι θαυμάτων τ᾽ ἐπάξια·
καί τις πλάνης κατ᾽ ἄστυ καὶ τρίβων λόγων
ἔλεξεν εἰς ἅπαντας· ὦ σεμνὰς πλάκας
ναίοντες ὀρέων, θέλετε θηρασώμεθα
Πενθέως Ἀγαύην μητέρ᾽ ἐκ βακχευμάτων 720
χάριν τ᾽ ἄνακτι θῶμεν; εὖ δ᾽ ἡμῖν λέγειν
ἔδοξε, θάμνων δ᾽ ἐλλοχίζομεν φόβαις
κρύψαντες αὑτούς· αἳ δὲ τὴν τεταγμένην
ὥραν ἐκίνουν θύρσον εἰς βακχεύματα,
Ἴακχον ἀθρόῳ στόματι τὸν Διὸς γόνον 725
Βρόμιον καλοῦσαι· πᾶν δὲ συνεβάκχευ᾽ ὄρος
καὶ θῆρες, οὐδὲν δ᾽ ἦν ἀκίνητον δρόμῳ.
κυρεῖ δ᾽ Ἀγαύη πλησίον θρώσκουσά μου·
κἀγὼ ᾽ξεπήδησ᾽ ὡς συναρπάσαι θέλων,
λόχμην κενώσας ἔνθ᾽ ἐκρύπτομεν δέμας. 730
ἣ δ᾽ ἀνεβόησεν· ὦ δρομάδες ἐμαὶ κύνες,
θηρώμεθ᾽ ἀνδρῶν τῶνδ᾽ ὕπ᾽· ἀλλ᾽ ἕπεσθέ μοι,
ἕπεσθε θύρσοις διὰ χερῶν ὡπλισμέναι.
ἡμεῖς μὲν οὖν φεύγοντες ἐξηλύξαμεν
Βακχῶν σπαραγμόν, αἳ δὲ νεμομέναις χλόην 735
μόσχοις ἐπῆλθον χειρὸς ἀσιδήρου μέτα.
καὶ τὴν μὲν ἂν προσεῖδες εὔθηλον πόριν
μυκωμένην ἔχουσαν ἐν χεροῖν ἀκμαῖς,
ἄλλαι δὲ δαμάλας διεφόρουν σπαράγμασιν.
εἶδες δ᾽ ἂν ἢ πλεύρ᾽ ἢ δίχηλον ἔμβασιν 740
ῥιπτόμεν᾽ ἄνω τε καὶ κάτω· κρεμαστὰ δὲ
ἔσταζ᾽ ὑπ᾽ ἐλάταις ἀναπεφυρμέν᾽ αἵματι.
ταῦροι δ᾽ ὑβρισταὶ κεἰς κέρας θυμούμενοι

τὸ πρόσθεν ἐσφάλλοντο πρὸς γαῖαν δέμας,
μυριάσι χειρῶν ἀγόμενοι νεανίδων. 745
θᾶσσον δὲ διεφοροῦντο σαρκὸς ἐνδυτὰ
ἢ σὲ ξυνάψαι βλέφαρα βασιλείοις κόραις.
χωροῦσι δ' ὥστ' ὄρνιθες ἀρθεῖσαι δρόμῳ
πεδίων ὑποτάσεις, αἳ παρ' Ἀσωποῦ ῥοαῖς
εὔκαρπον ἐκβάλλουσι Θηβαίων στάχυν, 750
Ὑσιάς τ' Ἐρυθράς θ', αἳ Κιθαιρῶνος λέπας
νέρθεν κατῳκήκασιν, ὥστε πολέμιοι
ἐπεισπεσοῦσαι πάντ' ἄνω τε καὶ κάτω
διέφερον· ἥρπαζον μὲν ἐκ δόμων τέκνα,
ὁπόσα δ' ἐπ' ὤμοις ἔθεσαν, οὐ δεσμῶν ὕπο 755
προσείχετ' οὐδ' ἔπιπτεν εἰς μέλαν πέδον,
οὐ χαλκός, οὐ σίδηρος· ἐπὶ δὲ βοστρύχοις
πῦρ ἔφερον, οὐδ' ἔκαιεν. οἱ δ' ὀργῆς ὕπο
εἰς ὅπλ' ἐχώρουν φερόμενοι Βακχῶν ὕπο·
οὗπερ τὸ δεινὸν ἦν θέαμ' ἰδεῖν, ἄναξ. 760
τοῖς μὲν γὰρ οὐχ ἥμασσε λογχωτὸν βέλος,
κεῖναι δὲ θύρσους ἐξανιεῖσαι χερῶν
ἐτραυμάτιζον κἀπενώτιζον φυγῇ
γυναῖκες ἄνδρας, οὐκ ἄνευ θεῶν τινος.
πάλιν δ' ἐχώρουν ὅθεν ἐκίνησαν πόδα, 765
κρήνας ἐπ' αὐτὰς ἃς ἀνῆκ' αὐταῖς θεός.
νίψαντο δ' αἷμα, σταγόνα δ' ἐκ παρηίδων
γλώσσῃ δράκοντες ἐξεφαίδρυνον χροός.
τὸν δαίμον' οὖν τόνδ' ὅστις ἔστ', ὦ δέσποτα,
δέχου πόλει τῇδ', ὡς τά τ' ἄλλ' ἐστὶν μέγας, 770
κἀκεῖνό φασιν αὐτόν, ὡς ἐγὼ κλύω,
τὴν παυσίλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.
οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύπρις
οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι.

ΧΟ. ταρβῶ μὲν εἰπεῖν τοὺς λόγους ἐλευθέρους 775

εἰς τὸν τύραννον, ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται·
Διόνυσος ἥσσων οὐδενὸς θεῶν ἔφυ.

ΠΕ. ἤδη τόδ' ἐγγὺς ὥστε πῦρ ὑφάπτεται
ὕβρισμα Βακχῶν, ψόγος ἐς Ἕλληνας μέγας.
ἀλλ' οὐκ ὀκνεῖν δεῖ· στεῖχ' ἐπ' Ἠλέκτρας ἰὼν 780
πύλας· κέλευε πάντας ἀσπιδηφόρους
ἵππων τ' ἀπαντᾶν ταχυπόδων ἐπεμβάτας
πέλτας θ' ὅσοι πάλλουσι καὶ τόξων χερὶ
ψάλλουσι νευράς, ὡς ἐπιστρατεύσομεν
Βάκχαισιν· οὐ γὰρ ἀλλ' ὑπερβάλλει τάδε, 785
εἰ πρὸς γυναικῶν πεισόμεσθ' ἃ πάσχομεν.

ΔΙ. πείθει μὲν οὐδέν, τῶν ἐμῶν λόγων κλύων,
Πενθεῦ· κακῶς δὲ πρὸς σέθεν πάσχων ὅμως
οὔ φημι χρῆναί σ' ὅπλ' ἐπαίρεσθαι θεῷ,
ἀλλ' ἡσυχάζειν· Βρόμιος οὐκ ἀνέξεται 790
κινοῦντα Βάκχας εὐίων ὀρῶν ἄπο.

ΠΕ. οὐ μὴ φρενώσεις μ', ἀλλὰ δέσμιος φυγὼν
σώσει τόδ'; ἢ σοὶ πάλιν ἀναστρέψω δίκην.

ΔΙ. θύοιμ' ἂν αὐτῷ μᾶλλον ἢ θυμούμενος
πρὸς κέντρα λακτίζοιμι θνητὸς ὢν θεῷ. 795

ΠΕ. θύσω, φόνον γε θῆλυν, ὥσπερ ἄξιαι,
πολὺν ταράξας ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.

ΔΙ. φευξεῖσθε πάντες· καὶ τόδ' αἰσχρόν, ἀσπίδας
θύρσοισι Βακχῶν ἐκτρέπειν χαλκηλάτους.

ΠΕ. ἀπόρῳ γε τῷδε συμπεπλέγμεθα ξένῳ, 800
ὃς οὔτε πάσχων οὔτε δρῶν σιγήσεται.

ΔΙ. ὦ τᾶν, ἔτ' ἔστιν εὖ καταστῆσαι τάδε.

ΠΕ. τί δρῶντα; δουλεύοντα δουλείαις ἐμαῖς;

ΔΙ. ἐγὼ γυναῖκας δεῦρ' ὅπλων ἄξω δίχα.

ΠΕ. οἴμοι· τόδ' ἤδη δόλιον εἴς με μηχανᾷ. 805

ΔΙ. ποῖόν τι, σῶσαί σ' εἰ θέλω τέχναις ἐμαῖς;

ΠΕ. ξυνέθεσθε κοινῇ τάδ', ἵνα βακχεύητ' ἀεί.

ΔΙ. καὶ μὴν ξυνεθέμην τοῦτό γ', ἴσθι, τῷ θεῷ.
ΠΕ. ἐκφέρετέ μοι δεῦρ' ὅπλα· σὺ δὲ παῦσαι λέγων
ΔΙ. ἆ· 810
βούλει σφ' ἐν ὄρεσι συγκαθημένας ἰδεῖν;
ΠΕ. μάλιστα, μυρίον γε δοὺς χρυσοῦ σταθμόν.
ΔΙ. τί δ' εἰς ἔρωτα τοῦδε πέπτωκας μέγαν;
ΠΕ. λυπρῶς νιν εἰσίδοιμ' ἂν ἐξῳνωμένας.
ΔΙ. ὅμως δ' ἴδοις ἂν ἡδέως ἅ σοι πικρά; 815
ΠΕ. σάφ' ἴσθι, σιγῇ γ' ὑπ' ἐλάταις καθήμενος.
ΔΙ. ἀλλ' ἐξιχνεύσουσίν σε, κἂν ἔλθῃς λάθρᾳ.
ΠΕ. ἀλλ' ἐμφανῶς· καλῶς γὰρ ἐξεῖπας τάδε.
ΔΙ. ἄγωμεν οὖν σε κἀπιχειρήσεις ὁδῷ;
ΠΕ. ἄγ' ὡς τάχιστα, τοῦ χρόνου δέ σοι φθονῶ. 820
ΔΙ. στεῖλαί νυν ἀμφὶ χρωτὶ βυσσίνους πέπλους.
ΠΕ. τί δὴ τόδ'; εἰς γυναῖκας ἐξ ἀνδρὸς τελῶ;
ΔΙ. μή σε κτάνωσιν, ἢν ἀνὴρ ὀφθῇς ἐκεῖ.
ΠΕ. εὖ γ' εἶπας αὐτὸ καί τις εἶ πάλαι σοφός.
ΔΙ. Διόνυσος ἡμᾶς ἐξεμούσωσεν τάδε. 825
ΠΕ. πῶς οὖν γένοιτ' ἂν ἃ σύ με νουθετεῖς καλῶς;
ΔΙ. ἐγὼ στελῶ σε δωμάτων εἴσω μολών.
ΠΕ. τίνα στολήν; ἦ θῆλυν; ἀλλ' αἰδώς μ' ἔχει.
ΔΙ. οὐκέτι θεατὴς Μαινάδων πρόθυμος εἶ;
ΠΕ. στολὴν δὲ τίνα φὴς ἀμφὶ χρῶτ' ἐμὸν βαλεῖν; 830
ΔΙ. κόμην μὲν ἐπὶ σῷ κρατὶ ταναὸν ἐκτενῶ.
ΠΕ. τὸ δεύτερον δὲ σχῆμα τοῦ κόσμου τί μοι;
ΔΙ. πέπλοι ποδήρεις· ἐπὶ κάρᾳ δ' ἔσται μίτρα.
ΠΕ. ἦ καί τι πρὸς τοῖσδ' ἄλλο προσθήσεις ἐμοί;
ΔΙ. θύρσον γε χειρὶ καὶ νεβροῦ στικτὸν δέρας. 835
ΠΕ. οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολήν.
ΔΙ. ἀλλ' αἷμα θήσεις συμβαλὼν Βάκχαις μάχην.
ΠΕ. ὀρθῶς· μολεῖν χρὴ πρῶτον εἰς κατασκοπήν.
ΔΙ. σοφώτερον γοῦν ἢ κακοῖς θηρᾶν κακά.

ΠΕ. καὶ πῶς δι' ἄστεως εἶμι Καδμείους λαθών; 840
ΔΙ. ὁδοὺς ἐρήμους ἴμεν· ἐγὼ δ' ἡγήσομαι.
ΠΕ. πᾶν κρεῖσσον ὥστε μὴ 'γγελᾶν Βάκχας ἐμοί.
ἐλθὼν ἐς οἴκους ἂν δοκῇ βουλεύσομαι.
ΔΙ. ἔξεστι· πάντῃ τό γ' ἐμὸν εὐτρεπὲς πάρα.
ΠΕ. στείχοιμ' ἄν· ἢ γὰρ ὅπλ' ἔχων πορεύσομαι 845
ἢ τοῖσι σοῖσι πείθομαι βουλεύμασιν.
ΔΙ γυναῖκες, ἀνὴρ εἰς βόλον καθίσταται· 848
ἥξει δὲ Βάκχας, οὗ θανὼν δώσει δίκην. 847
Διόνυσε, νῦν σὸν ἔργον, οὐ γὰρ εἶ πρόσω,
τισώμεθ' αὐτόν. πρῶτα δ' ἔκστησον φρενῶν, 850
ἐνεὶς ἐλαφρὰν λύσσαν· ὡς φρονῶν μὲν εὖ
οὐ μὴ θελήσῃ θῆλυν ἐνδῦναι στολήν,
ἔξω δ' ἐλαύνων τοῦ φρονεῖν ἐνδύσεται.
χρῄζω δέ νιν γέλωτα Θηβαίοις ὀφλεῖν
γυναικόμορφον ἀγόμενον δι' ἄστεως 855
ἐκ τῶν ἀπειλῶν τῶν πρίν, αἷσι δεινὸς ἦν.
ἀλλ' εἶμι κόσμον ὅνπερ εἰς Ἅιδου λαβὼν
ἄπεισι μητρὸς ἐκ χεροῖν κατασφαγείς,
Πενθεῖ προσάψων· γνώσεται δὲ τὸν Διὸς
Διόνυσον, ὃς πέφυκεν ἐν τέλει θεὸς 860
δεινότατος, ἀνθρώποισι δ' ἠπιώτατος.
ΧΟ. ἆρ' ἐν παννυχίοις χοροῖς στρ.
θήσω ποτὲ λευκὸν
πόδ' ἀναβακχεύουσα, δέραν
εἰς αἰθέρα δροσερὸν 865
ῥίπτουσ', ὡς νεβρὸς χλοεραῖς
ἐμπαίζουσα λείμακος ἡδοναῖς,
ἡνίκ' ἂν φοβερὰν φύγῃ
θήραν ἔξω φυλακᾶς
εὐπλέκτων ὑπὲρ ἀρκύων, 870

862—881=882—901

θωΰσσων δὲ κυναγέτας
συντείνῃ δρόμημα κυνῶν·
μόχθοις τ' ὠκυδρόμοις τ' ἀέλ-
λαις θρώσκει πεδίον
παραποτάμιον, ἡδομένα
βροτῶν ἐρημίαις 875
σκιαροκόμου τ' ἐν ἔρνεσιν ὕλας.
τί τὸ σοφὸν ἢ τί τὸ κάλλιον
παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς
ἢ χεῖρ' ὑπὲρ κορυφᾶς
τῶν ἐχθρῶν κρείσσω κατέχειν; 880
ὅ τι καλὸν φίλον ἀεί.
ὁρμᾶται μόλις, ἀλλ' ὅμως ἀντ.
πιστόν τι τὸ θεῖον
σθένος· ἀπευθύνει δὲ βροτῶν
τούς τ' ἀγνωμοσύναν 885
τιμῶντας καὶ μὴ τὰ θεῶν
αὔξοντας σὺν μαινομένᾳ δόξᾳ.
κρυπτεύουσι δὲ ποικίλως
δαρὸν χρόνου πόδα καὶ
θηρῶσιν τὸν ἄσεπτον. οὐ 890
γὰρ κρεῖσσόν ποτε τῶν νόμων
γιγνώσκειν χρὴ καὶ μελετᾶν.
κούφα γὰρ δαπάνα νομί-
ζειν ἰσχὺν τόδ' ἔχειν,
ὅ τι ποτ' ἄρα τὸ δαιμόνιον,
τό τ' ἐν χρόνῳ μακρῷ 895
νόμιμον ἀεὶ φύσει τε πεφυκός.
τί τὸ σοφὸν ἢ τί τὸ κάλλιον
παρὰ θεῶν γέρας ἐν βροτοῖς
ἢ χεῖρ' ὑπὲρ κορυφᾶς
τῶν ἐχθρῶν κρείσσω κατέχειν; 900

ὅ τι καλὸν φίλον ἀεί.
εὐδαίμων μὲν ὃς ἐκ θαλάσσας
ἔφυγε χεῖμα, λιμένα δ' ἔκιχεν·
εὐδαίμων δ' ὃς ὕπερθε μόχθων
ἐγένεθ'· ἕτερα δ' ἕτερος ἕτερον 905
ὄλβῳ καὶ δυνάμει παρῆλθεν.
μυρίαι δὲ μυρίοισιν
ἔτ' εἴσ' ἐλπίδες· αἳ μὲν
τελευτῶσιν ἐν ὄλβῳ
βροτοῖς, αἳ δ' ἀπέβησαν·
τὸ δὲ κατ' ἦμαρ ὅτῳ βίοτος 910
εὐδαίμων, μακαρίζω.

ΔΙ. σὲ τὸν πρόθυμον ὄνθ' ἃ μὴ χρεὼν ὁρᾶν
σπεύδοντά τ' ἀσπούδαστα, Πενθέα λέγω,
ἔξιθι πάροιθε δωμάτων, ὄφθητί μοι
σκευὴν γυναικὸς μαινάδος Βάκχης ἔχων, 915
μητρός τε τῆς σῆς καὶ λόχου κατάσκοπος·
πρέπεις δὲ Κάδμου θυγατέρων μορφὴν μιᾷ.

ΠΕ. καὶ μὴν ὁρᾶν μοι δύο μὲν ἡλίους δοκῶ,
δισσὰς δὲ Θήβας καὶ πόλισμ' ἑπτάστομον·
καὶ ταῦρος ἡμῖν πρόσθεν ἡγεῖσθαι δοκεῖς 920
καὶ σῷ κέρατα κρατὶ προσπεφυκέναι.
ἀλλ' ἦ ποτ' ἦσθα θήρ; τεταύρωσαι γὰρ οὖν.

ΔΙ. ὁ θεὸς ὁμαρτεῖ, πρόσθεν ὢν οὐκ εὐμενής,
ἔνσπονδος ἡμῖν· νῦν δ' ὁρᾷς ἃ χρή σ' ὁρᾶν.

ΠΕ. τί φαίνομαι δῆτ'; οὐχὶ τὴν Ἰνοῦς στάσιν 925
ἢ τὴν Ἀγαύης ἑστάναι μητρός γ' ἐμῆς;

ΔΙ. αὐτὰς ἐκείνας εἰσορᾶν δοκῶ σ' ὁρῶν.
ἀλλ' ἐξ ἕδρας σοι πλόκαμος ἐξέστηχ' ὅδε,
οὐχ ὡς ἐγώ νιν ὑπὸ μίτρᾳ καθήρμοσα.

ΠΕ. ἔνδον προσείων αὐτὸν ἀνασείων τ' ἐγὼ 930
καὶ βακχιάζων ἐξ ἕδρας μεθώρμισα.

ΔΙ. ἀλλ' αὐτὸν ἡμεῖς, οἷς σε θεραπεύειν μέλει,
πάλιν καταστελοῦμεν· ἀλλ' ὄρθου κάρα.
ΠΕ. ἰδού, σὺ κόσμει· σοὶ γὰρ ἀνακείμεσθα δή.
ΔΙ. ζῶναί τέ σοι χαλῶσι κοὐχ ἑξῆς πέπλων 935
στολίδες ὑπὸ σφυροῖσι τείνουσιν σέθεν.
ΠΕ. κἀμοὶ δοκοῦσι παρά γε δεξιὸν πόδα·
τἀνθένδε δ' ὀρθῶς παρὰ τένοντ' ἔχει πέπλος.
ΔΙ. ἦ πού με τῶν σῶν πρῶτον ἡγήσει φίλων,
ὅταν παρὰ λόγον σώφρονας Βάκχας ἴδῃς; 940
ΠΕ. πότερα δὲ θύρσον δεξιᾷ λαβὼν χερὶ
ἢ τῇδε, Βάκχῃ μᾶλλον εἰκασθήσομαι;
ΔΙ. ἐν δεξιᾷ χρὴ χἅμα δεξιῷ ποδὶ
αἴρειν νιν· αἰνῶ δ' ὅτι μεθέστηκας φρενῶν.
ΠΕ. ἆρ' ἂν δυναίμην τὰς Κιθαιρῶνος πτυχὰς 945
αὐταῖσι Βάκχαις τοῖς ἐμοῖς ὤμοις φέρειν;
ΔΙ. δύναι' ἄν, εἰ βούλοιο· τὰς δὲ πρὶν φρένας
οὐκ εἶχες ὑγιεῖς, νῦν δ' ἔχεις οἵας σε δεῖ.
ΠΕ. μοχλοὺς φέρωμεν ἢ χεροῖν ἀνασπάσω
κορυφαῖς ὑποβαλὼν ὦμον ἢ βραχίονα; 950
ΔΙ. μὴ σύ γε τὰ Νυμφῶν διολέσῃς ἱδρύματα
καὶ Πανὸς ἕδρας, ἔνθ' ἔχει συρίγματα.
ΠΕ. καλῶς ἔλεξας· οὐ σθένει νικητέον
γυναῖκας, ἐλάταισιν δ' ἐμὸν κρύψω δέμας.
ΔΙ. κρύψει σὺ κρύψιν ἥν σε κρυφθῆναι χρεὼν 955
ἐλθόντα δόλιον Μαινάδων κατάσκοπον.
ΠΕ. καὶ μὴν δοκῶ σφᾶς ἐν λόχμαις ὄρνιθας ὣς
λέκτρων ἔχεσθαι φιλτάτοις ἐν ἕρκεσιν.
ΔΙ. οὔκουν ἐπ' αὐτὸ τοῦτ' ἀποστέλλει φύλαξ;
λήψει δ' ἴσως σφᾶς, ἢν σὺ μὴ ληφθῇς πάρος. 960
ΠΕ. κόμιζε διὰ μέσης με Θηβαίας πόλεως·
μόνος γάρ εἰμ' αὐτῶν ἀνὴρ τολμῶν τόδε.
ΔΙ. μόνος σὺ πόλεως τῆσδ' ὑπερκάμνεις, μόνος·

τοιγάρ σ' ἀγῶνες ἀναμένουσιν οὓς ἐχρῆν.
ἕπου δέ· πομπὸς δ' εἶμ' ἐγὼ σωτήριος, 965
κεῖθεν δ' ἀπάξει σ' ἄλλος ΠΕ. ἡ τεκοῦσά γε.
ΔΙ ἐπίσημον ὄντα πᾶσιν. ΠΕ. ἐπὶ τόδ' ἔρχομαι.
ΔΙ. φερόμενος ἥξεις ΠΕ. ἁβρότητ' ἐμὴν λέγεις.
ΔΙ. ἐν χερσὶ μητρός. ΠΕ. καὶ τρυφᾶν μ' ἀναγκάσεις.
ΔΙ. τρυφάς γε τοιάσδ'. ΠΕ. ἀξίων μὲν ἅπτομαι. 970
ΔΙ. δεινὸς σὺ δεινὸς κἀπὶ δείν' ἔρχει πάθη,
ὥστ' οὐρανῷ στηρίζον εὑρήσεις κλέος.
ἔκτειν', Ἀγαύη, χεῖρας αἵ θ' ὁμόσποροι
Κάδμου θυγατέρες· τὸν νεανίαν ἄγω
τόνδ' εἰς ἀγῶνα μέγαν, ὁ νικήσων δ' ἐγὼ 975
καὶ Βρόμιος ἔσται. τἄλλα δ' αὐτὸ σημανεῖ.
ΧΟ. ἴτε θοαὶ Λύσσας κύνες ἴτ' εἰς ὄρος, στρ.
θίασον ἔνθ' ἔχουσι Κάδμου κόραι,
ἀνοιστρήσατέ νιν
ἐπὶ τὸν ἐν γυναικομίμῳ στολᾷ 980
Μαινάδων * κατάσκοπον λυσσώδη.
μάτηρ πρῶτά νιν λευρᾶς ἀπὸ πέτρας
ἢ σκόλοπος ὄψεται
δοκεύοντα, Μαινάσιν δ' ἀπύσει·
τίς ὅδε Καδμείων 985
μαστὴρ ὀρειδρόμων
ἐς ὄρος ἐς ὄρος ἔμολεν ἔμολεν, ὦ Βάκχαι;
τίς ἄρα νιν ἔτεκεν;
οὐ γὰρ ἐξ αἵματος γυναικῶν ἔφυ,
λεαίνας δέ τινος ὅδ' ἢ Γοργόνων 990
Λιβυσσᾶν γένος.
ἴτω δίκα φανερός, ἴτω ξιφηφόρος
φονεύουσα λαιμῶν διαμπὰξ

τὸν ἄθεον ἄνομον ἄδικον Ἐχίονος 995
τόκον γηγενῆ.
ὃς ἀδίκῳ γνώμᾳ παρανόμῳ τ' ὀργᾷ ἀντ.
περὶ τὰ Βάκχι' ὄργια ματρός τε σᾶς
μανεῖσα πραπίδι
παρακόπῳ τε λήματι στέλλεται, 1000
τὰν ἀνίκατον ὡς κρατήσων βίᾳ.
γνώμαν σώφρον', ἃ θνατοῖς ἀπροφάσιστος
εἰς τὰ θεῶν ἔφυ,
βροτείαν τ' ἔχειν ἄλυπος βίος.
τὸ σοφὸν οὐ φθονῶ· 1005
χαίρω θηρεύουσ'
ἕτερα μεγάλα φανερά τ' ὄντ' ἀεί,
ἐπὶ τὰ καλὰ βίον
ἦμαρ εἰς νύκτα τ' εὐαγοῦντ' εὐσεβεῖν,
τὰ δ' ἔξω νόμιμα δίκας ἐκβαλόν- 1010
τα τιμᾶν θεούς.
ἴτω δίκα φανερός, ἴτω ξιφηφόρος
φονεύουσα λαιμῶν διαμπὰξ
τὸν ἄθεον ἄνομον ἄδικον Ἐχίονος 1015
τόκον γηγενῆ.
φάνηθι ταῦρος ἢ πολύκρανος ἰδεῖν
δράκων ἢ πυριφλέγων
ὁρᾶσθαι λέων.
ἴθ', ὦ Βάκχε, θηραγρευτᾷ Βακχᾶν 1020
γελῶντι προσώπῳ περίβαλε
βρόχον ἐπὶ θανάσιμον
ἀγέλαν πεσόντι τὰν Μαινάδων.

ΑΓΓ. ὦ δῶμ' ὃ πρίν ποτ' ηὐτύχεις ἀν' Ἑλλάδα,
Σιδωνίου γέροντος, ὃς τὸ γηγενὲς 1025
δράκοντος ἔσπειρ' ὄφεος ἐν γαίᾳ θέρος,
ὥς σε στενάζω, δοῦλος ὢν μέν, ἀλλ' ὅμως.

ΧΟ. τί δ' ἔστιν; ἐκ Βακχῶν τι μηνύεις νέον;
ΑΓΓ. Πενθεὺς ὄλωλε, παῖς Ἐχίονος πατρός. 1030
ΧΟ. ὦναξ Βρόμιε· θεὸς φαίνει μέγας.
ΑΓΓ. πῶς φῄς; τί τοῦτ' ἔλεξας; ἦ 'πὶ τοῖς ἐμοῖς
χαίρεις κακῶς πράσσουσι δεσπόταις, γύναι;
ΧΟ. εὐάζω ξένα μέλεσι βαρβάροις·
οὐκέτι γὰρ δεσμῶν ὑπὸ φόβῳ πτήσσω. 1035
ΑΓΓ. Θήβας δ' ἀνάνδρους ὧδ' ἄγεις * * * *;
ΧΟ. ὁ Διόνυσος ὁ Διόνυσος, οὐ Θῆβαι
κράτος ἔχουσ' ἐμόν.
ΑΓΓ. συγγνωστὰ μέν σοι, πλὴν ἐπ' ἐξειργασμένοις
κακοῖσι χαίρειν, ὦ γυναῖκες, οὐ καλόν. 1040
ΧΟ. ἔννεπέ μοι, φράσον, τίνι μόρῳ θνήσκει
ἄδικος ἄδικά τ' ἐκπορίζων ἀνήρ;
ΑΓΓ. ἐπεὶ θεράπνας τῆσδε Θηβαίας χθονὸς
λιπόντες ἐξέβημεν Ἀσωποῦ ῥοάς,
λέπας Κιθαιρώνειον εἰσεβάλλομεν 1045
Πενθεύς τε κἀγώ, δεσπότῃ γὰρ εἱπόμην,
ξένος θ' ὃς ἡμῖν πομπὸς ἦν θεωρίας.
πρῶτον μὲν οὖν ποιηρὸν ἵζομεν νάπος,
τά τ' ἐκ ποδῶν σιγηλὰ καὶ γλώσσης ἄπο
σώζοντες, ὡς ὁρῷμεν οὐχ ὁρώμενοι. 1050
ἦν δ' ἄγκος ἀμφίκρημνον, ὕδασι διάβροχον,
πεύκαισι συσκιάζον, ἔνθα Μαινάδες
καθῆντ' ἔχουσαι χεῖρας ἐν τερπνοῖς πόνοις.
αἳ μὲν γὰρ αὐτῶν θύρσον ἐκλελοιπότα
κισσῷ κομήτην αὖθις ἐξανέστεφον, 1055
αἳ δ' ἐκλιποῦσαι ποικίλ' ὡς πῶλοι ζυγὰ
βακχεῖον ἀντέκλαζον ἀλλήλαις μέλος.
Πενθεὺς δ' ὁ τλήμων θῆλυν οὐχ ὁρῶν ὄχλον

χρηστοῖσι δούλοις συμφορὰ τὰ δεσποτῶν. 1028

ἔλεξε τοιάδ᾽· ὦ ξέν᾽, οὗ μὲν ἕσταμεν,
οὐκ ἐξικνοῦμαι Μαινάδων ὅσον ποθῶ· 1060
ὄχθον δ᾽ ἐπεμβὰς ἢ ἐλάτην ὑψαύχενα
ἴδοιμ᾽ ἂν ὀρθῶς Μαινάδων αἰσχρουργίαν.
τοὐντεῦθεν ἤδη τοῦ ξένου θαυμάσθ᾽ ὁρῶ·
λαβὼν γὰρ ἐλάτης οὐράνιον ἄκρον κλάδον
κατῆγεν, ἦγεν, ἦγεν εἰς μέλαν πέδον· 1065
κυκλοῦτο δ᾽ ὥστε τόξον ἢ κυρτὸς τροχὸς
τόρνῳ γραφόμενος περιφοράν, ἑλικοδρόμον·
ὣς κλῶν᾽ ὄρειον ὁ ξένος χεροῖν ἄγων
ἔκαμπτεν εἰς γῆν, ἔργματ᾽ οὐχὶ θνητὰ δρῶν.
Πενθέα δ᾽ ἱδρύσας ἐλατίνων ὄζων ἔπι, 1070
ὀρθὸν μεθίει διὰ χερῶν βλάστημ᾽ ἄνω
ἀτρέμα, φυλάσσων μὴ ἀναχαιτίσειέ νιν.
ὀρθὴ δ᾽ ἐς ὀρθὸν αἰθέρ᾽ ἐστηρίζετο
ἔχουσα νώτοις δεσπότην ἐφήμενον.
ὤφθη δὲ μᾶλλον ἢ κατεῖδε Μαινάδας· 1075
ὅσον γὰρ οὔπω δῆλος ἦν θάσσων ἄνω,
καὶ τὸν ξένον μὲν οὐκέτ᾽ εἰσορᾶν παρῆν,
ἐκ δ᾽ αἰθέρος φωνή τις, ὡς μὲν εἰκάσαι
Διόνυσος, ἀνεβόησεν· ὦ νεάνιδες,
ἄγω τὸν ὑμᾶς κἀμὲ τἀμά τ᾽ ὄργια 1080
γέλων τιθέμενον· ἀλλὰ τιμωρεῖσθέ νιν.
καὶ ταῦθ᾽ ἅμ᾽ ἠγόρευε καὶ πρὸς οὐρανὸν
καὶ γαῖαν ἐστήριξε φῶς σεμνοῦ πυρός.
σίγησε δ᾽ αἰθήρ, σῖγα δ᾽ εὔλειμος νάπη
φύλλ᾽ εἶχε, θηρῶν δ᾽ οὐκ ἂν ἤκουσας βοήν. 1085
αἳ δ᾽ ὠσὶν ἠχὴν οὐ σαφῶς δεδεγμέναι
ἔστησαν ὀρθαὶ καὶ διήνεγκαν κόρας.
ὃ δ᾽ αὖθις ἐπεκέλευσεν· ὡς δ᾽ ἐγνώρισαν
σαφῆ κελευσμὸν Βακχίου Κάδμου κόραι,
ἦξαν πελείας ὠκύτητ᾽ οὐχ ἥσσονες 1090

ποδῶν ἔχουσαι συντόνοις δρομήμασι,
μήτηρ Ἀγαύη σύγγονοί θ' ὁμόσποροι
πᾶσαί τε Βάκχαι· διὰ δὲ χειμάρρου νάπης
ἀγμῶν τ' ἐπήδων θεοῦ πνοαῖσιν ἐμμανεῖς.
ὡς δ' εἶδον ἐλάτῃ δεσπότην ἐφήμενον, 1095
πρῶτον μὲν αὐτοῦ χερμάδας κραταιβόλους
ἔρριπτον, ἀντίπυργον ἐπιβᾶσαι πέτραν,
ὄζοισί τ' ἐλατίνοισιν ἠκοντίζετο·
ἄλλαι δὲ θύρσους ἵεσαν δι' αἰθέρος
Πενθέως, στόχον δύστηνον· ἀλλ' οὐκ ἤνυτον. 1100
κρεῖσσον γὰρ ὕψος τῆς προθυμίας ἔχων
καθῆστο τλήμων, ἀπορίᾳ λελημμένος.
τέλος δὲ δρυΐνους συγκεραυνοῦσαι κλάδους,
ῥίζας ἀνεσπάρασσον ἀσιδήροις μοχλοῖς.
ἐπεὶ δὲ μόχθων τέρματ' οὐκ ἐξήνυτον, 1105
ἔλεξ' Ἀγαύη· φέρε, περιστᾶσαι κύκλῳ
πτόρθου λάβεσθε, Μαινάδες, τὸν ἀμβάτην
θῆρ' ὡς ἕλωμεν, μηδ' ἀπαγγείλῃ θεοῦ
χοροὺς κρυφαίους. αἳ δὲ μυρίαν χέρα
προσέθεσαν ἐλάτῃ κἀξανέσπασαν χθονός· 1110
ὑψοῦ δὲ θάσσων ὑψόθεν χαμαιπετὴς
πίπτει πρὸς οὖδας μυρίοις οἰμώγμασι
Πενθεύς· κακοῦ γὰρ ἐγγὺς ὢν ἐμάνθανε.
πρώτη δὲ μήτηρ ἦρξεν ἱερία φόνου
καὶ προσπίτνει νιν· ὃ δὲ μίτραν κόμης ἄπο 1115
ἔρριψεν, ὥς νιν γνωρίσασα μὴ κτάνοι
τλήμων Ἀγαύη, καὶ λέγει παρηίδος
ψαύων· ἐγώ τοι, μῆτερ, εἰμὶ παῖς σέθεν
Πενθεύς, ὃν ἔτεκες ἐν δόμοις Ἐχίονος·
οἴκτειρε δ' ὦ μῆτέρ με μηδὲ ταῖς ἐμαῖς 1120
ἁμαρτίαισι παῖδα σὸν κατακτάνῃς.
ἣ δ' ἀφρὸν ἐξιεῖσα καὶ διαστρόφους

κόρας ἑλίσσουσ', οὐ φρονοῦσ' ἃ χρὴ φρονεῖν,
ἐκ Βακχίου κατείχετ', οὐδ' ἔπειθέ νιν.
λαβοῦσα δ' ὠλέναις ἀριστερὰν χέρα, 1125
πλευραῖσιν ἀντιβᾶσα τοῦ δυσδαίμονος
ἀπεσπάραξεν ὦμον, οὐχ ὑπὸ σθένους,
ἀλλ' ὁ θεὸς εὐμάρειαν ἐπεδίδου χεροῖν.
Ἰνὼ δὲ τἀπὶ θάτερ' ἐξειργάζετο
ῥηγνῦσα σάρκας, Αὐτονόη τ' ὄχλος τε πᾶς 1130
ἐπεῖχε Βακχῶν· ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή,
ὃ μὲν στενάζων ὅσον ἐτύγχανεν πνέων,
αἳ δ' ἠλάλαζον. ἔφερε δ' ἣ μὲν ὠλένην,
ἣ δ' ἴχνος αὐταῖς ἀρβύλαις· γυμνοῦντο δὲ
πλευραὶ σπαραγμοῖς· πᾶσα δ' ἡματωμένη 1135
χεῖρας, διεσφαίριζε σάρκα Πενθέως.
κεῖται δὲ χωρὶς σῶμα, τὸ μὲν ὑπὸ στύφλοις
πέτραις, τὸ δ' ὕλης ἐν βαθυξύλῳ φόβῃ,
οὐ ῥᾴδιον ζήτημα· κρᾶτα δ' ἄθλιον,
ὅπερ λαβοῦσα τυγχάνει μήτηρ χεροῖν, 1140
πήξασ' ἐπ' ἄκρον θύρσον ὡς ὀρεστέρου
φέρει λέοντος διὰ Κιθαιρῶνος μέσου,
λιποῦσ' ἀδελφὰς ἐν χοροῖσι Μαινάδων.
χωρεῖ δὲ θήρᾳ δυσπότμῳ γαυρουμένη
τειχέων ἔσω τῶνδ', ἀνακαλοῦσα Βάκχιον 1145
τὸν ξυγκύναγον, τὸν ξυνεργάτην ἄγρας
τὸν καλλίνικον, ᾗ δάκρυα νικηφορεῖ.
ἐγὼ μὲν οὖν τῇδ' ἐκποδὼν τῇ ξυμφορᾷ
ἄπειμ', Ἀγαύην πρὶν μολεῖν πρὸς δώματα.
τὸ σωφρονεῖν δὲ καὶ σέβειν τὰ τῶν θεῶν 1150
κάλλιστον· οἶμαι δ' αὐτὸ καὶ σοφώτατον
θνητοῖσιν εἶναι κτῆμα τοῖσι χρωμένοις.

ΧΟ. ἀναχορεύσωμεν Βάκχιον,
ἀναβοάσωμεν ξυμφορὰν

τὰν τοῦ δράκοντος ἐκγενέτα Πενθέως, 1156
ὃς τὰν θηλυγενῆ στολὰν
νάρθηκά τε πιστὸν Ἅιδαν
ἔλαβεν εὔθυρσον,
ταῦρον προηγητῆρα συμφορᾶς ἔχων.
Βάκχαι Καδμεῖαι, 1160
τὸν καλλίνικον κλεινὸν ἐξεπράξατε
εἰς γόον, εἰς δάκρυα.
καλὸς ἀγών, ἐν αἵματι στάζουσαν
χέρα περιβαλεῖν τέκνου.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ εἰς δόμους ὁρμωμένην 1165
Πενθέως Ἀγαύην μητέρ' ἐν διαστρόφοις
ὄσσοις, δέχεσθε κῶμον εὐίου θεοῦ.

ΑΓ. Ἀσιάδες Βάκχαι. ΧΟ. * * τί μ' ὀρθοῖς ὤ; στρ.
ΑΓ. φέρομεν ἐξ ὄρεος
ἕλικα νεότομον ἐπὶ μέλαθρα, 1170
μακάριον θήραν.
ΧΟ. ὁρῶ καί σε δέξομαι σύγκωμον.
ΑΓ. ἔμαρψα τόνδ' ἄνευ βρόχων
* * * * * * * * * νέον λίν,
ὡς ὁρᾶν πάρα. 1175
ΧΟ. πόθεν ἐρημίας;
ΑΓ. Κιθαιρὼν ΧΟ. τί Κιθαιρών;
ΑΓ. κατεφόνευσέν νιν.
ΧΟ. τίς ἁ βαλοῦσα πρώτα; ΑΓ. ἐμὸν τὸ γέρας.
ΧΟ. μάκαιρ' Ἀγαύη ΑΓ. κληζόμεθ' ἐν θιάσοις. 1180
ΧΟ. τίς ἄλλα; ΑΓ. τὰ Κάδμου ΧΟ. τί Κάδμου;
ΑΓ. γένεθλα
μετ' ἐμὲ μετ' ἐμὲ τοῦδ'
ἔθιγε θηρός. εὐτυχής γ' ἅδ' ἄγρα.
μέτεχέ νυν θοίνας. ΧΟ. τί μετέχω τλάμων; ἀντ.

ΑΓ. νέος ὁ μόσχος ἄρ- 1185
τι γένυν ὑπὸ κόρυθ' ἁπαλότριχα
κατάκομον θάλλει.
ΧΟ. πρέπει γὰρ ὥστε θηρὸς ἀγραύλου φόβη.
ΑΓ. ὁ Βάκχιος κυναγέτας
σοφὸς σοφῶς ἀνέπηλεν ἐπὶ θῆρα 1190
τοῦδε Μαινάδας.
ΧΟ. ὁ γὰρ ἄναξ ἀγρεύς.
ΑΓ. ἐπαινεῖς; ΧΟ. τί δ' ἐπαινῶ;
ΑΓ. τάχα δὲ Καδμεῖοι
ΧΟ. καὶ παῖς γε Πενθεὺς ματέρ' ΑΓ. ἐπαινέσεται,
ΧΟ. λαβοῦσαν ἄγραν ΑΓ. τάνδε λεοντοφυῆ 1196
ΧΟ. περισσὰν ΑΓ. περισσῶς. ΧΟ. ἀγάλλει; ΑΓ. γέγηθα
μεγάλα μεγάλα καὶ
φανερὰ τᾶδ' ἄγρᾳ κατειργασμένα.
ΧΟ. δεῖξόν νυν, ὦ τάλαινα, σὴν νικηφόρον 1200
ἀστοῖσιν ἄγραν ἣν φέρουσ' ἐλήλυθας.
ΑΓ. ὦ καλλίπυργον ἄστυ Θηβαίας χθονὸς
ναίοντες, ἔλθεθ' ὡς ἴδητε τήνδ' ἄγραν,
Κάδμου θυγατέρες θηρὸς ἣν ἠγρεύσαμεν
οὐκ ἀγκυλητοῖς Θεσσαλῶν στοχάσμασιν, 1205
οὐ δικτύοισιν, ἀλλὰ λευκοπήχεσι
χειρῶν ἀκμαῖσι. κᾆτα κομπάζειν μάτην
καὶ λογχοποιῶν ὄργανα κτᾶσθαι χρεών;
ἡμεῖς δέ γ' αὐτῇ χειρὶ τόνδε θ' εἵλομεν
χωρίς τε θηρὸς ἄρθρα διεφορήσαμεν. 1210
ποῦ μοι πατὴρ ὁ πρέσβυς; ἐλθέτω πέλας.
Πενθεύς τ' ἐμὸς παῖς ποῦ 'στιν; αἰρέσθω λαβὼν
πηκτῶν πρὸς οἴκους κλιμάκων προσαμβάσεις,
ὡς πασσαλεύσῃ κρᾶτα τριγλύφοις τόδε
λέοντος ὃν πάρειμι θηράσασ' ἐγώ. 1215

ΚΑ. ἕπεσθέ μοι φέροντες ἄθλιον βάρος
Πενθέως, ἕπεσθε, πρόσπολοι, δόμων πάρος,
οὗ σῶμα μοχθῶν μυρίοις ζητήμασι
φέρω τόδ᾽ εὑρὼν ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς
διασπαρακτόν, κοὐδὲν ἐν ταὐτῷ πέδῳ 1220
[λαβών, ἐν ὕλῃ κείμενον δυσευρέτῳ].
ἤκουσα γάρ του θυγατέρων τολμήματα,
ἤδη κατ᾽ ἄστυ τειχέων ἔσω βεβὼς
σὺν τῷ γέροντι Τειρεσίᾳ Βακχῶν πάρα·
πάλιν δὲ κάμψας εἰς ὄρος κομίζομαι 1225
τὸν κατθανόντα παῖδα Μαινάδων ὕπο.
καὶ τὴν μὲν Ἀκταίων᾽ Ἀρισταίῳ ποτὲ
τεκοῦσαν εἶδον Αὐτονόην Ἰνώ θ᾽ ἅμα
ἔτ᾽ ἀμφὶ δρυμοῖς οἰστροπλῆγας ἀθλίας,
τὴν δ᾽ εἶπέ τίς μοι δεῦρο βακχείῳ ποδὶ 1230
στείχειν Ἀγαύην, οὐδ᾽ ἄκραντ᾽ ἠκούσαμεν·
λεύσσω γὰρ αὐτήν, ὄψιν οὐκ εὐδαίμονα.
ΑΓ. πάτερ, μέγιστον κομπάσαι πάρεστί σοι,
πάντων ἀρίστας θυγατέρας σπεῖραι μακρῷ
θνητῶν· ἁπάσας εἶπον, ἐξόχως δ᾽ ἐμέ, 1235
ἣ τὰς παρ᾽ ἱστοῖς ἐκλιποῦσα κερκίδας
εἰς μεῖζον ἥκω, θῆρας ἀγρεύειν χεροῖν.
φέρω δ᾽ ἐν ὠλέναισιν, ὡς ὁρᾷς, τάδε
λαβοῦσα τἀριστεῖα, σοῖσι πρὸς δόμοις
ὡς ἂν κρεμασθῇ· σὺ δὲ πάτερ δέξαι χεροῖν· 1240
γαυρούμενος δὲ τοῖς ἐμοῖς ἀγρεύμασι
κάλει φίλους εἰς δαῖτα· μακάριος γὰρ εἶ,
μακάριος, ἡμῶν τοιάδ᾽ ἐξειργασμένων.
ΚΑ. ὦ πένθος οὐ μετρητὸν οὐδ᾽ οἷόν τ᾽ ἰδεῖν,
φόνον ταλαίναις χερσὶν ἐξειργασμένων. 1245
καλὸν τὸ θῦμα καταβαλοῦσα δαίμοσιν
ἐπὶ δαῖτα Θήβας τάσδε κἀμὲ παρακαλεῖς.

οἴμοι κακῶν μὲν πρῶτα σῶν, ἔπειτ' ἐμῶν·
ὡς ὁ θεὸς ἡμᾶς ἐνδίκως μέν, ἀλλ' ἄγαν
Βρόμιος ἄναξ ἀπώλεσ' οἰκεῖος γεγώς. 1250

ΑΓ. ὡς δύσκολον τὸ γῆρας ἀνθρώποις ἔφυ
ἔν τ' ὄμμασι σκυθρωπόν. εἴθε παῖς ἐμὸς
εὔθηρος εἴη, μητρὸς εἰκασθεὶς τρόποις,
ὅτ' ἐν νεανίαισι Θηβαίοις ἅμα
θηρῶν ὀριγνῷτ'. ἀλλὰ θεομαχεῖν μόνον 1255
οἷός τ' ἐκεῖνος. νουθετητέος, πάτερ,
σοὐστίν. τίς αὐτὸν δεῦρ' ἂν ὄψιν εἰς ἐμὴν
καλέσειεν, ὡς ἴδῃ με τὴν εὐδαίμονα;

ΚΑ. φεῦ φεῦ· φρονήσασαι μὲν οἷ' ἐδράσατε,
ἀλγήσετ' ἄλγος δεινόν· εἰ δὲ διὰ τέλους 1260
ἐν τῷδ' ἀεὶ μενεῖτ' ἐν ᾧ καθέστατε,
οὐκ εὐτυχοῦσαι δόξετ' οὐχὶ δυστυχεῖν.

ΑΓ. τί δ' οὐ καλῶς τῶνδ' ἢ τί λυπηρῶς ἔχει;

ΚΑ. πρῶτον μὲν εἰς τόνδ' αἰθέρ' ὄμμα σὸν μέθες.

ΑΓ. ἰδού· τί μοι τόνδ' ἐξυπεῖπας εἰσορᾶν; 1265

ΚΑ. ἔθ' αὑτὸς ἤ σοι μεταβολὰς ἔχειν δοκεῖ;

ΑΓ. λαμπρότερος ἢ πρὶν καὶ διιπετέστερος.

ΚΑ. τὸ δὲ πτοηθὲν τόδ' ἔτι σῇ ψυχῇ πάρα;

ΑΓ. οὐκ οἶδα τοὔπος τοῦτο, γίγνομαι δέ πως
ἔννους μετασταθεῖσα τῶν πάρος φρενῶν. 1270

ΚΑ. κλύοις ἂν οὖν τι κἀποκρίναι' ἂν σαφῶς;

ΑΓ. ὡς ἐκλέλησμαί γ' ἃ πάρος εἴπομεν, πάτερ.

ΚΑ. εἰς ποῖον ἦλθες οἶκον ὑμεναίων μέτα;

ΑΓ. σπαρτῷ μ' ἔδωκας, ὡς λέγουσ', Ἐχίονι.

ΚΑ. τίς οὖν ἐν οἴκοις παῖς ἐγένετο σῷ πόσει; 1275

ΑΓ. Πενθεύς, ἐμῇ τε καὶ πατρὸς κοινωνίᾳ.

ΚΑ. τίνος πρόσωπον δῆτ' ἐν ἀγκάλαις ἔχεις;

ΑΓ. λέοντος, ὥς γ' ἔφασκον αἱ θηρώμεναι.

ΚΑ. σκέψαι νυν ὀρθῶς, βραχὺς ὁ μόχθος εἰσιδεῖν.

ΑΓ. ἔα, τί λεύσσω; τί φέρομαι τόδ' ἐν χεροῖν; 1280

ΚΑ. ἄθρησον αὐτὸ καὶ σαφέστερον μάθε.

ΑΓ. ὁρῶ μέγιστον ἄλγος ἡ τάλαιν' ἐγώ.

ΚΑ. μῶν σοι λέοντι φαίνεται προσεικέναι;

ΑΓ. οὔκ· ἀλλὰ Πενθέως ἡ τάλαιν' ἔχω κάρα.

ΚΑ. ᾑμαγμένον γε πρόσθεν ἢ σὲ γνωρίσαι. 1285

ΑΓ. τίς ἔκτανέν νιν; πῶς ἐμὰς ἦλθεν χέρας;

ΚΑ. δύστην' ἀλήθει', ὡς ἐν οὐ καιρῷ πάρει.
ΑΓ. λέγ', ὡς τὸ μέλλον καρδία πήδημ' ἔχει.
ΚΑ. σύ νιν κατέκτας καὶ κασίγνηται σέθεν.
ΑΓ. ποῦ δ' ὤλετ'; ἦ κατ' οἶκον; ἢ ποίοις τόποις; 1290
ΚΑ. οὗπερ πρὶν Ἀκταίωνα διέλαχον κύνες.
ΑΓ. τί δ' εἰς Κιθαιρῶν' ἦλθε δυσδαίμων ὅδε;
ΚΑ. ἐκερτόμει θεὸν σάς τε βακχείας μολών.
ΑΓ. ἡμεῖς δ' ἐκεῖσε τίνι τρόπῳ κατήραμεν;
ΚΑ. ἐμάνητε, πᾶσά τ' ἐξεβακχεύθη πόλις. 1295
ΑΓ. Διόνυσος ἡμᾶς ὤλεσ', ἄρτι μανθάνω.
ΚΑ. ὕβριν ὑβρισθείς· θεὸν γὰρ οὐχ ἡγεῖσθέ νιν.
ΑΓ. τὸ φίλτατον δὲ σῶμα ποῦ παιδός, πάτερ;
ΚΑ. ἐγὼ μόλις τόδ' ἐξερευνήσας φέρω.
ΑΓ. ἦ πᾶν ἐν ἄρθροις συγκεκλῃμένον καλῶς; 1300
* * * * * * * * * * * * *
ΑΓ. Πενθεῖ δὲ τί μέρος ἀφροσύνης προσῆκ' ἐμῆς;
ΚΑ. ὑμῖν ἐγένεθ' ὅμοιος, οὐ σέβων θεόν.
τοιγὰρ συνῆψε πάντας εἰς μίαν βλάβην,
ὑμᾶς τε τόνδε θ', ὥστε διολέσαι δόμους
κἄμ', ὅστις ἄτεκνος ἀρσένων παίδων γεγὼς 1305
τῆς σῆς τόδ' ἔρνος, ὦ τάλαινα, νηδύος
αἴσχιστα καὶ κάκιστα κατθανόνθ' ὁρῶ,
ᾧ δῶμ' ἀνέβλεφ', ὃς συνεῖχες, ὦ τέκνον,
τοὐμὸν μέλαθρον, παιδὸς ἐξ ἐμῆς γεγώς,
πόλει τε τάρβος ἦσθα· τὸν γέροντα δὲ 1310
οὐδεὶς ὑβρίζειν ἤθελ' εἰσορῶν τὸ σὸν
κάρα· δίκην γὰρ ἀξίαν ἐλάμβανεν.
νῦν δ' ἐκ δόμων ἄτιμος ἐκβεβλήσομαι
ὁ Κάδμος ὁ μέγας, ὃς τὸ Θηβαίων γένος
ἔσπειρα κἀξήμησα κάλλιστον θέρος. 1315
ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, καὶ γὰρ οὐκέτ' ὢν ὅμως
τῶν φιλτάτων ἔμοιγ' ἀριθμήσει, τέκνον,
οὐκέτι γενείου τοῦδε θιγγάνων χερί,
τὸν μητρὸς αὐδῶν πατέρα προσπτύξει, τέκνον,
λέγων· τίς ἀδικεῖ, τίς σ' ἀτιμάζει, γέρον; 1320
τίς σὴν ταράσσει καρδίαν λυπηρὸς ὤν;
λέγ', ὡς κολάζω τὸν ἀδικοῦντά σ', ὦ πάτερ.
νῦν δ' ἄθλιος μέν εἰμ' ἐγώ, τλήμων δὲ σύ,
οἰκτρὰ δὲ μήτηρ, τλήμονες δὲ σύγγονοι.

εἰ δ' ἔστιν ὅστις δαιμόνων ὑπερφρονεῖ, 1325
εἰς τοῦδ' ἀθρήσας θάνατον ἡγείσθω θεούς.
ΧΟ. τὸ μὲν σὸν ἀλγῶ, Κάδμε· σὸς δ' ἔχει δίκην
παῖς παιδὸς ἀξίαν μέν, ἀλγεινὴν δὲ σοί.
ΑΓ. ὦ πάτερ, ὁρᾷς γὰρ τἄμ' ὅσῳ μετεστράφη
* * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
ΔΙ. * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
δράκων γενήσει μεταβαλών, δάμαρ τε σὴ 1330
ἐκθηριωθεῖσ' ὄφεος ἀλλάξει τύπον,
ἣν Ἄρεος ἔσχες Ἁρμονίαν θνητὸς γεγώς.
ὄχον δὲ μόσχων, χρησμὸς ὡς λέγει Διός,
ἐλᾷς μετ' ἀλόχου, βαρβάρων ἡγούμενος.
πολλὰς δὲ πέρσεις ἀναρίθμῳ στρατεύματι 1335
πόλεις· ὅταν δὲ Λοξίου χρηστήριον
διαρπάσωσι, νόστον ἄθλιον πάλιν
σχήσουσι· σὲ δ' Ἄρης Ἁρμονίαν τε ῥύσεται
μακάρων τ' ἐς αἶαν σὸν καθιδρύσει βίον.
ταῦτ' οὐχὶ θνητοῦ πατρὸς ἐκγεγὼς λέγω 1340
Διόνυσος, ἀλλὰ Ζηνός· εἰ δὲ σωφρονεῖν
ἔγνωθ', ὅτ' οὐκ ἠθέλετε, τὸν Διὸς γόνον
ηὐδαιμονεῖτ' ἂν σύμμαχον κεκτημένοι.
ΑΓ. Διόνυσε, λισσόμεσθά σ', ἠδικήκαμεν.
ΔΙ. ὄψ' ἐμάθεθ' ἡμᾶς, ὅτε δ' ἐχρῆν, οὐκ ᾔδετε. 1345
ΑΓ. ἐγνώκαμεν ταῦτ'· ἀλλ' ἐπεξέρχει λίαν.
ΔΙ. καὶ γὰρ πρὸς ὑμῶν θεὸς γεγὼς ὑβριζόμην.
ΑΓ. ὀργὰς πρέπει θεοὺς οὐχ ὁμοιοῦσθαι βροτοῖς.
ΔΙ. πάλαι τάδε Ζεὺς οὑμὸς ἐπένευσεν πατήρ.
ΑΓ. αἰαῖ, δέδοκται, πρέσβυ, τλήμονες φυγαί. 1350
ΔΙ. τί δῆτα μέλλεθ' ἅπερ ἀναγκαίως ἔχει;
ΚΑ. ὦ τέκνον, ὡς εἰς δεινὸν ἤλθομεν κακόν,
σύ θ' ἡ τάλαινα σύγγονοί τε παῖς τε σός,
ἐγώ θ' ὁ τλήμων βαρβάρους ἀφίξομαι
γέρων μέτοικος· ἔτι δέ μοὐστὶ θέσφατον 1355
εἰς Ἑλλάδ' ἀγαγεῖν μιγάδα βάρβαρον στρατόν.
καὶ τὴν Ἄρεως παῖδ' Ἁρμονίαν δάμαρτ' ἐμὴν
δράκων δρακαίνης σχῆμ' ἔχουσαν ἀγρίας
ἄξω 'πὶ βωμοὺς καὶ τάφους Ἑλληνικούς,

ἡγούμενος λόγχαισιν· οὐδὲ παύσομαι 1360
κακῶν ὁ τλήμων, οὐδὲ τὸν καταιβάτην
Ἀχέροντα πλεύσας ἥσυχος γενήσομαι.
ΑΓ. ὦ πάτερ, ἐγὼ δὲ σοῦ στερεῖσα φεύξομαι.
ΚΑ. τί μ᾽ ἀμφιβάλλεις χερσίν, ὦ τάλαινα παῖ,
ὄρνιν ὅπως κηφῆνα πολιόχρων κύκνον; 1365
ΑΓ. ποῖ γὰρ τράπωμαι πατρίδος ἐκβεβλημένη;
ΚΑ. οὐκ οἶδα, τέκνον· μικρὸς ἐπίκουρος πατήρ.
ΑΓ. χαῖρ᾽, ὦ μέλαθρον, χαῖρ᾽, ὦ πατρία
πόλις· ἐκλείπω σ᾽ ἐπὶ δυστυχίᾳ
φυγὰς ἐκ θαλάμων. 1370
ΚΑ. στεῖχέ νυν, ὦ παῖ, τὸν Ἀρισταίου

* * * * * * * *

[ΑΓ. στέρομαί σε, πάτερ. ΚΑ. κἀγὼ σέ, τέκνον,
καὶ σὰς ἐδάκρυσα κασιγνήτας.
ΑΓ. δεινῶς γὰρ τάνδ᾽ αἰκίαν
Διόνυσος ἄναξ 1375
τοὺς σοὺς εἰς οἴκους ἔφερεν.
ΔΙ. καὶ γὰρ ἔπασχον δεινὰ πρὸς ὑμῶν,
ἀγέρατον ὄνομ᾽ ἔχων ἐν Θήβαις.
ΑΓ. χαῖρε, πάτερ μοι. ΚΑ. χαῖρ᾽, ὦ μελέα
θύγατερ. χαλεπῶς εἰς τόδ᾽ ἂν ἥκοις. 1380
ΑΓ. ἄγετ᾽ ὦ πομποί με, κασιγνήτας
ἵνα συμφυγάδας λήψομεθ᾽ οἰκτράς.
ἔλθοιμι δ᾽ ὅπου
μήτε Κιθαιρὼν μιαρός [μ᾽ ἐσίδοι]
μήτε Κιθαιρῶν᾽ ὄσσοισιν ἐγώ, 1385
μήθ᾽ ὅθι θύρσου μνῆμ᾽ ἀνάκειται·
Βάκχαις δ᾽ ἄλλαισι μέλοιεν.
ΧΟ. πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
πολλὰ δ᾽ ἀέλπτως κραίνουσι θεοί·
καὶ τὰ δοκηθέντ᾽ οὐκ ἐτελέσθη, 1390
τῶν δ᾽ ἀδοκήτων πόρον ηὗρε θεός.
τοιόνδ᾽ ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.]

ΕΚΑΒΗ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ ΕΙΔΩΛΟΝ.
ΕΚΑΒΗ.
ΧΟΡΟΣ.
ΠΟΛΥΞΕΝΗ.
ΟΔΥΣΣΕΥΣ.
ΤΑΛΘΥΒΙΟΣ.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.
ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ.
ΠΟΛΥΜΗΣΤΩΡ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν ἄραντες οἱ Ἕλληνες καθωρμίσθησαν ἐν τῇ ἀντιπέραν Χερρονήσῳ τῆς Θρᾴκης, ἧς ἦρχε Πολυμήστωρ· ἔνθα καὶ φανεὶς Ἀχιλλεὺς ἐπέσχε τοὺς Ἀχαιοὺς τῆς ἀναγωγῆς, αἰτῶν 5 *τὴν παῖδα Πριάμου Πολυξένην γέρας αὐτῷ δοθῆναι. Ἕλληνες μὲν οὖν ἐψηφίσαντο σφάξαι αὐτὴν ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ ἥρωος. ἔπεμψαν δὲ καὶ Ὀδυσσέα πρὸς Ἑκάβην, ὡς ἂν τὴν παρθένον λάβοι· ὃς καὶ παραγενόμενος ἔλαβεν αὐτήν. σφαγείσης δὲ αὐτῆς Ἑκάβη* 10 *θεράπαιναν αὐτῆς ἔπεμψε παρὰ τὰς ἀκτάς, ὥστε ὕδωρ ἐκεῖθεν κομίσασθαι πρὸς λουτρὸν Πολυξένης. εὗρε δὲ Πολύδωρον ἐκεῖ κείμενον, ὃν ὁ πατὴρ Πρίαμος μετὰ πολλοῦ χρυσοῦ ἔπεμψε πρὸς Πολυμήστορα λάθρᾳ, ὃς ἐπεὶ ἁλοῦσαν τὴν Τροίαν ἔγνω, σφάξας αὐ-* 15 *τὸν ἔρριψεν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὡς ἂν αὐτὸς ἔχῃ τὸν χρυσόν. ὡς οὖν τοῦτον εὗρεν ἡ δούλη, ἀνελομένη κομίζει πρὸς Ἑκάβην. καὶ τὸν Πολύδωρον γνοῦσα ἀθλίως τε ἔσχε καὶ ὅπως ἀμυνεῖται Πολυμήστορα μηχανᾶται τοιάδε. πέμπει τὴν αὐτῆς δούλην πρὸς τὸν Πολυμή-* 20 *στορα, αὐτόν τε καὶ τὰ τέκνα πρὸς ἑαυτὴν μετακαλουμένη. οὗτος μὲν οὖν μετὰ τῶν παίδων πρὸς αὐτὴν ἀφικνεῖται. Ἑκάβη δὲ πρὸς αὐτὸν τούτου χάριν ἔφη κεκληκέναι, ἵνα χρυσοῦ θησαυροὺς κεκρυμμέ-*

νους ὑπ' αὐτῆς ἐν Ἰλίῳ δείξῃ. εἰσάγει δὲ καὶ τῆς σκηνῆς ἔνδον εἰποῦσα ὡς καὶ ἕτερ' ἄττα δώσει χρήματα μεθ' ὧν ἐξῆλθε τῆς Τροίας. ὃν καὶ εἰσελθόντα σὺν ταῖς γυναιξίν, ὧν πλῆθος ἔνδον ἐκρύπτετο, τῶν ὀφθαλ-
5 μῶν τε στερεῖ καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἀποσφάττει. δικάσαντος δὲ αὐτοὺς τοῦ Ἀγαμέμνονος ὕστερον καὶ τοῦ Πολυμήστορος πολλὰ περὶ τῆς σφαγῆς Πολυδώρου διαπλασαμένου, Ἑκάβη περιεγένετο ἐλέγξασα αὐτὸν ὡς τοῦ χρυσοῦ χάριν καὶ οὐχ ὧν προὔτεινε τὸν παῖδα
10 ἀνεῖλε, σύμψηφον ἔχουσα καὶ Ἀγαμέμνονα.

ἡ μὲν σκηνὴ τοῦ δράματος ὑπόκειται ἐν τῇ ἀντιπέραν τῆς Θρᾴκης Χερρονήσῳ· ὁ δὲ χορὸς συνέστηκεν ἐκ γυναικῶν αἰχμαλωτίδων Τρῳάδων συμμαχησουσῶν τῇ Ἑκάβῃ.

15 ## ΑΛΛΩΣ.

Μετὰ τὴν Ἰλίου πολιορκίαν οἱ μὲν Ἕλληνες εἰς τὴν ἀντιπέραν Τρῳάδος Χερρόνησον καθωρμίσθησαν· Ἀχιλλεὺς δὲ νυκτὸς ὁραθεὶς σφαγῆναι ἠξίου μίαν τῶν Πριάμου θυγατέρων. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες
20 τιμῶντες τὸν ἥρωα Πολυξένην ἀποσπάσαντες Ἑκάβης ἐσφαγίασαν. Πολυμήστωρ δὲ ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς ἕνα τῶν Πριαμιδῶν Πολύδωρον κατέσφαξεν. εἰλήφει δὲ τοῦτον παρὰ τοῦ Πριάμου ὁ Πολυμήστωρ εἰς παρακαταθήκην μετὰ χρημάτων. ἁλούσης δὲ τῆς
25 πόλεως, κατασχεῖν αὐτοῦ βουλόμενος τὸν πλοῦτον φονεύειν ὥρμησεν καὶ φιλίας δυστυχοῦς ὠλιγώρησεν. ἐκριφέντος δὲ τοῦ σώματος εἰς τὴν θάλασσαν, τὸ κλυδώνιον πρὸς τὰς τῶν αἰχμαλωτίδων σκηνὰς αὐτὸν ἐξέβαλεν. Ἑκάβη δὲ τὸν νεκρὸν θεασαμένη ἐπέγνω· κοι-

νωσαμένη δὲ τὴν γνώμην Ἀγαμέμνονι, Πολυμήστορα σὺν τοῖς παισὶν αὐτοῦ ὡς ἑαυτὴν μετεπέμψατο, κρύπτουσα τὸ γεγονός, ὡς θησαυροὺς ἐν Ἰλίῳ μηνύσῃ αὐτῷ· παραγενομένου δὲ τοὺς μὲν υἱοὺς κατέσφαξεν, αὐτὸν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρησεν. ἐπὶ δὲ τῶν Ἑλλήνων λέγουσα τὸν κατήγορον ἐνίκησεν· ἐκρίθη γὰρ οὐκ ἄρχειν ὠμότητος, ἀλλ' ἀμύνασθαι τὸν κατάρξαντα.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Ε Κ Α Β Η.

ΠΛΔ. Ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
λιπών, ἵν' Ἅιδης χωρὶς ᾤκισται θεῶν,
Πολύδωρος Ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς Κισσέως
Πριάμου τε πατρός, ὅς μ' ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῷ, 5
δείσας ὑπεξέπεμψε Τρωικῆς χθονὸς
Πολυμήστορος πρὸς δῶμα Θρηκίου ξένου,
ὃς τὴν ἀρίστην Χερσονησίαν πλάκα
σπείρει, φίλιππον λαὸν εὐθύνων δορί.
πολὺν δὲ σὺν ἐμοὶ χρυσὸν ἐκπέμπει λάθρᾳ 10
πατήρ, ἵν' εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι,
τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου.
νεώτατος δ' ἦ Πριαμιδῶν, ὃ καί με γῆς
ὑπεξέπεμψεν· οὔτε γὰρ φέρειν ὅπλα
οὔτ' ἔγχος οἷός τ' ἦ νέῳ βραχίονι. 15
ἕως μὲν οὖν γῆς ὄρθ' ἔκειθ' ὁρίσματα
πύργοι τ' ἄθραυστοι Τρωικῆς ἦσαν χθονὸς
Ἕκτωρ τ' ἀδελφὸς οὑμὸς ηὐτύχει δορί,
καλῶς παρ' ἀνδρὶ Θρηκὶ πατρῴῳ ξένῳ
τροφαῖσιν ὥς τις πτόρθος ηὐξόμην τάλας. 20
ἐπεὶ δὲ Τροία θ' Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται
ψυχὴ πατρῴα θ' ἑστία κατεσκάφη,

αὐτὸς δὲ βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ πίτνει
σφαγεὶς Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μιαιφόνου,
κτείνει με χρυσοῦ τὸν ταλαίπωρον χάριν 25
ξένος πατρῷος καὶ κτανὼν ἐς οἶδμ' ἁλὸς
μεθῆχ', ἵν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχῃ.
κεῖμαι δ' ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτ' ἐν πόντου σάλῳ
πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος,
ἄκλαυστος ἄταφος· νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης 30
Ἑκάβης ἀίσσω, σῶμ' ἐρημώσας ἐμόν,
τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος,
ὅσονπερ ἐν γῇ τῇδε Χερσονησίᾳ
μήτηρ ἐμὴ δύστηνος ἐκ Τροίας πάρα.
πάντες δ' Ἀχαιοὶ ναῦς ἔχοντες ἥσυχοι 35
θάσσουσ' ἐπ' ἀκταῖς τῆσδε Θρῃκίας χθονός·
ὁ Πηλέως γὰρ παῖς ὑπὲρ τύμβου φανεὶς
κατέσχ' Ἀχιλλεὺς πᾶν στράτευμ' Ἑλληνικόν,
πρὸς οἶκον εὐθύνοντας ἐναλίαν πλάτην·
αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην 40
τύμβῳ φίλον πρόσφαγμα καὶ γέρας λαβεῖν.
καὶ τεύξεται τοῦδ' οὐδ' ἀδώρητος φίλων
ἔσται πρὸς ἀνδρῶν· ἡ πεπρωμένη δ' ἄγει
θανεῖν ἀδελφὴν τῷδ' ἐμὴν ἐν ἤματι.
δυοῖν δὲ παίδοιν δύο νεκρὼ κατόψεται 45
μήτηρ, ἐμοῦ τε τῆς τε δυστήνου κόρης.
φανήσομαι γάρ, ὡς τάφου τλήμων τύχω,
δούλης ποδῶν πάροιθεν ἐν κλυδωνίῳ.
τοὺς γὰρ κάτω σθένοντας ἐξῃτησάμην
τύμβου κυρῆσαι κεἰς χέρας μητρὸς πεσεῖν. 50
τοὐμὸν μὲν οὖν ὅσονπερ ἤθελον τυχεῖν
ἔσται· γεραιᾷ δ' ἐκποδὼν χωρήσομαι
Ἑκάβῃ· περᾷ γὰρ ἥδ' ὑπὸ σκηνῆς πόδα
Ἀγαμέμνονος, φάντασμα δειμαίνουσ' ἐμόν.

φεῦ·
ὦ μῆτερ ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων 55
δούλειον ἦμαρ εἶδες, ὡς πράσσεις κακῶς
ὅσονπερ εὖ ποτ'· ἀντισηκώσας δέ σε
φθείρει θεῶν τις τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.
ΕΚ. ἄγετ', ὦ παῖδες, τὴν γραῦν πρὸ δόμων,
ἄγετ' ὀρθοῦσαι τὴν ὁμόδουλον, 60
Τρῳάδες, ὑμῖν, πρόσθε δ' ἄνασσαν·
λάβετε φέρετε πέμπετ' ἀείρετέ μου
γεραιᾶς χειρὸς προσλαζύμεναι·
κἀγὼ σκολιῷ σκίπωνι χερὸς 65
διερειδομένα σπεύσω βραδύπουν
ἤλυσιν ἄρθρων προτιθεῖσα.
ὦ στεροπὰ Διός, ὦ σκοτία νύξ,
τί ποτ' αἴρομαι ἔννυχος οὕτω
δείμασι φάσμασιν; ὦ πότνια Χθών, 70
μελανοπτερύγων μῆτερ ὀνείρων,
ἀποπέμπομαι ἔννυχον ὄψιν,
ἣν περὶ παιδὸς ἐμοῦ τοῦ σωζομένου κατὰ Θρῄκην
ἀμφὶ Πολυξείνης τε φίλης θυγατρὸς [δι' ὀνείρων]
[εἶδον γὰρ] φοβερὰν 76
[ὄψιν ἔμαθον] ἐδάην.
ὦ χθόνιοι θεοί, σώσατε παῖδ' ἐμόν,
ὃς μόνος οἴκων ἄγκυρ' ἀμῶν 80
τὴν χιονώδη Θρῄκην κατέχει
ξείνου πατρίου φυλακαῖσιν.
ἔσται τι νέον,
ἥξει τι μέλος γοερὸν γοεραῖς.
οὔποτ' ἐμὰ φρὴν ὧδ' ἀλίαστος 85
φρίσσει ταρβεῖ.
ποῦ ποτε θείαν Ἑλένου ψυχὰν
ἢ Κασάνδραν ἐσίδω, Τρῳάδες,

ὥς μοι κρίνωσιν ὀνείρους;
εἶδον γὰρ βαλιὰν ἔλαφον λύκου αἵμονι χαλᾷ 90
σφαζομέναν, ἀπ' ἐμῶν γονάτων σπασθεῖσαν
ἀνάγκᾳ
οἰκτρῶς· καὶ τόδε δεῖμά μοι·
ἦλθ' ὑπὲρ ἄκρας τύμβου κορυφᾶς
φάντασμ' Ἀχιλέως· ᾔτει δὲ γέρας
τῶν πολυμόχθων τινὰ Τρωιάδων. 95
ἀπ' ἐμᾶς οὖν ἀπ' ἐμᾶς τόδε παιδὸς
πέμψατε, δαίμονες, ἱκετεύω.

ΧΟ. Ἑκάβη, σπουδῇ πρός σ' ἐλιάσθην
τὰς δεσποσύνους σκηνὰς προλιποῦσ',
ἵν' ἐκληρώθην καὶ προσετάχθην 100
δούλη, πόλεως ἀπελαυνομένη
τῆς Ἰλιάδος, λόγχης αἰχμῇ
δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν,
οὐδὲν παθέων ἀποκουφίζουσ',
ἀλλ' ἀγγελίας βάρος ἀραμένη 105
μέγα σοί τε, γύναι, κῆρυξ ἀχέων.
ἐν γὰρ Ἀχαιῶν πλήρει ξυνόδῳ
λέγεται δόξαι σὴν παῖδ' Ἀχιλεῖ
σφάγιον θέσθαι· τύμβου δ' ἐπιβὰς
οἶσθ' ὅτε χρυσέοις ἐφάνη σὺν ὅπλοις, 110
τὰς ποντοπόρους δ' ἔσχε σχεδίας
λαίφη προτόνοις ἐπερειδομένας,
τάδε θωΰσσων·
ποῖ δή, Δαναοί, τὸν ἐμὸν τύμβον
στέλλεσθ' ἀγέραστον ἀφέντες; 115
πολλῆς δ' ἔριδος συνέπαισε κλύδων,
δόξα δ' ἐχώρει δίχ' ἀν' Ἑλλήνων
στρατὸν αἰχμητήν, τοῖς μὲν διδόναι
τύμβῳ σφάγιον, τοῖς δ' οὐχὶ δοκοῦν.

ἣν δὲ τὸ μὲν σὸν σπεύδων ἀγαθὸν 120
τῆς μαντιπόλου Βάκχης ἀνέχων
λέκτρ' Ἀγαμέμνων·
τὼ Θησείδα δ', ὄζω Ἀθηνῶν,
δισσῶν μύθων ῥήτορες ἦσαν·
γνώμῃ δὲ μιᾷ συνεχωρείτην, 125
τὸν Ἀχίλλειον τύμβον στεφανοῦν
αἵματι χλωρῷ, τὰ δὲ Κασάνδρας
λέκτρ' οὐκ ἐφάτην τῆς Ἀχιλείας
πρόσθεν θήσειν ποτὲ λόγχης.
σπουδαὶ δὲ λόγων κατατεινομένων 130
ἦσαν ἴσαι πως, πρὶν ὁ ποικιλόφρων
κόπις ἡδυλόγος δημοχαριστὴς
Λαερτιάδης πείθει στρατιὰν
μὴ τὸν ἄριστον Δαναῶν πάντων
δούλων σφαγίων εἵνεκ' ἀπωθεῖν, 135
μηδέ τιν' εἰπεῖν παρὰ Περσεφόνῃ
στάντα φθιμένων
ὡς ἀχάριστοι Δαναοὶ Δαναοῖς
τοῖς οἰχομένοις ὑπὲρ Ἑλλήνων
Τροίας πεδίων ἀπέβησαν. :40
ἥξει δ' Ὀδυσεὺς ὅσον οὐκ ἤδη,
πῶλον ἀφέλξων σῶν ἀπὸ μαστῶν
ἔκ τε γεραιᾶς χερὸς ὁρμήσων.
ἀλλ' ἴθι ναούς, ἴθι πρὸς βωμούς,
ἵζ' Ἀγαμέμνονος ἱκέτις γονάτων, 145
κήρυσσε θεοὺς τούς τ' οὐρανίδας
τούς θ' ὑπὸ γαῖαν.
ἢ γάρ σε λιταὶ διακωλύσουσ'
ὀρφανὸν εἶναι παιδὸς μελέας,
ἢ δεῖ σ' ἐπιδεῖν τύμβου προπετῆ 150
φοινισσομένην αἵματι παρθένου

ἐκ χρυσοφόρου
δειρῆς νασμῷ μελαναυγεῖ.
ΕΚ. οἲ 'γὼ μελέα, τί ποτ' ἀπύσω;
ποίαν ἀχώ, ποῖον ὀδυρμόν; 155
δειλαία δειλαίου γήρως,
δουλείας τᾶς οὐ τλατᾶς,
τᾶς οὐ φερτᾶς· ὤμοι μοι.
τίς ἀμύνει μοι; ποία γέννα,
ποία δὲ πόλις; 160
φροῦδος πρέσβυς, φροῦδοι παῖδες.
ποίαν ἢ ταύταν ἢ κείναν
στείχω; ποῖ δ' ἥσω; ποῦ τις θεῶν
ἢ δαίμων νῷν ἐπαρωγός;
ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι Τρῳάδες, ὦ 165
κάκ' ἐνεγκοῦσαι
πήματ', ἀπωλέσατ' ὠλέσατ'· οὐκέτι μοι βίος
ἀγαστὸς ἐν φάει.
ὦ τλάμων ἅγησαί μοι
πούς, ἅγησαι τᾷ γραίᾳ 170
πρὸς τάνδ' αὐλάν· ὦ τέκνον, ὦ παῖ
δυστανοτάτας ματέρος, ἔξελθ'
ἔξελθ' οἴκων· ἄιε ματέρος
αὐδάν, ὦ τέκνον, ὡς εἰδῇς
οἵαν οἵαν ἀίω φάμαν 175
περὶ σᾶς ψυχᾶς.
ΠΑΞ. ἰώ,
μᾶτερ μᾶτερ, τί βοᾷς; τί νέον
καρύξασ' οἴκων μ' ὥστ' ὄρνιν
θάμβει τῷδ' ἐξέπταξας;
ΕΚ. οἴμοι, τέκνον. 180
ΠΑΞ. τί με δυσφημεῖς; φροίμιά μοι κακά.
ΕΚ. αἰαῖ, σᾶς ψυχᾶς.

ΠΛΞ. ἐξαύδα, μὴ κρύψῃς δαρόν.
δειμαίνω δειμαίνω, μᾶτερ,
τί ποτ' ἀναστένεις. 185
ΕΚ. τέκνον τέκνον μελέας ματρός.
ΠΛΞ. τί τόδ' ἀγγέλλεις;
ΕΚ. σφάξαι σ' Ἀργείων κοινὰ
συντείνει πρὸς τύμβον γνώμα
Πηλείδᾳ γέννᾳ. 190
ΠΛΞ. οἴμοι, μᾶτερ, πῶς φθέγγει
ἀμέγαρτα κακῶν; μάνυσόν μοι
μάνυσον, μᾶτερ.
ΕΚ. αὐδῶ, παῖ, δυσφάμους φάμας·
ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι 195
ψήφῳ τᾶς σᾶς περί μοι ψυχᾶς.
ΠΛΞ. ὢ δεινὰ παθοῦσ', ὢ παντλάμων,
ὢ δυστάνου μᾶτερ βιοτᾶς,
οἵαν οἵαν αὖ σοι λώβαν
ἐχθίσταν ἀρρήταν τ' 200
ὦρσέν τις δαίμων;
οὐκέτι σοι παῖς ἅδ' οὐκέτι δὴ
γήρᾳ δειλαίῳ δειλαία
συνδουλεύσω.
σκύμνον γάρ μ' ὥστ' οὐριθρέπταν, 205
μόσχον δειλαία δειλαίαν
εἰσόψει χειρὸς ἀναρπαστὰν
σᾶς ἄπο λαιμότομόν τ' Ἀίδᾳ
γᾶς ὑποπεμπομέναν σκότον, ἔνθα νεκρῶν μέτα
τάλαινα κείσομαι. 210
καὶ σὲ μέν, μᾶτερ δύστανε,
κλαίω πανδύρτοις θρήνοις·
τὸν ἐμὸν δὲ βίον, λώβαν λύμαν τ',
οὐ μετακλαίομαι, ἀλλὰ θανεῖν μοι

ξυντυχία κρείσσων ἐκύρησεν. 215

ΧΟ. καὶ μὴν Ὀδυσσεὺς ἔρχεται σπουδῇ ποδός,
Ἑκάβη, νέον τι πρὸς σὲ σημανῶν ἔπος.

ΟΔ γύναι, δοκῶ μέν σ' εἰδέναι γνώμην στρατοῦ
ψῆφόν τε τὴν κρανθεῖσαν· ἀλλ' ὅμως φράσω.
ἔδοξ' Ἀχαιοῖς παῖδα σὴν Πολυξένην 220
σφάξαι πρὸς ὀρθὸν χῶμ' Ἀχιλλείου τάφου.
ἡμᾶς δὲ πομποὺς καὶ κομιστῆρας κόρης
τάσσουσιν εἶναι· θύματος δ' ἐπιστάτης
ἱερεύς τ' ἐπέσται τοῦδε παῖς Ἀχιλλέως.
οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; μήτ' ἀποσπασθῇς βίᾳ 225
μήτ' εἰς χερῶν ἅμιλλαν ἐξέλθῃς ἐμοί·
γίγνωσκε δ' ἀλκὴν καὶ παρουσίαν κακῶν
τῶν σῶν. σοφόν τοι κἀν κακοῖς ἃ δεῖ φρονεῖν.

ΕΚ. αἰαῖ· παρέστηχ' ὡς ἔοικ' ἀγὼν μέγας,
πλήρης στεναγμῶν οὐδὲ δακρύων κενός. 230
κἄγωγ' ἄρ' οὐκ ἔθνησκον οὗ μ' ἐχρῆν θανεῖν,
οὐδ' ὤλεσέν με Ζεύς, τρέφει δ', ὅπως ὁρῶ
κακῶν κάκ' ἄλλα μείζον' ἡ τάλαιν' ἐγώ.
εἰ δ' ἔστι τοῖς δούλοισι τοὺς ἐλευθέρους
μὴ λυπρὰ μηδὲ καρδίας δηκτήρια 235
ἐξιστορῆσαι, σοὶ μὲν εἰρῆσθαι τάδε,
ἡμᾶς δ' ἀκοῦσαι τοὺς ἐρωτῶντας χρεών.

ΟΔ. ἔξεστ', ἐρώτα· τοῦ χρόνου γὰρ οὐ φθονῶ.

ΕΚ. οἶσθ' ἡνίκ' ἦλθες Ἰλίου κατάσκοπος,
δυσχλαινίᾳ τ' ἄμορφος, ὀμμάτων τ' ἄπο 240
φόνου σταλαγμοὶ σὴν κατέσταζον γένυν;

ΟΔ. οἶδ'· οὐ γὰρ ἄκρας καρδίας ἔψαυσέ μου.

ΕΚ. ἔγνω δέ σ' Ἑλένη καὶ μόνῃ κατεῖπ' ἐμοί;

ΟΔ. μεμνήμεθ' ἐς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν.

ΕΚ. ἥψω δὲ γονάτων τῶν ἐμῶν ταπεινὸς ὤν; 245

ΟΔ. ὥστ' ἐνθανεῖν γε σοῖς πέπλοισι χεῖρ' ἐμήν.

ΕΚ. τί δῆτ' ἔλεξας δοῦλος ὢν ἐμὸς τότε;
ΟΔ. πολλῶν λόγων εὑρήμαθ', ὥστε μὴ θανεῖν.
ΕΚ. ἔσωσα δῆτά σ' ἐξέπεμψά τε χθονός;
ΟΔ. ὥστ' εἰσορᾶν γε φέγγος ἡλίου τόδε. 250
ΕΚ. οὔκουν κακύνει τοῖσδε τοῖς βουλεύμασιν,
ὃς ἐξ ἐμοῦ μὲν ἔπαθες οἷα φὴς παθεῖν,
δρᾷς δ' οὐδὲν ἡμᾶς εὖ, κακῶς δ' ὅσον δύνῃ;
ἀχάριστον ὑμῶν σπέρμ', ὅσοι δημηγόρους
ζηλοῦτε τιμάς· μηδὲ γιγνώσκοισθέ μοι, 255
οἳ τοὺς φίλους βλάπτοντες οὐ φροντίζετε,
ἢν τοῖσι πολλοῖς πρὸς χάριν λέγητέ τι.
ἀτὰρ τί δὴ σόφισμα τοῦθ' ἡγούμενοι
εἰς τήνδε παῖδα ψῆφον ὥρισαν φόνου;
πότερα τὸ χρῆν σφ' ἐπήγαγ' ἀνθρωποσφαγεῖν 260
πρὸς τύμβον, ἔνθα βουθυτεῖν μᾶλλον πρέπει;
ἢ τοὺς κτανόντας ἀνταποκτεῖναι θέλων
εἰς τήνδ' Ἀχιλλεὺς ἐνδίκως τείνει φόνον;
ἀλλ' οὐδὲν αὐτὸν ἥδε γ' εἴργασται κακόν.
Ἑλένην νιν αἰτεῖν χρῆν τάφῳ προσφάγματα· 265
κείνη γὰρ ὤλεσέν νιν εἰς Τροίαν τ' ἄγει.
εἰ δ' αἰχμαλώτων χρή τιν' ἔκκριτον θανεῖν
κάλλει θ' ὑπερφέρουσαν, οὐχ ἡμῶν τόδε·
ἡ Τυνδαρὶς γὰρ εἶδος ἐκπρεπεστάτη,
ἀδικοῦσά θ' ἡμῶν οὐδὲν ἧσσον ηὑρέθη. 270
τῷ μὲν δικαίῳ τόνδ' ἁμιλλῶμαι λόγον·
ἃ δ' ἀντιδοῦναι δεῖ σ' ἀπαιτούσης ἐμοῦ,
ἄκουσον. ἥψω τῆς ἐμῆς, ὡς φής, χερὸς
καὶ τῆσδε γραίας προσπίτνων παρηίδος·
ἀνθάπτομαί σου τῶνδε τῶν αὐτῶν ἐγὼ 275
χάριν τ' ἀπαιτῶ τὴν τόθ' ἱκετεύω τέ σε,
μή μου τὸ τέκνον ἐκ χερῶν ἀποσπάσῃς,
μηδὲ κτάνητε· τῶν τεθνηκότων ἅλις.

[ταύτῃ γέγηθα κἀπιλήθομαι κακῶν·]
ἥδ' ἀντὶ πολλῶν ἐστί μοι παραψυχή, 280
πόλις τιθήνη βάκτρον ἡγεμὼν ὁδοῦ.
οὐ τοὺς κρατοῦντας χρὴ κρατεῖν ἃ μὴ χρεών,
οὐδ' εὐτυχοῦντας εὖ δοκεῖν πράξειν ἀεί·
κἀγὼ γὰρ ἦ ποτ', ἀλλὰ νῦν οὐκ εἴμ' ἔτι,
τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἕν μ' ἀφείλετο. 285
ἀλλ' ὦ φίλον γένειον, αἰδέσθητί με,
οἴκτειρον· ἐλθὼν δ' εἰς Ἀχαϊκὸν στρατὸν
παρηγόρησον, ὡς ἀποκτείνειν φθόνος
γυναῖκας, ἃς τὸ πρῶτον οὐκ ἐκτείνατε
βωμῶν ἀποσπάσαντες, ἀλλ' ᾠκτείρατε. 290
νόμος δ' ἐν ὑμῖν τοῖς τ' ἐλευθέροις ἴσος
καὶ τοῖσι δούλοις αἵματος κεῖται πέρι.
τὸ δ' ἀξίωμα, κἂν κακῶς λέγῃ, τὸ σὸν
πείσει· λόγος γὰρ ἔκ τ' ἀδοξούντων ἰὼν
κἀκ τῶν δοκούντων αὑτὸς οὐ ταὐτὸν σθένει. 295
ΧΟ. οὐκ ἔστιν οὕτω στερρὸς ἀνθρώπου φύσις,
ἥτις γόων σῶν καὶ μακρῶν ὀδυρμάτων
κλύουσα θρήνους οὐκ ἂν ἐκβάλοι δάκρυ.
ΟΔ. Ἑκάβη, διδάσκου μηδὲ τῷ θυμουμένῳ
τὸν εὖ λέγοντα δυσμενῆ ποιοῦ φρενί. 300
ἐγὼ τὸ μὲν σὸν σῶμ' ὑφ' οὗπερ ηὐτύχουν
σῴζειν ἕτοιμός εἰμι κοὐκ ἄλλως λέγω·
ἃ δ' εἶπον εἰς ἅπαντας οὐκ ἀρνήσομαι,
Τροίας ἁλούσης ἀνδρὶ τῷ πρώτῳ στρατοῦ
σὴν παῖδα δοῦναι σφάγιον ἐξαιτουμένῳ. 305
ἐν τῷδε γὰρ κάμνουσιν αἱ πολλαὶ πόλεις,
ὅταν τις ἐσθλὸς καὶ πρόθυμος ὢν ἀνὴρ
μηδὲν φέρηται τῶν κακιόνων πλέον.
ἡμῖν δ' Ἀχιλλεὺς ἄξιος τιμῆς, γύναι,
θανὼν ὑπὲρ γῆς Ἑλλάδος κάλλιστ' ἀνήρ. 310

οὔκουν τόδ' αἰσχρόν, εἰ βλέποντι μὲν φίλῳ
χρώμεσθ', ἐπεὶ δ' ὄλωλε, μὴ χρώμεσθ' ἔτι;
εἶεν· τί δῆτ' ἐρεῖ τις, ἤν τις αὖ φανῇ
στρατοῦ τ' ἄθροισις πολεμίων τ' ἀγωνία;
πότερα μαχούμεθ' ἢ φιλοψυχήσομεν, 315
τὸν κατθανόνθ' ὁρῶντες οὐ τιμώμενον;
καὶ μὴν ἔμοιγε ζῶντι μέν, καθ' ἡμέραν
κεἰ σμίκρ' ἔχοιμι, πάντ' ἂν ἀρκούντως ἔχοι·
τύμβον δὲ βουλοίμην ἂν ἀξιούμενον
τὸν ἐμὸν ὁρᾶσθαι· διὰ μακροῦ γὰρ ἡ χάρις. 320
εἰ δ' οἰκτρὰ πάσχειν φῄς, τάδ' ἀντάκουέ μου·
εἰσὶν παρ' ἡμῖν οὐδὲν ἧσσον ἄθλιαι
γραῖαι γυναῖκες ἠδὲ πρεσβῦται σέθεν,
νύμφαι τ' ἀρίστων νυμφίων τητώμεναι,
ὧν ἥδε κεύθει σώματ' Ἰδαία κόνις. 325
τόλμα τάδ'· ἡμεῖς δ' εἰ κακῶς νομίζομεν
τιμᾶν τὸν ἐσθλόν, ἀμαθίαν ὀφλήσομεν·
οἱ βάρβαροι δὲ μήτε τοὺς φίλους φίλους
ἡγεῖσθε μήτε τοὺς καλῶς τεθνηκότας
θαυμάζεθ', ὡς ἂν ἡ μὲν Ἑλλὰς εὐτυχῇ, 330
ὑμεῖς δ' ἔχηθ' ὅμοια τοῖς βουλεύμασιν.

ΧΟ. *αἰαῖ· τὸ δοῦλον ὡς κακὸν πέφυκ' ἀεὶ*
τολμᾷ θ' ἃ μὴ χρή, τῇ βίᾳ νικώμενον.

ΕΚ. *ὦ θύγατερ, οὑμοὶ μὲν λόγοι πρὸς αἰθέρα*
φροῦδοι μάτην ῥιφέντες ἀμφὶ σοῦ φόνου· 335
σὺ δ' εἴ τι μείζω δύναμιν ἢ μήτηρ ἔχεις,
σπούδαζε πάσας ὥστ' ἀηδόνος στόμα
φθογγὰς ἱεῖσα, μὴ στερηθῆναι βίου.
πρόσπιπτε δ' οἰκτρῶς τοῦδ' Ὀδυσσέως γόνυ
καὶ πεῖθ'· ἔχεις δὲ πρόφασιν· ἔστι γὰρ τέκνα 340
καὶ τῷδε, τὴν σὴν ὥστ' ἐποικτεῖραι τύχην.

ΠΛΞ. *ὁρῶ σ', Ὀδυσσεῦ, δεξιὰν ὑφ' εἵματος*

κρύπτοντα χεῖρα καὶ πρόσωπον ἔμπαλιν
στρέφοντα, μή σου προσθίγω γενειάδος.
θάρσει· πέφευγας τὸν ἐμὸν ἱκέσιον Δία· 345
ὡς ἕψομαί γε τοῦ τ' ἀναγκαίου χάριν
θανεῖν τε χρῄζουσ'· εἰ δὲ μὴ βουλήσομαι,
κακὴ φανοῦμαι καὶ φιλόψυχος γυνή.
τί γάρ με δεῖ ζῆν; ᾗ πατὴρ μὲν ἦν ἄναξ
Φρυγῶν ἁπάντων· τοῦτό μοι πρῶτον βίου· 350
ἔπειτ' ἐθρέφθην ἐλπίδων καλῶν ὕπο
βασιλεῦσι νύμφη, ζῆλον οὐ σμικρὸν γάμων
ἔχουσ', ὅτου δῶμ' ἑστίαν τ' ἀφίξομαι·
δέσποινα δ' ἡ δύστηνος Ἰδαίαισιν ἦ
γυναιξὶ παρθένοις τ' ἀπόβλεπτος μέτα, 355
ἴση θεοῖσι πλὴν τὸ κατθανεῖν μόνον·
νῦν δ' εἰμὶ δούλη. πρῶτα μέν με τοὔνομα
θανεῖν ἐρᾶν τίθησιν οὐκ εἰωθὸς ὄν·
ἔπειτ' ἴσως ἂν δεσποτῶν ὠμῶν φρένας
τύχοιμ' ἄν, ὅστις ἀργύρου μ' ὠνήσεται 360
τὴν Ἕκτορός τε χἀτέρων πολλῶν κάσιν,
προσθεὶς δ' ἀνάγκην σιτοποιὸν ἐν δόμοις,
σαίρειν τε δῶμα κερκίσιν τ' ἐφεστάναι
λυπρὰν ἄγουσαν ἡμέραν μ' ἀναγκάσει·
λέχη δὲ τἀμὰ δοῦλος ὠνητός ποθεν 365
χρανεῖ, τυράννων πρόσθεν ἠξιωμένα.
οὐ δῆτ'· ἀφίημ' ὀμμάτων ἐλεύθερον
φέγγος τόδ', Ἅιδῃ προστιθεῖσ' ἐμὸν δέμας.
ἄγ' οὖν μ' Ὀδυσσεῦ καὶ διέργασαί μ' ἄγων·
οὔτ' ἐλπίδος γὰρ οὔτε του δόξης ὁρῶ 370
θάρσος παρ' ἡμῖν ὥς ποτ' εὖ πρᾶξαί με χρή.
μῆτερ, σὺ δ' ἡμῖν μηδὲν ἐμποδὼν γένῃ
λέγουσα μηδὲ δρῶσα· συμβούλου δέ μοι
θανεῖν πρὶν αἰσχρῶν μὴ κατ' ἀξίαν τυχεῖν.

ὅστις γὰρ οὐκ εἴωθε γεύεσθαι κακῶν, 375
φέρει μέν, ἀλγεῖ δ' αὐχέν' ἐντιθεὶς ζυγῷ·
θανὼν δ' ἂν εἴη μᾶλλον εὐτυχέστερος
[ἢ ζῶν· τὸ γὰρ ζῆν μὴ καλῶς μέγας πόνος].

ΧΟ. δεινὸς χαρακτὴρ κἀπίσημος ἐν βροτοῖς
ἐσθλῶν γενέσθαι, κἀπὶ μεῖζον ἔρχεται 380
τῆς εὐγενείας ὄνομα τοῖσιν ἀξίοις.

ΕΚ. καλῶς μὲν εἶπας, θύγατερ· ἀλλὰ τῷ καλῷ
λύπη πρόσεστιν. εἰ δὲ δεῖ τῷ Πηλέως
χάριν γενέσθαι παιδὶ καὶ ψόγον φυγεῖν
ὑμᾶς, Ὀδυσσεῦ, τήνδε μὲν μὴ κτείνετε, 385
ἡμᾶς δ' ἄγοντες πρὸς πυρὰν Ἀχιλλέως
κεντεῖτε, μὴ φείδεσθ'· ἐγὼ ἔτεκον Πάριν,
ὃς παῖδα Θέτιδος ὤλεσεν τόξοις βαλών.

ΟΔ. οὐ σ', ὦ γεραιά, κατθανεῖν Ἀχιλλέως
φάντασμ' Ἀχαιούς, ἀλλὰ τήνδ' ᾐτήσατο. 390

ΕΚ. ὑμεῖς δέ μ' ἀλλὰ θυγατρὶ συμφονεύσατε,
καὶ δὶς τόσον πῶμ' αἵματος γενήσεται
γαίᾳ νεκρῷ τε τῷ τάδ' ἐξαιτουμένῳ.

ΟΔ. ἅλις κόρης εἷς θάνατος, οὐ προσοιστέος
ἄλλος πρὸς ἄλλῳ· μηδὲ τόνδ' ὠφείλομεν. 395

ΕΚ. πολλή γ' ἀνάγκη θυγατρὶ συνθανεῖν ἐμέ.

ΟΔ. πῶς; οὐ γὰρ οἶδα δεσπότας κεκτημένος.

ΕΚ. ὁποῖα κισσὸς δρυὸς ὅπως τῆσδ' ἕξομαι.

ΟΔ. οὔκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις.

ΕΚ. ὡς τῆσδ' ἑκοῦσα παιδὸς οὐ μεθήσομαι. 400

ΟΔ. ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μὴν τήνδ' ἄπειμ' αὐτοῦ λιπών.

ΠΛΞ. μῆτερ, πιθοῦ μοι· καὶ σὺ παῖ Λαερτίου,
χάλα τοκεῦσιν εἰκότως θυμουμένοις,
σύ τ' ὦ τάλαινα τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου.
βούλει πεσεῖν πρὸς οὖδας ἑλκῶσαί τε σὸν 405
γέροντα χρῶτα πρὸς βίαν ὠθουμένη,

ἀσχημονῆσαί τ' ἐκ νέου βραχίονος
σπασθεῖσ', ἃ πείσει; μὴ σύ γ'· οὐ γὰρ ἄξιον.
ἀλλ' ὦ φίλη μοι μῆτερ, ἡδίστην χέρα
δὸς καὶ παρειὰν προσβαλεῖν παρηίδι· 410
ὡς οὔποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον
ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίου προσόψομαι.
τέλος δέχει δὴ τῶν ἐμῶν προσφθεγμάτων,
ὦ μῆτερ, ὦ τεκοῦσ'· ἄπειμι δὴ κάτω.
ΕΚ. ὦ θύγατερ, ἡμεῖς δ' ἐν φάει δουλεύσομεν. 415
ΠΛΞ. ἄνυμφος ἀνυμέναιος ὧν μ' ἐχρῆν τυχεῖν.
ΕΚ. οἰκτρὰ σὺ τέκνον, ἀθλία δ' ἐγὼ γυνή.
ΠΛΞ. ἐκεῖ δ' ἐν Ἅιδου κείσομαι χωρὶς σέθεν.
ΕΚ. οἴμοι· τί δράσω; ποῖ τελευτήσω βίον;
ΠΛΞ. δούλη θανοῦμαι, πατρὸς οὖσ' ἐλευθέρου. 420
ΕΚ. ἡμεῖς δὲ πεντήκοντά γ' ἄμμοροι τέκνων.
ΠΛΞ. τί σοι πρὸς Ἕκτορ' ἢ γέροντ' εἴπω πόσιν;
ΕΚ. ἄγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ.
ΠΛΞ. ὦ στέρνα μαστοί θ', οἵ μ' ἐθρέψαθ' ἡδέως.
ΕΚ. ὦ τῆς ἀώρου θύγατερ ἀθλίας τύχης. 425
ΠΛΞ. χαῖρ', ὦ τεκοῦσα, χαῖρε Κασάνδρα τ' ἐμοί,
ΕΚ. χαίρουσιν ἄλλοι, μητρὶ δ' οὐκ ἔστιν τόδε.
ΠΛΞ. ὅ τ' ἐν φιλίπποις Θρῃξὶ Πολύδωρος κάσις.
ΕΚ. εἰ ζῇ γ'· ἀπιστῶ δ'· ὧδε πάντα δυστυχῶ.
ΠΛΞ. ζῇ καὶ θανούσης ὄμμα συγκλῄσει τὸ σόν. 430
ΕΚ. τέθνηκ' ἔγωγε πρὶν θανεῖν κακῶν ὕπο.
ΠΛΞ. κόμιζ' Ὀδυσσεῦ μ' ἀμφιθεὶς κάρᾳ πέπλους·
ὡς πρὶν σφαγῆναί γ' ἐκτέτηκα καρδίαν
θρήνοισι μητρὸς τήνδε τ' ἐκτήκω γόοις.
ὦ φῶς· προσειπεῖν γὰρ σὸν ὄνομ' ἔξεστί μοι, 435
μέτεστι δ' οὐδὲν πλὴν ὅσον χρόνον ξίφους
βαίνω μεταξὺ καὶ πυρᾶς Ἀχιλλέως.
ΕΚ. οἳ 'γώ, προλείπω· λύεται δέ μου μέλη.

ὦ θύγατερ, ἅψαι μητρός, ἔκτεινον χέρα,
δός· μὴ λίπῃς μ' ἄπαιδ'. ἀπωλόμην, φίλαι. 440
[ὧς τὴν Λάκαιναν σύγγονον Διοσκόροιν
Ἑλένην ἴδοιμι· διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων
αἴσχιστα Τροίαν εἷλε τὴν εὐδαίμονα.]

ΧΟ. αὔρα, ποντιὰς αὔρα, στρ.
ἅτε ποντοπόρους κομίζεις 445
θοὰς ἀκάτους ἐπ' οἶδμα λίμνας,
ποῖ με τὰν μελέαν πορεύσεις;
τῷ δουλόσυνος πρὸς οἶκον
κτηθεῖσ' ἀφίξομαι;
ἢ Δωρίδος ὅρμον αἴας 450
ἢ Φθιάδος, ἔνθα καλλί-
στων ὑδάτων πατέρα
φασὶν Ἀπιδανὸν πεδία λιπαίνειν;
ἢ νάσων, ἁλιήρει ἀντ. 455
κώπᾳ πεμπομέναν τάλαιναν,
οἰκτρὰν βιοτὰν ἔχουσαν οἴκοις,
ἔνθα πρωτόγονός τε φοῖνιξ
δάφνα θ' ἱεροὺς ἀνέσχε
πτόρθους Λατοῖ φίλᾳ 460
ὠδῖνος ἄγαλμα Δίας;
σὺν Δηλιάσιν τε κούραις
Ἀρτέμιδός τε θεᾶς
χρυσέαν ἄμπυκα τόξα τ' εὐλογήσω; 465
ἢ Παλλάδος ἐν πόλει στρ.
τᾶς καλλιδίφρου θεᾶς
ναίουσ', ἐν κροκέῳ πέπλῳ
ζεύξομαι ἄρα πώλους ἐν
δαιδαλέαισι ποικίλλουσ' 470

444—454=455—465
466—474=475—483

ἀνθοκρόκοισι πήναις,
ἢ Τιτάνων γενεὰν
τὰν Ζεὺς ἀμφιπύρῳ
κοιμίζει φλογμῷ Κρονίδας;
ὤμοι τεκέων ἐμῶν, ἀντ. 475
ὤμοι πατέρων χθονός θ',
ἃ καπνῷ κατερείπεται
τυφομένα δορίκτητος
Ἀργείων· ἐγὼ δ' ἐν ξεί-
νᾳ χθονὶ δὴ κέκλημαι 480
δούλα, λιποῦσ' Ἀσίαν
Εὐρώπας θεράπναν,
ἀλλάξασ' Ἅιδα θαλάμους.

ΤΑ. ποῦ τὴν ἄνασσαν δή ποτ' οὖσαν Ἰλίου
Ἑκάβην ἂν ἐξεύροιμι, Τρῳάδες κόραι; 485

ΧΟ. αὕτη πέλας σου νῶτ' ἔχουσ' ἐπὶ χθονί,
Ταλθύβιε, κεῖται ξυγκεκλῃμένη πέπλοις.

ΤΑ. ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερά σ' ἀνθρώπους ὁρᾶν;
ἢ δόξαν ἄλλως τήνδε κεκτῆσθαι μάτην
[ψευδῆ, δοκοῦντας δαιμόνων εἶναι γένος], 490
τύχην δὲ πάντα τἀν βροτοῖς ἐπισκοπεῖν;
οὐχ ἥδ' ἄνασσα τῶν πολυχρύσων Φρυγῶν,
οὐχ ἥδε Πριάμου τοῦ μέγ' ὀλβίου δάμαρ;
καὶ νῦν πόλις μὲν πᾶσ' ἀνέστηκεν δορί,
αὕτη δὲ δούλη γραῦς ἄπαις ἐπὶ χθονὶ 495
κεῖται κόνει φύρουσα δύστηνον κάρα.
φεῦ φεῦ· γέρων μέν εἰμ', ὅμως δέ μοι θανεῖν
εἴη πρὶν αἰσχρᾷ περιπεσεῖν τύχῃ τινί.
ἀνίστασ', ὦ δύστηνε, καὶ μετάρσιον
πλευρὰν ἔπαιρε καὶ τὸ πάλλευκον κάρα. 500

ΕΚ. ἔα· τίς οὗτος σῶμα τοὐμὸν οὐκ ἐᾷς
κεῖσθαι; τί κινεῖς μ' ὅστις εἶ λυπουμένην;

ΤΑ. Ταλθύβιος ἥκω Δαναϊδῶν ὑπηρέτης,
Ἀγαμέμνονος πέμψαντος, ὦ γύναι, μέτα.
ΕΚ. ὦ φίλτατ', ἆρα κἄμ' ἐπισφάξαι τάφῳ 505
δοκοῦν Ἀχαιοῖς ἦλθες; ὡς φίλ' ἂν λέγοις.
σπεύδωμεν ἐγκονῶμεν· ἡγοῦ μοι, γέρον.
ΤΑ. σὴν παῖδα κατθανοῦσαν ὡς θάψῃς, γύναι,
ἥκω μεταστείχων σε· πέμπουσιν δέ με
δισσοί τ' Ἀτρεῖδαι καὶ λεὼς Ἀχαϊκός. 510
ΕΚ. οἴμοι, τί λέξεις; οὐκ ἄρ' ὡς θανουμένους
μετῆλθες ἡμᾶς, ἀλλὰ σημανῶν κακά;
ὄλωλας, ὦ παῖ, μητρὸς ἁρπασθεῖσ' ἄπο·
ἡμεῖς δ' ἄτεκνοι τοὐπὶ σ'· ὦ τάλαιν' ἐγώ.
πῶς καί νιν ἐξεπράξατ'; ἆρ' αἰδούμενοι; 515
ἦ πρὸς τὸ δεινὸν ἤλθεθ' ὡς ἐχθράν, γέρον,
κτείνοντες; εἰπὲ καίπερ οὐ λέξων φίλα.
ΤΑ. διπλᾶ με χρῄζεις δάκρυα κερδᾶναι, γύναι,
σῆς παιδὸς οἴκτῳ· νῦν τε γὰρ λέγων κακὰ
τέγξω τόδ' ὄμμα, πρὸς τάφῳ θ' ὅτ' ὤλλυτο. 520
παρῆν μὲν ὄχλος πᾶς Ἀχαϊκοῦ στρατοῦ
πλήρης πρὸ τύμβου σῆς κόρης ἐπὶ σφαγάς·
λαβὼν δ' Ἀχιλλέως παῖς Πολυξένην χερὸς
ἔστησ' ἐπ' ἄκρου χώματος, πέλας δ' ἐγώ·
λεκτοί τ' Ἀχαιῶν ἔκκριτοι νεανίαι, 525
σκίρτημα μόσχου σῆς καθέξοντες χεροῖν,
ἕσποντο. πλῆρες δ' ἐν χεροῖν λαβὼν δέπας
πάγχρυσον αἴρει χειρὶ παῖς Ἀχιλλέως
χοας θανόντι πατρί· σημαίνει δέ μοι
σιγην Ἀχαιῶν παντὶ κηρῦξαι στρατῷ. 530
κἀγὼ καταστὰς εἶπον ἐν μέσοις τάδε·
σιγᾶτ', Ἀχαιοί, σῖγα πᾶς ἔστω λεώς,
σίγα σιώπα· νήνεμον δ' ἔστησ' ὄχλον.
ὃ δ' εἶπεν· ὦ παῖ Πηλέως, πατὴρ δ' ἐμός,

δέξαι χοάς μου τάσδε κηλητηρίους 535
νεκρῶν ἀγωγούς· ἐλθὲ δ' ὡς πίῃς μέλαν
κόρης ἀκραιφνὲς αἷμ', ὅ σοι δωρούμεθα
στρατός τε κἀγώ· πρευμενὴς δ' ἡμῖν γενοῦ
λῦσαί τε πρύμνας καὶ χαλινωτήρια
νεῶν δὸς ἡμῖν πρευμενοῦς τ' ἀπ' Ἰλίου 540
νόστου τυχόντας πάντας εἰς πάτραν μολεῖν.
τοσαῦτ' ἔλεξε, πᾶς δ' ἐπηύξατο στρατός.
εἶτ' ἀμφίχρυσον φάσγανον κώπης λαβὼν
ἐξεῖλκε κολεοῦ, λογάσι δ' Ἀργείων στρατοῦ
νεανίαις ἔνευσε παρθένον λαβεῖν. 545
ἡ δ' ὡς ἐφράσθη, τόνδ' ἐσήμηνεν λόγον·
ὦ τὴν ἐμὴν πέρσαντες Ἀργεῖοι πόλιν,
ἑκοῦσα θνήσκω· μή τις ἅψηται χροὸς
τοὐμοῦ· παρέξω γὰρ δέρην εὐκαρδίως.
ἐλευθέραν δέ μ', ὡς ἐλευθέρα θάνω, 550
πρὸς θεῶν μεθέντες κτείνατ'· ἐν νεκροῖσι γὰρ
δούλη κεκλῆσθαι βασιλὶς οὖσ' αἰσχύνομαι.
λαοὶ δ' ἐπερρόθησαν, Ἀγαμέμνων τ' ἄναξ
εἶπεν μεθεῖναι παρθένον νεανίαις. 554
κἀπεὶ τόδ' εἰσήκουσε δεσποτῶν ἔπος,
λαβοῦσα πέπλους ἐξ ἄκρας ἐπωμίδος
ἔρρηξε λαγόνος εἰς μέσον παρ' ὀμφαλόν,
μαστούς τ' ἔδειξε στέρνα θ' ὡς ἀγάλματος 560
κάλλιστα, καὶ καθεῖσα πρὸς γαῖαν γόνυ
ἔλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον·
ἰδού, τόδ' εἰ μὲν στέρνον, ὦ νεανία,
παίειν προθυμεῖ, παῖσον, εἰ δ' ὑπ' αὐχένα
χρῄζεις, πάρεστι λαιμὸς εὐτρεπὴς ὅδε. 565

οἳ δ' ὡς τάχιστ' ἤκουσαν ὑστάτην ὄπα, 555
μεθῆκαν, οὗπερ καὶ μέγιστον ἦν κράτος.

ὃ δ' οὐ θέλων τε καὶ θέλων οἴκτῳ κόρης,
τέμνει σιδήρῳ πνεύματος διαρροάς·
κρουνοὶ δ' ἐχώρουν. ἣ δὲ καὶ θνήσκουσ' ὅμως
πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχήμως πεσεῖν,
κρύπτουσ' ἃ κρύπτειν ὄμματ' ἀρσένων χρεών.
ἐπεὶ δ' ἀφῆκε πνεῦμα θανασίμῳ σφαγῇ, 571
οὐδεὶς τὸν αὐτὸν εἶχεν Ἀργείων πόνον·
ἀλλ' οἳ μὲν αὐτῶν τὴν θανοῦσαν ἐκ χερῶν
φύλλοις ἔβαλλον, οἳ δὲ πληροῦσιν πυρὰν
κορμοὺς φέροντες πευκίνους, ὁ δ' οὐ φέρων 575
πρὸς τοῦ φέροντος τοιάδ' ἤκουεν κακά·
ἕστηκας, ὦ κάκιστε, τῇ νεάνιδι
[οὐ πέπλον οὐδὲ κόσμον ἐν χεροῖν ἔχων;]
οὐκ εἶ τι δώσων τῇ περίσσ' εὐκαρδίῳ
ψυχήν τ' ἀρίστῃ; τοιάδ' ἀμφὶ σῆς λέγων 580
παιδὸς θανούσης, εὐτεκνωτάτην δὲ σὲ
πασῶν γυναικῶν δυστυχεστάτην [θ'] ὁρῶ.

ΧΟ. δεινόν τι πῆμα Πριαμίδαις ἐπέζεσε
πόλει τε τἠμῇ θεῶν ἀναγκαῖον τόδε.

ΕΚ. ὦ θύγατερ, οὐκ οἶδ' εἰς ὅ τι βλέψω κακῶν 585
πολλῶν παρόντων· ἢν γὰρ ἅψωμαί τινος,
τόδ' οὐκ ἐᾷ με, παρακαλεῖ δ' ἐκεῖθεν αὖ
λύπη τις ἄλλη διάδοχος κακῶν κακοῖς.
καὶ νῦν τὸ μὲν σὸν ὥστε μὴ στένειν πάθος
οὐκ ἂν δυναίμην ἐξαλείψασθαι φρενός· 590
τὸ δ' αὖ λίαν παρεῖλες ἀγγελθεῖσά μοι
γενναῖος. οὔκουν δεινόν, εἰ γῆ μὲν κακὴ
τυχοῦσα καιροῦ θεόθεν εὖ στάχυν φέρει,
χρηστὴ δ' ἁμαρτοῦσ' ὧν χρεὼν αὐτὴν τυχεῖν
κακὸν δίδωσι καρπόν; ἄνθρωποι δ' ἀεὶ 595
ὁ μὲν πονηρὸς οὐδὲν ἄλλο πλὴν κακός,
ὁ δ' ἐσθλὸς ἐσθλὸς οὐδὲ συμφορᾶς ὕπο

φύσιν διέφθειρ', ἀλλὰ χρηστός ἐστ' ἀεί;
ἆρ' οἱ τεκόντες διαφέρουσιν ἢ τροφαί;
ἔχει γε μέντοι καὶ τὸ θρεφθῆναι καλῶς 600
δίδαξιν ἐσθλοῦ· τοῦτο δ' ἤν τις εὖ μάθῃ,
οἶδεν τό γ' αἰσχρόν, κανόνι τοῦ καλοῦ μαθών.
καὶ ταῦτα μὲν δὴ νοῦς ἐτόξευσεν μάτην·
σὺ δ' ἐλθὲ καὶ σήμηνον Ἀργείοις τάδε,
μὴ θιγγάνειν μοι μηδέν', ἀλλ' εἴργειν ὄχλον 605
τῆς παιδός. ἔν τοι μυρίῳ στρατεύματι
ἀκόλαστος ὄχλος ναυτική τ' ἀναρχία
κρείσσων πυρός, κακὸς δ' ὁ μή τι δρῶν κακόν.
σὺ δ' αὖ λαβοῦσα τεῦχος, ἀρχαία λάτρι,
βάψασ' ἔνεγκε δεῦρο ποντίας ἁλός, 610
ὡς παῖδα λουτροῖς τοῖς πανυστάτοις ἐμὴν
νύμφην τ' ἄνυμφον παρθένον τ' ἀπάρθενον
λούσω προθῶμαί θ'· ὡς μὲν ἀξία, πόθεν;
οὐκ ἂν δυναίμην· ὡς δ' ἔχω· τί γὰρ πάθω;
κόσμον τ' ἀγείρασ' αἰχμαλωτίδων πάρα, 615
αἵ μοι πάρεδροι τῶνδ' ἔσω σκηνωμάτων
ναίουσιν, εἴ τις τοὺς νεωστὶ δεσπότας
λαθοῦσ' ἔχει τι κλέμμα τῶν αὑτῆς δόμων.
ὦ σχήματ' οἴκων, ὦ ποτ' εὐτυχεῖς δόμοι,
ὦ πλεῖστ' ἔχων κάλλιστά τ' εὐτεκνώτατε 620
Πρίαμε, γεραιά θ' ἥδ' ἐγὼ μήτηρ τέκνων,
ὡς εἰς τὸ μηδὲν ἥκομεν, φρονήματος
τοῦ πρὶν στερέντες. εἶτα δῆτ' ὀγκούμεθα
ὁ μέν τις ἡμῶν πλουσίοις ἐν δώμασιν,
ὁ δ' ἐν πολίταις τίμιος κεκλημένος. 625
τὰ δ' οὐδέν· ἄλλως φροντίδων βουλεύματα
γλώσσης τε κόμποι. κεῖνος ὀλβιώτατος,
ὅτῳ κατ' ἦμαρ τυγχάνει μηδὲν κακόν.

ΧΟ. ἐμοὶ χρῆν συμφοράν, στρ.
ἐμοὶ χρῆν πημονὰν γενέσθαι, 630
Ἰδαίαν ὅτε πρῶτον ὕλαν
Ἀλέξανδρος εἰλατίναν
ἐτάμεθ', ἅλιον ἐπ' οἶδμα ναυστολήσων
Ἑλένας ἐπὶ λέκτρα, τὰν 635
καλλίσταν ὁ χρυσοφαὴς
Ἅλιος αὐγάζει.
πόνοι γὰρ καὶ πόνων ἀντ.
ἀνάγκαι κρείσσονες κυκλοῦνται.
κοινὸν δ' ἐξ ἰδίας ἀνοίας 640
κακὸν τᾷ Σιμουντίδι γᾷ
ὀλέθριον ἔμολε συμφορά τ' ἀπ' ἄλλων.
ἐκρίθη δ' ἔρις, ἃν ἐν Ἴ-
δᾳ κρίνει τρισσὰς μακάρων 645
παῖδας ἀνὴρ βούτας,
ἐπὶ δορὶ καὶ φόνῳ καὶ ἐμῶν μελάθρων λώβᾳ·
στένει δὲ καί τις ἀμφὶ τὸν εὔροον Εὐρώταν 650
Λάκαινα πολυδάκρυτος ἐν δόμοις κόρα,
πολιόν τ' ἐπὶ κρᾶτα μάτηρ
τέκνων θανόντων
τίθεται χέρα δρύπτεταί τε παρειάν, 655
δίαιμον ὄνυχα τιθεμένα σπαραγμοῖς.

ΘΕ. γυναῖκες, Ἑκάβη ποῦ ποθ' ἡ παναθλία,
ἡ πάντα νικῶσ' ἄνδρα καὶ θῆλυν σπορὰν
κακοῖσιν; οὐδεὶς στέφανον ἀνθαιρήσεται. 660

ΧΟ. τί δ', ὦ τάλαινα σῆς κακογλώσσου βοῆς;
ὡς οὔποθ' εὕδει λυπρά σου κηρύγματα.

ΘΕ. Ἑκάβῃ φέρω τόδ' ἄλγος· ἐν κακοῖσι δὲ
οὐ ῥᾴδιον βροτοῖσιν εὐφημεῖν στόμα.

ΧΟ. καὶ μὴν περῶσα τυγχάνει δόμων ἄπο 665

629 — 637 = 638 — 646

ἦδ᾽, εἰς δὲ καιρὸν σοῖσι φαίνεται λόγοις.
ΘΕ. ὦ παντάλαινα κἄτι μᾶλλον ἢ λέγω,
δέσποιν᾽, ὄλωλας, οὐκέτ᾽ εἶ βλέπουσα φῶς,
ἄπαις ἄνανδρος ἄπολις, ἐξεφθαρμένη.
ΕΚ. οὐ καινὸν εἶπας, εἰδόσιν δ᾽ ὠνείδισας. 670
ἀτὰρ τί νεκρὸν τόνδε μοι Πολυξένης
ἥκεις κομίζουσ᾽, ἧς ἀπηγγέλθη τάφος
πάντων Ἀχαιῶν διὰ χερὸς σπουδὴν ἔχειν;
ΘΕ. ἥδ᾽ οὐδὲν οἶδεν, ἀλλά μοι Πολυξένην
θρηνεῖ, νέων δὲ πημάτων οὐχ ἅπτεται. 675
ΕΚ. οἲ 'γὼ τάλαινα· μῶν τὸ βακχεῖον κάρα
τῆς θεσπιῳδοῦ δεῦρο Κασάνδρας φέρεις;
ΘΕ. ζῶσαν λέλακας, τὸν θανόντα δ᾽ οὐ στένεις
τόνδ᾽· ἀλλ᾽ ἄθρησον σῶμα γυμνωθὲν νεκροῦ,
εἴ σοι φανεῖται θαῦμα καὶ παρ᾽ ἐλπίδας. 680
ΕΚ. οἴμοι, βλέπω δὴ παῖδ᾽ ἐμὸν τεθνηκότα,
Πολύδωρον ὅν μοι Θρὴξ ἔσωζ᾽ οἴκοις ἀνήρ.
ἀπωλόμην δύστηνος, οὐκέτ᾽ εἰμὶ δή.
ὦ τέκνον τέκνον,
αἰαῖ, κατάρχομαι νόμον 685
βακχεῖον, ἐξ ἀλάστορος
ἀρτιμαθὴς κακῶν.
ΘΕ. ἔγνως γὰρ ἄτην παιδός, ὦ δύστηνε σύ;
ΕΚ. ἄπιστ᾽ ἄπιστα, καινὰ καινὰ δέρκομαι.
ἕτερα δ᾽ ἀφ᾽ ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ· 690
οὐδέποτ᾽ ἀστένακτος ἀδάκρυτος ἁ-
μέρα ἐπισχήσει.
ΧΟ. δείν᾽, ὦ τάλαινα, δεινὰ πάσχομεν κακά.
ΕΚ. ὦ τέκνον τέκνον ταλαίνας ματρός,
τίνι μόρῳ θνήσκεις, 695
τίνι πότμῳ κεῖσαι;
πρὸς τίνος ἀνθρώπων;

ΘΕ. οὐκ οἶδ'· ἐπ' ἀκταῖς νιν κυρῶ θαλασσίαις.
ΕΚ. ἔκβλητον, ἢ πέσημα φονίου δορός,
ἐν ψαμάθῳ λευρᾷ; 700
ΘΕ. πόντου νιν ἐξήνεγκε πελάγιος κλύδων.
ΕΚ. ὤμοι, αἰαῖ, ἔμαθον ἐνύπνιον ὀμμάτων
ἐμῶν ὄψιν, οὔ με παρέβα φά-
σμα μελανόπτερον, 705
ἂν ἐσεῖδον ἀμφὶ σ',
ὦ τέκνον, οὐκέτ' ὄντα Διὸς ἐν φάει.
ΧΟ. τίς γάρ νιν ἔκτειν'; οἶσθ' ὀνειρόφρων φράσαι;
ΕΚ. ἐμὸς ἐμὸς ξένος, Θρῄκιος ἱππότας, 710
ἵν' ὁ γέρων πατὴρ ἔθετό νιν κρύψας.
ΧΟ. οἴμοι, τί λέξεις; χρυσὸν ὡς ἔχοι κτανών;
ΕΚ. ἄρρητ' ἀνωνόμαστα, θαυμάτων πέρα,
οὐχ ὅσι' οὐδ' ἀνεκτά. ποῦ δίκα ξένων; 715
ὦ κατάρατ' ἀνδρῶν, ὡς διεμοιράσω
χρόα, σιδαρέῳ τεμὼν φασγάνῳ
μέλεα τοῦδε παιδὸς οὐδ' ᾤκτίσω. 720
ΧΟ. ὦ τλῆμον, ὥς σε πολυπονωτάτην βροτῶν
δαίμων ἔθηκεν ὅστις ἐστί σοι βαρύς.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τοῦδε δεσπότου δέμας
Ἀγαμέμνονος, τοὐνθένδε σιγῶμεν, φίλαι. 725
ΑΓ. Ἑκάβη, τί μέλλεις παῖδα σὴν κρύπτειν τάφῳ
ἐλθοῦσ', ἐφ' οἷσπερ Ταλθύβιος ἤγγειλέ μοι
μὴ θιγγάνειν σῆς μηδέν' Ἀργείων κόρης;
ἡμεῖς μὲν οὖν ἐῶμεν οὐδὲ ψαύομεν·
σὺ δὲ σχολάζεις, ὥστε θαυμάζειν ἐμέ. 730
ἥκω δ' ἀποστελῶν σε· τἀκεῖθεν γὰρ εὖ
πεπραγμέν' ἐστίν, εἴ τι τῶνδ' ἐστὶν καλῶς.
ἔα· τίν' ἄνδρα τόνδ' ἐπὶ σκηναῖς ὁρῶ
θανόντα Τρώων; οὐ γὰρ Ἀργεῖον πέπλοι
[illegible] ...οιπτύσσοντες ἀγγέλλουσί μοι. 735

ΕΚ. δύστην', ἐμαυτὴν γὰρ λέγω λέγουσα σέ,
Ἑκάβη, τί δράσω; πότερα προσπέσω γόνυ
Ἀγαμέμνονος τοῦδ' ἢ φέρω σιγῇ κακά;
ΑΓ. τί μοι προσώπῳ νῶτον ἐγκλίνασα σὸν
δύρει, τὸ πραχθὲν δ' οὐ λέγεις; τίς ἔσθ' ὅδε;
ΕΚ. ἀλλ' εἴ με δούλην πολεμίαν θ' ἡγούμενος 741
γονάτων ἀπώσαιτ', ἄλγος ἂν προσθείμεθ' ἄν.
ΑΓ. οὔτοι πέφυκα μάντις, ὥστε μὴ κλύων
ἐξιστορῆσαι σῶν ὁδὸν βουλευμάτων.
ΕΚ. ἆρ' ἐκλογίζομαί γε πρὸς τὸ δυσμενὲς 745
μᾶλλον φρένας τοῦδ', ὄντος οὐχὶ δυσμενοῦς;
ΑΓ. εἴ τοί με βούλει τῶνδε μηδὲν εἰδέναι,
εἰς ταὐτὸν ἥκεις· καὶ γὰρ οὐδ' ἐγὼ κλύειν.
ΕΚ. οὐκ ἂν δυναίμην τοῦδε τιμωρεῖν ἄτερ
τέκνοισι τοῖς ἐμοῖσι. ποῖ στρέφω τάδε; 750
τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω κἂν μὴ τύχω.
Ἀγάμεμνον, ἱκετεύω σε τῶνδε γουνάτων
καὶ σοῦ γενείου δεξιᾶς τ' εὐδαίμονος.
ΑΓ. τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλεύθερον
αἰῶνα θέσθαι; ῥᾴδιον γάρ ἐστί σοι. 755
ΕΚ. οὐ δῆτα· τοὺς κακοὺς δὲ τιμωρουμένη
αἰῶνα τὸν ξύμπαντα δουλεύειν θέλω.
ΑΓ. καὶ δὴ τίν' ἡμᾶς εἰς ἐπάρκεσιν καλεῖς;
ΕΚ. οὐδέν τι τούτων ὧν σὺ δοξάζεις, ἄναξ.
ὁρᾷς νεκρὸν τόνδ', οὗ καταστάζω δάκρυ; 760
ΑΓ. ὁρῶ· τὸ μέντοι μέλλον οὐκ ἔχω μαθεῖν.
ΕΚ. τοῦτόν ποτ' ἔτεκον κἄφερον ζώνης ὕπο.
ΑΓ. ἔστιν δὲ τίς σῶν οὗτος, ὦ τλῆμον, τέκνων;
ΕΚ. οὐ τῶν θανόντων Πριαμιδῶν ὑπ' Ἰλίῳ.
ΑΓ. ἦ γάρ τιν' ἄλλον ἔτεκες ἢ κείνους, γύναι; 765
ΕΚ. ἀνόνητά γ', ὡς ἔοικε, τόνδ' ὃν εἰσορᾷς.
ΑΓ. ποῦ δ' ὢν ἐτύγχαν', ἡνίκ' ὤλλυτο πτόλις;

ΕΚ. πατήρ νιν ἐξέπεμψεν ὀρρωδῶν θανεῖν.
ΑΓ. ποῖ τῶν τότ' ὄντων χωρίσας τέκνων μόνον;
ΕΚ. εἰς τήνδε χώραν, οὗπερ ηὑρέθη θανών. 770
ΑΓ. πρὸς ἄνδρ' ὃς ἄρχει τῆσδε Πολυμήστωρ χθονός;
ΕΚ. ἐνταῦθ' ἐπέμφθη πικροτάτου χρυσοῦ φύλαξ.
ΑΓ. θνήσκει δὲ πρὸς τοῦ καὶ τίνος πότμου τυχών;
ΕΚ. τίνος δ' ὑπ' ἄλλου; Θρῄξ νιν ὤλεσε ξένος.
ΑΓ. ὦ τλῆμον· ἦ που χρυσὸν ἠράσθη λαβεῖν; 775
ΕΚ. τοιαῦτ', ἐπειδὴ συμφορὰν ἔγνω Φρυγῶν.
ΑΓ. ηὗρες δὲ ποῦ νιν, ἢ τίς ἤνεγκεν νεκρόν;
ΕΚ. ἥδ', ἐντυχοῦσα ποντίας ἀκτῆς ἔπι.
ΑΓ. τοῦτον ματεύουσ' ἢ πονοῦσ' ἄλλον πόνον;
ΕΚ. λούτρ' ᾤχετ' οἴσουσ' ἐξ ἁλὸς Πολυξένῃ. 780
ΑΓ. κτανών νιν, ὡς ἔοικεν, ἐκβάλλει ξένος.
ΕΚ. θαλασσόπλαγκτον, ὧδε διατεμὼν χρόα.
ΑΓ. ὦ σχετλία σὺ τῶν ἀμετρήτων πόνων.
ΕΚ. ὄλωλα κοὐδὲν λοιπόν, Ἀγάμεμνον, κακῶν.
ΑΓ. φεῦ φεῦ· τίς οὕτω δυστυχὴς ἔφυ γυνή; 785
ΕΚ. οὐκ ἔστιν, εἰ μὴ τὴν τύχην αὐτὴν λέγοις.
ἀλλ' ὧνπερ εἵνεκ' ἀμφὶ σὸν πίπτω γόνυ,
ἄκουσον. εἰ μὲν ὅσιά σοι παθεῖν δοκῶ,
στέργοιμ' ἄν· εἰ δὲ τοὔμπαλιν, σύ μοι γενοῦ
τιμωρὸς ἀνδρὸς ἀνοσιωτάτου ξένου, 790
ὃς οὔτε τοὺς γῆς νέρθεν οὔτε τοὺς ἄνω
δείσας δέδρακεν ἔργον ἀνοσιώτατον
[κοινῆς τραπέζης πολλάκις τυχὼν ἐμοί,
ξενίας τ' ἀριθμῷ πρῶτα τῶν ἐμῶν φίλων·
τυχὼν δ' ὅσων δεῖ καὶ λαβὼν προμηθίαν 795
ἔκτεινε, τύμβου δ', εἰ κτανεῖν ἐβούλετο,
οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλ' ἀφῆκε πόντιον].
ἡμεῖς μὲν οὖν δοῦλοί τε κἀσθενεῖς ἴσως·
ἀλλ' οἱ θεοὶ σθένουσι χὠ κείνων κρατῶν

[νόμος· νόμῳ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡγούμεθα 800
καὶ ζῶμεν ἄδικα καὶ δίκαι' ὡρισμένοι·]
ὃς εἰς σ' ἀνελθὼν εἰ διαφθαρήσεται,
καὶ μὴ δίκην δώσουσιν οἵτινες ξένους
κτείνουσιν ἢ θεῶν ἱερὰ τολμῶσιν φέρειν,
οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις ἴσον. 805
ταῦτ' οὖν ἐν αἰσχρῷ θέμενος αἰδέσθητί με·
οἴκτειρον ἡμᾶς, ὡς γραφεύς τ' ἀποσταθεὶς
ἰδοῦ με κἀνάθρησον οἷ' ἔχω κακά.
τύραννος ἦ ποτ', ἀλλὰ νῦν δούλη σέθεν,
εὔπαις ποτ' οὖσα, νῦν δὲ γραῦς ἄπαις θ' ἅμα,
ἄπολις ἔρημος, ἀθλιωτάτη βροτῶν. 811
οἴμοι τάλαινα, ποῖ μ' ὑπεξάγεις πόδα;
ἔοικα πράξειν οὐδέν· ὦ τάλαιν' ἐγώ.
τί δῆτα θνητοὶ τἆλλα μὲν μαθήματα
μοχθοῦμεν ὡς χρὴ πάντα καὶ μαστεύομεν, 815
πειθὼ δὲ τὴν τύραννον ἀνθρώποις μόνην
οὐδέν τι μᾶλλον ἐς τέλος σπουδάζομεν
μισθοὺς διδόντες μανθάνειν, ἵν' ἦν ποτε
πείθειν ἅ τις βούλοιτο τυγχάνειν θ' ἅμα;
πῶς οὖν ἔτ' ἄν τις ἐλπίσαι πράξειν καλῶς; 820
οἱ μὲν γὰρ ὄντες παῖδες οὐκέτ' εἰσί μοι,
αὐτὴ δ' ἐπ' αἰσχροῖς αἰχμάλωτος οἴχομαι·
καπνὸν δὲ πόλεως τόνδ' ὑπερθρῴσκονθ' ὁρῶ.
καὶ μὴν ἴσως μὲν τοῦ λόγου κενὸν τόδε,
Κύπριν προβάλλειν· ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται· 825
πρὸς σοῖσι πλευροῖς παῖς ἐμὴ κοιμίζεται
ἡ φοιβάς, ἣν καλοῦσι Κασάνδραν Φρύγες.
ποῦ τὰς φίλας δῆτ' εὐφρόνας δείξεις, ἄναξ,
ἢ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων
χάριν τίν' ἕξει παῖς ἐμή, κείνης δ' ἐγώ; 830

ἄκουε δή νυν· τὸν θανόντα τόνδ' ὁρᾷς;
τοῦτον καλῶς δρῶν ὄντα κηδεστὴν σέθεν
δράσεις. ἑνός μοι μῦθος ἐνδεὴς ἔτι. 835
εἴ μοι γένοιτο φθόγγος ἐν βραχίοσι
καὶ χερσὶ καὶ κόμαισι καὶ ποδῶν βάσει
ἢ Δαιδάλου τέχναισιν ἢ θεῶν τινος,
ὡς πάνθ' ὁμαρτῇ σῶν ἔχοιντο γουνάτων
κλαίοντ' ἐπισκήπτοντα παντοίους λόγους. 840
ὦ δέσποτ', ὦ μέγιστον Ἕλλησιν φάος,
πιθοῦ, παράσχες χεῖρα τῇ πρεσβύτιδι
τιμωρόν, εἰ καὶ μηδέν ἐστιν, ἀλλ' ὅμως.
ἐσθλοῦ γὰρ ἀνδρὸς τῇ δίκῃ θ' ὑπηρετεῖν
καὶ τοὺς κακοὺς δρᾶν πανταχοῦ κακῶς ἀεί. 845

ΧΟ. δεινόν γε, θνητοῖς ὡς ἅπαντα συμπίτνει,
καὶ τὰς ἀνάγκας οἱ νόμοι διώρισαν,
φίλους τιθέντες τούς γε πολεμιωτάτους
ἐχθρούς τε τοὺς πρὶν εὐμενεῖς ποιούμενοι.

ΑΓ. ἐγὼ σὲ καὶ σὸν παῖδα καὶ τύχας σέθεν, 850
Ἑκάβη, δι' οἶκτον χεῖρά θ' ἱκεσίαν ἔχω
καὶ βούλομαι θεῶν θ' εἵνεκ' ἀνόσιον ξένον
καὶ τοῦ δικαίου τήνδε σοι δοῦναι δίκην,
εἴ πως φανείη γ' ὥστε σοί τ' ἔχειν καλῶς,
στρατῷ τε μὴ δόξαιμι Κασάνδρας χάριν 855
Θρῄκης ἄνακτι τόνδε βουλεῦσαι φόνον.
ἔστιν γὰρ ᾗ ταραγμὸς ἐμπέπτωκέ μοι·
τὸν ἄνδρα τοῦτον φίλιον ἡγεῖται στρατός,
τὸν κατθανόντα δ' ἐχθρόν· εἰ δ' ἐμοὶ φίλος
ὅδ' ἐστί, χωρὶς τοῦτο κοὐ κοινὸν στρατῷ. 860

ἐκ τοῦ σκότου τε τῶν τε νυκτερησίων 831
φίλτρων μεγίστη γίγνεται βροτοῖς χάρις.

πρὸς ταῦτα φρόντιζ᾽· ὡς θέλοντα μέν μ᾽ ἔχεις
σοὶ ξυμπονῆσαι καὶ ταχὺν προσαρκέσαι,
βραδὺν δ᾽, Ἀχαιοῖς εἰ διαβληθήσομαι.

ΕΚ. φεῦ·
οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἔστ᾽ ἐλεύθερος·
ἢ χρημάτων γὰρ δοῦλός ἐστιν ἢ τύχης, 865
ἢ πλῆθος αὐτὸν πόλεος ἢ νόμων γραφαὶ
εἴργουσι χρῆσθαι μὴ κατὰ γνώμην τρόποις.
ἐπεὶ δὲ ταρβεῖς τῷ τ᾽ ὄχλῳ πλέον νέμεις,
ἐγώ σε θήσω τοῦδ᾽ ἐλεύθερον φόβου.
σύνισθι μὲν γάρ, ἤν τι βουλεύσω κακὸν 870
τῷ τόνδ᾽ ἀποκτείναντι, συνδράσῃς δὲ μή.
ἢν δ᾽ ἐξ Ἀχαιῶν θόρυβος ἢ ᾽πικουρία
πάσχοντος ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἷα πείσεται
φανῇ τις, εἶργε μὴ δοκῶν ἐμὴν χάριν.
τὰ δ᾽ ἄλλα θάρσει· πάντ᾽ ἐγὼ θήσω καλῶς. 875

ΑΓ. πῶς οὖν; τί δράσεις; πότερα φάσγανον χερὶ
λαβοῦσα γραίᾳ φῶτα βάρβαρον κτενεῖς,
ἢ φαρμάκοισιν ἢ ᾽πικουρίᾳ τίνι;
τίς σοι ξυνέσται χείρ; πόθεν κτήσει φίλους;

ΕΚ. στέγαι κεκεύθασ᾽ αἵδε Τρῳάδων ὄχλον. 880

ΑΓ. τὰς αἰχμαλώτους εἶπας, Ἑλλήνων ἄγραν;

ΕΚ. σὺν ταῖσδε τὸν ἐμὸν φονέα τιμωρήσομαι.

ΑΓ. καὶ πῶς γυναιξὶν ἀρσένων ἔσται κράτος;

ΕΚ. δεινὸν τὸ πλῆθος σὺν δόλῳ τε δύσμαχον.

ΑΓ. δεινόν· τὸ μέντοι θῆλυ μέμφομαι γένος. 885

ΕΚ. τί δ᾽; οὐ γυναῖκες εἷλον Αἰγύπτου τέκνα
καὶ Λῆμνον ἄρδην ἀρσένων ἐξῴκισαν;
ἀλλ᾽ ὣς γενέσθω· τόνδε μὲν μέθες λόγον,
πέμψον δέ μοι τήνδ᾽ ἀσφαλῶς διὰ στρατοῦ
γυναῖκα. καὶ σὺ Θρῃκὶ πλαθεῖσα ξένῳ 890
λέξον· καλεῖ σ᾽ ἄνασσα δή ποτ᾽ Ἰλίου

Ἑκάβη, σὸν οὐκ ἔλασσον ἢ κείνης χρέος,
καὶ παῖδας· ὡς δεῖ καὶ τέκν' εἰδέναι λόγους
τοὺς ἐξ ἐκείνης. τὸν δὲ τῆς νεοσφαγοῦς
Πολυξένης ἐπίσχες, Ἀγάμεμνον, τάφον, 895
ὡς τώδ' ἀδελφὼ πλησίον μιᾷ φλογί,
δισσὴ μέριμνα μητρί, κρυφθῆτον χθονί.

ΑΓ. ἔσται τάδ' οὕτω· καὶ γὰρ εἰ μὲν ἦν στρατῷ
πλοῦς, οὐκ ἂν εἶχον τήνδε σοι δοῦναι χάριν·
νῦν δ', οὐ γὰρ ἵησ' οὐρίας πνοὰς θεός, 900
μένειν ἀνάγκη πλοῦν ὁρῶντας ἥσυχον.
γένοιτο δ' εὖ πως· πᾶσι γὰρ κοινὸν τόδε
ἰδίᾳ θ' ἑκάστῳ καὶ πόλει, τὸν μὲν κακὸν
κακόν τι πάσχειν, τὸν δὲ χρηστὸν εὐτυχεῖν.

ΧΟ. σὺ μὲν ὦ πατρὶς Ἰλιάς, στρ. 905
τῶν ἀπορθήτων πόλις οὐκέτι λέξει·
τοῖον Ἑλλάνων νέφος ἀμφί σε κρύπτει
δορὶ δὴ δορὶ πέρσαν.
ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι 910
πύργων, κατὰ δ' αἰθάλου
κηλῖδ' οἰκτροτάταν κέχρωσαι,
τάλαιν', οὐκέτι σ' ἐμβατεύσω.
μεσονύκτιος ὠλλύμαν, ἀντ.
ἦμος ἐκ δείπνων ὕπνος ἡδὺς ἐπ' ὄσσοις 915
σκίδναται, μολπᾶν δ' ἄπο καὶ χαροποιὸν
θυσίαν καταπαύσας
πόσις ἐν θαλάμοις ἔκειτο,
ξυστὸν δ' ἐπὶ πασσάλῳ, 920
ναύταν οὐκέθ' ὁρῶν ὅμιλον
Τροίαν Ἰλιάδ' ἐμβεβῶτα.
ἐγὼ δὲ πλόκαμον ἀναδέτοις στρ.

905 — 913 = 914 — 922
923 — 932 = 933 — 942

μίτραισιν ἐρρυθμιζόμαν
χρυσέων ἐνόπτρων 925
λεύσσουσ' ἀτέρμονας εἰς αὐγάς,
ἐπιδέμνιος ὡς πέσοιμ' ἐς εὐνάν.
ἀνὰ δὲ κέλαδος ἔμολε πόλιν·
κέλευσμα δ' ἦν κατ' ἄστυ Τροίας τόδ'· ὦ
παῖδες Ἑλλάνων, πότε δὴ πότε τὰν 930
Ἰλιάδα σκοπιὰν
πέρσαντες ἥξετ' οἴκους;
λέχη δὲ φίλια μονόπεπλος ἀντ.
λιποῦσα, Δωρὶς ὡς κόρα,
σεμνὰν προσίζουσ' 935
οὐκ ἤνυσ' Ἄρτεμιν ἁ τλάμων·
ἄγομαι δὲ θανόντ' ἰδοῦσ' ἀκοίταν
τὸν ἐμὸν ἅλιον ἐπὶ πέλαγος,
πόλιν τ' ἀποσκοποῦσ', ἐπεὶ νόστιμον
ναῦς ἐκίνησεν πόδα καί μ' ἀπὸ γᾶς 940
ὥρισεν Ἰλιάδος·
τάλαιν', ἀπεῖπον ἄλγει·
τὰν τοῖν Διοσκόροιν Ἑλέναν κάσιν
Ἰδαῖόν τε βούταν
αἰνόπαριν κατάρᾳ 945
διδοῦσ', ἐπεί με γᾶς
ἐκ πατρῴας ἀπώλεσεν
ἐξῴκισέν τ' οἴκων γάμος, οὐ γάμος
ἀλλ' ἀλάστορός τις οἰζύς·
ἃν μήτε πέλαγος ἅλιον ἀπαγάγοι πάλιν, 950
μήτε πατρῷον ἵκοιτ' ἐς οἶκον.

ΠΛΜ. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν Πρίαμε, φιλτάτη δὲ σὺ
Ἑκάβη, δακρύω σ' εἰσορῶν πόλιν τε σήν,
τήν τ' ἀρτίως θανοῦσαν ἔκγονον σέθεν. 955
φεῦ·

οὐκ ἔστιν οὐδὲν πιστόν, οὔτ' εὐδοξία
οὔτ' αὖ καλῶς πράσσοντα μὴ πράξειν κακῶς.
φύρουσι δ' αὐτὰ θεοὶ πάλιν τε καὶ πρόσω
ταραγμὸν ἐντιθέντες, ὡς ἀγνωσίᾳ
σέβωμεν αὐτούς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ 960
θρηνεῖν προκόπτοντ' οὐδὲν εἰς πρόσθεν κακῶν;
σὺ δ' εἴ τι μέμφει τῆς ἐμῆς ἀπουσίας,
σχές· τυγχάνω γὰρ ἐν μέσοις Θρῄκης ὅροις
ἀπών, ὅτ' ἦλθες δεῦρ'· ἐπεὶ δ' ἀφικόμην,
ἤδη πόδ' ἔξω δωμάτων αἴροντί μοι 965
εἰς ταὐτὸν ἥδε συμπίτνει δμωὶς σέθεν,
λέγουσα μύθους ὧν κλύων ἀφικόμην.

ΕΚ. αἰσχύνομαί σε προσβλέπειν ἐναντίον,
Πολυμῆστορ, ἐν τοιοῖσδε κειμένη κακοῖς.
ὅτῳ γὰρ ὤφθην εὐτυχοῦσ', αἰδώς μ' ἔχει 970
ἐν τῷδε πότμῳ [τυγχάνουσ' ἵν' εἰμὶ νῦν,
κοὐκ ἂν δυναίμην] προσβλέπειν ὀρθαῖς κόραις.
ἀλλ' αὐτὸ μὴ δύσνοιαν ἡγήσῃ σέθεν,
Πολυμῆστορ· ἄλλως δ' αἴτιόν τι καὶ νόμος,
γυναῖκας ἀνδρῶν μὴ βλέπειν ἐναντίον. 975

ΠΟΛ. καὶ θαῦμά γ' οὐδέν. ἀλλὰ τίς χρεία σ' ἔχει;
τί χρῆμ' ἐπέμψω τὸν ἐμὸν ἐκ δόμων πόδα;

ΕΚ. ἴδιον ἐμαυτῆς δή τι πρὸς σὲ βούλομαι
καὶ παῖδας εἰπεῖν σούς· ὀπάονας δέ μοι
χωρὶς κέλευσον τῶνδ' ἀποστῆναι δόμων. 980

ΠΟΛ. χωρεῖτ'· ἐν ἀσφαλεῖ γὰρ ἥδ' ἐρημία.
φίλη μὲν ἡμῖν εἶ σύ, προσφιλὲς δέ μοι
στράτευμ' Ἀχαιῶν. ἀλλὰ σημαίνειν σε χρῆν
τί χρὴ τὸν εὖ πράσσοντα μὴ πράσσουσιν εὖ
φίλοις ἐπαρκεῖν· ὡς ἕτοιμός εἰμ' ἐγώ. 985

ΕΚ. πρῶτον μὲν εἰπὲ παῖδ' ὃν ἐξ ἐμῆς χερὸς

Πολύδωρον ἔκ τε πατρὸς ἐν δόμοις ἔχεις,
εἰ ζῇ· τὰ δ' ἄλλα δεύτερόν σ' ἐρήσομαι.
ΠΑΜ. μάλιστα· τοὐκείνου μὲν εὐτυχεῖς μέρος.
ΕΚ. ὦ φίλταθ', ὡς εὖ κἀξίως σέθεν λέγεις. 990
ΠΑΜ. τί δῆτα βούλει δεύτερον μαθεῖν ἐμοῦ;
ΕΚ. εἰ τῆς τεκούσης τῆσδε μέμνηταί τί μου.
ΠΑΜ. καὶ δεῦρό γ' ὡς σὲ κρύφιος ἐζήτει μολεῖν.
ΕΚ. χρυσὸς δὲ σῶς ὃν ἦλθεν ἐκ Τροίας ἔχων;
ΠΑΜ. σῶς, ἐν δόμοις γε τοῖς ἐμοῖς φρουρούμενος. 995
ΕΚ. σῶσόν νυν αὐτὸν μηδ' ἔρα τῶν πλησίον.
ΠΑΜ. ἥκιστ'· ὀναίμην τοῦ παρόντος, ὦ γύναι.
ΕΚ. οἶσθ' οὖν ἃ λέξαι σοί τε καὶ παισὶν θέλω;
ΠΑΜ. οὐκ οἶδα· τῷ σῷ τοῦτο σημανεῖς λόγῳ.
ΕΚ. ἔστ', ὦ φιληθεὶς ὡς σὺ νῦν ἐμοὶ φιλεῖ, 1000
ΠΑΜ. τί χρῆμ' ὃ κἀμὲ καὶ τέκν' εἰδέναι χρεών;
ΕΚ. χρυσοῦ παλαιαὶ Πριαμιδῶν κατώρυχες.
ΠΑΜ. ταῦτ' ἔσθ' ἃ βούλει παιδὶ σημῆναι σέθεν;
ΕΚ. μάλιστα, διὰ σοῦ γ'· εἶ γὰρ εὐσεβὴς ἀνήρ.
ΠΑΜ. τί δῆτα τέκνων τῶνδε δεῖ παρουσίας; 1005
ΕΚ. ἄμεινον, ἢν σὺ κατθάνῃς, τούσδ' εἰδέναι.
ΠΑΜ. καλῶς ἔλεξας τῇδε καὶ σοφώτερον.
ΕΚ. οἶσθ' οὖν Ἀθάνας Ἰλίας ἵνα στέγαι;
ΠΑΜ. ἐνταῦθ' ὁ χρυσός ἐστι; σημεῖον δὲ τί;
ΕΚ. μέλαινα πέτρα γῆς ὑπερτέλλουσ' ἄνω. 1010
ΠΑΜ. ἔτ' οὖν τι βούλει τῶν ἐκεῖ φράζειν ἐμοί;
ΕΚ. σῶσαί σε χρήμαθ' οἷς συνεξῆλθον θέλω.
ΠΑΜ. ποῦ δῆτα; πέπλων ἐντὸς ἢ κρύψασ' ἔχεις;
ΕΚ. σκύλων ἐν ὄχλῳ ταῖσδε σῴζεται στέγαις.
ΠΑΜ. ποῦ δ'; αἵδ' Ἀχαιῶν ναύλοχοι περιπτυχαί. 1015
ΕΚ. ἰδίᾳ γυναικῶν αἰχμαλωτίδων στέγαι.
ΠΑΜ. τἄνδον δὲ πιστὰ κἀρσένων ἐρημία;
ΕΚ. οὐδεὶς Ἀχαιῶν ἔνδον, ἀλλ' ἡμεῖς μόναι.

ἀλλ' ἕρπ' ἐς οἴκους· καὶ γὰρ Ἀργεῖοι νεῶν
λῦσαι ποθοῦσιν οἴκαδ' ἐκ Τροίας πόδα· 1020
ὡς πάντα πράξας ὧν σε δεῖ, στείχῃς πάλιν
ξὺν παισὶν οὗπερ τὸν ἐμὸν ᾤκισας γόνον.

ΧΟ. οὔπω δέδωκας, ἀλλ' ἴσως δώσεις δίκην·
ἀλίμενόν τις ὡς εἰς ἄντλον πεσὼν 1025
λέχριος ἐκπεσεῖ φίλας καρδίας,
ἀμέρσας βίον. τὸ γὰρ ὑπέγγυον
Δίκᾳ καὶ θεοῖσιν οὗ συμπίτνει, 1030
ὀλέθριον ὀλέθριον κακόν.
ψεύσει σ' ὁδοῦ τῆσδ' ἐλπὶς ἥ σ' ἐπήγαγεν
θανάσιμον πρὸς Ἀίδαν, ὦ τάλας·
ἀπολέμῳ δὲ χειρὶ λείψεις βίον.

ΠΛΜ. ὤμοι, τυφλοῦμαι φέγγος ὀμμάτων τάλας. 1035

ΧΟ. ἠκούσατ' ἀνδρὸς Θρῃκὸς οἰμωγήν, φίλαι;

ΠΛΜ. ὤμοι μάλ' αὖθις, τέκνα, δυστήνου σφαγῆς.

ΧΟ. φίλαι, πέπρακται καίν' ἔσω δόμων κακά.

ΠΛΜ. ἀλλ' οὔτι μὴ φύγητε λαιψηρῷ ποδί·
βάλλων γὰρ οἴκων τῶνδ' ἀναρρήξω μυχούς. 1040

ΧΟ. ἰδού, βαρείας χειρὸς ὁρμᾶται βέλος.
βούλεσθ' ἐπεισπέσωμεν; ὡς ἀκμὴ καλεῖ
Ἑκάβῃ παρεῖναι Τρῳάσιν τε συμμάχους.

ΕΚ. ἄρασσε, φείδου μηδέν, ἐκβάλλων πύλας·
οὐ γάρ ποτ' ὄμμα λαμπρὸν ἐνθήσεις κόραις, 1045
οὐ παῖδας ὄψει ζῶντας οὓς ἔκτειν' ἐγώ.

ΧΟ. ἦ γὰρ καθεῖλες Θρῇκα καὶ κρατεῖς ξένου,
δέσποινα, καὶ δέδρακας οἷάπερ λέγεις;

ΕΚ. ὄψει νιν αὐτίκ' ὄντα δωμάτων πάρος
τυφλὸν τυφλῷ στείχοντα παραφόρῳ ποδί, 1050
παίδων τε δισσῶν σώμαθ', οὓς ἔκτειν' ἐγὼ
σὺν ταῖς ἀρίσταις Τρῳάσιν· δίκην δέ μοι
δέδωκε· χωρεῖ δ', ὡς ὁρᾷς, ὅδ' ἐκ δόμων.

ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπειμι κἀποστήσομαι
θυμῷ ζέοντι Θρῃκὶ δυσμαχωτάτῳ. 1055

ΠΛΜ. ὤμοι ἐγώ, πᾶ βῶ,
πᾶ στῶ, πᾶ κέλσω;
τετράποδος βάσιν θηρὸς ὀρεστέρου
τιθέμενος ἐπὶ χεῖρα κατ' ἴχνος; ποίαν
ἢ ταύταν ἢ τάνδ' 1060
ἐξαλλάξω, τὰς
ἀνδροφόνους μάρψαι
χρῄζων Ἰλιάδας, αἵ με διώλεσαν;
τάλαιναι κόραι τάλαιναι Φρυγῶν,
ὢ κατάρατοι, 1065
ποῖ καί με φυγᾷ πτώσσουσι μυχῶν;
εἴθε μοι ὀμμάτων αἱματόεν βλέφαρον
ἀκέσσαιο τυφλὸν ἀκέσσαι', Ἅλιε,
φέγγος ἀπαλλάξας.
ἆ ἆ,
σίγα· κρυπτὰν βάσιν αἰσθάνομαι 1070
τάνδε γυναικῶν. πᾶ πόδ' ἐπάξας
σαρκῶν ὀστέων τ' ἐμπλησθῶ,
θοίναν ἀγρίων τιθέμενος θηρῶν,
ἀρνύμενος λώβαν
λύμας ἀντίποιν' ἐμᾶς; ὢ τάλας. 1075
ποῖ πᾶ φέρομαι τέκν' ἔρημα λιπὼν
Βάκχαις Ἅιδου διαμοιρᾶσαι,
σφακτὰν κυσί τε φονίαν δαῖτ' ἀνήμερον
οὐρείαν τ' ἐκβολάν;
πᾶ στῶ, πᾶ κάμψω, [πᾶ βῶ,] 1080
ναῦς ὅπως ποντίοις πείσμασι, λινόκροκον
φᾶρος στέλλων, ἐπὶ τάνδε συθεὶς
τέκνων ἐμῶν φύλαξ
ὀλέθριον κοίταν;

ΧΟ. ὦ τλῆμον, ὥς σοι δύσφορ' εἴργασται κακά· 1085
δράσαντι δ' αἰσχρὰ δεινὰ τἀπιτίμια
[δαίμων ἔδωκεν ὅστις ἐστί σοι βαρύς].
ΠΛΜ. αἰαῖ, ἰὼ Θρῄκης
λογχοφόρον ἔνοπλον εὔιππον Ἄ-
ρει κάτοχον γένος. 1090
ἰὼ Ἀχαιοί, ἰὼ Ἀτρεῖδαι.
βοὰν βοὰν ἀϋτῶ, βοάν·
ἴτε, μόλετε πρὸς θεῶν.
κλύει τις ἢ οὐδεὶς ἀρκέσει; τί μέλλετε;
γυναῖκες ὤλεσάν με, 1095
γυναῖκες αἰχμαλωτίδες·
δεινὰ δεινὰ πεπόνθαμεν.
ὤμοι ἐμᾶς λώβας.
ποῖ τράπωμαι, ποῖ πορευθῶ;
ἀμπτάμενος οὐράνιον 1100
ὑψιπετὲς εἰς μέλαθρον, Ὠρίων
ἢ Σείριος ἔνθα πυρὸς φλογέας ἀφίη-
σιν ὄσσων αὐγάς, ἢ τὸν ἐς Ἀίδα 1105
μελανόχρωτα πορθμὸν ᾄξω τάλας;
ΧΟ. συγγνώσθ', ὅταν τις κρείσσον' ἢ φέρειν κακὰ
πάθῃ, ταλαίνης ἐξαπαλλάξαι ζόης.
ΑΓ. κραυγῆς ἀκούσας ἦλθον· οὐ γὰρ ἥσυχος
πέτρας ὀρείας παῖς λέλακ' ἀνὰ στρατὸν 1110
Ἠχὼ διδοῦσα θόρυβον· εἰ δὲ μὴ Φρυγῶν
πύργους πεσόντας ᾔσμεν Ἑλλήνων δορί,
φόβον παρέσχεν οὐ μέσως ὅδε κτύπος.
ΠΛΜ. ὦ φίλτατ', ᾐσθόμην γὰρ Ἀγάμεμνον σέθεν
φωνῆς ἀκούσας, εἰσορᾷς ἃ πάσχομεν; 1115
ΑΓ. ἔα·
Πολυμῆστορ ὦ δύστηνε, τίς σ' ἀπώλεσε;
τίς ὄμμ' ἔθηκε τυφλὸν αἱμάξας κόρας,

παῖδάς τε τούσδ' ἔκτεινεν; ἦ μέγαν χόλον
σοὶ καὶ τέκνοισιν εἶχεν ὅστις ἦν ἄρα.
ΠΑΜ. Ἑκάβη με σὺν γυναιξὶν αἰχμαλωτίσιν 1120
ἀπώλεσ', οὐκ ἀπώλεσ' ἀλλὰ μειζόνως.
ΑΓ. τί φῄς; σὺ τοὔργον εἴργασαι τόδ', ὡς λέγει;
σὺ τόλμαν, Ἑκάβη, τήνδ' ἔτλης ἀμήχανον;
ΠΑΜ. ὤμοι, τί λέξεις; ἦ γὰρ ἐγγύς ἐστί που;
σήμηνον, εἰπὲ ποῦ 'σθ', ἵν' ἁρπάσας χεροῖν 1125
διασπάσωμαι καὶ καθαιμάξω χρόα.
ΑΓ. οὗτος, τί πάσχεις; ΠΑΜ. πρὸς θεῶν σε λίσσομαι,
μέθες μ' ἐφεῖναι τῇδε μαργῶσαν χέρα.
ΑΓ. ἴσχ'· ἐκβαλὼν δὲ καρδίας τὸ βάρβαρον
λέγ', ὡς ἀκούσας σοῦ τε τῆσδέ τ' ἐν μέρει 1130
κρίνω δικαίως ἀνθ' ὅτου πάσχεις τάδε.
ΠΑΜ. λέγοιμ' ἄν. ἦν τις Πριαμιδῶν νεώτατος
Πολύδωρος Ἑκάβης παῖς, ὃν ἐκ Τροίας ἐμοὶ
πατὴρ δίδωσι Πρίαμος ἐν δόμοις τρέφειν,
ὕποπτος ὢν δὴ Τρωικῆς ἁλώσεως. 1135
τοῦτον κατέκτειν'· ἀνθ' ὅτου δ' ἔκτεινά νιν;
[ἄκουσον, ὡς εὖ καὶ σοφῇ προμηθίᾳ.]
ἔδεισα μὴ σοὶ πολέμιος λειφθεὶς ὁ παῖς
Τροίαν ἀθροίσῃ καὶ ξυνοικίσῃ πάλιν,
γνόντες δ' Ἀχαιοὶ ζῶντα Πριαμιδῶν τινα 1140
Φρυγῶν ἐς αἶαν αὖθις ἄρειαν στόλον
κἄπειτα Θρῄκης πεδία τρίβοιεν τάδε
λεηλατοῦντες, γείτοσιν δ' εἴη κακὸν
Τρώων ἐν ᾧπερ νῦν, ἄναξ, ἐκάμνομεν.
Ἑκάβη δὲ παιδὸς γνοῦσα θανάσιμον μόρον 1145
λόγῳ με τοιῷδ' ἤγαγ', ὡς κεκρυμμένας
θήκας φράσουσα Πριαμιδῶν ἐν Ἰλίῳ
χρυσοῦ· μόνον δὲ σὺν τέκνοισί μ' εἰσάγει
δόμους, ἵν' ἄλλος μή τις εἰδείη τάδε.

ἵζω δὲ κλίνης ἐν μέσῳ κάμψας γόνυ· 1150
πολλαὶ δὲ χειρὸς αἳ μὲν ἐξ ἀριστερᾶς,
αἳ δ' ἔνθεν, ὡς δὴ παρὰ φίλῳ, Τρῴων κόραι
θάκουν ἔχουσαι κερκίδ' Ἠδωνῆς χερὸς
ᾔνουν θ' ὑπ' αὐγὰς τούσδε λεύσσουσαι πέπλους·
ἄλλαι δὲ κάμακα Θρῃκίαν θεώμεναι 1155
γυμνόν μ' ἔθηκαν διπτύχου στολίσματος.
ὅσαι δὲ τοκάδες ἦσαν, ἐκπαγλούμεναι
τέκν' ἐν χεροῖν ἔπαλλον, ὡς πρόσω πατρὸς
γένοιντο, διαδοχαῖς ἀμείβουσαι χεροῖν.
κᾆτ' ἐκ γαληνῶν — πῶς δοκεῖς; — προσφθεγμά-
των 1160
εὐθὺς λαβοῦσαι φάσγαν' ἐκ πέπλων ποθὲν
κεντοῦσι παῖδας, αἳ δὲ πολεμίων δίκην
ξυναρπάσασαι τὰς ἐμὰς εἶχον χέρας
καὶ κῶλα· παισὶ δ' ἀρκέσαι χρῄζων ἐμοῖς,
εἰ μὲν πρόσωπον ἐξανισταίην ἐμόν, 1165
κόμης κατεῖχον, εἰ δὲ κινοίην χέρας,
πλήθει γυναικῶν οὐδὲν ἤνυον τάλας.
τὸ λοίσθιον δέ, πῆμα πήματος πλέον,
ἐξειργάσαντο δείν'· ἐμῶν γὰρ ὀμμάτων,
πόρπας λαβοῦσαι, τὰς ταλαιπώρους κόρας 1170
κεντοῦσιν αἱμάσσουσιν· εἶτ' ἀνὰ στέγας
φυγάδες ἔβησαν· ἐκ δὲ πηδήσας ἐγὼ
θὴρ ὣς διώκω τὰς μιαιφόνους κύνας,
ἅπαντ' ἐρευνῶν τοῖχον ὡς κυνηγέτης,
βάλλων ἀράσσων. τοιάδε σπεύδων χάριν 1175
πέπονθα τὴν σὴν πολέμιόν τε σὸν κτανών,
Ἀγάμεμνον. ὡς δὲ μὴ μακροὺς τείνω λόγους,
εἴ τις γυναῖκας τῶν πρὶν εἴρηκεν κακῶς
ἢ νῦν λέγων ἔστιν τις ἢ μέλλει λέγειν,
ἅπαντα ταῦτα συντεμὼν ἐγὼ φράσω· 1180

γένος γὰρ οὔτε πόντος οὔτε γῆ τρέφει
τοιόνδ', ὁ δ' ἀεὶ ξυντυχὼν ἐπίσταται.

ΧΟ. μηδὲν θρασύνου μηδὲ τοῖς σαυτοῦ κακοῖς
τὸ θῆλυ συνθεὶς ὧδε πᾶν μέμψῃ γένος·
πολλαὶ γὰρ ἡμῶν, αἳ μὲν εἴσ' ἐπίφθονοι, 1185
αἳ δ' εἰς ἀριθμὸν τῶν κακῶν πεφύκαμεν.

ΕΚ. Ἀγάμεμνον, ἀνθρώποισιν οὐκ ἐχρῆν ποτε
τῶν πραγμάτων τὴν γλῶσσαν ἰσχύειν πλέον·
ἀλλ' εἴτε χρήστ' ἔδρασε, χρήστ' ἔδει λέγειν,
εἴτ' αὖ πονηρά, τοὺς λόγους εἶναι σαθροὺς 1190
καὶ μὴ δύνασθαι τἄδικ' εὖ λέγειν ποτέ.
σοφοὶ μὲν οὖν εἴσ' οἱ τάδ' ἠκριβωκότες,
ἀλλ' οὐ δύναιντ' ἂν διὰ τέλους εἶναι σοφοί,
κακῶς δ' ἀπώλοντ'· οὔτις ἐξήλυξέ πω.
καί μοι τὸ μὲν σὸν ὧδε φροιμίοις ἔχει· 1195
πρὸς τόνδε δ' εἶμι καὶ λόγοις ἀμείψομαι,
ὃς φήσ' Ἀχαιῶν πόνον ἀπαλλάσσων διπλοῦν
Ἀγαμέμνονός θ' ἕκατι παῖδ' ἐμὸν κτανεῖν.
ἀλλ' ὦ κάκιστε, πρῶτον οὔποτ' ἂν φίλον
τὸ βάρβαρον γένοιτ' ἂν Ἕλλησιν γένος 1200
οὐδ' ἂν δύναιτο. τίνα δὲ καὶ σπεύδων χάριν
πρόθυμος ἦσθα; πότερα κηδεύσων τινὰ
ἢ ξυγγενὴς ὤν, ἢ τίν' αἰτίαν ἔχων;
ἢ σῆς ἔμελλον γῆς τεμεῖν βλαστήματα
πλεύσαντες αὖθις; τίνα δοκεῖς πείσειν τάδε; 1205
ὁ χρυσός, εἰ βούλοιο τἀληθῆ λέγειν,
ἔκτεινε τὸν ἐμὸν παῖδα καὶ κέρδη τὰ σά.
ἐπεὶ δίδαξον τοῦτο· πῶς ὅτ' ηὐτύχει
Τροία, πέριξ δὲ πύργος εἶχ' ἔτι πτόλιν,
ἔζη τε Πρίαμος Ἕκτορός τ' ἤνθει δόρυ, 1210
τί δ' οὐ τότ', εἴπερ τῷδ' ἐβουλήθης χάριν
θέσθαι, τρέφων τὸν παῖδα κἀν δόμοις ἔχων

ἔκτεινας ἢ ζῶντ' ἦλθες Ἀργείοις ἄγων;
ἀλλ' ἡνίχ' ἡμεῖς οὐκέτ' ἐσμὲν ἐν φάει,
καπνῷ δ' ἐσήμην' ἄστυ πολεμίων ὕπο, 1215
ξένον κατέκτας σὴν μολόντ' ἐφ' ἑστίαν.
πρὸς τοῖσδε νῦν ἄκουσον ὡς φανῇς κακός.
χρῆν σ', εἴπερ ἦσθα τοῖς Ἀχαιοῖσιν φίλος,
τὸν χρυσὸν ὃν φῂς οὐ σὸν ἀλλὰ τοῦδ' ἔχειν,
δοῦναι φέροντα πενομένοις τε καὶ χρόνον 1220
πολὺν πατρῴας γῆς ἀπεξενωμένοις·
σὺ δ' οὐδὲ νῦν πω σῆς ἀπαλλάξαι χερὸς
τολμᾷς, ἔχων δὲ καρτερεῖς ἔτ' ἐν δόμοις.
καὶ μὴν τρέφων μὲν ὥς σε παῖδ' ἐχρῆν τρέφειν
σώσας τε τὸν ἐμόν, εἶχες ἂν καλὸν κλέος· 1225
ἐν τοῖς κακοῖς γὰρ ἀγαθοὶ σαφέστατοι
φίλοι· τὰ χρηστὰ δ' αὔθ' ἕκαστ' ἔχει φίλους.
εἰ δ' ἐσπάνιζες χρημάτων, ὁ δ' ηὐτύχει,
θησαυρὸς ἄν σοι παῖς ὑπῆρχ' οὑμὸς μέγας·
νῦν δ' οὔτ' ἐκεῖνον ἄνδρ' ἔχεις σαυτῷ φίλον, 1230
χρυσοῦ τ' ὄνησις οἴχεται παῖδές τε σοί,
αὐτός τε πράσσεις ὧδε. σοὶ δ' ἐγὼ λέγω,
Ἀγάμεμνον, εἰ τῷδ' ἀρκέσεις, κακὸς φανεῖ·
οὔτ' εὐσεβῆ γὰρ οὔτε πιστὸν οἷς ἐχρῆν,
οὐχ ὅσιον, οὐ δίκαιον εὖ δράσεις ξένον· 1235
αὐτὸν δὲ χαίρειν τοῖς κακοῖς σὲ φήσομεν
τοιοῦτον ὄντα· δεσπότας δ' οὐ λοιδορῶ.

ΧΟ. φεῦ φεῦ· βροτοῖσιν ὡς τὰ χρηστὰ πράγματα
χρηστῶν ἀφορμὰς ἐνδίδωσ' ἀεὶ λόγων.

ΑΓ. ἀχθεινὰ μέν μοι τἀλλότρια κρίνειν κακά, 1240
ὅμως δ' ἀνάγκη· καὶ γὰρ αἰσχύνην φέρει,
πρᾶγμ' ἐς χέρας λαβόντ' ἀπώσασθαι τόδε.
ἐμοὶ δ', ἵν' εἰδῇς, οὔτ' ἐμὴν δοκεῖς χάριν
οὔτ' οὖν Ἀχαιῶν ἄνδρ' ἀποκτεῖναι ξένον,

ἀλλ' ὡς ἔχῃς τὸν χρυσὸν ἐν δόμοισι σοῖς. 1245
λέγεις δὲ σαυτῷ πρόσφορ' ἐν κακοῖσιν ὤν.
τάχ' οὖν παρ' ὑμῖν ῥᾴδιον ξενοκτονεῖν·
ἡμῖν δέ γ' αἰσχρὸν τοῖσιν Ἕλλησιν τόδε.
πῶς οὖν σε κρίνας μὴ ἀδικεῖν φύγω ψόγον;
οὐκ ἂν δυναίμην. ἀλλ' ἐπεὶ τὰ μὴ καλὰ 1250
πράσσειν ἐτόλμας, τλῆθι καὶ τὰ μὴ φίλα.

ΠΑΜ. οἴμοι, γυναικός, ὡς ἔοιχ', ἡσσώμενος
δούλης ὑφέξω τοῖς κακίοσιν δίκην.

ΕΚ. οὔκουν δικαίως, εἴπερ εἰργάσω κακά;

ΠΑΜ. οἴμοι τέκνων τῶνδ' ὀμμάτων τ' ἐμῶν, τάλας. 1255

ΕΚ. ἀλγεῖς· τί δ'; ἦ 'μὲ παιδὸς οὐκ ἀλγεῖν δοκεῖς;

ΠΑΜ. χαίρεις ὑβρίζουσ' εἰς ἔμ', ὦ πανοῦργε σύ;

ΕΚ. οὐ γάρ με χαίρειν χρή σε τιμωρουμένην;

ΠΑΜ. ἀλλ' οὐ τάχ', ἡνίκ' ἄν σε ποντία νοτὶς

ΕΚ. μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὅρους Ἑλληνίδος; 1260

ΠΑΜ. κρύψῃ μὲν οὖν πεσοῦσαν ἐκ καρχησίων.

ΕΚ. πρὸς τοῦ βιαίων τυγχάνουσαν ἁλμάτων;

ΠΑΜ. αὐτὴ πρὸς ἱστὸν ναὸς ἀμβήσει ποδί.

ΕΚ. ὑποπτέροις νώτοισιν ἢ ποίῳ τρόπῳ;

ΠΑΜ. κύων γενήσει πύρσ' ἔχουσα δέργματα. 1265

ΕΚ. πῶς δ' οἶσθα μορφῆς τῆς ἐμῆς μετάστασιν;

ΠΑΜ. ὁ Θρῃξὶ μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε.

ΕΚ. σοὶ δ' οὐκ ἔχρησεν οὐδὲν ὧν ἔχεις κακῶν;

ΠΑΜ. οὐ γάρ ποτ' ἂν σύ μ' εἷλες ὧδε σὺν δόλῳ.

ΕΚ. θανοῦσα δ' ἢ ζῶσ' ἐνθάδ' ἐκπλήσω πότμον; 1270

ΠΑΜ. θανοῦσα· τύμβῳ δ' ὄνομα σῷ κεκλήσεται

ΕΚ. μορφῆς ἐπώνυμόν τι τῆς ἐμῆς ἐρεῖς;

ΠΑΜ. κυνὸς ταλαίνης σῆμα, ναυτίλοις τέκμαρ.

ΕΚ. οὐδὲν μέλει μοι σοῦ γέ μοι δόντος δίκην.

ΠΑΜ. καὶ σήν γ' ἀνάγκη παῖδα Κασάνδραν θανεῖν. 1275

ΕΚ. ἀπέπτυσ'· αὐτῷ ταῦτα σοὶ δίδωμ' ἔχειν.

ΠΑΜ. κτενεῖ νιν ἡ τοῦδ' ἄλοχος, οἰκουρὸς πικρά.
ΕΚ. μήπω μανείη Τυνδαρὶς τοσόνδε παῖς.
ΠΑΜ. καὐτόν σε τοῦτον, πέλεκυν ἐξάρασ' ἄνω.
ΑΓ. οὗτος σὺ μαίνει καὶ κακῶν ἐρᾷς τυχεῖν; 1280
ΠΑΜ. κτεῖν', ὡς ἐν Ἄργει φόνια λουτρά σ' ἀμμένει.
ΑΓ. οὐχ ἕλξετ' αὐτόν, δμῶες, ἐκποδὼν βίᾳ;
ΠΑΜ. ἀλγεῖς ἀκούων; *ΑΓ.* οὐκ ἐφέξετε στόμα;
ΠΑΜ. ἐγκλῄετ'· εἴρηται γάρ. *ΑΓ.* οὐχ ὅσον τάχος
νήσων ἐρήμων αὐτὸν ἐκβαλεῖτέ που, 1285
ἐπείπερ οὕτω καὶ λίαν θρασυστομεῖ;
Ἑκάβη, σὺ δ', ὦ τάλαινα, διπτύχους νεκροὺς
στείχουσα θάπτε· δεσποτῶν δ' ὑμᾶς χρεὼν
σκηναῖς πελάζειν, Τρῳάδες· καὶ γὰρ πνοὰς
πρὸς οἶκον ἤδη τάσδε πομπίμους ὁρῶ. 1290
εὖ δ' ἐς πάτραν πλεύσαιμεν, εὖ δὲ τἀν δόμοις
ἔχοντ' ἴδοιμεν τῶνδ' ἀφειμένοι πόνων.
ΧΟ. ἴτε πρὸς λιμένας σκηνάς τε, φίλαι,
τῶν δεσποσύνων πειρασόμεναι
μόχθων· στερρὰ γὰρ ἀνάγκη. 1295

ΕΛΕΝΗ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΕΛΕΝΗ.
ΤΕΥΚΡΟΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΜΕΝΕΛΑΟΣ.
ΓΡΑΥΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΕΟΝΟΗ.
ΘΕΟΚΛΥΜΕΝΟΣ
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡρόδοτος ἱστορεῖ περὶ Ἑλένης καί φησιν ἐλθεῖν μὲν αὐτὴν εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοῦτο φάσκειν καὶ τὸν Ὅμηρον ποιοῦντα τὴν Ἑλένην παρέχειν τῷ Τηλεμάχῳ ἐν Ὀδυσσείᾳ τὸ λαθικηδὲς φάρμακον τό οἱ πόρε Πολυδάμνα Θόωνος παράκοιτις, οὐ μὴν δὲ οὕτως ὡς Εὐ- 5 ριπίδης φησίν. οἱ μὲν γὰρ πλανωμένην φασὶν αὐτὴν μετὰ τοῦ Μενελάου μετὰ τὴν τῆς Ἰλίου πόρθησιν καὶ εἰς Αἴγυπτον παραγενέσθαι κἀκεῖθεν πεπορίσθαι τὰ φάρμακα· ὃ δὲ τὴν μὲν ἀληθῶς Ἑλένην φησὶ μηδ' ὁπωσοῦν ἐλθεῖν εἰς Τροίαν, τὸ εἴδωλον δὲ αὐτῆς. 10 κλέψας γὰρ αὐτὴν ὁ Ἑρμῆς Ἥρας βουλῇ Πρωτεῖ τῷ βασιλεῖ τῆς Αἰγύπτου φυλάττειν παρέδωκε· τούτου δὲ θανόντος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεοκλύμενος ἐπειρᾶτο γαμεῖν αὐτήν. ἣ δὲ ἱκέτις παρεκάθητο τῷ τοῦ Πρωτέως μνημείῳ, ὅθεν αὐτῇ ἐπιφαίνεται Μενέλεως, τὰς μὲν 15 ναῦς ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀπολέσας, ὀλίγους δέ τινας τῶν ἑταίρων ἐν ἄντρῳ καθειργμένους σώζων. εἰς λόγους δὲ ἐλθόντες καὶ μηχανορραφήσαντες ἀπατῶσι μὲν τὸν Θεοκλύμενον, αὐτοὶ δὲ νηὶ ἐμβάντες ὡς δὴ τῷ Μενέλεῳ θανόντι κατὰ θάλατταν θύσοντες, εἰς τὴν ἰδίαν 20 διασώζονται.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Ε Λ Ε Ν Η.

ΕΛ. Νείλου μὲν αἵδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
ὃς ἀντὶ δίας ψακάδος Αἰγύπτου πέδον
λευκῆς τακείσης χιόνος ὑγραίνει γύας.
Πρωτεὺς δ' ὅτ' ἔζη τῆσδε γῆς τύραννος ἦν,
Φάρον μὲν οἰκῶν νῆσον, Αἰγύπτου δ' ἄναξ, 5
ὃς τῶν κατ' οἶδμα παρθένων μίαν γαμεῖ,
Ψαμάθην, ἐπειδὴ λέκτρ' ἀφῆκεν Αἰακοῦ.
τίκτει δὲ τέκνα δισσὰ τοῖσδε δώμασι,
Θεοκλύμενον ἄρσεν' [ὅτι δὴ θεοὺς σέβων
βίον διήνεγκ'] εὐγενῆ τε παρθένον 10
Εἰδώ, τὸ μητρὸς ἀγλάισμ', ὅτ' ἦν βρέφος·
ἐπεὶ δ' ἐς ἥβην ἦλθεν ὡραία γάμων,
καλοῦσιν αὐτὴν Θεονόην· τὰ θεῖα γὰρ
τά τ' ὄντα καὶ μέλλοντα πάντ' ἠπίστατο,
προγόνου λαβοῦσα Νηρέως τιμὰς πάρα. 15
ἡμῖν δὲ γῆ μὲν πατρὶς οὐκ ἀνώνυμος
Σπάρτη, πατὴρ δὲ Τυνδάρεως· ἔστιν δὲ δὴ
λόγος τις ὡς Ζεὺς μητέρ' ἔπτατ' εἰς ἐμὴν
Λήδαν κύκνου μορφώματ' ὄρνιθος λαβών,
ὃς δόλιον εὐνὴν ἐξέπραξ' ὑπ' αἰετοῦ 20
δίωγμα φεύγων, εἰ σαφὴς οὗτος λόγος.
Ἑλένη δ' ἐκλήθην· ἃ δὲ πεπόνθαμεν κακὰ
λέγοιμ' ἄν. ἦλθον τρεῖς θεαὶ κάλλους πέρι

Ἰδαῖον εἰς κευθμῶν' Ἀλέξανδρον πάρα,
Ἥρα Κύπρις τε Διογενής τε παρθένος, 25
μορφῆς θέλουσαι διαπεράνασθαι κρίσιν.
τοὐμὸν δὲ κάλλος, εἰ καλὸν τὸ δυστυχές,
Κύπρις προτείνασ' ὡς Ἀλέξανδρος γαμεῖ,
νικᾷ· λιπὼν δὲ βούσταθμ' Ἰδαῖος Πάρις
Σπάρτην ἀφίκεθ' ὡς ἐμὸν σχήσων λέχος. 30
Ἥρα δὲ μεμφθεῖσ' οὕνεκ' οὐ νικᾷ θεάς,
ἐξηνέμωσε τἄμ' Ἀλεξάνδρῳ λέχη,
δίδωσι δ' οὐκ ἔμ', ἀλλ' ὁμοιώσασ' ἐμοὶ
εἴδωλον ἔμπνουν οὐρανοῦ ξυνθεῖσ' ἄπο,
Πριάμου τυράννου παιδί· καὶ δοκεῖ μ' ἔχειν 35
κενὴν δόκησιν, οὐκ ἔχων. τὰ δ' αὖ Διὸς
βουλεύματ' ἄλλα τοῖσδε συμβαίνει κακοῖς·
πόλεμον γὰρ εἰσήνεγκεν Ἑλλήνων χθονὶ
καὶ Φρυξὶ δυστήνοισιν, ὡς ὄχλου βροτῶν
πλήθους τε κουφίσειε μητέρα χθόνα 40
γνωτόν τε θείη τὸν κράτιστον Ἑλλάδος.
Φρυγῶν δ' ἐς ἀλκὴν προυτέθην ἐγὼ μὲν οὔ,
τὸ δ' ὄνομα τοὐμόν, ἆθλον Ἕλλησιν δορός.
λαβὼν δέ μ' Ἑρμῆς ἐν πτυχαῖσιν αἰθέρος
νεφέλῃ καλύψας, οὐ γὰρ ἠμέλησέ μου 45
Ζεύς, τόνδ' ἐς οἶκον Πρωτέως ἱδρύσατο,
πάντων προκρίνας σωφρονέστατον βροτῶν,
ἀκέραιον ὡς σώσειε Μενέλεῳ λέχος.
κἀγὼ μὲν ἐνθάδ' εἴμ', ὁ δ' ἄθλιος πόσις
στράτευμ' ἀθροίσας τὰς ἐμὰς ἀναρπαγὰς 50
θηρᾷ πορευθεὶς Ἰλίου πυργώματα.
ψυχαὶ δὲ πολλαὶ δι' ἔμ' ἐπὶ Σκαμανδρίοις
ῥοαῖσιν ἔθανον· ἡ δὲ πάντα τλᾶσ' ἐγὼ
κατάρατός εἰμι καὶ δοκῶ προδοῦσ' ἐμὸν
πόσιν συνάψαι πόλεμον Ἕλλησιν μέγαν. 55

τί δῆτ' ἔτι ζῶ; θεοῦ τόδ' εἰσήκουσ' ἔπος
Ἑρμοῦ, τὸ κλεινόν μ' ἔτι κατοικήσειν πέδον
Σπάρτης σὺν ἀνδρί, γνόντος ὡς ἐς Ἴλιον
οὐκ ἦλθον, ἵνα μὴ λέκτρ' ὑποστρώσω τινί.
ἕως μὲν οὖν φῶς ἡλίου τόδ' ἔβλεπε 60
Πρωτεύς, ἄσυλος ἦ γάμων· ἐπεὶ δὲ γῆς
σκότῳ κέκρυπται, παῖς ὁ τοῦ τεθνηκότος
θηρᾷ γαμεῖν με. τὸν πάλαι δ' ἐμὸν πόσιν
τιμῶσα Πρωτέως μνῆμα προσπίτνω τόδε
ἱκέτις, ἵν' ἀνδρὶ τἀμὰ διασώσῃ λέχη, 65
ὡς εἰ καθ' Ἑλλάδ' ὄνομα δυσκλεὲς φέρω,
μή μοι τὸ σῶμά γ' ἐνθάδ' αἰσχύνην ὄφλῃ.

ΤΕΥ. τίς τῶνδ' ἐρυμνῶν δωμάτων ἔχει κράτος;
Πλούτῳ γὰρ οἶκος ἄξιος προσεικάσαι
βασίλειά τ' ἀμφιβλήματ' εὔθριγκοί θ' ἕδραι. 70
ἔα·
ὦ θεοί, τίν' εἶδον ὄψιν; ἐχθίστην ὁρῶ
γυναικὸς εἰκὼ φόνιον, ἥ μ' ἀπώλεσε
πάντας τ' Ἀχαιούς. θεοί σ', ὅσον μίμημ' ἔχεις
Ἑλένης, ἀποπτύσειαν. εἰ δὲ μὴ 'ν ξένῃ 75
γαίᾳ πόδ' εἶχον, τῷδ' ἂν εὐστόχῳ πτερῷ
ἀπόλαυσιν εἰκοῦς ἔθανες ἂν Διὸς κόρης.

ΕΛ. τί δ'; ὦ ταλαίπωρ' ὅστις ὤν μ' ἀπεστράφης,
καὶ ταῖς ἐκείνης συμφοραῖς ἐμὲ στυγεῖς;

ΤΕΥ. ἥμαρτον· ὀργῇ δ' εἶξα μᾶλλον ἤ μ' ἐχρῆν· 80
[μισεῖ γὰρ Ἑλλὰς πᾶσα τὴν Διὸς κόρην.]
σύγγνωθι δ' ἡμῖν τοῖς λελεγμένοις, γύναι.

ΕΛ. τίς δ' εἶ; πόθεν γῆς τῆσδ' ἐπεστράφης πέδον;

ΤΕΥ. εἷς τῶν Ἀχαιῶν, ὦ γύναι, τῶν ἀθλίων.

ΕΛ. οὔ τἄρα σ' Ἑλένην εἰ στυγεῖς θαυμαστέον. 85
ἀτὰρ τίς εἶ πόθεν; τίν' ἐξαυδᾶν σε χρή;

ΤΕΥ. ὄνομα μὲν ἡμῖν Τεῦκρος, ὁ δὲ φύσας πατὴρ

Τελαμών, Σαλαμὶς δὲ πατρὶς ἡ θρέψασά με.
ΕΛ. τί δῆτα Νείλου τούσδ' ἐπιστρέφει γύας;
ΤΕΥ. φυγὰς πατρῴας ἐξελήλαμαι χθονός. 90
ΕΛ. τλήμων ἂν εἴης· τίς δέ σ' ἐκβάλλει πάτρας;
ΤΕΥ. Τελαμὼν ὁ φύσας. τίν' ἂν ἔχοις μᾶλλον φίλον;
ΕΛ. ἐκ τοῦ; τὸ γάρ τοι πρᾶγμα συμφορὰν ἔχει.
ΤΕΥ. Αἴας μ' ἀδελφὸς ὤλεσ' ἐν Τροίᾳ θανών.
ΕΛ. πῶς; οὔ τί που σῷ φασγάνῳ βίον στερείς; 95
ΤΕΥ. οἰκεῖον αὐτὸν ὤλεσ' ἅλμ' ἐπὶ ξίφος.
ΕΛ. μανέντ'; ἐπεὶ τίς σωφρονῶν τλαίη τάδ' ἄν;
ΤΕΥ. τὸν Πηλέως τιν' οἶσθ' Ἀχιλλέα γόνον;
ΕΛ. μνηστὴρ ποθ' Ἑλένης ἦλθεν, ὡς ἀκούομεν.
ΤΕΥ. θανὼν ὅδ' ὅπλων ἔριν ἔθηκε συμμάχοις. 100
ΕΛ. καὶ δὴ τί τοῦτ' Αἴαντι γίγνεται κακόν;
ΤΕΥ. ἄλλου λαβόντος ὅπλ' ἀπηλλάχθη βίου.
ΕΛ. σὺ τοῖς ἐκείνου δῆτα πήμασιν νοσεῖς;
ΤΕΥ. ὁθούνεκ' αὐτῷ γ' οὐ ξυνωλόμην ὁμοῦ.
ΕΛ. ἦλθες γὰρ ὦ ξέν' Ἰλίου κλεινὴν πόλιν; 105
ΤΕΥ. καὶ ξύν γε πέρσας αὐτὸς ἀνταπωλόμην.
ΕΛ. ἤδη γὰρ ἧπται καὶ κατείργασται πυρί;
ΤΕΥ. ὥστ' οὐδ' ἴχνος γε τειχέων εἶναι σαφές.
ΕΛ. ὦ τλῆμον Ἑλένη, διὰ σ' ἀπόλλυνται Φρύγες.
ΤΕΥ. καὶ πρός γ' Ἀχαιοί· μεγάλα δ' εἴργασται κακά. 110
ΕΛ. πόσον χρόνον γὰρ διαπεπόρθηται πόλις;
ΤΕΥ. ἑπτὰ σχεδόν τι καρπίμους ἐτῶν κύκλους.
ΕΛ. χρόνον δ' ἐμείνατ' ἄλλον ἐν Τροίᾳ πόσον;
ΤΕΥ. πολλὰς σελήνας, δέκα διελθούσας ἔτη.
ΕΛ. ἦ καὶ γυναῖκα Σπαρτιᾶτιν εἵλετε; 115
ΤΕΥ. Μενέλαος αὐτὴν ἦγ' ἐπισπάσας κόμης.
ΕΛ. εἶδες σὺ τὴν δύστηνον; ἢ κλύων λέγεις;
ΤΕΥ. ὥσπερ σέ γ', οὐδὲν ἧσσον, ὀφθαλμοῖς ὁρῶ.
ΕΛ. σκοπεῖτε μὴ δόκησιν εἴχετ' ἐκ θεῶν.

ΤΕΥ. ἄλλου λόγου μέμνησο, μὴ κείνης ἔτι. 120
[ΕΛ. οὕτω δοκεῖτε τὴν δόκησιν ἀσφαλῆ;
ΤΕΥ. αὐτὸς γὰρ ὄσσοις εἰδόμην καὶ νοῦς ὁρᾷ.]
ΕΛ. ἤδη δ' ἐν οἴκοις σὺν δάμαρτι Μενέλεως;
ΤΕΥ. οὔκουν ἐν Ἄργει γ' οὐδ' ἐπ' Εὐρώτα ῥοαῖς.
ΕΛ. αἰαῖ· κακὸν τόδ' εἶπας οἷς κακὸν λέγεις. 125
ΤΕΥ. ὡς κεῖνος ἀφανὴς σὺν δάμαρτι κλῄζεται.
ΕΛ. οὐ πᾶσι πορθμὸς αὐτὸς Ἀργείοισιν ἦν;
ΤΕΥ. ἦν, ἀλλὰ χειμὼν ἄλλοσ' ἄλλον ὥρισεν.
ΕΛ. ποίοισιν ἐν νώτοισι ποντίας ἁλός;
ΤΕΥ. μέσον περῶντας πέλαγος Αἰγαίου πόρου. 130
ΕΛ. κἀκ τοῦδε Μενέλεων οὔτις εἶδ' ἀφιγμένον;
ΤΕΥ. οὐδείς· θανὼν δὲ κλῄζεται καθ' Ἑλλάδα.
ΕΛ. ἀπωλόμεσθα· Θεστιὰς δ' ἔστιν κόρη;
ΤΕΥ. Λήδαν ἔλεξας; οἴχεται θανοῦσα δή.
ΕΛ. οὔ πού νιν Ἑλένης αἰσχρὸν ὤλεσεν κλέος; 135
ΤΕΥ. φασίν, βρόχῳ γ' ἅψασαν εὐγενῆ δέρην.
ΕΛ. οἱ Τυνδάρειοι δ' εἰσὶν ἢ οὐκ εἰσὶν κόροι;
ΤΕΥ. τεθνᾶσι κοὐ τεθνᾶσι· δύο δ' ἐστὸν λόγω.
ΕΛ. πότερος ὁ κρείσσων; ὢ τάλαιν' ἐγὼ κακῶν.
ΤΕΥ. ἄστροις σφ' ὁμοιωθέντε φάσ' εἶναι θεώ. 140
ΕΛ. καλῶς ἔλεξας τοῦτο· θάτερον δὲ τί;
ΤΕΥ. σφαγαῖς ἀδελφῆς εἵνεκ' ἐκπνεῦσαι βίον.
ἅλις δὲ μύθων· οὐ διπλᾶ χρῄζω στένειν.
ὧν δ' εἵνεκ' ἦλθον τούσδε βασιλικοὺς δόμους,
τὴν θεσπιῳδὸν Θεονόην χρῄζων ἰδεῖν, 145
σὺ προξένησον, ὡς τύχω μαντευμάτων
ὅπῃ νεὼς στείλαιμ' ἂν οὔριον πτερὸν
εἰς γῆν ἐναλίαν Κύπρον, οὗ μ' ἐθέσπισεν
οἰκεῖν Ἀπόλλων, ὄνομα νησιωτικὸν
Σαλαμῖνα θέμενον τῆς ἐκεῖ χάριν πάτρας. 150
ΕΛ. πλοῦς, ὦ ξέν', αὐτὸς σημανεῖ· σὺ δ' ἐκλιπὼν

γῆν τήνδε φεῦγε πρίν σε παῖδα Πρωτέως
ἰδεῖν, ὃς ἄρχει τῆσδε γῆς· ἄπεστι δὲ
κυσὶν πεποιθὼς ἐν φοναῖς θηροκτόνοις·
κτείνει γὰρ Ἕλλην' ὅντιν' ἂν λάβῃ ξένον· 155
ὅτου δ' ἕκατι, μήτε σὺ ζήτει μαθεῖν
ἐγώ τε σιγῶ· τί γὰρ ἂν ὠφελοῖμί σε;

ΤΕΥ. καλῶς ἔλεξας, ὦ γύναι· θεοὶ δέ σοι
ἐσθλῶν ἀμοιβὰς ἀντιδωρησαίατο.
Ἑλένῃ δ' ὅμοιον σῶμ' ἔχουσ' οὐ τὰς φρένας 160
ἔχεις ὁμοίας, ἀλλὰ διαφόρους πολύ.
κακῶς δ' ὄλοιτο μηδ' ἐπ' Εὐρώτα ῥοὰς
ἔλθοι· σὺ δ' εἴης εὐτυχὴς ἀεί, γύναι.

ΕΛ. ὦ μεγάλων ἀχέων καταβαλλομένα μέγαν οἶτον,
ποῖον ἁμιλλαθῶ γόον; ἢ τίνα μοῦσαν ἐπέλθω, 165
δάκρυσιν ἢ θρήνοις ἢ πένθεσιν; ἓ ἕ.
πτεροφόροι νεάνιδες, στρ.
παρθένοι Χθονὸς κόραι
Σειρῆνες, εἴθ' ἐμοῖς γόοις
μόλοιτ' ἔχουσαι τὸν Λίβυν 170
λωτὸν ἢ σύριγγας· αἴλινον, κακοῖς
τοῖς ἐμοῖσι σύνοχα δάκρυα,
πάθεσι πάθεα, μέλεσι μέλεα·
μουσεῖά τε θρηνήμασι ξυνῳδὰ
πέμψειε Φερσέφασσα 175
[φόνια] φόνια, χάριτας ἵν' ἐπὶ δάκρυσι
παρ' ἐμέθεν ὑπὸ μέλαθρα νύχια παιᾶνας
νέκυσιν ὀλομένοις λάβῃ.

ΧΟ. κυανοειδὲς ἀμφ' ὕδωρ ἀντ.
ἔτυχον ἕλικά τ' ἀνὰ χλόαν 180
φοίνικας ἁλίου πέπλους
αὐγαῖσιν ἐν ταῖς χρυσέαις

θάλπουσ' ἀμφί τ' ἐν δόνακος ἔρνεσιν·
ἔνθεν οἰκτρὸν ὅμαδον ἔκλυον
ἄλυρον ἔλεγον, ὅ τι ποτ' ἔλακεν 185
* * * * αἰάγμασι στένουσα,
Νύμφα τις οἷα Ναῒς
ὄρεσι φυγάδα νόμον ἱεῖσα
γοερόν, ὑπὸ δὲ πέτρινα γύαλα κλαγγαῖσιν
Πανὸς ἀναβοᾷ γάμους. 190

ΕΛ. ἰὼ ἰώ· στρ.
θήραμα βαρβάρου πλάτας,
Ἑλλανίδες κόραι,
ναύτας Ἀχαιῶν
τις ἔμολεν ἔμολε δάκρυα δάκρυσί μοι φέρων, 195
Ἰλίου κατασκαφὰν
πυρὶ μέλουσαν δαΐῳ
δι' ἐμὲ τὰν πολυκτόνον,
δι' ἐμὸν ὄνομα πολύπονον.
Λήδα δ' ἐν ἀγχόναις 200
θάνατον ἔλαβεν
αἰσχύνας ἐμᾶς ὑπ' ἀλγεων.
ὁ δ' ἐμὸς ἐν ἁλὶ πολυπλανὴς
πόσις ὀλόμενος οἴχεται,
Κάστορός τε συγγόνου τε 205
διδυμογενὲς ἄγαλμα πατρίδος
ἀφανὲς ἀφανὲς ἱππόκροτα λέλοιπε δάπεδα
γυμνάσιά τε δονακόεντος
Εὐρώτα, νεανιᾶν πόνον.

ΧΟ. αἰαῖ αἰαῖ· ἀντ. 210
ὦ δαίμονος πολυστόνου
μοίρας τε σᾶς, γύναι.
αἰὼν δυσαίων

191 — 209 = 210 — 228

τις ἔλαχεν ἔλαχεν, ὅτε σε τέκετο ματρόθεν
Ζεὺς πρέπων δι' αἰθέρος 215
χιονόχρως κύκνου πτερῷ·
τί γὰρ ἄπεστί σοι κακῶν;
τίνα δὲ βίοτον οὐκ ἔτλας;
μάτηρ μὲν οἴχεται,
δίδυμά τε Διὸς 220
οὐκ εὐδαιμονεῖ τέκεα φίλα,
χθόνα δὲ πάτριον οὐχ ὁρᾷς,
διὰ δὲ πόλεας ἔρχεται
βάξις, ἅ σε βαρβάροισι
λέχεσι, πότνια, παραδίδωσιν, 225
ὁ δὲ σὸς ἐν ἁλὶ κύμασί τε λέλοιπε βίοτον,
οὐδέ ποτ' ἔτι πάτρια μέλαθρα
καὶ τὰν Χαλκίοικον ὀλβιεῖς.

ΕΛ. *φεῦ φεῦ, τίς ἢ Φρυγῶν*
ἢ τίς Ἑλλανίας ἀπὸ χθονὸς 230
ἔτεμε τὰν δακρυόεσσαν Ἰλίῳ
πεύκαν; ἔνθεν ὀλόμενον
σκάφος συναρμόσας
ὁ Πριαμίδας ἔπλευσε βαρβάρῳ πλάτᾳ
τὰν ἐμὰν ἐφ' ἑστίαν, 235
ἐπὶ τὸ δυστυχὲς
κάλλος, ὡς ἕλοι γάμον ἐμόν.
ἁ δὲ δόλιος ἁ πολυκτόνος Κύπρις
Δαναΐδαις ἄγουσα θάνατον Πριαμίδαις τε.
ὢ τάλαινα συμφορᾶς. 240
ἁ δὲ χρυσέοις θρόνοις
Διὸς ὑπαγκάλισμα σεμνὸν Ἥρα
τὸν ὠκύπουν ἔπεμψε Μαιάδος γόνον,
ὅς με χλοερὰ δρεπομέναν ἔσω πέπλων
ῥόδεα πέταλα, χαλκίοικον ὡς Ἀθάναν 245

μόλοιμ', ἀναρπάσας δι' αἰθέρος
τάνδε γαῖαν εἰς ἄνολβον
ἔριν ἔριν τάλαιναν ἔθετο
Πριαμίδαισιν Ἑλλάδος.
τὸ δ' ἐμὸν ὄνομα παρὰ Σιμουντίοις ῥοαῖσι 250
ματίδιον ἔχει φάτιν.

ΧΟ. ἔχεις μὲν ἀλγεῖν', οἶδα· σύμφορον δέ σοι
ὡς ῥᾷστα τἀναγκαῖα τοῦ βίου φέρειν.

ΕΛ. φίλαι γυναῖκες, τίνι πότμῳ συνεζύγην; 255
ἆρ' ἡ τεκοῦσά μ' ἔτεκεν ἀνθρώποις τέρας;
[γυνὴ γὰρ οὔθ' Ἑλληνὶς οὔτε βάρβαρος
τεῦχος νεοσσῶν λευκὸν ἐκλοχεύεται,
ἐν ᾧ με Λήδαν φασὶν ἐκ Διὸς τεκεῖν.]
τέρας γὰρ ὁ βίος καὶ τὰ πράγματ' ἐστί μοι, 260
τὰ μὲν δι' Ἥραν, τὰ δὲ τὸ κάλλος αἴτιον.
εἴθ' ἐξαλειφθεῖσ' ὡς ἄγαλμ' αὖθις πάλιν
αἴσχιον εἶδος ἔλαβον ἀντὶ τοῦ καλοῦ,
καὶ τὰς τύχας μὲν τὰς κακὰς ἃς νῦν ἔχω
Ἕλληνες ἐπελάθοντο, τὰς δὲ μὴ κακὰς 265
ἔσῳζον ὥσπερ τὰς κακὰς σῴζουσί μου.
ὅστις μὲν οὖν εἰς μίαν ἀποβλέπων τύχην
πρὸς θεῶν κακοῦται, βαρὺ μέν, οἰστέον δ' ὅμως·
ἡμεῖς δὲ πολλαῖς συμφοραῖς ἐγκείμεθα.
πρῶτον μὲν οὐκ οὖσ' ἄδικος, εἰμὶ δυσκλεής· 270
καὶ τοῦτο μεῖζον τῆς ἀληθείας κακόν,
ὅστις τὰ μὴ προσόντα κέκτηται κακά.
ἔπειτα πατρίδος θεοί μ' ἀφιδρύσαντο γῆς
εἰς βάρβαρ' ἤθη, καὶ φίλων τητωμένη
δούλη καθέστηκ' οὖσ' ἐλευθέρων ἄπο· 275
τὰ βαρβάρων γὰρ δοῦλα πάντα πλὴν ἑνός.
ἄγκυρα δ' ἥ μου τὰς τύχας ὤχει μόνη,
πόσιν ποθ' ἥξειν καί μ' ἀπαλλάξειν κακῶν,

οὗτος τέθνηκεν, οὗτος οὐκέτ' ἔστι δή.
μήτηρ δ' ὄλωλε, καὶ φονεὺς αὐτῆς ἐγώ, 280
ἀδίκως μέν, ἀλλὰ τἄδικον τοῦτ' ἔστ' ἐμόν·
ὃ δ' ἀγλάισμα δωμάτων ἐμοῦ τ' ἔφυ,
θυγάτηρ ἄνανδρος πολιὰ παρθενεύεται·
τὼ τοῦ Διὸς δὲ λεγομένω Διοσκόρω
οὐκ ἐστόν. ἀλλὰ πάντ' ἔχουσα δυστυχῆ 285
τοῖς πράγμασιν τέθνηκα, τοῖς δ' ἔργοισιν οὔ.
τὸ δ' ἔσχατον τοῦτ', εἰ μόλοιμεν εἰς πάτραν,
κλήθροις ἂν εἴργοιέν με, τὴν ὑπ' Ἰλίῳ
δοκοῦντες Ἑλένην Μενέλεω μολεῖν μέτα.
εἰ μὲν γὰρ ἔζη πόσις, ἀνεγνώσθημεν ἂν 290
εἰς ξύμβολ' ἐλθόνθ' ἃ φανέρ' ἂν μόνοις ἂν ἦν.
νῦν δ' οὔτε τοῦτ' ἔστ' οὔτε μὴ σωθῇ ποτε.
τί δῆτ' ἔτι ζῶ; τίν' ὑπολείπομαι τύχην;
γάμους ἑλομένη τῶν κακῶν ὑπαλλαγάς,
μετ' ἀνδρὸς οἰκεῖν βαρβάρου πρὸς πλουσίαν 295
τράπεζαν ἵζουσ'; ἀλλ' ὅταν πόσις πικρὸς
ξυνῇ γυναικί, καὶ τὸ σῶν ἐστιν πικρόν.
θανεῖν κράτιστον· πῶς θάνοιμ' ἂν οὖν καλῶς;
ἀσχήμονες μὲν ἀγχόναι μετάρσιοι,
κἀν τοῖσι δούλοις δυσπρεπὲς νομίζεται· 300
σφαγαὶ δ' ἔχουσιν εὐγενές τι καὶ καλόν,
σμικρὸς δ' ὁ καιρὸς κρᾶτ' ἀπαλλάξαι βίου.
εἰς γὰρ τοσοῦτον ἤλθομεν βάθος κακῶν·
αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι διὰ τὸ κάλλος εὐτυχεῖς
γυναῖκες, ἡμᾶς δ' αὐτὸ τοῦτ' ἀπώλεσεν. 305

ΧΟ. Ἑλένη, τὸν ἐλθόνθ', ὅστις ἐστὶν ὁ ξένος,
μὴ πάντ' ἀληθῆ δοξάσῃς εἰρηκέναι.

ΕΛ. καὶ μὴν σαφῶς ἔλεξ' ὀλωλέναι πόσιν.

ΧΟ. πόλλ' ἂν γένοιτο καὶ διὰ ψευδῶν ἔπη.

ΕΛ. καὶ τἄμπαλίν γε τῶνδ' ἀληθείᾳ σαφῆ. 310

ΧΟ. εἰς ξυμφορὰν γὰρ ἀντὶ τἀγαθοῦ φέρει.
ΕΛ. φόβος γὰρ εἰς τὸ δεῖμα περιβαλών μ' ἄγει.
ΧΟ. πῶς δ' εὐμενείας τοισίδ' ἐν δόμοις ἔχεις;
ΕΛ. πάντες φίλοι μοι πλὴν ὁ θηρεύων γάμους.
ΧΟ. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; μνήματος λιποῦσ' ἕδραν, 315
ΕΛ. εἰς ποῖον ἕρπεις μῦθον ἢ παραίνεσιν;
ΧΟ. ἐλθοῦσ' ἐς οἴκους, ἣ τὰ πάντ' ἐπίσταται,
τῆς ποντίας Νηρῇδος ἐκγόνου κόρης,
πυθοῦ πόσιν σὸν Θεονόης εἴτ' ἔστ' ἔτι
εἴτ' ἐκλέλοιπε φέγγος· ἐκμαθοῦσα δὲ 320
πρὸς τὰς τύχας τὸ χάρμα τοὺς γόους τ' ἔχε.
πρὶν δ' οὐδὲν ὀρθῶς εἰδέναι, τί σοι πλέον
λυπουμένῃ γένοιτ' ἄν; ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ·
τάφον λιποῦσα τόνδε σύμμιξον κόρῃ,
ὅθενπερ εἴσει πάντα, τἀληθῆ φράσαι· 325
ἔχουσ' ἐν οἴκοις τήνδε τί βλέπεις πρόσω;
θέλω δὲ κἀγὼ σοὶ συνεισελθεῖν δόμους
καὶ συμπυθέσθαι παρθένου θεσπίσματα·
γυναῖκα γὰρ δὴ συμπονεῖν γυναικὶ χρή.
ΕΛ. φίλαι, λόγους ἐδεξάμαν· στρ. 330
βᾶτε βᾶτε δ' εἰς δόμους,
ἀγῶνας ἐντὸς [οἴκων] ὡς
πύθησθε τοὺς ἐμούς.
ΧΟ. θέλουσαν οὐ μόλις καλεῖς.
ΕΛ. ἰὼ μέλεος ἁμέρα. 335
τίν' ἄρα τάλαινα τίνα δακρυό-
εντα λόγον ἀκούσομαι;
ΧΟ. μὴ πρόμαντις ἀλγέων
προλάμβαν', ὦ φίλα, γόους.
ΕΛ. τί μοι πόσις μέλεος ἔτλα; ἀντ. 340
πότερα δέρκεται φάος

330 — 339 = 340 — 347

τέθριππά θ' ἁλίου
[ἐς] κέλευθά τ' ἀστέρων,
ΧΟ. * * * * * * * *
ΕΛ. * * * * * * * *
ἢ 'ν νέκυσι κατὰ χθονὸς
τὰν χθόνιον ἔχει τύχαν; 345
ΧΟ. εἰς τὸ φέρτερον τίθει
τὸ μέλλον, ὅ τι γενήσεται.
ΕΛ. σὲ γὰρ ἐκάλεσα, σὲ δὲ κατόμοσα,
τὸν ὑδρόεντα δόνακι χλωρὸν
Εὐρώταν, θανόντος εἰ βάξις 350
ἔτυμος ἀνδρὸς ἅδε μοι —
ΧΟ. τί τάδ' ἀσύνετα;
ΕΛ. φόνιον αἰώρημα
διὰ δέρης ὀρέξομαι,
ἢ ξιφοκτόνον διωγμὸν
αἱμορύτου σφαγᾶς 355
αὐτοσίδαρον ἔσω πελάσω διὰ σαρκὸς ἅμιλλαν,
θῦμα τριζύγοις θεαῖσι
τῷ τε συρίγγων ἀοιδὰν σεβί-
ζοντι Πριαμίδᾳ ποτ' ἀμφὶ βουστάθμους.
ΧΟ. ἄλλοσ' ἀποτροπὰ κακῶν 360
γένοιτο, τὸ δὲ σὸν εὐτυχές.
ΕΛ. ἰὼ Τροία τάλαινα,
δι' ἔργ' ἄνεργ' ὄλλυσαι μέλεά τ' ἔτλας·
τὰ δ' ἐμὰ δῶρα Κύπριδος ἔτεκε
πολὺ μὲν αἷμα, πολὺ δὲ δάκρυον, ἄχεά τ' ἄχεσι,
δάκρυα δάκρυσιν [ἔλαβε πάθεα, 365
ματέρες τε παῖδας ὤλεσαν],
ἀπὸ δὲ παρθένοι κόμας
ἔθεντο σύγγονοι νεκρῶν Σκαμάνδριον
ἀμφὶ Φρύγιον οἶδμα.

βοὰν βοὰν δ' Ἑλλὰς 370
κελάδησε κἀνοτότυξεν,
ἐπὶ δὲ κρατὶ χέρας ἔθηκεν,
ὄνυχι δ' ἁπαλόχροα γένυν
ἔδευσε φοινίαισι πλαγαῖς.
ὦ μάκαρ Ἀρκαδίᾳ ποτὲ παρθένε Καλλιστοῖ, Διὸς
ἃ λεχέων ἐπέβας τετραβάμοσι γυίοις, 376
ὡς πολὺ ματρὸς ἐμᾶς ἔλαχες πλέον,
ἁ μορφᾷ θηρῶν λαχνογυίων
ὄμματι λάβρῳ σχῆμα λεαίνης
ἐξαλλάξασ' ἄχεα λύπης· 380
ἅν τέ ποτ' Ἄρτεμις ἐξεχορεύσατο
χρυσοκέρατ' ἔλαφον Μέροπος Τιτανίδα κούραν
καλλοσύνας ἕνεκεν· τὸ δ' ἐμὸν δέμας
ὤλεσεν ὤλεσε πέργαμα Δαρδανίας
ὀλομένους τ' Ἀχαιούς. 385

ΜΕ. ὦ τὰς τεθρίππους Οἰνομάῳ Πῖσαν κάτα
Πέλοψ ἁμίλλας ἐξαμιλληθείς ποτε,
εἴθ' ὤφελες τόθ' [ἡνίκ' ἔρανον εἰς θεοὺς
πεισθεὶς ἐποίεις] εὐθέως λιπεῖν βίον,
πρὶν τὸν ἐμὸν Ἀτρέα πατέρα γεννῆσαί ποτε, 390
ὃς ἐξέφυσεν Ἀερόπης λέκτρων ἄπο
Ἀγαμέμνον' ἐμέ τε Μενέλεων, κλεινὸν ζυγόν·
πλεῖστον γὰρ οἶμαι, καὶ τόδ' οὐ κόμπῳ λέγω,
στράτευμα κώπῃ διορίσαι Τροίαν ἔπι,
τύραννος οὐδὲν πρὸς βίαν στρατηλατῶν, 395
ἑκοῦσι δ' ἄρξας Ἑλλάδος νεανίαις.
καὶ τοὺς μὲν οὐκέτ' ὄντας ἀριθμῆσαι πάρα,
τοὺς δ' ἐκ θαλάσσης ἀσμένους πεφευγότας,
νεκρῶν φέροντας ὀνόματ' εἰς οἴκους πάλιν.
ἐγὼ δ' ἐπ' οἶδμα πόντιον γλαυκῆς ἁλὸς 400
τλήμων ἀλῶμαι χρόνον ὅσονπερ Ἰλίου

πύργους ἔπερσα, κεἰς πάτραν χρῄζων μολεῖν
οὐκ ἀξιοῦμαι τοῦδε πρὸς θεῶν τυχεῖν.
Λιβύης τ' ἐρήμους ἀξένους τ' ἐπιδρομὰς
πέπλευκα πάσας· χὤταν ἐγγὺς ὦ πάτρας, 405
πάλιν μ' ἀπωθεῖ πνεῦμα, κοὔποτ' οὔριον
εἰσῆλθε λαῖφος ὥστε μ' εἰς πάτραν μολεῖν.
καὶ νῦν τάλας ναυαγὸς ἀπολέσας φίλους
ἐξέπεσον εἰς γῆν τήνδε· ναῦς δὲ πρὸς πέτρας
πολλοὺς ἀριθμοὺς ἄγνυται ναυαγίων. 410
τρόπις δ' ἐλείφθη ποικίλων ἁρμοσμάτων,
ἐφ' ἧς ἐσώθην μόλις ἀνελπίστῳ τύχῃ
Ἑλένη τε, Τροίας ἣν ἀποσπάσας ἔχω.
ὄνομα δὲ χώρας ἥτις ἥδε καὶ λεὼς
οὐκ οἶδ'· ὄχλον γὰρ εἰσπεσεῖν ᾐσχυνόμην 415
ὥσθ' ἱστορῆσαι, τῆς ἐμῆς δυσχλαινίας
κρύπτων ὑπ' αἰδοῦς τὰς τύχας. ὅταν δ' ἀνὴρ
πράξῃ κακῶς ὑψηλός, εἰς ἀηθίαν
πίπτει κακίω τοῦ πάλαι δυσδαίμονος.
χρεία δὲ τείρει μ'· οὔτε γὰρ σῖτος πάρα 420
οὔτ' ἀμφὶ χρῶτ' ἐσθῆτες· αὐτὰ δ' εἰκάσαι
πάρεστι ναὸς ἔκβολ' οἷς ἀμπίσχομαι.
πέπλους δὲ τοὺς πρὶν λαμπρά τ' ἀμφιβλήματα
χλιδάς τε πόντος ἥρπασ'· ἐν δ' ἄντρου μυχοῖς
κρύψας γυναῖκα τὴν κακῶν πάντων ἐμοὶ 425
ἄρξασαν ἥκω τούς τε περιλελειμμένους
φίλων φυλάσσειν τἄμ' ἀναγκάσας λέχη.
μόνος δὲ νοστῶ, τοῖς ἐκεῖ ζητῶν φίλοις
τὰ πρόσφορ' ἤν πως ἐξερευνήσας λάβω.
ἰδὼν δὲ δῶμα περιφερὲς θριγκοῖς τόδε 430
πύλας τε σεμνὰς ἀνδρὸς ὀλβίου τινός,
προσῆλθον· ἐλπὶς δ' ἔκ γε πλουσίων δόμων
λαβεῖν τι ναύταις· ἐκ δὲ μὴ 'χόντων βίον,

οὐδ' εἰ θέλοιεν, ὠφελεῖν ἔχοιεν ἄν.
ὠή· τίς ἂν πυλωρὸς ἐκ δόμων μόλοι, 435
ὅστις διαγγείλειε τἄμ' εἴσω κακά;
ΓΡ. τίς πρὸς πύλαισιν; οὐκ ἀπαλλάξει δόμων
καὶ μὴ πρὸς αὐλείοισιν ἑστηκὼς πύλαις
ὄχλον παρέξεις δεσπόταις; ἢ κατθανεῖ
Ἕλλην πεφυκώς, οἷσιν οὐκ ἐπιστροφαί. 440
ΜΕ. ὦ γραῖα, ταῦτα ταῦτ' ἔπη καλῶς λέγεις.
ἔξεστι· πείσομαι γάρ· ἀλλ' ἄνες λόγον.
ΓΡ. ἄπελθ'· ἐμοὶ γὰρ τοῦτο πρόσκειται, ξένε,
μηδένα πελάζειν τοισίδ' Ἑλλήνων δόμοις.
ΜΕ. ἆ· μὴ πρόσιλλε χεῖρα μηδ' ὤθει βίᾳ. 445
ΓΡ. πείθει γὰρ οὐδὲν ὧν λέγω· σὺ δ' αἴτιος.
ΜΕ. ἄγγειλον εἴσω δεσπόταισι τοῖσι σοῖς.
ΓΡ. πικροὺς ἂν οἶμαί γ' ἀγγελεῖν τοὺς σοὺς λόγους.
ΜΕ. ναυαγὸς ἥκω ξένος, ἀσύλητον γένος.
ΓΡ. οἶκον πρὸς ἄλλον νύν τιν' ἀντὶ τοῦδ' ἴθι. 450
ΜΕ. οὔκ, ἀλλ' ἔσω πάρειμι· καὶ σύ μοι πιθοῦ.
ΓΡ. ὀχληρὸς ἴσθ' ὤν· καὶ τάχ' ὠσθήσει βίᾳ.
ΜΕ. αἰαῖ· τὰ κλεινὰ ποῦ 'στί μοι στρατεύματα;
ΓΡ. οὐκοῦν ἐκεῖ που σεμνὸς ἦσθ', οὐκ ἐνθάδε.
ΜΕ. ὦ δαῖμον, ὡς ἀνάξι' ἠτιμώμεθα. 455
ΓΡ. τί βλέφαρα τέγγεις δάκρυσι; πρὸς τίν' οἰκτρὸς εἶ;
ΜΕ. πρὸς τὰς πάροιθεν συμφορὰς εὐδαίμονας.
ΓΡ. οὔκουν ἀπελθὼν δάκρυα σοῖς δώσεις φίλοις;
ΜΕ. τίς δ' ἥδε χώρα; τοῦ δὲ βασιλικοὶ δόμοι;
ΓΡ. Πρωτεὺς τάδ' οἰκεῖ δώματ', Αἴγυπτος δὲ γῆ. 460
ΜΕ. Αἴγυπτος; ὦ δύστηνος, οἷ πέπλευκ' ἄρα.
ΓΡ. τί δὴ τὸ Νείλου μεμπτόν ἐστί σοι γάνος;
ΜΕ. οὐ τοῦτ' ἐμέμφθην· τὰς ἐμὰς στένω τύχας.
ΓΡ. πολλοὶ κακῶς πράσσουσιν, οὐ σὺ δὴ μόνος.
ΜΕ. ἔστ' οὖν ἐν οἴκοις ὅντιν' ὀνομάζεις ἄναξ; 465

ΓΡ. τόδ᾽ ἐστὶν αὐτοῦ μνῆμα, παῖς δ᾽ ἄρχει χθονός.
ΜΕ. ποῦ δῆτ᾽ ἂν εἴη; πότερον ἐκτὸς ἢ ᾽ν δόμοις;
ΓΡ. οὐκ ἔνδον· Ἕλλησιν δὲ πολεμιώτατος.
ΜΕ. τίν᾽ αἰτίαν σχὼν ἧς ἐπηυρόμην ἐγώ;
ΓΡ. Ἑλένη κατ᾽ οἴκους ἐστὶ τούσδ᾽ ἡ τοῦ Διός. 470
ΜΕ. πῶς φής; τίν᾽ εἶπας μῦθον; αὖθίς μοι φράσον.
ΓΡ. ἡ Τυνδαρὶς παῖς, ἣ κατὰ Σπάρτην ποτ᾽ ἦν.
ΜΕ. πόθεν μολοῦσα; τίνα τὸ πρᾶγμ᾽ ἔχει λόγον;
ΓΡ. Λακεδαίμονος γῆς δεῦρο νοστήσασ᾽ ἄπο.
ΜΕ. πότ᾽; οὔ τί που λελήσμεθ᾽ ἐξ ἄντρων λέχος; 475
ΓΡ. πρὶν τοὺς Ἀχαιούς, ὦ ξέν᾽, εἰς Τροίαν μολεῖν.
ἀλλ᾽ ἕρπ᾽ ἀπ᾽ οἴκων· ἔστι γάρ τις ἐν δόμοις
τύχη, τύραννος ᾗ ταράσσεται δόμος.
καιρὸν γὰρ οὐδέν᾽ ἦλθες· ἢν δὲ δεσπότης
λάβῃ σε, θάνατος ξένιά σοι γενήσεται. 480
εὔνους γάρ εἰμ᾽ Ἕλλησιν, οὐχ ὅσον πικροὺς
λόγους ἔδωκα δεσπότην φοβουμένη.
ΜΕ. τί φῶ; τί λέξω; συμφορὰς γὰρ ἀθλίας
ἐκ τῶν πάροιθεν τὰς παρεστώσας κλύω,
εἰ τὴν μὲν αἱρεθεῖσαν ἐκ Τροίας ἄγων 485
ἥκω δάμαρτα καὶ κατ᾽ ἄντρα σώζομαι,
ὄνομα δὲ ταὐτὸν τῆς ἐμῆς ἔχουσά τις
δάμαρτος ἄλλη τοισίδ᾽ ἐνναίει δόμοις.
Διὸς δ᾽ ἔλεξε παῖδά νιν πεφυκέναι.
ἀλλ᾽ ἦ τις ἔστι Ζηνὸς ὄνομ᾽ ἔχων ἀνὴρ 490
Νείλου παρ᾽ ὄχθας; εἷς γὰρ ὅ γε κατ᾽ οὐρανόν.
Σπάρτη δὲ ποῦ γῆς ἐστι πλὴν ἵνα ῥοαὶ
τοῦ καλλιδόνακός εἰσιν Εὐρώτα [μόνον];
διπλοῦν δὲ Τυνδάρειον ὄνομα κλῄζεται;
Λακεδαίμονος δὲ γαῖά τις ξυνώνυμος 495
Τροίας τ᾽; ἐγὼ μὲν οὐκ ἔχω τί χρὴ λέγειν.
πολλοὶ γάρ, ὡς εἴξασιν, ἐν πολλῇ χθονὶ

ὀνόματα ταὔτ' ἔχουσι καὶ πόλις πόλει
γυνή γυναικί τ'· οὐδὲν οὖν θαυμαστέον.
οὐδ' αὖ τὸ δεινὸν προσπόλου φευξούμεθα· 500
ἀνὴρ γὰρ οὐδεὶς ὧδε βάρβαρος φρένας,
ὃς ὄνομ' ἀκούσας τοὐμὸν οὐ δώσει βοράν.
κλεινὸν τὸ Τροίας πῦρ ἐγώ θ' ὃς ἧψά νιν,
Μενέλαος οὐκ ἄγνωστος ἐν πάσῃ χθονί.
δόμων ἄνακτα προσμενῶ· διssὰς δέ μοι 505
ἔχει φυλάξεις· ἢν μὲν ὠμόφρων τις ᾖ,
κρύψας ἐμαυτὸν εἶμι πρὸς ναυάγια·
ἢν δ' ἐνδιδῷ τι μαλθακόν, τὰ πρόσφορα
τῆς νῦν παρούσης συμφορᾶς αἰτήσομαι.
κακῶν δ' ἓν ἡμῖν ἔσχατον τοῖς ἀθλίοις, 510
ἄλλους τυράννους αὐτὸν ὄντα βασιλέα
βίον προσαιτεῖν· ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει.
λόγος γάρ ἐστιν οὐκ ἐμός, σοφῶν δ' ἔπος,
δεινῆς ἀνάγκης οὐδὲν ἰσχύειν πλέον.

ΧΟ. ἤκουσα τᾶς θεσπιῳδοῦ κόρας, 515
ἃ χρήσασ' ἐφάνη 'ν τυράννοις
δόμοις, ὡς Μενέλαος οὔπω
μελαμφαὲς οἴχεται
δι' ἔρεβος χθονὶ κρυφθείς,
ἀλλ' ἔτι κατ' οἶδμ' ἅλιον 520
τρυχόμενος οὔπω λιμένων
ψαύσειεν πατρίας γᾶς,
ἀλατείᾳ βιότου
ταλαίφρων, ἄφιλος φίλων,
παντοδαπᾶς ἐπὶ γᾶς 525
πόδα χριμπτόμενος εἰναλίῳ
κώπᾳ Τρῳάδος ἐκ γᾶς.

ΕΛ. ἥδ' αὖ τάφου τοῦδ' εἰς ἕδρας ἐγὼ πάλιν
στείχω, μαθοῦσα Θεονόης φίλους λόγους,

ἢ πάντ' ἀληθῶς οἶδε· φησὶ δ' ἐν φάει 530
πόσιν τὸν ἀμὸν ζῶντα φέγγος εἰσορᾶν,
πορθμοὺς δ' ἀλᾶσθαι μυρίους πεπλευκότα
ἐκεῖσε κἀκεῖσ' οὐδ' ἀγύμναστον πλάνοις
ἥξειν, ὅταν δὴ πημάτων λάβῃ τέλος.
ἓν δ' οὐκ ἔλεξεν, εἰ μολὼν σωθήσεται. 535
ἐγὼ δ' ἀπέστην τοῦτ' ἐρωτῆσαι σαφῶς,
ἡσθεῖσ' ἐπεί νιν εἶπέ μοι σεσωσμένον.
ἐγγὺς δέ νίν που τῆσδ' ἔφασκ' εἶναι χθονός,
ναυαγὸν ἐκπεσόντα σὺν παύροις φίλοις.
ὤμοι, πόθ' ἥξεις; ὡς ποθεινὸς ἂν μόλοις. 540
ἔα, τίς οὗτος; οὔ τί που κρυπτεύομαι
Πρωτέως ἀσέπτου παιδὸς ἐκ βουλευμάτων;
οὐχ ὡς δρομαία πῶλος ἢ Βάκχη θεοῦ
τάφῳ ξυνάψω κῶλον; ἄγριος δέ τις
μορφὴν ὅδ' ἐστίν, ὅς με θηρᾶται λαβεῖν. 545

ΜΕ. σὲ τὴν ὄρεγμα δεινὸν ἡμιλλημένην
τύμβου 'πὶ κρηπῖδ' ἐμπύρους τ' ὀρθοστάτας,
μεῖνον· τί φεύγεις; ὡς δέμας δείξασα σὸν
ἔκπληξιν ἡμῖν ἀφασίαν τε προστίθης.

ΕΛ. ἀδικούμεθ', ὦ γυναῖκες· εἰργόμεσθα γὰρ 550
τάφου πρὸς ἀνδρὸς τοῦδε, καί μ' ἑλὼν θέλει
δοῦναι τυράννοις ὧν ἐφεύγομεν γάμους.

ΜΕ. οὐ κλῶπές ἐσμεν, οὐχ ὑπηρέται κακῶν.

ΕΛ. καὶ μὴν στολήν γ' ἄμορφον ἀμφὶ σῶμ' ἔχεις.

ΜΕ. στῆσον φόβου μεθεῖσα λαιψηρὸν πόδα. 555

ΕΛ. ἵστημ', ἐπεί γε τοῦδ' ἐφάπτομαι τάφου.

ΜΕ. τίς εἶ; τίν' ὄψιν σήν, γύναι, προσδέρκομαι;

ΕΛ. σὺ δ' εἶ τίς; αὑτὸς γὰρ σὲ κἄμ' ἔχει λόγος.

ΜΕ. οὐπώποτ' εἶδον προσφερέστερον δέμας.

ΕΛ. ὦ θεοί· θεὸς γὰρ καὶ τὸ γιγνώσκειν φίλους. 560

ΜΕ. Ἑλληνὶς εἶ τις ἢ 'πιχωρία γυνή;

ΕΛ. Ἑλληνίς· ἀλλὰ καὶ τὸ σὸν θέλω μαθεῖν.
ΜΕ. Ἑλένῃ σ' ὁμοίαν δὴ μάλιστ' εἶδον, γύναι.
ΕΛ. ἐγὼ δὲ Μενελάῳ γε σ'· οὐδ' ἔχω τί φῶ.
ΜΕ. ἔγνως ἄρ' ὀρθῶς ἄνδρα δυστυχέστατον. 565
ΕΛ. ὦ χρόνιος ἐλθὼν σῆς δάμαρτος ἐς χέρας.
ΜΕ. ποίας δάμαρτος; μὴ θίγῃς ἐμῶν πέπλων.
ΕΛ. ἥν σοι δίδωσι Τυνδάρεως ἐμὸς πατήρ.
ΜΕ. ὦ φωσφόρ' Ἑκάτη, πέμπε φάσματ' εὐμενῆ.
ΕΛ. οὐ νυκτίφαντον πρόπολον Ἐνοδίας μ' ὁρᾷς. 570
ΜΕ. οὐ μὴν γυναικῶν γ' εἷς δυοῖν ἔφυν πόσις.
ΕΛ. ποίων δὲ λέκτρων δεσπότης ἄλλων ἔφυς;
ΜΕ. ἣν ἄντρα κεύθει κἀκ Φρυγῶν κομίζομαι.
ΕΛ. οὐκ ἔστιν ἄλλη σή τις ἀντ' ἐμοῦ γυνή.
ΜΕ. οὔ που φρονῶ μὲν εὖ, τὸ δ' ὄμμα μου νοσεῖ; 575
ΕΛ. οὐ γάρ με λεύσσων σὴν δάμαρθ' ὁρᾶν δοκεῖς;
ΜΕ. τὸ σῶμ' ὅμοιον, τὸ δὲ σαφές μ' ἀποστερεῖ.
ΕΛ. σκέψαι· τί σοι δεῖ πίστεως σαφεστέρας;
ΜΕ. ἔοικας· οὔτοι τοῦτό γ' ἐξαρνήσομαι.
ΕΛ. τίς οὖν διδάξει σ' ἄλλος ἢ τὰ σ' ὄμματα; 580
ΜΕ. ἐκεῖ νοσοῦμεν, ὅτι δάμαρτ' ἄλλην ἔχω.
ΕΛ. οὐκ ἦλθον εἰς γῆν Τρῳάδ', ἀλλ' εἴδωλον ἦν.
ΜΕ. καὶ τίς βλέποντα σώματ' ἐξεργάζεται;
ΕΛ. αἰθήρ, ὅθεν σὺ θεοπόνητ' ἔχεις λέχη.
ΜΕ. τίνος πλάσαντος θεῶν; ἄελπτα γὰρ λέγεις. 585
ΕΛ. Ἥρας, διάλλαγμ', ὡς Πάρις με μὴ λάβοι.
ΜΕ. πῶς οὖν ἅμ' ἐνθάδ' ἦσθας ἐν Τροίᾳ θ' ἅμα;
ΕΛ. τοὔνομα γένοιτ' ἂν πολλαχοῦ, τὸ σῶμα δ' οὔ.
ΜΕ. μέθες με, λύπης ἅλις ἔχων ἐλήλυθα.
ΕΛ. λείψεις γὰρ ἡμᾶς, τὰ δὲ κέν' ἐξάξεις λέχη; 590
ΜΕ. καὶ χαῖρέ γ', Ἑλένῃ προσφερὴς ὁθούνεκ' εἶ.
ΕΛ. ἀπωλόμην· λαβοῦσά σ' οὐχ ἕξω πόσιν.
ΜΕ. τοὐκεῖ με μέγεθος τῶν πόνων πείθει, σὺ δ' οὔ.

ΕΛ. οἲ 'γώ· τίς ἡμῶν ἐγένετ' ἀθλιωτέρα;
οἱ φίλτατοι λείπουσί μ' οὐδ' ἀφίξομαι 595
Ἕλληνας οὐδὲ πατρίδα τὴν ἐμήν ποτε.
ΑΓΓ. Μενέλαε, μαστεύων σε κιγχάνω μόλις
πᾶσαν πλανηθεὶς τήνδε βάρβαρον χθόνα,
πεμφθεὶς ἑταίρων τῶν λελειμμένων ὕπο.
ΜΕ. τί δ' ἔστιν; οὔ που βαρβάρων συλᾶσθ' ὕπο; 600
ΑΓΓ. θαῦμ' ἔστ', ἔλασσον τοὔνομ' ἢ τὸ πρᾶγμ' ἔχον.
ΜΕ. λέγ', ὡς φέρεις τι τῇδε τῇ σπουδῇ νέον.
ΑΓΓ. λέγω πόνους σε μυρίους τλῆναι μάτην.
ΜΕ. παλαιὰ θρηνεῖς πήματ'· ἀγγέλλεις δὲ τί;
ΑΓΓ. βέβηκεν ἄλοχος σὴ πρὸς αἰθέρος πτυχὰς 605
ἀρθεῖσ' ἄφαντος· οὐρανῷ δὲ κρύπτεται
λιποῦσ' ἐρεμνὸν ἄντρον οὗ σφ' ἐσῴζομεν,
τοσόνδε λέξασ'· ὦ ταλαίπωροι Φρύγες
τάλανές τ' Ἀχαιοί, δι' ἔμ' ἐπὶ Σκαμανδρίοις
ἀκταῖσιν Ἥρας μηχαναῖς ἐθνήσκετε, 610
δοκοῦντες Ἑλένην οὐκ ἔχοντ' ἔχειν Πάριν.
ἐγὼ δ' ἐπειδὴ χρόνον ἔμειν' ὅσον μ' ἐχρῆν,
τὸ μόρσιμον σώσασα, πάλιν ἐς οὐρανὸν
ἄπειμι· φήμας δ' ἡ τάλαινα Τυνδαρὶς
ἄλλως κακὰς ἤκουσεν οὐδὲν αἰτία. 615
ὦ χαῖρε, Λήδας θύγατερ, ἐνθάδ' ἦσθ' ἄρα;
ἐγὼ δέ σ' ἄστρων ὡς βεβηκυῖαν μυχοὺς
ἤγγελλον εἰδὼς οὐδὲν ὡς ὑπόπτερον
δέμας φοροίης. οὐκ ἐῶ σε κερτομεῖν
ἡμᾶς τόδ' αὖθις, ὡς μάτην ἐν Ἰλίῳ 620
πόνους παρεῖχες σῷ πόσει καὶ συμμάχοις.
ΜΕ. τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο· ξυμβεβᾶσιν οἱ λόγοι
οἱ τῆσδ' ἀληθεῖς. ὦ ποθεινὸς ἡμέρα,
ἥ σ' εἰς ἐμὰς ἔδωκεν ὠλένας λαβεῖν.
ΕΛ. ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν Μενέλεως, ὁ μὲν χρόνος 625

παλαιός, ἡ δὲ τέρψις ἀρτίως πάρα.
ἔλαβον ἀσμένα πόσιν ἐμόν, φίλαι,
περί τ' ἐπέτασα χέρα
φίλιον ἐν μακρᾷ φλογὶ φαεσφόρῳ.

ΜΕ. κἀγὼ σέ· πολλοὺς δ' ἐν μέσῳ λόγους ἔχων 630
οὐκ οἶδ' ὁποίου πρῶτον ἄρξωμαι τὰ νῦν.

ΕΛ. γέγηθα, κρατὶ δ' ὀρθίους ἐθείρας
ἀνεπτέρωκα καὶ δάκρυ σταλάσσω,
περὶ δὲ γυῖα χέρας ἔβαλον, ἡδονὰν
ὡς λάβω, ὦ πόσις. 635

ΜΕ. ὦ φιλτάτη πρόσοψις, οὐκ ἐμέμφθην·
ἔχω τὰ τῆς Διός τε λέκτρα Λήδας θ',
ἃν ὑπὸ λαμπάδων κόροι λεύκιπποι
ξυνομαίμονες ὤλβισαν ὤλβισαν 640
τὸ πρόσθεν, ἐκ δόμων δὲ νοσφίσας σ' ἐμοῦ
πρὸς ἄλλαν ἐλαύνει θεὸς συμφορὰν τᾶσδε κρείσσω.

ΕΛ. τὸ κακὸν δ' ἀγαθὸν σέ τε κἀμὲ συνάγαγε, πόσι,
χρόνιον, ἀλλ' ὅμως ὀναίμαν τύχας. 645

ΜΕ. ὄναιο δῆτα. ταὐτὰ δὴ ξυνεύχομαι·
δυοῖν γὰρ ὄντοιν οὐχ ὃ μὲν τλήμων, ὃ δ' οὔ.

ΕΛ. φίλαι φίλαι, τὰ πάρος οὐκέτι
στένομεν οὐδ' ἀλγῶ.
πόσιν [ἐμὸν] ἔχομεν ἔχομεν, 650
ὃν ἔμενον [ἔμενον ἐκ] Τροίας πολυετῆ μολεῖν.

ΜΕ. ἔχεις μ' ἐγώ τέ σ'· ἡλίους δὲ μυρίους
μόγις διελθὼν ᾐσθόμην τὰ τῆς θεοῦ.
ἐμὰ δὲ δάκρυα χαρμονᾶν πλέον ἔχει
χάριτος ἢ λύπας. 655

ΕΛ. τί φῶ; τίς ἂν τάδ' ἤλπισεν βροτῶν ποτε;
ἀδόκητον ἔχω σε πρὸς στέρνοις.

ΜΕ. κἀγὼ σὲ τὴν δοκοῦσαν Ἰδαίαν πόλιν

μολεῖν Ἰλίου τε μελέους πύργους.
πρὸς θεῶν, δόμων πῶς τῶν ἐμῶν ἀπεστάλης; 660
ΕΛ. ἒ ἔ· πικρὰν ἐς ἀρχὰν βαίνεις,
ἒ ἔ· πικρὰν δ' ἐρευνᾷς φάτιν.
ΜΕ. λέγ', ὡς ἀκουστὰ πάντα δῶρα δαιμόνων.
ΕΛ. ἀπέπτυσα μὲν λόγον, οἷον οἷον ἐσοίσομαι.
ΜΕ. ὅμως δὲ λέξον· ἡδύ τοι μόχθων κλύειν. 665
ΕΛ. οὐκ ἐπὶ λέκτρα βαρβάρου νεανία,
πετομένας κώπας,
πετομένου δ' ἔρωτος ἀδίκων γάμων.
ΜΕ. τίς [γάρ] σε δαίμων ἢ πότμος συλᾷ πάτρας;
ΕΛ. ὁ Διὸς ὁ Διός, ὦ πόσι, με παῖς Ἑρμᾶς 670
ἐπέλασεν Νείλῳ.
ΜΕ. θαυμαστά· τοῦ πέμψαντος; ὦ δεινοὶ λόγοι.
ΕΛ. κατεδάκρυσα καὶ βλέφαρον ὑγραίνω
δάκρυσιν· ἁ Διός μ' ἄλοχος ὤλεσεν.
ΜΕ. Ἥρα; τί νῷν χρῄζουσα προσθεῖναι κακόν; 675
ΕΛ. ὤμοι ἐμῶν δεινῶν, λουτρῶν καὶ κρηνῶν,
ἵνα θεαὶ μορφὰν
ἐφαίδρυναν ἔνθεν ἔμολεν κρίσις.
ΜΕ. τάδ' εἰς κρίσιν σοι τῶνδ' ἔθηχ' Ἥρα κακῶν;
ΕΛ. Κύπριν ὡς ἀφέλοιτο ΜΕ. πῶς; αὔδα. 680
ΕΛ. Πάριν ᾧ μ' ἐπένευσεν, ΜΕ. ὦ τλᾶμον.
ΕΛ. τλάμονα τλαμόνως ἐπέλασ' Αἰγύπτῳ.
ΜΕ. εἶτ' ἀντέδωκ' εἴδωλον, ὡς σέθεν κλύω;
ΕΛ. τά τε σὰ κατὰ μέλαθρα πάθεα πάθεα, μᾶ-
τερ, οἴ 'γώ. ΜΕ. τί φῄς; 685
ΕΛ. οὐκ ἔστιν μάτηρ· ἀγχόνιον βρόχον
δι' ἐμὲ κατεδήσατο δύσγαμος αἰσχύνᾳ.
ΜΕ. ὤμοι· θυγατρὸς δ' Ἑρμιόνης ἔστιν βίος;
ΕΛ. ἄγαμος ἄτεκνος, ὦ πόσι, καταστένει
γάμον ἄγαμον αἰσχύνᾳ. 690

ΜΕ. ὦ πᾶν κατ' ἄκρας δῶμ' ἐμὸν πέρσας Πάρις,
τάδε καὶ σὲ διώλεσε μυριάδας τε
χαλκεόπλων Δαναῶν.
ΕΛ. ἐμὲ δὲ πατρίδος ἄπο κακόποτμον ἀραίαν
ἔβαλε θεὸς ἀπό τε πόλεος ἀπό τε σέθεν, 695
ὅτε μέλαθρα λέχεά τ' ἔλιπον οὐ λιποῦσ'
ἐπ' αἰσχροῖς γάμοις.
ΧΟ. εἰ καὶ τὰ λοιπὰ τῆς τύχης εὐδαίμονος
τύχοιτε, πρὸς τὰ πρόσθεν ἀρκέσειεν ἄν.
ΑΓΓ. Μενέλαε, κἀμοὶ πρόσδοτέ τι τῆς ἡδονῆς, 700
ἣν μανθάνω μὲν καὐτός, οὐ σαφῶς δ' ἔχω.
ΜΕ. ἀλλ' ὦ γεραιέ, καὶ σὺ κοινώνει λόγων.
ΑΓΓ. οὐχ ἥδε μόχθων τῶν ἐν Ἰλίῳ βραβεύς;
ΜΕ. οὐχ ἥδε, πρὸς θεῶν δ' ἦμεν ἠπατημένοι,
νεφέλης ἄγαλμ' ἔχοντες ἐν χεροῖν λυγρόν. 705
ΑΓΓ. τί φῄς;
νεφέλης ἄρ' ἄλλως εἴχομεν πόνους πέρι;
ΜΕ. Ἥρας τάδ' ἔργα καὶ θεῶν τρισσῶν ἔρις.
ΑΓΓ. ἡ δ' οὖσ' ἀληθῶς ἐστιν ἥδε σὴ δάμαρ;
ΜΕ. αὕτη· λόγοις δ' ἐμοῖσι πίστευσον τάδε. 710
ΑΓΓ. ὦ θύγατερ, ὁ θεὸς ὡς ἔφυ τι ποικίλον
καὶ δυστέκμαρτον. εὖ δέ πως ἀναστρέφει
ἐκεῖσε κἀκεῖσ' ἀναφέρων· ὃ μὲν πονεῖ,
ὃ δ' οὐ πονήσας αὖθις ὄλλυται κακῶς,
βέβαιον οὐδὲν τῆς ἀεὶ τύχης ἔχων. 715
σὺ γὰρ πόσις τε σὸς πόνων μετέσχετε,
σὺ μὲν λόγοισιν, ὃ δὲ δορὸς προθυμίᾳ.
σπεύδων δ' ὅτ' ἔσπευδ' οὐδὲν εἶχε· νῦν δ' ἔχει
αὐτόματα πράξας τἀγάθ' εὐτυχέστατα.
οὐκ ἄρα γέροντα πατέρα καὶ Διοσκόρω 720
ᾔσχυνας οὐδ' ἔδρασας οἷα κλῄζεται.
νῦν ἀνανεοῦμαι τὸν σὸν ὑμέναιον πάλιν

καὶ λαμπάδων μεμνήμεθ' ἃς τετραόροις
ἵπποις τροχάζων παρέφερον· σὺ δ' ἐν δίφροις
σὺν τῷδε νύμφη δῶμ' ἔλειπες ὄλβιον. 725
κακὸς γὰρ ὅστις μὴ σέβει τὰ δεσποτῶν
καὶ ξυγγέγηθε καὶ συνωδίνει κακοῖς.
ἐγὼ μὲν εἴην, κεἰ πέφυχ' ὅμως λάτρις,
ἐν τοῖσι γενναίοισιν ἠριθμημένος
δούλοισι, τοὔνομ' οὐκ ἔχων ἐλεύθερον, 730
τὸν νοῦν δέ· κρεῖσσον γὰρ τόδ' ἢ δυοῖν κακοῖν
ἕν' ὄντα χρῆσθαι, τὰς φρένας τ' ἔχειν κακὰς
ἄλλων τ' ἀκούειν δοῦλον ὄντα τῶν πέλας.

ΜΕ. ἄγ' ὦ γεραιέ, πολλὰ μὲν παρ' ἀσπίδα
μοχθήματ' ἐξέπλησας ἐκπονῶν ἐμοί, 735
καὶ νῦν μετασχὼν τῆς ἐμῆς εὐπραξίας
ἄγγειλον ἐλθὼν τοῖς λελειμμένοις φίλοις
τάδ' ὡς ἔχονθ' ηὕρηκας οὗ τ' ἐσμὲν τύχης,
μένειν τ' ἐπ' ἀκταῖς τούς τ' ἐμοὺς καραδοκεῖν
ἀγῶνας οἵ μένουσί μ', ὡς ἐλπίζομεν, 740
κεἰ τήνδε πως δυναίμεθ' ἐκκλέψαι χθονός,
φρουρεῖν ὅπως ἂν εἰς ἓν ἐλθόντες τύχης
ἐκ βαρβάρων σωθῶμεν, ἢν δυνώμεθα.

ΑΓΓ. ἔσται τάδ', ὦναξ. ἀλλά τοι τὰ μάντεων
ἐσεῖδον ὡς φαῦλ' ἐστὶ καὶ ψευδῶν πλέα. 745
οὐκ ἦν ἄρ' ὑγιὲς οὐδὲν ἐμπύρου φλογὸς
οὐδὲ πτερωτῶν φθέγματ'· εὔηθες δέ τοι
τὸ καὶ δοκεῖν ὄρνιθας ὠφελεῖν βροτούς.
Κάλχας γὰρ οὐκ εἶπ' οὐδ' ἐσήμηνε στρατῷ
νεφέλης ὑπερθνήσκοντας εἰσορῶν φίλους 750
οὐδ' Ἕλενος, ἀλλὰ πόλις ἀνηρπάσθη μάτην.
εἴποις ἄν, οὕνεχ' ὁ θεὸς οὐκ ἠβούλετο·
τί δῆτα μαντευόμεθα; τοῖς θεοῖσι χρῆν
θύοντας αἰτεῖν ἀγαθά, μαντείας δ' ἐᾶν·

βίου γὰρ ἄλλως δέλεαρ ηὑρέθη τόδε, 755
κοὐδεὶς ἐπλούτησ' ἐμπύροισιν ἀργὸς ὤν·
γνώμη δ' ἀρίστη μάντις ἥ τ' εὐβουλία.

ΧΟ. εἰς ταὐτὸ κἀμοὶ δόξα μάντεων πέρι -
χωρεῖ γέροντι· τοὺς θεοὺς ἔχων τις ἂν
φίλους ἀρίστην μαντικὴν ἔχοι δόμοις. 760

ΕΛ. εἶεν· τὰ μὲν δὴ δεῦρ' ἀεὶ καλῶς ἔχει.
ὅπως δ' ἐσώθης, ὦ τάλας, Τροίας ἄπο,
κέρδος μὲν οὐδὲν εἰδέναι, πόθος δέ τις
τὰ τῶν φίλων φίλοισιν αἰσθέσθαι κακά.

ΜΕ. ἦ πόλλ' ἀνήρου μ' ἑνὶ λόγῳ μιᾷ θ' ὁδῷ. 765
τί σοι λέγοιμ' ἂν τὰς ἐν Αἰγαίῳ φθορὰς
τὰ Ναυπλίου τ' Εὐβοϊκὰ πυρπολήματα
Κρήτης τε Λιβύης θ' ἃς ἐπεστράφην πόλεις,
σκοπιάς τε Περσέως; οὔτ' ἂν ἐμπλήσαιμι σὲ
μύθων, λέγων τ' ἄν σοι κάκ' ἀλγοίην ἔτι, 770
πάσχων τ' ἔκαμνον· δὶς δὲ λυπηθεῖμεν ἄν.

ΕΛ. κάλλιον εἶπας ἥ σ' ἀνηρόμην ἐγώ.
ἓν δ' εἰπὲ πάντα παραλιπών, πόσον χρόνον
πόντου 'πὶ νώτοις ἅλιον ἐφθείρου πλάνον;

ΜΕ. ναυσθλούμενος πρὸς τοῖσιν ἐν Τροίᾳ δέκα 775
ἔτεσι διῆλθον ἑπτὰ περιδρομὰς ἐτῶν.

ΕΛ. φεῦ φεῦ· μακρόν γ' ἔλεξας, ὦ τάλας, χρόνον.
σωθεὶς δ' ἐκεῖθεν ἐνθάδ' ἦλθες εἰς σφαγάς.

ΜΕ. πῶς φῄς; τί λέξεις; ὥς μ' ἀπώλεσας, γύναι.

ΕΛ. θανεῖ πρὸς ἀνδρὸς οὗ τάδ' ἐστὶ δώματα. 781

ΜΕ. τί χρῆμα δράσας ἄξιον τῆς συμφορᾶς;

ΕΛ. ἥκεις ἄελπτος ἐμποδὼν τ' ἐμοῖς γάμοις.

ΜΕ. ἦ γὰρ γαμεῖν τις τἄμ' ἐβουλήθη λέχη;

ΕΛ. ὕβριν θ' ὑβρίζειν εἰς ἔμ' ἣν ἔτλην ἐγώ. 785

ΕΛ. φεῦγ' ὡς τάχιστα τῆσδ' ἀπαλλαχθεὶς χθονός. 780

ΜΕ. ἰδίᾳ σθένων τις ἢ τυραννεύων χθονός;
ΕΛ. ὃς γῆς ἀνάσσει τῆσδε Πρωτέως γόνος.
ΜΕ. τόδ' ἔστ' ἐκεῖν' αἴνιγμ' ὃ προσπόλου κλύω.
ΕΛ. ποίοις ἐπιστὰς βαρβάροις πυλώμασιν;
ΜΕ. τοῖσδ', ἔνθεν ὥσπερ πτωχὸς ἐξηλαυνόμην. 790
ΕΛ. οὔ που προσῄτεις βίοτον; ὢ τάλαιν' ἐγώ.
ΜΕ. τοὔργον μὲν ἦν τοῦτ', ὄνομα δ' οὐκ εἶχον τόδε.
ΕΛ. πάντ' οἶσθ' ἄρ', ὡς ἔοικας, ἀμφ' ἐμῶν γάμων.
ΜΕ. οἶδ'· εἰ δὲ λέκτρα διέφυγες τάδ' οὐκ ἔχω.
ΕΛ. ἄθικτον εὐνὴν ἴσθι σοι σεσωσμένην. 795
ΜΕ. τίς τοῦδε πειθώ; φίλα γάρ, εἰ σαφῆ λέγεις.
ΕΛ. ὁρᾷς τάφου τοῦδ' ἀθλίους ἕδρας ἐμάς;
ΜΕ. ὁρῶ, τάλαινα, στιβάδας, ὧν τί σοὶ μέτα;
ΕΛ. ἐνταῦθα λέκτρων ἱκετεύομεν φυγάς.
ΜΕ. βωμοῦ σπανίζουσ' ἢ νόμοισι βαρβάροις; 800
ΕΛ. ἐρρύεθ' ἡμᾶς τοῦτ' ἴσον ναοῖς θεῶν.
ΜΕ. οὐδ' ἄρα πρὸς οἴκους ναυστολεῖν σ' ἔξεστί μοι;
ΕΛ. ξίφος μένει σε μᾶλλον ἢ τοὐμὸν λέχος.
ΜΕ. οὕτως ἂν εἴην ἀθλιώτατος βροτῶν.
ΕΛ. μή νυν καταιδοῦ· φεῦγε δ' ἐκ τῆσδε χθονός. 805
ΜΕ. λιπών σε; Τροίαν ἐξέπερσα σὴν χάριν.
ΕΛ. κρεῖσσον γὰρ ἤ σε τἄμ' ἀποκτεῖναι λέχη.
ΜΕ. ἄνανδρά γ' εἶπας Ἰλίου τ' ουκ ἄξια.
ΕΛ. οὐκ ἂν κτάνοις τύραννον, ὃ σπεύδεις ἴσως.
ΜΕ οὕτω σιδήρῳ τρωτὸν οὐκ ἔχει δέμας; 810
ΕΛ. εἴσει. τὸ τολμᾶν δ' ἀδύνατ' ἀνδρὸς οὐ σοφοῦ.
ΜΕ. σιγῇ παράσχω δῆτ' ἐμὰς δῆσαι χέρας;
ΕΛ. εἰς ἄπορον ἥκεις· δεῖ δὲ μηχανῆς τινος.
ΜΕ. δρῶντας γὰρ ἢ μὴ δρῶντας ἥδιον θανεῖν.
ΕΛ. μί' ἔστιν ἐλπίς, ᾗ μόνῃ σωθεῖμεν ἄν. 815
ΜΕ. ὠνητὸς ἢ τολμητὸς ἢ λόγων ὕπο;
ΕΛ. εἰ μὴ τύραννός σ' ἐκπύθοιτ' ἀφιγμένον.

ΜΕ. ἐρεῖ δὲ τίς μ'; οὐ γνώσεταί γ' ὅς εἰμ' ἐγώ.
ΕΛ. ἔστ' ἔνδον αὐτῷ ξύμμαχος θεοῖς ἴση.
ΜΕ. φήμη τις οἴκων ἐν μυχοῖς ἱδρυμένη; 820
ΕΛ. οὔκ, ἀλλ' ἀδελφή· Θεονόην καλοῦσί νιν.
ΜΕ. χρηστήριον μὲν τοὔνομ'· ὅ τι δὲ δρᾷ φράσον.
ΕΛ. πάντ' οἶδ', ἐρεῖ τε συγγόνῳ παρόντα σε.
ΜΕ. θνήσκοιμεν ἄν· λαθεῖν γὰρ οὐχ οἷόν τέ μοι.
ΕΛ. ἴσως ἂν ἀναπείσαιμεν ἱκετεύοντέ νιν 825
ΜΕ. τί χρῆμα δρᾶσαι; τίν' ὑπάγεις μ' ἐς ἐλπίδα;
ΕΛ. παρόντα γαίᾳ μὴ φράσαι σε συγγόνῳ.
ΜΕ. πείσαντε δ' ἐκ γῆς διορίσαιμεν ἂν πόδα;
ΕΛ. κοινῇ γ' ἐκείνῃ ῥᾳδίως, λάθρᾳ δ' ἂν οὔ.
ΜΕ. σὸν ἔργον, ὡς γυναικὶ πρόσφορον γυνή. 830
ΕΛ. ὡς οὐκ ἄχραντα γόνατ' ἐμῶν ἕξει χερῶν.
ΜΕ. φέρ', ἢν δὲ δὴ νῷν μὴ ἀποδέξηται λόγους;
ΕΛ. θανεῖ· γαμοῦμαι δ' ἡ τάλαιν' ἐγὼ βίᾳ.
ΜΕ. προδότις ἂν εἴης· τὴν βίαν σκήψασ' ἔχεις.
ΕΛ. ἀλλ' ἁγνὸν ὅρκον σὸν κάρα κατώμοσα 835
ΜΕ. τί φής; θανεῖσθαι κοὔποτ' ἀλλάξειν λέχη;
ΕΛ. ταὐτῷ ξίφει γε· κείσομαι δὲ σοῦ πέλας.
ΜΕ. ἐπὶ τοῖσδε τοίνυν δεξιᾶς ἐμῆς θίγε.
ΕΛ. ψαύω, θανόντος σοῦ τόδ' ἐκλείψειν φάος.
ΜΕ. κἀγὼ στερηθεὶς σοῦ τελευτήσω βίον. 840
ΕΛ. πῶς οὖν θανούμεθ' ὥστε καὶ δόξαν λαβεῖν;
ΜΕ. τύμβου 'πὶ νώτῳ σὲ κτανὼν ἐμὲ κτενῶ.
πρῶτον δ' ἀγῶνα μέγαν ἀγωνιούμεθα
λέκτρων ὑπὲρ σῶν· ὁ δὲ θέλων ἴτω πέλας·
τὸ Τρωικὸν γὰρ οὐ καταισχυνῶ κλέος 845
οὐδ' Ἑλλάδ' ἐλθὼν λήψομαι πολὺν ψόγον,
ὅστις Θέτιν μὲν ἐστέρησ' Ἀχιλλέως,
Τελαμωνίου δ' Αἴαντος εἰσεῖδον σφαγάς,
τὸν Νηλέως τ' ἄπαιδα· διὰ δὲ τὴν ἐμὴν

οὐκ ἀξιώσω κατθανεῖν δάμαρτ' ἐγώ; 850
μάλιστά γ'· εἰ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ σοφοί,
εὔψυχον ἄνδρα πολεμίων θανόνθ' ὕπο
κούφῃ καταμπίσχουσιν ἐν τύμβῳ χθονί,
κακοὺς δ' ἐφ' ἕρμα στερεὸν ἐκβάλλουσι γῆς.

ΧΟ. ὦ θεοί, γενέσθω δή ποτ' εὐτυχὲς γένος 855
τὸ Ταντάλειον καὶ μεταστήτω κακῶν.

ΕΛ. οἲ 'γὼ τάλαινα· τῆς τύχης γὰρ ὧδ' ἔχω·
Μενέλαε, διαπεπράγμεθ'· ἐκβαίνει δόμων
ἡ θεσπιῳδὸς Θεονόη· κτυπεῖ δόμος
κλῄθρων λυθέντων. φεῦγ'· ἀτὰρ τί φευκτέον; 860
ἀποῦσα γάρ σε καὶ παροῦσ' ἀφιγμένον
δεῦρ' οἶδεν· ὦ δύστηνος, ὡς ἀπωλόμην.
Τροίας δὲ σωθεὶς κἀπὸ βαρβάρου χθονὸς
εἰς βάρβαρ' ἐλθὼν φάσγαν' αὖθις ἐμπεσεῖ.

ΘΕΟΝ. ἡγοῦ σύ μοι φέρουσα λαμπτήρων σέλας, 865
θείου δὲ σεμνὸν θεσμὸν αἰθέρος μυχόν,
ὡς πνεῦμα καθαρὸν οὐρανοῦ δεξώμεθα·
σὺ δ' αὖ κέλευθον εἴ τις ἔβλαψεν ποδὶ
στείβων ἀνοσίῳ, δὸς καθαρσίῳ φλογί,
κροῦσον δὲ πεύκην, ἵνα διεξέλθω, πάρος. 870
νόμον δὲ τὸν ἐμὸν θεοῖσιν ἀποδοῦσαι πάλιν
ἐφέστιον φλόγ' εἰς δόμους κομίζετε.
Ἑλένη, τί τἀμὰ πῶς ἔχει θεσπίσματα;
ἥκει πόσις σοι Μενέλεως ὅδ' ἐμφανής,
νεῶν στερηθεὶς τοῦ τε σοῦ μιμήματος. 875
ὦ τλῆμον, οἵους διαφυγὼν ἦλθες πόνους,
οὐδ' οἶσθα νόστον οἴκαδ' εἴτ' αὐτοῦ μενεῖς·
ἔρις γὰρ ἐν θεοῖς σύλλογός τε σοῦ πέρι
ἔσται πάρεδρος Ζηνὶ τῷδ' ἐν ἤματι.
Ἥρα μὲν ἥ σοι δυσμενὴς πάροιθεν ἦν, 880
νῦν ἐστιν εὔνους κεἰς πάτραν σῶσαι θέλει

ξὺν τῇδ᾽, ἵν᾽ Ἑλλὰς τοὺς Ἀλεξάνδρου γάμους
δώρημα Κύπριδος ψευδονυμφεύτους μάθῃ·
Κύπρις δὲ νόστον σὸν διαφθεῖραι θέλει,
ὡς μὴ ᾽ξελεγχθῇ μηδὲ πριαμένη φανῇ 885
τὸ κάλλος Ἑλένης εἵνεκ᾽ ὠνητοῖς γάμοις.
τέλος δ᾽ ἐφ᾽ ἡμῖν, εἴθ᾽ ἃ βούλεται Κύπρις
λέξασ᾽ ἀδελφῷ σ᾽ ἐνθάδ᾽ ὄντα διολέσω,
εἴτ᾽ αὖ μεθ᾽ Ἥρας στᾶσα σὸν σώσω βίον,
κρύψασ᾽ ὁμαίμον᾽, ὅς με προστάσσει τάδε 890
εἰπεῖν, ὅταν γῆν τήνδε νοστήσας τύχῃς.
τίς εἶσ᾽ ἀδελφῷ τόνδε σημανῶν ἐμῷ
παρόνθ᾽, ὅπως ἂν τοὐμὸν ἀσφαλῶς ἔχῃ;

ΕΛ. ὦ παρθέν᾽, ἱκέτις ἀμφὶ σὸν πίτνω γόνυ
καὶ προσκαθίζω θᾶκον οὐκ εὐδαίμονα 895
ὑπέρ τ᾽ ἐμαυτῆς τοῦδέ θ᾽, ὃν μόλις ποτὲ
λαβοῦσ᾽ ἐπ᾽ ἀκμῆς εἰμι κατθανόντ᾽ ἰδεῖν·
μή μοι κατείπῃς σῷ κασιγνήτῳ πόσιν
τόνδ᾽ εἰς ἐμὰς ἥκοντα φίλτατον χέρας·
σῶσον δέ, λίσσομαί σε· συγγόνῳ δὲ σῷ 900
τὴν εὐσέβειαν μὴ προδῷς τὴν σήν ποτε,
χάριτας πονηρὰς κἀδίκους ὠνουμένη.
* * * * * * * * * * * *
ἡμᾶς δὲ καιρίως μέν, ἀθλίως δ᾽ ἐμοί,
Ἑρμῆς ἔδωκε πατρὶ σῷ, σώζειν πόσει 910
τῷδ᾽ ὃς πάρεστι κἀπολάζυσθαι θέλει.
[πῶς οὖν θανὼν ἂν ἀπολάβοι; κεῖνος δὲ πῶς

μισεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὴν βίαν, τὰ κτητὰ δὲ
κτᾶσθαι κελεύει πάντας οὐκ ἐς ἁρπαγάς.
ἐατέος δ᾽ ὁ πλοῦτος ἄδικός τις ὤν. 905
κοινὸς γάρ ἐστιν οὐρανὸς πᾶσιν βροτοῖς
καὶ γαῖ᾽, ἐν ᾗ χρὴ δώματ᾽ ἀναπληρουμένους
τἀλλότρια μὴ ἔχειν μηδ᾽ ἀφαιρεῖσθαι βίᾳ.

τὰ ζῶντα τοῖς θανοῦσιν ἀποδοίη ποτ' ἄν;]
σὺ δὴ τὰ τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τοῦ πατρὸς σκόπει,
πότερον ὁ δαίμων χὠ θανὼν τὰ τῶν πέλας 915
βούλοιντ' ἂν ἢ οὐ βούλοιντ' ἂν ἀποδοῦναι πάλιν.
δοκῶ μέν. οὔκουν χρή σε συγγόνῳ πλέον
νέμειν ματαίῳ μᾶλλον ἢ χρηστῷ πατρί.
εἰ δ' οὖσα μάντις καὶ τὰ θεῖ' ἡγουμένη
τὸ μὲν δίκαιον τοῦ πατρὸς διαφθερεῖς, 920
τῷ δ' οὐ δικαίῳ συγγόνῳ δώσεις χάριν,
αἰσχρὸν τὰ μέν σε θεῖα πάντ' ἐξειδέναι,
τά τ' ὄντα καὶ μή, τὰ δὲ δίκαια μὴ εἰδέναι.
* * * * * * * * * * * *

τήν τ' ἀθλίαν ἔμ', οἷσιν ἔγκειμαι κακοῖς,
ῥῦσαι, πάρεργον δοῦσα τοῦτο τῆς τύχης· 925
Ἑλένην γὰρ οὐδεὶς ὅστις οὐ στυγεῖ βροτῶν·
ἣ κλῄζομαι καθ' Ἑλλάδ' ὡς προδοῦσ' ἐμὸν
πόσιν Φρυγῶν ᾤκησα πολυχρύσους δόμους.
ἢν δ' Ἑλλάδ' ἔλθω κἀπιβῶ Σπάρτης ποτέ,
κλύοντες εἰσιδόντες ὡς τέχναις θεῶν 930
ὤλοντ', ἐγὼ δὲ προδότις οὐκ ἤμην φίλων,
πάλιν μ' ἀνάξουσ' εἰς τὸ σῶφρον αὖθις αὖ
ἐκδώσομαί τε θυγατέρ' ἣν οὐδεὶς γαμεῖ,
τὴν δ' ἐνθάδ' ἐκλιποῦσ' ἀλητείαν πικρὰν
ὄντων ἐν οἴκοις χρημάτων ὀνήσομαι. 935
κεἰ μὲν θανὼν ὅδ' ἐν πυρᾷ κατεσφάγη,
πρόσω σφ' ἀπόντα δακρύοις ἂν ἠγάπων·
νῦν δ' ὄντα καὶ σωθέντ' ἀφαιρεθήσομαι;
μὴ δῆτα, παρθέν', ἀλλά σ' ἱκετεύω τόδε·
δὸς τὴν χάριν μοι τήνδε καὶ μιμοῦ τρόπους 940
πατρὸς δικαίου· παισὶ γὰρ κλέος τόδε
κάλλιστον, ὅστις ἐκ πατρὸς χρηστοῦ γεγὼς
εἰς ταὐτὸν ἦλθε τοῖς τεκοῦσι τοὺς τρόπους.

ΧΟ. οἰκτρὸν μὲν οἱ παρόντες ἐν μέσῳ λόγοι,
οἰκτρὰ δὲ καὶ σύ. τοὺς δὲ Μενέλεω ποθῶ 945
λόγους ἀκοῦσαι τίνας ἐρεῖ ψυχῆς πέρι.

ΜΕ. ἐγὼ σὸν οὔτ' ἂν προσπεσεῖν τλαίην γόνυ
οὔτ' ἂν δακρῦσαι βλέφαρα· τὴν Τροίαν γὰρ ἂν
δειλοὶ γενόμενοι πλεῖστον αἰσχύνοιμεν ἄν.
καίτοι λέγουσιν ὡς πρὸς ἀνδρὸς εὐγενοῦς 950
ἐν ξυμφοραῖσι δάκρυ' ἀπ' ὀφθαλμῶν βαλεῖν.
ἀλλ' οὐχὶ τοῦτο τὸ καλόν, εἰ καλὸν τόδε,
αἱρήσομαι 'γὼ πρόσθε τῆς εὐψυχίας.
ἀλλ' εἰ μὲν ἄνδρα σοι δοκεῖ σῶσαι ξένον
ζητοῦντά μ' ὀρθῶς ἀπολαβεῖν δάμαρτ' ἐμήν, 955
ἀπόδος τε καὶ πρὸς σῶσον· εἰ δὲ μὴ δοκεῖ,
ἐγὼ μὲν οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλὰ πολλάκις
ἄθλιος ἂν εἴην, σὺ δὲ γυνὴ κακὴ φανεῖ.
ἃ δ' ἄξι' ἡμῶν καὶ δίκαι' ἡγούμεθα
καὶ σῆς μάλιστα καρδίας ἀνθάψεται, 960
λέξω τάδ' ἀμφὶ μνῆμα σοῦ πατρὸς πεσών·
ὦ γέρον, ὃς οἰκεῖς τόνδε λάινον τάφον,
ἀπόδος, ἀπαιτῶ τὴν ἐμὴν δάμαρτά σε,
ἣν Ζεὺς ἔπεμψε δεῦρό σοι σῴζειν ἐμοί.
οἶδ' οὕνεχ' ἡμῖν οὔποτ' ὀφλήσεις θανών· 965
ἀλλ' ἥδε πατέρα νέρθεν ἀνακαλούμενον
οὐκ ἀξιώσει τὸν πρὶν εὐκλεέστατον
κακῶς ἀκοῦσαι· κυρία γάρ ἐστι νῦν.
ὦ νέρτερ' Ἅιδη, καὶ σὲ σύμμαχον καλῶ,
ὃς πόλλ' ἐδέξω τῆσδ' ἕκατι σώματα 970
πεσόντα τὠμῷ φασγάνῳ, μισθὸν δ' ἔχεις·
ἢ νῦν ἐκείνους ἀπόδος ἐμψύχους πάλιν,
ἢ τήνδ' ἀνάγκασόν γε μὴ εὐσεβοῦς πατρὸς
ἥσσω φανεῖσαν τἄμ' ἀπολλύναι λέχη.
εἰ δ' ἐμὲ γυναῖκα τὴν ἐμὴν συλήσετε, 975

ἅ σοι παρέλιπεν ἥδε τῶν λόγων, φράσω.
ὅρκοις κεκλήμεθ', ὡς μάθῃς, ὦ παρθένε,
πρῶτον μὲν ἐλθεῖν διὰ μάχης σῷ συγγόνῳ·
κἀκεῖνον ἢ 'μὲ δεῖ θανεῖν· ἁπλοῦς λόγος.
ἢν δ' ἐς μὲν ἀλκὴν μὴ πόδ' ἀντιθῇ ποδί, 980
λιμῷ δὲ θηρᾷ τύμβον ἱκετεύοντε νώ,
κτανεῖν δέδοκται τήνδ' ἐμοὶ κἄπειτ' ἐμὸν
πρὸς ἧπαρ ὦσαι δίστομον ξίφος τόδε
τύμβου 'πὶ νώτοις τοῦδ', ἵν' αἵματος ῥοαὶ
τάφου καταστάζωσι· κεισόμεσθα δὲ 985
νεκρὼ δύ' ἑξῆς τῷδ' ἐπὶ ξεστῷ τάφῳ,
ἀθάνατον ἄλγος σοί, ψόγος δὲ σῷ πατρί.
οὐ γὰρ γαμεῖ τήνδ' οὔτε σύγγονος σέθεν
οὔτ' ἄλλος οὐδείς· ἀλλ' ἐγώ σφ' ἀπάξομαι,
εἰ μὴ πρὸς οἴκους δυνάμεθ', ἀλλὰ πρὸς νεκρούς.
τί ταῦτα; δακρύοις εἰς τὸ θῆλυ τρεπόμενος 991
ἐλεινὸς ἦν ἂν μᾶλλον ἢ δραστήριος.
κτεῖν', εἰ δοκεῖ σοι· δυσκλεῶς γὰρ οὐ κτενεῖς·
μᾶλλόν γε μέντοι τοῖς ἐμοῖς πείθου λόγοις,
ἵν' ᾖς δικαία καὶ δάμαρτ' ἐγὼ λάβω. 995

ΧΟ. ἐν σοὶ βραβεύειν, ὦ νεᾶνι, τοὺς λόγους·
οὕτω δὲ κρῖνον ὡς ἅπασιν ἁνδάνῃς.

ΘΕΟΝ. ἐγὼ πέφυκά τ' εὐσεβεῖν καὶ βούλομαι,
φιλῶ τ' ἐμαυτήν, καὶ κλέος τοὐμοῦ πατρὸς
οὐκ ἂν μιάναιμ', οὐδὲ συγγόνῳ χάριν 1000
δοίην ἂν ἐξ ἧς δυσκλεὴς φανήσεται.
ἔνεστι δ' ἱερὸν τῆς δίκης ἐμοὶ μέγα
ἐν τῇ φύσει· καὶ τοῦτο Νηρέως πάρα
ἔχουσα σώζειν Μενέλεων πειράσομαι.
Ἥρα δ', ἐπείπερ βούλεταί σ' εὐεργετεῖν, 1005
εἰς ταὐτὸν οἴσω ψῆφον· ἡ Κύπρις δ' ἐμοὶ

ἵλεως μὲν εἴη, συμβέβηκε δ' οὐδαμοῦ.
ἃ δ' ἀμφὶ τύμβῳ τῷδ' ὀνειδίζεις πατρί,
ἡμῖν ὅδ' αὐτὸς μῦθος. ἀδικοίημεν ἄν, 1010
εἰ μὴ ἀποδώσω· καὶ γὰρ ἂν κεῖνος βλέπων
ἀπέδωκεν ἄν σοὶ τήνδ' ἔχειν, ταύτῃ δὲ σέ.
[καὶ γὰρ τίσις τῶνδ' ἐστὶ τοῖς τε νερτέροις
καὶ τοῖς ἄνωθεν πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ νοῦς
τῶν κατθανόντων ζῇ μὲν οὔ, γνώμην δ' ἔχει 1015
ἀθάνατον εἰς ἀθάνατον αἰθέρ' ἐμπεσών.]
ὡς οὖν περαίνω μὴ μακράν, σιγήσομαι
ἅ μου καθικετεύσατ', οὐδὲ μωρίᾳ
ξύμβουλος ἔσομαι τῇ κασιγνήτου ποτέ.
εὐεργετῶ γὰρ κεῖνον οὐ δοκοῦσ' ὅμως, 1020
ἐκ δυσσεβείας ὅσιον εἰ τίθημί νιν.
αὐτοὶ μὲν οὖν τιν' ἔξοδόν γ' εὑρίσκετε,
ἐγὼ δ' ἀποστᾶσ' ἐκποδὼν σιγήσομαι.
ἐκ τῶν θεῶν δ' ἄρχεσθε χἰκετεύετε
τὴν μέν σ' ἐᾶσαι πατρίδα νοστῆσαι Κύπριν, 1025
Ἥρας δὲ τὴν ἔννοιαν ἐν ταὐτῷ μένειν
ἣν εἰς σὲ καὶ σὸν πόσιν ἔχει σωτηρίας.
σὺ δ', ὦ θανών μοι πάτερ, ὅσον γ' ἐγὼ σθένω,
οὔποτε κεκλήσει δυσσεβὴς ἀντ' εὐσεβοῦς.

ΧΟ. *οὐδείς ποτ' ηὐτύχησεν ἔκδικος γεγώς,* 1030
ἐν τῷ δικαίῳ δ' ἐλπίδες σωτηρίας.

ΕΛ. *Μενέλαε, πρὸς μὲν παρθένου σεσώσμεθα·*
τοὐνθένδε δὴ σὲ τοὺς λόγους φέροντα χρὴ
κοινὴν συνάπτειν μηχανὴν σωτηρίας.

ΜΕ. *ἄκουε δή νυν· χρόνιος εἶ κατὰ στέγας* 1035
καὶ ξυντέθραψαι προσπόλοισι βασιλέως.

ΕΛ. *τί τοῦτ' ἔλεξας; εἰσφέρεις γὰρ ἐλπίδας*
ὡς δή τι δράσων χρηστὸν εἰς κοινόν γε νῷν.

πειράσομαι δὲ παρθένος μένειν ἀεί. 1008

ΜΕ. πείσειας ἄν τιν' οἵτινες τετραζύγων
ὄχων ἀνάσσουσ', ὥστε νῷν δοῦναι δίφρους; 1040
ΕΛ. πείσαιμ' ἄν· ἀλλὰ τίνα φυγὴν φευξούμεθα
πεδίων ἄπειροι βαρβάρου τ' ὄντες χθονός;
ΜΕ. ἀδύνατον εἶπας. φέρε, τί δ' εἰ κρυφθεὶς δόμοις
κτάνοιμ' ἄνακτα τῷδε διστόμῳ ξίφει;
ΕΛ. οὐκ ἄν σ' ἀνάσχοιτ' οὐδὲ σιγήσειεν ἂν 1045
μέλλοντ' ἀδελφὴ σύγγονον κατακτανεῖν.
ΜΕ. ἀλλ' οὐδὲ μὴν ναῦς ἔστιν ᾗ σωθεῖμεν ἂν
φεύγοντες· ἣν γὰρ εἴχομεν θάλασσ' ἔχει.
ΕΛ. ἄκουσον, ἤν τι καὶ γυνὴ λέξῃ σοφόν.
βούλει λέγεσθαι μὴ θανὼν τεθνηκέναι; 1050
ΜΕ. κακὸς μὲν ὄρνις· εἰ δὲ κερδανῶ [λέγειν],
ἕτοιμός εἰμι μὴ θανὼν λόγῳ θανεῖν.
ΕΛ. καὶ μὴν γυναικείοις σ' ἂν οἰκτισαίμεθα
κουραῖσι καὶ θρήνοισι πρὸς τὸν ἀνόσιον.
ΜΕ. σωτηρίας δὲ τοῦτ' ἔχει τί νῷν ἄκος; 1055
παλαιότης γὰρ τῷ λόγῳ γ' ἔνεστί τις.
ΕΛ. ὡς δὴ θανόντα σ' ἐνάλιον κενῷ τάφῳ
θάψαι τύραννον τῆσδε γῆς αἰτήσομαι.
ΜΕ. καὶ δὴ παρεῖκεν· εἶτα πῶς ἄνευ νεὼς
σωθησόμεσθα κενοταφοῦντ' ἐμὸν δέμας; 1060
ΕΛ. δοῦναι κελεύσω πορθμίδ', ᾗ καθήσομεν
κόσμον τάφῳ σῷ πελαγίας ἐς ἀγκάλας.
ΜΕ. ὡς εὖ τόδ' εἶπας πλὴν ἕν· εἰ χέρσῳ ταφὰς
θεῖναι κελεύσει σ', οὐδὲν ἡ σκῆψις φέρει.
ΕΛ. ἀλλ' οὐ νομίζειν φήσομεν καθ' Ἑλλάδα 1065
χέρσῳ καλύπτειν τοὺς θανόντας ἐναλίους.
ΜΕ. τοῦτ' αὖ κατορθοῖς· εἶτ' ἐγὼ συμπλεύσομαι
καὶ συγκαθήσω κόσμον ἐν ταὐτῷ σκάφει.
ΕΛ. σὲ καὶ παρεῖναι δεῖ μάλιστα τούς τε σοὺς
πλωτῆρας οἵπερ ἔφυγον ἐκ ναυαγίας. 1070

ΜΕ. καὶ μὴν ἐάνπερ ναῦν ἐπ᾽ ἀγκύρας λάβω,
ἀνὴρ παρ᾽ ἄνδρα στήσεται ξιφηφόρος.
ΕΛ. σὲ χρὴ βραβεύειν πάντα· πόμπιμοι μόνον
λαίφει πνοαὶ γένοιντο καὶ νεὼς δρόμος.
ΜΕ. ἔσται· πόνους γὰρ δαίμονες παύσουσί μου. 1075
ἀτὰρ θανόντα τοῦ μ᾽ ἐρεῖς πεπυσμένη;
ΕΛ. σοῦ· καὶ μόνος γε φάσκε διαφυγεῖν μόρον
Ἀτρέως πλέων σὺν παιδὶ καὶ θανόνθ᾽ ὁρᾶν.
ΜΕ. καὶ μὴν τάδ᾽ ἀμφίβληστρα σώματος ῥάκη
ξυμμαρτυρήσει ναυτικῶν ἐρειπίων. 1080
ΕΛ. εἰς καιρὸν ἦλθε, τότε δ᾽ ἄκαιρ᾽ ἀπώλλυτο·
τὸ δ᾽ ἄθλιον κεῖν᾽ εὐτυχὲς τάχ᾽ ἂν πέσοι.
ΜΕ. πότερα δ᾽ ἐς οἴκους σοὶ συνεισελθεῖν με χρὴ
ἢ πρὸς τάφῳ τῷδ᾽ ἥσυχοι καθώμεθα;
ΕΛ. αὐτοῦ μέν᾽· ἢν γὰρ καί τι πλημμελές σε δρᾷ, 1085
τάφος σ᾽ ὅδ᾽ ἂν ῥύσαιτο φάσγανόν τε σόν.
ἐγὼ δ᾽ ἐς οἴκους βᾶσα βοστρύχους τεμῶ
πέπλων τε λευκῶν μέλανας ἀνταλλάξομαι
παρῇδί τ᾽ ὄνυχα φόνιον ἐμβαλῶ χροός.
μέγας γὰρ ἁγών, καὶ βλέπω δύο ῥοπάς· 1090
ἢ γὰρ θανεῖν δεῖ μ᾽, ἢν ἁλῶ τεχνωμένη,
ἢ πατρίδα τ᾽ ἐλθεῖν καὶ σὸν ἐκσῶσαι δέμας.
ὦ πότνι᾽ ἣ Δίοισιν ἐν λέκτροις πίτνεις
Ἥρα, δύ᾽ οἰκτρὼ φῶτ᾽ ἀνάψυξον πόνων,
αἰτούμεθ᾽ ὀρθὰς ὠλένας πρὸς οὐρανὸν 1095
ῥίπτονθ᾽, ἵν᾽ οἰκεῖς ἀστέρων ποικίλματα.
σύ θ᾽ ἣ ᾽πὶ τὠμῷ κῦδος ἐκτήσω γάμῳ,
κόρη Διώνης Κύπρι, μή μ᾽ ἐξεργάσῃ.
ἅλις δὲ λύμης ἥν μ᾽ ἐλυμήνω πάρος
[τοὔνομα παρασχοῦσ᾽, οὐ τὸ σῶμ᾽, ἐν βαρβάροις].
θανεῖν δ᾽ ἔασόν μ᾽, εἰ κατακτεῖναι θέλεις, 1101
ἐν γῇ πατρῴᾳ. τί ποτ᾽ ἄπληστος εἶ κακῶν,

ἔρωτας ἀπάτας δόλιά τ' ἐξευρήματα
ἀσκοῦσα φίλτρα θ' αἱματηρὰ δωμάτων;
εἰ δ' ἦσθα μετρία, τἄλλα γ' ἡδίστη θεῶν 1105
πέφυκας ἀνθρώποισιν· οὐκ ἄλλως λέγω.

ΧΟ. σὲ τὰν ἐναυλείοις ὑπὸ δενδροκόμοις στρ.
μουσεῖα καὶ θάκους ἐνίζουσαν ἀναβοάσω,
σὲ τὰν ἀοιδοτάταν
ὄρνιθα μελῳδὸν ἀηδόνα δακρυόεσσαν, 1110
ἐλθὲ διὰ ξουθᾶν γενύων ἐλελιζομένα
θρήνοις ἐμοῖς ξυνῳδός,
Ἑλένας μελέας πόνους
τὸν Ἰλιάδων τ' ἀει-
δούσᾳ δακρυόεντα πότμον 1115
Ἀχαιῶν ὑπὸ λόγχαις·
ὅτ' ἔμολεν ἔμολε, πεδία βαρβάρῳ πλάτᾳ
ὃς ἔδραμε ῥόθια, μέλεα Πριαμίδαις ἄγων
Λακεδαίμονος ἄπο λέχεα
σέθεν, ὦ Ἑλένα, Πάρις αἰνόγαμος 1120
πομπαῖσιν Ἀφροδίτας.
πολλοὶ δ' Ἀχαιῶν ἐν δορὶ καὶ πετρίναις ἀντ.
ῥιπαῖσιν ἐκπνεύσαντες Ἅιδαν μέλεον ἔχουσιν,
τάλαιναν ὧν ἀλόχων 1124
κείραντες ἔθειραν· ἄνυμφα μέλαθρα δὲ κεῖται·
πολλὰ δὲ πυρσεύσας φλογερὸν σέλας ἀμφὶ ῥυτὰν
Εὔβοιαν εἷλ' Ἀχαιῶν . .
μονόκωπος ἀνήρ, πέτραις
Καφηρίσιν ἐμβαλὼν
Αἰγαίαις τ' ἐνάλοισιν ἀκταῖς, 1130
δόλιον ἀστέρα λάμψας.
ἀλίμενα δ' ὄρεα μέλεα, βαρβάρου στολᾶς
ὅτ' ἔσυτο πατρίδος ἀποπρὸ χειμάτων πνοᾷ

1107—1121 = 1122—1136

γέρας οὐ γέρας, ἀλλ' ἔριν
Δαναῶν νεφέλαν ἐπὶ ναυσὶν ἄγων, **1135**
εἴδωλον ἱρὸν Ἥρας.
ὅ τι θεὸς ἢ μὴ θεὸς ἢ τὸ μέσον, *στρ.*
τίς φησ' ἐρευνήσας βροτῶν
μακρότατον πέρας εὑρεῖν,
ὃς τὰ θεῶν ἐσορᾷ **1140**
δεῦρο καὶ αὖθις ἐκεῖσε
καὶ πάλιν ἀντιλόγοις
πηδῶντ' ἀνελπίστοις τύχαις;
σὺ Διὸς ἔφυς, ὦ Ἑλένα, θυγάτηρ·
πτανὸς γὰρ ἐν κόλποις σε Λή- **1145**
δας ἐτέκνωσε πατήρ.
καὶ ἰαχὴ σὴ καθ' Ἑλλανίαν
ἄδικος προδότις ἄπιστος ἄθεος· οὐδ' ἔχω
τί τὸ σαφές, ὅ τι ποτ' ἐν βροτοῖς.
τὸ θεῶν ἔπος ἀλαθὲς ηὗρον. **1150**
ἄφρονες ὅσοι τὰς ἀρετὰς πολέμῳ *ἀντ.*
κτᾶσθε δορὸς ἀλκαίου λόγχαι-
σιν καταπαυόμενοι πό-
νους θνατῶν ἀπαθῶς.
εἰ γὰρ ἅμιλλα κρινεῖ νιν **1155**
αἵματος, οὔποτ' ἔρις
λείψει κατ' ἀνθρώπων πόλεις.
αἳ Πριαμίδος γᾶς ἔλιπον θαλάμους,
ἐξὸν διορθῶσαι λόγοις
σὰν ἔριν, ὦ Ἑλένα. **1160**
νῦν δ' οἳ μὲν Ἅιδᾳ μέλονται κάτω,
τείχεα δὲ φλογερὸς ὥστε Διὸς ἐπέσυτο φλόξ,
ἐπὶ δὲ πάθεα πάθεσι φέρεις
ἀθλίοις ἐν συμφοραῖς αἰλίνοις.

1137 — 1150 = 1151 — 1164

ΘΕΟΚ. ὦ χαῖρε, πατρὸς μνῆμ᾽· ἐπ᾽ ἐξόδοισι γὰρ 1165
ἔθαψα, Πρωτεῦ, σ᾽ ἕνεκ᾽ ἐμῆς προσρήσεως·
ἀεὶ δέ σ᾽ ἐξιών τε κεἰσιὼν δόμους
Θεοκλύμενος παῖς ὅδε προσεννέπει, πάτερ.
ὑμεῖς μὲν οὖν κύνας τε καὶ θηρῶν βρόχους,
δμῶες, κομίζετ᾽ εἰς δόμους τυραννικούς· 1170
ἐγὼ δ᾽ ἐμαυτὸν πόλλ᾽ ἐλοιδόρησα δή·
οὐ γάρ τι θανάτῳ τοὺς κακοὺς κολάζομεν.
καὶ νῦν πέπυσμαι φανερὸν Ἑλλήνων τινὰ
εἰς γῆν ἀφῖχθαι καὶ λεληθέναι σκοπούς,
ἤτοι κατόπτην ἢ κλοπαῖς θηρώμενον 1175
Ἑλένην· θανεῖται δ᾽, ἤν γε δὴ ληφθῇ μόνον.
ἔα·
ἀλλ᾽, ὡς ἔοικε, πάντα διαπεπραγμένα
ηὕρηκα· τύμβου γὰρ κενὰς λιποῦσ᾽ ἕδρας
ἡ Τυνδαρὶς παῖς ἐκπεπόρθμευται χθονός.
ὠή, χαλᾶτε κλῇθρα· λύεθ᾽ ἱππικὰς 1180
φάτνας, ὀπαδοί, κἀκκομίζεθ᾽ ἅρματα,
ὡς ἂν πόνου γ᾽ ἕκατι μὴ λάθῃ με γῆς
τῆσδ᾽ ἐκκομισθεῖσ᾽ ἄλοχος, ἧς ἐφίεμαι.
ἐπίσχετ᾽· εἰσορῶ γὰρ οὓς διώκομεν
παρόντας ἐν δόμοισι κοὐ πεφευγότας. 1185
αὕτη, τί πέπλους μέλανας ἐξήψω χροὸς
λευκῶν ἀμείψασ᾽ ἔκ τε κρατὸς εὐγενοῦς
κόμας σίδηρον ἐμβαλοῦσ᾽ ἀπέθρισας
χλωροῖς τε τέγγεις δάκρυσι σὴν παρηίδα
κλαίουσα; πότερον ἐννύχοις σεσεισμένη 1190
στένεις ὀνείροις, ἢ φάτιν τιν᾽ οἴκοθεν
κλύουσα λύπῃ σὰς διέφθαρσαι φρένας;

ΕΛ. ὦ δέσποτ᾽, ἤδη γὰρ τόδ᾽ ὀνομάζω σ᾽ ἔπος,
ὄλωλα· φροῦδα τἀμὰ κοὐδέν εἰμ᾽ ἔτι.

ΘΕΟΚ. ἐν τῷ δὲ κεῖσαι συμφορᾶς; τίς ἡ τύχη; 1195

ΕΛ. Μενέλαος, οἴμοι, πῶς φράσω; τέθνηκέ μοι.
ΘΕΟΚ. [οὐδέν τι χαίρω σοῖς λόγοις τάδ' εὐτυχῶ.]
πῶς οἶσθα; μῶν σοι Θεονόη λέγει τάδε;
ΕΛ. κείνη τε φησὶν ὅ τε παρὼν ὅτ' ὤλλυτο.
ΘΕΟΚ. ἥκει γὰρ ὅστις καὶ τάδ' ἀγγέλλει σαφῆ; 1200
ΕΛ. ἥκει· μόλοι γὰρ οἷ σφ' ἐγὼ χρῄζω μολεῖν.
ΘΕΟΚ. τίς ἐστί; ποῦ 'στιν; ἵνα σαφέστερον μάθω.
ΕΛ. ὅδ' ὃς κάθηται τῷδ' ὑποπτήξας τάφῳ.
ΘΕΟΚ. Ἄπολλον, ὡς ἐσθῆτι δυσμόρφῳ πρέπει.
ΕΛ. οἴμοι, δοκῶ μὲν κἀμὸν ὧδ' ἔχειν πόσιν. 1205
ΘΕΟΚ. ποδαπὸς δ' ὅδ' ἀνὴρ καὶ πόθεν κατέσχε γῆν;
ΕΛ. Ἕλλην, Ἀχαιῶν εἷς ἐμῷ σύμπλους πόσει.
ΘΕΟΚ. θανάτῳ δὲ ποίῳ φησὶ Μενέλεων θανεῖν;
ΕΛ. οἰκτρόταθ' ὑγροῖσιν ἐν κλυδωνίοις ἁλός.
ΘΕΟΚ. ποῦ βαρβάροισι πελάγεσιν ναυσθλούμενον; 1210
ΕΛ. Λιβύης ἀλιμένοις ἐκπεσόντα πρὸς πέτραις.
ΘΕΟΚ. καὶ πῶς ὅδ' οὐκ ὄλωλε κοινωνῶν πλάτης;
ΕΛ. ἐσθλῶν κακίους ἐνίοτ' εὐτυχέστεροι.
ΘΕΟΚ. λιπὼν δὲ ναὸς ποῦ πάρεστιν ἔκβολα;
ΕΛ. ὅπου κακῶς ὄλοιτο, Μενέλεως δὲ μή. 1215
ΘΕΟΚ. ὄλωλ' ἐκεῖνος· ἦλθε δ' ἐν ποίῳ σκάφει;
ΕΛ. ναῦταί σφ' ἀνείλοντ' ἐντυχόντες, ὡς λέγει.
ΘΕΟΚ. ποῦ δὴ τὸ πεμφθὲν ἀντὶ σοῦ Τροίᾳ κακόν;
ΕΛ. νεφέλης λέγεις ἄγαλμ'; ἐς αἰθέρ' οἴχεται.
ΘΕΟΚ. ὦ Πρίαμε καὶ γῆ Τρῳάς, ὡς ἔρρεις μάτην. 1220
ΕΛ. κἀγὼ μετέσχον Πριαμίδαις δυσπραξίας.
ΘΕΟΚ. πόσιν δ' ἄθαπτον ἔλιπεν ἢ κρύπτει χθονί;
ΕΛ. ἄθαπτον· οἲ 'γὼ τῶν ἐμῶν τλήμων κακῶν.
ΘΕΟΚ. τῶνδ' εἵνεκ' ἔταμες βοστρύχους ξανθῆς κόμης;
ΕΛ. φίλος γάρ ἐστιν ὅς ποτ' ἐστὶν ἐνθάδ' ὤν. 1225
ΘΕΟΚ. ὀρθῶς μὲν ἥδε συμφορὰ δακρύεται;
ΕΛ. ἐν εὐμαρεῖ γοῦν σὴν κασιγνήτην λαθεῖν.

ΘΕΟΚ. οὐ δῆτα. πῶς οὖν; τόνδ' ἔτ' οἰκήσεις τάφον;
ΕΛ. τί κερτομεῖς με, τὸν θανόντα δ' οὐκ ἐᾷς;
ΘΕΟΚ. πιστὴ γὰρ εἶ σὺ σῷ πόσει φεύγουσά με. 1230
ΕΛ. ἀλλ' οὐκέτ'· ἤδη δ' ἄρχε τῶν ἐμῶν γάμων.
ΘΕΟΚ. χρόνια μὲν ἦλθεν, ἀλλ' ὅμως αἰνῶ τάδε.
ΕΛ. οἶσθ' οὖν ὃ δρᾶσον; τῶν πάρος λαθώμεθα.
ΘΕΟΚ. ἐπὶ τῷ; χάρις γὰρ ἀντὶ χάριτος ἐλθέτω.
ΕΛ. σπονδὰς τέμωμεν καὶ διαλλάχθητί μοι. 1235
ΘΕΟΚ. μεθίημι νεῖκος τὸ σόν, ἴτω δ' ὑπόπτερον.
ΕΛ. πρός νύν σε γονάτων τῶνδ', ἐπείπερ εἶ φίλος,
ΘΕΟΚ. τί χρῆμα θηρῶσ' ἱκέτις ὠρέχθης ἐμοῦ;
ΕΛ. τὸν κατθανόντα πόσιν ἐμὸν θάψαι θέλω. 1239
ΘΕΟΚ. τί δ'; ἔστ' ἀπόντων τύμβος; ἢ θάψεις σκιάν;
ΕΛ. Ἕλλησίν ἐστι νόμος, ὃς ἂν πόντῳ θάνῃ,
ΘΕΟΚ. τί δρᾶν; σοφοί τοι Πελοπίδαι τὰ τοιάδε.
ΕΛ. κενοῖσι θάπτειν ἐν πέπλων ὑφάσμασιν.
ΘΕΟΚ. κτέριζ'· ἀνίστη τύμβον οὗ χρῄζεις χθονός.
ΕΛ. οὐχ ὧδε ναύτας ὀλομένους τυμβεύομεν. 1245
ΘΕΟΚ. πῶς δαί; λέλειμμαι τῶν ἐν Ἕλλησιν νόμων.
ΕΛ. εἰς πόντον ὅσα χρὴ νέκυσιν ἐξορμίζομεν.
ΘΕΟΚ. τί σοι παράσχω δῆτα τῷ τεθνηκότι;
ΕΛ. ὅδ' οἶδ'· ἐγὼ δ' ἄπειρος, εὐτυχοῦσα πρίν.
ΘΕΟΚ. ὦ ξένε, λόγων μὲν κληδόν' ἤνεγκας φίλην. 1250
ΜΕ. οὔκουν ἐμαυτῷ γ' οὐδὲ τῷ τεθνηκότι.
ΘΕΟΚ. πῶς τοὺς θανόντας θάπτετ' ἐν πόντῳ νεκρούς;
ΜΕ. ὡς ἂν παρούσης οὐσίας ἕκαστος ᾖ.
ΘΕΟΚ. πλούτου λέγ' εἵνεχ' ὅ τι θέλεις ταύτης χάριν.
ΜΕ. προσφάζεται μὲν αἷμα πρῶτα νερτέροις. 1255
ΘΕΟΚ. τίνος; σύ μοι σήμαινε, πείσομαι δ' ἐγώ.
ΜΕ. αὐτὸς σὺ γίγνωσκ'· ἀρκέσει γὰρ ἂν διδῷς.
ΘΕΟΚ. ἐν βαρβάροις μὲν ἵππον ἢ ταῦρον νόμος.
ΜΕ. διδούς γε μέντοι δυσγενὲς μηδὲν δίδου.

ΘΕΟΚ. οὐ τῶνδ᾽ ἐν ἀγέλαις ὀλβίαις σπανίζομεν. 1260
ΜΕ. καὶ στρωτὰ φέρεται λέκτρα σώματος κενά.
ΘΕΟΚ. ἔσται· τί δ᾽ ἄλλο προσφέρειν νομίζεται;
ΜΕ. χαλκήλαθ᾽ ὅπλα· καὶ γὰρ ἦν φίλος δορί.
ΘΕΟΚ. ἄξια τάδ᾽ ἔσται Πελοπιδῶν ἃ δώσομεν.
ΜΕ. καὶ τἄλλ᾽ ὅσα χθὼν καλὰ φέρει βλαστήματα. 1265
ΘΕΟΚ. πῶς οὖν; ἐς οἶδμα τίνι τρόπῳ καθίετε;
ΜΕ. ναῦν δεῖ παρεῖναι κἀρετμῶν ἐπιστάτας.
ΘΕΟΚ. πόσον δ᾽ ἀπείργει μῆκος ἐκ γαίας δόρυ;
ΜΕ. ὥστ᾽ ἐξορᾶσθαι ῥόθια χερσόθεν μόλις.
ΘΕΟΚ. τί δὴ τόδ᾽ Ἑλλὰς νόμιμον ἐκ τίνος σέβει; 1270
ΜΕ. ὡς μὴ πάλιν γῇ λύματ᾽ ἐκβάλῃ κλύδων.
ΘΕΟΚ. Φοίνισσα κώπη ταχύπορος γενήσεται.
ΜΕ. καλῶς ἂν εἴη Μενέλεῴ τε πρὸς χάριν.
ΘΕΟΚ. οὔκουν σὺ χωρὶς τῆσδε δρῶν ἀρκεῖς τάδε;
ΜΕ. μητρὸς τόδ᾽ ἔργον ἢ γυναικὸς ἢ τέκνων. 1275
ΘΕΟΚ. ταύτης ὁ μόχθος, ὡς λέγεις, θάπτειν πόσιν;
ΜΕ. ἐν εὐσεβεῖ γοῦν νόμιμα μὴ κλέπτειν νεκρῶν.
ΘΕΟΚ. ἴτω· πρὸς ἡμῶν ἄλοχον εὐσεβῆ τρέφειν.
ἐλθὼν δ᾽ ἐς οἴκους ἐξελοῦ κόσμον νεκρῷ·
καί σ᾽ οὐ κεναῖσι χερσὶ γῆς ἀποστελῶ, 1280
δράσαντα τῇδε πρὸς χάριν· φήμας δέ μοι
ἐσθλὰς ἐνεγκὼν γ᾽ ἀντὶ τῆς ἀχλαινίας
ἐσθῆτα λήψει σῖτά θ᾽, ὥστε σ᾽ εἰς πάτραν
ἐλθεῖν, ἐπεὶ νῦν γ᾽ ἀθλίως ἔχονθ᾽ ὁρῶ.
σὺ δ᾽ ὦ τάλαινα, μὴ ᾽πὶ τοῖς ἀνηνύτοις 1285
τρύχου σὺ σαυτήν· Μενέλεως δ᾽ ἔχει πότμον,
κοὐκ ἂν δύναιτο ζῆν ὁ κατθανὼν πόσις.
ΜΕ. σὸν ἔργον, ὦ νεᾶνι· τὸν παρόντα μὲν
στέργειν πόσιν χρή, τὸν δὲ μηκέτ᾽ ὄντ᾽ ἐᾶν·
ἄριστα γάρ σοι ταῦτα πρὸς τὸ τυγχάνον. 1290
ἢν δ᾽ Ἑλλάδ᾽ ἔλθω καὶ τύχω σωτηρίας,

παύσω φόγου σε τοῦ πρίν, ἣν γυνὴ γένῃ 1293
οἵαν γενέσθαι χρή σε σῷ ξυνευνέτῃ. 1292
ΕΛ. ἔσται τάδ'· οὐδὲ μέμψεται πόσις ποτὲ
ἡμῖν· σὺ δ' αὐτὸς ἐγγὺς ὢν εἴσει τάδε. 1295
ἀλλ' ὦ τάλας, εἴσελθε καὶ λουτρῶν τύχε
ἐσθῆτά τ' ἐξάλλαξον. οὐκ ἐς ἀμβολὰς
εὐεργετήσω σ'· εὐμενέστερον γὰρ ἂν
τῷ φιλτάτῳ μοι Μενέλεῳ τὰ πρόσφορα
δρῴης ἄν, ἡμῶν τυγχάνων οἵων σε χρή. 1300
ΧΟ. ὀρεία ποτὲ δρομάδι κώλῳ στρ.
μάτηρ θεῶν ἐσύθη ἀν'
ὑλάεντα νάπη
ποτάμιόν τε χεῦμ' ὑδάτων
βαρύβρομόν τε κῦμ' ἅλιον 1305
πόθῳ τᾶς ἀποιχομένας
ἀρρήτου κούρας·
κρόταλα δὲ Βρόμια διαπρύσιον
ἱέντα κέλαδον ἀνεβόα,
θηρῶν ὅτε ζυγίους 1310
ζεύξασα θεὰ σατίνας,
τὰν ἁρπασθεῖσαν κυκλίων
χορῶν ἔξω παρθενίων
μέτα κοῦραι ἀελλόποδες,
ἃ μὲν τόξοις Ἄρτεμις, ἃ δ' 1315
ἔγχει Γοργῶπις πάνοπλος·
αὐγάζων δ' ἐξ οὐρανίων
* * * * * * * *
ἄλλαν μοῖραν ἔκραινε.
δρομαίων δ' ὅτε πολυπλανήτων ἀντ.
μάτηρ ἔπαυσε πόνων, 1320
ματεύουσα πόνους

1301—1318 = 1319—1336

θυγατρὸς ἁρπαγὰς δολίους,
χιονοθρέμμονάς τ' ἐπέρασ'
Ἰδαιᾶν Νυμφᾶν σκοπιάς·
ῥίπτει δ' ἐν πένθει 1325
πέτρινα κατὰ δρία πολυνιφέα·
βροτοῖσι δ' ἄχλοα πεδία γᾶς
οὐ καρπίζουσ' ἀρότοις
λαῶν φθείρει γενεάν·
ποίμναις δ' οὐχ ἵει θαλερὰς 1330
βοσκὰς εὐφύλλων ἑλίκων·
πόλεων δ' ἐπέλειπε βίος,
οὐδ' ἦσαν θεῶν θυσίαι,
βωμοῖς τ' ἄφλεκτοι πέλανοι·
πηγάς τ' ἀμπαύει δροσερὰς 1335
λευκῶν ἐκβάλλειν ὑδάτων
πένθει παιδὸς ἀλάστῳ.
ἐπεὶ δ' ἔπαυσ' εἰλαπίνας στρ.
θεοῖς βροτείῳ τε γένει,
Ζεὺς μειλίσσων στυγίους
ματρὸς ὀργὰς ἐνέπει· 1340
βᾶτε, σεμναὶ Χάριτες,
ἴτε, τᾷ περὶ παρθένῳ
Δηοῖ θυμωσαμένᾳ
λύπαν ἐξαλλάξατ' ἀλᾶν,
Μοῦσαί θ' ὕμνοισι χορῶν. 1345
χαλκοῦ δ' αὐδὰν χθονίαν
τύπανά τ' ἔλαβε βυρσοτενῆ
καλλίστα τότε πρῶτα μακάρων
Κύπρις· γέλασέν τε θεὰ
δέξατο τ' εἰς χέρας 1350
βαρύβρομον αὐλὸν

1337 — 1352 = 1353 — 1368

τερφθεῖσ' ἀλαλαγμῷ.
ὃν οὐ θέμις σ' οὐδ' ὁσία   ἀντ.
ἐπύρωσας ἐν θαλάμοις,
μῆνιν δ' ἔχεις μεγάλας   1355
ματρός, ὦ παῖ, θυσίας
οὐ σεβίζουσα θεᾶς.
μέγα τοι δύναται νεβρῶν
παμποίκιλοι στολίδες
κισσῷ τε στεφθεῖσα χλόα   1360
νάρθηκας εἰς ἱερούς,
ῥόμβου θ' εἱλισσομένα
κύκλιος ἔνοσις αἰθερία,
βακχεύουσά τ' ἔθειρα Βρομίῳ
καὶ παννυχίδες θεᾶς.   1365
εὖ δέ νιν ἄμασιν
ὑπέρβαλε σελάνα.
μορφᾷ μόνον ηὔχεις.

ΕΛ. τὰ μὲν κατ' οἴκους εὐτυχοῦμεν, ὦ φίλαι·
ἡ γὰρ συνεκκλέπτουσα Πρωτέως κόρη   1370
πόσιν παρόντα τὸν ἐμὸν ἱστορουμένη
οὐκ εἶπ' ἀδελφῷ· κατθανόντα δ' ἐν χθονὶ
οὔ φησιν αὐγὰς εἰσορᾶν ἐμὴν χάριν.
κάλλιστα δὴ τάδ' ἥρπασ' ἐν τύχῃ πόσις·
ἃ γὰρ καθήσειν ὅπλ' ἔμελλεν εἰς ἅλα,   1375
ταῦτ' ἐμβαλὼν πόρπακι γενναίαν χέρα
αὐτὸς κομίζει δόρυ τε δεξιᾷ λαβών,
ὡς τῷ θανόντι χάριτα δὴ συνεκπονῶν.
προύργου δ' ἐς ἀλκὴν σῶμ' ὅπλοις ἠσκήσατο,
ὡς βαρβάρων τρόπαια μυρίων χερὶ   1380
στήσων, ὅταν κωπῆρες εἰσβῶμεν σκάφος,
πέπλους ἀμείψας ἀντὶ ναυφθόρου στολῆς,
ἁγώ νιν ἐξήσκησα καὶ λουτροῖς χρόα

ἔδωκα, χρόνια νίπτρα ποταμίας δρόσου.
ἀλλ' ἐκπερᾷ γὰρ δωμάτων ὁ τοὺς ἐμοὺς 1386
γάμους ἑτοίμους ἐν χεροῖν ἔχειν δοκῶν,
σιγητέον μοι· καὶ σὲ προσποιούμεθα
εὔνουν κρατεῖν τε στόματος, ἢν δυνώμεθα
σωθέντες αὐτοὶ καὶ σὲ συνσῶσαί ποτε.
ΘΕΟΚ. χωρεῖτ' ἐφεξῆς, ὡς ἔταξεν ὁ ξένος, 1390
δμῶες, φέροντες ἐνάλια κτερίσματα.
Ἑλένη, σὺ δ', ἤν σοι μὴ κακῶς δόξω λέγειν,
πείθου, μέν' αὐτοῦ· ταὐτὰ γὰρ παροῦσά τε
πράξεις τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἤν τε μὴ παρῇς.
δέδοικα γάρ σε μή τις ἐμπεσὼν πόθος 1395
πείσῃ μεθεῖναι σῶμ' ἐς οἶδμα πόντιον
τοῦ πρόσθεν ἀνδρὸς χάρισιν ἐκπεπληγμένην·
ἄγαν γὰρ αὐτὸν οὐ παρόνθ' ὅμως στένεις.
ΕΛ. ὦ καινὸς ἡμῖν πόσις, ἀναγκαίως ἔχει
τὰ πρῶτα λέκτρα νυμφικάς θ' ὁμιλίας 1400
τιμᾶν· ἐγὼ δὲ διὰ τὸ μὲν στέργειν πόσιν
καὶ ξυνθάνοιμ' ἄν· ἀλλὰ τίς κείνῳ χάρις
ξὺν κατθανόντι κατθανεῖν; ἔα δ' ἐμὲ
αὐτὴν μολοῦσαν ἐντάφια δοῦναι νεκρῷ.
θεοὶ δὲ σοί τε δοῖεν οἷ' ἐγὼ θέλω, 1405
καὶ τῷ ξένῳ τῷδ', ὅτι συνεκπονεῖ τάδε.
ἕξεις δέ μ' οἵαν χρή σ' ἔχειν ἐν δώμασι
γυναῖκ', ἐπειδὴ Μενέλεων εὐεργετεῖς
κἄμ'· ἔρχεται γὰρ δή τιν' εἰς τύχην τάδε·
ὅστις δὲ δώσει ναῦν ἐν ᾗ τάδ' ἄξομεν, 1410
πρόσταξον, ὡς ἂν τὴν χάριν πλήρη λάβω.
ΘΕΟΚ. χώρει σὺ καὶ ναῦν τοῖσδε πεντηκόντορον
Σιδωνίαν δὸς κἀρετμῶν ἐπιστάτας.
ΕΛ. οὔκουν ὅδ' ἄρξει ναὸς ὃς κοσμεῖ τάφον;
ΘΕΟΚ. μάλιστ'· ἀκούειν τοῦδε χρὴ ναύτας ἐμούς. 1415

ΕΛ. αὖθις κέλευσον, ἵνα σαφῶς μάθωσί σου.
ΘΕΟΚ. αὖθις κελεύω καὶ τρίτον γ', εἴ σοι φίλον.
ΕΛ. ὄναιο, κἀγὼ τῶν ἐμῶν βουλευμάτων.
ΘΕΟΚ. μὴ νῦν ἄγαν σὸν δάκρυσιν ἐκτήξῃς χρόα.
ΕΛ. ἥδ' ἡμέρα σοι τὴν ἐμὴν δείξει χάριν. 1420
ΘΕΟΚ. τὰ τῶν θανόντων οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πόνος.
ΕΛ. ἔστιν τι κἀκεῖ κἀνθάδ' ὧν ἐγὼ λέγω.
ΘΕΟΚ. οὐδὲν κακίω Μενέλεώ μ' ἕξεις πόσιν.
ΕΛ. οὐδὲν σὺ μεμπτός· τῆς τύχης με δεῖ μόνον.
ΘΕΟΚ. ἐν σοὶ τόδ', ἢν σὴν εἰς ἔμ' εὔνοιαν διδῷς. 1425
ΕΛ. οὐ νῦν διδαξόμεσθα τοὺς φίλους φιλεῖν.
ΘΕΟΚ. βούλει ξυνεργῶν αὐτὸς ἐκπέμψω στόλον;
ΕΛ. ἥκιστα· μὴ δούλευε σοῖς δούλοις, ἄναξ.
ΘΕΟΚ. ἀλλ' εἶα· τοὺς μὲν Πελοπιδῶν ἐῶ νόμους·
καθαρὰ γὰρ ἡμῖν δώματ'· οὐ γὰρ ἐνθάδε 1430
ψυχὴν ἀφῆκε Μενέλεως· ἴτω δέ τις
φράσων ὑπάρχοις τοῖς ἐμοῖς φέρειν γάμων
ἀγάλματ' οἴκους εἰς ἐμούς· πᾶσαν δὲ χρὴ
γαῖαν βοᾶσθαι μακαρίαις ὑμνῳδίαις
ὑμέναιον Ἑλένης κἀμόν, ὡς ζηλωτὸς ᾖ. 1435
σὺ δ' ὦ ξέν' ἐλθών, πελαγίους ἐς ἀγκάλας
τῷ τῆσδε πρίν ποτ' ὄντι δοὺς πόσει τάδε,
πάλιν πρὸς οἴκους σπεῦδ' ἐμὴν δάμαρτ' ἔχων,
ὡς τοὺς γάμους τοὺς τῆσδε συνδαίσας ἐμοὶ
στέλλῃ πρὸς οἴκους ἢ μένων εὐδαιμονῇς. 1440
ΜΕ. ὦ Ζεῦ, πατήρ τε καὶ σοφὸς κλῄζει θεός,
βλέψον πρὸς ἡμᾶς καὶ μετάστησον κακῶν.
ἕλκουσι δ' ἡμῖν πρὸς λέπας τὰς συμφορὰς
σπουδῇ σύναψαι· κἂν ἄκρᾳ θίγῃς χερί,
ἥξομεν ἵν' ἐλθεῖν βουλόμεσθα τῆς τύχης. 1446
ἅλις δὲ μόχθων οὓς ἐμοχθοῦμεν πάρος.
κέκλησθέ μοι, θεοί, πολλὰ χρήσθ' ὅμοῦ κλύειν

καὶ λύπρ'· ὀφείλω δ' οὐκ ἀεὶ πράσσειν κακῶς,
ὀρθῷ δὲ βῆναι ποδί· μίαν δ' ἐμοὶ χάριν
δόντες τὸ λοιπὸν εὐτυχῆ με θήσετε. 1450

ΧΟ. Φοίνισσα Σιδωνιὰς ὦ στρ.
ταχεῖα κώπα, ῥοθίοισι Νηρέως
εἰρεσία φίλα,
χοραγὲ τῶν καλλιχόρων
δελφίνων, ὅταν αὔρας 1455
πέλαγος νήνεμον ᾖ,
γλαυκὰ δὲ Πόντου θυγάτηρ
Γαλάνεια τάδ' εἴπῃ·
κατὰ μὲν ἱστία πετάσατ' αὔ-
ραις λιπόντες ἐναλίαις, 1460
λάβετε δ' εἰλατίνας πλάτας,
ὦ ναῦται, ἰὼ ναῦται,
πέμποντες εὐλιμένους
Περσείων οἴκων Ἑλέναν ἐπ' ἀκτάς.
ἦ που κόρας ἂν ποταμοῦ ἀντ. 1465
παρ' οἶδμα Λευκιππίδας ἢ πρὸ ναοῦ
Παλλάδος ἂν λάβοις
χρόνῳ ξυνελθοῦσα χοροῖς
ἢ κώμοις Ὑακίνθου,
νυχίαν εὐφροσύναν, 1470
ὃν ἐξαμιλλησάμενος
τροχῷ ἀτέρμονι δίσκου
ἔκανε Φοῖβος, ὅθεν Λακαί-
να γᾷ βούθυτον ἁμέραν
ὁ Διὸς εἶπε σέβειν γόνος, 1475
μόσχον θ', ἃν λίποιτ' οἴκοις
* * * * * * * *
ἇς οὔπω πεῦκαι πρὸ γάμων ἔλαμψαν.

1451 — 1464 = 1465 — 1477

δι' ἀέρος εἴθε ποτανοὶ — στρ.
γενοίμεθα Λίβυες
οἰωνοὶ στολάδες — 1480
ὄμβρον λιποῦσαι χειμέριον
νίσσονται πρεσβυτάτᾳ
σύριγγι πειθόμεναι
ποιμένος, ὃς ἄβροχα
πεδία καρποφόρα τε γᾶς — 1485
ἐπιπετόμενος ἰαχεῖ.
ὦ πταναὶ δολιχαύχενες,
* * σύννομοι νεφέων [δρόμου],
βᾶτε Πλειάδας ὑπὸ μέσας
Ὠρίωνά τ' ἐννύχιον, — 1490
καρύξατ' ἀγγελίαν,
Εὐρώταν ἐφεζόμεναι,
Μενέλαος ὅτι Δαρδάνου
πόλιν ἑλὼν δόμον ἥξει.
μόλοιτέ ποθ' ἵππιον ἅρμα — ἀντ. 1495
δι' αἰθέρος ἱέμενοι
παῖδες Τυνδαρίδαι,
λαμπρῶν ἄστρων ὑπ' ἀέλλαισιν
οἳ ναίετ' οὐράνιοι,
σωτῆρε τᾶσδ' Ἑλένας — 1500
γλαυκὸν ἐπ' οἶδμ' ἅλιον
κυανόχροά τε κυμάτων
ῥόθια πολιὰ θαλάσσας,
ναύταις εὐαεῖς ἀνέμων
πέμποντες Διόθεν πνοάς· — 1505
δύσκλειαν δ' ἀπὸ συγγόνου
βάλετε βαρβάρων λεχέων,
ἃν Ἰδαίων ἐρίδων

1478—1494 = 1495 — 1511

κοιναθεῖσ' ἐκτήσατο, γᾶν
οὐκ ἐλθοῦσά ποτ' Ἰλίου 1510
Φοιβείους ἐπὶ πύργους.

ΑΓΓ. ἄναξ, [τὰ κάκιστ' ἐν δόμοις εὑρήκαμεν·
ὡς καίν'] ἀκούσει πήματ' ἐξ ἐμοῦ τάχα.

ΘΕΟΚ. τί δ' ἔστιν; ΑΓΓ. ἄλλης ἐκπόνει μνηστεύματα
γυναικός· Ἑλένη γὰρ βέβηκ' ἔξω χθονός. 1515

ΘΕΟΚ. πτεροῖσιν ἀρθεῖσ' ἢ πεδοστιβεῖ ποδί;

ΑΓΓ. Μενέλαος αὐτὴν ἐκπεπόρθμευται χθονός,
ὃς αὐτὸς αὑτὸν ἦλθεν ἀγγέλλων θανεῖν.

ΘΕΟΚ. ὢ δεινὰ λέξας· τίς δέ νιν ναυκληρία
ἐκ τῆσδ' ἀπῆρε χθονός; ἄπιστα γὰρ λέγεις. 1520

ΑΓΓ. ἥν γε ξένῳ δίδως σὺ τούς τε σοὺς ἔχων
ναύτας βέβηκεν, ὡς ἂν ἐν βραχεῖ μάθῃς.

ΘΕΟΚ. πῶς; εἰδέναι πρόθυμος· οὐ γὰρ ἐλπίδων
εἴσω βέβηκα μίαν ὑπερδραμεῖν χέρα
τοσούσδε ναύτας, ὧν ἀπεστάλης μέτα. 1525

ΑΓΓ. ἐπεὶ λιποῦσα τούσδε βασιλικοὺς δόμους
ἡ τοῦ Διὸς παῖς πρὸς θάλασσαν ἐστάλη,
σοφώταθ' ἁβρὸν πόδα τιθεῖσ' ἀνέστενε
πόσιν πέλας παρόντα κοὐ τεθνηκότα.
ὡς δ' ἤλθομεν σῶν περίβολον νεωρίων, 1530
Σιδωνίαν ναῦν πρωτόπλουν καθείλκομεν
ζυγῶν τε πεντήκοντα κἀρετμῶν μέτρα
ἔχουσαν. ἔργου δ' ἔργον ἐξημείβετο·
ὃ μὲν γὰρ ἱστόν, ὃ δὲ πλάτην καθίστατο
ταρσόν τε χειρί, λευκά θ' ἱστί' εἰς ἓν ἦν, 1535
πηδάλιά τε ζεύγλαισι παρακαθίετο.
κἀν τῷδε μόχθῳ, τοῦτ' ἄρα σκοπούμενοι,
Ἕλληνες ἄνδρες Μενέλεῳ ξυνέμποροι
προσῆλθον ἀκταῖς ναυφθόροις ἠσθημένοι
πέπλοισιν, εὐειδεῖς μέν, αὐχμηροὶ δ' ὁρᾶν. 1540

ἰδὼν δέ νιν παρόντας Ἀτρέως γόνος
προσεῖπε δόλιον οἶκτον εἰς μέσον φέρων·
ὦ τλήμονες, πῶς ἐκ τίνος νεώς ποτε
Ἀχαιίδος θραύσαντες ἥκετε σκάφος;
ἆρ᾽ Ἀτρέως παῖδ᾽ ὀλόμενον συνθάψετε, 1545
ὃν Τυνδαρὶς παῖς ἥδ᾽ ἀπόντα κενοταφεῖ;
οἳ δ᾽ ἐκβαλόντες δάκρυα ποιητῷ τρόπῳ,
εἰς ναῦν ἐχώρουν Μενέλεῳ κτερίσματα
φέροντες. ἡμῖν δ᾽ ἦν μὲν ἥδ᾽ ὑποψία
λόγος τ᾽ ἐν ἀλλήλοισι, τῶν ἐπεισβατῶν 1550
ὡς πλῆθος εἴη· διεσιωπῶμεν δ᾽ ὅμως
τοὺς σοὺς λόγους σῴζοντες· ἄρχειν γὰρ νεὼς
ξένον κελεύσας πάντα συνέχεας τάδε.
καὶ τἆλλα μὲν δὴ ῥᾳδίως εἴσω νεὼς
ἐθέμεθα κουφίζοντα· ταύρειος δὲ ποὺς 1555
οὐκ ἤθελ᾽ ὀρθὸς σανίδα προσβῆναι κάτα,
ἀλλ᾽ ἐξεβρυχᾶτ᾽ ὄμμ᾽ ἀναστρέφων κύκλῳ,
κυρτῶν τε νῶτα κεἰς κέρας παρεμβλέπων
μὴ θιγγάνειν ἀπεῖργεν. ὁ δ᾽ Ἑλένης πόσις
ἐκέλευσεν· ὦ πέρσαντες Ἰλίου πόλιν, 1560
οὐκ εἶ᾽ ἀναρπάσαντες Ἑλλήνων νόμῳ
νεανίαις ὤμοισι ταύρειον δέμας
εἰς πρῷραν ἐμβαλεῖτε (φάσγανόν θ᾽ ἅμα
πρόχειρον ὤθει) σφάγια τῷ τεθνηκότι;
οἳ δ᾽ εἰς κέλευσμ᾽ ἐλθόντες ἐξανήρπασαν 1565
ταῦρον, φέροντες δ᾽ εἰσέθεντο σέλματα.
μονάμπυκον δὲ Μενέλεως ψήχων δέρην
μέτωπά τ᾽ ἐξέπεισεν εἰσβῆναι δόρυ.
τέλος δ᾽ ἐπειδὴ ναῦς τὰ πάντ᾽ ἐδέξατο,
πλήσασα κλιμακτῆρας εὐσφύρου ποδὸς 1570
Ἑλένη καθέζετ᾽ ἐν μέσοις ἑδωλίοις
ὅ τ᾽ οὐκέτ᾽ ὢν λόγοισι Μενέλεως πέλας·

ἄλλοι δὲ τοίχους δεξιοὺς λαιούς τ' ἴσοι
ἀνὴρ παρ' ἄνδρ' ἕζονθ' ὑφ' εἵμασι ξίφη
λαθραῖ' ἔχοντες, ῥόθιά τ' ἐξεπίμπλατο 1575
βοῆς, κελευστοῦ φθέγμαθ' ὡς ἠκούσαμεν.
ἐπεὶ δὲ γαίας ἦμεν οὔτ' ἄγαν πρόσω
οὔτ' ἐγγύς, οὕτως ἤρετ' οἰάκων φύλαξ·
ἔτ', ὦ ξέν', εἰς τὸ πρόσθεν, ἢ καλῶς ἔχει,
πλεύσωμεν; ἀρχαὶ γὰρ νεὼς μέλουσί σοι. 1580
ὁ δ' εἶφ'· ἅλις μοι. δεξιᾷ δ' ἑλὼν ξίφος
εἰς πρῷραν εἷρπε κἀπὶ ταυρείῳ σφαγῇ
σταθεὶς νεκρῶν μὲν οὐδενὸς μνήμην ἔχων,
τέμνων δὲ λαιμὸν ηὔχετ'· ὦ ναίων ἅλα
πόντιε Πόσειδον Νηρέως θ' ἁγναὶ κόραι, 1585
σώσατέ μ' ἐπ' ἀκτὰς Ναυπλίας δάμαρτά τε
ἄσυλον ἐκ γῆς. αἵματος δ' ἀπορροαὶ
ἐς οἶδμ' ἐσηκόντιζον οὔριαι ξένῳ.
καί τις τόδ' εἶπε· δόλιος ἡ ναυκληρία,
πάλιν πλέωμεν ἀντίαν· κέλευε σύ, 1590
σὺ δὲ στρέφ' οἴακ'. ἐκ δὲ ταυρείου φόνου
Ἀτρέως σταθεὶς παῖς ἀνεβόησε συμμάχοις·
τί μέλλετ', ὦ γῆς Ἑλλάδος λωτίσματα,
σφάζειν φονεύειν βαρβάρους νεώς τ' ἄπο
ῥίπτειν ἐς οἶδμα; ναυβάταις δὲ τοῖσι σοῖς 1595
βοᾷ κελευστὴς τὴν ἐναντίαν ὄπα·
οὐκ εἶ' ὁ μέν τις λοῖσθον ἀρεῖται δόρυ,
ὁ δὲ ζύγ' ἄξας, ὁ δ' ἀφελὼν σκαλμοῦ πλάτην,
καθαιματώσει κρᾶτα πολεμίων ξένων;
ὀρθοὶ δ' ἀνῇξαν πάντες, οἱ μὲν ἐν χεροῖν 1600
κορμοὺς ἔχοντες ναυτικούς, οἱ δὲ ξίφη·
φόνῳ δὲ ναῦς ἐρρεῖτο. παρακέλευσμα δ' ἦν
πρύμνηθεν Ἑλένης· ποῦ τὸ Τρωικὸν κλέος;
δείξατε πρὸς ἄνδρας βαρβάρους. σπουδῆς δ' ὕπο

ἔκιπτον, οἳ δ' ὠρθοῦντο, τοὺς δὲ κειμένους 1606
νεκροὺς ἂν εἶδες. Μενέλεως δ' ἔχων ὅπλα,
ὅπῃ νοσοῖεν ξύμμαχοι κατασκοπῶν,
ταύτῃ προσῆγε χειρὶ δεξιᾷ ξίφος,
ὥστ' ἐκκολυμβᾶν ναός· ἠρήμωσε δὲ
σῶν ναυβατῶν ἐρέτμ'. ἐπ' οἰάκων δὲ βὰς 1610
ἄναξ ἐς Ἑλλάδ' εἶπεν εὐθύνειν δόρυ.
οἳ δ' ἱστί' ἦρον, οὔριαι δ' ἧκον πνοαί,
βεβᾶσι δ' ἐκ γῆς· διαφυγὼν δ' ἐγὼ φόνον
καθῆκ' ἐμαυτὸν εἰς ἅλ' ἄγκυραν πάρα.
ἤδη δὲ κάμνονθ' ὁρμιατόνων μέ τις 1615
ἀνείλετ', εἰς δὲ γαῖαν ἐξέβησέ σοι
τάδ' ἀγγελοῦντα. σώφρονος δ' ἀπιστίας
οὐκ ἔστιν οὐδὲν χρησιμώτερον βροτοῖς.

ΧΟ. οὐκ ἄν ποτ' ηὔχουν οὔτε σ' οὔθ' ἡμᾶς λαθεῖν
Μενέλαον, ὦναξ, ὡς ἐλάνθανεν παρών. 1620

ΘΕΟΚ. ὢ γυναικείαις τέχναισιν αἱρεθεὶς ἐγὼ τάλας·
ἐκπεφεύγασιν γάμοι με. κεἰ μὲν ἦν ἁλώσιμος
ναῦς διώγμασιν, πονήσας εἷλον ἂν τάχα ξένους·
νῦν δὲ τὴν προδοῦσαν ἡμᾶς τισόμεσθα σύγγονον,
ἥτις ἐν δόμοις ὁρῶσα Μενέλεων, οὐκ εἶπέ μοι. 1625
τοιγὰρ οὔποτ' ἄλλον ἄνδρα ψεύσεται μαντεύμασιν.

ΧΟ. οὗτος ὦ, ποῖ σὸν πόδ' αἴρεις, δέσποτ', εἰς ποῖον φόνον;

ΘΕΟΚ. οἷπερ ἡ δίκη κελεύει μ'· ἀλλ' ἀφίστασ' ἐκποδών.

ΧΟ. οὐκ ἀφήσομαι πέπλων σῶν· μεγάλα γὰρ σπεύδεις κακά.

ΘΕΟΚ. ἀλλὰ δεσποτῶν κρατήσεις δοῦλος ὤν; ΧΟ. φρονῶ γὰρ εὖ. 1630

ΘΕΟΚ. οὐκ ἔμοιγ', εἰ μή μ' ἐάσεις ΧΟ. οὐ μὲν οὖν σ' ἐάσομεν.

ΘΕΟΚ. σύγγονον κτανεῖν κακίστην, ΧΟ. εὐσεβεστάτην μὲν οὖν.
ΘΕΟΚ. ἥ με προὔδωκεν ΧΟ. καλήν γε προδοσίαν, δίκαια δρᾶν.
ΘΕΟΚ. τἀμὰ λέκτρ' ἄλλῳ διδοῦσα. ΧΟ. τοῖς γε κυριωτέροις.
ΘΕΟΚ. κύριος δὲ τῶν ἐμῶν τίς; ΧΟ. ὃς ἔλαβεν πατρὸς πάρα. 1635
ΘΕΟΚ. ἀλλ' ἔδωκεν ἡ τύχη μοι. ΧΟ. τὸ δὲ χρεὼν ἀφείλετο.
ΘΕΟΚ. οὐ σὲ τἀμὰ χρὴ δικάζειν. ΧΟ. ἤν γε βελτίω λέγω.
ΘΕΟΚ. ἀρχόμεσθ' ἄρ', οὐ κρατοῦμεν. ΧΟ. ὅσια δρᾶν, τὰ δ' ἔκδικ' οὔ.
ΘΕΟΚ. κατθανεῖν ἐρᾶν ἔοικας. ΧΟ. κτεῖνε· σύγγονον δὲ σὴν
οὐ κτενεῖς ἡμῶν ἑκόντων, ἀλλ' ἔμ'· ὡς πρὸ δεσποτῶν 1640
τοῖσι γενναίοισι δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν.

ΔΙ. ἐπίσχες ὀργὰς αἷσιν οὐκ ὀρθῶς φέρει,
Θεοκλύμενε, γαίας τῆσδ' ἄναξ· δισσοὶ δέ σε
Διόσκοροι καλοῦμεν, οὓς Λήδα ποτὲ
ἔτικτεν Ἑλένην θ', ἣ πέφευγε σοὺς δόμους· 1645
οὐ γὰρ πεπρωμένοισιν ὀργίζει γάμοις,
οὐδ' ἡ θεᾶς Νηρῇδος ἔκγονος κόρη
ἀδικεῖ σ' ἀδελφὴ Θεονόη τὰ τῶν θεῶν
τιμῶσα πατρός τ' ἐνδίκους ἐπιστολάς.
εἰς μὲν γὰρ ἀεὶ τὸν παρόντα νῦν χρόνον 1650
κείνην κατοικεῖν σοῖσιν ἐν δόμοις ἐχρῆν·
ἐπεὶ δὲ Τροίας ἐξανεστάθη βάθρα,
καὶ τοῖς θεοῖς παρέσχε τοὔνομ', οὐκέτι·
ἐν τοῖσιν αὐτῆς δεῖ νιν ἐξεῦχθαι γάμοις

ἐλθεῖν τ' ἐς οἴκους καὶ συνοικῆσαι πόσει. 1655
ἀλλ' ἴσχε μὲν σῆς συγγόνου μέλαν ξίφος,
νόμιζε δ' αὐτὴν σωφρόνως πράσσειν τάδε.
πάλαι δ' ἀδελφὴν κἂν πρὶν ἐξεσώσαμεν,
ἐπείπερ ἡμᾶς Ζεὺς ἐποίησεν θεούς·
ἀλλ' ἥσσον' ἦμεν τοῦ πεπρωμένου θ' ἅμα 1660
καὶ τῶν θεῶν, οἷς ταῦτ' ἔδοξεν ὧδ' ἔχειν.
σοὶ μὲν τάδ' αὐδῶ, συγγόνῳ δ' ἐμῇ λέγω·
πλεῖ ξὺν πόσει σῷ· πνεῦμα δ' ἕξετ' οὔριον·
σωτῆρε δ' ἡμεῖς σὼ κασιγνήτω διπλὼ
πόντον παριππεύοντε πέμψομεν πάτραν. 1665
ὅταν δὲ κάμψῃς καὶ τελευτήσῃς βίον,
θεὸς κεκλήσει καὶ Διοσκόρων μέτα
σπονδῶν μεθέξεις ξένιά τ' ἀνθρώπων πάρα
ἕξεις μεθ' ἡμῶν· Ζεὺς γὰρ ὧδε βούλεται.
οὗ δ' ὥρισέν σε πρῶτα Μαιάδος τόκος 1670
Σπάρτης ἀπάρας [τῶν κατ' οὐρανὸν δόμων]
κλέψας δέμας σόν, μὴ Πάρις γήμειέ σε,
φρουρὸν παρ' Ἀκτῇ τεταμένην νῆσον λέγω,
Ἑλένη τὸ λοιπὸν ἐν βροτοῖς κεκλήσεται,
ἐπεὶ κλοπὰς σὰς ἐκ δόμων ἐδέξατο. 1675
καὶ τῷ πλανήτῃ Μενέλεῳ θεῶν πάρα
μακάρων κατοικεῖν νῆσόν ἐστι μόρσιμον·
τοὺς εὐγενεῖς γὰρ οὐ στυγοῦσι δαίμονες,
τῶν δ' ἀναριθμήτων μᾶλλόν εἰσιν οἱ πόνοι.
[ΘΕΟΚ. ὦ παῖδε Λήδας καὶ Διός, τὰ μὲν πάρος 1680
νείκη μεθήσω σφῶν κασιγνήτης πέρι·
ἐγὼ δ' ἀδελφὴν οὐκέτ' ἂν κτάνοιμ' ἐμήν.
κείνη δ' ἴτω πρὸς οἶκον, εἰ θεοῖς δοκεῖ.
ἴστον δ' ἀρίστης σωφρονεστάτης θ' ἅμα
γεγῶτ' ἀδελφῆς ὁμογενοῦς ἀφ' αἵματος. 1685

καὶ χαίρεθ' Ἑλένης οὕνεκ' εὐγενεστάτης
γνώμης, ὃ πολλαῖς ἐν γυναιξὶν οὐκ ἔνι.

ΧΟ. πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
πολλὰ δ' ἀέλπτως κραίνουσι θεοί·
καὶ τὰ δοκηθέντ' οὐκ ἐτελέσθη, 1690
τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον ηὗρε θεός.
τοιόνδ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.]

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΥΤΟΥΡΓΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΟΣ.
ΗΛΕΚΤΡΑ.
ΟΡΕΣΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΠΡΕΣΒΥΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΚΛΥΤΑΙΜΝΗΣΤΡΑ.
ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΙ.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΗΛΕΚΤΡΑ.

ΑΥ. Ὦ γῆς παλαιὸν Ἄργος, Ἰνάχου ῥοαί,
ὅθεν ποτ' ἄρας ναυσὶ χιλίαις Ἄρη
εἰς γῆν ἔπλευσε Τρῳάδ' Ἀγαμέμνων ἄναξ.
κτείνας δὲ τὸν κρατοῦντ' ἐν Ἰδαίᾳ χθονὶ
Πρίαμον ἑλών τε Δαρδάνου κλεινὴν πόλιν, 5
ἀφίκετ' εἰς τόδ' Ἄργος, ὑψηλῶν δ' ἐπὶ
ναῶν τέθεικε σκῦλα πλεῖστα βαρβάρων.
κἀκεῖ μὲν ηὐτύχησεν· ἐν δὲ δώμασι
θνήσκει γυναικὸς πρὸς Κλυταιμνήστρας δόλῳ
καὶ τοῦ Θυέστου παιδὸς Αἰγίσθου χερί. 10
χὣ μὲν παλαιὰ σκῆπτρα Ταντάλου λιπὼν
ὄλωλεν, Αἴγισθος δὲ βασιλεύει χθονός,
ἄλοχον ἐκείνου Τυνδαρίδα κόρην ἔχων.
οὓς δ' ἐν δόμοισιν ἔλιφ', ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει,
ἄρσενά τ' Ὀρέστην θῆλύ τ' Ἠλέκτρας θάλος, 15
τὸν μὲν πατρὸς γεραιὸς ἐκκλέπτει τροφεὺς
[μέλλοντ' Ὀρέστην χερὸς ὕπ' Αἰγίσθου θανεῖν,]
Στροφίῳ τ' ἔδωκε Φωκέων εἰς γῆν τρέφειν·
ἣ δ' ἐν δόμοις ἔμεινεν Ἠλέκτρα πατρός,
ταύτην ἐπειδὴ θαλερὸς εἶχ' ἥβης χρόνος, 20
μνηστῆρες ᾔτουν Ἑλλάδος πρῶτοι χθονός.
δείσας δὲ μή τῳ παῖδ' ἀριστέων τέκοι

Ἀγαμέμνονος ποινάτορ', εἶργεν ἐν δόμοις
Αἴγισθος οὐδ' ἥρμοζε νυμφίῳ τινί.
ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦτ' ἦν φόβου πολλοῦ πλέων, 25
μή τῳ λαθραίως τέκνα γενναίῳ τέκοι,
κτανεῖν σφε βουλεύσαντος ὠμόφρων ὅμως
μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθου χερός.
εἰς μὲν γὰρ ἄνδρα σκῆψιν εἶχ' ὀλωλότα,
παίδων δ' ἔδεισε μὴ φθονηθείη φόνῳ. 30
ἐκ τῶνδε δὴ τοιόνδ' ἐμηχανήσατο
Αἴγισθος· ὃς μὲν γῆς ἀπηλλάχθη φυγὰς
Ἀγαμέμνονος παῖς, χρυσὸν εἶφ' ὃς ἂν κτάνῃ,
ἡμῖν δὲ δὴ δίδωσιν Ἠλέκτραν ἔχειν
δάμαρτα, πατέρων μὲν Μυκηναίων ἄπο 35
γεγῶσιν· οὐ δὴ τοῦτό γ' ἐξελέγχομαι·
λαμπροὶ γὰρ εἰς γένος γε, χρημάτων γε μὴν
πένητες, ἔνθεν ηὑγένει' ἀπόλλυται·
ὡς ἀσθενεῖ δοὺς ἀσθενῆ λάβοι φόβον.
εἰ γάρ νιν ἔσχεν ἀξίωμ' ἔχων ἀνήρ, 40
εὕδοντ' ἂν ἐξήγειρε τὸν Ἀγαμέμνονος
φόνον δίκη τ' ἂν ἦλθεν Αἰγίσθῳ τότε.
ἣν οὔποθ' ἁνὴρ ὅδε, σύνοιδέ μοι Κύπρις
[ᾔσχυνεν εὐνῇ· παρθένος δ' ἔτ' ἐστὶ δή].
αἰσχύνομαι γὰρ ὀλβίων ἀνδρῶν τέκνα 45
λαβὼν ὑβρίζειν, οὐ κατάξιος γεγώς.
σέβω δὲ τὸν λόγοισι κηδεύοντ' ἐμοὶ
ἄθλιον Ὀρέστην, εἴ ποτ' εἰς Ἄργος μολὼν
γάμους ἀδελφῆς δυστυχεῖς ἐσόψεται.
ὅστις δέ μ' εἶναί φησι μῶρον εἰ λαβὼν 50
νέαν ἐς οἴκους παρθένον μὴ θιγγάνω,
γνώμης πονηροῖς κανόσιν ἀναμετρούμενος
τὸ σῶφρον ἴστω καὐτὸς ἂν τοιοῦτος ὤν.

ΗΛ. ὦ νὺξ μέλαινα, χρυσέων ἄστρων τροφέ,

ἐν ᾗ τόδ' ἄγγος τῷδ' ἐφεδρεῦον κάρᾳ 55
φέρουσα πηγὰς ποταμίας μετέρχομαι,
οὐ δή τι χρείας εἰς τοσόνδ' ἀφιγμένη,
ἀλλ' ὡς ὕβριν δείξωμεν Αἰγίσθου θεοῖς,
γόους τ' ἀφίημ' αἰθέρ' εἰς μέγαν πατρί.
ἡ γὰρ πανώλης Τυνδαρὶς μήτηρ ἐμὴ 60
ἐξέβαλέ μ' οἴκων, χάριτα τιθεμένη πόσει·
τεκοῦσα δ' ἄλλους παῖδας Αἰγίσθῳ πάρα
πάρεργ' Ὀρέστην κἀμὲ ποιεῖται δόμων.

ΑΥ. τί γὰρ τάδ', ὦ δύστην', ἐμὴν μοχθεῖς χάριν
πόνους ἔχουσα, πρόσθεν εὖ τεθραμμένη, 65
καὶ ταῦτ' ἐμοῦ λέγοντος οὐκ ἀφίστασαι;

ΗΛ. ἐγώ σ' ἴσον θεοῖσιν ἡγοῦμαι φίλον·
ἐν τοῖς ἐμοῖς γὰρ οὐκ ἐνύβρισας κακοῖς.
μεγάλη δὲ θνητοῖς μοῖρα συμφορᾶς κακῆς
ἰατρὸν εὑρεῖν, ὡς ἐγὼ σὲ λαμβάνω. 70
δεῖ δή με κἀκέλευστον εἰς ὅσον σθένω
μόχθου 'πικουφίζουσαν, ὡς ῥᾷον φέρῃς,
συνεκκομίζειν σοὶ πόνους. ἅλις δ' ἔχεις
τἄξωθεν ἔργα· τὰν δόμοις δ' ἡμᾶς χρεὼν
ἐξευτρεπίζειν. εἰσιόντι δ' ἐργάτῃ 75
θύραθεν ἡδὺ τἄνδον εὑρίσκειν καλῶς.

ΑΥ. εἴ τοι δοκεῖ σοι, στεῖχε· καὶ γὰρ οὐ πρόσω
πηγαὶ μελάθρων τῶνδ'. ἐγὼ δ' ἅμ' ἡμέρᾳ
βοῦς εἰς ἀρούρας εἰσβαλὼν σπερῶ γύας.
ἀργὸς γὰρ οὐδεὶς θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα 80
βίον δύναιτ' ἂν ξυλλέγειν ἄνευ πόνου.

ΟΡ. Πυλάδη, σὲ γὰρ δὴ πρῶτον ἀνθρώπων ἐγὼ
πιστὸν νομίζω καὶ φίλον ξένον τ' ἐμοί·
μόνος δ' Ὀρέστην τόνδ' ἐθαύμαζες φίλων, 84
πράσσονθ' ἃ πράσσω δειν' ὑπ' Αἰγίσθου παθών,

ὅς μου κατέκτα πατέρα χἠ πανώλεθρος
μήτηρ. ἀφῖγμαι δ' ἐκ θεοῦ χρηστηρίων
Ἀργεῖον οὖδας οὐδενὸς ξυνειδότος,
φόνον φονεῦσι πατρὸς ἀλλάξων ἐμοῦ.
νυκτὸς δὲ τῆσδε πρὸς τάφον μολὼν πατρὸς 90
δάκρυά τ' ἔδωκα καὶ κόμης ἀπηρξάμην
πυρᾷ τ' ἐπέσφαξ' αἷμα μηλείου φόνου,
λαθὼν τυράννους οἳ κρατοῦσι τῆσδε γῆς.
καὶ τειχέων μὲν ἐντὸς οὐ βαίνω πόδα,
δυοῖν δ' ἅμιλλαν ξυντιθεὶς ἀφικόμην 95
πρὸς τέρμονας γῆς τῆσδ', ἵν' ἐκβάλω ποδὶ
ἄλλην ἐπ' αἶαν, εἴ μέ τις γνοίη σκοπῶν,
ζητῶν τ' ἀδελφήν· φασὶ γάρ νιν ἐν γάμοις
ζευχθεῖσαν οἰκεῖν οὐδὲ παρθένον μένειν,
ὡς συγγένωμαι καὶ φόνου συνεργάτιν 100
λαβὼν τά γ' εἴσω τειχέων σαφῶς μάθω.
νῦν οὖν, Ἕως γὰρ λευκὸν ὄμμ' ἀναίρεται,
ἔξω τρίβου τοῦδ' ἴχνος ἀλλαξώμεθα.
ἢ γάρ τις ἀροτὴρ ἤ τις οἰκέτις γυνὴ
φανήσεται νῷν, ἥντιν' ἱστορήσομεν 105
εἰ τούσδε ναίει σύγγονος τόπους ἐμή.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τήνδε προσπόλων τινά,
πηγαῖον ἄχθος ἐν κεκαρμένῳ κάρᾳ
φέρουσαν· ἑζώμεσθα κἀκπυθώμεθα
δούλης γυναικός, ἤν τι δεξώμεσθ' ἔπος 110
ἐφ' οἷσι, Πυλάδη, τήνδ' ἀφίγμεθα χθόνα.

ΗΛ. σύντειν', ὥρα, ποδὸς ὁρμάν· στρ.
ὢ ἔμβα ἔμβα κατακλαίουσα.
ἰώ μοί μοι.
ἐγενόμαν Ἀγαμέμνονος 115
κούρα καί μ' ἔτεκε Κλυταιμνήστρα,

112 — 124 = 127 — 139

στυγνὰ Τυνδάρεω κόρα·
κικλήσκουσι δέ μ' ἀθλίαν
Ἠλέκτραν πολιῆται.
φεῦ φεῦ τῶν σχετλίων πόνων 120
καὶ στυγερᾶς ζόας.
ὦ πάτερ, σὺ δ' ἐν Ἀίδα
κεῖσαι, σᾶς ἀλόχου σφαγαῖς
Αἰγίσθου τ', Ἀγάμεμνον.
ἴθι τὸν αὐτὸν ἔγειρε γόον, 125
ἄναγε πολύδακρυν ἁδονάν.
σύντειν', ὥρα, ποδὸς ὁρμάν· ἀντ.
ὢ ἔμβα ἔμβα κατακλαίουσα.
ἰώ μοί μοι.
τίνα πόλιν, τίνα δ' οἶκον, ὦ 130
τλᾶμον σύγγον', ἀλατεύεις
οἰκτρὰν ἐν θαλάμοις λιπὼν
πατρῴοις ἐπὶ συμφοραῖς
ἀλγίσταισιν ἀδελφάν;
ἔλθοις τῶνδε πόνων ἐμοὶ 135
τᾷ μελέᾳ λυτήρ,
ὦ Ζεῦ Ζεῦ, πατρί θ' αἱμάτων
ἐχθίστων ἐπίκουρος, Ἄρ-
γει κέλσας πόδ' ἀλάταν.
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * στρ.
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * *

θὲς τόδε τεῦχος ἐμᾶς ἀπὸ κρατὸς ἑ- 140
λοῦσ᾽, ἵνα πατρὶ γόους νυχίους
ἐπορθοβοάσω,
ἰαχὰν ἀοιδὰν μέλος Ἀίδα.
πάτερ, σοὶ κατὰ γᾶς ἐννέπω γόους,
οἷς ἀεὶ τὸ κατ᾽ ἆμαρ 145
διέπομαι, κατὰ μὲν φίλαν
ὄνυχι τεμνομένα δέραν,
χέρα δὲ κρᾶτ᾽ ἐπὶ κούριμον
τιθεμένα θανάτῳ σῷ.
ἒ ἔ, δρύπτε κάρα· ἀντ. 150
οἷα δέ τις κύκνος ἀχέτας
ποταμίοις παρὰ χεύμασιν
πατέρα φίλτατον ἀγκαλεῖ,
ὀλόμενον δολίοις βρόχων
ἕρκεσιν, ὣς σὲ τὸν ἄθλιον 155
πατέρ᾽ ἐγὼ κατακλαίομαι,
λουτρὰ πανύσταθ᾽ ὑδρανάμενον χροΐ,
κοίτᾳ ἐν οἰκτροτάτᾳ θανάτου.
ἰώ μοί μοι
πικρᾶς μὲν πελέκεως τομᾶς σᾶς, πάτερ, 160
πικρᾶς δ᾽ ἐκ Τροίας ὁδοῦ βουλᾶς.
οὐ μίτραισι γυνή σε
δέξατ᾽ οὐδ᾽ ἐπὶ στεφάνοις.
ξίφεσι δ᾽ ἀμφιτόμοις λυγρὰν
Αἰγίσθου λώβαν θεμένα 165
δόλιον ἔσχεν ἀκοίταν.

ΧΟ. Ἀγαμέμνονος ὦ κόρα, στρ.
ἤλυθον, Ἠλέκτρα, ποτὶ σὰν ἀγρότειραν αὐλάν.
ἔμολέ τις ἔμολε γαλακτοπότας ἀνὴρ

140 — 149 = 157 — 166
167 — 189 = 190 — 212

Μυκηναῖος ὀρειβάτας· 170
ἀγγέλλει δ' ὅτι νῦν τριταί-
αν καρύσσουσιν θυσίαν
Ἀργεῖοι, πᾶσαι δὲ παρ' Ἥ-
ραν μέλλουσιν παρθενικαὶ στείχειν.

ΗΛ. οὐκ ἐπ' ἀγλαΐαις, φίλαι, 175
θυμὸν οὐδ' ἐπὶ χρυσέοις
ὅρμοισιν πεπόταμαι
τάλαιν', οὐδ' ἱστᾶσα χοροὺς
Ἀργείαις ἅμα νύμφαις
εἱλικτὸν κρούσω πόδ' ἐμόν. 180
δάκρυσι νυχεύω, δακρύων δέ μοι μέλει
δειλαίᾳ τὸ κατ' ἆμαρ.
σκέψαι μου πιναρὰν κόμαν
καὶ τρύχη τάδ' ἐμῶν πέπλων, 185
εἰ πρέποντ' Ἀγαμέμνονος
κούρᾳ 'σται βασιλείᾳ
τᾷ Τροίᾳ θ', ἃ 'μοῦ πατέρος
μέμναταί ποθ' ἁλοῦσα.

ΧΟ. μεγάλα θεός· ἀλλ' ἴθι, ἀντ. 190
καὶ παρ' ἐμοῦ χρῆσαι πολύπηνα φάρεα δῦναι
χρύσεά τε χάρισι προθήματ' ἀγλαΐας.
δοκεῖς τοῖσι σοῖς δακρύοις,
μὴ τιμῶσα θεούς, κρατή-
σειν ἐχθρῶν; οὔτοι στοναχαῖς, 195
ἀλλ' εὐχαῖσι θεοὺς σεβί-
ζουσ' ἕξεις εὐαμερίαν, ὦ παῖ.

ΗΛ. οὐδεὶς θεῶν ἐνοπὰς κλύει
τᾶς δυσδαίμονος, οὐ παλαι-
ῶν πατρὸς σφαγιασμῶν. 200
οἴμοι τοῦ καταφθιμένου
τοῦ τε ζῶντος ἀλάτα,

ὅς που γᾶν ἄλλαν κατέχει
μέλεος ἀλαίνων ποτὶ θῆσσαν ἑστίαν, 205
τοῦ κλεινοῦ πατρὸς ἐκφύς.
αὐτὰ δ' ἐν χερνῆσι δόμοις
ναίω ψυχὰν τακομένα
δωμάτων πατρίων φυγάς,
οὐρείας ἀν' ἐρίπνας. 210
μάτηρ δ' ἐν λέκτροις φονίοις
ἄλλῳ σύγγαμος οἰκεῖ.

ΧΟ. πολλῶν κακῶν Ἕλλησιν αἰτίαν ἔχει
σῆς μητρὸς Ἑλένη σύγγονος δόμοις τε σοῖς.

ΗΛ. οἴμοι, γυναῖκες, ἐξέβην θρηνημάτων. 215
ξένοι τινὲς παρ' οἶκον οἵδ' ἐφεστίους
εὐνὰς ἔχοντες ἐξανίστανται λόχου·
φυγῇ σὺ μὲν κατ' οἶμον, εἰς δόμους δ' ἐγὼ
φῶτας κακούργους ἐξαλύξωμεν ποδί.

ΟΡ. μέν', ὦ τάλαινα· μὴ τρέσῃς ἐμὴν χέρα. 220

ΗΛ. ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, προσπίτνω σε μὴ θανεῖν.

ΟΡ. ἄλλους κτάνοιμ' ἂν μᾶλλον ἐχθίους σέθεν.

ΗΛ. ἄπελθε, μὴ ψαῦ' ὧν σε μὴ ψαύειν χρεών.

ΟΡ. οὐκ ἔσθ' ὅτου θίγοιμ' ἂν ἐνδικώτερον.

ΗΛ. καὶ πῶς ξιφήρης πρὸς δόμοις λοχᾷς ἐμοῖς; 225

ΟΡ. μείνασ' ἄκουσον, καὶ τάχ' οὐκ ἄλλως ἐρεῖς.

ΗΛ. ἕστηκα· πάντως δ' εἰμὶ σή· κρείσσων γὰρ εἶ.

ΟΡ. ἥκω φέρων σοι σοῦ κασιγνήτου λόγους.

ΗΛ. ὦ φίλτατ', ἆρα ζῶντος ἢ τεθνηκότος;

ΟΡ. ζῇ· πρῶτα γάρ σοι τἀγάθ' ἀγγέλλειν θέλω. 230

ΗΛ. εὐδαιμονοίης, μισθὸν ἡδίστων λόγων.

ΟΡ. κοινῇ δίδωμι τοῦτο νῷν ἀμφοῖν ἔχειν.

ΗΛ. ποῦ γῆς ὁ τλήμων τλήμονας φυγὰς ἔχων;

ΟΡ. οὐχ ἕνα νομίζων φθείρεται πόλεως τόπον.

ΗΛ. οὔ που σπανίζει τοῦ καθ' ἡμέραν βίου; 235

ΟΡ. ἔχει μέν, ἀσθενὴς δὲ δὴ φεύγων ἀνήρ.
ΗΛ. λόγον δὲ δὴ τίν' ἦλθες ἐκ κείνου φέρων;
ΟΡ. εἰ ζῇς, ὅπου τε ζῶσα συμφορᾶς ἔχεις.
ΗΛ. οὔκουν ὁρᾷς μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας;
ΟΡ. λύπαις γε συντετηκός, ὥστε με στένειν. 240
ΗΛ. καὶ κρᾶτα πλόκαμόν τ' ἐσκυθισμένον ξυρῷ.
ΟΡ. δάκνει σ' ἀδελφὸς ὅ τε θανὼν ἴσως πατήρ.
ΗΛ. οἴμοι, τί γάρ μοι τῶνδέ γ' ἐστὶ φίλτερον;
ΟΡ. φεῦ φεῦ· τί δ' αὖ σὺ σῷ κασιγνήτῳ δοκεῖς;
ΗΛ. ἀπὼν ἐκεῖνος, οὐ παρὼν ἡμῖν φίλος. 245
ΟΡ. ἐκ τοῦ δὲ ναίεις ἐνθάδ' ἄστεως ἑκάς;
ΗΛ. ἐγημάμεσθ', ὦ ξεῖνε, θανάσιμον γάμον.
ΟΡ. ᾤμωξ' ἀδελφὸν σόν. Μυκηναίων τινί;
ΗΛ. οὐχ ᾧ πατήρ μ' ἤλπιζεν ἐκδώσειν ποτέ.
ΟΡ. εἴφ', ὡς ἀκούσας σῷ κασιγνήτῳ λέγω. 250
ΗΛ. ἐν τοῖσδ' ἐκείνου τηλορὸς ναίω δόμοις.
ΟΡ. σκαφεύς τις ἢ βουφορβὸς ἄξιος δόμων.
ΗΛ. πένης ἀνὴρ γενναῖος εἴς τ' ἔμ' εὐσεβής.
ΟΡ. ἡ δ' εὐσέβεια τίς πρόσεστι σῷ πόσει;
ΗΛ. οὐπώποτ' εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν. 255
ΟΡ. ἅγνευμ' ἔχων τι θεῖον ἤ σ' ἀπαξιῶν;
ΗΛ. γονέας ὑβρίζειν τοὺς ἐμοὺς οὐκ ἠξίου.
ΟΡ. καὶ πῶς γάμον τοιοῦτον οὐχ ἥσθη λαβών;
ΗΛ. οὐ κύριον τὸν δόντα μ' ἡγεῖται, ξένε.
ΟΡ. ξυνῆκ'· Ὀρέστῃ μή ποτ' ἐκτίσῃ δίκην. 260
ΗΛ. τοῦτ' αὐτὸ ταρβῶν, πρὸς δὲ καὶ σώφρων ἔφυ.
ΟΡ. φεῦ·
γενναῖον ἄνδρ' ἔλεξας, εὖ τε δραστέον.
ΗΛ. εἰ δή ποθ' ἥξει γ' εἰς δόμους ὁ νῦν ἀπών.
ΟΡ. μήτηρ δέ σ' ἡ τεκοῦσα ταῦτ' ἠνέσχετο;
ΗΛ. γυναῖκες ἀνδρῶν, ὦ ξέν', οὐ παίδων φίλαι. 265
ΟΡ. τίνος δέ σ' εἵνεχ' ὕβρισ' Αἴγισθος τάδε;

ΗΛ. τεκεῖν μ' ἐβούλετ' ἀσθενῆ, τοιῷδε δούς.
ΟΡ. ὡς δῆθε παῖδας μὴ τέκοις ποινάτορας;
ΗΛ. τοιαῦτ' ἐβούλευσ'· ὧν ἐμοὶ δοίη δίκην.
ΟΡ. οἶδεν δέ σ' οὖσαν παρθένον μητρὸς πόσις; 270
ΗΛ. οὐκ οἶδε· σιγῇ τοῦθ' ὑφαιρούμεσθά νιν.
ΟΡ. αἵδ' οὖν φίλαι σοι τούσδ' ἀκούουσιν λόγους;
ΗΛ. ὥστε στέγειν γε τἀμὰ καὶ σ' ἔπη καλῶς.
ΟΡ. τί δῆτ' Ὀρέστης πρὸς τόδ', Ἄργος ἢν μόλῃ; 274
ΗΛ. ἤρου τόδ'; αἰσχρόν γ' εἶπας· οὐ γὰρ νῦν ἀκμή;
ΟΡ. ἐλθὼν δὲ δὴ πῶς φονέας ἂν κτάνοι πατρός;
ΗΛ. τολμῶν ὑπ' ἐχθρῶν οἷ' ἐτολμήθη ποτέ.
ΟΡ. ἦ καὶ μετ' αὐτοῦ μητέρ' ἂν τλαίης κτανεῖν;
ΗΛ. ταὐτῷ γε πελέκει τῷ πατὴρ ἀπώλετο.
ΟΡ. λέγω τάδ' αὐτῷ, καὶ βέβαια τἀπὸ σοῦ; 280
ΗΛ. θάνοιμι μητρὸς αἷμ' ἐπισφάξασ' ἐμῆς.
ΟΡ. φεῦ·
εἴθ' ἦν Ὀρέστης πλησίον κλύων τάδε.
ΗΛ. ἀλλ' ὦ ξέν', οὐ γνοίην ἂν εἰσιδοῦσά νιν.
ΟΡ. νέα γάρ, οὐδὲν θαῦμ', ἀπεξεύχθης νέου.
ΗΛ. εἷς ἂν μόνος νιν τῶν ἐμῶν γνοίη φίλων. 285
ΟΡ. ἆρ' ὃν λέγουσιν αὐτὸν ἐκκλέψαι φόνου;
ΗΛ. πατρός γε παιδαγωγὸς ἀρχαῖος γέρων.
ΟΡ. ὁ κατθανὼν δὲ σὸς πατὴρ τύμβου κυρεῖ;
ΗΛ. ἔκυρσεν ὡς ἔκυρσεν, ἐκβληθεὶς δόμων.
ΟΡ. οἴμοι, τόδ' οἷον εἶπας· αἴσθησις γὰρ οὖν 290
κἀκ τῶν θυραίων πημάτων δάκνει βροτούς.
λέξον δ', ἵν' εἰδὼς σῷ κασιγνήτῳ φέρω
λόγους ἀτερπεῖς, ἀλλ' ἀναγκαίους κλύειν.
ἔνεστι δ' οἶκτος ἀμαθίᾳ μὲν οὐδαμοῦ,
σοφοῖσι δ' ἀνδρῶν· καὶ γὰρ οὐδ' ἀζήμιον 295
γνώμην ἐνεῖναι τοῖς σοφοῖς λίαν σοφήν.
ΧΟ. κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδ' ἔρον ψυχῆς ἔχω.

πρόσω γὰρ ἄστεως οὖσα τἀν πόλει κακὰ
οὐκ οἶδα, νῦν δὲ βούλομαι κἀγὼ μαθεῖν.
ΗΛ. *λέγοιμ' ἄν, εἰ χρή· χρὴ δὲ πρὸς φίλον λέγειν* 300
τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς κἀμοῦ πατρός.
ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῦθον, ἱκετεύω, ξένε,
ἄγγελλ' Ὀρέστῃ τἀμὰ καὶ κείνου κακά,
πρῶτον μὲν οἵοις ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
πίνῳ θ' ὅσῳ βέβριθ', ὑπὸ στέγαισί τε 305
οἵαισι ναίω βασιλικῶν ἐκ δωμάτων,
αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσιν πέπλους,
[ἢ γυμνὸν ἕξω σῶμα καὶ στερήσομαι,]
αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη.
ἀναίνομαι δὲ γυμνὰς οὖσα παρθένους, 311
ἀνέορτος ἱερῶν καὶ χορῶν τητωμένη, 310
ἀναίνομαι δὲ Κάστορ', ᾧ πρὶν εἰς θεοὺς
ἐλθεῖν ἔμ' ἐμνήστευον, οὖσαν ἐγγενῆ.
μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασι
θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἕδραισιν Ἀσίδες 315
δμωαὶ στατίζουσ', ἃς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
Ἰδαῖα φάρη χρυσέαις ἐζευγμέναι
πόρπαισιν. αἷμα δ' ἔτι πατρὸς κατὰ στέγας
μέλαν σέσηπεν· ὃς δ' ἐκεῖνον ἔκτανεν,
εἰς ταὐτὰ βαίνων ἅρματ' ἐκφοιτᾷ πατρὶ 320
καὶ σκῆπτρ' ἐν οἷς Ἕλλησιν ἐστρατηλάτει
μιαιφόνοισι χερσὶ γαυροῦται λαβών.
Ἀγαμέμνονος δὲ τύμβος ἠτιμασμένος
οὔπω χοάς ποτ' οὐδὲ κλῶνα μυρσίνης
ἔλαβε, πυρὰ δὲ χέρσος ἀγλαϊσμάτων. 325
μέθῃ δὲ βρεχθεὶς τῆς ἐμῆς μητρὸς πόσις
ὁ κλεινός, ὡς λέγουσιν, ἐνθρῴσκει τάφῳ
πέτροις τε λεύει μνῆμα λάινον πατρὸς
καὶ τοῦτο τολμᾷ τοὔπος εἰς ἡμᾶς λέγειν·

που παῖς Ὀρέστης; ἆρά σοι τύμβῳ καλῶς 330
παρὼν ἀμύνει; ταῦτ' ἀπὼν ὑβρίζεται.
ἀλλ' ὦ ξέν', ἱκετεύω σ', ἀπάγγειλον τάδε.
πολλοὶ δ' ἐπιστέλλουσιν, ἑρμηνεὺς δ' ἐγώ,
αἱ χεῖρες ἡ γλῶσσ' ἡ ταλαίπωρός τε φρὴν
κάρα τ' ἐμὸν ξυρῆκες ὅ τ' ἐκείνου τεκών. 335
αἰσχρὸν γάρ, εἰ πατὴρ μὲν ἐξεῖλεν Φρύγας,
ὃ δ' ἄνδρ' ἕν' εἷς ὢν οὐ δυνήσεται κτανεῖν
νέος πεφυκὼς κἀξ ἀμείνονος πατρός.

ΧΟ. καὶ μὴν δέδορκα τόνδε, σὸν λέγω πόσιν,
λήξαντα μόχθου πρὸς δόμους ὡρμημένον. 340

ΑΥ. ἔα· τίνας τούσδ' ἐν πύλαις ὁρῶ ξένους;
τίνος δ' ἕκατι τάσδ' ἐπ' ἀγραύλους στέγας
προσῆλθον; ἦ 'μοῦ δεόμενοι; γυναικί τοι
αἰσχρὸν μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν.

ΗΛ ὦ φίλτατ', εἰς ὕποπτα μὴ μόλῃς ἐμοί· 345
τὸν ὄντα δ' εἴσει μῦθον· οἵδε γὰρ ξένοι
ἥκουσ' Ὀρέστου πρός με κήρυκες λόγων.
ἀλλ' ὦ ξένοι, σύγγνωτε τοῖς εἰρημένοις.

ΑΥ. τί φασίν; ἀνὴρ ἔστι καὶ λεύσσει φάος;

ΗΛ. ἔστιν λόγῳ γοῦν· φασὶ δ' οὐκ ἄπιστ' ἐμοί. 350

ΑΥ. ἦ καί τι πατρὸς σῶν τε μέμνηται κακῶν;

ΗΛ. ἐν ἐλπίσιν ταῦτ'· ἀσθενὴς φεύγων ἀνήρ.

ΑΥ. ἦλθον δ' Ὀρέστου τίν' ἀγορεύοντες λόγον;

ΗΛ. σκοποὺς ἔπεμψε τούσδε τῶν ἐμῶν κακῶν.

ΑΥ. οὔκουν τὰ μὲν λεύσσουσι, τὰ δὲ σύ που λέγεις; 355

ΗΛ. ἴσασιν, οὐδὲν τῶνδ' ἔχουσιν ἐνδεές.

ΑΥ. οὔκουν πάλαι χρῆν τοῖσδ' ἀνεπτύχθαι πύλας;
χωρεῖτ' ἐς οἴκους· ἀντὶ γὰρ χρηστῶν λόγων
ξενίων κυρήσεθ', οἷ' ἐμὸς κεύθει δόμος.
αἴρεσθ', ὀπαδοί, τῶνδ' ἔσω τεύχη δόμων· 360
καὶ μηδὲν ἀντείπητε, παρὰ φίλου φίλοι

μολόντες ἀνδρός· καὶ γὰρ εἰ πένης ἔφυν,
οὔτοι τό γ' ἦθος δυσγενὲς παρέξομαι.

ΟΡ. πρὸς θεῶν, ὅδ' ἀνὴρ ὃς συνεκκλέπτει γάμους
τοὺς σούς, Ὀρέστην οὐ καταισχύνειν θέλων; 365

ΗΛ. οὗτος κέκληται πόσις ἐμὸς τῆς ἀθλίας.

ΟΡ. φεῦ·
οὐκ ἔστ' ἀκριβὲς οὐδὲν εἰς εὐανδρίαν·
ἔχουσι γὰρ ταραγμὸν αἱ φύσεις βροτῶν.
ἤδη γὰρ εἶδον παῖδα γενναίου πατρὸς
τὸ μηδὲν ὄντα, χρηστὰ δ' ἐκ κακῶν τέκνα, 370
λιμόν τ' ἐν ἀνδρὸς πλουσίου φρονήματι,
γνώμην δὲ μεγάλην ἐν πένητι σώματι.
πῶς οὖν τις αὐτὰ διαλαβὼν ὀρθῶς κρινεῖ;
πλούτῳ; πονηρῷ γ' ἆρα χρήσεται κριτῇ·
ἢ τοῖς ἔχουσι μηδέν; ἀλλ' ἔχει νόσον 375
πενία, διδάσκει δ' ἄνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.
ἀλλ' εἰς ὅπλ' ἐλθών; τίς δὲ πρὸς λόγχην βλέπων
μάρτυς γένοιτ' ἂν ὅστις ἐστὶν ἀγαθός;
κράτιστον εἰκῇ ταῦτ' ἐᾶν ἀφειμένα.
οὗτος γὰρ ἀνὴρ οὔτ' ἐν Ἀργείοις μέγας 380
οὔτ' αὖ δοκήσει δωμάτων ὠγκωμένος,
ἐν τοῖς τε πολλοῖς ὢν ἄριστος ηὑρέθη.
οὐ μὴ φρονήσεθ', οἳ κενῶν δοξασμάτων
πλήρεις πλανᾶσθε, τῇ δ' ὁμιλίᾳ βροτοὺς
κρινεῖτε καὶ τοῖς ἤθεσιν τοὺς εὐγενεῖς; 385
οἱ γὰρ τοιοίδε τὰς πόλεις οἰκοῦσιν εὖ
καὶ δώμαθ', αἱ δὲ σάρκες αἱ κεναὶ φρενῶν
ἀγάλματ' ἀγορᾶς εἰσιν. οὐδὲ γὰρ δόρυ
μᾶλλον βραχίων σθεναρὸς ἀσθενοῦς μένει·
ἐν τῇ φύσει δὲ τοῦτο κἀν εὐψυχίᾳ. 390
ἀλλ' ἄξιος γὰρ ὅ τε παρὼν ὅ τ' οὐ παρὼν
Ἀγαμέμνονος παῖς, οὗπερ εἵνεχ' ἥκομεν,

δεξώμεθ' οἴκων καταλύσεις· χωρεῖν χρεών,
δμῶες, δόμων τῶνδ' ἐντός. ὡς ἐμοὶ πένης
εἴη πρόθυμος πλουσίου μᾶλλον ξένος. 395
αἰνῶ μὲν οὖν τοῦδ' ἀνδρὸς εἰσδοχὰς δόμων·
ἐβουλόμην δ' ἄν, εἰ κασίγνητός με σὸς
εἰς εὐτυχοῦντας ἦγεν εὐτυχῶν δόμους.
ἴσως δ' ἂν ἔλθοι· Λοξίου γὰρ ἔμπεδοι
χρησμοί, βροτῶν δὲ μαντικὴν χαίρειν ἐῶ. 400

ΧΟ. νῦν ἢ πάροιθεν μᾶλλον, Ἠλέκτρα, χαρᾷ
θερμαινόμεσθα καρδίαν· ἴσως γὰρ ἂν
μόλις προβαίνουσ' ἡ τύχη σταίη καλῶς.

ΗΛ. ὦ τλῆμον, εἰδὼς δωμάτων χρείαν σέθεν
τί τούσδ' ἐδέξω μείζονας σαυτοῦ ξένους; 405

ΑΥ. τί δ'; εἴπερ εἰσὶν ὡς δοκοῦσιν εὐγενεῖς,
οὐκ ἔν τε μικροῖς ἔν τε μὴ στέρξουσ' ὁμῶς;

ΗΛ. ἐπεί νυν ἐξήμαρτες ἐν σμικροῖσιν ὤν,
ἔλθ' ὡς παλαιὸν τροφὸν ἐμοῦ φίλον πατρός·
ὃς ἀμφὶ ποταμὸν Τάναον Ἀργείας ὅρους 410
τέμνοντα γαίας Σπαρτιάτιδός τε γῆς
ποίμναις ὁμαρτεῖ πόλεος ἐκβεβλημένος·
κέλευε δ' αὐτὸν εἰς δόμους ἀφιγμένον
ἐλθεῖν ξένων τ' εἰς δαῖτα πορσῦναί τινα.
ἡσθήσεταί τοι καὶ προσεύξεται θεοῖς, 415
ζῶντ' εἰσακούσας παῖδ' ὃν ἐκσώζει ποτέ.
οὐ γὰρ πατρῴων ἐκ δόμων μητρὸς πάρα
λάβοιμεν ἄν τι· πικρὰ δ' ἀγγείλαιμεν ἄν,
εἰ ζῶντ' Ὀρέστην ἡ τάλαιν' αἴσθοιτ' ἔτι.

ΑΥ. ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, τούσδ' ἀπαγγελῶ λόγους 420
γέροντι· χώρει δ' εἰς δόμους ὅσον τάχος
καὶ τἄνδον ἐξάρτυε. πολλά τοι γυνὴ
χρῄζουσ' ἂν εὕροι δαιτὶ προσφορήματα.
ἔστιν δὲ δὴ τοσαῦτά γ' ἐν δόμοις ἔτι,

ὥσθ' ἕν γ' ἐπ' ἦμαρ τούσδε πληρῶσαι βορᾶς. 425
ἐν τοῖς τοιούτοις δ' ἡνίκ' ἂν γνώμης πέσω,
σκοπῶ τὰ χρήμαθ' ὡς ἔχει μέγα σθένος,
φίλοις τε δοῦναι σῶμά τ' εἰς νόσον πεσὸν
δαπάναισι σῶσαι· τῆς δ' ἐφ' ἡμέραν βορᾶς
εἰς μικρὸν ἥκει· πᾶς γὰρ ἐμπλησθεὶς ἀνὴρ 430
ὁ πλούσιός τε χὠ πένης ἴσον φέρει.

ΧΟ. κλειναὶ νᾶες, αἵ ποτ' ἔμβατε Τροίαν στρ.
τοῖς ἀμετρήτοις ἐρετμοῖς
πέμπουσαι χοροὺς μετὰ Νηρῄδων,
ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελ- 435
φὶς πρῴραις κυανεμβόλοις
εἱλισσόμενος,
πορεύων τὸν τᾶς Θέτιδος
κοῦφον ἅλμα ποδῶν Ἀχιλῆ
σὺν Ἀγαμέμνονι Τρωίας 440
ἐπὶ Σιμουντίδας ἀκτάς.
Νηρῇδες δ' Εὐβοΐδας ἀκτὰς λιποῦσαι ἀντ.
Ἡφαίστου χρυσέων ἀκμόνων
μόχθους ἀσπιστὰς ἔφερον τευχέων,
ἀνά τε Πήλιον ἀνά τε πρύ- 445
μνας Ὄσσας ἱερὰς νάπας,
Νυμφαίας σκοπιάς,
κόρας μάτευσ', ἔνθα πατὴρ
ἱππότας τρέφεν Ἑλλάδι φῶς
Θέτιδος εἰνάλιον γόνον, 450
ταχύπορον πόδ' Ἀτρείδαις.
Ἰλιόθεν δ' ἔκλυόν τινος ἐν λιμέσιν στρ.
Ναυπλίοισι βεβῶτος
τᾶς σᾶς, ὦ Θέτιδος παῖ,

432 — 441 = 442 — 451
452 — 463 = 464 — 475

κλεινᾶς ἀσπίδος ἐν κύκλῳ 455
τοιάδε σήματα δείματα
φρικτὰ τετύχθαι·
περιδρόμῳ μὲν ἴτυος ἕδρᾳ
Περσέα λαιμοτόμαν ὑπὲρ
ἁλὸς ποτανοῖσι πεδίλοι- 460
σι φυὰν Γοργόνος ἴσχειν,
Διὸς ἀγγέλῳ σὺν Ἑρμᾷ
τῷ Μαίας ἀγροτῆρι κούρῳ·
ἐν δὲ μέσῳ κατέλαμπε σάκει φαέθων ἀντ.
κύκλος ἀελίοιο 465
ἵπποις ἂν πτεροέσσαις
ἄστρων τ᾽ αἰθέριοι χοροί,
Πλειάδες Ὑάδες, Ἕκτορος
ὄμμασι τροπαῖοι·
ἐπὶ δὲ χρυσοτύπῳ κράνει 470
Σφίγγες ὄνυξιν ἀοίδιμον
ἄγραν φέρουσαι· περιπλεύρῳ
δὲ κύτει πύρπνοος ἔσπευ-
δε δρόμῳ λέαινα χαλαῖς
Πειρηναῖον ὁρῶσα πῶλον. 475
ἐν δὲ δόρει φονίῳ τετραβάμονες ἵπποι ἔπαλλον,
κελαινὰ δ᾽ ἀμφὶ νῶθ᾽ ἵετο κόνις.
τοιῶνδ᾽ ἄνακτα δοριπόνων
ἔκανεν ἀνδρῶν Τυνδαρί, 480
σὰ λέχεα, κακόφρων κόρα.
τοιγάρ σέ ποτ᾽ οὐρανίδαι
πέμψουσιν θανάτοις· ἦ μὰν
ἔτ᾽ ἔτι φόνιον ὑπὸ δέραν 485
ὄψομαι αἷμα χυθὲν σιδάρῳ.

ΠΡ. ποῦ ποῦ νεᾶνις πότνι᾽ ἐμὴ δέσποινά τε,
Ἀγαμέμνονος παῖς, ὅν ποτ᾽ ἐξέθρεψ᾽ ἐγώ;

ὡς πρόσβασιν τῶνδ' ὀρθίαν οἴκων ἔχει
ῥυσῷ γέροντι τῷδε προσβῆναι ποδί. 490
ὅμως δὲ πρός γε τοὺς φίλους ἐξελκτέον
διπλῆν ἄκανθαν καὶ παλίρροπον γόνυ.
ὦ θύγατερ, ἄρτι γάρ σε πρὸς δόμοις ὁρῶ,
ἥκω φέρων σοι τῶν ἐμῶν βοσκημάτων
ποίμνης νεογνὸν θρέμμ' ὑποσπάσας τόδε 495
στεφάνους τε τευχέων τ' ἐξελὼν τυρεύματα,
παλαιόν τε θησαύρισμα Διονύσου τόδε
ὀσμῇ κατῆρες, μικρόν, ἀλλ' ἐπεισβαλεῖν
ἡδὺ σκύφον τοῦδ' ἀσθενεστέρῳ ποτῷ.
ἴτω φέρων τις τοῖς ξένοις τάδ' εἰς δόμους· 500
ἐγὼ δὲ τρύχει τῷδ' ἐμῶν πέπλων κόρας
δακρύοισι τέγξας ἐξομόρξασθαι θέλω.

ΗΛ. τί δ', ὦ γεραιέ, διάβροχον τόδ' ὄμμ' ἔχεις;
μῶν τἀμὰ διὰ χρόνου σ' ἀνέμνησεν κακά;
ἢ τὰς Ὀρέστου τλήμονας φυγὰς στένεις 505
καὶ πατέρα τὸν ἐμόν, ὅν ποτ' ἐν χεροῖν ἔχων
ἀνόνητ' ἔθρεψάς σοί τε καὶ τοῖς σοῖς φίλοις;

ΠΡ. ἀνόνηθ'· ὅμως δ' οὖν τοῦτό γ' οὐκ ἠνεσχόμην.
ἦλθον γὰρ αὐτοῦ πρὸς τάφον πάρεργ' ὁδοῦ
καὶ προσπεσὼν ἔκλαυσ' ἐρημίας τυχών, 510
σπονδάς τε, λύσας ἀσκὸν ὃν φέρω ξένοις,
ἔσπεισα, τύμβῳ δ' ἀμφέθηκα μυρσίνας.
πυρᾶς δ' ἐπ' αὐτῆς οἶν μελάγχιμον πόκῳ
σφάγιον ἐσεῖδον αἷμά τ' οὐ πάλαι χυθὲν
ξανθῆς τε χαίτης βοστρύχους κεκαρμένους. 515
κἀθαύμασ', ὦ παῖ, τίς ποτ' ἀνθρώπων ἔτλη
πρὸς τύμβον ἐλθεῖν· οὐ γὰρ Ἀργείων γέ τις·
ἀλλ' ἦλθ' ἴσως που σὸς κασίγνητος λάθρᾳ,
μολὼν δ' ἐθαύμασ' ἄθλιον τύμβον πατρός.
σκέψαι δὲ χαίτην προστιθεῖσα σῇ κόμῃ, 520

εἰ χρῶμα ταὐτὸν κουρίμης ἔσται τριχός·
φιλεῖ γάρ, αἷμα ταὐτὸν οἷς ἂν ᾖ πατρός,
τὰ πόλλ' ὅμοια σώματος πεφυκέναι.
ΗΛ. οὐκ ἄξι' ἀνδρός, ὦ γέρον, σοφοῦ λέγεις,
εἰ κρυπτὸν εἰς γῆν τήνδ' ἂν Αἰγίσθου φόβῳ 525
δοκεῖς ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν εὐθαρσῆ μολεῖν.
ἔπειτα χαίτης πῶς συνοίσεται πλόκος,
ὃ μὲν παλαίστραις ἀνδρὸς εὐγενοῦς τραφείς,
ὃ δὲ κτενισμοῖς θῆλυς; ἀλλ' ἀμήχανον.
πολλοῖς δ' ἂν εὕροις βοστρύχους ὁμοπτέρους 530
καὶ μὴ γεγῶσιν αἵματος ταὐτοῦ, γέρον.
ΠΡ. σὺ δ' εἰς ἴχνος βᾶσ' ἀρβύλης σκέψαι βάσιν,
εἰ σύμμετρος σῷ ποδὶ γενήσεται, τέκνον.
ΗΛ. πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν ἐν κραταιλέῳ πέδῳ
γαίας ποδῶν ἔκμακτρον; εἰ δ' ἔστιν τόδε, 535
δυοῖν ἀδελφοῖν ποὺς ἂν οὐ γένοιτ' ἴσος
ἀνδρός τε καὶ γυναικός, ἀλλ' ἄρσην κρατεῖ.
ΠΡ. οὐκ ἔστιν, εἰ καὶ γῆν κασίγνητος μόλοι,
κερκίδος ὅτῳ γνοίης ἂν ἐξύφασμα σῆς,
ἐν ᾧ ποτ' αὐτὸν ἐξέκλεψα μὴ θανεῖν; 540
ΗΛ. οὐκ οἶσθ', Ὀρέστης ἡνίκ' ἐκπίπτει χθονός,
νέαν μ' ἔτ' οὖσαν; εἰ δὲ κἄκρεκον πέπλους,
πῶς ἂν τότ' ὢν παῖς ταὐτὰ νῦν ἔχοι φάρη,
εἰ μὴ ξυναύξοινθ' οἱ πέπλοι τῷ σώματι;
ἀλλ' ἤ τις αὐτοῦ τάφον ἐποικτείρας ξένος 545
ἐκείρατ', ἢ τῆσδε σκοποὺς λαθὼν χθονός.
ΠΡ. οἱ δὲ ξένοι ποῦ; βούλομαι γὰρ εἰσιδὼν
αὐτοὺς ἐρέσθαι σοῦ κασιγνήτου πέρι.
ΗΛ. οἵδ' ἐκ δόμων βαίνουσι λαιψηρῷ ποδί.
ΠΡ. ἀλλ' εὐγενεῖς μέν, ἐν δὲ κιβδήλῳ τόδε· 550
πολλοὶ γὰρ ὄντες εὐγενεῖς εἰσιν κακοί.
ὅμως δὲ χαίρειν τοὺς ξένους προσεννέπω.

ΟΡ. χαῖρ', ὦ γεραιέ. τοῦ ποτ', Ἠλέκτρα, τόδε
παλαιὸν ἀνδρὸς λείψανον φίλων κυρεῖ;
ΗΛ. οὗτος τὸν ἀμὸν πατέρ' ἔθρεψεν, ὦ ξένε. 555
ΟΡ. τί φής; ὅδ' ὃς σὸν ἐξέκλεψε σύγγονον;
ΗΛ. ὅδ' ἔσθ' ὁ σώσας κεῖνον, εἴπερ ἔστ' ἔτι.
ΟΡ. ἔα·
τί μ' εἰσδέδορκεν ὥσπερ ἀργύρου σκοπῶν
λαμπρὸν χαρακτῆρ'; ἢ προσεικάζει μέ τῳ;
ΗΛ. ἴσως Ὀρέστου σ' ἥλιχ' ἥδεται βλέπων. 560
ΟΡ. φίλου γε φωτός. τί δὲ κυκλεῖ πέριξ πόδα;
ΗΛ. καὐτὴ τόδ' εἰσορῶσα θαυμάζω, ξένε.
ΠΡ. ὦ πότνι', εὔχου, θύγατερ Ἠλέκτρα, θεοῖς
ΗΛ. τί τῶν ἀπόντων ἢ τί τῶν ὄντων πέρι;
ΠΡ. λαβεῖν φίλόν θησαυρόν, ὃν φαίνει θεός. 565
ΗΛ. ἰδού, καλῶ θεούς. ἢ τί δὴ λέγεις, γέρον;
ΠΡ. βλέψον νυν εἰς τόνδ'; ὦ τέκνον, τὸν φίλτατον.
ΗΛ. πάλαι δέδοικα, μὴ σύ γ' οὐκέτ' εὖ φρονῇς.
ΠΡ. οὐκ εὖ φρονῶ 'γὼ σὸν κασίγνητον βλέπων;
ΗΛ. πῶς εἶπας, ὦ γεραί', ἀνέλπιστον λόγον; 570
ΠΡ. ὁρᾶν Ὀρέστην τόνδε τὸν Ἀγαμέμνονος.
ΗΛ. ποῖον χαρακτῆρ' εἰσιδών, ᾧ πείσομαι;
ΠΡ. οὐλὴν παρ' ὀφρύν, ἥν ποτ' ἐν πατρὸς δόμοις
νεβρὸν διώκων σοῦ μέθ' ἡμάχθη πεσών.
ΗΛ. πῶς φής; ὁρῶ μὲν πτώματος τεκμήριον. 575
ΠΡ. ἔπειτα μέλλεις προσπίτνειν τοῖς φιλτάτοις;
ΗΛ. ἀλλ' οὐκέτ', ὦ γεραιέ· συμβόλοισι γὰρ
τοῖς σοῖς πέπεισμαι θυμόν. ὦ χρόνῳ φανείς,
ἔχω σ' ἀέλπτως ΟΡ. κἀξ ἐμοῦ γ' ἔχει χρόνῳ.
ΗΛ. οὐδέποτε δόξασ'. ΟΡ. οὐδ' ἐγὼ γὰρ ἤλπισα. 580
ΗΛ. ἐκεῖνος εἶ σύ; ΟΡ. σύμμαχός γέ σοι μόνος.
ἢν δ' ἀσπάσωμαί γ' ὃν μετέρχομαι βόλον.

πέποιθα δ'· ἢ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεούς,
εἰ τἄδικ' ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα.

ΧΟ. ἔμολες ἔμολες, ὦ χρόνιος ἁμέρα, 585
κατέλαμψας, ἔδειξας ἐμφανῆ
πόλει πυρσόν, ὃς παλαιᾷ φυγᾷ
πατρίων ἀπὸ δωμάτων τάλας
ἀλαίνων ἔβα. σὲ θεὸς αὖ θεὸς
ἁμετέραν τις ἄγει 590
νίκαν. ὦ φίλα,
ἄνεχε χέρας, ἄνεχε
λόγον, ἵει λιτὰς εἰς τοὺς θεούς,
τύχᾳ σοι τύχᾳ
κασίγνητον ἐμβατεῦσαι πόλιν. 595

ΟΡ. εἶεν· φίλας μὲν ἡδονὰς ἀσπασμάτων
ἔχω, χρόνῳ δὲ καὖθις αὐτὰ δώσομεν.
σὺ δ', ὦ γεραιέ, καίριος γὰρ ἤλυθες,
λέξον, τί δρῶν ἂν φονέα τισαίμην πατρὸς
μητέρα τε τὴν κοινωνὸν ἀνοσίων γάμων; 600
ἔστιν τί μοι κατ' Ἄργος εὐμενὲς φίλων;
ἢ πάντ' ἀνεσκευάσμεθ', ὥσπερ αἱ τύχαι;
τῷ συγγένωμαι; νύχιος ἢ καθ' ἡμέραν;
ποίαν ὁδὸν τραπώμεθ' εἰς ἐχθροὺς ἐμούς;

ΠΡ. ὦ τέκνον, οὐδεὶς δυστυχοῦντί σοι φίλος. 605
εὕρημα γὰρ τὸ χρῆμα γίγνεται τόδε,
κοινῇ μετασχεῖν τἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.
σὺ δ', ἐκ βάθρων γὰρ πᾶς ἀνῄρησαι φίλοις
οὐδ' ἐλλέλοιπας ἐλπίδ', ἴσθι μου κλύων,
ἐν χειρὶ τῇ σῇ πάντ' ἔχεις καὶ τῇ τύχῃ 610
πατρῷον οἶκον καὶ πόλιν λαβεῖν σέθεν.

ΟΡ. τί δῆτα δρῶντες τοῦδ' ἂν ἐξικοίμεθα;

ΠΡ. κτανὼν Θυέστου παῖδα σήν τε μητέρα.

ΟΡ. ἥκω 'πὶ τόνδε στέφανον· ἀλλὰ πῶς λάβω;

ΠΡ. τειχέων μὲν ἐλθὼν ἐντὸς οὐδὲν ἂν σθένοις. 615
ΟΡ. φρουραῖς κέκασται δεξιαῖς τε δορυφόρων;
ΠΡ. ἔγνως· φοβεῖται γάρ σε κοὐχ εὕδει σαφῶς.
ΟΡ. εἶεν· σὺ δὴ τοὐνθένδε βούλευσον, γέρον.
ΠΡ. κἀμοῦ γ᾽ ἄκουσον· ἄρτι γάρ μ᾽ ἐσῆλθέ τι.
ΟΡ. ἐσθλόν τι μηνύσειας, αἰσθοίμην δ᾽ ἐγώ. 620
ΠΡ. Αἴγισθον εἶδον, ἡνίχ᾽ εἷρπον ἐνθάδε.
ΟΡ. προσηκάμην τὸ ῥηθέν. ἐν ποίοις τόποις;
ΠΡ. ἀγρῶν πέλας τῶνδ᾽ ἱπποφορβίων ἔπι.
ΟΡ. τί δρῶνθ᾽; ὁρῶ γὰρ ἐλπίδ᾽ ἐξ ἀμηχάνων.
ΠΡ. Νύμφαις ἐπόρσυν᾽ ἔροτιν, ὡς ἔδοξέ μοι. 625
ΟΡ. τροφεῖα παίδων ἢ πρὸ μέλλοντος τόκου;
ΠΡ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν· βουσφαγεῖν ὡπλίζετο.
ΟΡ. πόσων μετ᾽ ἀνδρῶν; ἢ μόνος δμώων μέτα;
ΠΡ. οὐδεὶς παρῆν Ἀργεῖος, οἰκεία δὲ χείρ.
ΟΡ. οὔ πού τις ὅστις γνωριεῖ μ᾽ ἰδών, γέρον; 630
ΠΡ. δμῶες μέν εἰσιν, οἵ σέ γ᾽ οὐκ εἶδόν ποτε.
ΟΡ. ἡμῖν ἂν εἶεν, εἰ κρατοῖμεν, εὐμενεῖς;
ΠΡ. δούλων γὰρ ἴδιον τοῦτο, σοὶ δὲ σύμφορον.
ΟΡ. πῶς οὖν ἂν αὐτῷ πλησιασθείην ποτέ;
ΠΡ. στείχων ὅθεν σε βουθυτῶν ἐσόψεται. 635
ΟΡ. ὁδὸν παρ᾽ αὐτήν, ὡς ἔοικ᾽, ἀγροὺς ἔχει.
ΠΡ. ὅθεν γ᾽ ἰδών σε δαιτὶ κοινωνὸν καλεῖ.
ΟΡ. πικρόν γε συνθοινάτορ᾽, ἢν θεὸς θέλη.
ΠΡ. τοὐνθένδε πρὸς τὸ πῖπτον αὐτὸς ἐννόει.
ΟΡ. καλῶς ἔλεξας. ἡ τεκοῦσα δ᾽ ἐστὶ ποῦ; 640
ΠΡ. Ἄργει· παρέσται δ᾽ ἐν τάχει θοίνην ἔπι.
ΟΡ. τί δ᾽ οὐχ ἅμ᾽ ἐξωρμᾶτ᾽ ἐμὴ μήτηρ πόσει;
ΠΡ. ψόγον τρέμουσα δημοτῶν ἐλείπετο.
ΟΡ. ξυνῆχ᾽· ὕποπτος οὖσα γιγνώσκει πόλει.
ΠΡ. τοιαῦτα· μισεῖται γὰρ ἀνόσιος γυνή. 645
ΟΡ. πῶς οὖν ἐκείνην τόνδε τ᾽ ἐν ταὐτῷ κτενῶ;

ΗΛ. ἐγὼ φόνον γε μητρὸς ἐξαρτύσομαι.
ΟΡ. καὶ μὴν ἐκεῖνά γ' ἡ τύχη θήσει καλῶς.
ΗΛ. ὑπηρετείτω μὲν δυοῖν ὄντοιν ὅδε.
ΠΡ. ἔσται τάδ'· εὑρίσκεις δὲ μητρὶ πῶς φόνον; 650
ΗΛ. λέγ' ὦ γεραιὲ τάδε Κλυταιμνήστρᾳ μολών·
λεχώ μ' ἀπάγγελλ' οὖσαν ἄρσενος τόκου.
ΠΡ. πότερα πάλαι τεκοῦσαν ἢ νεωστὶ δή;
ΗΛ. λέγ' ἡλίους, ἐν οἷσιν ἁγνεύει λεχώ.
ΠΡ. καὶ δὴ τί τοῦτο μητρὶ προσβάλλει φόνον; 655
ΗΛ. ἥξει κλύουσα λόχι' ἐμοῦ νοσήματα.
ΠΡ. πόθεν; τί δ' αὐτῇ σοῦ μέλειν δοκεῖς, τέκνον;
ΗΛ. ναί· καὶ δακρύσει γ' ἀξίωμ' ἐμῶν τόκων.
ΠΡ. ἴσως· πάλιν τοι μῦθον εἰς καμπὴν ἄγε.
ΗΛ. ἐλθοῦσα μέντοι δῆλον ὡς ἀπόλλυται. 660
ΠΡ. καὶ μὴν ἐπ' αὐτάς γ' εἰσίτω δόμων πύλας.
ΗΛ. οὐκουν τραπέσθαι σμικρὸν εἰς Ἅιδου τόδε;
ΠΡ. εἰ γὰρ θάνοιμι τοῦτ' ἰδὼν ἐγώ ποτε.
ΗΛ. πρώτιστα μέν νυν τῷδ' ὑφήγησαι, γέρον.
ΠΡ. Αἴγισθος ἔνθα νῦν θυηπολεῖ θεοῖς; 665
ΗΛ. ἔπειτ' ἀπαντῶν μητρὶ τἀπ' ἐμοῦ φράσον.
ΠΡ. ὥστ' αὐτά γ' ἐκ σοῦ στόματος εἰρῆσθαι δοκεῖν.
ΗΛ. σὸν ἔργον ἤδη· πρόσθεν εἴληχας φόνου.
ΟΡ. στείχοιμ' ἄν, εἴ τις ἡγεμὼν γίγνοιθ' ὁδοῦ.
ΠΡ. καὶ μὴν ἐγὼ πέμποιμ' ἂν οὐκ ἀκουσίως. 670
ΟΡ. ὦ Ζεῦ πατρῷε καὶ τροπαῖ' ἐχθρῶν ἐμῶν,
ΗΛ. Ἥρα τε, βωμῶν ἣ Μυκηναίων κρατεῖς, 674
ΟΡ. νίκην δὸς ἡμῖν, εἰ δίκαι' αἰτούμεθα. 675
ΗΛ. δὸς δῆτα πατρὸς τοῖσδε τιμωρὸν δίκην. 676
ΟΡ. οἴκτειρέ θ' ἡμᾶς· οἰκτρὰ γὰρ πεπόνθαμεν. 672
ΗΛ. οἴκτειρε δῆτα σούς γε φύντας ἐκγόνους. 673
ΟΡ. σύ τ', ὦ κάτω γῆς ἀνοσίως οἰκῶν πάτερ, 677
ΗΛ. καὶ Γαῖ' ἄνασσα, χεῖρας ᾗ δίδωμ' ἐμάς,

ΟΡ. ἄμυν' ἄμυνε τοῖσδε φιλτάτοις τέκνοις.
ΗΛ. νῦν πάντα νεκρὸν ἐλθὲ σύμμαχον λαβών, 680
ΟΡ. οἵπερ γε σὺν σοὶ Φρύγας ἀνήλωσαν δορί.
ΗΛ. χὤσοι στυγοῦσιν ἀνοσίους μιάστορας. 683
ΟΡ. ἤκουσας, ὦ δειν' ἐξ ἐμῆς μητρὸς παθών; 682
ΗΛ. πάντ', οἶδ', ἀκούει τάδε πατήρ· στείχειν δ' ἀκμή.
καί σοι προφωνῶ πρὸς τάδ' Αἴγισθον θενεῖν· 685
ὡς εἰ παλαισθεὶς πτῶμα θανάσιμον πεσεῖ,
τέθνηκα κἀγώ, μηδέ με ζῶσαν λέγε.
[παίσω κάρα γὰρ τοὐμὸν ἀμφήκει ξίφει.]
δόμων δ' ἔσω βᾶσ' εὐτρεπὲς ποιήσομαι.
ὡς ἢν μὲν ἔλθῃ πύστις εὐτυχὴς σέθεν, 690
ὀλολύξεται πᾶν δῶμα· θνήσκοντος δὲ σοῦ
τἀναντί' ἔσται τῶνδε· ταῦτά σοι λέγω.
ΟΡ. πάντ' οἶδα. ΗΛ. πρὸς τάδ' ἄνδρα γίγνεσθαί σε χρή.
ὑμεῖς δέ μοι, γυναῖκες, εὖ πυρσεύετε
κραυγὴν ἀγῶνος τοῦδε· φρουρήσω δ' ἐγὼ 695
πρόχειρον ἔγχος χειρὶ βαστάζουσ' ἐμῇ.
οὐ γάρ ποτ' ἐχθροῖς τοῖς ἐμοῖς νικωμένη
δίκην ὑφέξω σῶμ' ἐμὸν καθυβρίσαι.
ΧΟ. ἀταλᾶς ὑπὸ ματρὸς στρ.
Ἀργηίων ὀρέων ποτὲ κληδὼν 700
ἐν πολιαῖσι μένει φάμαις
εὐαρμόστοις ἐν καλάμοις
Πᾶνα μοῦσαν ἁδύθροον
πνέοντ', ἀγρῶν ταμίαν,
χρυσέαν ἄρνα καλλίποκον πορεῦσαι· 705
πετρίνοις δ' ἐπιστὰς
κᾶρυξ ἴαχεν βάθροις·
ἀγορὰν ἀγοράν, Μυκηναῖοι,

699 — 712 = 713 — 725

στείχετε μακαρίων ὀψόμενοι τυράννων 710
φάσματα δείματα.
χοροὶ δ' Ἀτρειδᾶν ἐγέραιρον οἴκους·
θυμέλαι δ' ἐπίτναντο *ἀντ.*
χρυσήλατοι, σελαγεῖτο δ' ἀν' ἄστυ
πῦρ ἐπιβώμιον Ἀργείων· 715
λωτὸς δὲ φθόγγον κελάδει
κάλλιστον, Μουσᾶν θεράπων·
μολπαὶ δ' ηὖξοντ' ἐραταὶ
χρυσέας ἀρνὸς ὡς ἐπίλογοι Θυέστου·
κρυφίαις γὰρ εὐναῖς 720
πείσας ἄλοχον φίλαν
Ἀτρέως, τέρας ἐκκομίζει πρὸς
δώματα· νεόμενος δ' εἰς ἀγόρους ἀύτει
τὰν κερόεσσαν ἔ-
χειν χρυσόμαλλον κατὰ δῶμα ποίμναν. 725
τότε δὴ τότε φαεννὰς *στρ.*
ἄστρων μετέβασ' ὁδοὺς
Ζεὺς καὶ φέγγος ἀελίου
λευκόν τε πρόσωπον ἀοῦς, 730
τὰ δ' ἕσπερα νῶτ' ἐλαύνει
θερμᾷ φλογὶ θεοπύρῳ,
νεφέλαι δ' ἔνυδροι πρὸς ἄρκτον,.
ξηραί τ' Ἀμμωνίδες ἕδραι
φθίνουσ' ἄπειροι δρόσου, 735
καλλίστων ὄμβρων Διόθεν στερεῖσαι.
λέγεται, τὰν δὲ πίστιν *ἀντ.*
σμικρὰν παρ' ἔμοιγ' ἔχει,
στρέψαι θερμὰν ἀελίου
χρυσωπὸν ἕδραν ἀλλάξαν- 740
τα δυστυχίᾳ βροτείῳ

θνατᾶς ἕνεκεν δίκας.
φοβεροὶ δὲ βροτοῖσι μῦθοι
κέρδος πρὸς θεῶν θεραπείας.
ὧν οὐ μνασθεῖσα πόσιν 745
κτείνεις, κλεινῶν συγγενέτειρ' ἀδελφῶν.
ἔα ἔα·
φίλαι, βοῆς ἠκούσατ', ἢ δοκὼ κενὴ
ὑπῆλθέ μ', ὥστε νερτέρα βροντὴ Διός;
ἰδού, τάδ' οὐκ ἄσημα πνεύματ' αἴρεται·
δέσποιν', ἄμειψον δώματ', Ἠλέκτρα, τάδε. 750
ΗΛ. φίλαι, τί χρῆμα; πῶς ἀγῶνος ἥκομεν;
ΧΟ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν· φόνιον οἰμωγὴν κλύω.
ΗΛ. ἤκουσα κἀγώ, τηλόθεν μέν, ἀλλ' ὅμως.
ΧΟ. μακρὰν γὰρ ἕρπει γῆρυς, ἐμφανής γε μήν.
ΗΛ. ὀθνεῖος ὁ στεναγμὸς ἢ φίλων ἐμῶν; 755
ΧΟ. οὐκ οἶδα· πᾶν γὰρ μίγνυται μέλος βοῆς.
ΗΛ. σφαγὴν ἀυτεῖς τήνδε μοι· τί μέλλομεν;
ΧΟ. ἔπισχε, τρανῶς ὡς μάθῃς τύχας σέθεν.
ΗΛ. οὐκ ἔστι· νικώμεσθα· ποῦ γὰρ ἄγγελοι;
ΧΟ. ἥξουσιν· οὔτοι βασιλέα φαῦλον κτανεῖν. 760
ΑΓΓ. ὦ καλλίνικοι παρθένοι Μυκηνίδες,
νικῶντ' Ὀρέστην πᾶσιν ἀγγέλλω φίλοις,
Ἀγαμέμνονος δὲ φονέα κείμενον πέδῳ
Αἴγισθον· ἀλλὰ θεοῖσιν εὔχεσθαι χρεών.
ΗΛ. τίς δ' εἶ σύ; πῶς μοι πιστὰ σημαίνεις τάδε; 765
ΑΓΓ. οὐκ οἶσθ' ἀδελφοῦ μ' εἰσορῶσα πρόσπολον;
ΗΛ. ὦ φίλτατ', ἔκ τοι δείματος δυσγνωσίαν
εἶχον προσώπου· νῦν δὲ γιγνώσκω σε δή.
τί φής; τέθνηκε πατρὸς ἐμοῦ στυγνὸς φονεύς;
ΑΓΓ. τέθνηκε· δίς σοι ταῦθ', ἅ γ' οὖν βούλει, λέγω. 770
ΗΛ. ὦ θεοί, Δίκη τε πάνθ' ὁρῶσ', ἦλθές ποτε.

ποίῳ τρόπῳ δὲ καὶ τίνι ῥυθμῷ φόνου
κτείνει Θυέστου παῖδα, βούλομαι μαθεῖν.
ΑΓΓ. ἐπεὶ μελάθρων τῶνδ' ἀπήραμεν πόδα,
εἰσβάντες ᾖμεν δίκροτον εἰς ἁμαξιτόν, 775
ἔνθ' ἦν ὁ κλεινὸς τῶν Μυκηναίων ἄναξ.
κυρεῖ δὲ κήποις ἐν καταρρύτοις βεβώς,
δρέπων τερείνης μυρσίνης κάρᾳ πλόκους·
ἰδών τ' ἀυτεῖ· χαίρετ', ὦ ξένοι· τίνες
πόθεν πορεύεσθ' ἔστε τ' ἐκ ποίας χθονός; 780
ὁ δ' εἶπ' Ὀρέστης· Θεσσαλοί· πρὸς δ' Ἀλφεὸν
θύσοντες ἐρχόμεσθ' Ὀλυμπίῳ Διί.
κλύων δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐννέπει τάδε·
νῦν μὲν παρ' ἡμῖν χρὴ συνεστίους ἐμοὶ
θοίνῃ γενέσθαι· τυγχάνω δὲ βουθυτῶν 785
Νύμφαις· ἑῷοι δ' ἐξαναστάντες λέχους
εἰς ταὐτὸν ἥξετ'. ἀλλ' ἴωμεν εἰς δόμους —
καὶ ταῦθ' ἅμ' ἠγόρευε καὶ χερὸς λαβὼν
παρῆγεν ἡμᾶς — οὐδ' ἀπαρνεῖσθαι χρεών.
ἐπεὶ δ' ἐν οἴκοις ἦμεν, ἐννέπει τάδε· 790
λουτρ' ὡς τάχιστα τοῖς ξένοις τις αἰρέτω,
ὡς ἀμφὶ βωμὸν στῶσι χερνίβων πέλας.
ἀλλ' εἶπ' Ὀρέστης· ἀρτίως ἡγνίσμεθα
λουτροῖσι καθαροῖς ποταμίων ῥείθρων ἄπο.
εἰ δὲ ξένους ἀστοῖσι συνθύειν χρεών, 795
Αἴγισθ', ἕτοιμοι κοὐκ ἀπαρνούμεσθ', ἄναξ.
τοῦτον μὲν οὖν μεθεῖσαν ἐκ μέσου λόγου·
λόγχας δὲ θέντες δεσπότου φρουρήματα
δμῶες πρὸς ἔργον πάντες ἵεσαν χέρας.
οἳ μὲν σφαγεῖον ἔφερον, οἳ δ' ᾖρον κανᾶ, 800
ἄλλοι δὲ πῦρ ἀνῆπτον ἀμφί τ' ἐσχάρας
λέβητας ὤρθουν· πᾶσα δ' ἐκτύπει στέγη.
λαβὼν δὲ προχύτας μητρὸς εὐνέτης σέθεν

ἔβαλλε βωμούς, τοιάδ' ἐννέπων ἔπη·
Νύμφαι πετραῖαι, πολλάκις με βουθυτεῖν 805
καὶ τὴν κατ' οἴκους Τυνδαρίδα δάμαρτ' ἐμὴν
πράσσοντας ὡς νῦν, τοὺς δ' ἐμοὺς ἐχθροὺς κακῶς·
λέγων Ὀρέστην καὶ σέ. δεσπότης δ' ἐμὸς
τἀναντί' ηὔχετ', οὐ γεγωνίσκων λόγους,
λαβεῖν πατρῷα δώματ'. ἐκ κανοῦ δ' ἑλὼν 810
Αἴγισθος ὀρθὴν σφαγίδα, μοσχείαν τρίχα
τεμὼν ἐφ' ἁγνὸν πῦρ ἔθηκε δεξιᾷ,
κἄσφαξ' ἐπ' ὤμων μόσχον ὡς ἦραν χεροῖν
δμῶες, λέγει δὲ σῷ κασιγνήτῳ τάδε·
ἐκ τῶν καλῶν κομποῦσι τοῖσι Θεσσαλοῖς 815
εἶναι τόδ', ὅστις ταῦρον ἀρταμεῖ καλῶς
ἵππους τ' ὀχμάζει. λαβὲ σίδηρον, ὦ ξένε,
δεῖξόν τε φήμην ἔτυμον ἀμφὶ Θεσσαλῶν.
ὃ δ' εὐκρότητον δορίδ' ἀναρπάσας χεροῖν,
ῥίψας ἀπ' ὤμων εὐπρεπῆ πορπάματα, 820
Πυλάδην μὲν εἵλετ' ἐν πόνοις ὑπηρέτην,
δμῶας δ' ἀπωθεῖ· καὶ λαβὼν μόσχου πόδα,
λευκὰς ἐγύμνου σάρκας ἐκτείνων χέρα·
θᾶσσον δὲ βύρσαν ἐξέδειρεν ἢ δρομεὺς
δισσοὺς διαύλους ἵππιος διήνυσε, 825
κἀνεῖτο λαγόνας. ἱερὰ δ' εις χεῖρας λαβὼν
Αἴγισθος ἤθρει. καὶ λοβὸς μὲν οὐ προσῆν
σπλάγχνοις, πύλαι δὲ καὶ δοχαὶ χολῆς πέλας
κακὰς ἔφαινον τῷ σκοποῦντι προσβολάς.
χὼ μὲν σκυθράζει, δεσπότης δ' ἀνιστορεῖ· 830
τί χρῆμ' ἀθυμεῖς; ὦ ξέν', ὀρρωδῶ τινα
δόλον θυραῖον. ἔστι δ' ἔχθιστος βροτῶν
Ἀγαμέμνονος παῖς πολέμιός τ' ἐμοῖς δόμοις.
ὃ δ' εἶπε· φυγάδος δῆτα δειμαίνεις δόλον,
πόλεως ἀνάσσων; οὐχ, ὅπως παστήρια 835

θοινασόμεσθα, Φθιάδ' ἀντὶ Δωρικῆς
οἴσει τις ἡμῖν κοπίδ', ἀπορρῆξαι χέλυν;
λαβὼν δὲ κόπτει. σπλάγχνα δ' Αἴγισθος λαβὼν
ἤθρει διαιρῶν. τοῦ δὲ νεύοντος κάτω
ὄνυχας ἐπ' ἄκρους στὰς κασίγνητος σέθεν 840
εἰς σφονδύλους ἔπαισε, νωτιαῖα δὲ
ἔρρηξεν ἄρθρα· πᾶν δὲ σῶμ' ἄνω κάτω
ἤσπαιρεν ἐσφάδαζε δυσθνητοῦν φόνῳ.
δμῶες δ' ἰδόντες εὐθὺς ἧξαν εἰς δόρυ,
πολλοὶ μάχεσθαι πρὸς δύ'· ἀνδρείας δ' ὕπο 845
ἔστησαν ἀντίπρῳρα σείοντες βέλη
Πυλάδης Ὀρέστης τ'. εἶπε δ'· οὐχὶ δυσμενὴς
ἥκω πόλει τῇδ' οὐδ' ἐμοῖς ὀπάοσι,
φονέα δὲ πατρὸς ἀντετιμωρησάμην
τλήμων Ὀρέστης· ἀλλὰ μή με καίνετε, 850
πατρὸς παλαιοὶ δμῶες. οἳ δ' ἐπεὶ λόγων
ἤκουσαν, ἔσχον κάμακας· ἐγνώσθη δ' ὑπὸ
γέροντος ἐν δόμοισιν ἀρχαίου τινός.
στέφουσι δ' εὐθὺς σοῦ κασιγνήτου κάρα
χαίροντες ἀλαλάζοντες. ἔρχεται δὲ σοὶ 855
κάρα 'πιδείξων, οὐχὶ Γοργόνος φέρων,
ἀλλ' ὃν στυγεῖς Αἴγισθον· αἷμα δ' αἵματος
πικρὸς δανεισμὸς ἦλθε τῷ θανόντι νῦν.

ΧΟ. θὲς εἰς χορόν, ὦ φίλα, ἴχνος, στρ.
ὡς νεβρὸς οὐράνιον 860
πήδημα κουφίζουσα σὺν ἀγλαΐᾳ.
νικᾷ στεφαναφορίαν
οἵαν παρ' Ἀλφειοῦ ῥεέθροις τελέσας
κασίγνητος σέθεν· ἀλλ' ἐπάειδε
καλλίνικον ᾠδὰν ἐμῷ χορῷ. 865

ΗΛ. ὦ φέγγος, ὦ τέθριππον ἡλίου σέλας,

859 — 865 = 873 — 879

ὦ γαῖα καὶ νὺξ ἣν ἐδερκόμην πάρος,
νῦν ὄμμα τοὐμὸν ἀμπτυχαί τ' ἐλεύθεροι,
ἐπεὶ πατρὸς πέπτωκεν Αἴγισθος φονεύς.
φέρ', οἷα δὴ 'χω καὶ δόμοι κεύθουσί μου 870
κόμης ἀγάλματ' ἐξενέγκωμαι, φίλαι,
στέψω τ' ἀδελφοῦ κρᾶτα τοῦ νικηφόρου.

ΧΟ. σὺ μέν νυν ἀγάλματ' ἄειρε *ἀντ.*
κρατί· τὸ δ' ἁμέτερον
χωρήσεται Μούσαισι χόρευμα φίλον. 875
νῦν οἱ πάρος ἁμέτεροι
γαίας τυραννεύσουσι φίλοι βασιλῆς,
δικαίως τοὺσδ' ἀδίκους καθελόντες.
ἀλλ' ἴτω ξύναυλος βοὰ χαρᾷ.

ΗΛ. ὦ καλλίνικε, πατρὸς ἐκ νικηφόρου 880
γεγώς, Ὀρέστα, τῆς ὑπ' Ἰλίῳ μάχης,
δέξαι κόμης σῆς βοστρύχων ἀνδήματα.
ἥκεις γὰρ οὐκ ἀχρεῖον ἔκπλεθρον δραμὼν
ἀγῶν' ἐς οἴκους, ἀλλὰ πολέμιον κτανὼν
Αἴγισθον, ὃς σὸν πατέρα κἀμὸν ὤλεσε. 885
σύ τ' ὦ παρασπίστ', ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου
παίδευμα Πυλάδη, στέφανον ἐξ ἐμῆς χερὸς
δέχου· φέρει γὰρ καὶ σὺ τῷδ' ἴσον μέρος
ἀγῶνος· ἀεὶ δ' εὐτυχεῖς φαίνοισθέ μοι.

ΟΡ. θεοὺς μὲν ἡγοῦ πρῶτον, Ἠλέκτρα, τύχης 890
ἀρχηγέτας τῆσδ', εἶτα κἄμ' ἐπαίνεσον
τὸν τῶν θεῶν τε τῆς τύχης θ' ὑπηρέτην.
ἥκω γὰρ οὐ λόγοισιν ἀλλ' ἔργοις κτανὼν
Αἴγισθον· ὡς δέ τῳ σάφ' εἰδέναι τάδε
προσθῶμεν, αὐτὸν τὸν θανόντα σοι φέρω, 895
ὃν εἴτε χρῄζεις θηρσὶν ἁρπαγὴν πρόθες,
ἢ σκῦλον οἰωνοῖσιν αἰθέρος τέκνοις

πήξασ' ἔρεισον σκόλοπι· σὸς γάρ ἐστι νῦν
δοῦλος, πάροιθε δεσπότης κεκλημένος.

ΗΛ. αἰσχύνομαι μέν, βούλομαι δ' εἰπεῖν ὅμως. 900
ΟΡ. τί χρῆμα; λέξον, ὡς φόβου γ' ἔξωθεν εἶ.
ΗΛ. νεκροὺς ὑβρίζειν, μή μέ τις φόγῳ βάλῃ.
ΟΡ. οὐκ ἔστιν οὐδεὶς ὅστις ἂν μέμψαιτό σε.
ΗΛ. δυσάρεστος ἡμῶν καὶ φιλόψογος πόλις.
ΟΡ. λέγ' εἴ τι χρῄζεις, σύγγον'· ἀσπόνδ', τι γὰρ 905
νόμοισιν ἔχθραν τῷδε συμβεβλήκαμεν.
ΗΛ. εἶεν· τίν' ἀρχὴν πρῶτά σ' ἐξείπω κακῶν,
ποίας τελευτάς; τίνα μέσον τάξω λόγον;
καὶ μὴν δι' ὄρθρων γ' οὔποτ' ἐξελίμπανον
θρυλοῦσ' ἅ γ' εἰπεῖν ἤθελον κατ' ὄμμα σόν, 910
εἰ δὴ γενοίμην δειμάτων ἐλευθέρα
τῶν πρόσθε· νῦν οὖν ἐσμεν· ἀποδώσω δέ σοι
ἐκεῖν' ἅ σε ζῶντ' ἤθελον λέξαι κακά.
ἀπώλεσάς με κὠρφανὴν φίλου πατρὸς
καὶ τόνδ' ἔθηκας, οὐδὲν ἠδικημένος, 915
κἄγημας αἰσχρῶς μητέρ' ἄνδρα τ' ἔκτανες
στρατηλατοῦνθ' Ἕλλησιν, οὐκ ἐλθὼν Φρύγας.
εἰς τοῦτο δ' ἦλθες ἀμαθίας ὥστ' ἤλπισας
ὡς εἰς σ' ἐμὴν δὴ μητέρ' οὐχ ἕξεις κακὴν
γήμας, ἐμοῦ δὲ πατρὸς ἠδίκεις λέχη. 920
ἴστω δ', ὅταν τις διολέσας δάμαρτά του
κρυπταῖσιν εὐναῖς εἶτ' ἀναγκασθῇ λαβεῖν,
δύστηνός ἐστιν, εἰ δοκεῖ τὸ σωφρονεῖν
ἐκεῖ μὲν αὐτὴν οὐκ ἔχειν, παρ' οἷ δ' ἔχειν.
ἄλγιστα δ' ᾤκεις, οὐ δοκῶν οἰκεῖν κακῶς· 925
ᾔδησθα γὰρ δῆτ' ἀνόσιον γήμας γάμον,
μήτηρ δὲ σ' ἄνδρα δυσσεβῆ κεκτημένη.
ἄμφω πονηρὼ δ' ὄντ' ἀφαιρεῖσθον τύχην,
κείνη τε τὴν σὴν καὶ σὺ τοὐκείνης κακόν.

πᾶσιν δ' ἐν Ἀργείοισιν ἤκουες τάδε· 930
ὁ τῆς γυναικός, οὐχὶ τἀνδρὸς ἡ γυνή.
καίτοι τόδ' αἰσχρόν, προστατεῖν γε δωμάτων
γυναῖκα, μὴ τὸν ἄνδρα· κἀκείνους στυγῶ
τοὺς παῖδας, ὅστις τοῦ μὲν ἄρσενος πατρὸς
οὐκ ὠνόμασται, τῆς δὲ μητρὸς ἐν πόλει. 935
ἐπίσημα γὰρ γήμαντι καὶ μείζω λέχη
τἀνδρὸς μὲν οὐδείς, τῶν δὲ θηλειῶν λόγος.
ὃ δ' ἠπάτα σε πλεῖστον οὐκ ἐγνωκότα,
ηὔχεις τις εἶναι τοῖσι χρήμασι σθένων·
τὰ δ' οὐδὲν εἰ μὴ βραχὺν ὁμιλῆσαι χρόνον. 940
ἡ γὰρ φύσις βέβαιος, οὐ τὰ χρήματα.
ἣ μὲν γὰρ ἀεὶ παραμένουσ' αἴρει κακά·
ὁ δ' ὄλβος ἀδίκως καὶ μετὰ σκαιῶν ξυνὼν
ἐξέπτατ' οἴκων, σμικρὸν ἀνθήσας χρόνον.
τὰ δ' εἰς γυναῖκας, παρθένῳ γὰρ οὐ καλὸν 945
λέγειν, σιωπῶ, γνωρίμως δ' αἰνίξομαι.
ὕβριζες, ὡς δὴ βασιλικοὺς ἔχων δόμους
κάλλει τ' ἀραρώς. ἀλλ' ἔμοιγ' εἴη πόσις
μὴ παρθενωπός, ἀλλὰ τἀνδρείου τρόπου.
τὰ γὰρ τέκν' αὐτῶν Ἄρεος ἐκκρεμάννυται, 950
τὰ δ' εὐπρεπῆ δὴ κόσμος ἐν χοροῖς μόνον.
ἔρρ', οὐδὲν εἰδὼς ὧν ἐφευρεθεὶς χρόνῳ
δίκην δέδωκας. ὥστε τις κακοῦργος ὢν
μή μοι, τὸ πρῶτον βῆμ' ἐὰν δράμῃ καλῶς,
νικᾶν δοκείτω τὴν δίκην, πρὶν ἂν τέλος 955
γραμμῆς ἵκηται καὶ τέλος κάμψῃ βίου.

ΧΟ. ἔπραξε δεινά, δεινὰ δ' ἀντέδωκε σοὶ
καὶ τῷδ'· ἔχει γὰρ ἡ Δίκη μέγα σθένος.

ΟΡ. εἶεν· κομίζειν τοῦδε σῶμ' εἴσω χρεὼν
σκότῳ τε δοῦναι, δμῶες, ὡς ὅταν μόλῃ 960
μήτηρ, σφαγῆς πάροιθε μὴ εἰσίδῃ νεκρόν.

ΗΛ. ἐπίσχες· ἐμβάλωμεν εἰς ἄλλον λόγον.
ΟΡ. τί δ'; ἐκ Μυκηνῶν μῶν βοηδρόμους ὁρᾷς;
ΗΛ. οὔκ, ἀλλὰ τὴν τεκοῦσαν ἥ μ' ἐγείνατο.
ΟΡ. καλῶς ἄρ' ἄρκυν εἰς μέσην πορεύεται. 965
ΗΛ. καὶ μὴν ὄχοις γε καὶ στολῇ λαμπρύνεται.
ΟΡ. τί δῆτα δρῶμεν μητέρ'; ἦ φονεύσομεν;
ΗΛ. μῶν σ' οἶκτος εἷλε, μητρὸς ὡς εἶδες δέμας;
ΟΡ. φεῦ·
πῶς γὰρ κτάνω νιν, ἥ μ' ἔθρεψε κἄτεκεν;
ΗΛ. ὥσπερ πατέρα σὸν ἥδε κἀμὸν ὤλεσεν. 970
ΟΡ. ὦ Φοῖβε, πολλήν γ' ἀμαθίαν ἐθέσπισας,
ΗΛ. ὅπου δ' Ἀπόλλων σκαιὸς ᾖ, τίνες σοφοί;
ΟΡ. ὅστις μ' ἔχρησας μητέρ', ἣν οὐ χρῆν, κτανεῖν.
ΗΛ. βλάπτει δὲ δὴ τί πατρὶ τιμωρῶν σέθεν;
ΟΡ. μητροκτόνος νῦν φεύξομαι, τόθ' ἁγνὸς ὤν. 975
ΗΛ. καὶ μή γ' ἀμύνων πατρὶ δυσσεβὴς ἔσει.
ΟΡ. ἐγὼ δὲ μητρὶ τοῦ φόνου δώσω δίκας.
ΗΛ. τῷ δ' ἢν πατρῴαν διαμεθῇς τιμωρίαν.
ΟΡ. ἆρ' αὔτ' ἀλάστωρ εἶπ' ἀπεικασθεὶς θεῷ;
ΗΛ. ἱερὸν καθίζων τρίποδ'; ἐγὼ μὲν οὐ δοκῶ. 980
ΟΡ. οὐκ ἂν πιθοίμην εὖ μεμαντεῦσθαι τάδε.
ΗΛ. οὐ μὴ κακισθεὶς εἰς ἀνανδρίαν πεσεῖ;
ΟΡ. ἀλλ' ἦ τὸν αὐτὸν τῇδ' ὑποστήσω δόλον;
ΗΛ. ᾧ καὶ πόσιν καθεῖλες Αἴγισθον κτανών.
ΟΡ. εἴσειμι· δεινοῦ δ' ἄρχομαι προβλήματος 985
καὶ δεινὰ δράσω γ', εἰ θεοῖς δοκεῖ τάδε.
ἔστω· πικρὸν δ' οὐχ ἡδὺ τἀγώνισμά μοι.
ΧΟ. ἰώ,
βασίλεια γύναι χθονὸς Ἀργείας,
παῖ Τυνδάρεω
καὶ τοῖν ἀγαθοῖν ξύγγονε κούροιν 990
Διός, οἳ φλογερὰν αἰθέρ' ἐν ἄστροις

ναίουσι, βροτῶν ἐν ἁλὸς ῥοθίοις
τιμὰς σωτῆρας ἔχοντες·
χαῖρε, σεβίζω σ' ἴσα καὶ μάκαρας
πλούτου μεγάλης τ' εὐδαιμονίας. 995
τὰς σὰς δὲ τύχας θεραπεύεσθαι
καιρός. χαῖρ', ὦ βασίλεια.

ΚΛ. ἔκβητ' ἀπήνης, Τρῳάδες, χειρὸς δ' ἐμῆς
λάβεσθ', ἵν' ἔξω τοῦδ' ὄχου στήσω πόδα.
σκύλοισι μὲν γὰρ θεῶν κεκόσμηνται δόμοι 1000
Φρυγίοις, ἐγὼ δὲ τάσδε, Τρῳάδος χθονὸς
ἐξαίρετ', ἀντὶ παιδὸς ἣν ἀπώλεσα
σμικρὸν γέρας, καλὸν δὲ κέκτημαι δόμοις.

ΗΛ. οὔκουν ἐγώ, δούλη γὰρ ἐκβεβλημένη
δόμων πατρῴων δυστυχεῖς οἰκῶ δόμους, 1005
μῆτερ, λάβωμαι μακαρίας τῆς σῆς χερός;

ΚΛ. δοῦλαι πάρεισιν αἵδε, μὴ σύ μοι πόνει.

ΗΛ. τί δ'; αἰχμάλωτόν τοί μ' ἀπῴκισας δόμων,
ᾑρημένων δὲ δωμάτων ᾑρήμεθα,
ὡς αἵδε, πατρὸς ὀρφαναὶ λελειμμέναι. 1010

ΚΛ. τοιαῦτα μέντοι σὸς πατὴρ βουλεύματα
εἰς οὓς ἐχρῆν ἥκιστ' ἐβούλευσεν φίλων.
λέξω δέ· καίτοι δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ
γυναῖκα, γλώσσῃ πικρότης ἔνεστί τις·
ὡς μὲν παρ' ἡμῖν, οὐ καλῶς· τὸ πρᾶγμα δὲ 1015
μαθόντας, ἢν μὲν ἀξίως μισεῖν ἔχῃ,
στυγεῖν δίκαιον· εἰ δὲ μή, τί δεῖ στυγεῖν;
ἡμᾶς δ' ἔδωκε Τυνδάρεως τῷ σῷ πατρί,
οὐχ ὥστε θνήσκειν, οὐδ' ἃ γειναίμην ἐγώ.
κεῖνος δὲ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀχιλλέως 1020
λέκτροισι πείσας ᾦχετ' ἐκ δόμων ἄγων
πρυμνοῦχον Αὖλιν· ἔνθ' ὑπερτείνας πυρᾶς
λευκὴν διήμησ' Ἰφιγόνης παρηίδα.

κεἰ μὲν πόλεως ἅλωσιν ἐξιώμενος
ἢ δῶμ' ὀνήσων τἄλλα τ' ἐκσώσων τέκνα 1025
ἔκτεινε πολλῶν μίαν ὕπερ, συγγνώστ' ἂν ἦν·
νῦν δ' οὕνεχ' Ἑλένη μάργος ἦν ὅ τ' αὖ λαβὼν
ἄλοχον κολάζειν προδότιν οὐκ ἠπίστατο,
τούτων ἕκατι παῖδ' ἐμὴν διώλεσεν.
ἐπὶ τοῖσδε τοίνυν καίπερ ἠδικημένη 1030
οὐκ ἠγριώμην οὐδ' ἂν ἔκτανον πόσιν·
ἀλλ' ἦλθ' ἔχων μοι μαινάδ' ἔνθεον κόρην
λέκτροις τ' ἐπεισέφρηκε, καὶ νύμφα δύο
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς δώμασιν κατεῖχ' ὁμοῦ.
μῶρον μὲν οὖν γυναῖκες, οὐκ ἄλλως λέγω· 1035
ὅταν δ', ὑπόντος τοῦδ', ἁμαρτάνῃ πόσις
τἄνδον παρώσας λέκτρα, μιμεῖσθαι θέλει
γυνὴ τὸν ἄνδρα χἄτερον κτᾶσθαι φίλον·
κἄπειτ' ἐν ἡμῖν ὁ ψόγος λαμπρύνεται,
οἱ δ' αἴτιοι τῶνδ' οὐ κλύουσ' ἄνδρες κακῶς. 1040
εἰ δ' ἐκ δόμων ἥρπαστο Μενέλεως λάθρᾳ,
κτανεῖν μ' Ὀρέστην χρῆν, κασιγνήτης πόσιν
Μενέλαον ὡς σώσαιμι; σὸς δὲ πῶς πατὴρ
ἠνέσχετ' ἂν ταῦτ'; εἶτα τὸν μὲν οὐ θανεῖν 1044
κτείνοντα χρῆν τἄμ', ἐμὲ δὲ πρὸς κείνου παθεῖν;
ἔκτειν', ἐτρέφθην ἥνπερ ἦν πορεύσιμον
πρὸς τοὺς ἐκείνῳ πολεμίους. φίλων γὰρ ἂν
τίς ἂν πατρὸς σοῦ φόνον ἐκοινώνησέ μοι;
λέγ' εἴ τι χρῄζεις κἀντίθες παρρησίᾳ,
ὅπως τέθνηκε σὸς πατὴρ οὐκ ἐνδίκως. 1050

ΗΛ. δίκην ἔλεξας· σὴ δίκη δ' αἰσχρῶς ἔχει·
γυναῖκα γὰρ χρὴ πάντα συγχωρεῖν πόσει,
ἥτις φρενήρης· ᾗ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἥκει λόγων.

μέμνησο, μῆτερ, οὓς ἔλεξας ὑστάτους 1055
λόγους, διδοῦσα πρὸς σέ μοι παρρησίαν.
ΚΛ. καὶ νῦν δέ φημι κοὐκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
ΗΛ. ἆρα κλύουσα, μῆτερ, εἶτ' ἔρξεις κακῶς;
ΚΛ. οὐκ ἔστι, τῇ σῇ δ' ἡδὺ προσθήσω φρενί.
ΗΛ. λέγοιμ' ἄν· ἀρχὴ δ' ἥδε μοι προοιμίου. 1060
εἴθ' εἶχες, ὦ τεκοῦσα, βελτίους φρένας.
τὸ μὲν γὰρ εἶδος αἶνον ἄξιον φέρειν
Ἑλένης τε καὶ σοῦ, δύο δ' ἔφυτε συγγόνω
ἄμφω ματαίω Κάστορός τ' οὐκ ἀξίω.
ἣ μὲν γὰρ ἁρπασθεῖσ' ἑκοῦσ' ἀπῴχετο, 1065
σὺ δ' ἄνδρ' ἄριστον Ἑλλάδος διώλεσας,
σκῆψιν προτείνουσ', ὡς ὑπὲρ τέκνου πόσιν
ἔκτεινας· οὐ γάρ, ὡς ἔγωγ', ἴσασί σ' εὖ·
ἥτις θυγατρὸς πρὶν κεκυρῶσθαι σφαγὰς
νέον τ' ἀπ' οἴκων ἀνδρὸς ἐξωρμημένου 1070
ξανθὸν κατόπτρῳ πλόκαμον ἐξήσκεις κόμης.
γυνὴ δ' ἀπόντος ἀνδρὸς ἥτις ἐκ δόμων
εἰς κάλλος ἀσκεῖ, διάγραφ' ὡς οὖσαν κακήν.
οὐδὲν γὰρ αὐτὴν δεῖ θύρασιν εὐπρεπὲς
φαίνειν πρόσωπον, ἤν τι μὴ ζητῇ κακόν. 1075
μόνην δὲ πασῶν οἶδ' ἐγὼ σ' Ἑλληνίδων,
εἰ μὲν τὰ Τρώων εὐτυχοῖ, κεχαρμένην,
εἰ δ' ἥσσον' εἴη, συννέφουσαν ὄμματα
[Ἀγαμέμνον' οὐ χρῄζουσαν ἐκ Τροίας μολεῖν].
καίτοι καλῶς γε σωφρονεῖν παρεῖχέ σοι· 1080
ἄνδρ' εἶχες οὐ κακίον' Αἰγίσθου πόσιν,
ὃν Ἑλλὰς αὑτῆς εἵλετο στρατηλάτην.
Ἑλένης δ' ἀδελφῆς τοιάδ' ἐξειργασμένης
ἐξῆν κλέος σοι μέγα λαβεῖν· τὰ γὰρ κακὰ
παράδειγμα τοῖς ἐσθλοῖσιν εἴσοψίν τ' ἔχει. 1085
εἰ δ' ὡς λέγεις σὴν θυγατέρ' ἔκτεινεν πατήρ,

ἐγὼ τί σ' ἠδίκησ' ἐμός τε σύγγονος;
πῶς οὐ πόσιν κτείνασα πατρῴους δόμους
ἡμῖν προσῆψας, ἀλλ' ἐπηνέγκω λέχη
τἀλλότρια, μισθοῦ τοὺς γάμους ὠνουμένη; 1090
κοὔτ' ἀντιφεύγει παιδὸς ἀντὶ σοῦ πόσις,
οὔτ' ἀντ' ἐμοῦ τέθνηκε, δὶς τόσως ἐμὲ
κτείνας ἀδελφῆς ζῶσαν. εἰ δ' ἀμείψεται
φόνον δικάζων φόνος, ἀποκτενῶ σ' ἐγὼ
καὶ παῖς Ὀρέστης πατρὶ τιμωρούμενοι· 1095
εἰ γὰρ δίκαι' ἐκεῖνα, καὶ τάδ' ἔνδικα.
[ὅστις δὲ πλοῦτον ἢ εὐγένειαν εἰσιδὼν
γαμεῖ πονηράν, μῶρός ἐστι· μικρὰ γὰρ
μεγάλων ἀμείνω σώφροσιν δόμοις ἔχει.
ΧΟ. τύχη γυναικῶν εἰς γάμους. τὰ μὲν γὰρ εὖ, 1100
τὰ δ' οὐ καλῶς πίπτοντα δέρκομαι βροτῶν.]
ΚΛ. ὦ παῖ, πέφυκας πατέρα σὸν στέργειν ἀεί.
ἔστιν δὲ καὶ τόδ'· οἳ μέν εἰσιν ἀρσένων,
οἳ δ' αὖ φιλοῦσι μητέρας μᾶλλον πατρός.
συγγνώσομαί σοι· καὶ γὰρ οὐχ οὕτως ἄγαν 1105
χαίρω τι, τέκνον, τοῖς δεδραμένοις ἐμοί.
σὺ δ' ὧδ' ἄλουτος καὶ δυσείματος χρόα
[λεχὼ νεογνῶν ἐκ τόκων πεπαυμένη];
οἴμοι τάλαινα τῶν ἐμῶν βουλευμάτων·
ὡς μᾶλλον ἢ χρῆν ἤλασ' εἰς ὀργὴν πόσιν. 1110
ΗΛ. ὀψὲ στενάζεις, ἡνίκ' οὐκ ἔχεις ἄκη.
πατὴρ μὲν οὖν τέθνηκε· τὸν δ' ἔξω χθονὸς
πῶς οὐ κομίζει παῖδ' ἀλητεύοντα σόν;
ΚΛ. δέδοικα· τοὐμὸν δ', οὐχὶ τοὐκείνου σκοπῶ.
[πατρὸς γάρ, ὡς λέγουσι, θυμοῦται φόνῳ.] 1115
ΗΛ. τί δαὶ πόσιν σὸν ἄγριον εἰς ἡμᾶς ἔχεις;
ΚΛ. τρόποι τοιοῦτοι· καὶ σὺ δ' αὐθάδης ἔφυς.
ΗΛ. ἀλγῶ γάρ· ἀλλὰ παύσομαι θυμουμένη.

ΚΛ. καὶ μὴν ἐκεῖνος οὐκέτ' ἔσται σοι βαρύς.
ΗΛ. φρονεῖ μέγ'· ἐν γὰρ τοῖς ἐμοῖς ναίει δόμοις. 1120
ΚΛ. ὁρᾷς, ἀν' αὖ σὺ ζωπυρεῖς νείκη νέα.
ΗΛ. σιγῶ· δέδοικα γάρ νιν ὡς δέδοικ' ἐγώ.
ΚΛ. παῦσαι λόγων τῶνδ'· ἀλλὰ τί μ' ἐκάλεις, τέκνον;
ΗΛ. ἤκουσας οἶμαι τῶν ἐμῶν λοχευμάτων·
τούτων ὕπερ μοι θῦσον [οὐ γὰρ οἶδ' ἐγώ, 1125
δεκάτῃ σελήνῃ παιδὸς] ὡς νομίζεται·
τρίβων γὰρ οὐκ εἰμ', ἄτοκος οὖσ' ἐν τῷ πάρος.
ΚΛ. ἄλλης τόδ' ἔργον, ἥ σ' ἔλυσεν ἐκ τόκων.
ΗΛ. αὐτὴ 'λόχευον κἄτεκον μόνη βρέφος.
ΚΛ. οὕτως ἀγείτον' οἶκον ἵδρυσαι φίλων; 1130
ΗΛ. πένητας οὐδεὶς βούλεται κτᾶσθαι φίλους.
ΚΛ. ἀλλ' εἶμι, παιδὸς ἀριθμὸν ὡς τελεσφόρον
θύσω θεοῖσι· σοὶ δ' ὅταν πράξω χάριν
τήνδ', εἶμ' ἐπ' ἀγρόν, οὗ πόσις θυηπολεῖ
Νύμφαισιν. ἀλλὰ τούσδ' ὄχους, ὀπάονες, 1135
φάτναις ἄγοντες πρόσθεθ'· ἡνίκ' ἂν δέ με
δοκῆτε θυσίας τῆσδ' ἀπηλλάχθαι θεοῖς,
πάρεστε· δεῖ γὰρ καὶ πόσει δοῦναι χάριν.
ΗΛ. χώρει πένητας εἰς δόμους· φρούρει δέ μοι
μή σ' αἰθαλώσῃ πολύκαπνον στέγος πέπλους. 1140
θύσεις γὰρ οἷα χρή σε δαίμοσιν θύη.
κανοῦν δ' ἐνῆρκται καὶ τεθηγμένη σφαγίς,
ἥπερ καθεῖλε ταῦρον, οὗ πέλας πεσεῖ
πληγεῖσα· νυμφεύσει δὲ κἀν Ἅιδου δόμοις
ὧπερ ξυνηῦδες ἐν φάει. τοσήνδ' ἐγὼ 1145
δώσω χάριν σοι, σὺ δὲ δίκην ἐμοὶ πατρός.
ΧΟ. ἀμοιβαὶ κακῶν· μετάτροποι πνέου- στρ.
σιν αὖραι δόμων. τότε μὲν ἐν λουτροῖς
ἔπεσεν ἐμὸς ἐμὸς ἀρχέτας,

1147 — 1154 = 1155 — 1162

ἰάχησε δὲ στέγα λάινοί 1150
τε θριγκοὶ δόμων, τάδ' ἐνέποντος· ὦ
σχέτλια, τί με, γύναι, φονεύεις φίλαν
πατρίδα δεκέτεσι
σποραῖσιν ἐλθόντ' ἐμάν;
παλίρρους δὲ τάνδ' ὑπάγεται δίκα ἀντ. 1155
διαδρόμου λέχους, μέλεον ἃ πόσιν
χρόνιον ἱκόμενον εἰς οἴκους
Κυκλώπειά τ' οὐράνια τείχε' ὀ-
ξυθήκτῳ βέλει κατέκαν' αὐτόχειρ,
πέλεκυν ἐν χεροῖν λαβοῦσα. τλάμων 1160
πόσις, ὅ τί ποτε τὰν
τάλαιναν ἔσχεν κακόν.
ὀρεία τις ὡς λέαιν' ὀργάδων
δρύοχα νεμομένα, τάδε κατήνυσεν.

ΚΛ. ὦ τέκνα, πρὸς θεῶν μὴ κτάνητε μητέρα. 1165
ΧΟ. κλύεις ὑπώροφον βοάν;
ΚΛ. ἰώ μοί μοι.
ΧΟ. ᾤμωξα κἀγὼ πρὸς τέκνων χειρουμένης.
νέμει τοι δίκαν θεός, ὅταν τύχῃ·
σχέτλια μὲν ἔπαθες, ἀνόσια δ' εἰργάσω, 1170
τάλαιν', εὐνέταν.
ἀλλ' οἵδε μητρὸς νεοφόνοισιν αἵμασι
πεφυρμένοι βαίνουσιν ἐξ οἴκων πόδα,
τρόπαια δείγματ' ἀθλίων προσφαγμάτων.
οὐκ ἔστιν οὐδεὶς οἶκος ἀθλιώτερος 1175
τῶν Ταντάλείων οὐδ' ἔφυ ποτ' ἐκγόνων.

ΟΡ. ἰὼ Γᾶ καὶ Ζεῦ πανδερκέτα στρ.
βροτῶν, ἴδετε τάδ' ἔργα φόνι-
α μυσαρά, δίγονα σώματ' ἐν
χθονὶ κείμενα, πλαγᾷ 1180

1177—1189 = 1190—1205

χερὸς ὑπ' ἐμᾶς, ἄποιν' ἐμῶν πημάτων.
* * * * * * * *
* * * * * * * * * *

ΗΛ. δακρύτ' ἄγαν, ὦ σύγγον', αἰτία δ' ἐγώ.
διὰ πυρὸς ἔμολον ἁ τάλαινα ματρὶ τᾷδ',
ἅ μ' ἔτικτε κούραν.

ΧΟ. ἰὼ τύχας, τᾶς σᾶς τύχας, μᾶτερ τεκοῦσ', 1185
ἄλαστα μέλεα καὶ πέρα
παθοῦσα σῶν τέκνων ὕπαι.
πατρὸς δ' ἔτισας φόνον δικαίως.

ΟΡ. ἰὼ Φοῖβ', ἀνύμνησας δίκαν, ἀντ. 1190
ἄφαντα φανερὰ δ' ἐξέπρα-
ξας ἄχεα, φόνια δ' ὤπασας
λέχε' ἀπὸ γᾶς Ἑλλανίδος.
τίνα δ' ἑτέραν μόλω πόλιν; τίς ξένος,
τίς εὐσεβὴς ἐμὸν κάρα 1195
προσόψεται ματέρα κτανόντος;

ΗΛ. ἰὼ ἰώ μοι. ποῖ δ' ἐγώ; τίν' εἰς χορόν,
τίνα γάμον εἶμι; τίς πόσις με δέξεται
νυμφικὰς ἐς εὐνάς; 1200

ΧΟ. πάλιν, πάλιν φρόνημα σὸν μετεστάθη πρὸς αὔ-
ραν·
φρονεῖς γὰρ ὅσια νῦν, τότ' οὐ
φρονοῦσα, δεινὰ δ' εἰργάσω,
φίλα, κασίγνητον οὐ θέλοντα. 1205

ΟΡ. κατεῖδες, οἷον ἁ τάλαιν' ἐμῶν πέπλων στρ.
ἔλαβετ', ἔδειξε μαστὸν ἐν φοναῖσιν,
ἰώ μοι, πρὸς πέδῳ
τιθεῖσα γόνατα μέλεα; τακόμαν δ' ἐγώ.

ΧΟ. σάφ' οἶδα, δι' ὀδύνας ἔβας, ἰήιον 1210
κλύων γόον ματρός, ἅ σ' ἔτικτεν.

1206 — 1212 = 1213 — 1220·

ΟΡ. βοὰν δ' ἔλασκε τάνδε, πρὸς γένυν ἐμὰν ἀντ.
τιθεῖσα χεῖρα· τέκος ἐμόν, λιταίνω· 1215
παρήδων τ' ἐξ ἐμᾶν
ἐκρήμναθ', ὥστε χέρας ἐμὰς λιπεῖν βέλος.
ΧΟ. τάλαινα, πῶς ἔτλας φόνον δι' ὀμμάτων
ἰδεῖν σέθεν ματρὸς ἐκπνεούσας; 1220
ΟΡ. ἐγὼ μὲν ἐπιβαλὼν φάρη κόραις ἐμαῖς στρ.
φασγάνῳ κατηρξάμαν
ματέρος ἔσω δέρας μεθείς.
ΗΛ. ἐγὼ δ' ἐπεγκέλευσά σοι
ξίφους τ' ἐφηψάμαν ἅμα. 1225
ΧΟ. δεινότατον παθέων ἔρεξας.
ΟΡ. λαβοῦ, κάλυπτε μέλεα ματέρος πέπλοις ἀντ.
καὶ καθάρμοσον σφαγάς.
φονέας ἔτικτες ἆρά σοι.
ΗΛ. ἰδού, φίλᾳ τε κοὐ φίλᾳ 1230
φάρεα τάδ' ἀμφιβάλλομεν.
ΧΟ. τέρμα κακῶν μεγάλων δόμοισιν.
ἀλλ' οἵδε δόμων ὑπὲρ ἀκροτάτων
φαίνουσί τινες δαίμονες ἢ θεῶν
τῶν οὐρανίων; οὐ γὰρ θνητῶν γ' 1235
ἥδε κέλευθος· τί ποτ' εἰς φανερὰν
ὄψιν βαίνουσι βροτοῖσιν;
ΔΙ. Ἀγαμέμνονος παῖ, κλῦθι· δίπτυχοι δέ σε
καλοῦσι μητρὸς σύγγονοι Διόσκοροι,
Κάστωρ κασίγνητός τε Πολυδεύκης ὅδε. 1240
δεινὸν δὲ ναὸς ἀρτίως πόντου σάλον
παύσαντ' ἀφίγμεθ' Ἄργος, ὡς ἐσείδομεν
σφαγὰς ἀδελφῆς τῆσδε, μητέρος δὲ σῆς.
δίκαια μὲν νῦν ἥδ' ἔχει· σὺ δ' οὐχὶ δρᾷς,
Φοῖβός τε Φοῖβος — ἀλλ' ἄναξ γάρ ἐστ' ἐμός, 1245

1221—1226 = 1227—1232

σιγῶ· σοφὸς δ' ὢν οὐκ ἔχρησέ σοι σοφά.
αἰνεῖν δ' ἀνάγκη ταῦτα· τἀντεῦθεν δὲ χρὴ
πράσσειν ἃ μοῖρα Ζεύς τ' ἔκρανε σοῦ πέρι.
Πυλάδῃ μὲν Ἠλέκτραν δὸς ἄλοχον εἰς δόμους,
σὺ δ' Ἄργος ἔκλιπ'· οὐ γάρ ἐστι σοι πόλιν 1250
τήνδ' ἐμβατεύειν, μητέρα κτείναντα σήν.
δειναὶ δὲ Κῆρές σ' αἱ κυνώπιδες θεαὶ
τροχηλατήσουσ' ἐμμανῆ πλανώμενον.
ἐλθὼν δ' Ἀθήνας Παλλάδος σεμνὸν βρέτας
πρόσπτυξον· εἴρξει γάρ νιν ἐπτοημένας 1255
δεινοῖς δράκουσιν ὥστε μὴ ψαύειν σέθεν,
γοργῶφ' ὑπερτείνουσά σου κάρα κύκλον.
ἔστιν δ' Ἄρεώς τις ὄχθος, οὗ πρῶτον θεοὶ
ἕζοντ' ἐπὶ ψήφοισιν αἵματος πέρι,
Ἁλιρρόθιον ὅτ' ἔκταν' ὠμόφρων Ἄρης, 1260
μῆνιν θυγατρὸς ἀνοσίων νυμφευμάτων,
πόντου κρέοντος παῖδ', ἵν' εὐσεβεστάτη
ψῆφος βεβαία τ' ἐστὶν ἔκ γε τοῦ θεοῖς.
ἐνταῦθα καὶ σὲ δεῖ δραμεῖν φόνου πέρι.
ἴσαι δέ σ' ἐκσῴζουσι μὴ θανεῖν δίκῃ 1265
ψῆφοι τεθεῖσαι· Λοξίας γὰρ αἰτίαν
εἰς αὑτὸν οἴσει, μητέρος χρήσας φόνον.
καὶ τοῖσι λοιποῖς ὅδε νόμος τεθήσεται,
νικᾶν ἴσαις ψήφοισι τὸν φεύγοντ' ἀεί.
δειναὶ μὲν οὖν θεαὶ τῷδ' ἄχει πεπληγμέναι 1270
πάγον παρ' αὐτὸν χάσμα δύσονται χθονός,
σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστήριον.
σὲ δ' Ἀρκάδων χρὴ πόλιν ἐπ' Ἀλφειοῦ ῥοαῖς
οἰκεῖν Λυκαίου πλησίον σηκώματος·
ἐπώνυμος δὲ σοῦ πόλις κεκλήσεται. 1275
σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· τόνδε δ' Αἰγίσθου νέκυν
Ἄργους πολῖται γῆς καλύψουσιν τάφῳ.

μητέρα δὲ τὴν σὴν ἄρτι Ναυπλίαν παρὼν
Μενέλαος, ἐξ οὗ Τρωικὴν εἷλε χθόνα,
Ἑλένη τε θάψει· Πρωτέως γὰρ ἐκ δόμων 1280
ἥκει λιποῦσ' Αἴγυπτον οὐδ' ἦλθεν Φρύγας.
Ζεὺς δ', ὡς ἔρις γένοιτο καὶ φόνος βροτῶν,
εἴδωλον Ἑλένης ἐξέπεμψ' ἐς Ἴλιον.
Πυλάδης μὲν οὖν κόρην τε καὶ δάμαρτ' ἔχων
Ἀχαιίδος γῆς οἴκαδ' εἰσπορευέτω 1285
καὶ τὸν λόγῳ σὸν πενθερὸν κομιζέτω
Φωκέων ἐς αἶαν καὶ δότω πλούτου βάρος·
σὺ δ' Ἰσθμίας γῆς αὐχέν' ἐμβαίνων ποδὶ
χώρει πρὸς οἶκον Κεκροπίας εὐδαίμονα.
πεπρωμένην γὰρ μοῖραν ἐκπλήσας φόνου 1290
εὐδαιμονήσεις τῶνδ' ἀπαλλαχθεὶς πόνων.

ΧΟ. ὦ παῖδε Διός, θέμις εἰς φθογγὰς
τὰς ὑμετέρας ἡμῖν πελάθειν;

ΔΙ. θέμις, οὐ μυσαροῖς τοῖσδε σφαγίοις.

ΟΡ. κἀμοὶ μύθου μέτα, Τυνδαρίδαι; 1295

ΔΙ. καὶ σοί· Φοίβῳ τήνδ' ἀναθήσω
πρᾶξιν φονίαν.

ΧΟ. πῶς ὄντε θεὼ τῆσδέ τ' ἀδελφὼ
τῆς καταφθιμένης
οὐκ ἠρκέσατον κῆρας μελάθροις; 1300

ΔΙ. μοῖραν ἀνάγκης ἦγεν τὸ χρεών,
Φοίβου τ' ἄσοφοι γλώσσης ἐνοπαί.

ΗΛ. τίς δ' ἔμ' Ἀπόλλων, ποῖοι χρησμοὶ
φονίαν ἔδοσαν μητρὶ γενέσθαι;

ΔΙ. κοιναὶ πράξεις, κοινοὶ δὲ πότμοι, 1305
μία δ' ἀμφοτέρους
ἄτη πατέρων διέκναισεν.

ΟΡ. ὦ σύγγονέ μοι, χρονίαν σ' ἐσιδὼν

τῶν σῶν εὐθὺς φίλτρων στέρομαι
καὶ σ' ἀπολείψω σοῦ λειπόμενος. 1310

ΔΙ. πόσις ἔστ' αὐτῇ καὶ δόμος· οὐχ ἥδ'
οἰκτρὰ πέπονθεν, πλὴν ὅτι λείπει
πόλιν Ἀργείων.

ΟΡ. καὶ τίνες ἄλλαι στοναχαὶ μείζους
ἢ γῆς πατρῴας ὅρον ἐκλείπειν; 1315
ἀλλ' ἐγὼ οἴκων ἔξειμι πατρὸς
καὶ ἐπ' ἀλλοτρίαις ψήφοισι φόνον
μητρὸς ὑφέξω.

ΔΙ. θάρσει· Παλλάδος
ὁσίαν ἥξεις πόλιν· ἀλλ' ἀνέχου. 1320

ΗΛ. περί μοι στέρνοις στέρνα πρόσαψον,
σύγγονε φίλτατε·
διὰ γὰρ ζευγνῦσ' ἡμᾶς πατρῴων
μελάθρων μητρὸς φόνιοι κατάραι.

ΟΡ. βάλε, πρόσπτυξον σῶμα· θανόντος δ' 1325
ὡς ἐπὶ τύμβῳ καταθρήνησον.

ΔΙ. φεῦ φεῦ· δεινὸν τόδ' ἐγηρύσω
καὶ θεοῖσι κλύειν.
ἔνι γὰρ κἀμοὶ τοῖς τ' οὐρανίδαις
οἶκτοι θνητῶν πολυμόχθων. 1330

ΟΡ. οὐκέτι σ' ὄψομαι.

ΗΛ. οὐδ' ἐγὼ εἰς σὸν βλέφαρον πελάσω.

ΟΡ. τάδε λοίσθιά μοι προσφθέγματά σου.

ΗΛ. ὦ χαῖρε, πόλις·
χαίρετε δ' ὑμεῖς πολλά, πολίτιδες. 1335

ΟΡ. ὦ πιστοτάτη, στείχεις ἤδη;

ΗΛ. στείχω βλέφαρον τέγγουσ' ἁπαλόν.

ΟΡ. Πυλάδη, χαίρων ἴθι, νυμφεύου 1340
δέμας Ἠλέκτρας.

ΔΙ. τοῖσδε μελήσει γάμος· ἀλλὰ κύνας

τάσδ' ὑποφεύγων στεῖχ' ἐπ' Ἀθηνῶν·
δεινὸν γὰρ ἴχνος βάλλουσ' ἐπὶ σοὶ
χειροδράκοντες χρῶτα κελαιναί, 1345
δεινῶν ὀδυνῶν καρπὸν ἔχουσαι·
νὼ δ' ἐπὶ πόντον Σικελὸν σπουδῇ
σώσοντε νεῶν πρῴρας ἐναλους.
διὰ δ' αἰθερίας στείχοντε πλακὸς
τοῖς μὲν μυσαροῖς οὐκ ἐπαρήγομεν, 1350
οἷσιν δ' ὅσιον καὶ τὸ δίκαιον
φίλον ἐν βιότῳ, τούτους χαλεπῶν
ἐκλύοντες μόχθων σῴζομεν.
οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω
μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω· 1355
θεὸς ὢν θνητοῖς ἀγορεύω.

ΧΟ. χαίρετε· χαίρειν δ' ὅστις δύναται
καὶ ξυντυχίᾳ μή τινι κάμνει
θνητῶν, εὐδαίμονα πράσσει.



ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΙΟΛΑΟΣ.
ΚΟΠΡΕΥΣ.
ΧΟΡΟΣ.
ΔΗΜΟΦΩΝ.
ΜΑΚΑΡΙΑ.
ΘΕΡΑΠΩΝ.
ΑΛΚΜΗΝΗ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΥΡΥΣΘΕΥΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἰόλαος υἱὸς μὲν ἦν Ἰφικλέους, ἀδελφιδοῦς δὲ Ἡρακλέους· ἐν νεότητι δ' ἐκείνῳ συστρατευσάμενος ἐν γήρᾳ τοῖς ἐξ ἐκείνου βοηθὸς εὔνους παρέστη. τῶν γὰρ παίδων ἐξ ἁπάσης ἐλαυνομένων γῆς ὑπ' Εὐρυσθέως, ἔχων αὐτοὺς ἦλθεν εἰς Ἀθήνας κἀκεῖ προσ- 5 φυγὼν τοῖς θεοῖς ἔσχε τὴν ἀσφάλειαν Δημοφῶντος τῆς πόλεως κρατοῦντος. Κοπρέως δὲ τοῦ Εὐρυσθέως κήρυκος ἀποσπᾶν θέλοντος τοὺς ἱκέτας ἐκώλυσεν αὐτόν· ὃ δὲ ἀπῆλθε πόλεμον ἀπειλήσας προσδέχεσθαι. Δημοφῶν δὲ τούτου μὲν ὠλιγώρει· χρησμῶν δὲ αὐτῷ 10 νικηφόρων γενηθέντων, ἐὰν Δήμητρι τὴν εὐγενεστάτην παρθένων σφάξῃ, τοῖς λόγοις βαρέως ἔσχεν· οὔτε γὰρ ἰδίαν οὔτε τῶν πολιτῶν τινος θυγατέρα χάριν τῶν ἱκετῶν ἀποκτεῖναι δίκαιον ἡγεῖτο. τὴν μαντείαν δὲ προγνοῦσα μία τῶν Ἡρακλέους παίδων Μα- 15 καρία, τὸν θάνατον ἑκουσίως ὑπέστη. ταύτην μὲν οὖν εὐγενῶς ἀποθανοῦσαν ἐτίμησαν· αὐτοὶ δὲ τοὺς πολεμίους ἐπιγνόντες παρόντας, εἰς τὴν μάχην ὥρμησαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΗΡΑΚΛΕΙΔΑΙ.

ΙΟ. Πάλαι ποτ' ἐστὶ τοῦτ' ἐμοὶ δεδογμένον·
ὁ μὲν δίκαιος τοῖς πέλας πέφυκ' ἀνήρ,
ὁ δ' εἰς τὸ κέρδος λῆμ' ἔχων ἀνειμένον
πόλει τ' ἄχρηστος καὶ συναλλάσσειν βαρύς,
αὑτῷ δ' ἄριστος· οἶδα δ' οὐ λόγῳ μαθών. 5
ἐγὼ γὰρ αἰδοῖ καὶ τὸ συγγενὲς σέβων,
ἐξὸν κατ' Ἄργος ἡσύχως ναίειν, πόνων
πλείστων μετέσχον εἷς ἀνὴρ Ἡρακλέει,
ὅτ' ἦν μεθ' ἡμῶν· νῦν δ' ἐπεὶ κατ' οὐρανὸν
ναίει, τὰ κείνου τέκν' ἔχων ὑπὸ πτεροῖς 10
σώζω τάδ' αὐτὸς δεόμενος σωτηρίας.
ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν γῆς ἀπηλλάχθη πατήρ,
πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἤθελ' Εὐρυσθεὺς κτανεῖν·
ἀλλ' ἐξέδραμεν· καὶ πόλις μὲν οἴχεται,
ψυχὴ δ' ἐσώθη. φεύγομεν δ' ἀλώμενοι 15
ἄλλην ἀπ' ἄλλης ἐξορίζοντες πόλιν.
πρὸς τοῖς γὰρ ἄλλοις καὶ τόδ' Εὐρυσθεὺς κακοῖς
ὕβρισμ' ἐς ἡμᾶς ἠξίωσεν ὑβρίσαι·
πέμπων ὅπου γῆς πυνθάνοιθ' ἱδρυμένους
κήρυκας ἐξαιτεῖ τε κἀξείργει χθονός, 20
πόλιν προτείνων Ἄργος οὐ σμικρὰν φίλην
ἐχθράν τε θέσθαι, χαὐτὸν εὐτυχοῦνθ' ἅμα.

οἳ δ' ἀσθενῆ μὲν τἄπ' ἐμοῦ δεδορκότες,
σμικροὺς δὲ τούσδε καὶ πατρὸς τητωμένους,
τοὺς κρείσσονας σέβοντες ἐξείργουσι γῆς. 25
ἐγὼ δὲ σὺν φεύγουσι συμφεύγω τέκνοις
καὶ σὺν κακῶς πράσσουσι συμπάσχω κακῶς
ὀκνῶν προδοῦναι, μή τις ὧδ' εἴπῃ βροτῶν·
ἴδεσθ', ἐπειδὴ παισὶν οὐκ ἔστιν πατήρ,
Ἰόλαος οὐκ ἤμυνε συγγενὴς γεγώς. 30
πάσης δὲ χώρας Ἑλλάδος τητώμενοι,
Μαραθῶνα καὶ σύγκληρον ἐλθόντες χθόνα
ἱκέται καθεζόμεσθα βώμιοι θεῶν,
προσωφελῆσαι· πεδία γὰρ τῆσδε χθονὸς
δισσοὺς κατοικεῖν Θησέως παῖδας λόγος 35
κλήρῳ λαχόντας, ἐκ γένους Πανδίονος,
τοῖσδ' ἐγγὺς ὄντας· ὧν ἕκατι τέρμονας
κλεινῶν Ἀθηνῶν τόνδ' ἀφικόμεσθ' ὅρον.
δυοῖν γερόντοιν δὲ στρατηγεῖται φυγή·
ἐγὼ μὲν ἀμφὶ τοῖσδε καλχαίνων τέκνοις, 40
ἣ δ' αὖ τὸ θῆλυ παιδὸς Ἀλκμήνη γένος
ἔσωθε ναοῦ τοῦδ' ὑπηγκαλισμένη
σῴζει· νέας γὰρ παρθένους αἰδούμεθα
ὄχλῳ πελάζειν κἀπιβωμιοστατεῖν.
Ὕλλος δ' ἀδελφοί θ' οἷσι πρεσβεύει γένος 45
ζητοῦσ' ὅπου γῆς πύργον οἰκιούμεθα,
ἢν τῆσδ' ἀπωθώμεσθα πρὸς βίαν χθονός.
ὦ τέκνα τέκνα, δεῦρο, λαμβάνεσθ' ἐμῶν
πέπλων· ὁρῶ κήρυκα τόνδ' Εὐρυσθέως
στείχοντ' ἐφ' ἡμᾶς, οὗ διωκόμεσθ' ὕπο 50
πάσης ἀλῆται γῆς ἀπεστερημένοι.
ὦ μῖσος, εἴθ' ὄλοιο χὠ πέμψας σ' ἀνήρ·
ὡς πολλὰ δὴ καὶ τῶνδε γενναίῳ πατρὶ
ἐκ τοῦδε ταὐτοῦ στόματος ἤγγειλας κακά.

ΚΟ. ἦ που καθῆσθαι τήνδ᾽ ἕδραν καλὴν δοκεῖς 55
πόλιν τ᾽ ἀφῖχθαι σύμμαχον; κακῶς φρονῶν·
οὐ γάρ τις ἔστιν ὃς πάροιθ᾽ αἱρήσεται
τὴν σὴν ἀχρεῖον δύναμιν ἀντ᾽ Εὐρυσθέως·
χώρει· τί μοχθεῖς ταῦτ᾽; ἀνίστασθαί σε χρὴ
εἰς Ἄργος, οὗ σε λεύσιμος μένει δίκη. 60
ΙΟ. οὐ δῆτ᾽, ἐπεί μοι βωμὸς ἀρκέσει θεοῦ
ἐλευθέρα τε γαῖ᾽ ἐν ᾗ βεβήκαμεν.
ΚΟ. βούλει πόνον μοι τῇδε προσθεῖναι χερί;
ΙΟ. οὔτοι βίᾳ γέ μ᾽ οὐδὲ τούσδ᾽ ἄξεις λαβών.
ΚΟ. γνώσει σύ· μάντις δ᾽ ἦσθας οὐ καλὸς τάδε. 65
ΙΟ. οὐκ ἂν γένοιτο τοῦτ᾽ ἐμοῦ ζῶντός ποτε.
ΚΟ. ἄπαιρ᾽· ἐγὼ δὲ τούσδε, κἂν σὺ μὴ θέλῃς,
ἄξω κομίζων οὔπερ εἰσ᾽ Εὐρυσθέως.
ΙΟ. ὦ τὰς Ἀθήνας δαρὸν οἰκοῦντες χρόνον,
ἀμύνεθ᾽· ἱκέται δ᾽ ὄντες ἀγοραίου Διὸς 70
βιαζόμεσθα καὶ στέφη μιαίνεται,
πόλει τ᾽ ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία.
ΧΟ. ἔα ἔα· τίς ἡ βοὴ βωμοῦ πέλας στρ.
ἕστηκε; ποίαν συμφορὰν δείξει τάχα;
ΙΟ. ἴδετε τὸν γέροντ᾽ ἀμαλὸν ἐπὶ πέδῳ 75
χύμενον· ὦ τάλας.
ΧΟ. πρὸς τοῦ ποτ᾽ ἐν γῇ πτῶμα δύστηνον πίτνεις;
* * * * * * * * * * * *
ΙΟ. ὅδ᾽ ὦ ξένοι με σοὺς ἀτιμάζων θεοὺς
ἕλκει βιαίως Ζηνὸς ἐκ προβωμίων.
ΧΟ. σὺ δ᾽ ἐκ τίνος γῆς, ὦ γέρον, τετράπτολιν 80
ξύνοικον ἦλθες λαόν; ἢ πέρα-
θεν ἁλίῳ πλάτᾳ
κατέχετ᾽ ἐκλιπόντες Εὐβοῖδ᾽ ἀκτάν;

73 — 89 = 93 — 110

ΙΟ. οὐ νησιώτην, ὦ ξένοι, τρίβω βίον,
ἀλλ' ἐκ Μυκηνῶν σὴν ἀφίγμεθα χθόνα. 85
ΧΟ. ὄνομα τί σε, γέρον,
Μυκηναῖος ὠνόμαζεν λεώς;
ΙΟ. τὸν Ἡράκλειον ἴστε που παραστάτην
Ἰόλαον· οὐ γὰρ ὄνομ' ἀκήρυκτον τόδε.
ΧΟ. οἶδ' εἰσακούσας καὶ πρίν· ἀλλὰ τοῦ 90
ποτ' ἐν χειρὶ σᾷ κομίζεις κόρους
νεοτρεφεῖς; φράσον.
ΙΟ. Ἡρακλέους οἵδ' εἰσὶ παῖδες, ὦ ξένοι, ἀντ.
ἱκέται σέθεν τε καὶ πόλεως ἀφιγμένοι.
ΧΟ. τί χρέος ἦ λόγων πόλεος, ἔνεπέ μοι, 95
μελόμενοι τυχεῖν;
ΙΟ. μήτ' ἐκδοθῆναι μήτε πρὸς βίαν θεῶν
τῶν σῶν ἀποσπασθέντες εἰς Ἄργος μολεῖν.
ΚΟ. ἀλλ' οὔτι τοῖς σοῖς δεσπόταις τάδ' ἀρκέσει,
οἵ σοῦ κρατοῦντες ἐνθάδ' εὑρίσκουσί σε. 100
ΧΟ. εἰκὸς θεῶν ἱκτῆρας αἰδεῖσθαι, ξένε,
καὶ μὴ βιαίῳ χειρὶ δαιμόνων
ἀπολιπεῖν ἕδη·
πότνια γὰρ Δίκα τάδ' οὐ πείσεται.
ΚΟ. ἔκπεμπέ νυν γῆς τούσδε τοὺς Εὐρυσθέως, 105
κοὐδὲν βιαίῳ τῇδε χρήσομαι χερί.
ΧΟ. ἄθεον ἱκεσίαν
μεθεῖναι πόλει ξένων προστροπάν.
ΚΟ. καλὸν δέ γ' ἔξω πραγμάτων ἔχειν πόδα,
εὐβουλίας τυχόντα τῆς ἀμείνονος. 110
ΧΟ. οὔκουν τυράννῳ τῆσδε γῆς φράσαντά σε
χρῆν ταῦτα τολμᾶν, ἀλλὰ μὴ βίᾳ ξένους
θεῶν ἀφέλκειν, γῆν σέβοντ' ἐλευθέραν;
ΚΟ. τίς δ' ἐστὶ χώρας τῆσδε καὶ πόλεως ἄναξ;
ΧΟ. ἐσθλοῦ πατρὸς παῖς Δημοφῶν ὁ Θησέως. 115

ΚΟ. πρὸς τοῦτον ἀγὼν ἆρα τοῦδε τοῦ λόγου
μάλιστ' ἂν εἴη· τἄλλα δ' εἴρηται μάτην.
ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς ἔρχεται σπουδὴν ἔχων
Ἀκάμας τ' ἀδελφός, τῶνδ' ἐπήκοοι λόγων.
ΔΗ. ἐπείπερ ἔφθης πρέσβυς ὢν νεωτέρους 120
βοηδρομήσας τήνδ' ἐπ' ἐσχάραν Διός,
λέξον, τίς ὄχλον τόνδ' ἀθροίζεται τύχη;
ΧΟ. ἱκέται κάθηνται παῖδες οἵδ' Ἡρακλέους
βωμὸν καταστέψαντες ὡς ὁρᾷς, ἄναξ,
πατρός τε πιστὸς Ἰόλεως παραστάτης. 125
ΔΗ. τί δῆτ' ἰυγμῶν ἥδ' ἐδεῖτο συμφορά;
ΧΟ. βίᾳ νιν οὗτος τῆσδ' ἀπ' ἐσχάρας ἄγειν
ζητῶν βοὴν ἔστησε κἄσφηλεν γόνυ
γέροντος, ὥστε μ' ἐκβαλεῖν οἴκτῳ δάκρυ.
ΔΗ. καὶ μὴν στολήν γ' Ἕλληνα καὶ ῥυθμὸν πέπλων
ἔχει, τὰ δ' ἔργα βαρβάρου χερὸς τάδε. 131
σὸν δὴ τὸ φράζειν ἐστὶ μὴ μέλλειν τ' ἐμοί,
ποίας ἀφῖξαι δεῦρο γῆς ὅρους λιπών;
ΚΟ. Ἀργεῖός εἰμι, τοῦτο γὰρ θέλεις μαθεῖν·
ἐφ' οἷσι δ' ἥκω καὶ παρ' οὗ λέγειν θέλω. 135
πέμπει Μυκηνῶν δεῦρό μ' Εὐρυσθεὺς ἄναξ
ἄξοντα τούσδε· πολλὰ δ' ἦλθον, ὦ ξένε,
δίκαι' ὁμαρτῇ δρᾶν τε καὶ λέγειν ἔχων.
Ἀργεῖος ὢν γὰρ αὐτὸς Ἀργείους ἄγω
ἐκ τῆς ἐμαυτοῦ τούσδε δραπέτας ἑλών, 140
νόμοισι τοῖς ἐκεῖθεν ἐψηφισμένους
θανεῖν· δίκαιοι δ' ἐσμὲν οἰκοῦντες πόλιν
ἀστοὶ κατ' ἀστῶν κυρίους κραίνειν δίκας.
πολλῶν δὲ κἄλλων ἑστίας ἀφιγμένων,
ἐν τοῖσιν αὐτοῖς τοισίδ' ἔσταμεν λόγοις, 145
κοὐδεὶς ἐτόλμησ' ἴδια προσθέσθαι κακά.
ἀλλ' ἤ τιν' εἰς σὲ μωρίαν ἐσκεμμένοι

δεῦρ' ἦλθον ἢ κίνδυνον ἐξ ἀμηχάνων
ῥίπτοντες, εἴτ' οὖν εἴτε μὴ γενήσεται·
οὐ γὰρ φρενήρη γ' ὄντα σ' ἐλπίζουσί που 150
μόνον τοσαύτης ἣν ἐπῆλθον Ἑλλάδος
τὰς τῶνδ' ἀβούλους συμφορὰς κατοικτιεῖν·
φέρ' ἀντίθες γάρ, τούσδε τ' εἰς γαῖαν παρεὶς
ἡμᾶς τ' ἐάσας ἐξάγειν, τί κερδανεῖς;
τὰ μὲν παρ' ἡμῶν τοιάδ' ἔστι σοι λαβεῖν, 155
Ἄργους τοσήνδε χεῖρα τήν τ' Εὐρυσθέως
ἰσχὺν ἅπασαν τῇδε προσθέσθαι πόλει.
ἢν δ' εἰς γόους τε καὶ τὰ τῶνδ' οἰκτίσματα
βλέψας πεπανθῇς, εἰς πάλην καθίσταται
δορὸς τὸ πρᾶγμα· μὴ γὰρ ὡς μεθήσομεν 160
δόξῃς ἀγῶνα τόνδ' ἄτερ χαλυβδικοῦ.
τί δῆτα φήσεις, ποῖα πεδί' ἀφαιρεθεὶς,
τί ῥυσιασθεὶς πόλεμον Ἀργείοις ἔχειν,
ποίοις δ' ἀμύνων συμμάχοις; [τίνος δ' ὕπερ
θάψεις νεκροὺς πεσόντας; ἦ] κακὸν λόγον 165
κτήσει πρὸς ἀστῶν, εἰ γέροντος εἵνεκα
τύμβου τὸ μηδὲν ὄντος, ὡς εἰπεῖν ἔπος,
παίδων τε τῶνδ' εἰς ἄντλον ἐμβήσει πόδα.
ἐρεῖς τὸ λῷστον ἐλπίδ' εὑρήσειν μόνον.
καὶ τοῦτο πολλῷ τοῦ παρόντος ἐνδεές· 170
κακῶς γὰρ Ἀργείοισιν οἵδ' ὡπλισμένοι
μάχοιντ' ἂν ἡβήσαντες, εἴ τι τοῦτό σε
ψυχὴν ἐπαίρει, χοὐν μέσῳ πολὺς χρόνος,
ἐν ᾧ διεργασθεῖτ' ἄν. ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ·
δοὺς μηδέν, ἀλλὰ τἄμ' ἐῶν ἄγειν ἐμὲ 175
κτῆσαι Μυκήνας, μηδ' ὅπερ φιλεῖτε δρᾶν
πάθῃς σὺ τοῦτο, τοὺς ἀμείνονας παρὸν
φίλους ἑλέσθαι, τοὺς κακίονας λάβῃς.

ΧΟ. τίς ἂν δίκην κρίνειεν ἢ γνοίη λόγον,
πρὶν ἂν παρ᾽ ἀμφοῖν μῦθον ἐκμάθῃ σαφῶς; 180
ΙΟ. ἄναξ, ὑπάρχει μὲν τόδ᾽ ἐν τῇ σῇ χθονί,
εἰπεῖν ἀκοῦσαί τ᾽ ἐν μέρει πάρεστί μοι,
κοὐδείς μ᾽ ἀπώσει πρόσθεν ὥσπερ ἄλλοθεν.
ἡμῖν δὲ καὶ τῷδ᾽ οὐδέν ἐστιν ἐν μέσῳ·
ἐπεὶ γὰρ Ἄργους οὐ μέτεσθ᾽ ἡμῖν ἔτι, 185
ψήφῳ δοκῆσαν, ἀλλὰ φεύγομεν πάτραν,
πῶς ἂν δικαίως ὡς Μυκηναίους ἄγοι
ὅδ᾽ ὄντας ἡμᾶς, οὓς ἀπήλασαν χθονός;
ξένοι γάρ ἐσμεν. ἢ τὸν Ἑλλήνων ὅρον
φεύγειν δικαιοῦθ᾽ ὅστις ἂν τἄργος φύγῃ; 190
οὔκουν Ἀθήνας γ᾽· οὐ γὰρ Ἀργείων φόβῳ
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας ἐξελῶσι γῆς.
οὐ γάρ τι Τραχίς ἐστιν οὐδ᾽ Ἀχαιικὸν
πόλισμ᾽, ὅθεν σὺ τούσδε τῇ δίκῃ μὲν οὔ,
τὸ δ᾽ Ἄργος ὀγκῶν, οἷάπερ καὶ νῦν λέγεις, 195
ἤλαυνες ἱκέτας βωμίους καθημένους.
εἰ γὰρ τόδ᾽ ἔσται καὶ λόγους κρανοῦσι σούς,
οὐ φήμ᾽ Ἀθήνας τάσδ᾽ ἐλευθέρας ἔτι.
ἀλλ᾽ οἶδ᾽ ἐγὼ τὸ τῶνδε λῆμα καὶ φύσιν·
θνήσκειν θελήσουσ᾽· ἡ γὰρ αἰσχύνη πάρος 200
τοῦ ζῆν παρ᾽ ἐσθλοῖς ἀνδράσιν νομίζεται.
πόλιν μὲν ἀρκεῖ· καὶ γὰρ οὖν ἐπίφθονον
λίαν ἐπαινεῖν ἐστι, πολλάκις δὲ δὴ
καὐτὸς βαρυνθεὶς οἶδ᾽ ἄγαν αἰνούμενος·
σοὶ δ᾽ ὡς ἀνάγκη τούσδε βούλομαι φράσαι 205
σώζειν, ἐπείπερ τῆσδε προστατεῖς χθονός.
Πιτθεὺς μέν ἐστι Πέλοπος, ἐκ δὲ Πιτθέως
Αἴθρα, πατὴρ δ᾽ ἐκ τῆσδε γεννᾶται σέθεν
Θησεύς. πάλιν δὲ τῶνδ᾽ ἄνειμί σοι γένος.
Ἡρακλέης ἦν Ζηνὸς Ἀλκμήνης τε παῖς, 210

κείνη δὲ Πέλοπος θυγατρός· ἐξανεψίω
πατὴρ ἂν εἴη σός τε χὡ τούτων γεγώς.
γένους μὲν ἥκεις ὧδε τοῖσδε, Δημοφῶν·
ἃ δ' ἐκτὸς ἤδη τοῦ προσήκοντός σε δεῖ
τῖσαι λέγω σοι παισί· φημὶ γάρ ποτε 215
σύμπλους γενέσθαι τῶνδ' ὑπασπίζων πατρί,
ζωστῆρα Θησεῖ τὸν πολυκτόνον μέτα,
Ἅιδου τ' ἐρεμνῶν ἐξανήγαγεν μυχῶν
πατέρα σόν· Ἑλλὰς πᾶσα τοῦτο μαρτυρεῖ.
[ὧν ἀντιδοῦναί σ' οἵδ' ἀπαιτοῦσιν χάριν, 220
μήτ' ἐκδοθῆναι μήτε πρὸς βίαν θεῶν
τῶν σῶν ἀποσπασθέντες ἐκπεσεῖν χθονός.
σοὶ γὰρ τόδ' αἰσχρόν, χωρὶς ἐν πόλει κακόν,
ἱκέτας ἀλήτας συγγενεῖς, οἴμοι κακῶν,
βλέψον πρὸς αὐτοὺς βλέψον, ἕλκεσθαι βίᾳ.] 225
ἀλλ' ἄντομαί σε καὶ καταστέφω χεροῖν,
μὴ πρὸς γενείου, μηδαμῶς ἀτιμάσῃς
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας εἰς χέρας λαβεῖν.
γενοῦ δὲ τοῖσδε συγγενής, γενοῦ φίλος
πατὴρ ἀδελφὸς δεσπότης· ἅπαντα γὰρ 230
ταῦτ' ἐστὶ κρείσσω πλὴν ὑπ' Ἀργείοις πεσεῖν.

ΧΟ. ᾤκτειρ' ἀκούσας τούσδε συμφορᾶς, ἄναξ.
τὴν δ' εὐγένειαν τῆς τύχης νικωμένην
νῦν δὴ μάλιστ' εἰσεῖδον· οἵδε γὰρ πατρὸς
ἐσθλοῦ γεγῶτες δυστυχοῦσ' ἀναξίως. 235

ΔΗ. τρισσαί μ' ἀναγκάζουσι συμφορᾶς ὁδοί,
Ἰόλαε, τοὺς σοὺς μὴ παρώσασθαι λόγους·
τὸ μὲν μέγιστον Ζεὺς ἐφ' οὗ σὺ βώμιος
θακεῖς νεοσσῶν τήνδ' ἔχων ὁμήγυριν,
τὸ συγγενές τε καὶ τὸ προυφείλειν καλῶς 240
πράσσειν παρ' ἡμῶν τούσδε πατρῴαν χάριν,
τό τ' αἰσχρόν, οὗπερ δεῖ μάλιστα φροντίσαι·

εἰ γὰρ παρήσω τόνδε συλᾶσθαι βίᾳ
ξένου πρὸς ἀνδρὸς βωμόν, οὐκ ἐλευθέραν
οἰκεῖν δοκήσω γαῖαν, Ἀργείοις δ' ὄκνῳ 245
ἱκέτας προδοῦναι· καὶ τάδ' ἀγχόνης πέλας.
ἀλλ' ὤφελες μὲν εὐτυχέστερος μολεῖν·
ὅμως δὲ καὶ νῦν μὴ τρέσῃς ὅπως σέ τις
σὺν παισὶ βωμοῦ τοῦδ' ἀποσπάσει βίᾳ.
σὺ δ' Ἄργος ἐλθὼν ταῦτά τ' Εὐρυσθεῖ φράσον,
πρὸς τοῖσδέ τ', εἴ τι τοισίδ' ἐγκαλεῖ ξένοις, 251
δίκης κυρήσειν· τούσδε δ' οὐκ ἄξεις ποτέ.
ΚΟ. οὐδ' ἢν δίκαιον ᾖ τι καὶ νικῶ λόγῳ;
ΔΗ. καὶ πῶς δίκαιον τὸν ἱκέτην ἄγειν βίᾳ;
ΚΟ. οὔκουν ἐμοὶ τόδ' αἰσχρόν, ἀλλὰ σοὶ βλάβος; 255
ΔΗ. ἐμοί γ', ἐάν σοι τούσδ' ἐφέλκεσθαι μεθῶ.
ΚΟ. σὺ δ' ἐξόριζε, κᾆτ' ἐκεῖθεν ἄξομεν.
ΔΗ. σκαιὸς πέφυκας τοῦ θεοῦ πλείω φρονῶν.
ΚΟ. δεῦρ', ὡς ἔοικε, τοῖς κακοῖσι φευκτέον.
ΔΗ. ἅπασι κοινὸν ῥῦμα δαιμόνων ἕδρα. 260
ΚΟ. ταῦτ' οὐ δοκήσει τοῖς Μυκηναίοις ἴσως.
ΔΗ. οὔκουν ἐγὼ τῶν ἐνθάδ' εἰμὶ κύριος;
ΚΟ. βλάπτων γ' ἐκείνους μηδέν, ἢν τι σωφρονῇς.
ΔΗ. βλάπτεσθ' ἐμοῦ γε μὴ μιαίνοντος θεούς.
ΚΟ. οὐ βούλομαί σε πόλεμον Ἀργείοις ἔχειν. 265
ΔΗ. κἀγὼ τοιοῦτος· τῶνδε δ' οὐ μεθήσομαι.
ΚΟ. ἄξω γε μέντοι τοὺς ἐμοὺς ἐγὼ λαβών.
ΔΗ. οὐκ ἆρ' ἐς Ἄργος ῥαδίως ἄπει πάλιν.
ΚΟ. πειρώμενος δὴ τοῦτό γ' αὐτίκ' εἴσομαι.
ΔΗ. κλαίων ἄρ' ἅψει τῶνδε κοὐκ ἐς ἀμβολάς. 270
ΚΟ. μὴ πρὸς θεῶν κήρυκα τολμήσῃς θενεῖν.
ΔΗ. εἰ μή γ' ὁ κῆρυξ σωφρονεῖν μαθήσεται.
ΧΟ. ἄπελθε· καὶ σὺ τοῦδε μὴ θίγῃς, ἄναξ.
ΚΟ. στείχω· μιᾶς γὰρ χειρὸς ἀσθενὴς μάχη.

ἥξω δὲ πολλὴν Ἄρεος Ἀργείου λαβὼν 275
πάγχαλκον αἰχμὴν δεῦρο. μυρίοι δέ με
μένουσιν ἀσπιστῆρες Εὐρυσθεύς τ' ἄναξ
αὐτὸς στρατηγῶν· Ἀλκάθου δ' ἐπ' ἐσχάτοις
καραδοκῶν τἀνθένδε τέρμασιν μένει.
λαμπρὸς δ' ἀκούσας σὴν ὕβριν φανήσεται 280
σοὶ καὶ πολίταις γῇ τε τῇδε καὶ φυτοῖς·
μάτην γὰρ ἥβην ὧδέ γ' ἂν κεκτῴμεθα
πολλὴν ἐν Ἄργει, μή σε τιμωρούμενοι.

ΔΗ. φθείρου· τὸ σὸν γὰρ Ἄργος οὐ δέδοικ' ἐγώ.
ἐνθένδε δ' οὐκ ἔμελλες αἰσχύνας ἐμὲ 285
ἄξειν βίᾳ τούσδ'· οὐ γὰρ Ἀργείων πόλει
ὑπήκοον τήνδ' ἀλλ' ἐλευθέραν ἔχω.

ΧΟ. ὥρα προνοεῖν, πρὶν ὅροις πελάσαι
στρατὸν Ἀργείων·
μάλα δ' ὀξὺς Ἄρης ὁ Μυκηναίων, 290
ἐπὶ τοῖσι δὲ δὴ μᾶλλον ἔτ' ἢ πρίν.
πᾶσι γὰρ οὗτος κήρυξι νόμος,
δὶς τόσα πυργοῦν τῶν γιγνομένων.
πόσα νιν λέξειν βασιλεῦσι δοκεῖς,
ὡς δείν' ἔπαθεν καὶ παρὰ μικρὸν 295
ψυχὴν ἦλθεν διακναῖσαι;

ΙΟ. οὐκ ἔστι τοῦδε παισὶ κάλλιον γέρας
ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ κἀγαθοῦ πεφυκέναι
γαμεῖν τ' ἀπ' ἐσθλῶν· ὃς δὲ νικηθεὶς πόθῳ
κακοῖς ἐκοινώνησεν, οὐκ ἐπαινέσω, 300
τέκνοις ὄνειδος εἵνεχ' ἡδονῆς λιπεῖν.
τὸ δυστυχὲς γὰρ ηὑγένει' ἀμύνεται
τῆς δυσγενείας μᾶλλον· ἡμεῖς γὰρ κακῶν
εἰς τοὔσχατον πεσόντες ηὕρομεν φίλους
καὶ ξυγγενεῖς τούσδ', οἳ τοσῆσδ' οἰκουμένης 305
Ἑλληνίδος γῆς τῶνδε προύστησαν μόνοι.

δότ', ὦ τέκν', αὐτοῖς χεῖρα δεξιὰν δότε,
ὑμεῖς τε παισί, καὶ πέλας προσέλθετε.
ὦ παῖδες, εἰς μὲν πεῖραν ἤλθομεν φίλων·
ἢν δ' οὖν ποθ' ὑμῖν νόστος εἰς πάτραν φανῇ 310
καὶ δώματ' οἰκήσητε καὶ τιμὰς πατρός,
σωτῆρας ἀεὶ καὶ φίλους νομίζετε,
καὶ μήποτ' εἰς γῆν ἐχθρὸν αἴρεσθαι δόρυ,
μεμνημένοι τῶνδ', ἀλλὰ φιλτάτην πόλιν
πασῶν νομίζετ'. ἄξιοι δ' ὑμῖν σέβειν 315
οἳ γῆν τοσήνδε καὶ Πελασγικὸν λεὼν
ἡμῶν ἀπηλλάξαντο πολεμίους ἔχειν,
πτωχοὺς ἀλήτας εἰσορῶντες· ἀλλ' ὅμως
οὐκ ἐξέδωκαν οὐδ' ἀπήλασαν χθονός.
ἐγὼ δὲ καὶ ζῶν καὶ θανόνθ', ὅταν θάνῃς, 320
πολλῷ σ' ἐπαίνῳ Θησέως, ὦ τᾶν, πέλας
ὑψηλὸν ἀρῶ καὶ λέγων τάδ' εὐφρανῶ,
ὡς εὖ τ' ἐδέξω καὶ τέκνοισιν ἤρκεσας
τοῖς Ἡρακλείοις, εὐγενὴς δ' ἀν' Ἑλλάδα
σῴζεις πατρῴαν δόξαν, ἐξ ἐσθλῶν δὲ φὺς 325
οὐδὲν κακίων τυγχάνεις γεγὼς πατρὸς
παύρων μετ' ἄλλων· ἕνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως
εὕροις ἂν ὅστις ἐστὶ μὴ χείρων πατρός.

ΧΟ. ἀεί ποθ' ἥδε γαῖα τοῖς ἀμηχάνοις
σὺν τῷ δικαίῳ βούλεται προσωφελεῖν. 330
τοιγὰρ πόνους δὴ μυρίους ὑπὲρ φίλων
ἤνεγκε, καὶ νῦν τόνδ' ἀγῶν' ὁρῶ πέλας.

ΔΗ. σοί τ' εὖ λέλεκται, καὶ τὰ τῶνδ' αὐχῶ, γέρον,
τοιαῦτ' ἔσεσθαι· μνημονεύσεται χάρις.
κἀγὼ μὲν ἀστῶν σύλλογον ποιήσομαι, 335
τάξω δ' ὅπως ἂν τὸν Μυκηναίων στρατὸν
πολλῇ δέχωμαι χειρί· πρῶτα μὲν σκοποὺς
πέμψω πρὸς αὐτόν, μὴ λάθῃ με προσπεσών·

ταχὺς γὰρ Ἄργει πᾶς ἀνὴρ βοηδρόμος·
μάντεις δ' ἀθροίσας θύσομαι· σὺ δ' εἰς δόμους 340
σὺν παισὶ χώρει, Ζηνὸς ἐσχάραν λιπών.
εἰσὶν γάρ οἵ σου, κἂν ἐγὼ θυραῖος ὦ,
μέριμναν ἕξουσ'. ἀλλ' ἴθ' εἰς δόμους, γέρον.

ΙΟ. οὐκ ἂν λίποιμι βωμόν, εὐξόμεσθα δὲ
ἱκέται μένοντες ἐνθάδ' εὖ πρᾶξαι πόλιν· 345
ὅταν δ' ἀγῶνος τοῦδ' ἀπαλλαχθῇ καλῶς,
ἴμεν πρὸς οἴκους. θεοῖσι δ' οὐ κακίοσι
χρώμεσθα συμμάχοισιν Ἀργείων, ἄναξ·
τῶν μὲν γὰρ Ἥρα προστατεῖ Διὸς δάμαρ,
ἡμῶν δ' Ἀθάνα. φημὶ δ' εἰς εὐπραξίαν 350
καὶ τοῦθ' ὑπάρχειν, θεῶν ἀμεινόνων τυχεῖν·
νικωμένη γὰρ Παλλὰς οὐκ ἀνέξεται.

ΧΟ. εἰ σὺ μέγ' αὐχεῖς, ἕτεροι στρ.
σοῦ πλέον οὐ μέλονται,
ξεῖν' Ἀργόθεν ἐπελθών· 355
μεγαληγορίαισι δ' ἐμὰς
φρένας οὐ φοβήσεις.
μήπω ταῖς μεγάλαισιν οὕτω
καὶ καλλιχόροις Ἀθάναις
εἴη. σὺ δ' ἄφρων ὅ τ' Ἄργει 360
Σθενέλου τύραννος·
ὃς πόλιν ἐλθὼν ἑτέραν ἀντ.
οὐδὲν ἐλάσσον' Ἄργους,
θεῶν ἱκτῆρας ἀλάτας
καὶ ἐμᾶς χθονὸς ἀντομένους 365
ξένος ὢν βιαίως
ἕλκεις, οὐ βασιλεῦσιν εἴξας,
οὐκ ἄλλο δίκαιον εἰπών.
ποῦ ταῦτα καλῶς ἂν εἴη

353—361 = 362—370

παρά γ' εὖ φρονοῦσιν; 370
εἰρήνα μὲν ἔμοιγ' ἀρέσκει·
σοὶ δ', ὦ κακόφρων ἄναξ,
λέγω· εἰ πόλιν ἥξεις,
οὐχ οὕτως ἃ δοκεῖς κυρήσεις.
οὐ σοὶ μόνῳ ἔγχος οὐδ' 375
ἰτέα κατάχαλκός ἐστιν.
ἀλλ' οὐ, πολέμων ἐραστά,
μή μοι δορὶ συνταράξῃς
τὰν εὖ χαρίτων ἔχουσαν
πόλιν, ἀλλ' ἀνάσχου. 380

ΙΟ. ὦ παῖ, τί μοι σύννοιαν ὄμμασιν φέρων
ἥκεις; νέον τι πολεμίων λέγεις πέρι;
μέλλουσιν ἢ πάρεισιν ἢ τί πυνθάνει;
οὐ γάρ τι μὴ ψεύσῃ σε κήρυκος λόγος·
ὁ γὰρ στρατηγὸς εὐτυχὴς τὰ πρόσθεν ὢν 385
εἶσιν, σάφ' οἶδα, καὶ μάλ' οὐ σμικρὸν φρονῶν
εἰς τὰς Ἀθήνας. ἀλλὰ τῶν φρονημάτων
ὁ Ζεὺς κολαστὴς τῶν ἄγαν ὑπερφρόνων.

ΔΗ. ἥκει στράτευμ' Ἀργεῖον Εὐρυσθεύς τ' ἄναξ·
ἐγώ νιν αὐτὸς εἶδον. ἄνδρα γὰρ χρεών, 390
ὅστις στρατηγεῖν φησ' ἐπίστασθαι καλῶς,
οὐκ ἀγγέλοισι τοὺς ἐναντίους ὁρᾶν.
πεδία μὲν οὖν γῆς εἰς τάδ' οὐκ ἐφῆκέ πω
στρατόν, λεπαίαν δ' ὀφρύην καθήμενος
σκοπεῖ, δόκησιν δὴ τόδ' ἂν λέγοιμί σοι, 395
ποίᾳ προσάξει στρατόπεδόν τ' ἄνευ δορὸς
ἐν ἀσφαλεῖ τε τῆσδ' ἱδρύσεται χθονός.
καὶ τἀμὰ μὲν * πάντ' ἄραρ' ἤδη καλῶς·
πόλις τ' ἐν ὅπλοις σφάγιά θ' ἡτοιμασμένα
ἕστηκεν οἷς χρὴ ταῦτα τέμνεσθαι θεῶν, 400
θυηπολεῖται δ' ἄστυ μάντεων ὕπο,

τροπαῖά τ' ἐχθρῶν καὶ πόλει σωτήρια.
χρησμῶν δ' ἀοιδοὺς πάντας εἰς ἓν ἁλίσας
ἤλεγξα καὶ βέβηλα καὶ κεκρυμμένα
λόγια παλαιά, τῇδε γῇ σωτήρια. 405
καὶ τῶν μὲν ἄλλων διάφορ' ἐστὶ θεσφάτων
πόλλ'· ἓν δὲ πᾶσι γνῶμα ταὐτὸν ἐμπρέπει·
σφάξαι κελεύουσίν με παρθένον κόρῃ
Δήμητρος, ἥτις ἐστὶ πατρὸς εὐγενοῦς.
ἐγὼ δ' ἔχω μέν, ὡς ὁρᾷς, προθυμίαν 410
τοσήνδ' ἐς ὑμᾶς· παῖδα δ' οὔτ' ἐμὴν κτενῶ
οὔτ' ἄλλον ἀστῶν τῶν ἐμῶν ἀναγκάσω
ἄκονθ'· ἑκὼν δὲ τίς κακῶς οὕτω φρονεῖ,
ὅστις τὰ φίλτατ' ἐκ χερῶν δώσει τέκνα;
καὶ νῦν πυκνὰς ἂν συστάσεις ἂν εἰσίδοις, 415
τῶν μὲν λεγόντων ὡς δίκαιον ἦν ξένοις
ἱκέταις ἀρήγειν, τῶν δὲ μωρίαν ἐμοῦ
κατηγορούντων· εἰ δὲ δὴ δράσω τόδε,
οἰκεῖος ἤδη πόλεμος ἐξαρτύεται.
ταῦτ' οὖν ὅρα σὺ καὶ συνεξεύρισχ' ὅπως 420
αὐτοί τε σωθήσεσθε καὶ πέδον τόδε,
κἀγὼ πολίταις μὴ διαβληθήσομαι.
οὐ γὰρ τυραννίδ' ὥστε βαρβάρων ἔχω·
ἀλλ' ἢν δίκαια δρῶ, δίκαια πείσομαι.

ΧΟ. ἀλλ' ἦ πρόθυμον οὖσαν οὐκ ἐᾷ θεὸς 425
ξένοις ἀρήγειν τήνδε χρῄζουσαν πόλιν;

ΙΟ. ὦ τέκν', ἔοιγμεν ναυτίλοισιν, οἵτινες
χειμῶνος ἐκφυγόντες ἄγριον μένος
εἰς χεῖρα γῇ συνῆψαν, εἶτα χερσόθεν
πνοαῖσιν ἠλάθησαν εἰς πόντον πάλιν. 430
οὕτω δὲ χἠμεῖς τῆσδ' ἀπωθούμεσθα γῆς
ἤδη πρὸς ἀκταῖς ὄντες ὡς σεσωσμένοι.
οἴμοι· τί δῆτ' ἔτερψας ὦ τάλαινά με

ἐλπὶς τότ', οὐ μέλλουσα διατελεῖν χάριν;
συγγνωστὰ γάρ τοι καὶ τὰ τοῦδ', εἰ μὴ θέλει 435
κτείνειν πολιτῶν παῖδας, αἰνέσαι δ' ἔχω
καὶ τἀνθάδ'· εἰ θεοῖσι δὴ δοκεῖ τάδε
πράσσειν ἔμ', οὔτοι σοί γ' ἀπόλλυται χάρις.
ὦ παῖδες, ὑμῖν δ' οὐκ ἔχω τί χρήσομαι.
ποῖ τρεψόμεσθα; τίς γὰρ ἄστεπτος θεῶν; 440
ποῖον δὲ γαίας ἕρκος οὐκ ἀφίγμεθα;
ὀλούμεθ', ὦ τέκν', ἐκδοθησόμεσθα δή.
κἀμοὶ μὲν οὐδὲν εἴ με χρὴ θανεῖν μέλει,
πλὴν εἴ τι τέρψω τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς θανών·
ὑμᾶς δὲ κλαίω καὶ κατοικτείρω, τέκνα, 445
καὶ τὴν γεραιὰν μητέρ' Ἀλκμήνην πατρός.
ὦ δυστάλαινα τοῦ μακροῦ βίου σέθεν,
τλήμων δὲ κἀγὼ πολλὰ μοχθήσας μάτην.
χρῆν χρῆν ἄρ' ἡμᾶς ἀνδρὸς εἰς ἐχθροῦ χέρας
πεσόντας αἰσχρῶς καὶ κακῶς λιπεῖν βίον. 450
ἀλλ' οἶσθ' ὅ μοι σύμπραξον; οὐχ ἅπασα γὰρ
πέφευγεν ἐλπὶς τῶνδέ μοι σωτηρίας.
ἔμ' ἔκδος Ἀργείοισιν ἀντὶ τῶνδ', ἄναξ,
καὶ μήτε κινδύνευε σωθήτω τέ μοι
τέκν'· οὐ φιλεῖν δεῖ τὴν ἐμὴν ψυχήν· ἴτω. 455
[μάλιστα δ' Εὐρυσθεύς με βούλοιτ' ἂν λαβὼν
τὸν Ἡράκλειον σύμμαχον καθυβρίσαι·
σκαιὸς γὰρ ἁνήρ. τοῖς σοφοῖς δ' εὐκτὸν σοφῷ
ἔχθραν συνάπτειν, μὴ ἀμαθεῖ φρονήματι.
πολλῆς γὰρ αἰδοῦς καὶ δίκης τις ἂν τύχοι.] 460

ΧΟ. ὦ πρέσβυ, μή νυν τήνδ' ἐπαιτιῶ πόλιν·
τάχ' ἂν γὰρ ἡμῖν ψευδὲς ἀλλ' ὅμως κακὸν
γένοιτ' ὄνειδος ὡς ξένους προυδώκαμεν.

ΔΗ γενναῖα μὲν τάδ' εἶπας, ἀλλ' ἀμήχανα.
οὐ σοῦ χατίζων δεῦρ' ἄναξ στρατηλατεῖ· 465

τί γὰρ γέροντος ἀνδρὸς Εὐρυσθεῖ πλέον
θανόντος; ἀλλὰ τούσδε βούλεται κτανεῖν.
δεινὸν γὰρ ἐχθροῖς βλαστάνοντες εὐγενεῖς,
νεανίαι τε καὶ πατρὸς μεμνημένοι
λύμης· ἃ κεῖνον πάντα προσκοπεῖν χρεών. 470
ἀλλ' εἴ τιν' ἄλλην οἶσθα καιριωτέραν
βουλήν, ἑτοίμαζ', ὡς ἔγωγ' ἀμήχανος
χρησμῶν ἀκούσας εἰμὶ καὶ φόβου πλέως.

ΜΑ. ξένοι, θράσος μοι μηδὲν ἐξόδοις ἐμαῖς
προσθῆτε· πρῶτον γὰρ τόδ' ἐξαιτήσομαι· 475
γυναικὶ γὰρ σιγή τε καὶ τὸ σωφρονεῖν
κάλλιστον, εἴσω θ' ἥσυχον μένειν δόμων.
τῶν σῶν δ' ἀκούσασ', Ἰόλεως, στεναγμάτων
ἐξῆλθον, οὐ ταχθεῖσα πρεσβεύειν γένους.
ἀλλ' εἰμὶ γάρ πως πρόσφορος, μέλει δέ μοι 480
μάλιστ' ἀδελφῶν τῶνδε, κἀμαυτῆς πέρι
θέλω πυθέσθαι, μὴ 'πὶ τοῖς πάλαι κακοῖς
προσκείμενόν τι πῆμα σὴν δάκνει φρένα.

ΙΟ. ὦ παῖ, μάλιστα σ' οὐ νεωστὶ δὴ τέκνων
τῶν Ἡρακλείων ἐνδίκως αἰνεῖν ἔχω. 485
ἡμῖν δὲ δόξας εὖ προχωρῆσαι δόμος
πάλιν μεθέστηκ' αὖθις εἰς τἀμήχανον·
χρησμῶν γὰρ ᾠδούς φησι σημαίνειν ὅδε,
οὐ ταῦρον οὐδὲ μόσχον, ἀλλὰ παρθένον
σφάξαι κόρῃ Δήμητρος ἥτις εὐγενής, 490
εἰ χρὴ μὲν ἡμᾶς, χρὴ δὲ τήνδ' εἶναι πόλιν.
ταῦτ' οὖν ἀμηχανοῦμεν· οὔτε γὰρ τέκνα
σφάξειν ὅδ' αὑτοῦ φησιν οὔτ' ἄλλου τινός.
[κἀμοὶ λέγει μὲν οὐ σαφῶς, λέγει δέ πως,
εἰ μή τι τούτων ἐξαμηχανήσομεν, 495
ἡμᾶς μὲν ἄλλην γαῖαν εὑρίσκειν τινά,
αὐτὸς δὲ σῶσαι τήνδε βούλεται χθόνα.]

ΜΑ. ἐν τῷδε κἀχόμεσθα σωθῆναι λόγῳ;
ΙΟ. ἐν τῷδε, τἄλλα γ' εὐτυχῶς πεπραγότες.
ΜΑ μή νυν τρέσῃς ἔτ' ἐχθρὸν Ἀργεῖον δόρυ· 500
ἐγὼ γὰρ αὐτὴ πρὶν κελευσθῆναι, γέρον,
θνήσκειν ἑτοίμη καὶ παρίστασθαι σφαγῇ.
τί φήσομεν γάρ, εἰ πόλις μὲν ἀξιοῖ
κίνδυνον ἡμῶν εἵνεκ' αἴρεσθαι μέγαν,
αὐτοὶ δὲ προστιθέντες ἄλλοισιν πόνους, 505
παρόν σφε σῶσαι, φευξόμεσθα μὴ θανεῖν;
οὐ δῆτ', ἐπεί τοι καὶ γέλωτος ἄξια,
στένειν μὲν ἱκέτας δαιμόνων καθημένους,
πατρὸς δ' ἐκείνου φύντας οὗ πεφύκαμεν,
κακοὺς ὁρᾶσθαι· ποῦ τάδ' ἐν χρηστοῖς πρέπει;
κάλλιον, οἶμαι, τῆσδ', ἃ μὴ τύχοι ποτέ, 511
πόλεως ἁλούσης χεῖρας εἰς ἐχθρῶν πεσεῖν
κἄπειτα δεινὰ πατρὸς οὖσαν εὐγενοῦς
παθοῦσαν Ἅιδην μηδὲν ἧσσον εἰσιδεῖν.
ἀλλ' ἐκπεσοῦσα τῆσδ' ἀλητεύσω χθονός, 515
κοὐκ αἰσχυνοῦμαι δῆτ', ἐὰν δή τις λέγῃ·
τί δεῦρ' ἀφίκεσθ' ἱκεσίοισι σὺν κλάδοις
αὐτοὶ φιλοψυχοῦντες; ἔξιτε χθονός·
κακοὺς γὰρ ἡμεῖς οὐ προσωφελήσομεν.
ἀλλ' οὐδὲ μέντοι, τῶνδε μὲν τεθνηκότων, 520
αὐτὴ δὲ σωθεῖσ', ἐλπίδ' εὖ πράξειν ἔχω·
πολλοὶ γὰρ ἤδη τῇδε προύδοσαν φίλους·
τίς γὰρ κόρην ἔρημον ἢ δάμαρτ' ἔχειν
ἢ παιδοποιεῖν ἐξ ἐμοῦ βουλήσεται;
οὔκουν θανεῖν ἄμεινον ἢ τούτων τυχεῖν 525
ἀναξίαν; ἄλλῃ δὲ καὶ πρέπει τινὶ
μᾶλλον τάδ', ἥτις μὴ 'πίσημος ὡς ἐγώ.
ἡγεῖσθ' ὅπου δεῖ σῶμα κατθανεῖν τόδε
καὶ στεμματοῦτε καὶ κατάρχεσθ', εἰ δοκεῖ·

νικᾶτε δ' ἐχθρούς· ἥδε γὰρ ψυχὴ πάρα 530
ἑκοῦσα κοὐκ ἄκουσα· κἀξαγγέλλομαι
θνήσκειν ἀδελφῶν τῶνδε κἀμαυτῆς ὕπερ.
εὕρημα γάρ τοι μὴ φιλοψυχοῦσ' ἐγὼ
κάλλιστον ηὕρηκ', εὐκλεῶς λιπεῖν βίον.

ΧΟ. φεῦ φεῦ, τί λέξω παρθένου μέγαν λόγον 535
κλύων, ἀδελφῶν ἣ πάρος θέλει θανεῖν;
τούτων τίς ἂν λέξειε γενναίους λόγους
μᾶλλον, τίς ἂν δράσειεν ἀνθρώπων ἔτι;

ΙΟ. ὦ τέκνον, οὐκ ἔστ' ἄλλοθεν τὸ σὸν κάρα,
ἀλλ' ἐξ ἐκείνου σπέρμα τῆς θείας φρενὸς 540
πέφυκας Ἡράκλειος· οὐδ' αἰσχύνομαι
τοῖς σοῖς λόγοισι, τῇ τύχῃ δ' ἀλγύνομαι.
ἀλλ' ᾗ γένοιτ' ἂν ἐνδικωτέρως φράσω·
πάσας ἀδελφὰς τῆσδε δεῦρο χρὴ καλεῖν,
κᾆθ' ἡ λαχοῦσα θνησκέτω γένους ὕπερ· 545
σὲ δ' οὐ δίκαιον κατθανεῖν ἄνευ πάλου.

ΜΑ. οὐκ ἂν θάνοιμι τῇ τύχῃ λαχοῦσ' ἐγώ·
χάρις γὰρ οὐ πρόσεστι· μὴ λέξῃς, γέρον.
ἀλλ' εἰ μὲν ἐνδέχεσθε καὶ βούλεσθέ μοι
χρῆσθαι προθύμῳ, τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐγὼ 550
δίδωμ' ἑκοῦσα τοῖσδ', ἀναγκασθεῖσα δ' οὔ.

ΙΟ. φεῦ·
ὅδ' αὖ λόγος σοι τοῦ πρὶν εὐγενέστερος·
κἀκεῖνος ἦν ἄριστος, ἀλλ' ὑπερφέρεις
τόλμῃ τε τόλμαν καὶ λόγῳ χρηστῷ λόγον. 555
οὐ μὴν κελεύω γ' οὐδ' ἀπεννέπω, τέκνον
[θνήσκειν γ'· ἀδελφοὺς ὠφελεῖς θανοῦσα σούς].

ΜΑ. σοφῶς κελεύεις· μὴ τρέσῃς μιάσματος
τοὐμοῦ μετασχεῖν, ἀλλ' ἐλευθέρως θάνω.
ἕπου δέ, πρέσβυ· σῇ γὰρ ἐνθανεῖν χερὶ 560
θέλω· πέπλοις δὲ σῶμ' ἐμὸν κρύψον παρών·

ἐπεὶ σφαγῆς γε πρὸς τὸ δεινὸν εἶμ' ἐγώ,
εἴπερ πέφυκα πατρὸς οὗπερ εὔχομαι.
ΙΟ. οὐκ ἂν δυναίμην σῷ παρεστάναι μόρῳ.
ΜΑ. σὺ δ' ἀλλὰ τοῦδε χρῇζε, μή μ' ἐν ἀρσένων, 565
ἀλλ' ἐν γυναικῶν χερσὶν ἐκπνεῦσαι βίον.
ΔΗ. ἔσται τάδ', ὦ τάλαινα παρθένων· ἐπεὶ
κἀμοὶ τόδ' αἰσχρόν, μή σε κοσμεῖσθαι καλῶς,
πολλῶν ἕκατι, τῆς τε σῆς εὐψυχίας
καὶ τοῦ δικαίου· τλημονεστάτην δὲ σὲ 570
πασῶν γυναικῶν εἶδον ὀφθαλμοῖς ἐγώ.
ἀλλ' εἴ τι βούλει τούσδε τὸν γέροντά τε,
χώρει προσειποῦσ' ὕστατον πρόσφθεγμα δή.
ΜΑ. ὦ χαῖρε, πρέσβυ, χαῖρε καὶ δίδασκέ μοι
τοιούσδε τούσδε παῖδας εἰς τὸ πᾶν σοφοὺς 575
ὥσπερ σύ, μηδὲν μᾶλλον· ἀρκέσουσι γάρ.
πειρῶ δὲ σῶσαι καὶ θανεῖν πρόθυμος ὤν·
σοὶ παῖδές ἐσμεν· σαῖν χεροῖν τεθράμμεθα.
ὁρᾷς δὲ κἀμὲ τὴν ἐμὴν ὥραν γάμου
διδοῦσαν ἀντὶ τῶνδε κατθανουμένην. 580
ὑμεῖς δ' ἀδελφῶν ἡ παροῦσ' ὁμιλία,
εὐδαιμονοῖτε, καὶ γένοισθ' ὑμῖν ὅσων
ἡμὴ πάροιθε καρδία σφαγήσεται.
καὶ τὸν γέροντα τήν τ' ἔσω γραῖαν δόμων
τιμᾶτε πατρὸς μητέρ' Ἀλκμήνην ἐμοῦ 585
ξένους τε τούσδε. κἂν ἀπαλλαγὴ πόνων
καὶ νόστος ὑμῖν εὑρεθῇ ποτ' ἐκ θεῶν,
μέμνησθε τὴν σώτειραν ὡς θάψαι χρεών.
μάλιστά τοι δίκαιον· οὐ γὰρ ἐνδεὴς
ὑμῖν παρέστην, ἀλλὰ προὔθανον γένους. 590
τάδ' ἀντὶ παίδων ἐστί μοι κειμήλια
καὶ παρθενείας, εἴ τι δὴ κάτω χθονός·
εἴη γε μέντοι μηδέν· εἰ γὰρ ἕξομεν

κἀκεῖ μερίμνας οἱ θανούμενοι βροτῶν,
οὐκ οἶδ' ὅποι τις τρέψεται· τὸ γὰρ θανεῖν 595
κακῶν μέγιστον φάρμακον νομίζεται.

ΙΟ. ἀλλ', ὦ μέγιστον ἐκπρέπουσ' εὐψυχίᾳ
πασῶν γυναικῶν, ἴσθι, τιμιωτάτη
καὶ ζῶσ' ὑφ' ἡμῶν καὶ θανοῦσ' ἔσει πολύ·
καὶ χαῖρε· δυσφημεῖν γὰρ ἅζομαι θεάν, 600
ᾗ σὸν κατῆρκται σῶμα, Δήμητρος κόρην.
ὦ παῖδες, οἰχόμεσθα· λύεται μέλη
λύπῃ· λάβεσθε κεἰς ἕδραν μ' ἐρείσατε
αὐτοῦ πέπλοισι τοῖσδε κρύψαντες, τέκνα.
ὡς οὔτε τούτοις ἥδομαι πεπραγμένοις, 605
χρησμοῦ τε μὴ κρανθέντος οὐ βιώσιμον·
μείζων γὰρ ἄτη, συμφορὰ δὲ καὶ τάδε.

ΧΟ. οὔτινά φημι θεῶν ἄτερ ὄλβιον, οὐ βαρύποτμον στρ.
ἄνδρα γενέσθαι,
οὐδὲ τὸν αὐτὸν ἀεὶ βεβάναι δόμον 610
εὐτυχίᾳ· παρὰ δ' ἄλλαν ἄλλα
μοῖρα διώκει·
τὸν μὲν ἀφ' ὑψηλῶν βραχὺν ᾤκισε,
τὸν δ' ἀτίταν εὐδαίμονα τεύχει.
μόρσιμα δ' οὔτι φυγεῖν θέμις, 615
οὐ σοφίᾳ τις ἀπώσεται·
ἀλλὰ μάταν ὁ πρόθυμος ἀεὶ πόνον ἕξει.
ἀλλὰ σὺ μὴ προπίτνων τὰ θεῶν φέρε μηδ' ὑπεραλγει ἀντ.
φροντίδα λύπᾳ· 620
εὐδόκιμον γὰρ ἔχει θανάτου μέρος
ἁ μελέα πρὸς ἀδελφῶν καὶ γᾶς,
οὐδ' ἀκλεής νιν

608—618 = 619—629

δόξα πρὸς ἀνθρώπων ὑποδέξεται·
ἁ δ' ἀρετὰ βαίνει διὰ μόχθων. 625
ἄξια μὲν πατρός, ἄξια δ'
εὐγενίας τάδε γίγνεται·
εἰ δὲ σέβεις θανάτους ἀγαθῶν, μετέχω σοι.

ΘΕ. ὦ τέκνα, χαίρετ'· Ἰόλεως δὲ ποῦ γέρων 630
μήτηρ τε πατρὸς τῆσδ' ἕδρας ἀποστατεῖ;
ΙΟ. πάρεσμεν, οἵα δή γ' ἐμοῦ παρουσία.
ΘΕ. τί χρῆμα κεῖσαι καὶ κατηφὲς ὄμμ' ἔχεις;
ΙΟ. φροντίς τις ἦλθ' οἰκεῖος, ᾗ συνειχόμην.
ΘΕ. ἔπαιρέ νυν σεαυτόν, ὄρθωσον κάρα. 635
ΙΟ. γέροντές ἐσμεν κοὐδαμῶς ἐρρώμεθα.
ΘΕ. ἥκω γε μέντοι χάρμα σοι φέρων μέγα.
ΙΟ. τίς δ' εἶ σύ; ποῦ σοι συντυχὼν ἀμνημονῶ;
ΘΕ. Ὕλλου πενέστης· οὔ με γιγνώσκεις ὁρῶν;
ΙΟ. ὦ φίλταθ', ἥκεις ἆρα νῷν σωτὴρ βλάβης; 640
ΘΕ. μάλιστα· καὶ πρός γ' εὐτυχεῖς τὰ νῦν τάδε.
ΙΟ. ὦ μῆτερ ἐσθλοῦ παιδός, Ἀλκμήνην λέγω,
ἔξελθ', ἄκουσον τούσδε φιλτάτους λόγους.
πάλαι γὰρ ὠδίνουσα τῶν ἀφιγμένων
ψυχὴν ἐτήκου νόστος εἰ γενήσεται. 645
ΑΛ. τί χρῆμ' ἀυτῆς πᾶν τόδ' ἐπλήσθη στέγος;
Ἰόλαε, μῶν τίς σ' αὖ βιάζεται παρὼν
κῆρυξ ἀπ' Ἄργους; ἀσθενὴς μὲν ἥ γ' ἐμὴ
ῥοπή, τοσόνδε δ' εἰδέναι σε χρή, ξένε,
οὐκ ἔστ' ἄγειν σε τούσδ' ἐμοῦ ζώσης ποτέ. 650
ἦ τἄρ' ἐκείνου μὴ νομιζοίμην ἐγὼ
μήτηρ ἔτ'· εἰ δὲ τῶνδε προσθίξει χερί,
δυοῖν γερόντοιν οὐ καλῶς ἀγωνιεῖ.
ΙΟ. θάρσει, γεραιά, μὴ τρέσῃς, οὐκ Ἀργόθεν
κῆρυξ ἀφῖκται πολεμίους λόγους ἔχων. 655
ΑΛ. τί γὰρ βοὴν ἔστησας ἄγγελον φόβου;

ΙΟ. σὺ πρόσθε ναοῦ τοῦδ' ὅπως βαίης πέλας.
ΑΛ. οὐκ ᾖσμεν ἡμεῖς ταῦτα· τίς γάρ ἐσθ' ὅδε;
ΙΟ. ἥκοντα παῖδα παιδὸς ἀγγέλλει σέθεν.
ΑΛ. ὦ χαῖρε καὶ σὺ τοῖσδε τοῖς ἀγγέλμασιν. 660
ἀτὰρ τί χώρᾳ τῇδε προσβαλὼν πόδα
ποῦ νῦν ἄπεστι; τίς νιν εἶργε συμφορὰ
σὺν σοὶ φανέντα δεῦρ' ἐμὴν τέρψαι φρένα;
ΘΕ. στρατὸν καθίζει τάσσεταί θ' ὃν ἦλθ' ἔχων.
ΑΛ. τοῦδ' οὐκέθ' ἡμῖν τοῦ λόγου μέτεστι δή. 665
ΙΟ. μέτεστιν· ἡμῶν δ' ἔργον ἱστορεῖν τάδε.
ΘΕ. τί δῆτα βούλει τῶν πεπραγμένων μαθεῖν;
ΙΟ. πόσον τι πλῆθος συμμάχων πάρεστ' ἔχων;
ΘΕ. πολλούς· ἀριθμὸν δ' ἄλλον οὐκ ἔχω φράσαι.
ΙΟ. ἴσασιν, οἶμαι, ταῦτ' Ἀθηναίων πρόμοι. 670
ΘΕ. ἴσασι· καὶ δὴ λαιὸν ἕστηκεν κέρας.
ΙΟ. ἤδη γὰρ ὡς εἰς ἔργον ὥπλισται στρατός;
ΘΕ. καὶ δὴ παρῆκται σφάγια τάξεων ἑκάς.
ΙΟ. πόσον τι δ' ἔστ' ἄπωθεν Ἀργεῖον δόρυ;
ΘΕ. ὥστ' ἐξορᾶσθαι τὸν στρατηγὸν ἐμφανῶς. 675
ΙΟ. τί δρῶντα; μῶν τάσσοντα πολεμίων στίχας;
ΘΕ. ᾐκάζομεν ταῦτ'· οὐ γὰρ ἐξηκούομεν.
ἀλλ' εἶμ'· ἐρήμους δεσπότας τοὐμὸν μέρος
οὐκ ἂν θέλοιμι πολεμίοισι συμβαλεῖν.
ΙΟ. κἄγωγε σὺν σοί· ταὐτὰ γὰρ φροντίζομεν, 680
φίλοις παρόντες, ὡς ἔοιγμεν, ὠφελεῖν.
ΘΕ. ἥκιστα πρὸς σοῦ μῶρον ἦν εἰπεῖν ἔπος.
ΙΟ. καὶ μὴ μετασχεῖν γ' ἀλκίμου μάχης φίλοις.
ΘΕ. οὐκ ἔστ' ἐν ὄψει τραῦμα μὴ δρώσης χερός.
ΙΟ. τί δ'; οὐ θένοιμι κἂν ἐγὼ δι' ἀσπίδος; 685
ΘΕ. θένοις ἄν, ἀλλὰ πρόσθεν αὐτὸς ἂν πέσοις.
ΙΟ. οὐδεὶς ἔμ' ἐχθρῶν προσβλέπων ἀνέξεται.
ΘΕ. οὐκ ἔστιν, ὦ τᾶν, ἥ ποτ' ἦν ῥώμη σέθεν.

ΙΟ. ἀλλ' οὖν μαχοῦμαί γ' ἀριθμὸν οὐκ ἐλάσσοσι.
ΘΕ. σμικρὸν τὸ σὸν σήκωμα προστίθῃς φίλοις. 690
ΙΟ. μή τοί μ' ἔρυκε δρᾶν παρεσκευασμένον.
ΘΕ. δρᾶν μὲν σύ γ' οὐχ οἷός τε, βούλεσθαι δ' ἴσως.
ΙΟ. ὡς μὴ μενοῦντα τἄλλα σοι λέγειν πάρα.
ΘΕ. πῶς οὖν ὁπλίτης τευχέων ἄτερ φανεῖ;
ΙΟ. ἔστ' ἐν δόμοισιν ἔνδον αἰχμάλωθ' ὅπλα· 695
τοῖσδ' οὖσι χρησόμεσθα κἀποδώσομεν
ζῶντες· θανόντας δ' οὐκ ἀπαιτήσει θεός.
ἀλλ' εἴσιθ' εἴσω κἀπὸ πασσάλων ἑλὼν
ἔνεγκ' ὁπλίτην κόσμον ὡς τάχιστά μοι.
αἰσχρὸν γὰρ οἰκούρημα γίγνεται τόδε, 700
τοὺς μὲν μάχεσθαι, τοὺς δὲ δειλίᾳ μένειν.
ΧΟ. λῆμα μὲν οὔπω στόρνυσι χρόνος
τὸ σόν, ἀλλ' ἡβᾷ· σῶμα δὲ φροῦδον.
τί πονεῖς ἄλλως ἃ σὲ μὲν βλάψει,
σμικρὰ δ' ὀνήσει πόλιν ἡμετέραν; 705
χρῆν γνωσιμαχεῖν σὴν ἡλικίαν,
τὰ δ' ἀμήχαν' ἐᾶν· οὐκ ἔστιν ὅπως
ἥβην κτήσει πάλιν αὖθις.
ΑΛ. τί χρῆμα μέλλεις σῶν φρενῶν οὐκ ἔνδον ὢν
λιπεῖν μ' ἔρημον σὺν τέκνοισ[ι τοῖς] ἐμοῖς; 710
ΙΟ. ἀνδρῶν γὰρ ἀλκή· σοὶ δὲ χρὴ τούτων μέλειν.
ΑΛ. τί δ'; ἢν θάνῃς σύ, πῶς ἐγὼ σωθήσομαι;
ΙΟ. παιδὸς μελήσει παισὶ τοῖς λελειμμένοις.
ΑΛ. ἢν δ' οὖν, ὃ μὴ γένοιτο, χρήσωνται τύχῃ;
ΙΟ. οἶδ' οὐ προδώσουσίν σε, μὴ τρέσῃς, ξένοι. 715
ΑΛ. τοσόνδε γάρ τοι θάρσος, οὐδὲν ἄλλ' ἔχω.
ΙΟ. καὶ Ζηνὶ τῶν σῶν, οἶδ' ἐγώ, μέλει πόνων.
ΑΛ. φεῦ·
Ζεὺς ἐξ ἐμοῦ μὲν οὐκ ἀκούσεται κακῶς·
εἰ δ' ἐστὶν ὅσιος αὐτὸς οἶδεν εἰς ἐμέ.

ΘΕ. ὅπλων μὲν ἤδη τήνδ' ὁρᾷς παντευχίαν, 720
φθάνοις δ' ἂν οὐκ ἂν τοῖσδε σὸν κρύπτων δέμας.
ὡς ἐγγὺς ἀγών, καὶ μάλιστ' Ἄρης στυγεῖ
μέλλοντας· εἰ δὲ τευχέων φοβεῖ βάρος,
νῦν μὲν πορεύου γυμνός, ἐν δὲ τάξεσιν
κόσμῳ πυκάζου τῷδ'· ἐγὼ δ' οἴσω τέως. 725
ΙΟ. καλῶς ἔλεξας· ἀλλ' ἐμοὶ πρόχειρ' ἔχων
τεύχη κόμιζε, χειρὶ δ' ἔνθες ὀξύην,
λαιόν τ' ἔπαιρε πῆχυν, εὐθύνων πόδα.
ΘΕ. ἦ παιδαγωγεῖν γὰρ τὸν ὁπλίτην χρεών;
ΙΟ. ὄρνιθος εἵνεκ' ἀσφαλῶς πορευτέον. 730
ΘΕ. εἴθ' ἦσθα δυνατὸς δρᾶν ὅσον πρόθυμος εἶ.
ΙΟ. ἔπειγε· λειφθεὶς δεινὰ πείσομαι μάχης.
ΘΕ. σύ τοι βραδύνεις, οὐκ ἐγώ, δοκῶν τι δρᾶν.
ΙΟ. οὔκουν ὁρᾷς μου κῶλον ὡς ἐπείγεται;
ΘΕ. ὁρῶ δοκοῦντα μᾶλλον ἢ σπεύδοντά σε. 735
ΙΟ. οὐ ταὐτὰ λέξεις, ἡνίκ' ἂν λεύσσῃς μ' ἐκεῖ.
ΘΕ. τί δρῶντα; βουλοίμην δ' ἂν εὐτυχοῦντά γε.
ΙΟ. δι' ἀσπίδος θείνοντα πολεμίων τινά.
ΘΕ. εἰ δή ποθ' ἥξομέν γε· τοῦτο γὰρ φόβος.
ΙΟ. φεῦ·
εἴθ', ὦ βραχίων, οἷον ἡβήσαντά σε 740
μεμνήμεθ' ἡμεῖς, ἡνίκα ξὺν Ἡρακλεῖ
Σπάρτην ἐπόρθεις, σύμμαχος γένοιό μοι
τοιοῦτος, οἷος ἂν τροπὴν Εὐρυσθέως
θείμην· ἐπεί τοι καὶ κακὸς μένειν δόρυ.
ἔστιν δ' ἐν ὄλβῳ καὶ τόδ' οὐκ ὀρθῶς ἔχον, 745
εὐψυχίας δόκησις· οἰόμεσθα γὰρ
τὸν εὐτυχοῦντα πάντ' ἐπίστασθαι καλῶς.
ΧΟ. γᾶ καὶ παννύχιος σελάνα στρ.
καὶ λαμπρόταται θεοῦ

748—758 = 759—769

φαεσίμβροτοι αὐγαί, 750
ἀγγελίαν μοι ἐνέγκαιτ',
ἰαχήσατε δ' οὐρανῷ
καὶ παρὰ θρόνον ἀρχέταν
γλαυκᾶς τ' ἐν Ἀθάνας.
μέλλω τᾶς πατριώτιδος γᾶς, 755
μέλλω καὶ ὑπὲρ δόμων,
ἱκέτας ὑποδεχθείς,
κίνδυνον πολιῷ τεμεῖν σιδάρῳ.
δεινὸν μὲν πόλιν ὡς Μυκήνας ἀντ.
εὐδαίμονα καὶ δορὸς 760
πολυαίνετον ἀλκᾷ
μῆνιν ἐμᾷ χθονὶ κεύθειν·
κακὸν δ', ὦ πόλις, εἰ ξένους
ἱκτῆρας παραδώσομεν
κελεύσμασιν Ἄργους. 765
Ζεύς μοι σύμμαχος, οὐ φοβοῦμαι,
Ζεύς μοι χάριν ἐνδίκως
ἔχει· οὔποτε θνατῶν
*ἥσσους θεοὶ * * * * φανοῦνται.*
ἀλλ', ὦ πότνια, σὸν γὰρ οὖδας στρ. 770
γᾶς σὸν καὶ πόλις, ἇς σὺ μάτηρ
δέσποινά τε καὶ φύλαξ,
πόρευσον ἄλλᾳ τὸν οὐ δικαίως
τᾷδ' ἐπάγοντα δορυσσοῦν
στρατὸν Ἀργόθεν· οὐ γὰρ ἐμᾷ γ' ἀρετᾷ 775
δίκαιός εἰμ' ἐκπεσεῖν μελάθρων.
θέσπις σοι πολύθυστος ἀεὶ ἀντ.
τιμὰ κραίνεται, οὐδὲ λάθει
μηνῶν φθινὰς ἁμέρα,
νέων τ' ἀοιδαὶ χορῶν τε μολπαί. 780

770 — 776 = 777 — 783

ἀνεμόεντι δ' ἐπ' ὄχθῳ
ὀλολύγματα παννυχίοις ὑπὸ παρ-
θένων ἰαχεῖ ποδῶν κρότοισιν.

ΘΕ. δέσποινα, μύθους σοί τε καλλίστους φέρω
κλύειν ἐμοί τε συντομωτάτους λέγειν. 785
νικῶμεν ἐχθροὺς καὶ τροπαῖ' ἱδρύεται
παντευχίαν ἔχοντα πολεμίων σέθεν.

ΑΛ. ὦ φίλταθ', ἥδε σ' ἡμέρα διήλασεν
ἠλευθερῶσθαι τοῖσδε τοῖς ἀγγέλμασιν.
μιᾶς δέ μ' οὔπω συμφορᾶς ἐλευθεροῖς· 790
φόβος γὰρ εἴ μοι ζῶσιν οὓς ἐγὼ θέλω.

ΘΕ. ζῶσιν μέγιστόν γ' εὐκλεεῖς κατὰ στρατόν.

ΑΛ. ὁ μὲν γέρων οὖν ἔστιν Ἰόλεως ἔτι;

ΘΕ. μάλιστα· πράξας δ' ἐκ θεῶν κάλλιστα δή.

ΑΛ. τί δ' ἔστι; μῶν τι κεδνὸν ἠγωνίζετο; 795

ΘΕ. νέος μεθέστηκ' ἐκ γέροντος αὖθις αὖ.

ΑΛ. θαυμάστ' ἔλεξας· ἀλλά σ' εὐτυχῆ θέλω
μάχης ἀγῶνα πρῶτον ἀγγεῖλαι φίλων.

ΘΕ. εἷς μου λόγος σοι πάντα σημανεῖ τάδε.
ἐπεὶ γὰρ ἀλλήλοισιν ὁπλίτην στρατὸν 800
κατὰ στόμ' ἐκτείνοντες ἀντετάξαμεν,
ἐκβὰς τεθρίππων Ὕλλος ἁρμάτων πόδα
ἔστη μέσοισιν ἐν μεταιχμίοις δορός.
κἄπειτ' ἔλεξεν· ὦ στρατήγ' ὃς Ἀργόθεν
ἥκεις, τί τήνδε γαῖαν οὐκ εἰάσαμεν; 805
καὶ τὰς Μυκήνας οὐδὲν ἐργάσει κακὸν
ἀνδρὸς στερήσας· ἀλλ' ἐμοὶ μόνος μόνῳ
μάχην συνάψας, ἢ κτανὼν ἄγου λαβὼν
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας ἢ θανὼν ἐμοὶ
τιμὰς πατρῴους καὶ δόμους ἔχειν ἄφες. 810
στρατὸς δ' ἐπῄνεσ', εἴς τ' ἀπαλλαγὰς πόνων
καλῶς λελέχθαι μῦθον εἴς τ' εὐψυχίαν.

ὃ δ' οὔτε τοὺς κλύοντας αἰδεσθεὶς λόγων
οὔτ' αὐτὸς αὑτοῦ δειλίαν στρατηγὸς ὤν,
ἐλθεῖν ἐτόλμησ' ἐγγὺς ἀλκίμου δορός, 815
ἀλλ' ἦν κάκιστος· εἶτα τοιοῦτος γεγὼς
τοὺς Ἡρακλείους ἦλθε δουλώσων γόνους.
Ὕλλος μὲν οὖν ἀπῴχετ' εἰς τάξιν πάλιν·
μάντεις δ' ἐπειδὴ μονομάχου δι' ἀσπίδος
διαλλαγὰς ἔγνωσαν οὐ τελουμένας, 820
ἔσφαζον, οὐκ ἔμελλον, ἀλλ' ἀφίεσαν
λαιμῶν βροτείων εὐθὺς οὔριον φόνον.
οἳ δ' ἅρματ' εἰσέβαινον, οἳ δ' ὑπ' ἀσπίδων
πλευροῖς ἔκρυπτον πλεύρ'· Ἀθηναίων δ' ἄναξ
στρατῷ παρήγγειλ' οἷα χρὴ τὸν εὐγενῆ· 825
ὦ ξυμπολῖται, τῇ τε βοσκούσῃ χθονὶ
καὶ τῇ τεκούσῃ νῦν τιν' ἀρκέσαι χρεών.
ὃ δ' αὖ τό τ' Ἄργος μὴ καταισχῦναι θέλειν
καὶ τὰς Μυκήνας συμμάχους ἐλίσσετο.
ἐπεὶ δ' ἐσήμην' ὄρθιον Τυρσηνικῇ 830
σάλπιγγι καὶ συνῆψαν ἀλλήλοις μάχην,
πόσον τιν' αὐχεῖς πάταγον ἀσπίδων βρέμειν,
πόσον τινὰ στεναγμὸν οἰμωγήν θ' ὁμοῦ;
τὰ πρῶτα μέν νυν πίτυλος Ἀργείου δορὸς
ἐρρήξαθ' ἡμᾶς· εἶτ' ἐχώρησαν πάλιν. 835
τὸ δεύτερον δὲ πους ἐπαλλαχθεὶς ποδί,
ἀνὴρ δ' ἐπ' ἀνδρὶ στὰς ἐκαρτέρει μάχῃ·
πολλοὶ δ' ἔπιπτον, ἦν δὲ δύο κελεύσματα·
ὦ τὰς Ἀθήνας, ὦ τὸν Ἀργείων γύην
σπείροντες, οὐκ ἀρήξετ' αἰσχύνην πόλει; 840
μόλις δὲ πάντα δρῶντες οὐκ ἄτερ πόνων
ἐτρεψάμεσθ' Ἀργεῖον εἰς φυγὴν δόρυ.
κἀνταῦθ' ὁ πρέσβυς Ὕλλον ἐξορμώμενον
ἰδών, ὀρέξας ἱκέτευσε δεξιὰν

Ἰόλαος ἐμβῆσαί νιν ἵππειον δίφρον. 845
λαβὼν δὲ χερσὶν ἡνίας Εὐρυσθέως
πώλοις ἐπεῖχε. τἀπὸ τοῦδ' ἤδη κλύων
λέγοιμ' ἂν ἄλλων, δεῦρο δ' αὐτὸς εἰσιδών.
Παλληνίδος γὰρ σεμνὸν ἐκπερῶν πάγον
δίας Ἀθάνας, ἅρμ' ἰδὼν Εὐρυσθέως, 850
ἠράσαθ' Ἥβῃ Ζηνί θ', ἡμέραν μίαν
νέος γενέσθαι κἀποτίσασθαι δίκην
ἐχθρούς. κλύειν δὴ θαύματος πάρεστί σοι.
δισσὼ γὰρ ἀστέρ' ἱππικοῖς ἐπὶ ζυγοῖς
σταθέντ' ἔκρυψαν ἅρμα λυγαίῳ νέφει· 855
σὸν δὴ λέγουσι παῖδά γ' οἱ σοφώτεροι
Ἥβην θ'· ὃ δ' ὄρφνης ἐκ δυσαιθρίου νέων
βραχιόνων ἔδειξεν ἡβητὴν τύπον.
αἱρεῖ δ' ὁ κλεινὸς Ἰόλεως Εὐρυσθέως
τέτρωρον ἅρμα πρὸς πέτραις Σκειρωνίσι. 860
δεσμοῖς τε δήσας χεῖρας ἀκροθίνιον
κάλλιστον ἥκει τὸν στρατηλάτην ἄγων
τὸν ὄλβιον πάροιθε· τῇ δὲ νῦν τύχῃ
βροτοῖς ἅπασι λαμπρὰ κηρύσσει μαθεῖν,
τὸν εὐτυχεῖν δοκοῦντα μὴ ζηλοῦν, πρὶν ἂν 865
θανόντ' ἴδῃ τις· ὡς ἐφήμεροι τύχαι.

ΧΟ. *ὦ Ζεῦ τροπαῖε, νῦν ἐμοὶ δεινοῦ φόβου*
ἐλεύθερον πάρεστιν ἦμαρ εἰσιδεῖν.

ΑΛ. *ὦ Ζεῦ, χρόνῳ μὲν τἀμ' ἐπεσκέψω κακά,*
χάριν δ' ὅμως σοι τῶν πεπραγμένων ἔχω· 870
καὶ παῖδα τὸν ἐμὸν πρόσθεν οὐ δοκοῦσ' ἐγὼ
θεοῖς ὁμιλεῖν νῦν ἐπίσταμαι σαφῶς.
ὦ τέκνα, νῦν δὴ νῦν ἐλεύθεροι πόνων,
ἐλεύθεροι δὲ τοῦ κακῶς ὀλουμένου
Εὐρυσθέως ἔσεσθε καὶ πόλιν πατρὸς 875
ὄψεσθε, κλήρους δ' ἐμβατεύσετε χθονὸς

καὶ θεοῖς πατρῴοις θύσεθ', ὧν ἀπειργμένοι
ξένοι πλανήτην εἴχετ' ἄθλιον βίον.
ἀτὰρ τί κεύθων Ἰόλεως σοφόν ποτε
Εὐρυσθέως ἐφείσαθ' ὥστε μὴ κτανεῖν; 880
λέξον· παρ' ἡμῖν μὲν γὰρ οὐ σοφὸν τόδε,
ἐχθροὺς λαβόντα μὴ ἀποτίσασθαι δίκην.

ΘΕ. τὸ σὸν προτιμῶν, ὥς νιν ὀφθαλμοῖς ἴδοις
ἁλόντα καὶ σῇ δεσποτούμενον χερί.
οὐ μὴν ἑκόντα γ' αὐτόν, ἀλλὰ πρὸς βίαν 885
ἔζευξ' ἀνάγκῃ· καὶ γὰρ οὐκ ἐβούλετο
ζῶν εἰς σὸν ἐλθεῖν ὄμμα καὶ δοῦναι δίκην.
ἀλλ' ὦ γεραιά, χαῖρε καὶ μέμνησό μου
ὃ πρῶτον εἶπας, ἡνίκ' ἠρχόμην λόγου,
ἐλευθερώσειν μ'· ἐν δὲ τοῖς τοιοῖσδε χρὴ 890
ἀψευδὲς εἶναι τοῖσι γενναίοις στόμα.

ΧΟ. ἐμοὶ χορὸς μὲν ἡδύς, εἰ λίγεια στρ.
λωτοῦ χάρις ἐνὶ δαιτί,
εἴη δ' εὔχαρις Ἀφροδίτα·
τερπνὸν δέ τι καὶ φίλων ἄρ' 895
εὐτυχίαν ἰδέσθαι
τῶν πάρος οὐ δοκούντων.
πολλὰ γὰρ τίκτει
Μοῖρα τελεσσιδώτειρ'
αἰών τε χρόνου παῖς. 900
ἔχεις ὁδόν τιν', ὦ πόλις, δίκαιον· ἀντ.
οὐ χρή ποτε τόδ' ἀφελέσθαι,
τιμᾶν θεούς· ὁ δὲ μή σε φάσκων
ἐγγὺς μανιῶν ἐλαύνει,
δεικνυμένων ἐλέγχων 905
τῶνδ'· ἐπίσημα γάρ τοι
θεὸς παραγγέλλει,

892 — 900 = 901 — 909

τῶν ἀδίκων παραιρῶν
φρονήματος ἀεί.
ἔστιν ἐν οὐρανῷ βεβακὼς στρ. 910
θεὸς γόνος, ὦ γεραιά·
φεύγω λόγον ὡς τὸν Ἅιδα
δόμον κατέβα πυρὸς
δεινᾷ φλογὶ σῶμα δαισθείς·
Ἥβας τ' ἐρατὸν χροΐζει 915
λέχος χρυσέαν κατ' αὐλάν.
ὦ Ὑμέναιε, δισσοὺς
παῖδας Διὸς ἠξίωσας.
συμφέρεται τὰ πολλὰ πολλοῖς· ἀντ.
καὶ γὰρ πατρὶ τῶνδ' Ἀθάναν 920
λέγουσ' ἐπίκουρον εἶναι,
καὶ τούσδε θεᾶς πόλις
καὶ λαὸς ἔσωσε κείνας,
ἔσχεν δ' ὕβριν ἀνδρός, ᾧ θυ-
μὸς ἦν πρὸ δίκας βίαιος. 925
μήποτ' ἐμοὶ φρόνημα
ψυχά τ' ἀκόρεστος εἴη.

ΑΓΓ. *δέσποιν', ὁρᾷς μέν, ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται,*
Εὐρυσθέα σοι τόνδ' ἄγοντες ἥκομεν,
ἄελπτον ὄψιν τῷδέ τ' οὐχ ἧσσον τύχην· 930
οὐ γάρ ποτ' ηὔχει χεῖρας ἵξεσθαι σέθεν,
ὅτ' ἐκ Μυκηνῶν πολυπόνῳ σὺν ἀσπίδι
ἔστειχε μεῖζον τῆς δίκης φρονῶν, πόλιν
πέρσων Ἀθάνας. ἀλλὰ τὴν ἐναντίαν
δαίμων ἔθηκε καὶ μετέστησεν τύχην. 935
Ὕλλος μὲν οὖν ὅ τ' ἐσθλὸς Ἰόλεως βρέτας
Διὸς τροπαίου καλλίνικον ἵστασαν·
ἐμοὶ δὲ πρὸς σὲ τόνδ' ἐπιστέλλουσ' ἄγειν,
τέρψαι θέλοντες σὴν φρέν'· ἐκ γὰρ εὐτυχοῦς
ἥδιστον ἐχθρὸν ἄνδρα δυστυχοῦνθ' ὁρᾶν. 940

ΑΛ. *ὦ μῖσος, ἥκεις; εἷλέ σ' ἡ Δίκη χρόνῳ;*
πρῶτον μὲν οὖν μοι δεῦρ' ἐπίστρεψον κάρα
καὶ τλῆθι τοὺς σοὺς προσβλέπειν ἐναντίον
ἐχθρούς· κρατεῖ γὰρ νῦν γε κοὐ κρατεῖς ἔτι.
[ἐκεῖνος εἶ σύ, βούλομαι γὰρ εἰδέναι,] 945

910—918 = 919—927

ὃς πολλὰ μὲν τὸν ὄνθ' ὅπου 'στὶ νῦν ἐμὸν
παῖδ' ἠξίωσας, ὦ πανοῦργ', ἐφυβρίσαι·
[τί γὰρ σὺ κεῖνον οὐκ ἔτλης καθυβρίσαι;]
ὃς καὶ παρ' Ἅιδην ζῶντά νιν κατήγαγες,
ὕδρας λέοντάς τ' ἐξαπολλύναι λέγων 950
ἔπεμπες. ἄλλα δ' οἷ' ἐμηχανῶ κακὰ
σιγῶ· μακρὸς γὰρ μῦθος ἂν γένοιτό μοι.
κοὐκ ἤρκεσέν σοι ταῦτα τολμῆσαι μόνον,
ἀλλ' ἐξ ἁπάσης κἀμὲ καὶ τέκν' Ἑλλάδος
ἤλαυνες ἱκέτας δαιμόνων καθημένους, 955
τοὺς μὲν γέροντας, τοὺς δὲ νηπίους ἔτι.
ἀλλ' ηὗρες ἄνδρας καὶ πόλισμ' ἐλεύθερον,
οἵ σ' οὐκ ἔδεισαν. δεῖ σε κατθανεῖν κακῶς,
καὶ κερδανεῖς ἅπαντα· χρῆν γὰρ οὐχ ἅπαξ
θνήσκειν σὲ πολλὰ πήματ' ἐξειργασμένον. 960

ΑΓΓ. οὐκ ἔστ' ἀνυστὸν τόνδε σοι κατακτανεῖν.
ΑΛ. ἄλλως ἄρ' αὐτὸν αἰχμάλωτον εἵλομεν.
εἴργει δὲ δὴ τίς τόνδε μὴ θανεῖν νόμος;
ΑΓΓ. τοῖς τῆσδε χώρας προστάταισιν οὐ δοκεῖ.
ΑΛ. τί δὴ τόδ'; ἐχθροὺς τοισίδ' οὐ καλὸν κτανεῖν; 965
ΑΓΓ. οὐχ ὅντιν' ἄν γε ζῶνθ' ἕλωσιν ἐν μάχῃ.
ΑΛ. καὶ ταῦτα δόξανθ' Ὕλλος ἐξηνέσχετο;
ΑΓΓ. χρῆν δ' αὐτόν, οἶμαι, τῇδ' ἀπιστῆσαι χθονί.
ΑΛ. χρῆν τόνδε μὴ ζῆν μηδ' ἔτ' εἰσορᾶν φάος.
ΑΓΓ. τότ' ἠδικήθη πρῶτον οὐ θανὼν ὅδε. 970
ΑΛ. οὔκουν ἔτ' ἐστὶν ἐν καλῷ δοῦναι δίκην;
ΑΓΓ. οὐκ ἔστι τοῦτον ὅστις ἂν κατακτάνοι.
ΑΛ. ἔγωγε· καίτοι φημὶ κἄμ' εἶναί τινα.
ΑΓΓ. πολλὴν ὑφέξεις μέμψιν, εἰ δράσεις τόδε.
ΑΛ. φιλῶ πόλιν τήνδ'· οὐδὲν ἀντιλεκτέον. 975
τοῦτον δ', ἐπείπερ χεῖρας ἦλθεν εἰς ἐμάς,
οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξαιρήσεται.
πρὸς ταῦτα τὴν θρασεῖαν ὅστις ἂν θέλῃ
καὶ τὴν φρονοῦσαν μεῖζον ἢ γυναῖκα χρὴ
λέξει· τὸ δ' ἔργον τοῦτ' ἐμοὶ πεπράξεται. 980
ΧΟ. δεινόν τι καὶ συγγνωστόν, ὦ γύναι, σ' ἔχει
μῖσος πρὸς ἄνδρα τόνδε, γιγνώσκω καλῶς.
ΕΥ. γύναι, σάφ' ἴσθι μή με θωπεύσοντά σε,

μηδ' ἄλλο μηδὲν τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι
λέξονθ' ὅθεν χρὴ δειλίαν ὀφλεῖν τινα. 985
ἐγὼ δὲ νεῖκος οὐχ ἑκὼν τόδ' ἠράμην·
ἤδη γε σοὶ μὲν αὐτανέψιος γεγώς,
τῷ σῷ δὲ παιδὶ συγγενὴς Ἡρακλέει.
ἀλλ' εἴτ' ἔχρηζον εἴτε μή, θεὸς γὰρ ἦν,
Ἥρα με κάμνειν τήνδ' ἔθηκε τὴν νόσον. 990
ἐπεὶ δ' ἐκείνῳ δυσμένειαν ἠράμην
κἄγνων ἀγῶνα τόνδ' ἀγωνιούμενος,
πολλῶν σοφιστὴς πημάτων ἐγιγνόμην
καὶ πόλλ' ἔτικτον νυκτὶ συνθακῶν ἀεὶ
ὅπως διώσας καὶ κατακτείνας ἐμοὺς 995
ἐχθροὺς τὸ λοιπὸν μὴ συνοικοίην φόβῳ,
εἰδὼς μὲν οὐκ ἀριθμὸν ἀλλ' ἐτητύμως
ἄνδρ' ὄντα τὸν σὸν παῖδα· καίπερ ἐχθρὸς ὢν
ἀκούσεται γὰρ ἐσθλὰ χρηστὸς ὢν ἀνήρ.
κείνου δ' ἀπαλλαχθέντος οὐκ ἐχρῆν μ' ἄρα 1000
μισούμενον πρὸς τῶνδε καὶ ξυνειδότα
ἔχθραν πατρῴαν, πάντα κινῆσαι πέτρον,
κτείνοντα κἀκβάλλοντα καὶ τεχνώμενον;
τοιαῦτα δρῶντι τἄμ' ἐγίγνετ' ἀσφαλῆ.
οὔκουν σύ γ' ἂν λαβοῦσα τὰς ἐμὰς τύχας 1005
ἐχθροῦ λέοντος δυσμενῆ βλαστήματα
ἤλαυνες ἂν κακοῖσιν, ἀλλὰ σωφρόνως
εἴασας οἰκεῖν Ἄργος; οὔτιν' ἂν πίθοις.
νῦν οὖν ἐπειδή μ' οὐ διώλεσαν τότε
πρόθυμον ὄντα, τοῖσιν Ἑλλήνων νόμοις 1010
οὐχ ἁγνός εἰμι τῷ κτανόντι κατθανών·
πόλις δ' ἀφῆκε σωφρονοῦσα, τὸν θεὸν
μεῖζον τίουσα τῆς ἐμῆς ἔχθρας [πολύ].
ἃ γ' εἶπας ἀντήκουσας· ἐντεῦθεν δὲ χρὴ
τὸν προστρόπαιον τόν τε γενναῖον καλεῖν. 1015
οὕτω γε μέντοι τἄμ' ἔχει· θανεῖν μὲν οὐ
χρῄζω, λιπὼν δ' ἂν οὐδὲν ἀχθοίμην βίον.

ΧΟ. παραινέσαι σοι σμικρόν, Ἀλκμήνη, θέλω,
τὸν ἄνδρ' ἀφεῖναι τόνδ', ἐπεὶ πόλει δοκεῖ.
ΑΛ. τί δ', ἢν θάνῃ τε καὶ πόλει πιθώμεθα; 1020
ΧΟ. τὰ λῷστ' ἂν εἴη· πῶς τάδ' οὖν γενήσεται;
ΑΛ. ἐγὼ διδάξω ῥᾳδίως· κτανοῦσα γὰρ

τόνδ' εἶτα νεκρὸν τοῖς μετελθοῦσιν φίλων
δώσω· τὸ γὰρ σῶμ' οὐκ ἀπιστήσω χθονί,
οὗτος δὲ δώσει τὴν δίκην θανὼν ἐμοί. 1025

ΕΥ. κτεῖν', οὐ παραιτοῦμαί σε· τήνδε δὲ πτόλιν,
ἐπεί μ' ἀφῆκε καὶ κατῃδέσθη κτανεῖν,
χρησμῷ παλαιῷ Λοξίου δωρήσομαι,
ὃς ὠφελήσει μεῖζον' ἢ δοκεῖν χρόνῳ.
θανόντα γάρ με θάψαθ' οὗ τὸ μόρσιμον, 1030
δίας πάροιθε παρθένου Παλληνίδος.
καὶ σοὶ μὲν εὔνους καὶ πόλει σωτήριος
μέτοικος ἀεὶ κείσομαι κατὰ χθονός,
τοῖς τῶνδε δ' ἐκγόνοισι πολεμιώτατος,
ὅταν μόλωσι δεῦρο σὺν πολλῇ χερὶ 1035
χάριν προδόντες τήνδε· τοιούτων ξένων
προύστητε. πῶς οὖν ταῦτ' ἐγὼ πεπυσμένος
δεῦρ' ἦλθον, ἀλλ' οὐ χρησμὸν ἡδούμην θεοῦ;
Ἥραν νομίζων θεσφάτων κρείσσω πολὺ
κοὐκ ἂν προδοῦναί μ'. ἀλλὰ μήτε μοι χοὰς 1040
μήθ' αἷμ' ἐάσητ' εἰς ἐμὸν στάξαι τάφον.
κακὸν γὰρ αὐτοῖς νόστον ἀντὶ τῶνδ' ἐγὼ
δώσω· διπλοῦν δὲ κέρδος ἕξετ' ἐξ ἐμοῦ,
ὑμᾶς τ' ὀνήσω τούσδε τε βλάψω θανών.

ΑΛ. τί δῆτα μέλλετ', εἰ πόλει σωτηρίαν 1045
κατεργάσασθαι τοῖσί τ' ἐξ ὑμῶν χρεών,
κτείνειν τὸν ἄνδρα τόνδ', ἀκούοντες τάδε;
δείκνυσι γὰρ κέλευθον ἀσφαλεστάτην.
ἐχθρὸς μὲν ἀνήρ, ὠφελεῖ δὲ κατθανών.
κομίζετ' αὐτόν, δμῶες, εἶτα χρὴ κυσὶ 1050
δοῦναι κτανόντας· μὴ γὰρ ἐλπίσῃς ὅπως
αὖθις πατρῴας ζῶν ἔμ' ἐκβαλεῖς χθονός.

ΧΟ. ταὐτὰ δοκεῖ μοι. στείχετ', ὀπαδοί.
τὰ γὰρ ἐξ ἡμῶν
καθαρῶς ἔσται βασιλεῦσιν. 1055

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΜΦΙΤΡΥΩΝ.
ΜΕΓΑΡΑ.
ΧΟΡΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ.
ΛΥΚΟΣ.
ΗΡΑΚΛΗΣ.
ΙΡΙΣ.
ΛΥΤΤΑ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΘΗΣΕΥΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡρακλῆς γήμας Μεγάραν τὴν Κρέοντος παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐγέννησε· καταλιπὼν δὲ τούτους ἐν ταῖς Θήβαις αὐτὸς εἰς Ἄργος ἦλθεν Εὐρυσθεῖ τοὺς ἄθλους ἐκπονήσων. πάντων δὲ περιγενόμενος ἐπὶ πᾶσιν εἰς Ἅιδου κατῆλθε· καὶ πολὺν ἐκεῖ διατρίψας χρόνον 5 δόξαν ἀπέλιπε παρὰ τοῖς ζῶσιν ὡς εἴη τεθνηκώς. στασιάσαντες δὲ οἱ Θηβαῖοι πρὸς τὸν δυνάστην Κρέοντα, Λύκον ἐκ τῆς Εὐβοίας κατήγαγον * * *

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

ΑΜ. Τίς τὸν Διὸς σύλλεκτρον οὐκ οἶδεν βροτῶν,
Ἀργεῖον Ἀμφιτρύων᾽, ὃν Ἀλκαῖός ποτε
ἔτιχθ᾽ ὁ Περσέως, πατέρα τόνδ᾽ Ἡρακλέους;
ὃς τάσδε Θήβας ἔσχεν, ἔνθ᾽ ὁ γηγενὴς
σπαρτῶν στάχυς ἔβλαστεν, ὧν γένους Ἄρης 5
ἔσωσ᾽ ἀριθμὸν ὀλίγον, οἳ Κάδμου πόλιν
τεκνοῦσι παίδων παισίν. ἔνθεν ἐξέφυ
Κρέων Μενοικέως παῖς, ἄναξ τῆσδε χθονός.
Κρέων δὲ Μεγάρας τῆσδε γίγνεται πατήρ,
ἣν πάντες ὑμεναίοισι Καδμεῖοί ποτε 10
λωτῷ συνηλάλαξαν, ἡνίκ᾽ εἰς ἐμοὺς
δόμους ὁ κλεινὸς Ἡρακλῆς νιν ἤγετο.
λιπὼν δὲ Θήβας, οὗ κατῳκίσθην ἐγώ,
Μεγάραν τε τήνδε πενθερούς τε παῖς ἐμὸς
Ἀργεῖα τείχη καὶ Κυκλωπίαν πόλιν 15
ὠρέξατ᾽ οἰκεῖν, ἣν ἐγὼ φεύγω κτανὼν
Ἠλεκτρύωνα· συμφορὰς δὲ τὰς ἐμὰς
ἐξευμαρίζων καὶ πάτραν οἰκεῖν θέλων,
καθόδου δίδωσι μισθὸν Εὐρυσθεῖ μέγαν,
ἐξημερῶσαι γαῖαν, εἴθ᾽ Ἥρας ὕπο 20
κέντροις δαμασθεὶς εἴτε τοῦ χρεὼν μέτα.
καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἐξεμόχθησεν πόνους,

τὸ λοίσθιον δὲ Ταινάρου διὰ στόμα
βέβηκ' ἐς Ἅιδου τὸν τρισώματον κύνα
εἰς φῶς ἀνάξων, ἔνθεν οὐχ ἥκει πάλιν. 25
γέρων δὲ δή τις ἔστι Καδμείων λόγος
ὡς ἦν πάρος Δίρκης τις εὐνάτωρ Λύκος
τὴν ἑπτάπυργον τήνδε δεσπόζων πόλιν,
τὼ λευκοπώλω πρὶν τυραννῆσαι χθονὸς
Ἀμφίον' ἠδὲ Ζῆθον ἐκγόνω Διός. 30
οὗ ταὐτὸν ὄνομα παῖς πατρὸς κεκλημένος,
Καδμεῖος οὐκ ὤν, ἀλλ' ἀπ' Εὐβοίας μολών,
κτείνει Κρέοντα καὶ κτανὼν ἄρχει χθονός,
στάσει νοσοῦσαν τήνδ' ἐπεισπεσὼν πόλιν.
ἡμῖν δὲ κῆδος εἰς Κρέοντ' ἀνημμένον 35
κακὸν μέγιστον, ὡς ἔοικε, γίγνεται.
τοὐμοῦ γὰρ ὄντος παιδὸς ἐν μυχοῖς χθονὸς
ὁ καινὸς οὗτος τῆσδε γῆς ἄρχων Λύκος
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας ἐξελεῖν θέλει
κτανὼν δάμαρτά θ', ὡς φόνῳ σβέσῃ φόνον, 40
κἄμ', εἴ τι δὴ χρὴ κἄμ' ἐν ἀνδράσιν λέγειν
γέροντ' ἀχρεῖον, μή ποθ' οἵδ' ἠνδρωμένοι
μήτρωσιν ἐκπράξωσιν αἵματος δίκην.
ἐγὼ δέ, λείπει γάρ με τοῖσδ' ἐν δώμασι
τροφὸν τέκνων οἰκουρόν, ἡνίκα χθονὸς 45
μέλαιναν ὄρφνην εἰσέβαινε παῖς ἐμός,
σὺν μητρί, τέκνα μὴ θάνωσ' Ἡρακλέους,
βωμὸν καθίζω τόνδε σωτῆρος Διός,
ὃν καλλινίκου δορὸς ἄγαλμ' ἱδρύσατο
Μινύας κρατήσας οὑμὸς εὐγενὴς τόκος. 50
πάντων δὲ χρεῖοι τάσδ' ἕδρας φυλάσσομεν,
σίτων ποτῶν ἐσθῆτος, ἀστρώτῳ πέδῳ
πλευρὰς τιθέντες· ἐκ γὰρ ἐσφραγισμένοι
δόμων καθήμεθ' ἀπορίᾳ σωτηρίας.

φίλων δὲ τοὺς μὲν οὐ σαφεῖς ὁρῶ φίλους, 55
οἱ δ' ὄντες ὀρθῶς ἀδύνατοι προσωφελεῖν.
τοιοῦτον ἀνθρώποισιν ἡ δυσπραξία,
ἧς μήποθ' ὅστις καὶ μέσως εὔνους ἐμοὶ
τύχοι, φίλων ἔλεγχον ἀψευδέστατον.

ΜΕ. ὦ πρέσβυ, Ταφίων ὅς ποτ' ἐξεῖλες πόλιν 60
στρατηλατήσας κλεινὰ Καδμείων δορός,
ὡς οὐδὲν ἀνθρώποισι τῶν θείων σαφές.
ἐγὼ γὰρ οὔτ' εἰς πατέρ' ἀπηλάθην τύχης,
ὃς εἵνεκ' ὄλβου μέγας ἐκομπάσθη ποτέ,
ἔχων τυραννίδ', ἧς μακραὶ λόγχαι πέρι 65
πηδῶσ' ἔρωτι σώματ' εἰς εὐδαίμονα,
ἔχων δὲ τέκνα· κἀμ' ἔδωκε παιδὶ σῷ
ἐπίσημον εὐνὴν Ἡρακλεῖ συνοικίσας.
καὶ νῦν ἐκεῖνα μὲν θανόντ' ἀνέπτατο·
ἐγὼ δὲ καὶ σὺ μέλλομεν θνήσκειν, γέρον, 70
οἵ θ' Ἡράκλειοι παῖδες, οὓς ὑπὸ πτεροῖς
σῴζω νεοσσοὺς ὄρνις ὣς ὑφειμένους.
οἳ δ' εἰς ἔλεγχον ἄλλος ἄλλοθεν πίτνων,
ὦ μῆτερ, αὐδᾷ, ποῖ πατὴρ ἄπεστι γῆς;
τί δρᾷ, πόθ' ἥξει; τῷ νέῳ δ' ἐσφαλμένοι 75
ζητοῦσι τὸν τεκόντ'· ἐγὼ δὲ διαφέρω
λόγοισι μυθεύουσα. θαυμάζων δ' ὅταν
πύλαι ψοφῶσι, πᾶς ἀνίστησιν πόδα,
ὡς πρὸς πατρῷον προσπεσούμενοι γόνυ.
νῦν οὖν τίν' ἐλπίδ' ἢ πόρον σωτηρίας 80
ἐξευμαρίζει, πρέσβυ; πρὸς σὲ γὰρ βλέπω.
ὡς οὔτε γαίας ὅρι' ἂν ἐκβαῖμεν λάθρᾳ·
φυλακαὶ γὰρ ἡμῶν κρείσσονες κατ' ἐξόδους·
οὔτ' ἐν φίλοισιν ἐλπίδες σωτηρίας
ἔτ' εἰσὶν ἡμῖν. ἥντιν' οὖν γνώμην ἔχεις 85
λέγ' εἰς τὸ κοινόν, μὴ θανεῖν ἕτοιμον ᾖ,

χρόνον δὲ μηκύνωμεν ὄντες ἀσθενεῖς.

ΑΜ. ὦ θύγατερ, οὔτοι ῥᾴδιον τὰ τοιάδε
φαύλως περαίνειν σπουδάσαντ' ἄνευ πόνου.

ΜΕ. λύπης τι προσδεῖς ἢ φιλεῖς οὕτω φάος; 90

ΑΜ. καὶ τῷδε χαίρω καὶ φιλῶ τὰς ἐλπίδας.

ΜΕ. κἀγώ· δοκεῖν δὲ τἀδόκητ' οὐ χρή, γέρον.

ΑΜ. ἐν ταῖς ἀναβολαῖς τῶν κακῶν ἔνεστ' ἄκη.

ΜΕ. ὁ δ' ἐν μέσῳ με λυπρὸς ὢν δάκνει χρόνος.

ΑΜ. γένοιτό τἄν, ὦ θύγατερ, οὔριος δρόμος 95
ἐκ τῶν παρόντων τῶνδ' ἐμοὶ καὶ σοὶ κακῶν,
ἔλθοι τ' ἔτ' ἂν παῖς οὑμός, εὐνάτωρ δὲ σός.
ἀλλ' ἡσύχαζε καὶ δακρυρρόους τέκνων
πηγὰς ἀφαίρει καὶ παρευκήλει λόγοις,
κλέπτουσα μύθοις ἀθλίους κλοπὰς ὅμως. 100
κάμνουσι γάρ τοι καὶ βροτῶν αἱ συμφοραί,
καὶ πνεύματ' ἀνέμων οὐκ ἀεὶ ῥώμην ἔχει
[οἵ τ' εὐτυχοῦντες διὰ τέλους οὐκ εὐτυχεῖς]·
ἐξίσταται γὰρ πάντ' ἀπ' ἀλλήλων δίχα.
οὗτος δ' ἀνὴρ ἄριστος ὅστις ἐλπίσι 105
πέποιθεν ἀεί· τὸ δ' ἀπορεῖν ἀνδρὸς κακοῦ.

ΧΟ. ὑψόροφα μέλαθρα στρ.
καὶ γεραιὰ δέμνι', ἀμφὶ βάκτροις
ἔρεισμα θέμενος, ἐστάλην ἰαλέμων
γόων ἀοιδὸς [ὥστε πολιὸς] ὄρνις, 110
ἔπεα μόνον καὶ δόκημα νυκτερωπὸν
ἐννύχων ὀνείρων,
τρομερὰ μέν, ἀλλ' ὅμως πρόθυμα.
ὦ τέκεα πατρὸς ἀπάτορ', ὦ
γεραιὲ σύ τε τάλαινα μᾶ- 115
τερ, ἃ τὸν Ἀίδα δόμοις
πόσιν ἀναστενάζεις.

107—118 = 119—129

μὴ πόδα προκάμητε *ἀντ.*
βαρύ τε κῶλον, ὥστε πρὸς πετραῖον 120
λέπας ζυγοφόρος ἅρματος βάρος φέρων
τροχηλάτοιο πῶλος.
λαβοῦ χερῶν καὶ πέπλων, ὅτου λέλοιπε
ποδὸς ἀμαυρὸν ἴχνος·
γέρων γέροντα παρακόμιζε, 125
τὸ πάρος ἐν ἡλίκων πόνοις
ᾧ ξύνοπλα δόρατα νέα νέῳ
ξυνῆν ποτ', εὐκλεεστάτας
πατρίδος οὐκ ὀνείδη.
ἴδετε, πατρὸς ὡς 130
γοργῶπες αἵδε προσφερεῖς
ὀμμάτων αὐγαί,
[τὸ δὲ δὴ κακοτυχὲς οὐ λέλοιπεν ἐκ τέκνων,]
οὐδ' ἀποίχεται χάρις.
Ἑλλὰς ὦ ξυμμάχους 135
οἵους οἵους ὀλέσασα
τούσδ' ἀποστερήσει.
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τῆσδε κοίρανον χθονὸς
Λύκον περῶντα τῶνδε δωμάτων πάρος.

ΛΥΚ. τὸν Ἡράκλειον πατέρα καὶ ξυνάορον, 140
εἰ χρή μ', ἐρωτῶ· χρὴ δ', ἐπεί γε δεσπότης
ὑμῶν καθέστηχ', ἱστορεῖν ἃ βούλομαι.
τίν' εἰς χρόνον ζητεῖτε μηκῦναι βίον;
τίν' ἐλπίδ' ἀλκήν τ' εἰσορᾶτε μὴ θανεῖν;
ἢ τὸν παρ' Ἅιδῃ πατέρα τῶνδε κείμενον 145
πιστεύεθ' ἥξειν; ὡς ὑπὲρ τὴν ἀξίαν
τὸ πένθος αἴρεσθ', εἰ θανεῖν ὑμᾶς χρεών,
σὺ μὲν καθ' Ἑλλάδ' ἐκβαλὼν κόμπους κενοὺς
ὡς σύγγαμός σοι Ζεὺς * * * * * *,
σὺ δ' ὡς ἀρίστου φωτὸς ἐκλήθης δάμαρ. 150

τί δὴ τὸ σεμνὸν σῷ κατείργασται πόσει,
ὕδραν ἕλειον εἰ διώλεσε κτανὼν
ἢ τὸν Νέμειον θῆρ᾽; ὃν ἐν βρόχοις ἑλὼν
βραχίονός φησ᾽ ἀγχόναισιν ἐξελεῖν.
τοῖσδ᾽ ἐξαγωνίζεσθε; τῶνδ᾽ ἄρ᾽ εἵνεκεν 155
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας οὐ θνήσκειν χρεών;
ὃς ἔσχε δόξαν οὐδὲν ὢν εὐψυχίας
θηρῶν ἐν αἰχμῇ, τἄλλα δ᾽ οὐδὲν ἄλκιμος,
ὃς οὔποτ᾽ ἀσπίδ᾽ ἔσχε πρὸς λαιᾷ χερὶ
οὐδ᾽ ἦλθε λόγχης ἐγγύς, ἀλλὰ τόξ᾽ ἔχων, 160
κάκιστον ὅπλον, τῇ φυγῇ πρόχειρος ἦν.
ἀνδρὸς δ᾽ ἔλεγχος οὐχὶ τόξ᾽ εὐψυχίας,
ἀλλ᾽ ὃς μένων βλέπει τε κἀντιδέρκεται
δορὸς ταχεῖαν ἄλοκα τάξιν ἐμβεβώς.
ἔχει δὲ τοὐμὸν οὐκ ἀναίδειαν, γέρον, 165
ἀλλ᾽ εὐλάβειαν· οἶδα γὰρ κατακτανὼν
Κρέοντα πατέρα τῆσδε καὶ θρόνους ἔχων.
οὔκουν τραφέντων τῶνδε τιμωροὺς ἐμοὶ
χρῄζω λιπέσθαι τῶν δεδραμένων [δίκην].

ΑΜ. τὸ τοῦ Διὸς μὲν Ζεὺς ἀμυνέτω [μέρει] 170
παιδός· τὸ δ᾽ εἰς ἔμ᾽, Ἡράκλεις, ἐμοὶ μέλει
λόγοισι τὴν τοῦδ᾽ ἀμαθίαν ὑπὲρ σέθεν
δεῖξαι· κακῶς γάρ σ᾽ οὐκ ἐατέον κλύειν.
πρῶτον μὲν οὖν τἄρρητ᾽, ἐν ἀρρήτοισι γὰρ
τὴν σὴν νομίζω δειλίαν, Ἡράκλεες, 175
σὺν μάρτυσιν θεοῖς δεῖ μ᾽ ἀπαλλάξαι σέθεν.
Διὸς κεραυνὸν δ᾽ ἠρόμην τέθριππά τε,
ἐν οἷς βεβηκὼς τοῖσι γῆς βλαστήμασι
Γίγασι, πλευροῖς πτήν᾽ ἐναρμόσας βέλη,
τὸν καλλίνικον μετὰ θεῶν ἐκώμασε· 180
τετρασκελές θ᾽ ὕβρισμα Κενταύρων γένος,
Φολόην ἐπελθών, ὦ κάκιστε βασιλέων,

ἐροῦ τίν' ἄνδρ' ἄριστον ἐγκρίνειαν ἂν
ἢ οὐ παῖδα τὸν ἐμόν, ὃν σὺ φῂς εἶναι δοκεῖν.
Δίρφυν δ' ἐρωτῶν ἥ σ' ἔθρεψ' Ἀβαντίδα, 185
οὐκ ἄν σ' ἐπαινέσειεν· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου
ἐσθλόν τι δράσας μάρτυρ' ἂν λάβοις πάτραν.
τὸ πάνσοφον δ' εὕρημα, τοξήρη σάγην,
μέμφει· κλύων νῦν τἀπ' ἐμοῦ σοφὸς γενοῦ.
ἀνὴρ ὁπλίτης δοῦλός ἐστι τῶν ὅπλων 190
κἂν τοῖσι συνταχθεῖσιν οὖσι μὴ ἀγαθοῖς
αὐτὸς τέθνηκε δειλίᾳ τῇ τῶν πέλας,
θραύσας τε λόγχην οὐκ ἔχει τῷ σώματι
θάνατον ἀμῦναι, μίαν ἔχων ἀλκὴν μόνον·
ὅσοι δὲ τόξοις χεῖρ' ἔχουσιν εὔστοχον, 195
ἓν μὲν τὸ λῷστον, μυρίους οἰστοὺς ἀφεὶς
ἄλλοις τὸ σῶμα ῥύεται μὴ κατθανεῖν,
ἑκὰς δ' ἀφεστὼς πολεμίους ἀμύνεται
τυφλοῖς ὁρῶντας οὐτάσας τοξεύμασι,
τὸ σῶμά τ' οὐ δίδωσι τοῖς ἐναντίοις, 200
ἐν εὐφυλάκτῳ δ' ἐστί· τοῦτο δ' ἐν μάχῃ
σοφὸν μάλιστα, δρῶντα πολεμίους κακῶς
σῴζειν τὸ σῶμα, μὴ 'κ τύχης ὡρμισμένους.
λόγοι μὲν οἵδε τοῖσι σοῖς ἐναντίαν
[γνώμην ἔχουσι τῶν καθεστώτων πέρι]. 205
παῖδας δὲ δὴ τί τούσδ' ἀποκτεῖναι θέλεις;
τί σ' οἵδ' ἔδρασαν; ἓν τί σ' ἡγοῦμαι σοφόν,
εἰ τῶν ἀρίστων τἄκγον' αὐτὸς ὢν κακὸς
δέδοικας. ἀλλὰ τοῦθ' ὅμως ἡμῖν βαρύ,
εἰ δειλίας σῆς κατθανούμεθ' εἵνεκα, 210
ὃ χρῆν σ' ὑφ' ἡμῶν τῶν ἀμεινόνων παθεῖν,
εἰ Ζεὺς δικαίας εἶχεν εἰς ἡμᾶς φρένας.
εἰ δ' οὖν ἔχειν γῆς σκῆπτρα τῆσδ' αὐτὸς θέλεις,
ἔασον ἡμᾶς φυγάδας ἐξελθεῖν χθονός·

βίᾳ δὲ δράσῃς μηδέν, ἢ πείσει βίαν, 215
ὅταν θεός σοι πνεῦμα μεταβαλὼν τύχῃ.
φεῦ·
ὦ γαῖα Κάδμου, καὶ γὰρ εἰς σ' ἀφίξομαι
λόγους ὀνειδιστῆρας ἐνδατούμενος,
τοιαῦτ' ἀμύνεθ' Ἡρακλεῖ τέκνοισί τε;
ὃς εἷς Μινύαισι πᾶσι διὰ μάχης μολὼν 220
Θήβαις ἔθηκεν ὄμμ' ἐλεύθερον βλέπειν.
οὐδ' Ἑλλάδ' ᾔνεσ' οὐδ' ἀνέξομαί ποτε
σιγῶν, κακίστην λαμβάνων εἰς παῖδ' ἐμόν,
ἣν χρῆν νεοσσοῖς τοῖσδε πῦρ λόγχας ὅπλα
φέρουσαν ἐλθεῖν, ποντίων καθαρμάτων 225
χέρσου τ' ἀμοιβάς, ὧν ἐμόχθησεν χάριν.
τὰ δ', ὦ τέκν', ὑμῖν οὔτε Θηβαίων πόλις
οὔθ' Ἑλλὰς ἀρκεῖ· πρὸς δ' ἔμ' ἀσθενῆ φίλον
δεδόρκατ', οὐδὲν ὄντα πλὴν γλώσσης ψόφον.
ῥώμη γὰρ ἐκλέλοιπεν ἣν πρὶν εἴχομεν· 230
γήρᾳ δὲ τρομερὰ γυῖα κἀμαυρὸν σθένος.
εἰ δ' ἦ νέος τε κἄτι σώματος κρατῶν,
λαβὼν ἂν ἔγχος τοῦδε τοὺς ξανθοὺς πλόκους
καθῃμάτωσ' ἄν, ὥστ' Ἀτλαντικῶν πέραν
φεύγειν ὅρων νιν δειλίᾳ τοὐμὸν δόρυ. 235

ΧΟ. *ἆρ' οὐκ ἀφορμὰς τοῖς λόγοισιν ἀγαθοὶ*
θνητῶν ἔχουσι, κἂν βραδύς τις ᾖ λέγειν;

ΛΥΚ. *σὺ μὲν λέγ' ἡμᾶς οἷς πεπύργωσαι λόγοις,*
ἐγὼ δὲ δράσω σ' ἀντὶ τῶν λόγων κακῶς.
ἄγ', οἳ μὲν Ἑλικῶν', οἳ δὲ Παρνασοῦ πτυχὰς 240
τέμνειν ἄνωχθ' ἐλθόντες ὑλουργοὺς δρυὸς
κορμούς· ἐπειδὰν δ' εἰσκομισθῶσιν πόλει,
βωμὸν πέριξ νήσαντες ἀμφήρη ξύλα
ἐμπίπρατ' αὐτῶν καὶ πυροῦτε σώματα
πάντων, ἵν' εἰδῶσ' οὕνεκ' οὐχ ὁ κατθανὼν 245

κρατεῖ χθονὸς τῆσδ', ἀλλ' ἐγὼ τὰ νῦν τάδε.
ὑμεῖς δὲ πρέσβεις ταῖς ἐμαῖς ἐναντίοι
γνώμαισιν ὄντες, οὐ μόνον στενάξετε
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας, ἀλλὰ καὶ δόμου
τύχας, ὅταν πάσχῃ τι, μεμνήσεσθε δὲ 250
δοῦλοι γεγῶτες τῆς ἐμῆς τυραννίδος.

ΧΟ. ὦ γῆς λοχεύμαθ', οὓς Ἄρης σπείρει ποτὲ
λάβρον δράκοντος ἐξερημώσας γένυν,
οὐ σκῆπτρα χειρὸς δεξιᾶς ἐρείσματα
ἀρεῖτε καὶ τοῦδ' ἀνδρὸς ἀνόσιον κάρα 255
καθαιματώσεθ', ὅστις οὐ Καδμεῖος ὢν
ἄρχει κάκιστος τῶν νέων ἔπηλυς ὤν;
ἀλλ' οὐκ ἐμοῦ γε δεσπόσεις χαίρων ποτέ,
οὐδ' ἁπόνησα πόλλ' ἐγὼ καμὼν χερὶ
ἕξεις· ἀπέρρων δ' ἔνθεν ἦλθες ἐνθάδε, 260
ὕβριζ'· ἐμοῦ γὰρ ζῶντος οὐ κτενεῖς ποτε
τοὺς Ἡρακλείους παῖδας· οὐ τοσόνδε γῆς
ἔνερθ' ἐκεῖνος κρύπτεται λιπὼν τέκνα.
ἐπεὶ σὺ μὲν γῆν τήνδε διολέσας ἔχεις,
ὁ δ' ὠφελήσας ἀξίων οὐ τυγχάνει· 265
κἄπειτα πράσσω πόλλ' ἐγώ, φίλους ἐμοὺς
θανόντας εὖ δρῶν οὗ φίλων μάλιστα δεῖ;
ὦ δεξιὰ χείρ, ὡς ποθεῖς λαβεῖν δόρυ,
ἐν δ' ἀσθενείᾳ τὸν πόθον διώλεσας.
ἐπεί σ' ἔπαυσ' ἂν δοῦλον ἐννέποντά με 270
καὶ τάσδε Θήβας εὐκλεῶς ᾠκήσαμεν,
ἐν αἷς σὺ χαίρεις. οὐ γὰρ εὖ φρονεῖ πόλις
στάσει νοσοῦσα καὶ κακοῖς βουλεύμασιν·
οὐ γάρ ποτ' ἂν σὲ δεσπότην ἐκτήσατο.

ΜΕ. γέροντες, αἰνῶ· τῶν φίλων γὰρ εἵνεκα 275
ὀργὰς δικαίας τοὺς φίλους ἔχειν χρεών·
ἡμῶν δ' ἕκατι δεσπόταις θυμούμενοι

πάθητε μηδέν. τῆς δ' ἐμῆς, Ἀμφιτρύων,
γνώμης ἄκουσον, ἥν τί σοι δοκῶ λέγειν.
ἐγὼ φιλῶ μὲν τέκνα· πῶς γὰρ οὐ φιλῶ 280
ἅτικτον, ἁμόχθησα; καὶ τὸ κατθανεῖν
δεινὸν νομίζω· τῷ δ' ἀναγκαίῳ τρόπῳ
ὃς ἀντιτείνει, σκαιὸν ἡγοῦμαι βροτόν.
ἡμᾶς δ' ἐπειδὴ δεῖ θανεῖν, θνήσκειν χρεὼν
μὴ πυρὶ καταξανθέντας, ἐχθροῖσιν γέλων 285
διδόντας, οὑμοὶ τοῦ θανεῖν μεῖζον κακόν.
ὀφείλομεν γὰρ πολλὰ δώμασιν καλά.
σὲ μὲν δόκησις ἔλαβεν εὐκλεὴς δορός,
ὥστ' οὐκ ἀνεκτὸν δειλίας θανεῖν σ' ὕπο·
οὑμὸς δ' ἀμαρτύρητος εὐκλεὴς πόσις, 290
ὡς τούσδε παῖδας οὐκ ἂν ἐκσῶσαι θέλοι
δόξαν κακὴν λαβόντας· οἱ γὰρ εὐγενεῖς
κάμνουσι τοῖς αἰσχροῖσι τῶν τέκνων ὕπερ,
ἐμοί τε μίμημ' ἀνδρὸς οὐκ ἀπωστέον.
σκέψαι δὲ τὴν σὴν ἐλπίδ', ᾗ λογίζομαι. 295
ἥξειν νομίζεις παῖδα σὸν γαίας ὕπο·
καὶ τίς θανόντων ἦλθεν ἐξ Ἅιδου πάλιν;
ἀλλ' ὡς λόγοισι τόνδε μαλθάξαιμεν ἄν;
ἥκιστα· φεύγειν σκαιὸν ἄνδρ' ἐχθρὸν χρεών,
σοφοῖσι δ' εἴκειν καὶ τεθραμμένοις καλῶς· 300
ῥᾷον γὰρ αἰδοῦς ὑποβαλὼν φίλ' ἂν τύχοις.
ἤδη δ' ἐσῆλθέ μ' εἰ παραιτησαίμεθα
φυγὰς τέκνων τῶνδ'· ἀλλὰ καὶ τόδ' ἄθλιον,
πενίᾳ σὺν οἰκτρᾷ περιβαλεῖν σωτηρίαν·
ὡς τὰ ξένων πρόσωπα φεύγουσιν φίλους 305
ἓν ἦμαρ ἡδὺ βλέμμ' ἔχειν φασὶν μόνον.
τόλμα μεθ' ἡμῶν θάνατον, ὃς μένει σ' ὅμως.
προκαλούμεθ' εὐγένειαν, ὦ γέρον, σέθεν·
τὰς τῶν θεῶν γὰρ ὅστις ἐκμοχθεῖν τύχας

πρόθυμός ἐστιν, ἡ προθυμία δ' ἄφρων· 310
ὃ χρὴ γὰρ οὐδεὶς μὴ χρεὼν θήσει ποτέ.

ΧΟ. εἰ μὲν σθενόντων τῶν ἐμῶν βραχιόνων
ἦν τίς σ' ὑβρίζων, ῥᾳδίως ἔπαυσά γ' ἄν·
νῦν δ' οὐδέν ἐσμεν. σὸν δὲ τοὐντεῦθεν σκοπεῖν
ὅπως διώσει τὰς τύχας, Ἀμφιτρύων. 315

ΑΜ. οὔτοι τὸ δειλὸν οὐδὲ τοῦ βίου πόθος
θανεῖν ἐρύκει μ', ἀλλὰ παιδὶ βούλομαι
σῶσαι τέκν'· ἄλλως δ' ἀδυνάτων ἔοικ' ἐρᾶν.
ἰδοὺ πάρεστιν ἥδε φασγάνῳ δέρη
κεντεῖν φονεύειν, ἱέναι πέτρας ἄπο. 320
μίαν δὲ νῷν δὸς χάριν, ἄναξ, ἱκνούμεθα·
κτεῖνόν με καὶ τήνδ' ἀθλίαν παίδων πάρος,
ὡς μὴ τέκν' εἰσίδωμεν, ἀνόσιον θέαν,
ψυχορραγοῦντα καὶ καλοῦντα μητέρα
πατρός τε πατέρα. τἄλλα δ' ᾗ πρόθυμος εἶ 325
πρᾶσσ'· οὐ γὰρ ἀλκὴν ἔχομεν ὥστε μὴ θανεῖν.

ΜΕ. κἀγώ σ' ἱκνοῦμαι χάριτι προσθεῖναι χάριν,
ἡμῖν ἵν' ἀμφοῖν εἷς ὑπουργήσῃς διπλᾶ·
κόσμον πάρες μοι παισὶ προσθεῖναι νεκρῶν,
δόμους ἀνοίξας· νῦν γὰρ ἐκκεκλῄμεθα· 330
ὡς ἀλλὰ ταῦτά γ' ἀπολάβωσ' οἴκων πατρός.

ΛΥΚ. ἔσται τάδ'· οἴγειν κλῇθρα προσπόλοις λέγω.
κοσμεῖσθ' ἔσω μολόντες· οὐ φθονῶ πέπλων.
ὅταν δὲ κόσμον περιβάλησθε σώμασιν,
ἥξω πρὸς ὑμᾶς νερτέρᾳ δώσων χθονί. 335

ΜΕ. ὦ τέκν', ὁμαρτεῖτ' ἀθλίῳ μητρὸς ποδὶ
πατρῷον εἰς μέλαθρον, οὗ τῆς οὐσίας
ἄλλοι κρατοῦσι, τὸ δ' ὄνομ' ἔσθ' ἡμῶν ἔτι.

ΑΜ. ὦ Ζεῦ, μάτην ἄρ' ὁμόγαμόν σ' ἐκτησάμην,
μάτην δὲ παιδὸς γονέ' ἐμοῦ σ' ἐκλῄζομεν· 340
σὺ δ' ἦσθ' ἄρ' ἥσσον ἢ 'δόκεις εἶναι φίλος.

ἀρετῇ σε νικῶ θνητὸς ὢν θεὸν μέγαν·
παῖδας γὰρ οὐ προύδωκα τοὺς Ἡρακλέους.
σὺ δ' εἰς μὲν εὐνὰς κρύφιος ἠπίστω μολεῖν,
τἀλλότρια λέκτρα δόντος οὐδενὸς λαβών, 345
σώζειν δὲ τοὺς σοὺς οὐκ ἐπίστασαι φίλους.
ἀμαθής τις εἶ θεός, εἰ δίκαιος οὐκ ἔφυς.

ΧΟ. αἴλινον μὲν ἐπ' εὐτυχεῖ στρ.
μολπᾷ Φοῖβος ἰαχεῖ,
τὰν καλλίφθογγον κιθάραν 350
ἐλαύνων πλήκτρῳ χρυσέῳ·
ἐγὼ δὲ τὸν γᾶς ἐνέρων τ' ἐς ὄρφναν
μολόντα, παῖδ' εἴτε Διός νιν εἴπω
εἴτ' Ἀμφιτρύωνος ἶνιν,
ὑμνῆσαι στεφάνωμα μό- 355
χθων δι' εὐλογίας θέλω.
γενναίων δ' ἀρεταὶ πόνων
τοῖς θανοῦσιν ἄγαλμα.
πρῶτον μὲν Διὸς ἄλσος
ἠρήμωσε λέοντος, 360
πυρσῷ δ' ἀμφεκαλύφθη
ξανθὸν κρᾶτ' ἐπινωτίσας
δεινῷ χάσματι θηρός·
τάν τ' ὀρεινόμον ἀγρίων αντ.
Κενταύρων ποτὲ γένναν 365
ἔστρωσεν τόξοις φονίοις,
ἐναίρων πτανοῖς βέλεσιν.
ξύνοιδε Πηνειὸς ὁ καλλιδίνας
μακραί τ' ἄρουραι πεδίων ἄκαρποι
καὶ Πηλιάδες θεράπναι 370
σύγχορτοί θ' Ὁμόλας ἔναυ-
λοι, πεύκαισιν ὅθεν χέρας

348 — 363 = 364 — 379

πληροῦντες χθόνα Θεσσαλῶν
ἱππείαις ἐδάμαζον·
τάν τε χρυσοκάρανον 375
δόρκαν ποικιλόνωτον
συλήτειραν ἀγρωστᾶν
κτείνας, θηροφόνον θεὰν
Οἰνωᾶτιν ἀγάλλει·
τεθρίππων τ' ἐπέβα στρ. 380
καὶ ψαλίοις ἐδάμασσε πώλους
Διομήδεος, αἳ φονίαισι φάτναις
ἀχάλιν' ἐθόαζον
κάθαιμα σῖτα γένυσι, χαρμοναῖσιν
ἀνδροβρῶσι δυστράπεζοι· 385
περῶν δ' ἀργυρορρύταν Ἕβρον
ἐξέπραξε μόχθον,
Μυκηναίῳ πονῶν τυράννῳ,
τάν τε Πηλιάδ' ἀκτὰν
Ἀναύρου παρὰ πηγάς· 390
Κύκνον δὲ ξενοδαίκταν
τόξοις ὤλεσεν, Ἀμφαναί-
ας οἰκήτορ' ἄμικτον·
ὑμνῳδῶν τε κορᾶν ἀντ.
ἤλυθεν Ἑσπερίδων ἐς αὐλάν, 395
χρύσεον πετάλων ἀπὸ μηλοφόρων
χερὶ καρπὸν ἀμέρξων,
δράκοντα πυρσόνωτον, ὅς σφ' ἄπλατον
ἀμφελικτὸς ἕλικ' ἐφρούρει,
κτανών· ποντίας θ' ἁλὸς μυχοὺς 400
εἰσέβαινε, θνατοῖς
γαλανείας τιθεὶς ἐρετμοῖς·
οὐρανοῦ θ' ὑπὸ μέσσαν·

380 — 393 = 394 — 407

ἐλαύνει χέρας ἕδραν,
Ἄτλαντος δόμον ἐλθών· 405
ἀστρωπούς τε κατέσχεν οἴ-
κους εὐανορίᾳ θεῶν·
τὸν ἱππευτάν τ' Ἀμαζόνων στρατὸν στρ.
Μαιῶτιν ἀμφὶ πολυπόταμον
ἔβα δι' Εὔξεινον οἶδμα λίμνας, 410
τίν' οὐκ ἀφ' Ἑλλανίας
ἄγορον ἁλίσας φίλων,
κόρας Ἀρείας πέπλων
χρυσεόστολον φάρος,
ζωστῆρος ὀλεθρίους ἄγρας. 415
τὰ κλεινὰ δ' Ἑλλὰς ἔλαβε βαρβάρου κόρας
λάφυρα, καὶ σώζεται Μυκήναις.
τάν τε μυριόκρανον
πολύφονον κύνα Λέρνας 420
ὕδραν ἐξεπύρωσεν
βέλεσί τ' ἀμφέβαλλε,
τὸν τρισώματον οἷσιν ἔ-
κτα βοτῆρ' Ἐρυθείας.
δρόμων τ' ἄλλων ἀγάλματ' εὐτυχῆ ἀντ. 425
διῆλθε· τόν τε πολυδάκρυον
ἔπλευσ' ἐς Ἅιδαν, πόνων τελευτάν,
ἵν' ἐκπεραίνει τάλας
βίοτον οὐδ' ἔβα πάλιν.
στέγαι δ' ἔρημοι φίλων, 430
τὰν δ' ἀνόστιμον τέκνων
Χάρωνος ἐπιμένει πλάτα
βίου κέλευθον ἄθεον ἄδικον· εἰς δὲ σὰς
χέρας βλέπει δώματ' οὐ παρόντος. 435
εἰ δ' ἐγὼ σθένος ἥβων

408 — 424 = 425 — 441

δόρυ τ' ἔπαλλον ἐν αἰχμᾷ
Καδμείων τε σύνηβοι,
τέκεσιν ἂν παρέσταν
ἀλκᾷ· νῦν δ' ἀπολείπομαι 440
τᾶς εὐδαίμονος ἥβας.
ἀλλ' ἐσορῶ γὰρ τούσδε φθιμένων
ἔνδυτ' ἔχοντας, τοὺς τοῦ μεγάλου
[δή ποτε παῖδας] τὸ πρὶν Ἡρακλέους,
ἄλοχόν τε φίλην ὑποσειραίους 445
ποσὶν ἕλκουσαν τέκνα καὶ γεραιὸν
πατέρ' Ἡρακλέους. δύστηνος ἐγώ,
δακρύων ὡς οὐ δύναμαι κατέχειν
γραίας ὄσσων ἔτι πηγάς. 450

ΜΕ. εἶεν· τίς ἱερεύς, τίς σφαγεὺς τῶν δυσπότμων
ἢ τῆς ταλαίνης τῆς ἐμῆς ψυχῆς φονεύς;
ἕτοιμ' ἄγειν τὰ θύματ' εἰς Ἅιδου τάδε.
ὦ τέκν', ἀγόμεθα ζεῦγος οὐ καλὸν νεκρῶν,
ὁμοῦ γέροντες καὶ νέοι καὶ μητέρες. 455
ὦ μοῖρα δυστάλαιν' ἐμή τε καὶ τέκνων
τῶνδ', οὓς πανύστατ' ὄμμασιν προσδέρκομαι.
ἔτεκον μὲν ὑμᾶς, πολεμίοις δ' ἐθρεψάμην
ὕβρισμα κἀπίχαρμα καὶ διαφθοράν.
φεῦ·
ἦ πολύ με δόξης ἐξέπαισαν ἐλπίδες, 460
ἣν πατρὸς ὑμῶν ἐκ λόγων ποτ' ἤλπισα.
σοὶ μὲν γὰρ Ἄργος ἔνεμ' ὁ κατθανὼν πατήρ,
Εὐρυσθέως δ' ἔμελλες οἰκήσειν δόμους
τῆς καλλικάρπου κράτος ἔχων Πελασγίας,
στολήν τε θηρὸς ἀμφέβαλλε σῷ κάρᾳ 465
λέοντος, ᾗπερ αὐτὸς ἐξωπλίζετο·
σὺ δ' ἦσθα Θηβῶν τῶν φιλαρμάτων ἄναξ,
ἔγκληρα πεδία τἀμὰ γῆς κεκτημένος,

ὡς ἐξέπειθε τὸν κατασπείραντά με·
εἰς δεξιὰν δὲ σὴν ἀλεξητήριον 470
ξύλον καθίει Δαιδάλου, ψευδῆ δόσιν.
σοὶ δ' ἣν ἔπερσε τοῖς ἑκηβόλοις ποτὲ
τόξοισι δώσειν Οἰχαλίαν ὑπέσχετο.
τρεῖς δ' ὄντας ὑμᾶς τριπτύχοις τυραννίσι
πατὴρ ἐπύργου μέγα φρονῶν εὐανδρίᾳ· 475
ἐγὼ δὲ νύμφας ἠκροθινιαζόμην,
κήδη συνάψουσ', ἔκ τ' Ἀθηναίων χθονὸς
Σπάρτης τε Θηβῶν θ', ὡς ἀνημμένοι κάλῳς
πρυμνησίοισι βίον ἔχοιτ' εὐδαίμονα.
καὶ ταῦτα φροῦδα· μεταβαλοῦσα δ' ἡ τύχη 480
νύμφας μὲν ὑμῖν Κῆρας ἀντέδωκ' ἔχειν,
ἐμοὶ δὲ δάκρυα λουτρά· δύστηνος φρενῶν.
πατὴρ δὲ πατρὸς ἑστιᾷ γάμους ὅδε,
Ἅιδην νομίζων πενθερόν, κῆδος πικρόν.
ὤμοι, τίν' ὑμῶν πρῶτον ἢ τίν' ὕστατον 485
πρὸς στέρνα θῶμαι; τῷ προσαρμόσω στόμα;
τίνος λάβωμαι; πῶς ἂν ὡς ξουθόπτερος
μέλισσα συνενέγκαιμ' ἂν ἐκ πάντων γόους,
εἰς ἓν δ' ἐνεγκοῦσ' ἀθρόον ἀποδοίην δάκρυ.
ὦ φίλτατ', εἴ τις φθόγγος εἰσακούεται 490
θνητῶν παρ' Ἅιδῃ, σοὶ τάδ', Ἡράκλεις, λέγω·
θνήσκει πατὴρ σὸς καὶ τέκν', ὄλλυμαι δ' ἐγώ,
ἣ πρὶν μακαρία διὰ σ' ἐκληζόμην βροτοῖς.
ἄρηξον, ἐλθὲ καὶ σκιὰ φάνηθί μοι·
ἅλις γὰρ ἐλθὼν ἱκανὸς ἂν γένοιο σύ· 495
κακοὶ γὰρ εἰσιν οἳ τέκνα κτείνουσι σά.

ΑΜ. σὺ μὲν τὰ νέρθεν εὐτρεπῆ ποιοῦ, γύναι·
ἐγὼ δὲ σ', ὦ Ζεῦ, χεῖρ' ἐς οὐρανὸν δικὼν
αὐδῶ, τέκνοισιν εἴ τι τοισίδ' ὠφελεῖν
μέλλεις, ἀμύνειν, ὡς τάχ' οὐδὲν ἀρκέσεις. 500

καίτοι κέκλησαι πολλάκις· μάτην πονῶ·
θανεῖν γάρ, ὡς ἔοικ᾽, ἀναγκαίως ἔχει.
ἀλλ᾽ ὦ γέροντες, μικρὰ μὲν τὰ τοῦ βίου·
τοῦτον δ᾽ ὅπως ἥδιστα διαπεράσετε,
ἐξ ἡμέρας εἰς νύκτα μὴ λυπούμενοι. 505
ὡς ἐλπίδας μὲν ὁ χρόνος οὐκ ἐπίσταται
σώζειν, τὸ δ᾽ αὑτοῦ σπουδάσας διέπτατο.
ὁρᾶτέ μ᾽ ὅσπερ ἦ περίβλεπτος βροτοῖς
ὀνομαστὰ πράσσων, καί μ᾽ ἀφείλεθ᾽ ἡ τύχη
ὥσπερ πτερὸν πρὸς αἰθέρ᾽ ἡμέρᾳ μιᾷ. 510
ὁ δ᾽ ὄλβος ὁ μέγας ἥ τε δόξ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅτῳ
βέβαιός ἐστι. χαίρετ᾽· ἄνδρα γὰρ φίλον
πανύστατον νῦν, ἥλικες, δεδόρκατε.

ΜΕ. ἔα·
ὦ πρέσβυ, λεύσσω τἀμὰ φίλτατ᾽; ἢ τί φῶ;

ΑΜ. οὐκ οἶδα, θύγατερ· ἀφασία δὲ κἄμ᾽ ἔχει. 515

ΜΕ. ὅδ᾽ ἐστὶν ὃν γῆς νέρθεν εἰσηκούομεν;

ΑΜ. εἴ μή γ᾽ ὄνειρον ἐν φάει τι λεύσσομεν.

ΜΕ. τί φημί; ποῖ᾽ ὄνειρα κηραίνουσ᾽ ὁρῶ;
οὐκ ἔσθ᾽ ὅδ᾽ ἄλλος ἀντὶ σοῦ παιδός, γέρον.
δεῦρ᾽, ὦ τέκν᾽, ἐκκρήμνασθε πατρῴων πέπλων, 520
ἴτ᾽ ἐγκονεῖτε, μὴ μεθῆτ᾽, ἐπεὶ Διὸς
σωτῆρος ὑμῖν οὐδέν ἐσθ᾽ ὅδ᾽ ὕστερος.

ΗΡ. ὦ χαῖρε, μέλαθρον πρόπυλά θ᾽ ἑστίας ἐμῆς,
ὡς ἄσμενός σ᾽ ἐσεῖδον ἐς φάος μολών.
ἔα· τί χρῆμα; τέκν᾽ ὁρῶ πρὸ δωμάτων 525
στολμοῖσι νεκρῶν κρᾶτας ἐξεστεμμένα,
ὄχλῳ τ᾽ ἐν ἀνδρῶν τὴν ἐμὴν ξυνάορον
πατέρα τε δακρύοντα συμφορὰς τίνας;
φέρ᾽ ἐκπύθωμαι τῶνδε πλησίον σταθείς,
τί καινὸν ἦλθε τοῖσδε δώμασιν χρέος; 530

ΑΜ. ὦ φίλτατ᾽ ἀνδρῶν, ὦ φάος μολὼν πατρί,

ἥκεις, ἐσώθης εἰς ἀκμὴν ἐλθὼν φίλοις;
ΗΡ. τί φής; τίν' εἰς ταραγμὸν ἥκομεν, πάτερ;
ΜΕ. διολλύμεσθα· σὺ δέ, γέρον, σύγγνωθί μοι,
εἰ πρόσθεν ἥρπασ' ἃ σὲ λέγειν πρὸς τόνδ' ἐχρῆν·
τὸ θῆλυ γάρ πως μᾶλλον οἰκτρὸν ἀρσένων, 536
καὶ τἄμ' ἔθνησκε τέκν', ἀπωλλύμην δ' ἐγώ.
ΗΡ. Ἄπολλον, οἵοις φροιμίοις ἄρχει λόγου.
ΜΕ. τεθνᾶσ' ἀδελφοὶ καὶ πατὴρ οὑμὸς γέρων.
ΗΡ. πῶς φής; τί δράσας ἢ δορὸς ποίου τυχών; 540
ΜΕ. Λύκος σφ' ὁ καινὸς γῆς ἄναξ διώλεσεν.
ΗΡ. ὅπλοις ἀπαντῶν ἢ νοσησάσης χθονός;
ΜΕ. στάσει· τὸ Κάδμου δ' ἑπτάπυλον ἔχει κράτος.
ΗΡ. τί δῆτα πρὸς σὲ καὶ γέροντ' ἦλθεν φόβος;
ΜΕ. κτείνειν ἔμελλε πατέρα κἀμὲ καὶ τέκνα. 545
ΗΡ. τί φής; τί ταρβῶν ὀρφάνευμ' ἐμῶν τέκνων;
ΜΕ. μή ποτε Κρέοντος θάνατον ἐκτισαίατο.
ΗΡ. κόσμος δὲ παίδων τίς ὅδε νερτέροις πρέπων;
ΜΕ. θανάτου τάδ' ἤδη περιβόλαι' ἐνήμμεθα.
ΗΡ. καὶ πρὸς βίαν ἐθνήσκετ'; ὦ τλήμων ἐγώ. 550
ΜΕ. φίλων ἔρημοι, σὲ δὲ θανόντ' ἠκούομεν.
ΗΡ. πόθεν δ' ἐς ὑμᾶς ἥδ' ἐσῆλθ' ἀθυμία;
ΜΕ. Εὐρυσθέως κήρυκες ἤγγελλον τάδε.
ΗΡ. τί δ' ἐξελείπετ' οἶκον ἑστίαν τ' ἐμήν;
ΜΕ. βίᾳ, πατὴρ μὲν ἐκπεσὼν στρωτοῦ λέχους. 555
ΗΡ. κοὐκ ἔσχεν αἰδῶ τὸν γέροντ' ἀτιμάσαι;
ΜΕ. αἰδῶ γ'; ἀποικεῖ τῆσδε τῆς θεοῦ πρόσω.
ΗΡ. οὕτω δ' ἀπόντες ἐσπανίζομεν φίλων;
ΜΕ. φίλοι γάρ εἰσιν ἀνδρὶ δυστυχεῖ τίνες;
ΗΡ. μάχας δὲ Μινυῶν ἃς ἔτλην, ἀπέπτυσαν; 560
ΜΕ. ἄφιλον, ἵν' αὖθίς σοι λέγω, τὸ δυστυχές.
ΗΡ. οὐ ῥίψεθ' Ἅιδου τάσδε περιβολὰς κόμης
καὶ φῶς ἀναβλέψεσθε τοῦ κάτω σκότου

φίλας ἀμοιβὰς ὄμμασιν δεδορκότες;
ἐγὼ δέ, νῦν γὰρ τῆς ἐμῆς ἔργον χερός, 565
πρῶτον μὲν εἶμι καὶ κατασκάψω δόμους
καινῶν τυράννων, κρᾶτα δ' ἀνόσιον τεμὼν
ῥίψω κυνῶν ἕλκημα· Καδμείων δ' ὅσους
κακοὺς ἐφηῦρον εὖ παθόντας ἐξ ἐμοῦ,
τῷ καλλινίκῳ τῷδ' ὅπλῳ χειρώσομαι· 570
τοὺς δὲ πτερωτοῖς διαφορῶν τοξεύμασι
νεκρῶν ἅπαντ' Ἰσμηνὸν ἐμπλήσω φόνου,
Δίρκης τε νᾶμα λευκὸν αἱμαχθήσεται.
τῷ γάρ μ' ἀμύνειν μᾶλλον ἢ δάμαρτι χρὴ
καὶ παισὶ καὶ γέροντι; χαιρόντων πόνοι· 575
μάτην γὰρ αὐτοὺς τῶνδε μᾶλλον ἤνυσα.
καὶ δεῖ μ' ὑπὲρ τῶνδ', εἴπερ οἵδ' ὑπὲρ πατρός,
θνήσκειν ἀμύνοντ'· ἢ τί φήσομεν καλὸν
ὕδρᾳ μὲν ἐλθεῖν εἰς μάχην λέοντί τε
Εὐρυσθέως πομπαῖσι, τῶν δ' ἐμῶν τέκνων 580
οὐκ ἐκπονήσω θάνατον; οὐκ ἄρ' Ἡρακλῆς
ὁ καλλίνικος ὡς πάροιθε λέξομαι.

ΧΟ. δίκαια τοὺς τεκόντας ὠφελεῖν τέκνα
πατέρα τε πρέσβυν τήν τε κοινωνὸν γάμων.

ΑΜ. πρὸς σοῦ μέν, ὦ παῖ, τοῖς φίλοις εἶναι φίλον 585
τά τ' ἐχθρὰ μισεῖν· ἀλλὰ μὴ 'πείγου λίαν.

ΗΡ. τί δ' ἐστὶ τῶνδε θᾶσσον ἢ χρεών, πάτερ;

ΑΜ. πολλοὺς πένητας, ὀλβίους δὲ τῷ λόγῳ
δοκοῦντας εἶναι συμμάχους ἄναξ ἔχει,
οἳ στάσιν ἔθηκαν καὶ διώλεσαν πόλιν 590
ἐφ' ἁρπαγαῖσι τῶν πέλας, τὰ δ' ἐν δόμοις
δαπάναισι φροῦδα διαφυγόνθ' ὑπ' ἀργίας.
ὤφθης ἐσελθὼν πόλιν· ἐπεὶ δ' ὤφθης, ὅρα
ἐχθροὺς ἀθροίσας μὴ παρὰ γνώμην πέσῃς.

ΗΡ. μέλει μὲν οὐδὲν εἴ με πᾶσ' εἶδεν πόλις· 595

ὄρνιν δ' ἰδών τιν' οὐκ ἐν αἰσίοις ἕδραις,
ἔγνων πόνον τιν' εἰς δόμους πεπτωκότα·
ὥστ' ἐκ προνοίας κρύφιος εἰσῆλθον χθόνα.
ΑΜ. καλῶς· προσελθὼν νῦν πρόσειπέ θ' ἑστίαν
καὶ δὸς πατρῴοις δώμασιν σὸν ὄμμ' ἰδεῖν. 600
ἥξει γὰρ αὐτὸς σὴν δάμαρτα καὶ τέκνα
ἕλξων φονεύσων κἄμ' ἐπισφάξων ἄναξ·
μένοντι δ' αὐτοῦ πάντα σοι γενήσεται
τῇ τ' ἀσφαλείᾳ κερδανεῖς· πόλιν δὲ σὴν
μὴ πρὶν ταράξῃς πρὶν τόδ' εὖ θέσθαι, τέκνον. 605
ΗΡ. δράσω τάδ'· εὖ γὰρ εἶπας· εἶμ' εἴσω δόμων.
χρόνῳ δ' ἀνελθὼν ἐξ ἀνηλίων μυχῶν
Ἅιδου Κόρης τ' ἔνερθεν οὐκ ἀτιμάσω
θεοὺς προσειπεῖν πρῶτα τοὺς κατὰ στέγας.
ΑΜ. ἦλθες γὰρ ὄντως δώματ' εἰς Ἅιδου, τέκνον; 610
ΗΡ. καὶ θῆρά γ' εἰς φῶς τὸν τρίκρανον ἤγαγον.
ΑΜ. μάχῃ κρατήσας ἢ θεᾶς δωρήμασιν;
ΗΡ. μάχῃ· τὰ μυστῶν δ' ὄργι' ηὐτύχησ' ἰδών.
ΑΜ. ἦ καὶ κατ' οἴκους ἐστὶν Εὐρυσθέως ὁ θήρ;
ΗΡ. Χθονίας νιν ἄλσος Ἑρμιών τ' ἔχει πόλις. 615
ΑΜ. οὐδ' οἶδεν Εὐρυσθεύς σε γῆς ἥκοντ' ἄνω;
ΗΡ. οὐκ οἶδεν· ἐλθὼν τἀνθάδ' εἰδείην πάρος.
ΑΜ. χρόνον δὲ πῶς τοσοῦτον ἦσθ' ὑπὸ χθονί;
ΗΡ. Θησέα κομίζων ἐχρόνισ' ἐξ Ἅιδου, πάτερ.
ΑΜ. καὶ ποῦ 'στιν; ἢ γῆς πατρίδος οἴχεται πέδον; 620
ΗΡ. βέβηκ' Ἀθήνας νέρθεν ἄσμενος φυγών.
ἀλλ' εἶ', ὁμαρτεῖτ', ὦ τέκν', εἰς δόμους πατρί·
καλλίονές τἄρ' εἴσοδοι τῶν ἐξόδων
πάρεισιν ὑμῖν. ἀλλὰ θάρσος ἴσχετε
καὶ νάματ' ὄσσων μηκέτ' ἐξανίετε, 625
σύ τ' ὦ γύναι μοι σύλλογον ψυχῆς λαβὲ
τρόμου τε παῦσαι, καὶ μέθεσθ' ἐμῶν πέπλων·

οὐ γὰρ πτερωτὸς οὐδὲ φευξείω φίλους.
ἆ,
οἵδ' οὐκ ἀφιᾶσ', ἀλλ' ἀνάπτονται πέπλων
τοσῷδε μᾶλλον· ὧδ' ἔβητ' ἐπὶ ξυροῦ; 630
ἄξω λαβών γε τούσδ' ἐφολκίδας χεροῖν,
ναῦς δ' ὣς ἐφέλξω· καὶ γὰρ οὐκ ἀναίνομαι
θεράπευμα τέκνων. πάντα τἀνθρώπων ἴσα·
φιλοῦσι παῖδας οἵ τ' ἀμείνονες βροτῶν
οἵ τ' οὐδὲν ὄντες· χρήμασιν δὲ διάφοροι· 635
ἔχουσιν, οἱ δ' οὔ· πᾶν δὲ φιλότεκνον γένος.

ΧΟ. ἁ νεότας μοι φίλον· ἄχθος δὲ τὸ γῆρας αἰεὶ στρ.
βαρύτερον Αἴτνας σκοπέλων
ἐπὶ κρατὶ κεῖται, 640
βλεφάρων σκοτεινὸν
φάος ἐπικαλύψαν.
μή μοι μήτ' Ἀσιήτιδος
τυραννίδος ὄλβος εἴη,
μὴ χρυσοῦ δώματα πλήρη 645
τᾶς ἥβας ἀντιλαβεῖν,
ἃ καλλίστα μὲν ἐν ὄλβῳ,
καλλίστα δ' ἐν πενίᾳ.
τὸ δὲ λυγρὸν φόνιόν τε γῆ-
ρας μισῶ· κατὰ κυμάτων δ' 650
ἔρροι μηδέ ποτ' ὤφελεν
θνατῶν δώματα καὶ πόλεις
ἐλθεῖν, ἀλλὰ κατ' αἰθέρ' ἀ-
εὶ πτεροῖσι φορείσθω. 654
εἰ δὲ θεοῖς ἦν ξύνεσις καὶ σοφία κατ' ἄνδρας, ἀντ.
δίδυμον ἂν ἥβαν ἔφερον
φανερὸν χαρακτῆρ'
ἀρετᾶς ὅσοισιν

637 — 654 = 655 — 672

μέτα, κατθανόντες τ' 660
εἰς αὐγὰς πάλιν ἁλίου
δισσοὺς ἂν ἔβαν διαύλους,
ἁ δυσγένεια δ' ἁπλᾶν ἂν
εἶχε ζωᾶς βιοτάν,
καὶ τῷδ' ἦν τούς τε κακοὺς ἂν 665
γνῶναι καὶ τοὺς ἀγαθούς,
ἴσον ἅτ' ἐν νεφέλαισιν ἄ-
στρων ναύταις ἀριθμὸς πέλει.
νῦν δ' οὐδεὶς ὅρος ἐκ θεῶν
χρηστοῖς οὐδὲ κακοῖς σαφής, 670
ἀλλ' εἱλισσόμενός τις αἰ-
ὼν πλοῦτον μόνον αὔξει.
οὐ παύσομαι τὰς Χάριτας στρ.
Μούσαις συγκαταμιγνύς,
ἁδίσταν συζυγίαν. 675
μὴ ζώην μετ' ἀμουσίας,
αἰεὶ δ' ἐν στεφάνοισιν εἴην.
ἔτι τοι γέρων ἀοιδὸς
κελαδεῖ Μναμοσύναν·
ἔτι τὰν Ἡρακλέους 680
καλλίνικον ἀείδω
παρά τε Βρόμιον οἰνοδόταν
παρά τε χέλυος ἑπτατόνου
μολπὰν καὶ Λίβυν αὐλόν·
οὔπω καταπαύσομεν 685
Μούσας, αἵ μ' ἐχόρευσαν.
παιᾶνα μὲν Δηλιάδες αντ.
ὑμνοῦσ' ἀμφὶ πύλας τὸν
Λατοῦς εὔπαιδα γόνον
εἱλίσσουσαι καλλίχορον· 690

673 — 686 = 687 — 700

παιᾶνας δ' ἐπὶ σοῖς μελάθροις
κύκνος ὣς γέρων ἀοιδὸς
πολιᾶν ἐκ γενύων
κελαδήσω· τὸ γὰρ εὖ
τοῖς ὕμνοισιν ὑπάρχει, 695
Διὸς ὁ παῖς· τὸ δ' εὐγενίας
κλέος ὑπερβάλλων [ἀρετᾷ]
μοχθήσας τὸν ἄκυμον
θῆκεν βίοτον βροτοῖς
πέρσας δείματα θηρῶν. 700

ΛΥΚ. εἰς καιρὸν οἴκων, Ἀμφιτρύων, ἔξω περᾷς·
χρόνος γὰρ ἤδη δαρὸς ἐξ ὅτου πέπλοις
κοσμεῖσθε σῶμα καὶ νεκρῶν ἀγάλμασιν.
ἀλλ' εἶα, παῖδας καὶ δάμαρθ' Ἡρακλέους
ἔξω κέλευε τῶνδε φαίνεσθαι δόμων, 705
ἐφ' οἷς ὑπέστητ' αὐτεπάγγελτοι θανεῖν.

ΑΜ. ἄναξ, διώκεις μ' ἀθλίως πεπραγότα
ὕβριν θ' ὑβρίζεις ἐπὶ θανοῦσι τοῖς ἐμοῖς·
ἃ χρῆν σε μετρίως, κεἰ κρατεῖς, σπουδὴν ἔχειν.
ἐπεὶ δ' ἀνάγκην προστίθης ἡμῖν θανεῖν, 710
στέργειν ἀνάγκη, δραστέον θ' ἃ σοὶ δοκεῖ.

ΛΥΚ. ποῦ δῆτα Μεγάρα; ποῦ τέκν' Ἀλκμήνης γόνου;

ΑΜ. δοκῶ μὲν αὐτήν, ὡς θύραθεν εἰκάσαι,

ΛΥΚ. τί χρῆμα; δόξης τῆσδ' ἔχεις τεκμήριον;

ΑΜ. ἱκέτιν πρὸς ἁγνοῖς ἑστίας θάσσειν βάθροις 715

ΛΥΚ. ἀνόνητά γ' ἱκετεύουσαν ἐκσῶσαι βίον.

ΑΜ. καὶ τὸν θανόντα γ' ἀνακαλεῖν μάτην πόσιν.

ΛΥΚ. ὃ δ' οὐ πάρεστιν οὐδὲ μὴ μόλῃ ποτέ.

ΑΜ. οὔκ, εἴ γε μή τις θεῶν ἀναστήσειέ νιν.

ΛΥΚ. χώρει πρὸς αὐτὴν καὶ κόμιζ' ἐκ δωμάτων. 720

ΑΜ. μέτοχος ἂν εἴην τοῦ φόνου δράσας τόδε.

ΛΥΚ. ἡμεῖς, ἐπειδὴ σοὶ τόδ' ἔστ' ἐνθύμιον,

οἱ δειμάτων ἔξωθεν ἐκπορεύσομεν
σὺν μητρὶ παῖδας. δεῦρ' ἕπεσθε, πρόσπολοι,
ὡς ἂν σχολὴν λεύσσωμεν ἄσμενοι πόνων. 725
ΑΜ. σὺ δ' οὖν ἴθ', ἔρχει δ' οἷ χρεών· τὰ δ' ἄλλ' ἴσως
ἄλλῳ μελήσει. προσδόκα δὲ δρῶν κακῶς
κακόν τι πράξειν. ὦ γέροντες, εἰς καλὸν
στείχει, βρόχοισι δ' ἀρκύων δεδήσεται
ξιφηφόροισι, τοὺς πέλας δοκῶν κτενεῖν 730
ὁ παγκάκιστος. εἶμι δ' ὡς ἴδω νεκρὸν
πίπτοντ'· ἔχει γὰρ ἡδονὰς θνήσκων ἀνὴρ
ἐχθρὸς τίνων τε τῶν δεδραμένων δίκην.
ΧΟ. μεταβολὰ κακῶν· μέγας ὁ πρόσθ' ἄναξ *στρ.* 735
πάλιν ὑποστρέφει βίοτον εἰς Ἅιδαν.
ἰὼ δίκα καὶ θεῶν παλίρρους πότμος.
ἦλθες χρόνῳ μὲν οὗ δίκην δώσεις θανών, 740
ὕβρεις ὑβρίζων εἰς ἀμείνονας σέθεν.
χαρμοναὶ δακρύων ἔδοσαν ἐκβολάς·
πάλιν ἔμολεν ἃ πάρος οὔποτε διὰ φρενὸς 745
ἤλπισεν παθεῖν γᾶς ἄναξ.
ἀλλ' ὦ γεραιέ, καὶ τὰ δωμάτων ἔσω
σκοπῶμεν, εἰ πράσσει τις ὡς ἐγὼ θέλω.
ΛΥΚ. ἰώ μοί μοι.
ΧΟ. τόδε κατάρχεται μέλος ἐμοὶ κλύειν *ἀντ.* 750
φίλιον ἐν δόμοις· θάνατος οὐ πόρσω.
βοᾷ φόνου φροίμιον στενάζων ἄναξ.
ΛΥΚ. ὦ πᾶσα Κάδμου γαῖ', ἀπόλλυμαι δόλῳ.
ΧΟ. καὶ γὰρ διώλλυς· ἀντίποινα δ' ἐκτίνων 755
τόλμα, διδούς γε τῶν δεδραμένων δίκην.
τίς ὁ θεοὺς ἀνομίᾳ χραίνων, θνητὸς ὤν,
ἄφρονα λόγον οὐρανίων μακάρων κατέβαλ',
ὡς ἄρ' οὐ σθένουσιν θεοί;

735 — 748 = 750 — 761

γέροντες, οὐκέτ' ἔστι δυσσεβὴς ἀνήρ. 760
σιγᾷ μέλαθρα· πρὸς χοροὺς τραπώμεθα.
φίλοι γὰρ εὐτυχοῦσιν οὓς ἐγὼ θέλω.
χοροὶ χοροὶ καὶ θαλίαι στρ.
μέλουσι Θήβας ἱερὸν κατ' ἄστυ.
μεταλλαγαὶ γὰρ δακρύων, 765
μεταλλαγαὶ συντυχίας
* * * ἔτεκον ἀοιδάς.
βέβακ' ἄναξ ὁ καινός,
ὁ δὲ παλαίτερος
κρατεῖ, λιμένα λιπών γε τὸν Ἀχερόντιον. 770
δοκημάτων ἐκτὸς ἦλθεν ἐλπίς.
θεοὶ θεοὶ τῶν ἀδίκων ἀντ.
μέλουσι καὶ τῶν ὁσίων ἐπάειν.
ὁ χρυσὸς ἅ τ' εὐτυχία
φρενῶν βροτοὺς ἐξάγεται, 775
δύνασιν ἄδικον ἐφέλκων.
χρόνου γὰρ οὔτις ἔτλα
τὸ πάλιν εἰσορᾶν·
νόμον παρέμενος, ἀνομίᾳ χάριν διδοὺς
ἔθραυσεν ὄλβου κελαινὸν ἅρμα. 780
Ἰσμήν' ὦ στεφαναφόρει, στρ.
ξεσταί θ' ἑπταπύλου πόλεως
ἀναχορεύσατ' ἀγυιαί,
Δίρκα θ' ἁ καλλιρρέεθρος,
σύν τ' Ἀσωπιάδες κόραι, 785
πατρὸς ὕδωρ βᾶτε λιποῦ-
σαι συναοιδοὶ
νύμφαι τὸν Ἡρακλέους
καλλίνικον ἀγῶν'· ὦ

763—771 = 772—780
781—797 = 798—814

Πυθίου δενδρῶτι πέτρα 790
Μουσᾶν θ' Ἑλικωνιάδων δώματα,
ἥξετ' εὐγαθεῖ κελάδῳ
ἐμὰν πόλιν ἐμά τε τείχη,
Σπαρτῶν ἵνα γένος ἐφάνη,
χαλκασπίδων λόχος, ὃς γᾶν 795
τέκνων τέκνοις μεταμείβει,
Θήβαις ἱερὸν φῶς.
ὦ λέκτρων δύο συγγενεῖς ἀντ.
εὐναί, θνατογενοῦς τε καὶ
Διός, ὃς ἦλθεν ἐς εὐνὰς 800
Νύμφας τᾶς Περσηίδος· ὡς
πιστόν μοι τὸ παλαιὸν ἤ-
δη λέχος, ὦ Ζεῦ, τὸ σὸν οὐκ
ἐπ' ἐλπίδι φάνθη,
λαμπρὰν δ' ἔδειξ' ὁ χρόνος 805
τὰν Ἡρακλέος ἀλκάν·
ὃς γᾶς ἐξέβα θαλάμων,
Πλούτωνος δῶμα λιπὼν νέρτερον.
κρείσσων μοι τύραννος ἔφυς
ἢ δυσγένει' ἀνάκτων· 810
ἃ νῦν ἐσορᾶν φαίνει
ξιφηφόρων ἐς ἀγώνων
ἅμιλλαν, εἰ τὸ δίκαιον
θεοῖς ἔτ' ἀρέσκει.
ἔα ἔα· 815
ἆρ' εἰς τὸν αὐτὸν πίτυλον ἥκομεν φόβου,
γέροντες, οἷον φάσμ' ὑπὲρ δόμων ὁρῶ;
φυγῇ φυγῇ
νωθὲς πέδαιρε κῶλον, ἐκποδὼν ἔλα.
ὦναξ Παιάν, 820
ἀπότροπος γένοιό μοι πημάτων.

ΙΡ. θαρσεῖτε Νυκτὸς τήνδ᾽ ὁρῶντες ἔκγονον
Λύσσαν, γέροντες, κἀμὲ τὴν θεῶν λάτριν
Ἶριν· πόλει γὰρ οὐδὲν ἥκομεν βλάβος,
ἑνὸς δ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὸς δώματα στρατεύομεν, 825
ὃν φασιν εἶναι Ζηνὸς Ἀλκμήνης τ᾽ ἄπο.
πρὶν μὲν γὰρ ἄθλους ἐκτελευτῆσαι πικρούς,
τὸ χρή νιν ἐξέσωζεν, οὐδ᾽ εἴα πατὴρ
Ζεύς νιν κακῶς δρᾶν οὔτ᾽ ἔμ᾽ οὔθ᾽ Ἥραν ποτέ.
ἐπεὶ δὲ μόχθους διεπέρασ᾽ Εὐρυσθέως, 830
Ἥρα προσάψαι κοινὸν αἷμ᾽ αὐτῷ θέλει
παῖδας κατακτείναντι, συνθέλω δ᾽ ἐγώ.
ἀλλ᾽ εἶ᾽, ἄτεγκτον συλλαβοῦσα καρδίαν,
Νυκτὸς κελαινῆς ἀνυμέναιε παρθένε,
μανίας τ᾽ ἐπ᾽ ἀνδρὶ τῷδε καὶ παιδοκτόνους 835
φρενῶν ταραγμοὺς καὶ ποδῶν σκιρτήματα
ἔλαυνε κίνει, φόνιον ἐξίει κάλων,
ὡς ἂν πορεύσας δι᾽ Ἀχερούσιον πόρον
τὸν καλλίπαιδα στέφανον αὐθέντῃ φόνῳ.
γνῷ μὲν τὸν Ἥρας οἷός ἐστ᾽ αὐτῷ χόλος, 840
μάθῃ δὲ τὸν ἐμόν· ἢ θεοὶ μὲν οὐδαμοῦ,
τὰ θνητὰ δ᾽ ἔσται μεγάλα, μὴ δόντος δίκην.

ΛΥΤ. ἐξ εὐγενοῦς μὲν πατρὸς ἔκ τε μητέρος
πέφυκα, Νυκτὸς Οὐρανοῦ τ᾽ ἀφ᾽ αἵματος·
τιμὰς δ᾽ ἔχω τάσδ᾽, οὐκ ἀγασθῆναι φίλοις, 845
οὐδ᾽ ἥδομαι φοιτῶσ᾽ ἐπ᾽ ἀνθρώπων [φίλους].
παραινέσαι δέ, πρὶν σφαλεῖσαν εἰσιδεῖν,
Ἥρᾳ θέλω σοί τ᾽, ἢν πίθησθ᾽ ἐμοῖς λόγοις.
ἀνὴρ ὅδ᾽ οὐκ ἄσημος οὔτ᾽ ἐπὶ χθονὶ
οὔτ᾽ ἐν θεοῖσιν, οὗ γέ μ᾽ εἰσπέμπεις δόμους· 850
ἄβατον δὲ χώραν καὶ θάλασσαν ἀγρίαν
ἐξημερώσας, θεῶν ἀνέστησεν μόνος
τιμὰς πιτνούσας ἀνοσίων ἀνδρῶν ὕπο·

σοὶ δ' οὐ παραινῶ μεγάλα βούλεσθαι κακά.

ΙΡ. μὴ σὺ νουθέτει τὰ θ' Ἥρας κἀμὰ μηχανήματα. 855

ΛΥΤ. εἰς τὸ λῷστον ἐμβιβάζω σ' ἴχνος ἀντὶ τοῦ κακοῦ.

ΙΡ. οὐχὶ σωφρονεῖν γ' ἔπεμψε δεῦρό σ' ἡ Διὸς δάμαρ.

ΛΥΤ. Ἥλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι.
εἰ δὲ δή μ' Ἥρᾳ θ' ὑπουργεῖν σοί τ' ἀναγκαίως ἔχει 859
τάχος ἐπιρροίβδην θ' ὁμαρτεῖν ὡς κυνηγέτῃ κύνας,
εἶμί γ'· οὔτε πόντος οὕτω κύμασι στένων λάβρος
οὔτε γῆς σεισμὸς κεραυνοῦ τ' οἶστρος ὠδῖνας πνέων,
οἷ' ἐγὼ στάδια δραμοῦμαι στέρνον εἰς Ἡρακλέους
καὶ καταρρήξω μέλαθρα καὶ δόμους ἐπεμβαλῶ,
τέκν' ἀποκτείνασα πρῶτον· ὃ δὲ κανὼν οὐκ εἴσεται 865
παῖδας οὓς ἔτικτ' ἐναίρων, πρὶν ἂν ἐμὰς λύσσας ἀφῇ.
ἢν ἰδοὺ καὶ δὴ τινάσσει κρᾶτα βαλβίδων ἄπο
καὶ διαστρόφους ἑλίσσει σῖγα γοργωποὺς κόρας.
ἀμπνοὰς δ' οὐ σωφρονίζει, ταῦρος ὣς ἐς ἐμβολήν,
δεινὰ μυκᾶται δὲ Κῆρας ἀνακαλῶν τὰς Ταρτάρου. 870
τάχα σ' ἐγὼ μᾶλλον χορεύσω καὶ καταυλήσω φόβῳ.
στεῖχ' ἐς Οὔλυμπον πεδαίρουσ', Ἶρι, γενναῖον πόδα·
εἰς δόμους δ' ἡμεῖς ἄφαντοι δυσόμεσθ' Ἡρακλέους.

ΧΟ. ὀτοτοτοῖ, στέναξον· ἀποκείρεται 875
σὸν ἄνθος πόλεος, ὁ Διὸς ἔκγονος.
μέλεος Ἑλλάς, ἃ τὸν εὐεργέταν
ἀποβαλεῖς, ὀλεῖς μανιάσιν λύσσαις
χορευθέντ' ἀναύλοις.
βέβακεν ἐν δίφροισιν ἁ πολύστονος, 880

ἅρμασι δ' ἐνδίδωσι
κέντρον ὡς ἐπὶ λώβᾳ
Νυκτὸς Γοργὼν ἑκατογκεφάλοις
ὄφεων ἰαχήμασι, Λύσσα μαρμαρωπός.
ταχὺ τὸν εὐτυχῆ μετέβαλεν δαίμων, 885
ταχὺ δὲ πρὸς πατρὸς τέκν' ἐκπνεύσεται.
ἰώ μοι μέλεος,
ἰὼ Ζεῦ, τὸ σὸν γένος ἄγονον αὐτίκα
λυσσάδες ὠμοβρῶτες ἀποινόδικοι δίκαι
κακοῖσιν ἐκπετάσουσιν. ἰὼ στέγαι, 890
κατάρχεται χόρευμα τυμπάνων ἄτερ,
οὐ βρομίῳ κεχαρισμένα θύρσῳ,
ἰὼ δόμοι,
πρὸς αἵματ', οὐχὶ τᾶς Διονυσιάδος
βοτρύων ἐπὶ χεύμασι λοιβᾶς. 895
φυγῇ, τέκν', ἐξορμᾶτε· δάιον τόδε
δάιον μέλος ἐπαυλεῖται.
κυναγετεῖ τέκνων διωγμόν·
οὔποτ' ἄκραντα δόμοισι Λύσσα βακχεύσει.
αἰαῖ κακῶν 900
αἰαῖ δῆτα τὸν γεραιὸν ὡς στένω
πατέρα τάν τε παιδοτρόφον, ᾇ μάταν
τέκεα γεννᾶται.
ἰδοὺ ἰδού,
θύελλα σείει δῶμα, συμπίπτει στέγη· 905
ἢ ἤ τί δρᾷς, ὦ Διὸς παῖ; μελάθρων
τάραγμα ταρτάρειον, ὡς
ἐπ' Ἐγκελάδῳ ποτὲ Παλλάς, εἰς δόμους πέμπεις.

ΑΓΓ. ὦ λευκὰ γήρᾳ σώματ',
ΧΟ. ἀνακαλεῖς τίνα με τίνα βοάν; 910
ΑΓΓ. ἄλαστα τὰν δόμοισι.
ΧΟ. μάντιν οὐχ ἕτερον ἄξομαι.

ΑΓΓ. τεθνᾶσι παῖδες.. ΧΟ. αἰαῖ.
ΑΓΓ. στενάζεθ', ὡς στενακτά. ΧΟ. δάιοι φόνοι,
δάιοι δὲ τοκέων χεῖρες. 915
ΑΓΓ. οὐκ ἄν τις εἴποι μᾶλλον ἢ πεπόνθαμεν.
ΧΟ. πῶς παισὶ στενακτὰν ἄταν ἄταν
πατέρος ἀμφαίνεις;
λέγε τίνα τρόπον ἔσυτο θεόθεν ἐπὶ
μέλαθρα κακὰ τάδε 920
τλήμονές τε παίδων τύχαι.
ΑΓΓ. ἱερὰ μὲν ἦν πάροιθεν ἐσχάρας Διὸς
καθάρσι' οἴκων, γῆς ἄνακτ' ἐπεὶ κτανὼν
ἐξέβαλε τῶνδε δωμάτων Ἡρακλέης·
χορὸς δὲ καλλίμορφος εἱστήκει τέκνων 925
πατήρ τε Μεγάρα τ'· ἐν κύκλῳ δ' ἤδη κανοῦν
εἵλικτο βωμοῦ, φθέγμα δ' ὅσιον εἴχομεν.
μέλλων δὲ δαλὸν χειρὶ δεξιᾷ φέρειν,
εἰς χέρνιβ' ὡς βάψειεν, Ἀλκμήνης τόκος
ἔστη σιωπῇ. καὶ χρονίζοντος πατρὸς 930
παῖδες προσέσχον ὄμμ'· ὃ δ' οὐκέθ' αὑτὸς ἦν,
ἀλλ' ἐν στροφαῖσιν ὀμμάτων ἐφθαρμένος
ῥίζας τ' ἐν ὄσσοις αἱματωπὸς ἐκβαλών,
ἀφρὸν κατέσταζ' εὐτρίχου γενειάδος.
ἔλεξε δ' ἅμα γέλωτι παραπεπληγμένῳ· 935
πάτερ, τί θύω πρὶν κτανεῖν Εὐρυσθέα
καθάρσιον πῦρ, καὶ πόνους διπλοῦς ἔχω
ἐξὸν μιᾶς μοι χειρὸς εὖ θέσθαι τάδε;
ὅταν δ' ἐνέγκω δεῦρο κρᾶτ' Εὐρυσθέως,
ἐπὶ τοῖσι νῦν θανοῦσιν ἁγνιῶ χέρας. 940
ἐκχεῖτε πηγάς, ῥίπτετ' ἐκ χειρῶν κανᾶ.
τίς μοι δίδωσι τόξα; τίς δ' ὅπλον χερός;
πρὸς τὰς Μυκήνας εἶμι· λάζυσθαι χρεὼν
μοχλοὺς δικέλλας θ', ὡς τὰ Κυκλώπων βάθρα

φοίνικι κανόνι καὶ τύκοις ἡρμοσμένα 945
στρεπτῷ σιδήρῳ συντριαινώσω πάλιν.
ἐκ τοῦδε βαίνων ἅρματ' οὐκ ἔχων ἔχειν
ἔφασκε, δίφρου δ' εἰσέβαινεν ἄντυγα
κἄθεινε, κέντρον δῆθεν ὡς ἔχων χερί.
διπλοῦς δ' ὀπαδοῖς ἦν γέλως φόβος θ' ὁμοῦ. 950
καί τις τόδ' εἶπεν, ἄλλος εἰς ἄλλον δρακών·
παίζει πρὸς ἡμᾶς δεσπότης ἢ μαίνεται;
ὃ δ' εἷρπ' ἄνω τε καὶ κάτω κατὰ στέγας,
μέσον δ' ἐς ἀνδρῶν' εἰσπεσὼν Νίσου πόλιν
ἥκειν ἔφασκε, δωμάτων εἴσω βεβώς. 955
κλιθεὶς δ' ἐς οὖδας ὡς ἔχει σκευάζεται
θοίνην. διελθὼν δ' εἰς βραχὺν χρόνον μονῆς,
Ἰσθμοῦ ναπαίας ἔλεγε προσβαίνειν πλάκας.
κἀνταῦθα γυμνὸν σῶμα θεὶς πορπαμάτων,
πρὸς οὐδέν' ἡμιλλᾶτο κἀκηρύσσετο 960
αὐτὸς πρὸς αὑτοῦ καλλίνικος οὐδενὸς
ἀκοὴν ὑπειπών. δεινὰ δ' Εὐρυσθεῖ βρέμων
ἦν ἐν Μυκήναις τῷ λόγῳ. πατὴρ δέ νιν
θιγὼν κραταιᾶς χειρὸς ἐννέπει τάδε·
ὦ παῖ, τί πάσχεις; τίς ὁ τρόπος ξενώσεως 965
τῆσδ'; οὔ τί που φόνος σ' ἐβάκχευσεν νεκρῶν,
οὓς ἄρτι καίνεις; ὃ δέ νιν Εὐρυσθέως δοκῶν
πατέρα προταρβοῦνθ' ἱκέσιον ψαύειν χερός,
ὤθεῖ, φαρέτραν δ' εὐτρεπῆ σκευάζεται
καὶ τόξ' ἑαυτοῦ παισί, τοὺς Εὐρυσθέως 970
δοκῶν φονεύειν. οἳ δὲ ταρβοῦντες φόβῳ
ὤρουον ἄλλος ἄλλοσ', εἰς πέπλους ὃ μὲν
μητρὸς ταλαίνης, ὃ δ' ὑπὸ κίονος σκιάν,
ἄλλος δὲ βωμὸν ὄρνις ὣς ἔπτηξ' ὕπο.
βοᾷ δὲ μήτηρ· ὦ τεκών, τί δρᾷς; τέκνα 975
κτείνεις; βοᾷ δὲ πρέσβυς οἰκετῶν τ' ὄχλος.

ὃ δ' ἐξελίσσων παῖδα κίονος κύκλῳ
πόρευμα δεινὸν ποδός, ἐναντίον σταθεὶς
βάλλει πρὸς ἧπαρ· ὕπτιος δὲ λαΐνους
ὀρθοστάτας ἔδευσεν ἐκπνέων βίον. 980
ὃ δ' ἠλάλαξε κἀπεκόμπασεν τάδε·
εἷς μὲν νεοσσὸς ὅδε θανὼν Εὐρυσθέως
ἔχθραν πατρῴαν ἐκτίνων πέπτωκέ μοι.
ἄλλῳ δ' ἐπεῖχε τόξ', ὃς ἀμφὶ βωμίαν
ἔπτηξε κρηπῖδ' ὡς λεληθέναι δοκῶν. 985
φθάνει δ' ὁ τλήμων γόνασι προσπεσὼν πατρὸς
καὶ πρὸς γένειον χεῖρα καὶ δέρην βαλών·
ὦ φίλτατ', αὐδᾷ, μή μ' ἀποκτείνῃς, πάτερ·
σός εἰμι σὸς παῖς, οὐ τὸν Εὐρυσθέως ὀλεῖς.
ὃ δ' ἀγριωπὸν ὄμμα Γοργόνος στρέφων, 990
ὡς ἐντὸς ἔστη παῖς λυγροῦ τοξεύματος,
μυδροκτύπου μίμημ' ὑπὲρ κάρα βαλὼν
ξύλον καθῆκε παιδὸς εἰς ξανθὸν κάρα,
ἔρρηξε δ' ὀστᾶ. δεύτερον δὲ παῖδ' ἑλών,
χωρεῖ τρίτον θῦμ' ὡς ἐπισφάξων δυοῖν. 995
ἀλλὰ φθάνει νιν ἡ τάλαιν' εἴσω δόμων
μήτηρ ὑπεκλαβοῦσα, καὶ κλῄει πύλας.
ὃ δ' ὡς ἐπ' αὐτοῖς δὴ Κυκλωπίοισιν ὢν
σκάπτει μοχλεύει θύρετρα, κἀκβαλὼν σταθμὰ
δάμαρτα καὶ παῖδ' ἑνὶ κατέστρωσεν βέλει. 1000
κἀνθένδε πρὸς γέροντος ἱππεύει φόνον·
ἀλλ' ἦλθεν εἰκὼν ὡς ὁρᾶν ἐφαίνετο
Παλλὰς κραδαίνουσ' ἔγχος ἐπὶ λόφῳ κέαρ,
κἄρριψε πέτρον στέρνον εἰς Ἡρακλέους,
ὅς νιν φόνου μαργῶντ' ἐπέσχε κεἰς ὕπνον 1005
καθῆκε· πίτνει δ' εἰς πέδον, πρὸς κίονα
νῶτον πατάξας, ὃς πεσήμασι στέγης
διχορραγὴς ἔκειτο κρηπίδων ἔπι.

ἡμεῖς δ' ἐλευθεροῦντες ἐκ δρασμῶν πόδα 1010
σὺν τῷ γέροντι δεσμὰ σειραίων βρόχων 1009
ἀνήπτομεν πρὸς κίον', ὡς λήξας ὕπνου
μηδὲν προσεργάσαιτο τοῖς δεδραμένοις.
εὕδει δ' ὁ τλήμων ὕπνον οὐκ εὐδαίμονα,
παῖδας φονεύσας καὶ δάμαρτ'. ἐγὼ μὲν οὖν
οὐκ οἶδα θνητῶν ὅστις ἀθλιώτερος. 1015

ΧΟ. ὁ φόνος ἦν ὃν Ἀργολὶς ἔχει πέτρα
τότε μὲν περισαμότατος καὶ ἄπιστος
Ἑλλάδι τῶν Δαναοῦ παίδων·
τὰ δ' ὑπερέβαλε, παρέδραμε τὰ τότε κακά. 1020
τάλανι διογενεῖ κόρῳ μονοτέκνου Πρόκνης
φόνον ἔχω λέξαι θυόμενον Μούσαις·
σὺ δὲ τέκνα τρίγονα τεκόμενος, ὦ δάιε,
λυσσάδι συγκατειργάσω * μοίρᾳ.
τίνα στεναγμὸν 1025
ἢ γόον ἢ φθιτῶν
ᾠδὰν ἢ τίν' Ἅιδα χορὸν ἀχήσω;
φεῦ φεῦ·
ἴδεσθε, διάνδιχα κλῇθρα
κλίνεται ὑψιπύλων δόμων. 1030
ἰώ μοι·
ἴδεσθε τάδε τέκνα πρὸ πατρὸς
ἄθλια κείμενα δυστάνου,
εὕδοντος ὕπνον δεινὸν ἐκ παίδων φόνου.
περὶ δὲ δεσμὰ καὶ πολύβροχ' ἁμμάτων 1035
ἐρείσμαθ' Ἡράκλειον
ἀμφὶ δέμας τάδε λαΐνοις
ἀνημμένα [ἀμφὶ] κίοσιν οἴκων.
ὃ δ' ὥς τις ὄρνις ἄπτερον καταστένων
ὠδῖνα τέκνων, πρέσβυς ὑστέρῳ ποδὶ 1040
πικρὰν διώκων ἤλυσιν πάρεσθ' ὅδε.

ΑΜ. Καδμεῖοι γέροντες, οὐ σῖγα σῖ-
γα τὸν ὕπνῳ παρειμένον ἐάσετ' ἐκ-
λαθέσθαι κακῶν;
ΧΟ. κατὰ σὲ δακρύοις στένω, πρέσβυ, καὶ 1045
τέκεα καὶ τὸ καλλίνικον κάρα.
ΑΜ. ἑκαστέρω πρόβατε, μὴ
κτυπεῖτε, μὴ βοᾶτε, μὴ
τὸν εὖ τ' ἰαύονθ'
ὑπνώδεά τ' εὐνᾶς ἐγείρετε. 1050
ΧΟ. οἴμοι.
φόνος ὅσος ὅδ' ΑΜ. ἆ ἆ,
διά μ' ὀλεῖτε. ΧΟ. κεχυμένος ἐπαντέλλει.
ΑΜ. οὐκ ἀτρεμαῖα θρῆνον αἰάξετ', ὦ γέροντες;
μὴ δέσμ' ἀνεγειρόμενος χαλάσας [ἀπολεῖ πόλιν,] 1055
ἀπὸ δὲ πατέρα μέλαθρά τε καταρρήξῃ.
ΧΟ. ἀδύνατ' ἀδύνατά μοι.
ΑΜ. σῖγα, πνοὰς μάθω· φέρε πρὸς οὖς βάλω.
ΧΟ. εὕδει; ΑΜ. ναί, εὕδει 1060
ὕπνον ὕπνον ὀλόμενον,
ὃς ἔκαν' ἄλοχον, ἔκανε δὲ τέκεα, τοξήρει
ψαλμῷ τοξεύσας.
ΧΟ. στέναζέ νυν ΑΜ. στενάζω. 1065
ΧΟ. τέκνων ὄλεθρον ΑΜ. ὤμοι.
ΧΟ. σέθεν τε παιδός. ΑΜ. αἰαῖ.
ΧΟ. ὦ πρέσβυ ΑΜ. σῖγα σῖγα·
παλίντροπος ἐξεγειρόμενος στρέφεται· φέρ'
ἀπόκρυφον δέμας ὑπὸ μέλαθρον κρύψω. 1070
ΧΟ. θάρσει· νὺξ ἔχει βλέφαρα παιδὶ σῷ.
ΑΜ. ὁρᾶθ' ὁρᾶτε.
τὸ φάος ἐκλιπεῖν ἐπὶ κακοῖσιν οὐ
φεύγω τάλας, ἀλλ' εἴ με κανεῖ πατέρ' ὄντα,
πρὸς δὲ κακοῖς κακὰ μήσεται 1075

πρὸς Ἐρινύσι θ᾽ αἷμα σύγγονον ἕξει.

ΧΟ. τότε θανεῖν σ᾽ ἐχρῆν, ὅτε δάμαρτι σᾷ
φόνον ὁμοσπόρων
ἔμελλες ἐκπράξειν
Ταφίων περίκλυστον ἄστυ πέρσας. 1080

ΑΜ. φυγᾷ φυγᾷ, γέροντες, ἀποπρὸ δωμάτων
διώκετε φεύγετε μάργον
ἄνδρ᾽ ἐπεγειρόμενον.
τάχα φόνον ἑτέρων ἐπὶ φόνῳ βαλὼν
ἀν᾽ αὖ βακχεύσει Καδμείων πόλιν. 1085

ΧΟ. ὦ Ζεῦ, τί παῖδ᾽ ἤχθηρας ὧδ᾽ ὑπερκότως
τὸν σόν, κακῶν δὲ πέλαγος εἰς τόδ᾽ ἤγαγες;

ΗΡ. ἔα·
ἔμπνους μέν εἰμι καὶ δέδορχ᾽ ἅπερ με δεῖ,
αἰθέρα τε καὶ γῆν τόξα θ᾽ Ἡλίου τάδε· 1090
ὡς δ᾽ ἐν κλύδωνι καὶ φρενῶν ταράγματι
πέπτωκα δεινῷ καὶ πνοὰς θερμὰς πνέω
μετάρσι᾽, οὐ βέβαια, πνευμόνων ἄπο.
ἰδού, τί δεσμοῖς ναῦς ὅπως ὡρμισμένος
νεανίαν θώρακα καὶ βραχίονα, 1095
πρὸς ἡμιθραύστῳ λαΐνῳ τυκίσματι
ἧμαι νεκροῖσι γείτονας θάκους ἔχων;
πτερωτά τ᾽ ἔγχη τόξα τ᾽ ἔσπαρται πέδῳ,
ἃ πρὶν παρασπίζοντ᾽ ἐμοῖς βραχίοσιν
ἔσωζε πλευρὰς ἐξ ἐμοῦ τ᾽ ἐσῴζετο. 1100
οὔ που κατῆλθον αὖθις εἰς Ἅιδου πάλιν
Εὐρυσθέως δίαυλον εἰς Ἅιδου μολών;
ἀλλ᾽ οὔτι Σισύφειον εἰσορῶ πέτρον
Πλούτωνά τ᾽ οὐδὲ σκῆπτρα Δήμητρος κόρης.
ἔκ τοι πέπληγμαι· ποῦ ποτ᾽ ὢν ἀμηχανῶ; 1105
ὠή, τίς ἐγγὺς ἢ πρόσω φίλων ἐμῶν,
δύσγνοιαν ὅστις τὴν ἐμὴν ἰάσεται;

σαφῶς γὰρ οὐδὲν οἶδα τῶν εἰωθότων.
ΑΜ. γέροντες, ἔλθω τῶν ἐμῶν κακῶν πέλας;
ΧΟ. κἄγωγε σὺν σοί, μὴ προδοὺς τὰς συμφοράς. 1110
ΗΡ. πάτερ, τί κλαίεις καὶ συναμπίσχει κόρας,
τοῦ φιλτάτου σοι τηλόθεν παιδὸς βεβώς;
ΑΜ. ὦ τέκνον· εἶ γὰρ καὶ κακῶς πράσσων ἐμός.
ΗΡ. πράσσω δ' ἐγὼ τί λυπρόν, οὗ δακρυρροεῖς;
ΑΜ. ἃ κἂν θεῶν τις, εἰ πάθοι, καταστένοι. 1115
ΗΡ. μέγας γ' ὁ κόμπος, τὴν τύχην δ' οὔπω λέγεις.
ΑΜ. ὁρᾷς γὰρ αὐτός, εἰ φρονῶν ἤδη κυρεῖς.
ΗΡ. παπαῖ, τόδ' ὡς ὕποπτον ᾐνίξω πάλιν. 1120
ΑΜ. καί σ', εἰ βεβαίως εὖ φρονεῖς, ἤδη σκοπῶ. 1121
ΗΡ. εἴπ' εἴ τι καινὸν ὑπογράφει τὠμῷ βίῳ. 1118
ΑΜ. εἰ μηκέθ' Ἅιδου βάκχος εἶ, φράσαιμεν ἄν. 1119
ΗΡ. οὐ γάρ τι βακχεύσας γε μέμνημαι φρένας. 1122
ΑΜ. λύσω, γέροντες, δεσμὰ παιδὸς ἢ τί δρῶ;
ΗΡ. καὶ τόν γε δήσαντ' εἴπ'· ἀναινόμεσθα γάρ.
ΑΜ. τοσοῦτον ἴσθι τῶν κακῶν· τὰ δ' ἄλλ' ἔα. 1125
ΗΡ. ἀρκεῖ σιωπὴ γὰρ μαθεῖν ὃ βούλομαι;
ΑΜ. ὦ Ζεῦ, παρ' Ἥρας ἆρ' ὁρᾷς θρόνων τάδε;
ΗΡ. ἀλλ' ἤ τι κεῖθεν πολέμιον πεπόνθαμεν;
ΑΜ. τὴν θεὸν ἐάσας τὰ σὰ περιστέλλου κακά.
ΗΡ. ἀπωλόμεσθα· συμφορὰν λέξεις τίνα; 1130
ΑΜ. ἰδοὺ θέασαι τάδε τέκνων πεσήματα.
ΗΡ. οἴμοι· τίν' ὄψιν τήνδε δέρκομαι τάλας;
ΑΜ. ἀπόλεμον, ὦ παῖ, πόλεμον ἔσπευσας τέκνοις.
ΗΡ. τί πόλεμον εἶπας; τούσδε τίς διώλεσεν;
ΑΜ. σὺ καὶ σὰ τόξα καὶ θεῶν ὃς αἴτιος. 1135
ΗΡ. τί φής; τί δράσας; ὦ κάκ' ἀγγέλλων πάτερ.
ΑΜ. μανείς· ἐρωτᾷς δ' ἄθλι' ἑρμηνεύματα.
ΗΡ. ἦ καὶ δάμαρτός εἰμ' ἐγὼ φονεὺς ἐμῆς;
ΑΜ. μιᾶς ἅπαντα χειρὸς ἔργα σῆς τάδε.

ΗΡ. αἰαῖ· στεναγμῶν γάρ με περιβάλλει νέφος. 1140
ΑΜ. τούτων ἕκατι σὰς καταστένω τύχας.
ΗΡ. ἦ γὰρ συνήραξ' οἶκον, ἢ 'βάκχευσ', ἐμόν;
ΑΜ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν· πάντα δυστυχῆ τὰ σά.
ΗΡ. ποῦ δ' οἶστρος ἡμᾶς ἔλαβε; ποῦ διώλεσεν;
ΑΜ. ὅτ' ἀμφὶ βωμὸν χεῖρας ἡγνίζου πυρί. 1145
ΗΡ. οἴμοι· τί δῆτα φείδομαι ψυχῆς ἐμῆς
τῶν φιλτάτων μοι γενόμενος παίδων φονεύς,
κοὐκ εἶμι πέτρας λισσάδος πρὸς ἅλματα
ἢ φάσγανον πρὸς ἧπαρ ἐξακοντίσας
τέκνοις δικαστὴς αἵματος γενήσομαι; 1150
ἢ σάρκα τήνδε τὴν ἐμὴν πρήσας πυρί,
δύσκλειαν ἣ μένει μ' ἀπώσομαι βίου;
ἀλλ' ἐμποδών μοι [θανασίμων βουλευμάτων]
Θησεὺς ὅδ' ἕρπει συγγενὴς φίλος τ' ἐμός·
[ὀφθησόμεσθα,] καὶ τεκνοκτόνον μύσος 1155
εἰς ὄμμαθ' ἥξει φιλτάτῳ ξένων ἐμῶν.
οἴμοι, τί δράσω; ποῖ κακῶν ἐρημίαν
εὕρω πτερωτὸς ἢ κατὰ χθονὸς μολών;
φράσον, τί κρατὶ περιβάλω [σκότος];
αἰσχύνομαι γὰρ τοῖς δεδραμένοις κακοῖς 1160
καὶ τῷδε προστρόπαιον αἷμα προσβαλὼν
οὐδὲν κακῶσαι τοὺς ἀναιτίους θέλω.
ΘΗ. ἥκω σὺν ἄλλοις οἳ παρ' Ἀσωποῦ ῥοὰς
μένουσιν ἔνοπλοι γῆς Ἀθηναίων κόροι,
σῷ παιδί, πρέσβυ, σύμμαχον φέρων δόρυ. 1165
κληδὼν γὰρ ἦλθεν εἰς Ἐρεχθειδῶν πόλιν
ὡς σκῆπτρα χώρας τῆσδ' ἀναρπάσας Λύκος
εἰς πόλεμον ὑμῖν καὶ μάχην καθίσταται.
τίνων δ' ἀμοιβὰς ὧν ὑπῆρξεν Ἡρακλῆς
σώσας με νέρθεν, ἦλθον, εἴ τι δεῖ, γέρον, 1170
ἢ χειρὸς ὑμᾶς τῆς ἐμῆς ἢ συμμάχων.

ἔα· τί νεκρῶν τῶνδε πληθύει πέδον;
οὔ που λέλειμμαι καὶ νεωτέρων κακῶν
ὕστερος ἀφῖγμαι; τίς τάδ' ἔκτεινεν τέκνα;
τίνος γεγῶσαν τήνδ' ὁρῶ συνάορον; 1175
οὐ γὰρ δορός γε παῖδες ἵστανται πέλας,
ἀλλ' ἄλλο τοί που καινὸν εὑρίσκω κακόν.

ΑΜ. ὦ τὸν ἐλαιοφόρον ὄχθον ἔχων ἄναξ.
ΘΗ. τί χρῆμά μ' οἰκτροῖς ἐκάλεσας προοιμίοις;
ΑΜ. ἐπάθομεν πάθεα μέλεα πρὸς θεῶν. 1180
ΘΗ. οἱ παῖδες οἵδε τίνες, ἐφ' οἷς δακρυρροεῖς;
ΑΜ. ἔτεκε μέν νιν οὑμὸς ἶνις τάλας·
τεκόμενος δ' ἔκτανε, φόνιον αἷμα τλάς.
ΘΗ. εὔφημα φώνει.
ΑΜ. βουλομένοισιν ἐπαγγέλλει. 1185
ΘΗ. ὦ δεινὰ λέξας.
ΑΜ. οἰχόμεθ' οἰχόμεθα πτανοί.
ΘΗ. τί φής; τί δράσας;
ΑΜ. μαινομένῳ πιτύλῳ πλαγχθεὶς
ἑκατογκεφάλου βαφαῖς ὕδρας. 1190
ΘΗ. Ἥρας ὅδ' ἀγών· τίς δ' ὅδ' οὑν νεκροῖς, γέρον;
ΑΜ. ἐμὸς ἐμὸς ὅδε γόνος ὁ πολύπονος, ὃς ἐπὶ
δόρυ γιγαντοφόνον ἦλθεν σὺν θεοῖ-
σι Φλεγραῖον εἰς πεδίον ἀσπιστάς.
ΘΗ. φεῦ φεῦ· τίς ἀνδρῶν ὧδε δυσδαίμων ἔφυ; 1195
ΑΜ. οὐκ ἂν εἰδείης ἕτερον
πολυμοχθότερον πολυπλαγκτότερόν τε θνατῶν.
ΘΗ. τί γὰρ πέπλοισιν ἄθλιον κρύπτει κάρα;
ΑΜ. αἰδόμενος τὸ σὸν ὄμμα
καὶ φιλίαν ὁμόφυλον 1200
αἷμά τε παιδοφόνον.
ΘΗ. ἀλλ' ὡς συναλγῶν γ' ἦλθον· ἐκκάλυπτέ νιν.
ΑΜ. ὦ τέκνον,

πάρες ἀπ' ὀμμάτων
πέπλον, ἀπόδικε, ῥέθος ἀελίῳ δεῖξον· 1205
βάρος ἀντίπαλον δακρύοισιν ἁμιλλᾶται.
ἱκετεύομεν ἀμφὶ σὰν
γενειάδα καὶ γόνυ καὶ χέρα προσπίτνων
πολιόν τε δάκρυον ἐκβαλών.
ἰὼ παῖ, κατά- 1210
σχεθε λέοντος ἀγρίου θυμόν, ὡς
δρόμον ἐπὶ φόνιον ἀνόσιον ἐξάγει,
κακὰ θέλων κακοῖς συνάψαι, τέκνον.

ΘΗ. εἶεν· σὲ τὸν θάσσοντα δυστήνους ἕδρας
αὐδῶ, φίλοισιν ὄμμα δεικνύναι τὸ σόν. 1215
οὐδεὶς σκότος γὰρ ὧδ' ἔχει μέλαν νέφος,
ὅστις κακῶν σῶν συμφορὰν κρύψειεν ἄν.
τί μοι προσείων χεῖρα σημαίνεις φόνον;
ὡς μὴ μύσος με σῶν βάλῃ προσφθεγμάτων;
οὐδὲν μέλει μοι σύν γε σοὶ πράσσειν κακῶς· 1220
καὶ γάρ ποτ' ηὐτύχησ'· ἐκεῖσ' ἀνοιστέον,
ὅτ' ἐξέσωσάς μ' εἰς φάος νεκρῶν πάρα.
χάριν δὲ γηράσκουσαν ἐχθαίρω φίλων
καὶ τῶν καλῶν μὲν ὅστις ἀπολαύειν θέλει,
συμπλεῖν δὲ τοῖς φίλοισι δυστυχοῦσιν οὔ. 1225
ἀνίστασ', ἐκκάλυψον ἄθλιον κάρα,
βλέψον πρὸς ἡμᾶς. ὅστις εὐγενὴς βροτῶν,
φέρει τὰ θεῶν γε πτώματ' οὐδ' ἀναίνεται.

ΗΡ. Θησεῦ, δέδορκας τόνδ' ἀγῶν' ἐμῶν τέκνων;

ΘΗ. ἤκουσα, καὶ βλέποντι σημαίνεις κακά. 1230

ΗΡ. τί δῆτά μου κρᾶτ' ἀνεκάλυψας ἡλίῳ;

ΘΗ. τί δ'; οὐ μιαίνεις θνητὸς ὢν τὰ τῶν θεῶν.

ΗΡ. φεῦγ', ὦ ταλαίπωρ', ἀνόσιον μίασμ' ἐμόν.

ΘΗ. οὐδεὶς ἀλάστωρ τοῖς φίλοις ἐκ τῶν φίλων.

ΗΡ. ἐπῄνεσ'· εὖ δράσας δέ σ' οὐχ ἀναίνομαι. 1235

ΘΗ. ἐγὼ δὲ πάσχων εὖ τότ' οἰκτείρω σε νῦν. 1237
ΗΡ. οἰκτρὸς γάρ εἰμι τἄμ' ἀποκτείνας τέκνα. 1236
ΘΗ. κλαίω χάριν σὴν ἐφ' ἑτέραισι συμφοραῖς.
ΗΡ. ηὗρες δ' ἔτ' ἄλλους ἐν κακοῖσι μείζοσιν;
ΘΗ. ἅπτει κάτωθεν οὐρανοῦ δυσπραξίᾳ. 1240
ΗΡ. τοιγὰρ παρεσκευάσμεθ' ὥστε κατθανεῖν.
ΘΗ. δοκεῖς ἀπειλῶν σῶν μέλειν τι δαίμοσιν;
ΗΡ. αὔθαδες ὁ θεός, πρὸς δὲ τοὺς θεοὺς ἐγώ.
ΘΗ. ἴσχε στόμ', ὡς μὴ μέγα λέγων μεῖζον πάθῃς.
ΗΡ. γέμω κακῶν δή, κοὐκέτ' ἔσθ' ὅπῃ τεθῇ. 1245
ΘΗ. δράσεις δὲ δὴ τί; ποῖ φέρει θυμούμενος;
ΗΡ. θανών, ὅθενπερ ἦλθον, εἶμι γῆς ὕπο.
ΘΗ. εἴρηκας ἐπιτυχόντος ἀνθρώπου λόγους.
ΗΡ. σὺ δ' ἐκτὸς ὢν γε συμφορᾶς με νουθετεῖς.
ΘΗ. ὁ πολλὰ δὴ τλὰς Ἡρακλῆς λέγει τάδε; 1250
ΗΡ. οὔκουν τοσαῦτά γ', εἰ μέτρῳ μοχθητέον.
ΘΗ. εὐεργέτης βροτοῖσι καὶ μέγας φίλος;
ΗΡ. οἳδ' οὐδὲν ὠφελοῦσί μ', ἀλλ' Ἥρα κρατεῖ.
ΘΗ. οὐκ ἄν σ' ἀνάσχοιθ' Ἑλλὰς ἀμαθίᾳ θανεῖν.
ΗΡ. ἄκουε δή νυν, ὡς ἁμιλληθῶ λόγοις 1255
πρὸς νουθετήσεις σάς· ἀναπτύξω δέ σοι
ἀβίωτον ἡμῖν νῦν τε καὶ πάροιθεν ὄν.
πρῶτον μὲν ἐκ τοῦδ' ἐγενόμην ὅστις κτανὼν
μητρὸς γεραιὸν πατέρα προστρόπαιος ὢν
ἔγημε τὴν τεκοῦσαν Ἀλκμήνην ἐμέ. 1260
ὅταν δὲ κρηπὶς μὴ καταβληθῇ γένους
ὀρθῶς, ἀνάγκη δυστυχεῖν τοὺς ἐκγόνους.
Ζεὺς δ' ὅστις ὁ Ζεὺς πολέμιόν μ' ἐγείνατο
Ἥρᾳ· σὺ μέντοι μηδὲν ἀχθεσθῇς, γέρον·
πατέρα γὰρ ἀντὶ Ζηνὸς ἡγοῦμαι σ' ἐγώ. 1265
ἔτ' ἐν γάλακτί τ' ὄντι γοργωποὺς ὄφεις
ἐπεισέφρηκε σπαργάνοισι τοῖς ἐμοῖς

ἡ τοῦ Διὸς σύλλεκτρος, ὡς ὀλοίμεθα.
ἐπεὶ δὲ σαρκὸς περιβόλαι' ἐκτησάμην
ἡβῶντα, μόχθους οὓς ἔτλην τί δεῖ λέγειν; 1270
ποίους ποτ' ἢ λέοντας ἢ τρισωμάτους
Γηρυόνας ἢ Γίγαντας ἢ τετρασκελῆ
κενταυροπληθῆ πόλεμον οὐκ ἐξήνυσα;
τήν τ' ἀμφίκρανον καὶ παλιμβλαστῆ κύνα
ὕδραν φονεύσας, μυρίων τ' ἄλλων πόνων 1275
διῆλθον ἀγέλας κεἰς νεκροὺς ἀφικόμην,
Ἅιδου πυλωρὸν κύνα τρίκρανον εἰς φάος
ὅπως πορεύσαιμ' ἐντολαῖς Εὐρυσθέως.
τὸ λοίσθιον δὲ τόνδ' ἔτλην τάλας φόνον,
παιδοκτονήσας δῶμα θριγκῶσαι κακοῖς. 1280
ἥκω δ' ἀναγκης εἰς τόδ'· οὔτ' ἐμαῖς φίλαις
Θήβαις ἐνοικεῖν ὅσιον· ἢν δὲ καὶ μένω,
εἰς ποῖον ἱερὸν ἢ πανήγυριν φίλων
εἶμ'; οὐ γὰρ ἄτας εὐπροσηγόρους ἔχω.
ἀλλ' Ἄργος ἔλθω; πῶς, ἐπεὶ φεύγω πάτραν; 1285
φέρ' ἀλλ' ἐς ἄλλην δή τιν' ὁρμήσω πόλιν·
κἄπειθ' ὑποβλεπώμεθ' ὡς ἐγνωσμένοι,
γλώσσης πικροῖς κέντροισι κληδουχούμενοι·
οὐχ οὗτος ὁ Διός, ὃς τέκν' ἔκτεινέν ποτε
δάμαρτά τ'; οὐ γῆς τῆσδ' ἀποφθαρήσεται; 1290
κεκλημένῳ δὲ φωτὶ μακαρίῳ ποτὲ
αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν· ᾧ δ' ἀεὶ κακῶς
ἔστ', οὐδὲν ἀλγεῖ συγγενῶς δύστηνος ὤν.
εἰς τοῦτο δ' ἥξειν συμφορᾶς οἶμαί ποτε·
φωνὴν γὰρ ἥσει χθὼν ἀπεννέπουσά με 1295
μὴ θιγγάνειν γῆς καὶ θάλασσα μὴ περᾶν
πηγαί τε ποταμῶν, καὶ τὸν ἁρματήλατον
Ἰξίον' ἐν δεσμοῖσιν ἐκμιμήσομαι.
πρὸς ταῦτ' ἄριστα μηδέν Ἑλλήνων μ' ὁρᾶν,

ἐν οἷσιν εὐτυχοῦντες ἦμεν ὄλβιοι. 1300
τί δῆτά με ζῆν δεῖ; τί κέρδος ἕξομεν
βίοτον ἀχρεῖον ἀνόσιόν τ' ἐκτημένοι;
χορευέτω δὴ Ζηνὸς ἡ κλεινὴ δάμαρ
κρούουσ' Ὀλύμπου δῖον ἀρβύλῃ πέδον·
ἔπραξε γὰρ βούλησιν ἣν ἐβούλετο, 1305
ἄνδρ' Ἑλλάδος τὸν πρῶτον αὐτοῖσιν βάθροις
ἄνω κάτω στρέψασα. τοιαύτῃ θεῷ
τίς ἂν προσεύχοιθ'; ἣ γυναικὸς εἵνεκα
λέκτρων φθονοῦσα Ζηνὶ τοὺς εὐεργέτας
Ἑλλάδος ἀπώλεσ' οὐδὲν ὄντας αἰτίους. 1310

ΘΗ. οὐκ ἔστιν ἄλλου δαιμόνων ἀγὼν ὅδε
ἢ τῆς Διὸς δάμαρτος· εὖ τόδ' αἰσθάνει.
παραινέσαιμ' ἂν μᾶλλον ἢ πάσχειν κακῶς.
οὐδεὶς δὲ θνητῶν ταῖς τύχαις ἀκήρατος,
οὐ θεῶν, ἀοιδῶν εἴπερ οὐ ψευδεῖς λόγοι. 1315
οὐ λέκτρα τ' ἀλλήλοισιν, ὧν οὐδεὶς νόμος,
συνῆψαν; οὐ δεσμοῖσι διὰ τυραννίδας
πατέρας ἐκηλίδωσαν; ἀλλ' οἰκοῦσ' ὅμως
Ὄλυμπον ἠνέσχοντό θ' ἡμαρτηκότες.
καίτοι τί φήσεις, εἰ σὺ μὲν θνητὸς γεγὼς 1320
φέρεις ὑπέρφευ τὰς τύχας, θεοὶ δὲ μή;
Θήβας μὲν οὖν ἔκλειπε τοῦ νόμου χάριν,
ἕπου δ' ἅμ' ἡμῖν πρὸς πόλισμα Παλλάδος.
ἐκεῖ χέρας σὰς ἁγνίσας μιάσματος,
δόμους τε δώσω χρημάτων τ' ἐμῶν μέρος. 1325
ἃ δ' ἐκ πολιτῶν δῶρ' ἔχω σώσας κόρους
δὶς ἑπτά, ταῦρον Κνώσιον κατακτανών,
σοὶ ταῦτα δώσω. πανταχοῦ δέ μοι χθονὸς
τεμένη δέδασται· ταῦτ' ἐπωνομασμένα
σέθεν τὸ λοιπὸν ἐκ βροτῶν κεκλήσεται 1330
ζῶντος· θανόντα δ', εὖτ' ἂν εἰς Ἅιδου μόλῃς,

θυσίαισι λαΐνοισί τ' ἐξογκώμασιν
τίμιον ἀνάξει πᾶσ' Ἀθηναίων πόλις.
καλὸς γὰρ ἀστοῖς στέφανος Ἑλλήνων ὕπο
ἄνδρ' ἐσθλὸν ὠφελοῦντας εὐκλείας τυχεῖν. 1335
κἀγὼ χάριν σοι τῆς ἐμῆς σωτηρίας
τήνδ' ἀντιδώσω· νῦν γὰρ εἶ χρεῖος φίλων.
[θεοὶ δ' ὅταν τιμῶσιν, οὐδὲν δεῖ φίλων·
ἅλις γὰρ ὁ θεὸς ὠφελῶν, ὅταν θέλῃ.]

ΗΡ. οἴμοι· πάρεργά τοι τάδ' ἔστ' ἐμῶν κακῶν. 1340
ἐγὼ δὲ τοὺς θεοὺς οὔτε λέκτρ' ἃ μὴ θέμις
στέργειν νομίζω, δεσμά τ' ἐξάπτειν χεροῖν
οὔτ' ἠξίωσα πώποτ' οὔτε πείσομαι,
οὐδ' ἄλλον ἄλλου δεσπότην πεφυκέναι.
δεῖται γὰρ ὁ θεός, εἴπερ ἔστ' ὀρθῶς θεός, 1345
οὐδενός· ἀοιδῶν οἵδε δύστηνοι λόγοι.
ἐσκεψάμην δὲ καίπερ ἐν κακοῖσιν ὤν,
μὴ δειλίαν ὄφλω τιν' ἐκλιπὼν φάος.
ταῖς συμφοραῖς γὰρ ὅστις οὐχ ὑφίσταται,
οὐδ' ἀνδρὸς ἂν δύναιθ' ὑποστῆναι βέλος 1350
ἐγκαρτερήσων θάνατον· εἶμι δ' εἰς πόλιν
τὴν σὴν χάριν τε μυρίαν δώρων ἔχω.
ἀτὰρ πόνων δὴ μυρίων ἐγευσάμην·
ὧν οὔτ' ἀπεῖπον οὐδὲν οὔτ' ἀπ' ὀμμάτων
ἔσταξα πηγάς, οὐδ' ἂν ᾠόμην ποτὲ 1355
εἰς τοῦθ' ἱκέσθαι, δάκρυ' ἀπ' ὀμμάτων βαλεῖν.
νῦν δ' ὡς ἔοικε τῇ τύχῃ δουλευτέον.
εἶεν· γεραιέ, τὰς ἐμὰς φυγὰς ὁρᾷς,
ὁρᾷς δὲ παίδων ὄντα μ' αὐθέντην ἐμῶν·
δὸς τούσδε τύμβῳ καὶ περίστειλον νεκροὺς 1360
δακρύοισι τιμῶν, ἐμὲ γὰρ οὐκ ἐᾷ νόμος·
πρὸς στέρν' ἐρείσας μητρὶ δούς τ' ἐς ἀγκάλας,

κοινωνίαν δύστηνον, ἣν ἐγὼ τάλας
διώλεσ' ἄκων. γῇ δ' ἐπὴν κρύψῃς νεκρούς,
οἴκει πόλιν τήνδ', ἀθλίως μέν, ἀλλ' ὅμως 1365
[ψυχὴν βιάζου τἀμὰ συμφέρειν κακά].
ὦ τέκν', ὁ φύσας χὠ τεκὼν ὑμᾶς πατὴρ
ἀπώλεσ', οὐδ' ὤνασθε τῶν ἐμῶν καλῶν,
ἁγὼ παρεσκεύαζον ἐκμοχθῶν βίου
εὔκλειαν ὑμῖν, πατρὸς ἀπόλαυσιν καλήν. 1370
σέ τ' οὐχ ὁμοίως, ὦ τάλαιν', ἀπώλεσα
ὥσπερ σὺ τἀμὰ λέκτρ' ἔσωζες ἀσφαλῶς,
μακρὰς διαντλοῦσ' ἐν δόμοις οἰκουρίας.
οἴμοι δάμαρτος καὶ τέκνων, οἴμοι δ' ἐμοῦ·
ὡς ἀθλίως πέπραγα κἀποζεύγνυμαι 1375
τέκνων γυναικός τ'· ὦ λυγραὶ φιλημάτων
τέρψεις, λυγραὶ δὲ τῶνδ' ὅπλων κοινωνίαι.
ἀμηχανῶ γὰρ πότερ' ἔχω τάδ' ἢ μεθῶ,
ἃ πλευρὰ τἀμὰ προσπίτνοντ' ἐρεῖ τάδε·
ἡμῖν τέκν' εἷλες καὶ δάμαρθ'· ἡμᾶς ἔχεις 1380
παιδοκτόνους σούς. εἶτ' ἐγὼ τάδ' ὠλέναις
οἴσω; τί φάσκων; ἀλλὰ γυμνωθεὶς ὅπλων,
ξὺν οἷς τὰ κάλλιστ' ἐξέπραξ' ἐν Ἑλλάδι,
ἐχθροῖς ἐμαυτὸν ὑποβαλὼν αἰσχρῶς θάνω;
οὐ λειπτέον τάδ', ἀθλίως δὲ σωστέον. 1385
ἕν μοί τι, Θησεῦ, σύγκαμ' ἀθλίῳ· κυνὸς
κόμιστρ' ἐς Ἄργος συγκατάστησον μολών,
λύπῃ τι παίδων μὴ πάθω μονούμενος.
ὦ γαῖα Κάδμου πᾶς τε Θηβαῖος λεώς,
κείρασθε συμπενθήσατ', ἔλθετ' εἰς τάφον 1390
παίδων, ἅπαντας δ' ἑνὶ λόγῳ πενθήσατε
νεκρούς τε κἀμέ· πάντες ἐξολώλαμεν
Ἥρας μιᾷ πληγέντες ἄθλιοι τύχῃ.

ΘΗ. ἀνίστασ', ὦ δύστηνε· δακρύων δ' ἅλις.

ΗΡ. οὐκ ἂν δυναίμην· ἄρθρα γὰρ πέπηγέ μου. 1395
ΘΗ. καὶ τοὺς σθένοντας γὰρ καθαιροῦσιν τύχαι.
ΗΡ. φεῦ·
αὐτοῦ γενοίμην πέτρος ἀμνήμων κακῶν.
ΘΗ. παῦσαι· δίδου δὲ χεῖρ' ὑπηρέτῃ φίλῳ.
ΗΡ. ἀλλ' αἷμα μὴ σοῖς ἐξομόρξωμαι πέπλοις.
ΘΗ. ἔκμασσε, φείδου μηδέν· οὐκ ἀναίνομαι. 1400
ΗΡ. παίδων στερηθεὶς παῖδ' ὅπως ἔχω σ' ἐμόν.
ΘΗ. δίδου δέρῃ σὴν χεῖρ', ὁδηγήσω δ' ἐγώ.
ΗΡ. ζεῦγός γε φίλιον· ἅτερος δὲ δυστυχής.
ὦ πρέσβυ, τοιόνδ' ἄνδρα χρὴ κτᾶσθαι φίλον.
ΑΜ. ἡ γὰρ τεκοῦσα τόνδε πατρὶς εὔτεκνος. 1405
ΗΡ. Θησεῦ, πάλιν με στρέψον, ὡς ἴδω τέκνα.
ΘΗ. ὡς δὴ τί; φίλτρον τοῦτ' ἔχων ῥάων ἔσει;
ΗΡ. ποθῶ, πατρός τε στέρνα προσθέσθαι θέλω.
ΑΜ. ἰδοὺ τάδ', ὦ παῖ· τἀμὰ γὰρ σπεύδεις φίλα.
ΘΗ. οὕτω πόνων σῶν οὐκέτι μνήμην ἔχεις; 1410
ΗΡ. ἅπαντ' ἐλάσσω κεῖνα τῶνδ' ἔτλην κακά.
ΘΗ. εἴ σ' ὄψεταί τις θῆλυν ὄντ', οὐκ αἰνέσει.
ΗΡ. ζῶ σοὶ ταπεινός; ἀλλὰ πρόσθεν οὐ δοκῶ.
ΘΗ. ἄγαν γ'· ὁ κλεινὸς Ἡρακλῆς ποῦ κεῖνος ὤν;
ΗΡ. σὺ ποῖος ἦσθα νέρθεν ἐν κακοῖσιν ὤν; 1415
ΘΗ. ὡς εἰς τὸ λῆμα παντὸς ἦν ἥσσων ἀνήρ.
ΗΡ. πῶς οὖν ἂν εἴποις ὅτι συνέσταλμαι κακοῖς;
ΘΗ. πρόβαινε. ΗΡ. χαῖρ', ὦ πρέσβυ. ΑΜ. καὶ σύ μοι, τέκνον.
ΗΡ. θάφθ' ὥσπερ εἶπον παῖδας. ΑΜ. ἐμὲ δὲ τίς, τέκνον;
ΗΡ. ἐγώ. ΑΜ. πότ' ἐλθών; ΗΡ. ἡνίκ' ἂν θάψῃς τέκνα.
ΑΜ. πῶς; ΗΡ. εἰς Ἀθήνας πέμψομαι Θηβῶν ἄπο. 1421
ἀλλ' εἰσκόμιζε τέκνα δυσκόμιστα γῇ·
ἡμεῖς δ' ἀναλώσαντες αἰσχύναις δόμον,
Θησεῖ πανώλεις ἑψόμεσθ' ἐφολκίδες.
ὅστις δὲ πλοῦτον ἢ σθένος μᾶλλον φίλων 1425
ἀγαθῶν πεπᾶσθαι βούλεται, κακῶς φρονεῖ.
ΧΟ. στείχομεν οἰκτροὶ καὶ πολύκλαυτοι,
τὰ μέγιστα φίλων ὀλέσαντες.

ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΙΘΡΑ.
ΧΟΡΟΣ.
ΘΗΣΕΥΣ.
ΑΔΡΑΣΤΟΣ.
ΚΗΡΥΞ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΕΥΑΔΝΗ.
ΙΦΙΣ.
ΠΑΙΔΕΣ.
ΑΘΗΝΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἡ μὲν σκηνὴ ἐν Ἐλευσῖνι· ὁ δὲ χορὸς ἐξ Ἀργείων γυναικῶν, αἳ μητέρες ἦσαν τῶν ἐν Θήβαις πεπτωκότων ἀριστέων. τὸ δὲ δρᾶμα ἐγκώμιον Ἀθηνῶν.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΚΕΤΙΔΕΣ.

ΑΙ. Δήμητερ ἑστιοῦχ' Ἐλευσῖνος χθονος
τῆσδ' οἵ τε ναοὺς ἔχετε πρόσπολοι θεᾶς,
εὐδαιμονεῖν με Θησέα τε παῖδ' ἐμὸν
πόλιν τ' Ἀθηνῶν τήν τε Πιτθέως χθόνα,
ἐν ᾗ με θρέψας ὀλβίοις ἐν δώμασιν 5
Αἴθραν πατὴρ δίδωσι τῷ Πανδίονος
Αἰγεῖ δάμαρτα Λοξίου μαντεύμασιν.
εἰς τάσδε γὰρ βλέψασ' ἐπηυξάμην τάδε
γραῦς, αἳ λιποῦσαι δώματ' Ἀργείας χθονὸς
ἱκτῆρι θαλλῷ προσπίτνουσ' ἐμὸν γόνυ 10
πάθος παθοῦσαι δεινόν· ἀμφὶ γὰρ πύλας
Κάδμου θανόντων ἑπτὰ γενναίων τέκνων
ἄπαιδές εἰσιν, οὓς ποτ' Ἀργείων ἄναξ
Ἄδραστος ἤγαγ', Οἰδίπου παγκληρίας.
μέρος κατασχεῖν φυγάδι Πολυνείκει θέλων 15
γαμβρῷ. νεκροὺς δὲ τοὺς ὀλωλότας δορὶ
θάψαι θέλουσι τῶνδε μητέρες χθονί·
εἴργουσι δ' οἱ κρατοῦντες οὐδ' ἀναίρεσιν
δοῦναι θέλουσι, νόμιμ' ἀτίζοντες θεῶν.
κοινὸν δὲ φόρτον ταῖσδ' ἔχων χρείας ἐμῆς 20
Ἄδραστος ὄμμα δάκρυσιν τέγγων ὅδε
κεῖται, τό τ' ἔγχος τήν τε δυστυχεστάτην

στένων στρατείαν ἣν ἔπεμψεν ἐκ δόμων·
ὅς μ' ἐξοτρύνει παῖδ' ἐμὸν πεῖσαι λιταῖς
νεκρῶν κομιστὴν ἢ λόγοισιν ἢ δορὸς 25
ῥώμῃ γενέσθαι καὶ τάφου μεταίτιον,
μόνον τόδ' ἔργον προστιθεὶς ἐμῷ τέκνῳ
πόλει τ' Ἀθηνῶν. τυγχάνω δ' ὑπὲρ χθονὸς
ἀρότου προθύουσ' ἐκ δόμων ἐλθοῦσ' ἐμῶν
πρὸς τόνδε σηκόν, ἔνθα πρῶτα φαίνεται 30
φρίξας ὑπὲρ γῆς τῆσδε κάρπιμος στάχυς.
δεσμὸν δ' ἄδεσμον τόνδ' ἔχουσα φυλλάδος
μένω πρὸς ἁγναῖς ἐσχάραις δυοῖν θεαῖν
Κόρης τε καὶ Δήμητρος, οἰκτείρουσα μὲν
πολιὰς ἄπαιδας τάσδε μητέρας τέκνων, 35
σέβουσα δ' ἱερὰ στέμματ'. οἴχεται δέ μοι
κῆρυξ πρὸς ἄστυ δεῦρο Θησέα καλῶν,
ὡς ἢ τὸ τούτων λυπρὸν ἐξέλῃ χθονὸς
ἢ τάσδ' ἀνάγκας ἱκεσίους λύσῃ θεοὺς
ὅσιόν τι δράσας· πάντα γὰρ δι' ἀρσένων 40
γυναιξὶ πράσσειν εἰκός, αἵτινες σοφαί.

ΧΟ. ἱκετεύω σε γεραιὰ στρ.
γεραιῶν ἐκ στομάτων,
πρὸς γόνυ πίπτουσα τὸ σόν·
ἄνα μοι τέκνα λῦσαι φθιμένων 45
νεκύων, οἳ καταλείπουσι μέλη
θανάτῳ λυσιμελεῖ θηρσὶν ὀρείοισι βοράν·
ἐσιδοῦσ' οἰκτρὰ μὲν ὄσσων ἀντ.
δάκρυ' ἀμφὶ βλεφάροις,
ῥυσὰ δὲ σαρκῶν πολιῶν 50
καταδρύμματα χειρῶν· τί γάρ; ἃ
φθιμένους παῖδας ἐμοὺς οὔτε δόμοις
προθέμαν, οὔτε τάφων χώματα γαίας ἐσορῶ.

42 — 47 = 48 — 53

ἔτεκες καὶ σύ ποτ', ὦ πότνια, κοῦρον   στρ.
φίλα ποιησαμένα   55
λέκτρα πόσει σῷ· μέτα νυν
δὸς ἐμοὶ σᾶς διανοίας,
μετάδος δ', ὅσσον ἐπαλγῶ μελέα
τῶν φθιμένων οὓς ἔτεκον·
παράπεισον δὲ τὸ σόν, λισσόμεθ', ἐλθεῖν   60
τέκνον Ἰσμηνὸν ἐμάν τ' εἰς χέρα θεῖναι
νεκύων θαλερὸν σῶμα ταλαίνας ἀτάφων.
ὁσίως οὔχ, ὑπ' ἀνάγκας δὲ προπίπτου-   ἀντ.
σα προσαιτοῦσ' ἔμολον
δεξιπύρους θεῶν θυμέλας·
ἔχομεν δ' ἔνδικα· καὶ σοί   65
τι πάρεστι σθένος ὥστ' εὐτεκνίᾳ
δυστυχίαν τὰν παρ' ἐμοὶ
καθελεῖν· οἰκτρὰ δὲ πάσχουσ' ἱκετεύω
τὸν ἐμὸν παῖδα τάλαιν' ἐν χερὶ θεῖναι
νέκυν ἀμφιβαλεῖν λυγρὰ μέλη παιδὸς ἐμοῦ.   70
ἀγὼν ὅδ' ἄλλος ἔρχεται, γόος γόων   στρ.
διάδοχος· ἀχοῦσιν προπόλων χέρες.
ἴτ' ὦ ξυνῳδοὶ κακοῖς,
ἴτ' ὦ ξυναλγηδόνες,
χορὸν τὸν Ἅιδας σέβει,   75
διὰ παρῇδος ὄνυχα λευκὸν
αἱματοῦτε χρῶτά τε φόνιον·
τὰ γὰρ φθιτῶν τοῖς ὁρῶσι κόσμος.
ἄπληστος ἅδε μ' ἐξάγει χάρις γόων   ἀντ.
πολύπονος, ὡς ἐξ ἀλιβάτου πέτρας   80
ὑγρὰ ῥέουσα σταγών,
ἄπαυστος ἀεὶ γόων·

54—62 = 63—70
71—78 = 79—86

τὸ γὰρ θανόντων τέκνων
ἐπίπονόν τι κατὰ γυναῖκας
εἰς γόους πέφυκε πάθος. ἒ ἔ· 85
θανοῦσα τῶνδ' ἀλγέων λαθοίμαν.

ΘΗ. τίνων γόους ἤκουσα καὶ στέρνων κτύπον
νεκρῶν τε θρήνους, τῶνδ' ἀνακτόρων ἄπο
ἠχῆς ἰούσης; ὡς φόβος μ' ἀναπτεροῖ
μή μοί τι μήτηρ, ἣν μεταστείχω ποδὶ 90
χρονίαν ἀποῦσαν ἐκ δόμων, ἔχῃ νέον.
ἔα·
τί χρῆμα; καινὰς εἰσβολὰς ὁρῶ γόων,
μητέρα γεραιὰν βωμίαν ἐφημένην
ξένας θ' ὁμοῦ γυναῖκας, οὐχ ἕνα ῥυθμὸν
κακῶν ἐχούσας· ἔκ τε γὰρ γερασμίων 95
ὄσσων ἐλαύνουσ' οἰκτρὸν εἰς γαῖαν δάκρυ,
κουραὶ δὲ καὶ πεπλώματ' οὐ θεωρικά.
τί ταῦτα, μῆτερ; σὸν τὸ μηνύειν ἐμοί,
ἡμῶν δ' ἀκούειν· προσδοκῶ τι γὰρ νέον.

ΑΙ. ὦ παῖ, γυναῖκες αἵδε μητέρες τέκνων 100
τῶν κατθανόντων ἀμφὶ Καδμείας πύλας
ἑπτὰ στρατηγῶν· ἱκεσίοις δὲ σὺν κλάδοις
φρουροῦσί μ', ὡς δέδορκας, ἐν κύκλῳ, τέκνον.

ΘΗ. τίς δ' ὁ στενάζων οἰκτρὸν ἐν πύλαις ὅδε;

ΑΙ. Ἄδραστος, ὡς λέγουσιν, Ἀργείων ἄναξ. 105

ΘΗ. οἱ δ' ἀμφὶ τόνδε παῖδες ἢ τούτου τέκνα;

ΑΙ. οὔκ, ἀλλὰ νεκρῶν τῶν ὀλωλότων κόροι.

ΘΗ. τί γὰρ πρὸς ἡμᾶς ἦλθον ἱκεσίᾳ χερί;

ΑΙ. οἶδ'· ἀλλὰ τῶνδε μῦθος οὑντεῦθεν, τέκνον.

ΘΗ. σὲ τὸν κατήρη χλανιδίοις ἀνιστορῶ. 110
λέγ' ἐκκαλύψας κρᾶτα καὶ παρεὶς γόον·
πέρας γὰρ οὐδὲν μὴ διὰ γλώσσης ἰόν.

ΑΔ. ὦ καλλίνικε γῆς Ἀθηναίων ἄναξ,

Θησεῦ, σὸς ἱκέτης καὶ πόλεως ἥκω σέθεν.
ΘΗ. τί χρῆμα θηρῶν καὶ τίνος χρείαν ἔχων; 115
ΑΔ. οἶσθ' ἣν στρατείαν ἐστράτευσ' ὀλεθρίαν.
ΘΗ. οὐ γάρ τι σιγῇ διεπέρασας Ἑλλάδα.
ΑΔ. ἐνταῦθ' ἀπώλεσ' ἄνδρας Ἀργείων ἄκρους.
ΘΗ. τοιαῦθ' ὁ τλήμων πόλεμος ἐξεργάζεται.
ΑΔ. τούτους θανόντας ἦλθον ἐξαιτῶν πόλιν. 120
ΘΗ. κήρυξιν Ἑρμοῦ πίσυνος, ὡς θάψῃς νεκρούς;
ΑΔ. κἄπειτά γ' οἱ κρατοῦντες οὐκ ἐῶσί με.
ΘΗ. τί γὰρ λέγουσιν, ὅσια χρῄζοντος σέθεν;
ΑΔ. τί δ'; εὐτυχοῦντες οὐκ ἐπίστανται φέρειν.
ΘΗ. ξύμβουλον οὖν μ' ἐπῆλθες; ἢ τίνος χάριν; 125
ΑΔ. κομίσαι σε, Θησεῦ, παῖδας Ἀργείων θέλων.
ΘΗ. τὸ δ' Ἄργος ὑμῖν ποῦ 'στιν; ἢ κόμποι μάτην;
ΑΔ. σφαλέντες οἰχόμεσθα. πρὸς σὲ δ' ἥκομεν.
ΘΗ. ἰδίᾳ δοκῆσάν σοι τόδ' ἢ πάσῃ πόλει;
ΑΔ. πάντες σ' ἱκνοῦνται Δαναΐδαι θάψαι νεκρούς. 130
ΘΗ. ἐκ τοῦ δ' ἐλαύνεις ἑπτὰ πρὸς Θήβας λόχους;
ΑΔ. δισσοῖσι γαμβροῖς τήνδε πορσύνων χάριν.
ΘΗ. τῷ δ' ἐξέδωκας παῖδας Ἀργείων σέθεν;
ΑΔ. οὐκ ἐγγενῆ συνῆψα κηδείαν δόμοις.
ΘΗ. ἀλλὰ ξένοις ἔδωκας Ἀργείας κόρας; 135
ΑΔ. Τυδεῖ γε Πολυνείκει τε τῷ Θηβαγενεῖ.
ΘΗ. τίν' εἰς ἔρωτα τῆσδε κηδείας μολών;
ΑΔ. Φοίβου μ' ὑπῆλθε δυστόπαστ' αἰνίγματα.
ΘΗ. τί δ' εἶπ' Ἀπόλλων παρθένοις κραίνων γάμον;
ΑΔ. κάπρῳ με δοῦναι καὶ λέοντι παῖδ' ἐμώ. 140
ΘΗ. σὺ δ' ἐξελίσσεις πῶς θεοῦ θεσπίσματα;
ΑΔ. ἐλθόντε φυγάδε νυκτὸς εἰς ἐμὰς πύλας,
ΘΗ. τίς καὶ τίς; εἰπέ· δύο γὰρ ἐξαυδᾷς ἅμα.
ΑΔ. Τυδεὺς μάχην ξυνῆψε Πολυνείκης θ' ἅμα.
ΘΗ. ἦ τοῖσδ' ἔδωκας θηρσὶν ὡς κόρας σέθεν; 145

ΑΔ. μάχην γε δισσοῖν κνωδάλοιν ἀπεικάσας.
ΘΗ. ἦλθον δὲ δὴ πῶς πατρίδος ἐκλιπόνθ' ὅρους;
ΑΔ. Τυδεὺς μὲν αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός.
ΘΗ. ὁ δ' Οἰδίπου παῖς τίνι τρόπῳ Θήβας λιπών;
ΑΔ. ἀραῖς πατρῴαις, μὴ κασίγνητον κτάνοι. 150
ΘΗ. σοφήν γ' ἔλεξας τήνδ' ἑκούσιον φυγήν.
ΑΔ. ἀλλ' οἱ μένοντες τοὺς ἀπόντας ἠδίκουν.
ΘΗ. ἦ πού σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται;
ΑΔ. ταῦτ' ἐκδικάζων ἦλθον· εἶτ' ἀπωλόμην.
ΘΗ. μάντεις δ' ἐπῆλθες ἐμπύρων τ' εἶδες φλόγα; 155
ΑΔ. οἴμοι· διώκεις μ' ᾗ μάλιστ' ἐγὼ 'σφάλην.
ΘΗ. οὐκ ἦλθες, ὡς ἔοικεν, εὐνοίᾳ θεῶν.
ΑΔ. τὸ δὲ πλέον, ἦλθον Ἀμφιάρεώ γε πρὸς βίαν.
ΘΗ. οὕτω τὸ θεῖον ῥᾳδίως ἀπεστράφης;
ΑΔ. νέων γὰρ ἀνδρῶν θόρυβος ἐξέπλησσέ με. 160
ΘΗ. εὐψυχίαν ἔσπευσας ἀντ' εὐβουλίας,
ὃ δῆτα πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.
ΑΔ. ἀλλ' ὦ καθ' Ἑλλάδ' ἀλκιμώτατον κάρα,
ἄναξ Ἀθηνῶν, ἐν μὲν αἰσχύναις ἄγω
πίτνων πρὸς οὖδας γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερί, 165
πολιὸς ἀνὴρ τύραννος εὐδαίμων πάρος·
ὅμως δ' ἀνάγκη συμφοραῖς εἴκειν ἐμέ.
σῶσον νεκρούς μοι τἀμά τ' οἰκτείρας κακὰ
καὶ τῶν θανόντων τάσδε μητέρας τέκνων,
αἷς γῆρας ἥκει πολιὸν εἰς ἀπαιδίαν, 170
ἐλθεῖν δ' ἔτλησαν δεῦρο ξένον πόδα
θεῖναι μόλις γεραιὰ κινοῦσαι μέλη,
πρεσβεύματ' οὐ Δήμητρος εἰς μυστήρια,
ἀλλ' ὡς νεκροὺς θάψωσιν, ἃς αὐτὰς ἐχρῆν
κείνων ταφείσας χερσὶν ὡραίων τυχεῖν. 175
δὲ πενίαν τ' εἰσορᾶν τὸν ὄλβιον,
' εἰς τοὺς πλουσίους ἀποβλέπειν

ζηλοῦνθ', ἵν' αὐτὸν χρημάτων ἔρως ἔχῃ,
τά τ' οἰκτρὰ τοὺς μὴ δυστυχεῖς δεδορκέναι·
τόν θ' ὑμνοποιὸν αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη 180
χαίροντα τίκτειν· ἢν δὲ μὴ πάσχῃ τόδε,
οὔτοι δύναιτ' ἂν οἴκοθέν γ' ἀτώμενος
τέρπειν ἂν ἄλλους· οὐδὲ γὰρ δίκην ἔχει.]
τάχ' οὖν ἂν εἴποις, Πελοπίαν παρεὶς χθόνα
πῶς ταῖς 'Αθήναις τόνδε προστάσσεις πόνον; 185
ἐγὼ δίκαιός εἰμ' ἀφηγεῖσθαι τάδε.
Σπάρτη μὲν ὠμὴ καὶ πεποίκιλται τρόπους,
τὰ δ' ἄλλα μικρὰ κἀσθενῆ· πόλις δὲ σὴ
μόνη δύναιτ' ἂν τόνδ' ὑποστῆναι πόνον.
[τά τ' οἰκτρὰ γὰρ δέδορκε καὶ νεανίαν 190
ἔχει σὲ ποιμέν' ἐσθλόν· οὗ χρείᾳ πόλεις
πολλαὶ διώλοντ' ἐνδεεῖς στρατηλάτου.]

ΧΟ. κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδέ σοι λόγον λέγω,
Θησεῦ, δι' οἴκτου τὰς ἐμὰς λαβεῖν τύχας.

ΘΗ ἄλλοισι δὴ 'πόνησ' ἁμιλληθεὶς λόγῳ 195
τοιῷδ'. ἔλεξε γάρ τις ὡς τὰ χείρονα
πλείω βροτοῖσίν ἐστι τῶν ἀμεινόνων·
ἐγὼ δὲ τούτοις ἀντίαν γνώμην ἔχω
[πλείω τὰ χρηστὰ τῶν κακῶν εἶναι βροτοῖς·
εἰ μὴ γὰρ ἦν τόδ', οὐκ ἂν ἦμην ἐν φάει]. 200
αἰνῶ δ' ὃς ἡμῖν βίοτον ἐκ πεφυρμένου
καὶ θηριώδους θεῶν διεσταθμήσατο,
πρῶτον μὲν ἐνθεὶς σύνεσιν, εἶτα δ' ἄγγελον
γλῶσσαν λόγων δούς, ὡς γεγωνίσκειν ὄπα,
τροφήν τε καρποῦ τῇ τροφῇ τ' ἀπ' οὐρανοῦ 205
σταγόνας ὑδρηλάς, ὡς τά γ' ἐκ γαίας τρέφῃ
ἄρδῃ τε νηδύν· πρὸς δὲ τοῖσι χείματος
προβλήματ', αἶθρον ἐξαμύνασθαι θεοῦ,
πόντου τε ναυστολήμαθ', ὡς διαλλαγὰς

ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν ὧν πένοιτο γῆ. 210
ἃ δ' ἔστ' ἄσημα κοὐ σαφῆ, γιγνώσκομεν
εἰς πῦρ βλέποντες, καὶ κατὰ σπλάγχνων πτυχὰς
μάντεις προσημαίνουσιν οἰωνῶν τ' ἄπο.
ἆρ' οὐ τρυφῶμεν θεοῦ κατασκευὴν βίῳ
δόντος τοιαύτην, οἷσιν οὐκ ἀρκεῖ τάδε; 215
ἀλλ' ἡ φρόνησις τοῦ θεοῦ μεῖζον σθένειν
ζητεῖ, τὸ γαῦρον δ' ἐν φρεσὶν κεκτημένοι
δοκοῦμεν εἶναι δαιμόνων σοφώτεροι.
ἧς καὶ σὺ φαίνει δεκάδος οὐ σοφὸς γεγώς,
ὅστις κόρας μὲν θεσφάτοις Φοίβου ζυγεὶς 220
ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας ὡς ζώντων θεῶν,
λαμπρὸν δὲ θολερῷ δῶμα συμμίξας τὸ σὸν
ἥλκωσας οἴκους· χρῆν γὰρ οὔτε σώματα
ἄδικα δικαίοις τὸν σοφὸν συμμιγνύναι,
εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς δόμους κτᾶσθαι φίλους. 225
κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος
τοῖς τοῦ νοσοῦντος πήμασιν διώλεσε
τὸν οὐ νοσοῦντα κοὐδὲν ἠδικηκότα.
εἰς δὲ στρατείαν πάντας Ἀργείους ἄγων,
μάντεων λεγόντων θέσφατ', εἶτ' ἀτιμάσας 230
βίᾳ παρελθὼν θεοὺς ἀπώλεσας πόλιν,
νέοις παραχθείς, οἵτινες τιμώμενοι
χαίρουσι πολέμους τ' αὐξάνουσ' ἄνευ δίκης,
φθείροντες ἀστούς, ὃ μὲν ὅπως στρατηλατῇ,
ὃ δ' ὡς ὑβρίζῃ δύναμιν εἰς χεῖρας λαβών, 235
ἄλλος δὲ κέρδους εἵνεκ', οὐκ ἀποσκοπῶν
τὸ πλῆθος εἴ τι βλάπτεται πάσχον τάδε.
τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες· οἳ μὲν ὄλβιοι
ἀνωφελεῖς τε πλειόνων τ' ἐρῶσ' ἀεί·
οἳ δ' οὐκ ἔχοντες καὶ σπανίζοντες βίου, 240
[illegible]ὶ νέμοντες τῷ φθόνῳ πλέον μέρος

εἰς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀφιᾶσιν κακά,
γλώσσαις πονηρῶν προστατῶν φηλούμενοι·
τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ σῴζει πόλεις,
κόσμον φυλάσσουσ' ὅντιν' ἂν τάξῃ πόλις. 245
κἄπειτ' ἐγώ σοι σύμμαχος γενήσομαι;
τί πρὸς πολίτας τοὺς ἐμοὺς λέγων καλόν;
χαίρων ἴθ'· εἰ γὰρ μὴ βεβούλευσαι καλῶς,
αὐτὸς πιέζειν τὴν τύχην, ἡμᾶς δ' ἐᾶν.

ΧΟ. ἥμαρτον· ἐν νέοισι δ' ἀνθρώπων τόδε 250
ἔνεστι· συγγνώμην δὲ τῷδ' ἔχειν χρεών.

ΑΔ. οὔτοι δικαστήν σ' εἱλόμην ἐμῶν κακῶν
οὐδ' εἴ τι πράξας μὴ καλῶς εὑρίσκομαι,
τούτων κολαστὴν κἀπιτιμητήν, ἄναξ, 255
ἀλλ' ὡς ὀναίμην. εἰ δὲ μὴ βούλει τάδε,
στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς· τί γὰρ πάθω;
ἀλλ' ὦ γεραιαί, στείχετε γλαυκὴν χλόην
αὐτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστεφῆ,
θεούς τε καὶ γῆν τήν τε πυρφόρον θεὰν 260
Δήμητρα θέμεναι μάρτυρ' ἡλίου τε φῶς,
ὡς οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.

ΧΟ. * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *

ὃς Πέλοπος ἦν παῖς, Πελοπίας δ' ἡμεῖς χθονὸς
ταὐτὸν πατρῷον αἷμα σοὶ κεκτήμεθα.
τί δρᾷς; προδώσεις ταῦτα κἀκβαλεῖς χθονὸς 265
γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν ὧν αὐτὰς ἐχρῆν;
μὴ δῆτ'· ἔχει γὰρ καταφυγὴν θὴρ μὲν πέτραν,
δοῦλος δὲ βωμοὺς θεῶν, πόλις δὲ πρὸς πόλιν
ἔπτηξε χειμασθεῖσα· τῶν γὰρ ἐν βροτοῖς
οὐκ ἔστιν οὐδὲν διὰ τέλους εὐδαιμονοῦν. 270

ἀλλ' ὡς ἰατρὸν τῶνδ', ἄναξ, ἀφίγμεθα. 252

βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν δαπέδων ἄπο Περσεφονείας,
βᾶθι καὶ ἀντίασον γονάτων ἔπι χεῖρα βαλοῦσα,
τέκνων τεθνώτων κομίσαι δέμας, ὦ μελέα 'γώ·
οὓς ὑπὸ τείχεσι Καδμείοισιν ἀπώλεσα κούρους.
[ἰώ μοι· λάβετε φέρετε πέμπετε κρίνετε 275
ταλαίνας χέρας γεραιάς.]
πρός σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαία·
οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέταν τιν' ἀλάταν 280
οἰκτρὸν ἰάλεμον οἰκτρὸν ἱεῖσαν,
μηδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν χθονὶ Κάδμου χάρματα θηρῶν
παῖδας ἐν ἁλικίᾳ [τᾷ σᾷ] κατίδῃς, ἱκετεύω.
βλέψον ἐμῶν βλεφάρων ἔπι δάκρυον, ἃ περὶ σοῖσι
γούνασιν ὧδε πίτνω, τέκνοις τάφον ἐξανύσασθαι.

ΘΗ. μῆτερ, τί κλαίεις λέπτ' ἐπ' ὀμμάτων φάρη 286
βαλοῦσα τῶν σῶν; ἆρα δυστήνους γόους
κλύουσα τῶνδε; κἀμὲ γὰρ διῆλθέ τι.
ἔπαιρε λευκὸν κρᾶτα, μὴ δακρυρρόει
σεμναῖσι Δηοῦς ἐσχάραις παρημένη. 290

ΑΙ. αἰαῖ. ΘΗ. τὰ τούτων οὐχὶ σοὶ στενακτέον.

ΑΙ. ὦ τλήμονες γυναῖκες. ΘΗ. οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς.

ΑΙ. εἴπω τι, τέκνον, σοί τε καὶ πόλει καλόν;

ΘΗ. ὡς πολλά γ' ἐστὶ κἀπὸ θηλειῶν σοφά.

ΑΙ. ἀλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος ὃν κεύθω φέρει. 295

ΘΗ. αἰσχρόν γ' ἔλεξας, χρήστ' ἔπη κρύπτειν φίλους.

ΑΙ. οὔτοι σιωπῶσ' εἶτα μέμψομαί ποτε
τὴν νῦν σιωπὴν ὡς ἐσιγήθη κακῶς,
οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας εὖ λέγειν
δείσασ' ἀφήσω τῷ φόβῳ τοὐμὸν καλόν. 300

ἐγὼ δὲ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν
σκοπεῖν κελεύω μὴ σφαλῇς ἀτιμάσας·
σφάλλει γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ, τἄλλ' εὖ φρονῶν.
πρὸς τοῖσδε δ', εἰ μὲν μὴ ἀδικουμένοις ἐχρῆν
τολμηρὸν εἶναι, κάρτ' ἂν εἶχον ἡσύχως· 305
νυνὶ δὲ σοί τε τοῦτο τὴν τιμὴν φέρει
κἀμοὶ παραινεῖν οὐ φόβον φέρει, τέκνον,
ἄνδρας βιαίους καὶ κατείργοντας νεκροὺς
τάφου τε μοίρας καὶ κτερισμάτων λαχεῖν
[εἰς τήνδ' ἀνάγκην σῇ καταστῆναι χερί,] 310
νόμιμά τε πάσης συγχέοντας Ἑλλάδος
παῦσαι· τὸ γάρ τοι συνέχον ἀνθρώπων πόλεις
τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοὺς νόμους σώζῃ καλῶς.
ἐρεῖ δὲ δή τις ὡς ἀνανδρίᾳ χερῶν,
πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν, 315
δείσας ἀπέστης, καὶ συὸς μὲν ἀγρίου
ἀγῶνος ἥψω φαῦλον ἀθλήσας πόνον,
οὗ δ' εἰς κράνος βλέψαντα καὶ λόγχης ἀκμὴν
χρῆν ἐκπονῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφηυρέθης.
μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὤν, ὦ τέκνον, δράσῃς τάδε. 320
ὁρᾷς, ἄβουλος ὣς κεκερτομημένη
τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὡς ἀναβλέπει
σὴ πατρίς; ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται·
αἱ δ' ἥσυχοι σκοτεινὰ πράσσουσαι πόλεις
σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν εὐλαβούμεναι. 325
οὐκ εἶ νεκροῖσι καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις
προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημέναις;
ὡς οὔτε ταρβῶ σὺν δίκῃ σ' ὁρμώμενον,
Κάδμου θ' ὁρῶσα λαὸν εὖ πεπραγότα,
ἔτ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν 330
πέποιθ'· ὁ γὰρ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν.

ΧΟ. ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ' εἴρηκας καλῶς

κἀμοί· διπλοῦν δὲ χάρμα γίγνεται τόδε.
ΘΗ. ἐμοὶ λόγοι μέν, μῆτερ, οἱ λελεγμένοι
ὀρθῶς ἔχουσ' εἰς τόνδε κἀπεφηνάμην 335
γνώμην ὑφ' οἵων ἐσφάλη βουλευμάτων·
ὁρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ' ἅπερ με νουθετεῖς,
ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις
φεύγειν τὰ δεινά. πολλὰ γὰρ δράσας καλά,
ἔθος τόδ' εἰς Ἕλληνας ἐξεδειξάμην, 340
ἀεὶ κολαστὴς τῶν κακῶν καθεστάναι.
οὔκουν ἀπαυδᾶν δυνατόν ἐστί μοι πόνους.
τί γάρ μ' ἐροῦσιν οἵ γε δυσμενεῖς βροτῶν,
ὅθ' ἡ τεκοῦσα χὐπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ
πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον; 345
δράσω τάδ'· εἶμι καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι
λόγοισι πείθων· εἰ δὲ μή, βίᾳ δορὸς
ἤδη τόδ' ἔσται κοὐχὶ σὺν φθόνῳ θεῶν.
δόξαι δὲ χρῄζω καὶ πόλει πάσῃ τόδε.
δόξει δ' ἐμοῦ θέλοντος· ἀλλὰ τοῦ λόγου 350
προσδοὺς ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστερον.
καὶ γὰρ κατέστησ' αὐτὸν εἰς μοναρχίαν
ἐλευθερώσας τήνδ' ἰσόψηφον πόλιν.
λαβὼν δ' Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,
εἰς πλῆθος ἀστῶν εἶμι· καὶ πείσας τάδε, 355
λεκτοὺς ἀθροίσας δεῦρ' Ἀθηναίων κόρους
ἥξω· παρ' ὅπλοις θ' ἥμενος πέμψω λόγους
Κρέοντι νεκρῶν σώματ' ἐξαιτούμενος.
ἀλλ' ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη
μητρός, πρὸς οἴκους ὥς νιν Αἰγέως ἄγω, 360
φίλην προσάψας χεῖρα· τοῖς τεκοῦσι γὰρ
δύστηνος ὅστις μὴ ἀντιδουλεύει τέκνων,
κάλλιστον ἔρανον· δοὺς γὰρ ἀντιλάζυται
παίδων παρ' αὑτοῦ τοιάδ' ἂν τοκεῦσι δῷ.

ΧΟ. ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον, στρ. 365
ἐκλύετε τάδ' ἐκλύετ' ἄνακτος
ὅσια περὶ θεοὺς καὶ μεγάλα Πελασγίᾳ
καὶ κατ' Ἄργος.
εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα καὶ τὸ πλέον ἐμῶν κακῶν ἀντ.
ἱκόμενος ἔτι ματέρος ἄγαλμα 370
φόνιον ἐξέλοι, γᾶν δὲ φίλιον Ἰνάχου
θεῖτ' ὀνήσας.
καλὸν δ' ἄγαλμα πόλεσιν εὐσεβὴς πόνος στρ.
χάριν τ' ἔχει τὰν ἐς ἀεί.
τί μοι πόλις κρανεῖ ποτ'; ἆρα φίλιά μοι 375
τεμεῖ, καὶ τέκνοις ταφὰς ληψόμεσθα;
ἄμυνε ματρί, πόλις, ἄμυνε, Παλλάδος, ἀντ.
νόμους βροτῶν μὴ μιαίνειν.
σύ τοι σέβεις δίκαν, τὸ δ' ἧσσον ἀδικίᾳ
νέμεις δυστυχῆ τ' ἀεὶ πάντα ῥύει. 380
ΘΗ. τέχνην μὲν ἀεὶ τήνδ' ἔχων ὑπηρετεῖς
πόλει τε κἀμοί, διαφέρων κηρύγματα·
ἐλθὼν δ' ὑπέρ τ' Ἀσωπὸν Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ
σεμνῷ τυράννῳ φράζε Καδμείων τάδε·
Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκρούς, 385
συγγείτον' οἰκῶν γαῖαν, ἀξιῶν τυχεῖν,
φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἐρεχθειδῶν λεών.
κἂν μὲν θέλωσιν αἰνέσαι, παλίσσυτος
στεῖχ'· ἢν δ' ἀπιστῶσ', οἵδε δεύτεροι λόγοι,
κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον. 390
στρατὸς δὲ θάσσει κἀξετάζεται παρὼν
Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν εὐτρεπὴς ὅδε.
καὶ μὴν ἑκοῦσά γ' ἀσμένη τ' ἐδέξατο
πόλις πόνον τόνδ', ὡς θέλοντά μ' ᾔσθετο.

365—368 = 369—372
373—376 = 377—380

ΑΔ. μάχην γε δισσοῖν κνωδάλοιν ἀπεικάσας.
ΘΗ. ἦλθον δὲ δὴ πῶς πατρίδος ἐκλιπόνθ' ὅρους;
ΑΔ. Τυδεὺς μὲν αἷμα συγγενὲς φεύγων χθονός.
ΘΗ. ὁ δ' Οἰδίπου παῖς τίνι τρόπῳ Θήβας λιπών;
ΑΔ. ἀραῖς πατρῴαις, μὴ κασίγνητον κτάνοι. 150
ΘΗ. σοφήν γ' ἔλεξας τήνδ' ἑκούσιον φυγήν.
ΑΔ. ἀλλ' οἱ μένοντες τοὺς ἀπόντας ἠδίκουν.
ΘΗ. ἦ πού σφ' ἀδελφὸς χρημάτων νοσφίζεται;
ΑΔ. ταῦτ' ἐκδικάζων ἦλθον· εἶτ' ἀπωλόμην.
ΘΗ. μάντεις δ' ἐπῆλθες ἐμπύρων τ' εἶδες φλόγα; 155
ΑΔ. οἴμοι· διώκεις μ' ᾗ μάλιστ' ἐγὼ 'σφάλην.
ΘΗ. οὐκ ἦλθες, ὡς ἔοικεν, εὐνοίᾳ θεῶν.
ΑΔ. τὸ δὲ πλέον, ἦλθον Ἀμφιάρεώ γε πρὸς βίαν.
ΘΗ. οὕτω τὸ θεῖον ῥᾳδίως ἀπεστράφης;
ΑΔ. νέων γὰρ ἀνδρῶν θόρυβος ἐξέπλησσέ με. 160
ΘΗ. εὐψυχίαν ἔσπευσας ἀντ' εὐβουλίας,
ὃ δῆτα πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.
ΑΔ. ἀλλ' ὦ καθ' Ἑλλάδ' ἀλκιμώτατον κάρα,
ἄναξ Ἀθηνῶν, ἐν μὲν αἰσχύναις ἄγω
πίτνων πρὸς οὖδας γόνυ σὸν ἀμπίσχειν χερί, 165
πολιὸς ἀνὴρ τύραννος εὐδαίμων πάρος·
ὅμως δ' ἀνάγκη συμφοραῖς εἴκειν ἐμέ.
σῶσον νεκρούς μοι τἀμά τ' οἰκτείρας κακὰ
καὶ τῶν θανόντων τάσδε μητέρας τέκνων,
αἷς γῆρας ἥκει πολιὸν εἰς ἀπαιδίαν, 170
ἐλθεῖν δ' ἔτλησαν ἔξοροι ξένον πόδα
θεῖναι μόλις γεραιὰ κινοῦσαι μέλη,
πρεσβεύματ' οὐ Δήμητρος εἰς μυστήρια,
ἀλλ' ὡς νεκροὺς θάψωσιν, ἃς αὐτὰς ἐχρῆν
κείνων ταφείσας χερσὶν ὡραίων τυχεῖν. 175
[σοφὸν δὲ πενίαν τ' εἰσορᾶν τὸν ὄλβιον,
πένητά τ' εἰς τοὺς πλουσίους ἀποβλέπειν

ζηλοῦνθ', ἵν' αὐτὸν χρημάτων ἔρως ἔχῃ,
τά τ' οἰκτρὰ τοὺς μὴ δυστυχεῖς δεδορκέναι·
τόν θ' ὑμνοποιὸν αὐτὸς ἂν τίκτῃ μέλη 180
χαίροντα τίκτειν· ἢν δὲ μὴ πάσχῃ τόδε,
οὔτοι δύναιτ' ἂν οἴκοθέν γ' ἀτώμενος
τέρπειν ἂν ἄλλους· οὐδὲ γὰρ δίκην ἔχει.]
τάχ' οὖν ἂν εἴποις, Πελοπίαν παρεὶς χθόνα
πῶς ταῖς Ἀθήναις τόνδε προστάσσεις πόνον; 185
ἐγὼ δίκαιός εἰμ' ἀφηγεῖσθαι τάδε.
Σπάρτη μὲν ὠμὴ καὶ πεποίκιλται τρόπους,
τὰ δ' ἄλλα μικρὰ κἀσθενῆ· πόλις δὲ σὴ
μόνη δύναιτ' ἂν τόνδ' ὑποστῆναι πόνον.
[τά τ' οἰκτρὰ γὰρ δέδορκε καὶ νεανίαν 190
ἔχει σὲ ποιμέν' ἐσθλόν· οὗ χρείᾳ πόλεις
πολλαὶ διώλοντ' ἐνδεεῖς στρατηλάτου.]

ΧΟ. κἀγὼ τὸν αὐτὸν τῷδέ σοι λόγον λέγω,
Θησεῦ, δι' οἴκτου τὰς ἐμὰς λαβεῖν τύχας.

ΘΗ ἄλλοισι δὴ 'πόνησ' ἁμιλληθεὶς λόγῳ 195
τοιῷδ'. ἔλεξε γάρ τις ὡς τὰ χείρονα
πλείω βροτοῖσίν ἐστι τῶν ἀμεινόνων·
ἐγὼ δὲ τούτοις ἀντίαν γνώμην ἔχω
[πλείω τὰ χρηστὰ τῶν κακῶν εἶναι βροτοῖς·
εἰ μὴ γὰρ ἦν τόδ', οὐκ ἂν ἦμεν ἐν φάει]. 200
αἰνῶ δ' ὃς ἡμῖν βίοτον ἐκ πεφυρμένου
καὶ θηριώδους θεῶν διεσταθμήσατο,
πρῶτον μὲν ἐνθεὶς σύνεσιν, εἶτα δ' ἄγγελον
γλῶσσαν λόγων δούς, ὡς γεγωνίσκειν ὄπα,
τροφήν τε καρποῦ τῇ τροφῇ τ' ἀπ' οὐρανοῦ 205
σταγόνας ὑδρηλάς, ὡς τά γ' ἐκ γαίας τρέφῃ
ἄρδῃ τε νηδύν· πρὸς δὲ τοῖσι χείματος
προβλήματ', αἶθρον ἐξαμύνασθαι θεοῦ,
πόντου τε ναυστολήμαθ', ὡς διαλλαγὰς

ἔχοιμεν ἀλλήλοισιν ὧν πένοιτο γῆ. 210
ἃ δ' ἔστ' ἄσημα κοὐ σαφῆ, γιγνώσκομεν
εἰς πῦρ βλέποντες, καὶ κατὰ σπλάγχνων πτυχὰς
μάντεις προσημαίνουσιν οἰωνῶν τ' ἄπο.
ἆρ' οὐ τρυφῶμεν θεοῦ κατασκευὴν βίῳ
δόντος τοιαύτην, οἷσιν οὐκ ἀρκεῖ τάδε; 215
ἀλλ' ἡ φρόνησις τοῦ θεοῦ μεῖζον σθένειν
ζητεῖ, τὸ γαῦρον δ' ἐν φρεσὶν κεκτημένοι
δοκοῦμεν εἶναι δαιμόνων σοφώτεροι.
ἧς καὶ σὺ φαίνει δεκάδος οὐ σοφὸς γεγώς,
ὅστις κόρας μὲν θεσφάτοις Φοίβου ζυγεὶς 220
ξένοισιν ὧδ' ἔδωκας ὡς ζώντων θεῶν,
λαμπρὸν δὲ θολερῷ δῶμα συμμίξας τὸ σὸν
ἤλκωσας οἴκους· χρῆν γὰρ οὔτε σώματα
ἄδικα δικαίοις τὸν σοφὸν συμμιγνύναι,
εὐδαιμονοῦντας δ' εἰς δόμους κτᾶσθαι φίλους. 225
κοινὰς γὰρ ὁ θεὸς τὰς τύχας ἡγούμενος
τοῖς τοῦ νοσοῦντος πήμασιν διώλεσε
τὸν οὐ νοσοῦντα κοὐδὲν ἠδικηκότα.
εἰς δὲ στρατείαν πάντας Ἀργείους ἄγων,
μάντεων λεγόντων θέσφατ', εἶτ' ἀτιμάσας 230
βίᾳ παρελθὼν θεοὺς ἀπώλεσας πόλιν,
νέοις παραχθείς, οἵτινες τιμώμενοι
χαίρουσι πολέμους τ' αὐξάνουσ' ἄνευ δίκης,
φθείροντες ἀστούς, ὃ μὲν ὅπως στρατηλατῇ,
ὃ δ' ὡς ὑβρίζῃ δύναμιν εἰς χεῖρας λαβών, 235
ἄλλος δὲ κέρδους εἵνεκ', οὐκ ἀποσκοπῶν
τὸ πλῆθος εἴ τι βλάπτεται πάσχον τάδε.
τρεῖς γὰρ πολιτῶν μερίδες· οἱ μὲν ὄλβιοι
ἀνωφελεῖς τε πλειόνων τ' ἐρῶσ' ἀεί·
οἱ δ' οὐκ ἔχοντες καὶ σπανίζοντες βίου, 240
δεινοὶ νέμοντες τῷ φθόνῳ πλέον μέρος

εἰς τοὺς ἔχοντας κέντρ' ἀφιᾶσιν κακά,
γλώσσαις πονηρῶν προστατῶν φηλούμενοι·
τριῶν δὲ μοιρῶν ἡ 'ν μέσῳ σώζει πόλεις,
κόσμον φυλάσσουσ' ὅντιν' ἂν τάξῃ πόλις. 245
κἄπειτ' ἐγώ σοι σύμμαχος γενήσομαι;
τί πρὸς πολίτας τοὺς ἐμοὺς λέγων καλόν;
χαίρων ἴθ'· εἰ γὰρ μὴ βεβούλευσαι καλῶς,
αὐτὸς πιέζειν τὴν τύχην, ἡμᾶς δ' ἐᾶν.

ΧΟ. ἥμαρτον· ἐν νέοισι δ' ἀνθρώπων τόδε 250
ἔνεστι· συγγνώμην δὲ τῷδ' ἔχειν χρεών.

ΑΔ. οὔτοι δικαστήν σ' εἱλόμην ἐμῶν κακῶν
οὐδ' εἴ τι πράξας μὴ καλῶς εὑρίσκομαι,
τούτων κολαστὴν κἀπιτιμητήν, ἄναξ, 255
ἀλλ' ὡς ὀναίμην. εἰ δὲ μὴ βούλει τάδε,
στέργειν ἀνάγκη τοῖσι σοῖς· τί γὰρ πάθω;
ἀλλ' ὦ γεραιαί, στείχετε γλαυκὴν χλόην
αὐτοῦ λιποῦσαι φυλλάδος καταστεφῆ,
θεούς τε καὶ γῆν τήν τε πυρφόρον θεὰν 260
Δήμητρα θέμεναι μάρτυρ' ἡλίου τε φῶς,
ὡς οὐδὲν ἡμῖν ἤρκεσαν λιταὶ θεῶν.

ΧΟ. * * * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * * *
ὃς Πέλοπος ἦν παῖς, Πελοπίας δ' ἡμεῖς χθονὸς
ταὐτὸν πατρῷον αἷμα σοὶ κεκτήμεθα.
τί δρᾷς; προδώσεις ταῦτα κἀκβαλεῖς χθονὸς 265
γραῦς οὐ τυχούσας οὐδὲν ὧν αὐτὰς ἐχρῆν;
μὴ δῆτ'· ἔχει γὰρ καταφυγὴν θὴρ μὲν πέτραν,
δοῦλος δὲ βωμοὺς θεῶν, πόλις δὲ πρὸς πόλιν
ἔπτηξε χειμασθεῖσα· τῶν γὰρ ἐν βροτοῖς
οὐκ ἔστιν οὐδὲν διὰ τέλους εὐδαιμονοῦν. 270

ἀλλ' ὡς ἰατρὸν τῶνδ', ἄναξ, ἀφίγμεθα. 252

βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν δαπέδων ἄπο Περσεφονείας,
βᾶθι καὶ ἀντίασον γονάτων ἔπι χεῖρα βαλοῦσα,
τέκνων τεθνώτων κομίσαι δέμας, ὢ μελέα 'γώ·
οὓς ὑπὸ τείχεσι Καδμείοισιν ἀπώλεσα κούρους.
[ἰώ μοι· λάβετε φέρετε πέμπετε κρίνετε 275
ταλαίνας χέρας γεραιάς.]
πρός σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαία·
οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέταν τιν' ἀλάταν 280
οἰκτρὸν ἰάλεμον οἰκτρὸν ἱεῖσαν,
μηδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν χθονὶ Κάδμου χάρματα θηρῶν
παῖδας ἐν ἁλικίᾳ [τᾷ σᾷ] κατίδῃς, ἱκετεύω.
βλέψον ἐμῶν βλεφάρων ἔπι δάκρυον, ἃ περὶ σοῖσι
γούνασιν ὧδε πίτνω, τέκνοις τάφον ἐξανύσασθαι.

ΘΗ. *μῆτερ, τί κλαίεις λέπτ' ἐπ' ὀμμάτων φάρη* 286
βαλοῦσα τῶν σῶν; ἆρα δυστήνους γόους
κλύουσα τῶνδε; κἀμὲ γὰρ διῆλθέ τι.
ἔπαιρε λευκὸν κρᾶτα, μὴ δακρυρρόει
σεμναῖσι Δηοῦς ἐσχάραις παρημένη. 290

ΑΙ. *αἰαῖ.* *ΘΗ.* *τὰ τούτων οὐχὶ σοὶ στενακτέον.*
ΑΙ. *ὦ τλήμονες γυναῖκες.* *ΘΗ.* *οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς.*
ΑΙ. *εἴπω τι, τέκνον, σοί τε καὶ πόλει καλόν;*
ΘΗ. *ὡς πολλά γ' ἐστὶ κἀπὸ θηλειῶν σοφά.*
ΑΙ. *ἀλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος ὃν κεύθω φέρει.* 295
ΘΗ. *αἰσχρόν γ' ἔλεξας, χρήστ' ἔπη κρύπτειν φίλους.*
ΑΙ. *οὔτοι σιωπῶσ' εἶτα μέμψομαί ποτε*
τὴν νῦν σιωπὴν ὡς ἐσιγήθη κακῶς,
οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας εὖ λέγειν
δείσασ' ἀφήσω τῷ φόβῳ τοὐμὸν καλόν. 300

ἐγὼ δέ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν
σκοπεῖν κελεύω μὴ σφαλῇς ἀτιμάσας·
σφάλλει γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ, τἄλλ' εὖ φρονῶν.
πρὸς τοῖσδε δ', εἰ μὲν μὴ ἀδικουμένοις ἐχρῆν
τολμηρὸν εἶναι, κάρτ' ἂν εἶχον ἡσύχως· 305
νυνὶ δὲ σοί τε τοῦτο τὴν τιμὴν φέρει
κἀμοὶ παραινεῖν οὐ φόβον φέρει, τέκνον,
ἄνδρας βιαίους καὶ κατείργοντας νεκροὺς
τάφου τε μοίρας καὶ κτερισμάτων λαχεῖν
[εἰς τήνδ' ἀνάγκην σῇ καταστῆναι χερί,] 310
νόμιμά τε πάσης συγχέοντας Ἑλλάδος
παῦσαι· τὸ γάρ τοι συνέχον ἀνθρώπων πόλεις
τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοὺς νόμους σώζῃ καλῶς.
ἐρεῖ δὲ δή τις ὡς ἀνανδρίᾳ χερῶν,
πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν, 315
δείσας ἀπέστης, καὶ συὸς μὲν ἀγρίου
ἀγῶνος ἥψω φαῦλον ἀθλήσας πόνον,
οὗ δ' εἰς κράνος βλέψαντα καὶ λόγχης ἀκμὴν
χρῆν ἐκπονῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφηυρέθης.
μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὤν, ὦ τέκνον, δράσῃς τάδε. 320
ὁρᾷς, ἄβουλος ὣς κεκερτομημένη
τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὡς ἀναβλέπει
σὴ πατρίς; ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται·
αἱ δ' ἥσυχοι σκοτεινὰ πράσσουσαι πόλεις
σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν εὐλαβούμεναι. 325
οὐκ εἶ νεκροῖσι καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις
προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημέναις;
ὡς οὔτε ταρβῶ σὺν δίκῃ σ' ὁρμώμενον,
Κάδμου θ' ὁρῶσα λαὸν εὖ πεπραγότα,
ἔτ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν 330
πέποιθ'· ὁ γὰρ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν.

ΧΟ. ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ' εἴρηκας καλῶς

βᾶθι, τάλαιν', ἱερῶν δαπέδων ἄπο Περσεφονείας,
βᾶθι καὶ ἀντίασον γονάτων ἔπι χεῖρα βαλοῦσα,
τέκνων τεθνώτων κομίσαι δέμας, ὦ μελέα 'γώ,
οὓς ὑπὸ τείχεσι Καδμείοισιν ἀπώλεσα κούρους.
[ἰώ μοι· λάβετε φέρετε πέμπετε κρίνετε 275
ταλαίνας χέρας γεραιάς.]
πρός σε γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι,
ἄντομαι ἀμφιπίτνουσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαία·
οἴκτισαι ἀμφὶ τέκνων μ' ἱκέταν τιν' ἀλάταν 280
οἰκτρὸν ἰάλεμον οἰκτρὸν ἱεῖσαν,
μηδ' ἀτάφους, τέκνον, ἐν χθονὶ Κάδμου χάρματα θηρῶν
παῖδας ἐν ἁλικίᾳ [τᾷ σᾷ] κατίδῃς, ἱκετεύω.
βλέψον ἐμῶν βλεφάρων ἔπι δάκρυον, ἃ περὶ σοῖσι
γούνασιν ὧδε πίτνω, τέκνοις τάφον ἐξανύσασθαι.

ΘΗ. μῆτερ, τί κλαίεις λέπτ' ἐπ' ὀμμάτων φάρη 286
βαλοῦσα τῶν σῶν; ἆρα δυστήνους γόους
κλύουσα τῶνδε; κἀμὲ γὰρ διῆλθέ τι.
ἔπαιρε λευκὸν κρᾶτα, μὴ δακρυρρόει
σεμναῖσι Δηοῦς ἐσχάραις παρημένη. 290

ΑΙ. αἰαῖ. ΘΗ. τὰ τούτων οὐχὶ σοὶ στενακτέον.

ΑΙ. ὦ τλήμονες γυναῖκες. ΘΗ. οὐ σὺ τῶνδ' ἔφυς.

ΑΙ. εἴπω τι, τέκνον, σοί τε καὶ πόλει καλόν;

ΘΗ. ὡς πολλά γ' ἐστὶ κἀπὸ θηλειῶν σοφά.

ΑΙ. ἀλλ' εἰς ὄκνον μοι μῦθος ὃν κεύθω φέρει. 295

ΘΗ. αἰσχρόν γ' ἔλεξας, χρήστ' ἔπη κρύπτειν φίλους.

ΑΙ. οὔτοι σιωπῶσ' εἶτα μέμψομαί ποτε
τὴν νῦν σιωπὴν ὡς ἐσιγήθη κακῶς,
οὐδ' ὡς ἀχρεῖον τὰς γυναῖκας εὖ λέγειν
δείσασ' ἀφήσω τῷ φόβῳ τοὐμὸν καλόν. 300

ἐγὼ δὲ σ', ὦ παῖ, πρῶτα μὲν τὰ τῶν θεῶν
σκοπεῖν κελεύω μὴ σφαλῇς ἀτιμάσας·
σφάλλει γὰρ ἐν τούτῳ μόνῳ, τἄλλ' εὖ φρονῶν.
πρὸς τοῖσδε δ', εἰ μὲν μὴ ἀδικουμένοις ἐχρῆν
τολμηρὸν εἶναι, κάρτ' ἂν εἶχον ἡσύχως· 305
νυνὶ δὲ σοί τε τοῦτο τὴν τιμὴν φέρει
κἄμοὶ παραινεῖν οὐ φόβον φέρει, τέκνον,
ἄνδρας βιαίους καὶ κατείργοντας νεκροὺς
τάφου τε μοίρας καὶ κτερισμάτων λαχεῖν
[εἰς τήνδ' ἀνάγκην σῇ καταστῆναι χερί,] 310
νόμιμά τε πάσης συγχέοντας Ἑλλάδος
παῦσαι· τὸ γάρ τοι συνέχον ἀνθρώπων πόλεις
τοῦτ' ἔσθ', ὅταν τις τοὺς νόμους σῴζῃ καλῶς.
ἐρεῖ δὲ δή τις ὡς ἀνανδρίᾳ χερῶν,
πόλει παρόν σοι στέφανον εὐκλείας λαβεῖν, 315
δείσας ἀπέστης, καὶ συὸς μὲν ἀγρίου
ἀγῶνος ἥψω φαῦλον ἀθλήσας πόνον,
οὗ δ' εἰς κράνος βλέψαντα καὶ λόγχης ἀκμὴν
χρῆν ἐκπονῆσαι, δειλὸς ὢν ἐφηυρέθης.
μὴ δῆτ' ἐμός γ' ὤν, ὦ τέκνον, δράσῃς τάδε. 320
ὁρᾷς, ἄβουλος ὣς κεκερτομημένη
τοῖς κερτομοῦσι γοργὸν ὡς ἀναβλέπει
σὴ πατρίς; ἐν γὰρ τοῖς πόνοισιν αὔξεται·
αἱ δ' ἥσυχοι σκοτεινὰ πράσσουσαι πόλεις
σκοτεινὰ καὶ βλέπουσιν εὐλαβούμεναι. 325
οὐκ εἶ νεκροῖσι καὶ γυναιξὶν ἀθλίαις
προσωφελήσων, ὦ τέκνον, κεχρημέναις;
ὡς οὔτε ταρβῶ σὺν δίκῃ σ' ὁρμώμενον,
Κάδμου θ' ὁρῶσα λαὸν εὖ πεπραγότα,
ἔτ' αὐτὸν ἄλλα βλήματ' ἐν κύβοις βαλεῖν 330
πέποιθ'· ὁ γὰρ θεὸς πάντ' ἀναστρέφει πάλιν.

ΧΟ. ὦ φιλτάτη μοι, τῷδέ τ' εἴρηκας καλῶς

κἀμοί· διπλοῦν δὲ χάρμα γίγνεται τόδε.

ΘΗ. ἐμοὶ λόγοι μέν, μῆτερ, οἱ λελεγμένοι
ὀρθῶς ἔχουσ' εἰς τόνδε κἀπεφηνάμην 335
γνώμην ὑφ' οἵων ἐσφάλη βουλευμάτων·
ὁρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ' ἅπερ με νουθετεῖς,
ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις
φεύγειν τὰ δεινά. πολλὰ γὰρ δράσας καλά,
ἔθος τόδ' εἰς Ἕλληνας ἐξεδειξάμην, 340
ἀεὶ κολαστὴς τῶν κακῶν καθεστάναι.
οὔκουν ἀπαυδᾶν δυνατόν ἐστί μοι πόνους.
τί γάρ μ' ἐροῦσιν οἵ γε δυσμενεῖς βροτῶν,
ὅθ' ἡ τεκοῦσα χὐπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ
πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον; 345
δράσω τάδ'· εἶμι καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι
λόγοισι πείθων· εἰ δὲ μή, βίᾳ δορὸς
ἤδη τόδ' ἔσται κοὐχὶ σὺν φθόνῳ θεῶν.
δόξαι δὲ χρῄζω καὶ πόλει πάσῃ τόδε.
δόξει δ' ἐμοῦ θέλοντος· ἀλλὰ τοῦ λόγου 350
προσδοὺς ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστερον.
καὶ γὰρ κατέστησ' αὐτὸν εἰς μοναρχίαν
ἐλευθερώσας τήνδ' ἰσόψηφον πόλιν.
λαβὼν δ' Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,
εἰς πλῆθος ἀστῶν εἶμι· καὶ πείσας τάδε, 355
λεκτοὺς ἀθροίσας δεῦρ' Ἀθηναίων κόρους
ἥξω· παρ' ὅπλοις θ' ἥμενος πέμψω λόγους
Κρέοντι νεκρῶν σώματ' ἐξαιτούμενος.
ἀλλ' ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη
μητρός, πρὸς οἴκους ὥς νιν Αἰγέως ἄγω, 360
φίλην προσάψας χεῖρα· τοῖς τεκοῦσι γὰρ
δύστηνος ὅστις μὴ ἀντιδουλεύει τέκνων,
κάλλιστον ἔρανον· δοὺς γὰρ ἀντιλάζυται
παίδων παρ' αὑτοῦ τοιάδ' ἂν τοκεῦσι δῷ.

ΧΟ. ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον, στρ. 365
ἐκλύετε τάδ' ἐκλύετ' ἄνακτος
ὅσια περὶ θεοὺς καὶ μεγάλα Πελασγίᾳ
καὶ κατ' Ἄργος.
εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα καὶ τὸ πλέον ἐμῶν κακῶν ἀντ.
ἱκόμενος ἔτι ματέρος ἄγαλμα 370
φόνιον ἐξέλοι, γᾶν δὲ φίλιον Ἰνάχου
θεῖτ' ὀνήσας.
καλὸν δ' ἄγαλμα πόλεσιν εὐσεβὴς πόνος στρ.
χάριν τ' ἔχει τὰν ἐς ἀεί.
τί μοι πόλις κρανεῖ ποτ'; ἆρα φίλιά μοι 375
τεμεῖ, καὶ τέκνοις ταφὰς ληψόμεσθα;
ἄμυνε ματρί, πόλις, ἄμυνε, Παλλάδος, ἀντ.
νόμους βροτῶν μὴ μιαίνειν.
σύ τοι σέβεις δίκαν, τὸ δ' ἧσσον ἀδικίᾳ
νέμεις δυστυχῆ τ' ἀεὶ πάντα ῥύει. 380

ΘΗ. τέχνην μὲν ἀεὶ τήνδ' ἔχων ὑπηρετεῖς
πόλει τε κἀμοί, διαφέρων κηρύγματα·
ἐλθὼν δ' ὑπέρ τ' Ἀσωπὸν Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ
σεμνῷ τυράννῳ φράζε Καδμείων τάδε·
Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκρούς, 385
συγγείτον' οἰκῶν γαῖαν, ἀξιῶν τυχεῖν,
φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἐρεχθειδῶν λεών.
κἂν μὲν θέλωσιν αἰνέσαι, παλίσσυτος
στεῖχ'· ἢν δ' ἀπιστῶσ', οἵδε δεύτεροι λόγοι,
κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον. 390
στρατὸς δὲ θάσσει κἀξετάζεται παρὼν
Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν εὐτρεπὴς ὅδε.
καὶ μὴν ἑκοῦσά γ' ἀσμένη τ' ἐδέξατο
πόλις πόνον τόνδ', ὡς θέλοντά μ' ᾔσθετο.

365 — 368 = 369 — 372
373 — 376 = 377 — 380

κἀμοί· διπλοῦν δὲ χάρμα γίγνεται τόδε.
ΘΗ. ἐμοὶ λόγοι μέν, μῆτερ, οἱ λελεγμένοι
ὀρθῶς ἔχουσ' εἰς τόνδε κἀπεφηνάμην 335
γνώμην ὑφ' οἵων ἐσφάλη βουλευμάτων·
ὁρῶ δὲ κἀγὼ ταῦθ' ἅπερ με νουθετεῖς,
ὡς τοῖς ἐμοῖσιν οὐχὶ πρόσφορον τρόποις
φεύγειν τὰ δεινά. πολλὰ γὰρ δράσας καλά,
ἔθος τόδ' εἰς Ἕλληνας ἐξεδειξάμην, 340
ἀεὶ κολαστὴς τῶν κακῶν καθεστάναι.
οὔκουν ἀπαυδᾶν δυνατόν ἐστί μοι πόνους.
τί γάρ μ' ἐροῦσιν οἵ γε δυσμενεῖς βροτῶν,
ὅθ' ἡ τεκοῦσα χὐπερορρωδοῦσ' ἐμοῦ
πρώτη κελεύεις τόνδ' ὑποστῆναι πόνον; 345
δράσω τάδ'· εἶμι καὶ νεκροὺς ἐκλύσομαι
λόγοισι πείθων· εἰ δὲ μή, βίᾳ δορὸς
ἤδη τόδ' ἔσται κοὐχὶ σὺν φθόνῳ θεῶν.
δόξαι δὲ χρῄζω καὶ πόλει πάσῃ τόδε.
δόξει δ' ἐμοῦ θέλοντος· ἀλλὰ τοῦ λόγου 350
προσδοὺς ἔχοιμ' ἂν δῆμον εὐμενέστερον.
καὶ γὰρ κατέστησ' αὐτὸν εἰς μοναρχίαν
ἐλευθερώσας τήνδ' ἰσόψηφον πόλιν.
λαβὼν δ' Ἄδραστον δεῖγμα τῶν ἐμῶν λόγων,
εἰς πλῆθος ἀστῶν εἶμι· καὶ πείσας τάδε, 355
λεκτοὺς ἀθροίσας δεῦρ' Ἀθηναίων κόρους
ἥξω· παρ' ὅπλοις θ' ἥμενος πέμψω λόγους
Κρέοντι νεκρῶν σώματ' ἐξαιτούμενος.
ἀλλ' ὦ γεραιαί, σέμν' ἀφαιρεῖτε στέφη
μητρός, πρὸς οἴκους ὥς νιν Αἰγέως ἄγω, 360
φίλην προσάψας χεῖρα· τοῖς τεκοῦσι γὰρ
δύστηνος ὅστις μὴ ἀντιδουλεύει τέκνων,
κάλλιστον ἔρανον· δοὺς γὰρ ἀντιλάζυται
παίδων παρ' αὑτοῦ τοιάδ' ἂν τοκεῦσι δῷ.

ΧΟ. ἱππόβοτον Ἄργος, ὦ πάτριον ἐμὸν πέδον, στρ. 365
ἐκλύετε τάδ' ἐκλύετ' ἄνακτος
ὅσια περὶ θεοὺς καὶ μεγάλα Πελασγίᾳ
καὶ κατ' Ἄργος.
εἰ γὰρ ἐπὶ τέρμα καὶ τὸ πλέον ἐμῶν κακῶν ἀντ.
ἱκόμενος ἔτι ματέρος ἄγαλμα 370
φόνιον ἐξέλοι, γᾶν δὲ φίλιον Ἰνάχου
θεῖτ' ὀνήσας.
καλὸν δ' ἄγαλμα πόλεσιν εὐσεβὴς πόνος στρ.
χάριν τ' ἔχει τὰν ἐς ἀεί.
τί μοι πόλις κρανεῖ ποτ'; ἆρα φίλιά μοι 375
τεμεῖ, καὶ τέκνοις ταφὰς ληψόμεσθα;
ἄμυνε ματρί, πόλις, ἄμυνε, Παλλάδος, ἀντ.
νόμους βροτῶν μὴ μιαίνειν.
σύ τοι σέβεις δίκαν, τὸ δ' ἧσσον ἀδικίᾳ
νέμεις δυστυχῆ τ' ἀεὶ πάντα ῥύει. 380

ΘΗ. τέχνην μὲν ἀεὶ τήνδ' ἔχων ὑπηρετεῖς
πόλει τε κἀμοί, διαφέρων κηρύγματα·
ἐλθὼν δ' ὑπέρ τ' Ἀσωπὸν Ἰσμηνοῦ θ' ὕδωρ
σεμνῷ τυράννῳ φράζε Καδμείων τάδε·
Θησεύς σ' ἀπαιτεῖ πρὸς χάριν θάψαι νεκρούς, 385
συγγείτον' οἰκῶν γαῖαν, ἀξιῶν τυχεῖν,
φίλον τε θέσθαι πάντ' Ἐρεχθειδῶν λεών.
κἂν μὲν θέλωσιν αἰνέσαι, παλίσσυτος
στεῖχ'· ἢν δ' ἀπιστῶσ', οἵδε δεύτεροι λόγοι,
κῶμον δέχεσθαι τὸν ἐμὸν ἀσπιδηφόρον. 390
στρατὸς δὲ θάσσει κἀξετάζεται παρὼν
Καλλίχορον ἀμφὶ σεμνὸν εὐτρεπὴς ὅδε.
καὶ μὴν ἑκοῦσά γ' ἀσμένη τ' ἐδέξατο
πόλις πόνον τόνδ', ὡς θέλοντά μ' ᾔσθετο.

365—368 = 369—372
373—376 = 377—380

ἔα· λόγων τίς ἐμποδὼν ὅδ' ἔρχεται; 396
Καδμεῖος, ὡς ἔοικεν οὐ σάφ' εἰδότι,
κῆρυξ. ἐπίσχες, ἤν σ' ἀπαλλάξῃ πόνου
μολὼν ὕπαντα τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασιν.

ΚΗ. τίς γῆς τύραννος; πρὸς τίν' ἀγγεῖλαί με χρὴ
λόγους Κρέοντος, ὃς κρατεῖ Κάδμου χθονός, 400
Ἐτεοκλέους θανόντος ἀμφ' ἑπταστόμους
πύλας ἀδελφοῦ χειρὶ Πολυνείκους ὕπο;

ΘΗ. πρῶτον μὲν ἤρξω τοῦ λόγου ψευδῶς, ξένε,
ζητῶν τύραννον ἐνθάδ'· οὐ γὰρ ἄρχεται
ἑνὸς πρὸς ἀνδρός, ἀλλ' ἐλευθέρα πόλις. 405
δῆμος δ' ἀνάσσει διαδοχαῖσιν ἐν μέρει
ἐνιαυσίαισιν, οὐχὶ τῷ πλούτῳ διδοὺς
τὸ πλεῖστον, ἀλλὰ χὡ πένης ἔχων ἴσον.

ΚΗ. ἓν μὲν τόδ' ἡμῖν ὥσπερ ἐν πεσσοῖς δίδως
κρεῖσσον· πόλις γὰρ ἧς ἐγὼ πάρειμ' ἄπο 410
ἑνὸς πρὸς ἀνδρός, οὐκ ὄχλῳ κρατύνεται·
οὐδ' ἔστιν αὐτὴν ὅστις ἐκχαυνῶν λόγοις
πρὸς κέρδος ἴδιον ἄλλοτ' ἄλλοσε στρέφει·
ὁ δ' αὐτίχ' ἡδὺς καὶ διδοὺς πολλὴν χάριν,
εἰσαῦθις ἔβλαψ', εἶτα διαβολαῖς νέαις 415
κλέψας τὰ πρόσθε σφάλματ' ἐξέδυ δίκης.
ἄλλως τε πῶς ἂν μὴ διορθεύων λόγους
ὀρθῶς δύναιτ' ἂν δῆμος εὐθύνειν πόλιν;
ὁ γὰρ χρόνος μάθησιν ἀντὶ τοῦ τάχους
κρείσσω δίδωσι. γαπόνος δ' ἀνὴρ πένης 420
εἰ καὶ γένοιτο μὴ ἀμαθής, ἔργων ὕπο
οὐκ ἂν δύναιτο πρὸς τὰ κοίν' ἀποβλέπειν.
ἦ δὴ νοσῶδες τοῦτο τοῖς ἀμείνοσιν,
ὅταν πονηρὸς ἀξίωμ' ἀνὴρ ἔχῃ
γλώσσῃ κατασχὼν δῆμον, οὐδὲν ὢν τὸ πρίν. 425

ΘΗ. κομψός γ' ὁ κῆρυξ καὶ παρεργάτης λόγων.

ἐπεὶ δ' ἀγῶνα καὶ σὺ τόνδ' ἠγωνίσω,
ἄκου'· ἅμιλλαν γὰρ σὺ προὔθηκας λόγων.
οὐδὲν τυράννου δυσμενέστερον πόλει,
ὅπου τὸ μὲν πρώτιστον οὐκ εἰσὶν νόμοι 430
κοινοί, κρατεῖ δ' εἷς τὸν νόμον κεκτημένος
αὐτὸς παρ' αὑτῷ, καὶ τόδ' οὐκέτ' ἔστ' ἴσον.
γεγραμμένων δὲ τῶν νόμων ὅ τ' ἀσθενὴς
ὁ πλούσιός τε τὴν δίκην ἴσην ἔχει, 434
νικᾷ δ' ὁ μείων τὸν μέγαν δίκαι' ἔχων.
τοὐλεύθερον δ' ἐκεῖνο· τίς θέλει πόλει
χρηστόν τι βούλευμ' εἰς μέσον φέρειν ἔχων;
καὶ ταῦθ' ὁ χρῄζων λαμπρός ἐσθ', ὁ μὴ θέλων 440
σιγᾷ. τί τούτων ἔστ' ἰσαίτερον πόλει;
καὶ μὴν ὅπου γε δῆμος αὐθέντης χθονός,
ὑποῦσιν ἀστοῖς ἥδεται νεανίαις·
ἀνὴρ δὲ βασιλεὺς [ἐχθρὸν ἡγεῖται τόδε
καὶ τοὺς ἀρίστους] οὓς ἂν ἡγῆται φρονεῖν 445
κτείνει, δεδοικὼς τῆς τυραννίδος πέρι.
πῶς οὖν ἔτ' ἂν γένοιτ' ἂν ἰσχυρὰ πόλις,
ὅταν τις ὡς λειμῶνος ἠρινοῦ στάχυν
τόλμας ἀφαιρῇ κἀπολωτίζῃ νέους;
κτᾶσθαι δὲ πλοῦτον καὶ βίον τί δεῖ τέκνοις, 450
ὡς τῷ τυράννῳ πλεῖον' ἐκμοχθῇ βίον;
ἢ παρθενεύειν παῖδας ἐν δόμοις καλῶς
τερπνὰς τυράννοις ἡδονάς, ὅταν θέλῃ,
δάκρυα δ' ἑτοιμάζουσι; μὴ ζῴην ἔτι,
εἰ τἀμὰ τέκνα πρὸς βίαν νυμφεύεται. 455
καὶ ταῦτα μὲν δὴ πρὸς τάδ' ἐξηκόντισα.
ἥκεις δὲ δὴ τί τῆσδε γῆς κεχρημένος;
κλαίων γ' ἂν ἦλθες, εἴ σε μὴ 'πεμψεν πόλις,

ἔστιν δ' ἐνισπεῖν τοῖσιν ἀσθενεστέροις 435
τὸν εὐτυχοῦντα ταῦθ', ὅταν κλύῃ κακῶς.

περισσὰ φωνῶν· τὸν γὰρ ἄγγελον χρεὼν
λέξανθ' ὅσ' ἂν τάξῃ τις ὡς τάχος πάλιν 460
χωρεῖν. τὸ λοιπὸν δ' εἰς ἐμὴν πόλιν Κρέων
ἧσσον λάλον σου πεμπέτω τιν' ἄγγελον.

ΧΟ. φεῦ φεῦ· κακοῖσιν ὡς ὅταν δαίμων διδῷ
καλῶς, ὑβρίζουσ' ὡς ἀεὶ πράξοντες εὖ.

ΚΗ. λέγοιμ' ἂν ἤδη. τῶν μὲν ἠγωνισμένων 465
σοὶ μὲν δοκείτω ταῦτ', ἐμοὶ δὲ τἀντία.
ἐγὼ δ' ἀπαυδῶ πᾶς τε Καδμεῖος λεὼς
Ἄδραστον εἰς γῆν τήνδε μὴ παριέναι·
εἰ δ' ἔστιν ἐν γῇ, πρὶν θεοῦ δῦναι σέλας,
λύσαντα σεμνὰ στεμμάτων ἱκτήρια 470
τῆσδ' ἐξελαύνειν μηδ' ἀναιρεῖσθαι νεκροὺς
βίᾳ, προσῆκόν γ' οὐδὲν Ἀργείων πόλει.
κἂν μὲν πίθῃ μοι, κυμάτων ἄτερ πόλιν
σὴν ναυστολήσεις· εἰ δὲ μή, πολὺς κλύδων
ἡμῖν τε καὶ σοὶ συμμάχοις τ' ἔσται δορός. 475
σκέψαι δὲ καὶ μὴ τοῖς ἐμοῖς θυμούμενος
λόγοισιν, ὡς δὴ πόλιν ἐλευθέραν ἔχων,
σφριγῶντ' ἀμείψῃ μῦθον ἐκ βραχιόνων.
ἐλπὶς βροτοῖς κάκιστον, ἣ πολλὰς πόλεις
συνῆψ', ἄγουσα θυμὸν εἰς ὑπερβολάς. 480
ὅταν γὰρ ἔλθῃ πόλεμος εἰς ψῆφον λεώ,
οὐδεὶς ἔθ' αὑτοῦ θάνατον ἐκλογίζεται,
τὸ δυστυχὲς δὲ τοῦτ' ἐς ἄλλον ἐκτρέπει·
εἰ δ' ἦν παρ' ὄμμα θάνατος ἐν ψήφου φορᾷ,
οὐκ ἄν ποθ' Ἑλλὰς δοριμανὴς ἀπώλλυτο. 485
καίτοι δυοῖν γε πάντες ἄνθρωποι λόγοιν
τὸν κρείσσον' ἴσμεν καὶ τὰ χρηστὰ καὶ κακά,
ὅσῳ τε πολέμου κρεῖσσον εἰρήνη βροτοῖς·
ἣ πρῶτα μὲν Μούσαισι προσφιλεστάτη,
γόοισι δ' ἐχθρά, τέρπεται δ' εὐπαιδίᾳ, 490

χαίρει δὲ πλούτῳ. ταῦτ' ἀφέντες οἱ κακοὶ
πολέμους ἀναιρούμεσθα καὶ τὸν ἥσσονα
δουλούμεθ' ἄνδρες ἄνδρα καὶ πόλις πόλιν.
σὺ δ' ἄνδρας ἐχθροὺς καὶ θανόντας ὠφελεῖς,
θάπτων κομίζων θ' ὕβρις οὓς ἀπώλεσεν. 495
οὔ τἄρ' ἔτ' ὀρθῶς Καπανέως κεραύνιον
δέμας καπνοῦται, κλιμάκων ὀρθοστάτας
ὃς προσβαλὼν πύλαισιν ὤμοσεν πόλιν
πέρσειν θεοῦ θέλοντος ἤν τε μὴ θέλῃ,
οὐδ' ἥρπασεν χάρυβδις οἰωνοσκόπον, 500
τέθριππον ἅρμα περιβαλοῦσα χάσματι,
ἄλλοι τε κεῖνται πρὸς πύλαις λοχαγέται
πέτροις καταξανθέντες ὀστέων ῥαφάς.
ἢ νυν φρονεῖν ἄμεινον ἐξαύχει Διός,
ἢ θεοὺς δικαίως τοὺς κακοὺς ἀπολλύναι. 505
φιλεῖν μὲν οὖν χρὴ τοὺς σοφοὺς πρῶτον τέκνα,
ἔπειτα τοκέας πατρίδα θ', ἣν αὔξειν χρεὼν
καὶ μὴ καταξαι. σφαλερὸν ἡγεμὼν θρασὺς
νεώς τε ναύτης· ἥσυχος καιρῷ σοφός.
καὶ τοῦτό τοι τἀνδρεῖον, ἡ προμηθία. 510

ΧΟ. ἐξαρκέσας ἦν Ζεὺς ὁ τιμωρούμενος,
ἡμᾶς δ' ὑβρίζειν οὐκ ἐχρῆν τοιάνδ' ὕβριν.

ΑΔ. ὦ παγκάκιστε —

ΘΗ. σῖγ', Ἄδραστ', ἔχε στόμα
καὶ μὴ 'πίπροσθεν τῶν ἐμῶν τοὺς σοὺς λόγους
θῇς· οὐ γὰρ ἥκει πρὸς σὲ κηρύσσων ὅδε, 515
ἀλλ' ὡς ἔμ'· ἡμᾶς κἀποκρίνασθαι χρεών.
καὶ πρῶτα μέν σε πρὸς τὰ πρῶτ' ἀμείψομαι.
οὐκ οἶδ' ἐγὼ Κρέοντα δεσπόζοντ' ἐμοῦ
οὐδὲ σθένοντα μεῖζον, ὥστ' ἀναγκάσαι
δρᾶν τὰς Ἀθήνας ταῦτ'· ἄνω γὰρ ἂν ῥέοι 520
τὰ πράγμαθ' οὕτως, εἰ 'πιταξόμεσθα δή.

πόλεμον δὲ τοῦτον οὐκ ἐγὼ καθίσταμαι,
ὃς οὐδὲ σὺν τοῖσδ' ἦλθον εἰς Κάδμου χθόνα.
νεκροὺς δὲ τοὺς θανόντας, οὐ βλάπτων πόλιν
οὐδ' ἀνδροκμῆτας προσφέρων ἀγωνίας, 525
θάψαι δικαιῶ, τὸν Πανελλήνων νόμον
σῴζων. τί τούτων ἐστὶν οὐ καλῶς ἔχον;
εἰ γάρ τι καὶ πεπόνθατ' Ἀργείων ὕπο,
τεθνᾶσιν, ἠμύνασθε πολεμίους καλῶς,
αἰσχρῶς δ' ἐκείνοις, χἡ δίκη διοίχεται. 530
[ἐάσατ' ἤδη γῇ καλυφθῆναι νεκρούς,
ὅθεν δ' ἕκαστον εἰς τὸ σῶμ' ἀφίκετο,
ἐνταῦθ' ἀπελθεῖν, πνεῦμα μὲν πρὸς αἰθέρα,
τὸ σῶμα δ' εἰς γῆν· οὔτι γὰρ κεκτήμεθα
ἡμέτερον αὐτὸ πλὴν ἐνοικῆσαι βίον, 535
κἄπειτα τὴν θρέψασαν αὐτὸ δεῖ λαβεῖν.]
δοκεῖς κακουργεῖν Ἄργος οὐ θάπτων νεκρούς;
ἥκιστα· πάσης Ἑλλάδος κοινὸν τόδε,
εἰ τοὺς θανόντας νοσφίσας ὧν δεῖ λαχεῖν
ἀτάφους τις ἕξει· δειλίαν γὰρ εἰσφέρει 540
τοῖς ἀλκίμοισιν, οὗτος ἢν τεθῇ νόμος.
κἀμοὶ μὲν ἦλθες δείν' ἀπειλήσων ἔπη,
νεκροὺς δὲ ταρβεῖτ', εἰ κρυφήσονται χθονί;
τί μὴ γένηται; μὴ κατασκάψωσι γῆν
ταφέντες ὑμῶν; ἢ τέκν' ἐν μυχοῖς χθονὸς 545
φύσωσιν, ἐξ ὧν εἶσί τις τιμωρία;
σκαιόν γε τἀνάλωμα τῆς γλώσσης τόδε,
φόβους πονηροὺς καὶ κενοὺς δεδοικέναι.
ἀλλ' ὦ μάταιοι, γνῶτε τἀνθρώπων κακά·
παλαίσμαθ' ἡμῶν ὁ βίος· εὐτυχοῦσι δὲ 550
οἱ μὲν τάχ', οἱ δ' ἐσαῦθις, οἱ δ' ἤδη βροτῶν.
τρυφᾷ δ' ὁ δαίμων· πρός τε γὰρ τοῦ δυστυχοῦς,
ὡς εὐμενὴς ᾖ, τίμιος γεραίρεται,

ὅ τ' ὄλβιός νιν πνεῦμα δειμαίνων λιπεῖν
ὑψηλὸν αἴρει. γνόντας οὖν χρεὼν τάδε 555
ἀδικουμένους τε μέτρια μὴ θυμῷ φέρειν
ἀδικεῖν τε τοιαῦθ' οἷα μὴ βλάψει πόλιν.
πῶς οὖν ἂν εἴη; τοὺς ὀλωλότας νεκροὺς
θάψαι δόθ' ἡμῖν τοῖς θέλουσιν εὐσεβεῖν.
ἢ δῆλα τἀνθένδ'· εἶμι καὶ θάψω βίᾳ. 560
οὐ γάρ ποτ' εἰς Ἕλληνας ἐξοισθήσεται
ὡς εἰς ἔμ' ἐλθὼν καὶ πόλιν Πανδίονος
νόμος παλαιὸς δαιμόνων διεφθάρη.

ΧΟ. θάρσει· τὸ γάρ τοι τῆς Δίκης σώζων σέβας,
πολλοὺς ὑπεκφύγοις ἂν ἀνθρώπων ψόγους. 565

ΚΗ. βούλει συνάψω μῦθον ἐν βραχεῖ σέθεν;
ΘΗ. λέγ', εἴ τι βούλει· καὶ γὰρ οὐ σιγηλὸς εἶ.
ΚΗ. οὐκ ἄν ποτ' ἐκ γῆς παῖδας Ἀργείων λάβοις.
ΘΗ. κἀμοῦ νυν ἀντάκουσον, εἰ βούλει, πάλιν.
ΚΗ. κλύοιμ' ἄν· οὐ γὰρ ἀλλὰ δεῖ δοῦναι μέρος. 570
ΘΗ. θάψω νεκροὺς γῆς ἐξελὼν Ἀσωπίας.
ΚΗ. ἐν ἀσπίσιν σοι πρῶτα κινδυνευτέον.
ΘΗ. πολλοὺς ἔτλην δὴ χἀτέρους ἄλλους πόνους.
ΚΗ. ἦ πᾶσιν οὖν σ' ἔφυσεν ἐξαρκεῖν πατήρ;
ΘΗ. ὅσοι γ' ὑβρισταί· χρηστὰ δ' οὐ κολάζομεν. 575
ΚΗ. πράσσειν σὺ πόλλ' εἴωθας ἥ τε σὴ πόλις.
ΘΗ. τοιγὰρ πονοῦσα πολλὰ πόλλ' εὐδαίμονα.
ΚΗ. ἔλθ', ὥς σε λόγχη σπαρτὸς ἐν πόλει λάβῃ.
ΘΗ. τίς δ' ἐκ δράκοντος θοῦρος ἂν γένοιτ' Ἄρης;
ΚΗ. γνώσει σὺ πάσχων· νῦν δ' ἔτ' εἶ νεανίας. 580
ΘΗ. οὔτοι μ' ἐπαρεῖς ὥστε θυμοῦσθαι φρένας
τοῖς σοῖσι κόμποις· ἀλλ' ἀποστέλλου χθονός,
λόγους ματαίους οὕσπερ ἠνέγκω λαβών.
περαίνομεν γὰρ οὐδέν. ὁρμᾶσθαι χρεὼν
πάντ' ἄνδρ' ὁπλίτην ἁρμάτων τ' ἐπεμβάτην, 585

μοναμπύκων τε φάλαρα κινεῖσθαι στόμα
ἀφρῷ καταστάζοντα, Καδμείαν χθόνα.
χωρήσομαι γὰρ ἑπτὰ πρὸς Κάδμου πύλας
αὐτὸς σίδηρον ὀξὺν ἐν χεροῖν ἔχων 590
αὐτός τε κῆρυξ. σοὶ δὲ προστάσσω μένειν, 589
Ἄδραστε, κἀμοὶ μὴ ἀναμίγνυσθαι τύχας
τὰς σάς· ἐγὼ γὰρ δαίμονος τοὐμοῦ μέτα
στρατηλατήσω κλεινὸς ἐν κλεινῷ δορί.
ἑνὸς μόνου δεῖ, τοὺς θεοὺς ἔχειν, ὅσοι
δίκην σέβονται· ταῦτα γὰρ ξυνόνθ' ὁμοῦ 595
νίκην δίδωσιν. ἀρετὴ δ' οὐδὲν φέρει
βροτοῖσιν, ἢν μὴ τὸν θεὸν χρῄζοντ' ἔχῃ.

ΗΜΙΧ. ὦ μέλεαι μελέων ματέρες λοχαγῶν, στρ.
ὥς μοι ὑφ' ἥπατι δεῖμα χλοερὸν ταράσσει.
ΗΜΙΧ. τίν' αὐδὰν τάνδε προσφέρεις νέαν; 600
ΗΜΙΧ. στράτευμα μὲν Παλλάδος κριθήσεται.
ΗΜΙΧ. διὰ δορὸς εἶπας ἢ λόγων ξυναλλαγαῖς;
ΗΜΙΧ. γένοιτ' ἂν κέρδος· εἰ δ' ἀρείφατοι
φόνοι μάχαι στερνοτυπεῖς τ' ἀνὰ τόπον
πάλιν φανήσονται κτύποι, 605
τίν' ἂν λόγον, τάλαινα,
τίν' ἂν τῶνδ' αἰτία λάβοιμι;
ΗΜΙΧ. ἀλλὰ τὸν εὐτυχίᾳ λαμπρὸν ἂν τις αἱροῖ ἀντ.
μοῖρα πάλιν· τόδε μοι τὸ θράσος ἀμφιβαίνει.
ΗΜΙΧ. δικαίους δαίμονας σύ γ' ἐννέπεις. 610
ΗΜΙΧ. τίνες γὰρ ἄλλοι νέμουσι συμφοράς;
ΗΜΙΧ. διάφορα πολλὰ θεῶν βροτοῖσιν εἰσορῶ.
ΗΜΙΧ φόβῳ γὰρ τῷ πάρος διόλλυσαι·
δίκα δίκαν δ' ἐκάλεσε καὶ φόνος
φόνον, κακῶν δ' ἀναψυχὰς 615
θεοὶ βροτοῖς νέμουσιν,

598—607 = 608—617

ἁπάντων τέρμ' ἔχοντες αὐτοί.
ΗΜΙΧ. τὰ καλλίπυργα πεδία πῶς ἱκοίμεθ' ἄν, στρ.
Καλλίχορον θεᾶς ὕδωρ λιποῦσαι;
ΗΜΙΧ. ποταυὰν εἴ μέ τις θεῶν κτίσαι, 620
διπόταμον ἵνα πόλιν μόλω.
ΗΜΙΧ. εἰδείης ἂν φίλων
εἰδείης ἂν τύχας.
ΗΜΙΧ. ἔτι ποτ' αἶσα, τίς ἄρα πότμος
ἐπιμένει τὸν ἄλκιμον
τᾶσδε γᾶς ἄνακτα; 625
ΗΜΙΧ. κεκλημένους μὲν ἀνακαλούμεθ' αὖ θεούς· ἀντ.
ἀλλὰ φόβων πίστις ἅδε πρῶτα.
ΗΜΙΧ. ἰὼ Ζεῦ, τᾶς παλαιομάτορος
παιδογόνε πόριος Ἰνάχου.
ΗΜΙΧ. πόλει μοι ξύμμαχος 630
γενοῦ τᾷδ' εὐμενής.
ΗΜΙΧ. τὸ σὸν ἄγαλμα, τὸ σὸν ἵδρυμα
πόλεος ἐκκόμιζέ μοι
πρὸς πυρὰν ὑβρισθέν.
ΑΓΓ. γυναῖκες, ἥκω πόλλ' ἔχων λέγειν φίλα,
αὐτός τε σωθείς, ᾑρέθην γὰρ ἐν μάχῃ, 635
ἣν οἱ θανόντων ἑπτὰ δεσποτῶν λόχοι
ἠγωνίσαντο ῥεῦμα Διρκαῖον πάρα,
νίκην τε Θησέως ἀγγελῶν. λόγου δέ σε
μακροῦ ἀποπαύσω· Καπανέως γὰρ ἦ λάτρις,
ὃν Ζεὺς κεραυνῷ πυρπόλῳ καταιθαλοῖ. 640
ΧΟ. ὦ φίλτατ', εὖ μὲν νόστον ἀγγέλλεις σέθεν
τήν τ' ἀμφὶ Θησέως βάξιν· εἰ δὲ καὶ στρατὸς
σῶς ἐστ' Ἀθηνῶν, πάντ' ἂν ἀγγέλλοις φίλα.
ΑΓΓ. σῶς, καὶ πεπραγμέν' οἷ' Ἄδραστος ὤφελε
πρᾶξαι ξὺν Ἀργείοισιν, οὓς ἀπ' Ἰνάχου 645

618—625 = 626—633

στείλας ἐπεστράτευσε Καδμείων πόλιν.
ΧΟ. πῶς γὰρ τροπαῖα Ζηνὸς Αἰγέως τόκος
ἔστησεν οἵ τε συμμετασχόντες δορός;
λέξον· παρὼν γὰρ τοὺς παρόντας εὐφρανεῖς.
ΑΓΓ. λαμπρὰ μὲν ἀκτὶς ἡλίου κανὼν σαφὴς 650
ἔβαλλε γαῖαν· ἀμφὶ δ' Ἠλέκτρας πύλας
ἔστην θεατὴς πύργον εὐαγῆ λαβών.
ὁρῶ δὲ φῦλα τρία τριῶν στρατευμάτων·
τευχεσφόρον μὲν λαὸν ἐκτείνοντ' ἄνω
Ἰσμήνιον πρὸς ὄχθον, ὡς μὲν ἦν λόγος, 655
αὐτόν τ' ἄνακτα, παῖδα κλεινὸν Αἰγέως,
καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ δεξιὸν τεταγμένους
κέρας παλαιᾶς Κεκροπίας οἰκήτορας,
λαιὸν δὲ Πάραλον ἐστολισμένον δορί·
κρήνην παρ' αὐτὴν δ' Ἄρεος ἱππότην ὄχλον 660
πρὸς κρασπέδοισι στρατοπέδου τεταγμένον
ἴσους ἀριθμόν· ἁρμάτων δ' ὀχήματα
ἔνερθε σεμνῶν μνημάτων Ἀμφίονος.
Κάδμου δὲ λαὸς ἧστο πρόσθε τειχέων,
νεκροὺς ὄπισθεν θέμενος, ὧν ἔκειτ' ἀγών. 665
ἱππεῦσι δ' ἱππῆς ἦσαν ἀνθωπλισμένοι
τετραόροισί τ' ἀντί' ἅρμαθ' ἅρμασιν.
κῆρυξ δὲ Θησέως εἶπεν εἰς πάντας τάδε·
σιγᾶτε, λαοί, σῖγα, Καδμείων στίχες,
ἀκούσαθ'· ἡμεῖς ἥκομεν νεκροὺς μέτα 670
θάψαι θέλοντες, τὸν Πανελλήνων νόμον
σῴζοντες, οὐδὲν δεόμενοι τεῖναι φόνον.
κοὐδὲν Κρέων τοῖσδ' ἀντεκήρυξεν λόγοις,
ἀλλ' ἧστ' ἐφ' ὅπλοις σῖγα. ποιμένες δ' ὄχων
τετραόρων κατῆρχον ἐντεῦθεν μάχης· 675
πέραν δὲ διελάσαντες ἀλλήλων ὄχους,
παραιβάτας ἔστησαν εἰς τάξιν δορός.

χοὶ μὲν σιδήρῳ διεμάχονθ', οἱ δ' ἔστρεφον
πώλους ἐς ἀλκὴν αὖθις ἐς παραιβάτας.
ἰδὼν δὲ Φόρβας, ὃς μοναμπύκων ἄναξ 680
ἦν τοῖς Ἐρεχθείδαισιν, ἁρμάτων ὄχλον,
οἵ τ' αὖ τὸ Κάδμου διεφύλασσον ἱππικόν,
συνῆψαν ἀλκὴν κἀκράτουν ἡσσῶντό τε.
λεύσσων δὲ ταῦτα κοὐ κλύων, ἐκεῖ γὰρ ἦ
ἔνθ' ἅρματ' ἠγωνίζεθ' οἵ τ' ἐπεμβάται, 685
τἀκεῖ παρόντα πολλὰ πήματ', οὐκ ἔχω
τί πρῶτον εἴπω, πότερα τὴν ἐς οὐρανὸν
κόνιν προσαντέλλουσαν, ὡς πολλὴ παρῆν,
ἢ τοὺς ἄνω τε καὶ κάτω φορουμένους
ἱμᾶσιν, αἵματός τε φοινίου ῥοάς, 690
τῶν μὲν πιτνόντων, τῶν δὲ θραυσθέντων δίφρων
εἰς κρᾶτα πρὸς γῆν ἐκκυβιστώντων βίᾳ
πρὸς ἁρμάτων τ' ἀγαῖσι λειπόντων βίον.
νικῶντα δ' ἵπποις ὡς ὑπείδετο στρατὸν
Κρέων τὸν ἐνθένδ', ἰτέαν λαβὼν χερὶ 695
χωρεῖ, πρὶν ἐλθεῖν ξυμμάχοις δυσθυμίαν.
καὶ μὴν τὰ Θησέως γ' οὐκ ὄκνῳ διεφθάρη,
ἀλλ' ἵετ' εὐθὺς λάμπρ' ἀναρπάσας ὅπλα·
καὶ συμπατάξαντ' ἐς μέσον πάντα στρατὸν
ἔκτεινον ἐκτείνοντο, καὶ παρηγγύων 700
κελευσμὸν ἀλλήλοισι σὺν πολλῇ βοῇ·
θεῖν', ἀντέρειδε τοῖς Ἐρεχθείδαις δόρυ.
λόχος δ' ὀδόντων ὄφεος ἐξηνδρωμένος
δεινὸς παλαιστὴς ἦν· ἔκλινε γὰρ κέρας
τὸ λαιὸν ἡμῶν· δεξιοῦ δ' ἡσσώμενον 705
φεύγει τὸ κείνων· ἦν δ' ἀγὼν ἰσόρροπος.
κἀν τῷδε τὸν στρατηγὸν αἰνέσαι παρῆν·
οὐ γὰρ τὸ νικῶν τοῦτ' ἐκέρδαινεν μόνον,
ἀλλ' ᾤχετ' εἰς τὸ κάμνον οἰκείου στρατοῦ.

ἔρρηξε δ' αὐδήν, ὥσθ' ὑπηχῆσαι χθόνα· 710
ὦ παῖδες, εἰ μὴ σχήσετε στερρὸν δόρυ,
σπαρτῶν ὑπ' ἀνδρῶν οἴχεται τὰ Παλλάδος.
θάρσος δ' ἐνῶρσε παντὶ Κεκροπιδῶν στρατῷ.
αὐτός θ' ὅπλισμα τοὐπιδαύριον λαβὼν
δεινῆς κορύνης διαφέρων ἐσφενδόνα, 715
ὁμοῦ τραχήλους κἀπικείμενον κάρα
κυνέας θερίζων κἀποκαυλίζων ξύλῳ.
μόλις δέ πως ἔτρεψεν εἰς φυγὴν πόδα.
ἐγὼ δ' ἀνηλάλαξα κἀνωρχησάμην
κἄκρουσα χεῖρας. οἳ δ' ἔτεινον εἰς πύλας. 720
βοὴ δὲ καὶ κωκυτὸς ἦν ἀνὰ πτόλιν
νέων γερόντων, ἱερά τ' ἐξεπίμπλασαν
φόβῳ. παρὸν δὲ τειχέων εἴσω μολεῖν,
Θησεὺς ἐπέσχεν· οὐ γὰρ ὡς πέρσων πόλιν
μολεῖν ἔφασκεν, ἀλλ' ἀπαιτήσων νεκρούς. 725
τοιόνδε τοι στρατηγὸν αἱρεῖσθαι χρεών,
ὃς ἔν τε τοῖς δεινοῖσίν ἐστιν ἄλκιμος
μισεῖ θ' ὑβριστὴν λαόν, ὃς πράσσων καλῶς
εἰς ἄκρα βῆναι κλιμάκων ἐνήλατα
ζητῶν ἀπώλεσ' ὄλβον ᾧ χρῆσθαι παρῆν. 730

ΧΟ νῦν τήνδ' ἄελπτον ἡμέραν ἰδοῦσ' ἐγὼ
θεοὺς νομίζω καὶ δοκῶ τῆς συμφορᾶς
ἔχειν ἔλασσον, τῶνδε τισάντων δίκην.

ΑΔ ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς
φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα 735
δρῶμέν τε τοιαῦθ' ἃν σὺ τυγχάνῃς θέλων.
ἡμῖν γὰρ ἦν τό τ' Ἄργος οὐχ ὑποστατόν,
αὐτοί τε πολλοὶ καὶ νέοι βραχίοσιν·
Ἐτεοκλέους δὲ σύμβασιν ποιουμένου
μέτρια θέλοντος οὐκ ἐχρῄζομεν λαβεῖν, 740
κἄπειτ' ἀπωλόμεσθ'. ὃ δ' αὖ τότ' εὐτυχής,

λαβὼν πένης ὣς ἀρτίπλουτα χρήματα,
ὕβριζ' ὑβρίζων τ' αὖθις ἀνταπώλετο
Κάδμου κακόφρων λαός. ὦ κενοὶ βροτῶν,
τὸ τόξον ἐντείνοντες οἳ καιροῦ πέρα, 745
καὶ πρὸς δίκης γε πολλὰ πάσχοντες κακα,
φίλοις μὲν οὐ πείθεσθε, τοῖς δὲ πράγμασι·
πόλεις τ', ἔχουσαι διὰ λόγου κάμψαι κακά,
φόνῳ καθαιρεῖσθ', οὐ λόγῳ, τὰ πράγματα.
ἀτὰρ τί ταῦτα; κεῖνο βούλομαι μαθεῖν, 750
πῶς ἐξεσώθης· εἶτα τἄλλ' ἐρήσομαι.

ΑΓΓ. ἐπεὶ ταραγμὸς πόλιν ἐκίνησεν δορί,
πύλας διῆλθον, ᾗπερ εἰσῄει στρατός.
ΑΔ. ὧν δ' εἵνεχ' ἀγὼν ἦν, νεκροὺς κομίζετε;
ΑΓΓ. ὅσοι γε κλεινοῖς ἑπτ' ἐφέστασαν λόχοις. 755
ΑΔ. πῶς φής; ὁ δ' ἄλλος ποῦ κεκμηκότων ὄχλος;
ΑΓΓ. τάφῳ δέδονται πρὸς Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
ΑΔ. τοὐκεῖθεν ἢ τοὐνθένδε; τίς δ' ἔθαψέ νιν;
ΑΓΓ. Θησεύς, σκιώδης ἔνθ' Ἐλευθερὶς πέτρα.
ΑΔ. οὓς δ' οὐκ ἔθαψε ποῦ νεκροὺς ἥκεις λιπών; 760
ΑΓΓ. ἐγγύς· πέλας γὰρ πᾶν ὅ τι σπουδάζεται.
ΑΔ. ἦ που πικρῶς νιν θέραπες ἦγον ἐκ φόνου;
ΑΓΓ. οὐδεὶς ἐπέστη τῷδε δοῦλος ὢν πόνῳ.
ΑΔ. * * * * * * * * * * * *
ΑΓΓ. φαίης ἄν, εἰ παρῆσθ' ὅτ' ἠγάπα νεκρούς.
ΑΔ. ἔνιψεν αὐτὸς τῶν ταλαιπώρων σφαγάς; 765
ΑΓΓ. κἄστρωσέ γ' εὐνὰς κἀκάλυψε σώματα.
ΑΔ. δεινὸν μὲν οὖν βάσταγμα κᾀσχύνην ἔχον.
ΑΓΓ. τί δ' αἰσχρὸν ἀνθρώποισι τἀλλήλων κακά;
ΑΔ. οἴμοι· πόσῳ σφιν συνθανεῖν ἂν ἤθελον.
ΑΓΓ. ἄκραντ' ὀδύρει ταῖσδέ τ' ἐξάγεις δάκρυ. 770
ΑΔ. δοκῶ μέν, αὐταί γ' εἰσὶν αἱ διδάσκαλοι.
ἀλλ' εἶμ', ἐπαρῶ χεῖρ' ἀπαντήσας νεκροῖς

Ἅιδου τε μολπὰς ἐκχέω δακρυρρόους,
φίλους προσαυδῶν, ὧν λελειμμένος τάλας
ἔρημα κλαίω· τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς 775
οὐκ ἔστι τἀνάλωμ' ἀναλωθὲν λαβεῖν,
ψυχὴν βροτείαν· χρημάτων δ' εἰσὶν πόροι.

ΧΟ. τὰ μὲν εὖ, τὰ δὲ δυστυχῆ· στρ.
πόλει μὲν εὐδοξία
καὶ στρατηλάταις δορὸς 780
διπλάζεται τιμά·
ἐμοὶ δὲ παίδων μὲν εἰσιδεῖν μέλη
πικρόν, καλὸν θέαμα δ', εἴπερ ὄψομαι
τὰν ἄελπτον ἁμέραν,
ἰδοῦσα πάντων μέγιστον ἄλγος. 785
ἄγαμόν μ' ἔτι δεῦρ' ἀεὶ ἀντ.
χρόνος παλαιὸς πατὴρ
ὤφελ' ἁμερᾶν κτίσαι.
τί γάρ μ' ἔδει παίδων;
τί μὲν γὰρ ἤλπιζον ἂν πεπονθέναι 790
πάθος περισσόν, εἰ γάμων ἀπεζύγην;
νῦν δ' ὁρῶ σαφέστατον
κακόν, τέκνων φιλτάτων στερεῖσθαι.
ἀλλὰ τάδ' ἤδη σώματα λεύσσω
τῶν οἰχομένων παίδων· μελέα 795
πῶς ἂν ὀλοίμην σὺν τοῖσδε τέκνοις
κοινὸν ἐς Ἅιδην καταβᾶσα;

ΑΔ. στεναγμόν, ὦ ματέρες, στρ.
τῶν κατὰ χθονὸς νεκρῶν
ἀύσατ' ἀπύσατ' ἀντίφων' ἐμῶν 800
στεναγμάτων κλύουσαι.

ΧΟ. ὦ παῖδες, ὦ πικρὸν φίλων

778—785 = 786—793
798—810 = 811—823

	προσηγόρημα ματέρων,	
	προσαυδῶ σε τὸν θανόντα.	
ΑΔ.	*ἰὼ ἰώ, ΧΟ. τῶν γ' ἐμῶν κακῶν ἐγώ.*	805
ΑΔ.	*αἰαῖ. ΧΟ.* * * * * * * *	
ΑΔ.	*ἐπάθομεν ὦ — ΧΟ. τὰ κύντατ' ἄλγη κακῶν.*	
ΑΔ.	*ὦ πόλις Ἀργεία, τὸν ἐμὸν πότμον οὐκ ἐσορᾶτε;*	
ΧΟ.	*ὁρῶσιν ἐμὲ τὴν*	
	τάλαιναν, τέκνων ἄπαιδα.	810
ΑΔ.	*προσάγετε τῶν δυσπότμων* *ἀντ.*	
	σώμαθ' αἱματοσταγῆ,	
	σφαγέντα τ' οὐκ ἄξι' οὐδ' ὑπ' ἀξίων,	
	ἐν οἷς ἀγὼν ἐκράνθη.	
ΧΟ.	*δόθ', ὡς περιπτυχαῖσι δὴ*	815
	χέρας προσαρμόσασ' ἐμοῖς	
	ἐν ἀγκῶσι τέκνα θῶμαι.	
ΑΔ.	*ἔχεις ἔχεις — ΧΟ. πημάτων γ' ἅλις βάρος.*	
ΑΔ.	*αἰαῖ. ΧΟ. τοῖς τεκοῦσι δ' οὖν λέγεις.*	
ΑΔ.	*ἀίετέ μου. ΧΟ. στένεις ἐπ' ἀμφοῖν ἄχη.*	820
ΑΔ.	*εἴθε με Καδμείων ἔναρον στίχες ἐν κονίαισιν.*	
ΧΟ.	*ἐμὸν δὲ μήποτ' ἐζύγη*	
	δέμας γ' ἐς ἀνδρὸς εὐνάν.	
ΑΔ.	*ἴδετε κακῶν πέλαγος, ὦ*	
	ματέρες τάλαιναι τέκνων.	825
ΧΟ.	*κατὰ μὲν ὄνυξιν ἠλοκίσμεθ', ἀμφὶ δὲ*	
	σποδὸν κάρα κεχύμεθα.	
ΑΔ.	*ἰὼ ἰώ μοί μοι·*	
	κατά με πέδον γᾶς ἕλοι,	
	διὰ δὲ θύελλα σπάσαι,	830
	πυρός τε φλογμὸς ὁ Διὸς ἐν κάρᾳ πέσοι.	
ΧΟ.	*πικροὺς ἐσεῖδες γάμους,*	
	πικρὰν δὲ Φοίβου φάτιν·	
	ἔρημά σ' ἁ πολύστονος Οἰδιπόδα	835

δώματα λιποῦσ' ἦλθ' Ἐρινύς.
ΘΗ. μέλλων σ' ἐρωτᾶν, ἡνίκ' ἐξήντλεις [στρατῷ]
γόους, [ἀφήσω, τοὺς ἐκεῖ μὲν ἐκλικὼν]
εἴασα μύθους· νῦν δ' Ἄδραστον ἱστορῶ· 840
πόθεν ποθ' οἵδε διαπρεπεῖς εὐψυχίᾳ
θνητῶν ἔφυσαν; εἰπέ γ', ὡς σοφώτερος,
νέοισιν ἀστῶν τῶνδ'· ἐπιστήμων γὰρ εἶ.
εἶδον γὰρ αὐτῶν κρείσσον' ἢ λέξαι λόγῳ
τολμήμαθ', οἷς ἤλπιζον αἱρήσειν πόλιν. 845
ἓν δ' οὐκ ἐρήσομαί σε, μὴ γέλωτ' ὄφλω,
ὅτῳ ξυνέστη τῶνδ' ἕκαστος ἐν μάχῃ
ἢ τραῦμα λόγχης πολεμίων ἐδέξατο.
κενοὶ γὰρ οὗτοι τῶν τ' ἀκουόντων λόγοι
καὶ τοῦ λέγοντος· πῶς τις ἐν μάχῃ βεβὼς 850
λόγχης ἰούσης πρόσθεν ὀμμάτων πυκνῆς
σαφῶς ἀπήγγειλ' ὅστις ἐστὶν ἀγαθός;
οὐκ ἂν δυναίμην οὔτ' ἐρωτῆσαι τάδε
οὔτ' ἂν πιθέσθαι τοῖσι τολμῶσιν λέγειν·
μόλις γὰρ ἄν τις αὐτὰ τἀναγκαῖ' ὁρᾶν 855
δύναιτ' ἂν ἑστὼς πολεμίοις ἐναντίος.
ΑΔ. ἄκουε δή νυν· καὶ γὰρ οὐκ ἄκοντί μοι
δίδως ἔπαινον τῶνδ', ἐγώ τε βούλομαι
φίλων ἀληθῆ καὶ δίκαι' εἰπεῖν πέρι.
ὁρᾷς τὸ Δῖον οὗ βέλος διέπτατο; 860
Καπανεὺς ὅδ' ἐστίν· ᾧ βίος μὲν ἦν πολύς,
ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν· φρόνημα δὲ
οὐδέν τι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ,
φεύγων τραπέζαις ὅστις ἐξογκοῖτ' ἄγαν
τἀρκοῦντ' ἀτίζων· οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ 865
τὸ χρηστὸν εἶναι, μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.
φίλος τ' ἀληθὴς ἦν φίλοις παροῦσί τε
καὶ μὴ παροῦσιν· ὧν ἀριθμὸς οὐ πολύς.

ἀψευδὲς ἦθος, εὐπροσήγορον στόμα,
ἄκραντον οὐδὲν οὔτ' ἐς οἰκέτας λέγων 870
οὔτ' εἰς πολίτας. τὸν δὲ δεύτερον λέγω
Ἐτέοκλον, ἄλλην χρηστότητ' ἠσκηκότα·
νεανίας ἦν τῷ βίῳ μὲν ἐνδεής,
πλείστους δὲ τιμὰς ἔσχ' ἐν Ἀργείᾳ χθονί.
φίλων δὲ χρυσὸν πολλάκις δωρουμένων 875
οὐκ εἰσεδέξατ' οἶκον οὐδὲ τοὺς τρόπους
δούλους παρέσχε χρημάτων ζευχθεὶς ὕπο.
τοὺς δ' ἐξαμαρτάνοντας, οὐχὶ τὴν πόλιν
ἤχθαιρ'· ἐπεί τοι κοὐδὲν αἰτία πόλις
κακῶς κλύουσα διὰ κυβερνήτην κακόν. 880
ὁ δ' αὖ τρίτος τῶνδ' Ἱππομέδων τοιόσδ' ἔφυ·
παῖς ὢν ἐτόλμησ' εὐθὺς οὐ πρὸς ἡδονὰς
Μουσῶν τραπέσθαι πρός τε μαλθακὸν βίον,
ἀγροὺς δὲ ναίων, σκληρὰ τῇ φύσει διδοὺς
ἔχαιρε πρὸς τἀνδρεῖον, εἴς τ' ἄγρας ἰὼν 885
ἵπποις τε χαίρων τόξα τ' ἐντείνων χεροῖν,
πόλει παρασχεῖν σῶμα χρήσιμον θέλων.
ὁ τῆς κυναγοῦ δ' ἄλλος Ἀταλάντης γόνος,
παῖς Παρθενοπαῖος, εἶδος ἐξοχώτατος,
Ἀρκὰς μὲν ἦν, ἐλθὼν δ' ἐπ' Ἰνάχου ῥοὰς 890
παιδεύεται κατ' Ἄργος. ἐκτραφεὶς δ' ἐκεῖ
πρῶτον μέν, ὡς χρὴ τοὺς μετοικοῦντας ξένους,
λυπηρὸς οὐκ ἦν οὐδ' ἐπίφθονος πόλει
οὐδ' ἐξεριστὴς τῶν λόγων, ὅθεν βαρὺς
μάλιστ' ἂν εἴη δημότης τε καὶ ξένος· 895
λόχοις δ' ἐφεστὼς ὥσπερ Ἀργεῖος γεγὼς
ἤμυνε χώρᾳ, χὠπότ' εὖ πράσσοι πόλις,
ἔχαιρε, λυπρῶς δ' ἔφερεν, εἴ τι δυστυχοῖ.
πολλοὺς δ' ἐραστὰς κἀπὸ θηλειῶν ὅσας
ἔχων, ἐφρούρει μηδὲν ἐξαμαρτάνειν. 900

Τυδέως δ' ἔπαινον ἐν βραχεῖ θήσω μέγαν·
οὐκ ἐν λόγοις ἦν λαμπρός, ἀλλ' ἐν ἀσπίδι
δεινὸς σοφιστὴς πολλά τ' ἐξευρεῖν σοφός.
γνώμῃ δ' ἀδελφοῦ Μελεάγρου λελειμμένος,
ἴσον παρέσχεν ὄνομα διὰ τέχνης δορός, 905
εὑρὼν ἀκριβῆ μουσικὴν ἐν ἀσπίδι·
φιλότιμον ἦθος πλούσιον, φρόνημα δὲ
ἐν τοῖσιν ἔργοις, οὐχὶ τοῖς λόγοις ἔχων.
ἐκ τῶνδε μὴ θαύμαζε τῶν εἰρημένων,
Θησεῦ, πρὸ πύργων τούσδε τολμῆσαι θανεῖν. 910
τὸ γὰρ τραφῆναι μὴ κακῶς αἰδῶ φέρει·
αἰσχύνεται δὲ τἀγάθ' ἀσκήσας ἀνὴρ
κακὸς κεκλῆσθαι πᾶς τις. ἡ δ' εὐανδρία
διδακτός, εἴπερ καὶ βρέφος διδάσκεται
λέγειν ἀκούειν θ' ὧν μάθησιν οὐκ ἔχει. 915
ἃ δ' ἂν μάθῃ τις, ταῦτα σώζεσθαι φιλεῖ
πρὸς γῆρας. οὕτω παῖδας εὖ παιδεύετε.

ΧΟ. *ἰὼ τέκνον, δυστυχῆ σ'*
ἔτρεφον, ἔφερον ὑφ' ἥπατος
πόνους ἐνεγκοῦσ' ἐν ὠδῖσι· καὶ νῦν 920
Ἅιδας τὸν ἐμὸν ἔχει
μόχθον ἀθλίας, ἐγὼ δὲ
γηροβοσκὸν οὐκ ἔχω
τεκοῦσ' ἁ τάλαινα παῖδα.

ΘΗ. *καὶ μὴν τὸν Οἰκλέους γε γενναῖον τόκον* 925
θεοὶ ζῶντ' ἀναρπάσαντες εἰς μυχοὺς χθονὸς
αὐτοῖς τεθρίπποις εὐλογοῦσιν ἐμφανῶς·
τὸν Οἰδίπου δὲ παῖδα, Πολυνείκην λέγω,
ἡμεῖς ἐπαινέσαντες οὐ ψευδοίμεθ' ἄν.
ξένος γὰρ ἦν μοι πρὶν λιπὼν Κάδμου πόλιν 930
φυγῇ πρὸς Ἄργος διαβαλεῖν αὐθαίρετος.
ἀλλ' οἶσθ' ὃ δρᾶσαι βούλομαι τούτων πέρι;

ΑΔ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν, σοῖσι πείθεσθαι λόγοις.
ΘΗ. τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανέα πυρί —
ΑΔ. ἦ χωρὶς ἱερὸν ὡς νεκρὸν θάψαι θέλεις; 935
ΘΗ. ναί· τοὺς δέ γ' ἄλλους πάντας ἐν μιᾷ πυρᾷ.
ΑΔ. ποῦ δῆτα θήσεις μνῆμα τῷδε χωρίσας;
ΘΗ. αὐτοῦ παρ' οἴκους τούσδε συμπήξας τάφον.
ΑΔ. οὗτος μὲν ἤδη δμωσὶν ἂν μέλοι πόνος.
ΘΗ. ἡμῖν δέ γ' οἵδε· στειχέτω δ' ἄχθη νεκρῶν. 940
ΑΔ. ἴτ', ὦ τάλαιναι μητέρες, τέκνων πέλας.
ΘΗ. ἥκιστ', Ἄδραστε, τοῦτο πρόσφορον λέγεις.
ΑΔ. πῶς; τὰς τεκούσας οὐ χρεὼν ψαῦσαι τέκνων,
ΘΗ. ὄλοιντ' ἰδοῦσαι τούσδ' ἂν ἠλλοιωμένους.
ΑΔ. πικρὰ γὰρ ὄψις αἷμα κὠτειλαὶ νεκρῶν. 945
ΘΗ. τί δῆτα λύπην ταῖσδε προσθεῖναι θέλεις;
ΑΔ. νικᾷς· [μένειν χρὴ τλημόνως· λέγει γὰρ εὖ
Θησεύς.] ὅταν δὲ τούσδε προσθῶμεν πυρί,
ὀστᾶ προσάξεσθ'. ὦ ταλαίπωροι βροτῶν,
τί κτᾶσθε λόγχας καὶ κατ' ἀλλήλων φόνους 950
τίθεσθε; παύσασθ', ἀλλὰ λήξαντες πόνων
ἄστη φυλάσσεθ' ἥσυχοι μεθ' ἡσύχων.
σμικρὸν τὸ χρῆμα τοῦ βίου· τοῦτον δὲ χρὴ
ὡς ῥᾷστα καὶ μὴ σὺν πόνοις διεκπερᾶν.
ΧΟ. οὐκέτ' εὔτεκνος, οὐκέτ' εὔπαις, στρ. 955
οὐδ' εὐτυχίας μέτεστίν μοι
κουροτόκοις ἐν Ἀργείαις·
οὐδ' Ἄρτεμις λοχία
προσφθέγξαιτ' ἂν τὰς ἀτέκνους.
δυσαίων δ' ὁ βίος, 960
πλαγκτὰ δ' ὡσεί τις νεφέλα,
πνευμάτων ὑπὸ δυσχίμων ἀίσσω.
ἑπτὰ ματέρες ἑπτὰ κούρους ἀντ.

955 — 962 = 963 — 970

ἐγεινάμεθ' αἱ ταλαίπωροι
κλεινοτάτους ἐν Ἀργείοις· 965
καὶ νῦν ἄπαις ἄτεκνος
γηράσκω δυστηνοτάτως,
οὔτ' ἐν φθιμένοις
οὔτ' ἐν ζῶσιν κρινομένα,
χωρίς δή τινα τῶνδ' ἔχουσα μοῖραν. 970
ὑπολελειμμένα μοι δάκρυα·
μέλεα παιδὸς ἐν οἴκοις
κεῖται μνήματα, πένθιμοι
κουραὶ καὶ στέφανοι κόμας,
λοιβαί τε νεκύων φθιμένων 975
ἀοιδαί, τὰς χρυσοκόμας
Ἀπόλλων οὐκ ἐνδέχεται·
γόοισιν δ' ὀρθρευομένα
δάκρυσι νοτερὸν ἀεὶ πέπλων
πρὸς στέρνῳ πτύχα τέγξω.
καὶ μὴν θαλάμας τάσδ' ἐσορῶ δὴ 980
Καπανέως ἤδη τύμβον θ' ἱερὸν
μελάθρων τ' ἐκτὸς
Θησέως ἀναθήματα νεκροῖς,
κλεινήν τ' ἄλοχον τοῦ καταφθιμένου
τοῦδε κεραυνῷ πέλας Εὐάδνην, 985
ἣν Ἶφις ἄναξ παῖδα φυτεύει.
τί ποτ' αἰθερίαν ἕστηκε πέτραν,
ἣ τῶνδε δόμων ὑπερακρίζει,
τήνδ' ἐμβαίνουσα κέλευθον;

ΕΥ. τί φέγγος, τίν' αἴγλαν στρ. 990
ἐδίφρευε τόθ' ἅλιος
σελάνα τε κατ' αἰθέρα,
λαμπάδ' ἵν' ὠκυθόαι νύμφαι

990 — 1008 = 1012 — 1030

ἱππεύουσι δι' ὄρφνας,
* * ἀνίκα γάμων 995
τῶν ἐμῶν πόλις Ἄργους
ἀοιδαῖς εὐδαιμονίας
ἐπύργωσε καὶ γαμέτα
χαλκεοτευχοῦς τε Καπανέως.
προσέβαν δρομὰς ἐξ ἐμῶν 1000
οἴκων ἐκβακχευσαμένα,
πυρὸς φῶς [καθέξουσα] τάφον τε
ματεύουσα τὸν αὐτόν,
ἐς Ἅιδαν καταλύσουσ' ἔμμοχθον
βίοτον αἰῶνός τε πόνους· 1005
ἥδιστος γάρ τοι θάνατος
συνθνήσκειν θνήσκουσι φίλοις,
εἰ δαίμων τάδε κραίνοι.

ΧΟ. καὶ μὴν ὁρᾷς τήνδ' ἧς ἐφέστηκας πέλας
πυράν, Διὸς θησαυρόν, ἔνθ' ἔνεστι σὸς 1010
πόσις δαμασθεὶς λαμπάσιν κεραυνίοις.

ΕΥ. ὁρῶ δὴ τελευτάν, ἀντ.
ἵν' ἕστακα· τύχα δέ μοι
ξυνάπτει ποδός· ἀλλὰ τῆς
εὐκλείας χάριν ἔνθεν ὁρ- 1015
μάσω τᾶσδ' ἀπὸ πέτρας
πηδήσασα πυρὸς ἔσω,
σῶμά τ' αἴθοπι φλογμῷ
πόσει συμμίξασα φίλον, 1020
χρῶτα χρωτὶ πέλας θεμένα
Περσεφονείας ἥξω θαλάμους,
σὲ τὸν θανόντ' οὔποτ' ἐμᾷ
προδοῦσα ψυχᾷ κατὰ γᾶς.
ἴτω φῶς γάμοι τε. 1025
εἴθε τινὲς εὐναὶ

δικαίων ὑμεναίων ἐν Ἄργει
φανῶσιν τέκνοισιν ἐμοῖς,
ὡς ὅδ' εὐναῖος γαμέτας
συντηχθεὶς αὔραις ἀδόλοις
γενναίας ψυχᾶς ἀλόχῳ. 1030

ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ' αὐτὸς σὸς πατὴρ βαίνει πέλας,
γεραιὸς Ἶφις εἰς νεωτέρους λόγους,
οὓς οὐ κατειδὼς πρόσθεν ἀλγήσει κλύων.

ΙΦ. ὦ δυστάλαινα, δυστάλας δ' ἐγὼ γέρων,
ἥκω διπλοῦν πένθημ' ὁμαιμόνων ἔχων, 1035
τὸν μὲν θανόντα παῖδα Καδμείων δορὶ
Ἐτέοκλον εἰς γῆν πατρίδα ναυσθλώσων νεκρόν,
ζητῶν δ' ἐμὴν παῖδ', ἣ δόμων ἐξώπιος
βέβηκε πηδήσασα Καπανέως δάμαρ,
θανεῖν ἐρῶσα σὺν πόσει. χρόνον μὲν οὖν 1040
τὸν πρόσθ' ἐφρουρεῖτ' ἐν δόμοις· ἐπεὶ δ' ἐγὼ
φυλακὰς ἀνῆκα τοῖς παρεστῶσιν κακοῖς,
βέβηκεν. ἀλλὰ τῇδέ νιν δοξάζομεν
μάλιστ' ἂν εἶναι· φράζετ' εἰ κατοίδατε.

ΕΥ. τί τάσδ' ἐρωτᾷς; ἥδ' ἐγὼ πέτρας ἔπι 1045
ὄρνις τις ὡσεὶ Καπανέως ὑπὲρ πυρᾶς
δύστηνον αἰώρημα κουφίζω, πάτερ.

ΙΦ. τέκνον, τίς αὔρα; τίς στόλος; τίνος χάριν
δόμων ὑπερβᾶσ' ἦλθες εἰς τήνδε χθόνα;

ΕΥ. ὀργὴν λάβοις ἂν τῶν ἐμῶν βουλευμάτων 1050
κλύων· ἀκοῦσαι δ' οὔ σε βούλομαι, πάτερ.

ΙΦ. τί δ'; οὐ δίκαιον πατέρα τὸν σὸν εἰδέναι;

ΕΥ. κριτὴς ἂν εἴης οὐ σοφὸς γνώμης ἐμῆς.

ΙΦ. σκευῇ δὲ τῇδε τοῦ χάριν κοσμεῖς δέμας;

ΕΥ. θέλει τι καινὸν οὗτος ὁ στολμός, πάτερ. 1055

ΙΦ. ὡς οὐκ ἐπ' ἀνδρὶ πένθιμος πρέπεις ὁρᾶν.

ΕΥ. εἰς γάρ τι πρᾶγμα νεοχμὸν ἐσκευάσμεθα.

ΙΦ. κἄπειτα τύμβῳ καὶ πυρᾷ φαίνει πέλας;
ΕΥ. ἐνταῦθα γὰρ δὴ καλλίνικος ἔρχομαι.
ΙΦ. νικῶσα νίκην τίνα; μαθεῖν χρῄζω σέθεν. 1060
ΕΥ. πάσας γυναῖκας ἃς δέδορκεν ἥλιος.
ΙΦ. ἔργοις Ἀθάνας ἢ φρενῶν εὐβουλίᾳ;
ΕΥ. ἀρετῇ· πόσει γὰρ συνθανοῦσα κείσομαι.
ΙΦ. τί φής; τί τοῦτ' αἴνιγμα σημαίνεις σαθρόν;
ΕΥ. ᾄσσω θανόντος Καπανέως τήνδ' εἰς πυράν. 1065
ΙΦ. ὦ θύγατερ, οὐ μὴ μῦθον εἰς πολλοὺς ἐρεῖς;
ΕΥ. τοῦτ' αὐτὸ χρῄζω, πάντας Ἀργείους μαθεῖν.
ΙΦ. ἀλλ' οὐδέ τοί σοι πείσομαι δρώσῃ τάδε.
ΕΥ. ὅμοιον· οὐ γὰρ μὴ κίχῃς μ' ἑλὼν χερί.
καὶ δὴ παρεῖται σῶμα, σοὶ μὲν οὐ φίλον, 1070
ἡμῖν δὲ καὶ τῷ συμπυρουμένῳ πόσει.
ΧΟ. ἰώ, γύναι, δεινὸν ἔργον ἐξειργάσω.
ΙΦ. ἀπωλόμην δύστηνος, Ἀργείων κόραι.
ΧΟ. ἒ ἔ, σχέτλια τάδε παθών,
τὸ πάντολμον ἔργον ὄψει τάλας. 1075
ΙΦ. οὐκ ἄν τιν' εὕροιτ' ἄλλον ἀθλιώτερον.
ΧΟ. ἰὼ τάλας·
μετέλαχες τύχας Οἰδιπόδα, γέρον,
μέρος καὶ σὺ καὶ πόλις ἐμὰ τλάμων.
ΙΦ. οἴμοι· τί δὴ βροτοῖσιν οὐκ ἔστιν τόδε, 1080
νέους δὶς εἶναι καὶ γέροντας αὖ πάλιν;
ἀλλ' ἐν νόμοις μὲν ἤν τι μὴ καλῶς ἔχῃ,
γνώμαισιν ὑστέραισιν ἐξορθούμεθα,
αἰῶνα δ' οὐκ ἔξεστιν. εἰ δ' ἦμεν νέοι
δὶς καὶ γέροντες, εἴ τις ἐξημάρτανε, 1085
διπλοῦ βίου τυχόντες ἐξωρθούμεθ' ἄν.
ἐγὼ γὰρ ἄλλους εἰσορῶν τεκνουμένους
παίδων τ' ἐραστὴς ἢ πόθῳ τ' ἀπωλλύμην.
εἰ δ' εἰς τόδ' ἦλθον κἀξεπειράθην * *

οἷον στέρεσθαι πατέρα γίγνεται τέκνων, 1090
οὐκ ἄν ποτ᾽ εἰς τόδ᾽ ἦλθον εἰς ὃ νῦν κακόν·
ὅστις φυτεύσας καὶ νεανίαν τεκὼν
ἄριστον, εἶτα τοῦδε νῦν στερίσκομαι.
εἶεν· τί δὴ χρὴ τὸν ταλαίπωρόν με δρᾶν;
στείχειν πρὸς οἴκους; κᾆτ᾽ ἐρημίαν ἴδω 1095
πολλὴν μελάθρων ἀπορίαν τ᾽ ἐμῷ βίῳ;
ἢ πρὸς μέλαθρα τοῦδε Καπανέως μόλω;
ἥδιστα πρίν γε δῆθ᾽, ὅτ᾽ ἦν παῖς ἥδε μοι.
ἀλλ᾽ οὐκέτ᾽ ἔστιν· ἥ γ᾽ ἐμὴν γενειάδα
προσήγετ᾽ ἀεὶ στόματι καὶ κάρα τόδε 1100
κατεῖχε χειρί· πατρὶ δ᾽ οὐδὲν ἥδιον
γέροντι θυγατρός· ἀρσένων δὲ μείζονες
ψυχαί, γλυκεῖαι δ᾽ ἧσσον εἰς θωπεύματα.
οὐχ ὡς τάχιστα δῆτά μ᾽ ἄξετ᾽ εἰς δόμους
σκότῳ τε δώσετ᾽; ἔνθ᾽ ἀσιτίαις ἐμὸν 1105
δέμας γεραιὸν συντακεὶς ἀποφθερῶ.
τί μ᾽ ὠφελήσει παιδὸς ὀστέων θιγεῖν;
ὦ δυσπάλαιστον γῆρας, ὡς μισῶ σ᾽ ἔχων,
μισῶ δ᾽ ὅσοι χρῄζουσιν ἐκτείνειν βίον,
βρωτοῖσι καὶ ποτοῖσι καὶ μαγεύμασι 1110
παρεκτρέποντες ὀχετὸν ὥστε μὴ θανεῖν·
οὓς χρῆν, ἐπειδὰν μηδὲν ὠφελῶσι γῆν,
θανόντας ἔρρειν κἀκποδὼν εἶναι νέοις.

ΧΟ. ἰώ, τάδε δὴ παίδων φθιμένων
ὀστᾶ φέρεται. λάβετ᾽, ἀμφίπολοι 1115
γραίας ἀμενοῦς· οὐ γὰρ ἔνεστιν
ῥώμη παίδων ὑπὸ πένθους,
πολλοῦ τε χρόνου ζώσης μέτα δὴ
καταλειβομένης τ᾽ ἄλγεσι πολλοῖς.
τί γὰρ ἂν μεῖζον τοῦδ᾽ ἔτι θνητοῖς 1120
πάθος ἐξεύροις

ἢ τέκνα θανόντ' ἐσιδέσθαι;

ΠΑΙΔ. φέρω φέρω, στρ.

τάλαινα μᾶτερ, ἐκ πυρᾶς πατρὸς μέλη,

βάρος μὲν οὐκ ἀβριθὲς ἀλγέων ὕπερ, 1125

ἐν δ' ὀλίγῳ τἀμὰ πάντα συνθείς.

ΧΟ. ἰὼ ἰώ·

πᾷ δάκρυα φέρεις φίλᾳ

ματρὶ τῶν ὀλωλότων,

σποδοῦ τε πλῆθος ὀλίγον ἀντὶ σωμάτων 1130

εὐδοκίμων δήποτ' ἐν Μυκήναις;

ΠΑΙΔ. παπαῖ παπαῖ· ἀντ.

ἐγὼ δ' ἔρημος ἀθλίου πατρὸς τάλας

ἔρημον οἶκον ὀρφανεύσομαι λαβών,

οὐ πατρὸς ἐν χερσὶ τοῦ τεκόντος.

ΧΟ. ἰὼ ἰώ·

ποῦ δὲ πόνος ἐμῶν τέκνων, 1135

ποῦ λοχευμάτων χάρις

τροφαί τε ματρὸς ἄυπνά τ' ὀμμάτων τέλη

καὶ φίλιαι προσβολαὶ προσώπων;

ΠΑΙΔ. βεβᾶσιν, οὐκέτ' εἰσί μοι πάτερ, στρ.

βεβᾶσιν· αἰθὴρ ἔχει νιν ἤδη 1140

πυρὸς τετακότας σποδῷ·

ποτανοὶ δ' ἤνυσαν τὸν Ἅιδαν.

ΧΟ. πάτερ, μῶν σοῦ κλύεις τέκνου γόους;

ἆρ' ἀσπιδοῦχος ἔτι ποτ' ἀντιτίσεται

σὸν φόνον; εἰ γὰρ γένοιτο, τέκνον. 1145

ΠΑΙΔ. ἔτ' ἂν θεοῦ θέλοντος ἔλθοι δίκα ἀντ.

πατρῷος· οὔπω κακὸν τόδ' εὕδει.

ἅλις γόων, ἅλις τύχας,

ἅλις δ' ἀλγέων ἐμοὶ πάρεστιν.

1123 — 1131 = 1132 — 1138

1139 — 1145 = 1146 — 1152

ΧΟ. ἔτ' Ἀσωποῦ σε δέξεται γάνος 1150
χαλκέοις ἐν ὅπλοις Δαναΐδῶν στρατηλάταν,
τοῦ φθιμένου πατρὸς ἐκδικαστάν.

ΠΑΙΔ. ἔτ' εἰσορᾶν σε, πάτερ, ἐπ' ὀμμάτων δοκῶ στρ.
ΧΟ. φίλον φίλημα παρὰ γένυν τιθέντα σόν.
ΠΑΙΔ. λόγων δὲ παρακέλευσμα σῶν 1155
ἀέρι φερόμενον οἴχεται.
ΧΟ. δυοῖν δ' ἄχη, ματέρι τ' ἔλιπες
σέ τ' οὔποτ' ἄλγη πατρῷα λείψει.
ΠΑΙΔ. ἔχω τοσόνδε βάρος ὅσον μ' ἀπώλεσεν. ἀντ.
ΧΟ. φέρ', ἀμφὶ μαστὸν ὑποβάλω σποδόν. 1160
ΠΑΙΔ. ἔκλαυσα τόδε κλύων ἔπος
στυγνότατον· ἔθιγέ μου φρενῶν.
ΧΟ. ὦ τέκνον, ἔβας· οὐκέτι φίλον
φίλας ἄγαλμ' ὄψομαί σε ματρός.

ΘΗ. Ἄδραστε καὶ γυναῖκες Ἀργεῖαι γένος, 1165
ὁρᾶτε παῖδας τούσδ' ἔχοντας ἐν χεροῖν
πατέρων ἀρίστων σώμαθ' ὧν ἀνειλόμην·
τούτοις ἐγώ σφε καὶ πόλις δωρούμεθα.
ὑμᾶς δὲ τῶνδε χρὴ χάριν μεμνημένους
σώζειν, ὁρῶντας ὧν ἐκύρσατ' ἐξ ἐμοῦ. 1170
παισὶν δ' ὑπεῖπον τοῖσδε τοὺς αὐτοὺς λόγους,
τιμᾶν πόλιν τήνδ', ἐκ τέκνων ἀεὶ τέκνοις
μνήμην παραγγέλλοντας ὧν ἐκύρσατε.
Ζεὺς δὲ ξυνίστωρ οἵ τ' ἐν οὐρανῷ θεοὶ
οἵων ὑφ' ἡμῶν στείχετ' ἠξιωμένοι. 1175
ΑΔ. Θησεῦ, ξύνισμεν πάνθ' ὅσ' Ἀργείαν χθόνα
δέδρακας ἐσθλὰ δεομένην εὐεργετῶν,
χάριν τ' ἀγήρων ἕξομεν· γενναῖα γὰρ
παθόντες ὑμᾶς ἀντιδρᾶν ὀφείλομεν.
ΘΗ. τί δῆτ' ἔθ' ὑμῖν ἄλλ' ὑπουργῆσαί με χρή; 1180

1153—1158 = 1159—1164

ΑΔ. χαῖρ᾽· ἄξιος γὰρ καὶ σὺ καὶ πόλις σέθεν.
ΘΗ. ἔσται τάδ᾽· ἀλλὰ καὶ σὺ τῶν αὐτῶν τύχοις.
ΑΘ. ἄκουε, Θησεῦ, τούσδ᾽ Ἀθηναίας λόγους,
ἃ χρή σε δρᾶσαι, δρῶντα δ᾽ ὠφελεῖν τάδε.
μὴ δῷς τάδ᾽ ὀστᾶ τοῖσδ᾽ ἐς Ἀργείαν χθόνα 1185
παισὶν κομίζειν ῥᾳδίως οὕτω μεθείς,
ἀλλ᾽ ἀντὶ τῶν σῶν καὶ πόλεως μοχθημάτων
πρῶτον λάβ᾽ ὅρκον. τόνδε δ᾽ ὀμνύναι χρεὼν
Ἄδραστον· οὗτος κύριος, τύραννος ὤν,
πάσης ὑπὲρ γῆς Δαναϊδῶν ὁρκωμοτεῖν. 1190
ὁ δ᾽ ὅρκος ἔσται, μήποτ᾽ Ἀργείους χθόνα
εἰς τήνδ᾽ ἐποίσειν πολέμιον παντευχίαν
ἄλλων τ᾽ ἰόντων ἐμποδὼν θήσειν δόρυ.
ἢν δ᾽ ὅρκον ἐκλιπόντες ἔλθωσιν πόλιν,
κακῶς ὀλέσθαι πρόστρεπ᾽ Ἀργείων χθόνα. 1195
ἐν ᾧ δὲ τέμνειν σφάγια χρή σ᾽, ἄκουέ μου.
ἔστιν τρίπους σοι χαλκόπους εἴσω δόμων,
ὃν Ἰλίου ποτ᾽ ἐξαναστήσας βάθρα
σπουδὴν ἐπ᾽ ἄλλην Ἡρακλῆς ὁρμώμενος
στῆσαί σ᾽ ἐφεῖτο Πυθικὴν πρὸς ἐσχάραν. 1200
ἐν τῷδε λαιμοὺς τρεῖς τριῶν μήλων τεμὼν
ἔγγραψον ὅρκους τρίποδος ἐν κοίλῳ κύτει,
κἄπειτα σῴζειν θεῷ δὸς ᾧ Δελφῶν μέλει,
μνημεῖά θ᾽ ὅρκων μαρτύρημά θ᾽ Ἑλλάδι.
ᾗ δ᾽ ἂν διοίξῃς σφάγια καὶ τρώσῃς φόνον 1205
ὀξύστομον μάχαιραν ἐς γαίας μυχοὺς
κρύψον παρ᾽ αὐτὰς ἑπτὰ πυρκαιὰς νεκρῶν·
φόβον γὰρ αὐτοῖς, ἤν ποτ᾽ ἔλθωσιν πόλιν,
δειχθεῖσα θήσει καὶ κακὸν νόστον πάλιν.
δράσας δὲ ταῦτα πέμπε γῆς ἔξω νεκρούς. 1210
τεμένη δ᾽, ἵν᾽ αὐτῶν σώμαθ᾽ ἡγνίσθη πυρί,
μέθες παρ᾽ αὐτὴν τρίοδον Ἰσθμίαν θεῷ.

σοὶ μὲν τάδ' εἶπον· παισὶ δ' Ἀργείων λέγω·
πορθήσεθ' ἡβήσαντες Ἰσμηνοῦ πόλιν,
πατέρων θανόντων ἐκδικάζοντες φόνον, 1215
σύ τ' ἀντὶ πατρός, Αἰγιαλεῦ, στρατηλάτης
νέος καταστάς, παῖς τ' ἀπ' Αἰτωλῶν μολὼν
Τυδέως, ὃν ὠνόμαζε Διομήδην πατήρ.
ἀλλ' οὐ φθάνειν χρὴ συσκιάζοντας γένυν
καὶ χαλκοπληθῆ Δαναϊδῶν ὁρμᾶν στρατὸν 1220
ἑπτάστομον πύργωμα Καδμείων ἔπι.
πικροὶ γὰρ αὐτοῖς ἥξετ' ἐκτεθραμμένοι
σκύμνοι λεόντων, πόλεος ἐκπορθήτορες.
κοὐκ ἔστιν ἄλλως· Ἐπίγονοι δ' ἀν' Ἑλλάδα
κληθέντες ᾠδὰς ὑστέροισι θήσετε· 1225
τοῖον στράτευμα σὺν θεῷ πορεύσετε.

ΘΗ. δέσποιν' Ἀθάνα, πείσομαι λόγοισι σοῖς·
σὺ γάρ μ' ἀνορθοῖς, ὥστε μὴ 'ξαμαρτάνειν·
καὶ τόνδ' ἐν ὅρκοις ζεύξομαι· μόνον σύ με
εἰς ὀρθὸν ἵστη· σοῦ γὰρ εὐμενοῦς πόλει 1230
οὔσης τὸ λοιπὸν ἀσφαλῶς οἰκήσομεν.

ΧΟ. στείχωμεν, Ἄδρασθ', ὅρκια δῶμεν
τῷδ' ἀνδρὶ πόλει τ'· ἄξια δ' ἡμῖν
προμεμοχθήκασι σέβεσθαι.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗ-ΦΟΡΟΣ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΦΡΟΔΙΤΗ.
ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ.
ΘΕΡΑΠΟΝΤΕΣ.
ΧΟΡΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.
ΤΡΟΦΟΣ.
ΦΑΙΔΡΑ.
ΘΗΣΕΥΣ.
ΑΓΓΕΛΟΣ.
ΑΡΤΕΜΙΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Θησεὺς μὲν ἦν Αἴθρας καὶ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς δὲ Ἀθηναίων· γήμας δὲ μίαν τῶν Ἀμαζονίδων Ἱππολύτην, Ἱππόλυτον ἐγέννησε κάλλει τε καὶ σωφροσύνῃ διαφέροντα. ἐπεὶ δὲ ἡ συνοικοῦσα τὸν βίον μετήλλαξεν, ἐπεισηγάγετο Κρητικὴν γυναῖκα, τὴν Μίνω τοῦ 5 Κρητῶν βασιλέως θυγατέρα Φαίδραν. ὁ δὲ Θησεὺς Πάλλαντα ἕνα τῶν συγγενῶν φονεύσας φεύγει εἰς Τροιζῆνα μετὰ τῆς γυναικός, οὗ συνέβαινε τὸν Ἱππόλυτον παρὰ Πιτθεῖ τρέφεσθαι· θεασαμένη δὲ τὸν νεανίσκον ἡ Φαίδρα εἰς ἐπιθυμίαν ὤλισθεν, οὐκ ἀκό- 10 λαστος οὖσα, πληροῦσα δὲ Ἀφροδίτης μῆνιν, ἣ τὸν Ἱππόλυτον διὰ σωφροσύνην ἀνελεῖν κρίνασα, τέλος τοῖς προτεθεῖσιν ἔθηκε. στέγουσα δὲ τὴν νόσον χρόνῳ πρὸς τὴν τροφὸν δηλῶσαι ἠναγκάσθη, κατεπαγγειλαμένην αὐτῇ βοηθήσειν· ἥτις κατὰ τὴν προαίρε- 15 σιν λόγους προσήνεγκε τῷ νεανίσκῳ. τραχυνόμενον δὲ αὐτὸν ἡ Φαίδρα καταμαθοῦσα τῇ μὲν τροφῷ ἐπέπληξεν, αὑτὴν δὲ ἀνήρτησε. καθ' ὃν καιρὸν φανεὶς Θησεὺς καὶ καθελεῖν σπεύδων τὴν ἀπηγχονισμένην, εὗρεν αὐτῇ προσηρτημένην δέλτον, δι' ἧς Ἱππολύτου 20 φθορὰν κατηγόρει καὶ ἐπιβουλήν. πιστεύσας δὲ τοῖς γεγραμμένοις τὸν μὲν Ἱππόλυτον ἐπέταξε φεύγειν, αὐτὸς δὲ τῷ Ποσειδῶνι ἀρὰς ἔθετο, ὧν ἐπακούσας ὁ θεὸς τὸν Ἱππόλυτον διέφθειρεν. Ἄρτεμις δὲ τῶν γεγενημένων ἕκαστον διασαφήσασα Θησεῖ, τὴν μὲν Φαί- 25 δραν οὐ κατεμέμψατο, τοῦτον δὲ παρεμυθήσατο υἱοῦ

καὶ γυναικὸς στερηθέντα· τῷ δὲ Ἱππολύτῳ τιμὰς ἔφη γῆς ἐγκαταστήσεσθαι.

ἡ σκηνὴ τοῦ δράματος ἐν Τροιζῆνι κεῖται. ἐδιδάχθη ἐπὶ Ἐπαμείνονος ἄρχοντος ὀλυμπιάδι πζ΄ ἔτει 5 δ΄. πρῶτος Εὐριπίδης, δεύτερος Ἰοφῶν, τρίτος Ἴων. ἔστι δὲ οὗτος Ἱππόλυτος δεύτερος, καὶ ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ προσαγορευόμενος. ἐμφαίνεται δὲ ὕστερος γεγραμμένος· τὸ γὰρ ἀπρεπὲς καὶ κατηγορίας ἄξιον ἐν τούτῳ διώρθωται τῷ δράματι. τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πρώτων.

ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ ΣΤΕΦΑΝΗΦΟΡΟΣ.

ΑΦ. *Πολλὴ μὲν ἐν βροτοῖσι κοὐκ ἀνώνυμος*
θεὰ κέκλημαι Κύπρις οὐρανοῦ τ' ἔσω,
ὅσοι τε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν
ναίουσιν εἴσω φῶς ὁρῶντες ἡλίου,
τοὺς μὲν σέβοντας τἀμὰ πρεσβεύω κράτη, 5
σφάλλω δ' ὅσοι φρονοῦσιν εἰς ἡμᾶς μέγα.
ἔνεστι γὰρ δὴ κἀν θεῶν γένει τόδε,
τιμώμενοι χαίρουσιν ἀνθρώπων ὕπο.
δείξω δὲ μύθων τῶνδ' ἀλήθειαν τάχα·
ὁ γάρ με Θησέως παῖς, Ἀμαζόνος τόκος 10
Ἱππόλυτος, ἁγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα,
μόνος πολιτῶν τῆσδε γῆς Τροιζηνίας
λέγει κακίστην δαιμόνων πεφυκέναι,
ἀναίνεται δὲ λέκτρα κοὐ ψαύει γάμων·
Φοίβου δ' ἀδελφὴν Ἄρτεμιν Διὸς κόρην 15
τιμᾷ μεγίστην δαιμόνων ἡγούμενος·
χλωρὰν δ' ἀν' ὕλην παρθένῳ ξυνὼν ἀεὶ
κυσὶν ταχείαις θῆρας ἐξαιρεῖ χθονός,
μείζω βροτείας προσπεσὼν ὁμιλίας.
τούτοισι μέν νυν οὐ φθονῶ· τί γάρ με δεῖ; 20
ἃ δ' εἰς ἔμ' ἡμάρτηκε, τιμωρήσομαι
Ἱππόλυτον ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ· τὰ πολλὰ δὲ

πάλαι προκόψασ', οὐ πόνου πολλοῦ με δεῖ.
ἐλθόντα γάρ νιν Πιτθέως ποτ' ἐκ δόμων
σεμνῶν ἐς ὄψιν καὶ τέλη μυστηρίων 25
Πανδίονος γῆν πατρὸς εὐγενὴς δάμαρ
ἰδοῦσα Φαίδρα καρδίαν κατείχετο
ἔρωτι δεινῷ τοῖς ἐμοῖς βουλεύμασι.
καὶ πρὶν μὲν ἐλθεῖν τήνδε γῆν Τροιζηνίαν,
πέτραν παρ' αὐτὴν Παλλάδος κατόψιον 30
γῆς τῆσδε ναὸν Κύπριδος καθίσατο,
ἐρῶσ' ἔρωτ' ἔκδηλον· Ἱππολύτῳ δ' ἔπι
τὸ λοιπὸν ὠνόμαζεν ἱδρῦσθαι θεάν.
ἐπεὶ δὲ Θησεὺς Κεκροπίαν λείπει χθόνα,
μίασμα φεύγων αἵματος Παλλαντιδῶν, 35
καὶ τήνδε σὺν δάμαρτι ναυστολεῖ χθόνα,
ἐνιαυσίαν ἔκδημον αἰνέσας φυγήν,
ἐνταῦθα δὴ στένουσα κἀκπεπληγμένη
κέντροις ἔρωτος ἡ τάλαιν' ἀπόλλυται
σιγῇ· ξύνοιδε δ' οὔτις οἰκετῶν νόσον. 40
ἀλλ' οὔτι ταύτης τῇδ' ἔρωτα δεῖ πεσεῖν·
δείξω δὲ Θησεῖ πρᾶγμα, κἀκφανήσεται.
καὶ τὸν μὲν ἡμῖν πολέμιον νεανίαν
κτενεῖ πατὴρ ἀραῖσιν, ἃς ὁ πόντιος
ἄναξ Ποσειδῶν ὤπασεν Θησεῖ γέρας, 45
μηδὲν μάταιον εἰς τρὶς εὔξασθαι θεῷ.
ἡ δ' εὐκλεὴς μέν, ἀλλ' ὅμως ἀπόλλυται,
Φαίδρα· τὸ γὰρ τῆσδ' οὐ προτιμήσω κακὸν
τὸ μὴ οὐ παρασχεῖν τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ἐμοὶ
δίκην τοσαύτην ὥστ' ἐμοὶ καλῶς ἔχειν. 50
ἀλλ' εἰσορῶ γὰρ τόνδε παῖδα Θησέως
στείχοντα θήρας μόχθον ἐκλελοιπότα,
Ἱππόλυτον, ἔξω τῶνδε βήσομαι τόπων.
πολὺς δ' ἅμ' αὐτῷ προσπόλων ὀπισθόπους

κῶμος λέλακεν Ἄρτεμιν τιμῶν θεὰν 55
ὕμνοισιν· οὐ γὰρ οἶδ' ἀνεῳγμένας πύλας
Ἅιδου φάος τε λοίσθιον βλέπων τόδε.

ΙΠ. ἕπεσθ' ᾄδοντες ἕπεσθε
τὰν Διὸς οὐρανίαν
Ἄρτεμιν, ᾇ μελόμεσθα. 60

ΘΕ. πότνια πότνια σεμνοτάτα,
Ζανὸς γένεθλον,
χαῖρε χαῖρέ μοι, ὦ κόρα
Λατοῦς Ἄρτεμι καὶ Διός, 65
καλλίστα πολὺ παρθένων,
[ἃ μέγαν κατ' οὐρανὸν]
ναίεις, εὐπατέρει', ἀν' οἶ-
κον Ζανὸς πολύχρυσον.
χαῖρέ μοι, ὦ καλλίστα 70
καλλίστα τῶν κατ' Ὄλυμπον
παρθένων, Ἄρτεμι.

ΙΠ. σοὶ τόνδε πλεκτὸν στέφανον ἐξ ἀκηράτου
λειμῶνος, ὦ δέσποινα, κοσμήσας φέρω,
ἔνθ' οὔτε ποιμὴν ἀξιοῖ φέρβειν βοτὰ 75
οὔτ' ἦλθέ πω σίδηρος, ἀλλ' ἀκήρατον
μέλισσα λειμῶν' ἐαρινὸν διέρχεται·
Αἰδὼς δὲ ποταμίαισι κηπεύει δρόσοις,
ὅσοις διδακτὸν μηδέν, [ἀλλ' ἐν τῇ φύσει
τὸ σωφρονεῖν εἴληχεν εἰς τὰ πάνθ' ὁμῶς,] 80
τούτοις δρέπεσθαι· τοῖς κακοῖσι δ' οὐ θέμις.
ἀλλ' ὦ φίλη δέσποινα, χρυσέας κόμης
ἀνάδημα δέξαι χειρὸς εὐσεβοῦς ἄπο.
μόνῳ γάρ ἐστι τοῦτ' ἐμοὶ γέρας βροτῶν·
σοὶ καὶ ξύνειμι καὶ λόγοις σ' ἀμείβομαι, 85
κλύων μὲν αὐδήν, ὄμμα δ' οὐχ ὁρῶν τὸ σόν.
τέλος δὲ κάμψαιμ' ὥσπερ ἠρξάμην βίου.

ΘΕ. ἄναξ, θεοὺς γὰρ δεσπότας καλεῖν χρεών,
ἆρ' ἄν τί μου δέξαιο βουλεύσαντος εὖ;
ΙΠ. καὶ κάρτα γ'· ἦ γὰρ οὐ σοφοὶ φαινοίμεθ' ἄν. 90
ΘΕ. οἶσθ' οὖν βροτοῖσιν ὃς καθέστηκεν νόμος,
ΙΠ. οὐκ οἶδα· τοῦ δὲ καί μ' ἀνιστορεῖς πέρι;
ΘΕ. μισεῖν τὸ σεμνὸν καὶ τὸ μὴ πᾶσιν φίλον;
ΙΠ. ὀρθῶς γε· τίς δ' οὐ σεμνὸς ἀχθεινὸς βροτῶν;
ΘΕ. ἐν δ' εὐπροσηγόροισιν ἔστι τις χάρις; 95
ΙΠ. πλείστη γε, καὶ κέρδος γε σὺν μόχθῳ βραχεῖ.
ΘΕ. ἦ κἀν θεοῖσι ταὐτὸν ἐλπίζεις τόδε;
ΙΠ. εἴπερ γε θνητοὶ θεῶν νόμοισι χρώμεθα.
ΘΕ. πῶς οὖν σὺ σεμνὴν δαίμον' οὐ προσεννέπεις;
ΙΠ. τίν'; εὐλαβοῦ δὲ μή τι σοῦ σφαλῇ στόμα. 100
ΘΕ. τήνδ' ἣ πύλαισι σαῖς ἐφέστηκεν Κύπρις.
ΙΠ. πρόσωθεν αὐτὴν ἁγνὸς ὢν ἀσπάζομαι.
ΘΕ. σεμνή γε μέντοι κἀπίσημος ἐν βροτοῖς.
ΙΠ. ἄλλοισιν ἄλλος θεῶν τε κἀνθρώπων μέλει.
ΘΕ. εὐδαιμονοίης νοῦν ἔχων οἷόν σε δεῖ. 105
ΙΠ. οὐδείς μ' ἀρέσκει νυκτὶ θαυμαστὸς θεῶν.
ΘΕ. τιμαῖσιν, ὦ παῖ, δαιμόνων χρῆσθαι χρεών.
ΙΠ. χωρεῖτ', ὀπαδοί, καὶ παρελθόντες δόμους
σίτων μέλεσθε· τερπνὸν ἐκ κυναγίας
τράπεζα πλήρης· καὶ καταψήχειν χρεὼν 110
ἵππους, ὅπως ἂν ἅρμασι ζεύξας ὕπο
βορᾶς κορεσθεὶς γυμνάσω τὰ πρόσφορα·
τὴν σὴν δὲ Κύπριν πόλλ' ἐγὼ χαίρειν λέγω.
ΘΕ. ἡμεῖς δέ, τοὺς νέους γὰρ οὐ μιμητέον,
φρονοῦντες οὕτως ὡς πρέπει δούλοις λέγειν, 115
προσευξόμεσθα τοῖσι σοῖς ἀγάλμασι,
δέσποινα Κύπρι. χρὴ δὲ συγγνώμην ἔχειν,
εἴ τίς σ' ὑφ' ἥβης σπλάγχνον ἔντονον φέρων
μάταια βάζει· μὴ δόκει τούτου κλύειν·

σοφωτέρους γὰρ χρὴ βροτῶν εἶναι θεούς. 120

ΧΟ. ὠκεανοῦ τις ὕδωρ στρ.
στάζουσα πέτρα λέγεται
βαπτὰν κάλπισι ῥυτὰν
παγὰν προϊεῖσα κρημνῶν,
ὅθι μοί τις ἦν φίλα, 125
πορφύρεα φάρεα
ποταμίᾳ δρόσῳ
τέγγουσα, θερμᾶς δ' ἐπὶ νῶτα πέτρας
εὐαλίου κατέβαλλ'· ὅθεν μοι
πρώτα φάτις ἦλθε δέσποιναν 130
τειρομέναν νοσερᾷ ἀντ.
[κοίτᾳ] δέμας ἐντὸς ἔχειν
οἴκων, λεπτὰ δὲ φάρη
ξανθὰν κεφαλὰν σκιάζειν.
τριτάταν δέ νιν κλύω 135
τάνδε κατ' ἀμβροσίου
στόματος ἁμέραν
Δάματρος ἀκτᾶς δέμας ἁγνὸν ἴσχειν,
κρυπτῷ πάθει θανάτου θέλουσαν
κέλσαι ποτὶ τέρμα δύστανον. 140
οὐ γὰρ ἔνθεος, ὦ κούρα, στρ.
εἴτ' ἐκ Πανὸς εἴθ' Ἑκάτας
ἢ σεμνῶν Κορυβάντων
φοιτᾷς ἢ ματρὸς ὀρείας,
οὐδ' ἀμφὶ τὰν πολύθηρον 145
Δίκτυνναν ἀμπλακίαις
ἀνίερος ἀθύτων πελάνων τρύχει.
φοιτᾷ γὰρ καὶ διὰ λίμνας
χέρσον θ' ὑπὲρ πελάγους

121 — 130 = 131 — 140
141 — 150 = 151 — 160

δίναις ἐν νοτίαις ἅλμας. 150
ἢ πόσιν τὸν Ἐρεχθειδᾶν ἀντ.
ἀρχαγὸν τὸν εὐπατρίδαν
ποιμαίνει τις ἐν οἴκοις
κρυπτὰ κοίτα λεχέων σῶν;
ἢ ναυβάτας τις ἔπλευσεν 155
Κρήτας ἔξορμος ἀνὴρ
λιμένα τὸν εὐξεινότατον ναύταις,
φάμαν πέμπων βασιλείᾳ,
λύπᾳ δ' ὑπὲρ παθέων
εὐναία δέδεται ψυχάν; 160
φιλεῖ δὲ τᾷ δυστρόπῳ γυναικῶν
ἁρμονίᾳ κακᾶ δύστανος
ἀμηχανία συνοικεῖν
ὠδίνων τε καὶ ἀφροσύνας.
δι' ἐμᾶς ᾖξέν ποτε νηδύος ἅδ' αὔρα· 165
τὰν δ' εὔλοχον οὐρανίαν
τόξων μεδέουσαν ἀύτευν
Ἄρτεμιν, καί μοι πολυζήλωτος ἀεὶ
σὺν θεοῖσι φοιτᾷ.
ἀλλ' ἥδε τροφὸς γεραιὰ πρὸ θυρῶν 170
τήνδε κομίζουσ' ἔξω μελάθρων·
στυγνὸν δ' ὀφρύων νέφος αὐξάνεται.
τί ποτ' ἔστι μαθεῖν ἔραται ψυχή,
τί δεδήληται
δέμας ἀλλόχροον βασιλείας. 175

ΤΡ. ὦ κακὰ θνητῶν στυγεραί τε νόσοι.
τί σ' ἐγὼ δράσω; τί δὲ μὴ δράσω;
τόδε σοι φέγγος, λαμπρὸς ὅδ' αἰθήρ·
ἔξω δὲ δόμων ἤδη νοσερᾶς
δέμνια κοίτης. 180
δεῦρο γὰρ ἐλθεῖν πᾶν ἔπος ἦν σοι

τάχα δ' εἰς θαλάμους σπεύσεις τὸ πάλιν.
ταχὺ γὰρ σφάλλει κοὐδενὶ χαίρεις,
οὐδέ σ' ἀρέσκει τὸ παρόν, τὸ δ' ἀπὸν
φίλτερον ἡγεῖ. 185
κρεῖσσον δὲ νοσεῖν ἢ θεραπεύειν·
τὸ μέν ἐστιν ἁπλοῦν, τῷ δὲ συνάπτει
λύπη τε φρενῶν χερσίν τε πόνος.
πᾶς δ' ὀδυνηρὸς βίος ἀνθρώπων,
κοὐκ ἔστι πόνων ἀνάπαυσις· 190
ἀλλ' ὅ τι τοῦ ζῆν φίλτερον ἄλλο
σκότος ἀμπίσχων κρύπτει νεφέλαις.
δυσέρωτες δὴ φαινόμεθ' ὄντες
τοῦδ' ὅ τι τοῦτο στίλβει κατὰ γῆν,
δι' ἀπειροσύνην ἄλλου βιότου 195
κοὐκ ἀπόδειξιν τῶν ὑπὸ γαίας·
μύθοις δ' ἄλλως φερόμεσθα.

ΦΑΙ. αἴρετέ μου δέμας, ὀρθοῦτε κάρα·
λέλυμαι μελέων σύνδεσμα, φίλαι.
λάβετ' εὐπήχεις χεῖρας, πρόπολοι. 200
βαρύ μοι κεφαλᾶς ἐπίκρανον ἔχειν·
ἄφελ', ἀμπέτασον βόστρυχον ὤμοις.

ΤΡ. θάρσει, τέκνον, καὶ μὴ χαλεπῶς
μετάβαλλε δέμας.
ῥᾷον δὲ νόσον μετά θ' ἡσυχίας 205
καὶ γενναίου λήματος οἴσεις·
μοχθεῖν δὲ βροτοῖσιν ἀνάγκη.

ΦΑΙ. αἰαῖ·
πῶς ἂν δροσερᾶς ἀπὸ κρηνῖδος
καθαρῶν ὑδάτων πῶμ' ἀρυσαίμαν,
ὑπό τ' αἰγείροις ἔν τε κομήτῃ 210
λειμῶνι κλιθεῖσ' ἀναπαυσαίμαν.

ΤΡ. ὦ παῖ, τί θροεῖς;

οὐ μὴ παρ' ὄχλῳ τάδε γηρύσει
μανίας ἔποχον ῥίπτουσα λόγον;
ΦΑΙ. πέμπετέ μ' εἰς ὄρος· εἶμι πρὸς ὕλαν 215
καὶ παρὰ πεύκας, ἵνα θηροφόνοι
στείβουσι κύνες
βαλιαῖς ἐλάφοις ἐγχριμπτόμεναι·
πρὸς θεῶν, ἔραμαι κυσὶ θωΰξαι
καὶ παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥῖψαι 220
Θεσσαλὸν ὅρπακ', ἐπίλογχον ἔχουσ'
ἐν χειρὶ βέλος.
ΤΡ. τί ποτ', ὦ τέκνον, τάδε κηραίνεις;
τί κυνηγεσίων καὶ σοὶ μελέτη;
τί δὲ κρηναίων νασμῶν ἔρασαι; 225
πάρα γὰρ δροσερὰ πύργοις συνεχὴς
κλιτύς, ὅθεν σοι πῶμα γένοιτ' ἄν.
ΦΑΙ. δέσποιν' ἁλίας Ἄρτεμι Λίμνας
καὶ γυμνασίων τῶν ἱπποκρότων,
εἴθε γενοίμαν ἐν σοῖς δαπέδοις, 230
πώλους Ἐνέτας δαμαλιζομένα.
ΤΡ. τί τόδ' αὖ παράφρων ἔρριψας ἔπος;
νῦν δὴ μὲν ὄρος βᾶσ' ἐπὶ θήρας
πόθον ἐστέλλου, νῦν δ' αὖ ψαμάθοις
ἐπ' ἀκυμάντοις πώλων ἔρασαι. 235
τάδε μαντείας ἄξια πολλῆς,
ὅστις σε θεῶν ἀνασειράζει
καὶ παρακόπτει φρένας, ὦ παῖ.
ΦΑΙ. δύστανος ἐγώ, τί ποτ' εἰργασάμαν;
ποῖ παρεπλάγχθην γνώμας ἀγαθᾶς; 240
ἐμάνην, ἔπεσον δαίμονος ἄτᾳ.
φεῦ φεῦ, τλάμων.
μαῖα, πάλιν μου κρύψον κεφαλάν·
αἰδούμεθα γὰρ τὰ λελεγμένα μοι.

κρύπτε· κατ' ὄσσων δάκρυ μοι βαίνει, 245
καὶ ἐπ' αἰσχύναν ὄμμα τέτραπται.
τὸ γὰρ ὀρθοῦσθαι γνώμαν ὀδυνᾷ,
τὸ δὲ μαινόμενον κακόν· ἀλλὰ κρατεῖ
μὴ γιγνώσκοντ' ἀπολέσθαι.

ΤΡ. κρύπτω· τὸ δ' ἐμὸν πότε δὴ θάνατος 250
σῶμα καλύψει;
πολλὰ διδάσκει μ' ὁ πολὺς βίοτος.
χρῆν γὰρ μετρίας εἰς ἀλλήλους
φιλίας θνητοὺς ἀνακίρνασθαι
καὶ μὴ πρὸς ἄκρον μυελὸν ψυχῆς, 255
εὔλυτα δ' εἶναι στέργηθρα φρενῶν
ἀπό τ' ὤσασθαι καὶ ξυντεῖναι.
τὸ δ' ὑπὲρ δισσῶν μίαν ὠδίνειν
ψυχὴν χαλεπὸν βάρος, ὡς κἀγὼ
τῆσδ' ὑπεραλγῶ. 260
βιότου δ' ἀτρεκεῖς ἐπιτηδεύσεις
φασὶ σφάλλειν πλέον ἢ τέρπειν
τῇ τ' ὑγιείᾳ μᾶλλον πολεμεῖν.
οὕτω τὸ λίαν ἧσσον ἐπαινῶ
τοῦ μηδὲν ἄγαν· 265
καὶ ξυμφήσουσι σοφοί μοι.

ΧΟ. γύναι γεραιά, βασιλίδος πιστὴ τροφὲ
Φαίδρας, ὁρῶ μὲν τάσδε δυστήνους τύχας,
ἄσημα δ' ἡμῖν ἥτις ἐστὶν ἡ νόσος·
σοῦ δ' ἂν πυθέσθαι καὶ κλύειν βουλοίμεθ' ἄν. 270

ΤΡ. οὐκ οἶδ' ἐλέγχους· οὐ γὰρ ἐννέπειν θέλει.

ΧΟ. οὐδ' ἥτις ἀρχὴ τῶνδε πημάτων ἔφυ;

ΤΡ. εἰς ταὐτὸν ἥκεις· πάντα γὰρ σιγᾷ τάδε.

ΧΟ. ὡς ἀσθενεῖ τε καὶ κατέξανται δέμας.

ΤΡ. πῶς δ' οὔ, τριταίαν οὖσ' ἄσιτος ἡμέραν; 275

ΧΟ. πότερον ὑπ' ἄτης ἢ θανεῖν πειρωμένη;

ΤΡ. θανεῖν· ἀσιτεῖ δ' εἰς ἀπόστασιν βίου.
ΧΟ. θαυμαστὸν εἶπας, εἰ τάδ' ἐξαρκεῖ πόσει.
ΤΡ. κρύπτει γὰρ ἥδε πῆμα κοὔ φησιν νοσεῖν.
ΧΟ. ὁ δ' εἰς πρόσωπον οὐ τεκμαίρεται βλέπων; 280
ΤΡ. ἔκδημος ὢν γὰρ τῆσδε τυγχάνει χθονός.
ΧΟ. σὺ δ' οὐκ ἀνάγκην προσφέρεις, πειρωμένη
νόσον πυθέσθαι τῆσδε καὶ πλάνον φρενῶν;
ΤΡ. εἰς πᾶν ἀφῖγμαι κοὐδὲν εἴργασμαι πλέον·
οὐ μὴν ἀνήσω γ' οὐδὲ νῦν προθυμίας, 285
ὡς ἂν παροῦσα καὶ σύ μοι ξυμμαρτυρῇς
οἵα πέφυκα δυστυχοῦσι δεσπόταις.
ἄγ', ὦ φίλη παῖ, τῶν πάροιθε μὲν λόγων
λαθώμεθ' ἄμφω, καὶ σύ θ' ἡδίων γενοῦ
στυγνὴν ὀφρὺν λύσασα καὶ γνώμης ὁδόν, 290
ἐγώ θ' ὅπῃ σοι μὴ καλῶς τόθ' εἱπόμην
μεθεῖσ' ἐπ' ἄλλον εἶμι βελτίω λόγον.
κεἰ μὲν νοσεῖς τι τῶν ἀπορρήτων κακῶν,
γυναῖκες αἵδε συγκαθιστάναι νόσον·
εἰ δ' ἔκφορός σοι συμφορὰ πρὸς ἄρσενας, 295
λέγ', ὡς ἰατροῖς πρᾶγμα μηνυθῇ τόδε.
εἶεν· τί σιγᾷς; οὐκ ἐχρῆν σιγᾶν, τέκνον,
ἀλλ' ἤ μ' ἐλέγχειν, εἴ τι μὴ καλῶς λέγω,
ἢ τοῖσιν εὖ λεχθεῖσι συγχωρεῖν λόγοις.
φθέγξαι τι, δεῦρ' ἄθρησον· ὢ τάλαιν' ἐγώ. 300
γυναῖκες, ἄλλως τούσδε μοχθοῦμεν πόνους,
ἴσον δ' ἄπεσμεν τῷ πρίν· οὔτε γὰρ τότε
λόγοις ἐτέγγεθ' ἥδε νῦν τ' οὐ πείθεται.
ἀλλ' ἴσθι μέντοι, πρὸς τάδ' αὐθαδεστέρα
γίγνου θαλάσσης, εἰ θανεῖ, προδοῦσα σοὺς 305
παῖδας πατρῴων μὴ μεθέξοντας δόμων,
μὰ τὴν ἄνασσαν ἱππίαν Ἀμαζόνα,
ἣ σοῖς τέκνοισι δεσπότην ἐγείνατο

νόθον φρονοῦντα γνήσι', οἶσθά νιν καλῶς,
Ἱππόλυτον. ΦΑΙ. οἴμοι. ΤΡ. θιγγάνει σέθεν
τόδε; 310
ΦΑΙ. ἀπώλεσάς με, μαῖα, καί σε πρὸς θεῶν
τοῦδ' ἀνδρὸς αὖθις λίσσομαι σιγᾶν πέρι.
ΤΡ. ὁρᾷς; φρονεῖς μὲν εὖ, φρονοῦσα δ' οὐ θέλεις
παῖδάς τ' ὀνῆσαι καὶ σὸν ἐκσῶσαι βίον.
ΦΑΙ. φιλῶ τέκν'· ἄλλῃ δ' ἐν τύχῃ χειμάζομαι. 315
ΤΡ. ἁγνὰς μέν, ὦ παῖ, χεῖρας αἵματος φέρεις;
ΦΑΙ. χεῖρες μὲν ἁγναί, φρὴν δ' ἔχει μίασμά τι.
ΤΡ. μῶν ἐξ ἐπακτοῦ πημονῆς ἐχθρῶν τινος;
ΦΑΙ. φίλος μ' ἀπόλλυσ' οὐχ ἑκοῦσαν οὐχ ἑκών.
ΤΡ. Θησεύς τιν' ἡμάρτηκεν εἰς σ' ἁμαρτίαν; 320
ΦΑΙ. μὴ δρῶσ' ἔγωγ' ἐκεῖνον ὀφθείην κακῶς.
ΤΡ. τί γὰρ τὸ δεινὸν τοῦθ' ὅ σ' ἐξαίρει θανεῖν;
ΦΑΙ. ἔα μ' ἁμαρτεῖν· οὐ γὰρ εἰς σ' ἁμαρτάνω.
ΤΡ. οὐ δῆθ' ἑκοῦσά γ', ἐν δὲ σοὶ λελείψομαι.
ΦΑΙ. τί δρᾷς; βιάζει χειρὸς ἐξαρτωμένη; 325
ΤΡ. καὶ σῶν γε γονάτων, κοὐ μεθήσομαί ποτε.
ΦΑΙ. κάκ', ὦ τάλαινα, σοὶ τάδ', εἰ πεύσει, κακά.
ΤΡ. μεῖζον γὰρ ἢ σοῦ μὴ τυχεῖν τί μοι κακόν;
ΦΑΙ. ὀλεῖς· τὸ μέντοι πρᾶγμ' ἐμοὶ τιμὴν φέρει.
ΤΡ. κἄπειτα κρύπτεις χρήσθ' ἱκνουμένης ἐμοῦ; 330
ΦΑΙ. ἐκ τῶν γὰρ αἰσχρῶν ἐσθλὰ μηχανώμεθα.
ΤΡ. οὔκουν λέγουσα τιμιωτέρα φανεῖ;
ΦΑΙ. ἄπελθε πρὸς θεῶν δεξιᾶς τ' ἐμῆς μέθες.
ΤΡ. οὐ δῆτ', ἐπεί μοι δῶρον οὐ δίδως ὃ χρῆν.
ΦΑΙ. δώσω· σέβας γὰρ χειρὸς αἰδοῦμαι τὸ σόν. 335
ΤΡ. σιγῷμ' ἂν ἤδη· σὸς γὰρ οὑντεῦθεν λόγος.
ΦΑΙ. ὦ τλῆμον, οἷον, μῆτερ, ἠράσθης ἔρον,
ΤΡ. ὃν ἔσχε ταύρου, τέκνον, ἢ τί φῂς τόδε;
ΦΑΙ. σύ τ', ὦ τάλαιν' ὅμαιμε, Διονύσου δάμαρ,

ΤΡ. τέκνον, τί πάσχεις; συγγόνους κακορροθεῖς; 340
ΦΑΙ. τρίτη τ' ἐγὼ δύστηνος ὡς ἀπόλλυμαι.
ΤΡ. ἔκ τοι πέπληγμαι· ποῖ προβήσεται λόγος;
ΦΑΙ. ἐκεῖθεν ἡμεῖς, οὐ νεωστὶ δυστυχεῖς.
ΤΡ. οὐδέν τι μᾶλλον οἶδ' ἃ βούλομαι κλύειν.
ΦΑΙ. φεῦ·
πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἁμὲ χρὴ λέγειν; 345
ΤΡ. οὐ μάντις εἰμὶ τἀφανῆ γνῶναι σαφῶς.
ΦΑΙ. τί τοῦθ' ὃ δὴ λέγουσιν ἀνθρώπους ἐρᾶν;
ΤΡ. ἥδιστον, ὦ παῖ, ταὐτὸν ἀλγεινόν θ' ἅμα.
ΦΑΙ. ἡμεῖς ἂρ' ἦμεν θατέρῳ κεχρημένοι.
ΤΡ. τί φής; ἐρᾷς, ὦ τέκνον, ἀνθρώπων τίνος; 350
ΦΑΙ. ὅστις πόθ' οὗτός ἐσθ' ὁ τῆς Ἀμαζόνος —
ΤΡ. Ἱππόλυτον αὐδᾷς; ΦΑΙ. σοῦ τάδ', οὐκ ἐμοῦ κλύεις.
ΤΡ. οἴμοι, τί λέξεις, τέκνον; ὥς μ' ἀπώλεσας.
γυναῖκες, οὐκ ἀνασχέτ', οὐκ ἀνέξομαι
ζῶσ'· ἐχθρὸν ἦμαρ, ἐχθρὸν εἰσορῶ φάος. 355
ῥίψω μεθήσω σῶμ', ἀπαλλαχθήσομαι
βίου θανοῦσα· χαίρετ'· οὐκέτ' εἴμ' ἐγώ.
οἱ σώφρονες γὰρ οὐχ ἑκόντες, ἀλλ' ὅμως
κακῶν ἐρῶσι. Κύπρις οὐκ ἄρ' ἦν θεός,
ἀλλ' εἴ τι μεῖζον ἄλλο γίγνεται θεοῦ, 360
ἣ τήνδε κἀμὲ καὶ δόμους ἀπώλεσεν.
ΧΟ. ἄιες ὤ, ἔκλυες ὢ στρ.
ἀνήκουστα τᾶς
τυράννου πάθεα μέλεα θρεομένας.
ὀλοίμαν ἔγωγε, πρὶν σᾶν, φίλα,
κατανύσαι φρενῶν. ἰώ μοι, φεῦ φεῦ. 365
ὦ τάλαινα τῶνδ' ἀλγέων·
ὦ πόνοι τρέφοντες βροτούς.

362—372 = 669—679

ὄλωλας, ἐξέφηνας εἰς φάος κακά.
τίς σε παναμέριος ὅδε χρόνος μένει;
τελευτάσεταί τι καινὸν δόμοις. 370
ἄσημα δ' οὐκέτ' ἐστὶν οἷ φθίνει τύχα
Κύπριδος, ὦ τάλαινα παῖ Κρησία.

ΦΑΙ. Τροιζήνιαι γυναῖκες, αἳ τόδ' ἔσχατον
οἰκεῖτε χώρας Πελοπίας προνώπιον,
ἤδη ποτ' ἄλλως νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ 375
θνητῶν ἐφρόντισ' ᾗ διέφθαρται βίος.
καί μοι δοκοῦσιν οὐ κατὰ γνώμης φύσιν
πράσσειν κάκιον, ἔστι γὰρ τό γ' εὖ φρονεῖν
πολλοῖσιν, ἀλλὰ τῇδ' ἀθρητέον τόδε·
τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα καὶ γιγνώσκομεν, 380
οὐκ ἐκπονοῦμεν δ', οἳ μὲν ἀργίας ὕπο,
οἳ δ' ἡδονὴν προθέντες ἀντὶ τοῦ καλοῦ
ἄλλην τιν'. εἰσὶ δ' ἡδοναὶ πολλαὶ βίου,
μακραί τε λέσχαι καὶ σχολή, τερπνὸν κακόν,
αἰδώς τε. δισσαὶ δ' εἰσίν, ἣ μὲν οὐ κακή, 385
ἣ δ' ἄχθος οἴκων. εἰ δ' ὁ καιρὸς ἦν σαφής,
οὐκ ἂν δύ' ἤστην ταῦτ' ἔχοντε γράμματα.
ταῦτ' οὖν ἐπειδὴ τυγχάνω φρονοῦσ' ἐγώ,
οὐκ ἔσθ' ὁποίῳ φαρμάκῳ διαφθερεῖν
ἔμελλον, ὥστε τοὔμπαλιν πεσεῖν φρενῶν. 390
λέξω δὲ καὶ σοὶ τῆς ἐμῆς γνώμης ὁδόν·
ἐπεί μ' ἔρως ἔτρωσεν, ἐσκόπουν ὅπως
κάλλιστ' ἐνέγκαιμ' αὐτόν. ἠρξάμην μὲν οὖν
ἐκ τοῦδε, σιγᾶν τήνδε καὶ κρύπτειν νόσον.
γλώσσῃ γὰρ οὐδὲν πιστόν, ἣ θυραῖα μὲν 395
φρονήματ' ἀνδρῶν νουθετεῖν ἐπίσταται,
αὐτὴ δ' ὑφ' αὑτῆς πλεῖστα κέκτηται κακά.
τὸ δεύτερον δὲ τὴν ἄνοιαν εὖ φέρειν
τῷ σωφρονεῖν νικῶσα προυνοησάμην.

τρίτον δ', ἐπειδὴ τοισίδ' οὐκ ἐξήνυτον 400
Κύπριν κρατῆσαι, κατθανεῖν ἔδοξέ μοι
κράτιστον, οὐδεὶς ἀντερεῖ, βουλευμάτων.
ἐμοὶ γὰρ εἴη μήτε λανθάνειν καλὰ
μήτ' αἰσχρὰ δρώσῃ μάρτυρας πολλοὺς ἔχειν.
τὸ δ' ἔργον ᾔδη τὴν νόσον τε δυσκλεᾶ, 405
γυνή τε πρὸς τοῖσδ' οὖσ' ἐγίγνωσκον καλῶς,
μίσημα πᾶσιν. ὡς ὄλοιτο παγκάκως
ἥτις πρὸς ἄνδρας ἤρξατ' αἰσχύνειν λέχη
πρώτη θυραίους. ἐκ δὲ γενναίων δόμων
τόδ' ἦρξε θηλείαισι γίγνεσθαι κακόν. 410
ὅταν γὰρ αἰσχρὰ τοῖσιν ἐσθλοῖσιν δοκῇ,
ἦ κάρτα δόξει τοῖς κακοῖς γ' εἶναι καλά.
μισῶ δὲ καὶ τὰς σώφρονας μὲν ἐν λόγοις,
λάθρᾳ δὲ τόλμας οὐ καλὰς κεκτημένας.
αἳ πῶς ποτ', ὦ δέσποινα ποντία Κύπρι, 415
βλέπουσιν εἰς πρόσωπα τῶν ξυνευνετῶν
οὐδὲ σκότον φρίσσουσι τὸν ξυνεργάτην
τέραμνά τ' οἴκων μή ποτε φθογγὴν ἀφῇ;
ἡμᾶς γὰρ αὐτὸ τοῦτ' ἀποκτείνει, φίλαι,
ὡς μήποτ' ἄνδρα τὸν ἐμὸν αἰσχύνασ' ἁλῶ, 420
μὴ παῖδας οὓς ἔτικτον· ἀλλ' ἐλεύθεροι
παρρησίᾳ θάλλοντες οἰκοῖεν πόλιν
κλεινῶν Ἀθηνῶν, μητρὸς εἵνεκ' εὐκλεεῖς.
δουλοῖ γὰρ ἄνδρα, κἂν θρασύσπλαγχνός τις ᾖ,
ὅταν ξυνειδῇ μητρὸς ἢ πατρὸς κακά. 425
μόνον δὲ τοῦτό φασ' ἁμιλλᾶσθαι βίῳ,
γνώμην δικαίαν κἀγαθήν, ὅτῳ παρῇ.
κακοὺς δὲ θνητῶν ἐξέφην', ὅταν τύχῃ,
προθεὶς κάτοπτρον ὥστε παρθένῳ νέᾳ
χρόνος· παρ' οἷσι μήποτ' ὀφθείην ἐγώ. 430

ΧΟ. φεῦ φεῦ· τὸ σῶφρον ὡς ἁπανταχοῦ καλὸν
καὶ δόξαν ἐσθλὴν ἐν βροτοῖς καρπίζεται.

ΤΡ. δέσποιν᾽, ἐμοί τοι συμφορὰ μὲν ἀρτίως
ἡ σὴ παρέσχε δεινὸν ἐξαίφνης φόβον·
νῦν δ᾽ ἐννοοῦμαι φαῦλος οὖσα· κἀν βροτοῖς 435
αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι.
οὐ γὰρ περισσὸν οὐδὲν οὐδ᾽ ἔξω λόγου
πέπονθας· ὀργαὶ δ᾽ εἰς σ᾽ ἐπέσκηψαν θεᾶς.
ἐρᾷς· τί τοῦτο θαῦμα; σὺν πολλοῖς βροτῶν.
κἄπειτ᾽ ἔρωτος εἵνεκα ψυχὴν ὀλεῖς; 440
οὔ τἄρα λύει τοῖς ἐρῶσι τῶν πέλας
ὅσοι τε μέλλουσ᾽, εἰ θανεῖν αὐτοὺς χρεών·
Κύπρις γὰρ οὐ φορητός, ἢν πολλὴ ῥυῇ·
ἣ τὸν μὲν εἴκονθ᾽ ἡσυχῇ μετέρχεται,
ὃν δ᾽ ἂν περισσὸν καὶ φρονοῦνθ᾽ εὕρῃ μέγα, 445
τοῦτον λαβοῦσα, πῶς δοκεῖς; καθύβρισεν.
φοιτᾷ δ᾽ ἀν᾽ αἰθέρ᾽, ἔστι δ᾽ ἐν θαλασσίῳ
κλύδωνι Κύπρις, πάντα δ᾽ ἐκ ταύτης ἔφυ·
ἥδ᾽ ἐστὶν ἡ σπείρουσα καὶ διδοῦσ᾽ ἔρον,
οὗ πάντες ἐσμὲν οἱ κατὰ χθόν᾽ ἔκγονοι. 450
ὅσοι μὲν οὖν γραφάς τε τῶν παλαιτέρων
ἔχουσιν αὐτοί τ᾽ εἰσὶν ἐν μούσαις ἀεί,
ἴσασι μὲν Ζεὺς ὥς ποτ᾽ ἠράσθη γάμων
Σεμέλης, ἴσασι δ᾽ ὡς ἀνήρπασέν ποτε
ἡ καλλιφεγγὴς Κέφαλον εἰς θεοὺς Ἕως 455
ἔρωτος εἵνεκ᾽· ἀλλ᾽ ὅμως ἐν οὐρανῷ
ναίουσι κοὐ φεύγουσιν ἐκποδὼν θεούς,
στέργουσι δ᾽, οἶμαι, συμφορᾷ νικώμενοι.
σὺ δ᾽ οὐκ ἀνέξει; χρῆν σ᾽ ἐπὶ ῥητοῖς ἄρα
πατέρα φυτεύειν ἢ ᾽πὶ δεσπόταις θεοῖς 460
ἄλλοισιν, εἰ μὴ τούσδε γε στέρξεις νόμους.
πόσους δοκεῖς δὴ κάρτ᾽ ἔχοντας εὖ φρενῶν

νοσοῦνθ' ὁρῶντας λέκτρα μὴ δοκεῖν ὁρᾶν;
πόσους δὲ παισὶ πατέρας ἡμαρτηκόσι
συνεκκομίζειν Κύπριν; ἐν σοφοῖσι γὰρ 465
τάδ' ἐστὶ θνητῶν, λανθάνειν τὰ μὴ καλά.
οὐδ' ἐκπονεῖν τοι χρῆν βίον λίαν βροτούς·
οὐδὲ στέγην γὰρ ἧς κατηρεφεῖς δόμοι
καλῶς ἀκριβώσειαν· εἰς δὲ τὴν τύχην
πεσοῦσ' ὅσην σὺ πῶς ἂν ἐκνεῦσαι δοκεῖς; 470
ἀλλ' εἰ τὰ πλείω χρηστὰ τῶν κακῶν ἔχεις,
ἄνθρωπος οὖσα κάρτα γ' εὖ πράξειας ἄν.
ἀλλ' ὦ φίλη παῖ, λῆγε μὲν κακῶν φρενῶν,
λῆξον δ' ὑβρίζουσ'· οὐ γὰρ ἄλλο πλὴν ὕβρις
τάδ' ἐστί, κρείσσω δαιμόνων εἶναι θέλειν· 475
τόλμα δ' ἐρῶσα· θεὸς ἐβουλήθη τάδε.
νοσοῦσα δ' εὖ πως τὴν νόσον καταστρέφου.
εἰσὶν δ' ἐπῳδαὶ καὶ λόγοι θελκτήριοι·
φανήσεταί τι τῆσδε φάρμακον νόσου.
ἦ τἄρ' ἂν ὀψέ γ' ἄνδρες ἐξεύροιεν ἄν, 480
εἰ μὴ γυναῖκες μηχανὰς εὑρήσομεν.

ΧΟ. Φαίδρα, λέγει μὲν ἥδε χρησιμώτερα
πρὸς τὴν παροῦσαν συμφοράν, αἰνῶ δὲ σέ.
ὁ δ' αἶνος οὗτος δυσχερέστερος ψόγων
τῶν τῆσδε καὶ σοὶ μᾶλλον ἀλγίων κλύειν. 485

ΦΑΙ. τοῦτ' ἔσθ' ὃ θνητῶν εὖ πόλεις οἰκουμένας
δόμους τ' ἀπόλλυσ', οἱ καλοὶ λίαν λόγοι.
οὐ γάρ τι τοῖσιν ὠσὶ τερπνὰ χρὴ λέγειν,
ἀλλ' ἐξ ὅτου τις εὐκλεὴς γενήσεται.

ΤΡ. τί σεμνομυθεῖς; οὐ λόγων εὐσχημόνων 490
δεῖ σ', ἀλλὰ τἀνδρὸς ὡς τάχος διιστέον,
τὸν εὐθὺν ἐξειπόντας ἀμφὶ σοῦ λόγον.
εἰ μὲν γὰρ ἦν σοι μὴ 'πὶ συμφοραῖς βίος
[τοιαῖσδε, σώφρων δ' οὖσ' ἐτύγχανες γυνή,

οὐκ ἄν ποτ᾽ εὐνῆς εἵνεχ᾽ ἡδονῆς τε σῆς] 495
πῶς ἦγον ἄν σε δεῦρο; νῦν δ᾽ ἀγὼν μέγας
σῶσαι βίον σόν, κοὐκ ἐπίφθονον τόδε.

ΦΑΙ. ὦ δεινὰ λέξασ᾽, οὐχὶ συγκλήσεις στόμα
καὶ μὴ μεθήσεις αὖθις αἰσχίστους λόγους;

ΤΡ. [αἴσχρ᾽, ἀλλ᾽ ἀμείνω τῶν καλῶν τάδ᾽ ἐστί σοι.] 500
κρεῖσσον δὲ τοὔργον, εἴπερ ἐκσώσει γέ σε,
ἢ τοὔνομ᾽, ᾧ σὺ κατθανεῖ γαυρουμένη.

ΦΑΙ. καὶ μή σε πρὸς θεῶν, εὖ λέγεις γάρ, αἰσχρὰ δέ,
πέρα προβῇς τῶνδ᾽· ὡς ὑπείργασμαι μὲν οὐ
ψυχὴν ἔρωτι, τἀσχρὰ δ᾽ ἢν λέγῃς καλῶς, 505
εἰς τοῦθ᾽ ὃ φεύγω νῦν ἀναλωθήσομαι.

ΤΡ. εἴ τοι δοκεῖ σοι, χρῆν μὲν οὔ σ᾽ ἁμαρτάνειν·
εἰ δ᾽ οὖν, πιθοῦ μοι· δευτέρα γὰρ ἡ χάρις.
ἔστιν κατ᾽ οἴκους φίλτρα μοι θελκτήρια
ἔρωτος, ἦλθε δ᾽ ἄρτι μοι γνώμης ἔσω, 510
ἅ σ᾽ οὔτ᾽ ἐπ᾽ αἰσχροῖς οὔτ᾽ ἐπὶ βλάβῃ φρενῶν
παύσει νόσου τῆσδ᾽, ἢν σὺ μὴ γένῃ κακή.
[δεῖ δ᾽ ἐξ ἐκείνου δή τι τοῦ ποθουμένου
σημεῖον, ἢ λόγον τιν᾽ ἢ πέπλων ἄπο
λαβεῖν, συνάψαι τ᾽ ἐκ δυοῖν μίαν χάριν.] 515

ΦΑΙ. πότερα δὲ χριστὸν ἢ ποτὸν τὸ φάρμακον;

ΤΡ. οὐκ οἶδ᾽· ὄνασθαι, μὴ μαθεῖν βούλου, τέκνον.

ΦΑΙ. δέδοιχ᾽ ὅπως μοι μὴ λίαν φανῇς σοφή.

ΤΡ. πάντ᾽ ἂν φοβηθεῖσ᾽ ἴσθι· δειμαίνεις δὲ τί;

ΦΑΙ. μή μοί τι Θησέως τῶνδε μηνύσῃς τόκῳ. 520

ΤΡ. ἔασον, ὦ παῖ· ταῦτ᾽ ἐγὼ θήσω καλῶς.
μόνον σύ μοι, δέσποινα ποντία Κύπρι,
συνεργὸς εἴης. τἄλλα δ᾽ οἷ᾽ ἐγὼ φρονῶ
τοῖς ἔνδον ἡμῖν ἀρκέσει λέξαι φίλοις.

ΧΟ. Ἔρως Ἔρως, ὁ κατ᾽ ὀμμάτων στρ. 525

525 — 534 = 535 — 544

ἱεὶς πόθον, εἰσάγων γλυκεῖαν
ψυχαῖς χάριν οὓς ἐπιστρατεύσῃ,
μή μοί ποτε σὺν κακῷ φανείης
μηδ' ἄρρυθμος ἔλθοις.
οὔτε γὰρ πυρὸς οὔτ' 530
ἄστρων ὑπέρτερον βέλος,
οἷον τὸ τᾶς Ἀφροδίτας
ἵησιν ἐκ χερῶν
Ἔρως ὁ Διὸς παῖς.
ἄλλως ἄλλως παρά τ' Ἀλφεῷ ἀντ. 535
Φοίβου τ' ἐπὶ Πυθίοις τεράμνοις
βούταν φόνον Ἑλλὰς αἶ' ἀέξει·
Ἔρωτα δὲ τὸν τύραννον ἀνδρῶν,
τὸν τᾶς Ἀφροδίτας
φιλτάτων θαλάμων 540
κληδοῦχον, οὐ σεβίζομεν,
πέρθοντα καὶ διὰ πάσας
ἰόντα συμφορᾶς
θνατοῖς, ὅταν ἔλθῃ.
τὰν μὲν Οἰχαλίᾳ στρ. 545
πῶλον ἄζυγα λέκτρων
ἄνανδρον τὸ πρὶν καὶ ἄνυμφον, οἴκων
ζεύξασ' ἀπ' εἰρεσίᾳ, δρομάδα
τὰν Ἄιδος ὥστε Βάκχαν, 550
σὺν αἵματι, σὺν καπνῷ
φονίοις θ' ὑμεναίοις
Ἀλκμήνας τόκῳ Κύπρις ἐξέδωκεν·
ὢ τλάμων ὑμεναίων.
ὢ Θήβας ἱερὸν ἀντ. 555
τεῖχος, ὢ στόμα Δίρκας,
συνειδεῖτ'. ἂν ἁ Κύπρις οἷον ἕρδει.

545 — 554 = 555 — 564

βροντᾷ γὰρ ἀμφιπύρῳ τοκάδα
τὰν Διογόνοιο Βάκχου 560
νυμφευσαμέναν πότμῳ
φονίῳ κατεύνασε.
δεινὰ γὰρ πάντᾳ γ' ἐπιπνεῖ, μέλισσα δ'
οἵα τις πεπόταται.

ΦΑΙ. σιγήσατ', ὦ γυναῖκες· ἐξειργάσμεθα. 565
ΧΟ. τί δ' ἔστι, Φαίδρα, δεινὸν ἐν δόμοισι σοῖς;
ΦΑΙ. ἐπίσχετ'· αὐδὴν τῶν ἔσωθεν ἐκμάθω.
ΧΟ. σιγῶ· τὸ μέντοι φροίμιον κακὸν τόδε.
ΦΑΙ. ἰώ μοι, αἰαῖ αἰαῖ·
ὦ δυστάλαινα τῶν ἐμῶν παθημάτων. 570
ΧΟ. τίνα θροεῖς αὐδάν; τίνα βοᾷς λόγον;
ἔννεπε τίς φοβεῖ σε φάμα, γύναι,
φρένας ἐπίσσυτος.
ΦΑΙ. ἀπωλόμεσθα. ταῖσδ' ἐπιστᾶσαι πύλαις 575
ἀκούσαθ' οἷος κέλαδος ἐν δόμοις πίτνει.
ΧΟ. σὺ παρὰ κλῇθρα· σοὶ μέλει πομπίμα
φάτις δωμάτων.
ἔνεπε δ' ἔνεπέ μοι, τί ποτ' ἔβα κακόν; 580
ΦΑΙ. ὁ τῆς φιλίππου παῖς Ἀμαζόνος βοᾷ
Ἱππόλυτος, αὐδῶν δεινὰ πρόσπολον κακά.
ΧΟ. ἀχὰν μὲν κλύω, σαφὲς δ' οὐκ ἔχω 585
γεγωνεῖν ὅπᾳ
διὰ πύλας ἔμολεν ἔμολε σοὶ βοά.
ΦΑΙ. καὶ μὴν σαφῶς γε τὴν κακῶν προμνήστριαν,
τὴν δεσπότου προδοῦσαν ἐξαυδᾷ λέχος. 590
ΧΟ. ὤμοι ἐγὼ κακῶν· προδέδοσαι, φίλα.
τί σοι μήσομαι;
τὰ κρυπτὰ γὰρ πέφηνε, διὰ δ' ὄλλυσαι
ΦΑΙ. αἰαῖ, ἒ ἔ.
ΧΟ. πρόδοτος ἐκ φίλων. 595

ΦΑΙ. ἀπώλεσέν μ' εἰποῦσα συμφορὰς ἐμάς,
φίλως, καλῶς δ' οὐ τήνδ' ἰωμένη νόσον.
ΧΟ. πῶς οὖν; τί δράσεις, ὦ παθοῦσ' ἀμήχανα;
ΦΑΙ. οὐκ οἶδα πλὴν ἕν, κατθανεῖν ὅσον τάχος
τῶν νῦν παρόντων πημάτων ἄκος μόνον. 600
ΙΠ. ὦ γαῖα μῆτερ ἡλίου τ' ἀναπτυχαί,
οἵων λόγων ἄρρητον εἰσήκουσ' ὄπα.
ΤΡ. σίγησον, ὦ παῖ, πρίν τιν' αἰσθέσθαι βοῆς.
ΙΠ. οὐκ ἔστ' ἀκούσας δείν' ὅπως σιγήσομαι.
ΤΡ. ναὶ πρός σε τῆσδε δεξιᾶς εὐωλένου. 605
ΙΠ. οὐ μὴ προσοίσεις χεῖρα μηδ' ἅψει πέπλων;
ΤΡ. ὦ πρός σε γονάτων, μηδαμῶς μ' ἐξεργάσῃ.
ΙΠ. τί δ', εἴπερ ὡς φῂς μηδὲν εἴρηκας κακόν;
ΤΡ. ὁ μῦθος, ὦ παῖ, κοινὸς οὐδαμῶς ὅδε.
ΙΠ. τά τοι κάλ' ἐν πολλοῖσι κάλλιον λέγειν. 610
ΤΡ. ὦ τέκνον, ὅρκους μηδαμῶς ἀτιμάσῃς.
ΙΠ. ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος.
ΤΡ. ὦ παῖ, τί δράσεις; σοὺς φίλους διεργάσει;
ΙΠ. ἀπέπτυσ'· οὐδεὶς ἄδικός ἐστί μοι φίλος. 614
ΤΡ. σύγγνωθ'· ἁμαρτεῖν εἰκὸς ἀνθρώπους, τέκνον.
ΙΠ. ὦ Ζεῦ, τί δὴ κίβδηλον ἀνθρώποις κακὸν
γυναῖκας εἰς φῶς ἡλίου κατῴκισας;
εἰ γὰρ βρότειον ἤθελες σπεῖραι γένος,
οὐκ ἐκ γυναικῶν χρῆν παρασχέσθαι τόδε,
ἀλλ' ἀντιθέντας σοῖσιν ἐν ναοῖς βροτοὺς 620
ἢ χρυσὸν ἢ σίδηρον ἢ χαλκοῦ βάρος
παίδων πρίασθαι σπέρμα, τοῦ τιμήματος
τῆς ἀξίας ἕκαστον· ἐν δὲ δώμασι
ναίειν ἐλευθέροισι θηλειῶν ἄτερ.
[νῦν δ' εἰς δόμους μὲν πρῶτον ἄξεσθαι κακὸν 625
μέλλοντες ὄλβον δωμάτων ἐκτίνομεν.]
τούτῳ δὲ δῆλον ὡς γυνὴ κακὸν μέγα·

προσθεὶς γὰρ ὁ σπείρας τε καὶ θρέψας πατὴρ
φερνὰς ἀπῴκισ', ὡς ἀπαλλαχθῇ κακοῦ·
ὁ δ' αὖ λαβὼν ἀτηρὸν εἰς δόμους φυτὸν 630
γέγηθε κόσμον προστιθεὶς ἀγάλματι
καλὸν κακίστῳ καὶ πέπλοισιν ἐκπονεῖ
δύστηνος, ὄλβον δωμάτων ὑπεξελών.
ἔχει δ' ἀνάγκην, ὥστε κηδεύσας καλοῖς
γαμβροῖσι χαίρων σώζεται πικρὸν λέχος, 635
ἢ χρηστὰ λέκτρα, πενθεροὺς δ' ἀνωφελεῖς
λαβὼν πιέζει τἀγαθῷ τὸ δυστυχές.
ῥᾷστον δ' ὅτῳ τὸ μηδέν, ἀλλ' ἀνωφελὴς
εὐηθίᾳ κατ' οἶκον ἵδρυται γυνή.
σοφὴν δὲ μισῶ· μὴ γὰρ ἔν γ' ἐμοῖς δόμοις 640
εἴη φρονοῦσα πλεῖον ἢ γυναῖκα χρή.
τὸ γὰρ πανοῦργον μᾶλλον ἐντίκτει Κύπρις
ἐν ταῖς σοφαῖσιν· ἡ δ' ἀμήχανος γυνὴ
γνώμῃ βραχείᾳ μωρίαν ἀφῃρέθη.
χρῆν δ' εἰς γυναῖκα πρόσπολον μὲν οὐ περᾶν, 645
ἄφθογγα δ' αὐταῖς συγκατοικίζειν δάκη
θηρῶν, ἵν' εἶχον μήτε προσφωνεῖν τινα
μήτ' ἐξ ἐκείνων φθέγμα δέξασθαι πάλιν.
νῦν δ' αἳ μὲν ἔνδον δρῶσιν αἱ κακαὶ κακὰ
βουλεύματ', ἔξω δ' ἐκφέρουσι πρόσπολοι. 650
ὡς καὶ σύ γ' ἡμῖν πατρός, ὦ κακὸν κάρα,
λέκτρων ἀθίκτων ἦλθες εἰς συναλλαγάς·
ἁγὼ ῥυτοῖς νασμοῖσιν ἐξομόρξομαι,
εἰς ὦτα κλύζων. πῶς ἂν οὖν εἴην κακός,
ὃς οὐδ' ἀκούσας τοιάδ' ἁγνεύειν δοκῶ; 655
εὖ δ' ἴσθι, τοὐμόν σ' εὐσεβὲς σώζει, γύναι·
εἰ μὴ γὰρ ὅρκοις θεῶν ἄφρακτος ᾑρέθην,
οὐκ ἄν ποτ' ἔσχον μὴ οὐ τάδ' ἐξειπεῖν πατρί.
νῦν δ' ἐκ δόμων μέν, ἔστ' ἂν ἔκδημος χθονὸς

Θησεύς, ἄπειμι· σῖγα δ' ἕξομεν στόμα. 660
θεάσομαι δὲ σὺν πατρὸς μολὼν ποδὶ
πῶς νιν προσόψει καὶ σὺ καὶ δέσποινα σή·
τῆς σῆς δὲ τόλμης εἴσομαι γεγευμένος.
ὄλοισθε. μισῶν δ' οὔποτ' ἐμπλησθήσομαι
γυναῖκας, οὐδ' εἴ φησί τίς μ' ἀεὶ λέγειν· 665
ἀεὶ γὰρ οὖν πώς εἰσι κἀκεῖναι κακαί.
ἤ νύν τις αὐτὰς σωφρονεῖν διδαξάτω,
ἢ κἄμ' ἐάτω ταῖσδ' ἐπεμβαίνειν ἀεί.

ΦΑΙ. τάλανες ὦ κακοτυχεῖς ἀντ.
γυναικῶν πότμοι.
τίν' αὖ νῦν τέχναν ἔχομεν αἳ λόγου 670
σφαλεῖσαι κάθαμμα λύειν δόλοις;
ἐτύχομεν δίκας· ἰὼ γᾶ καὶ φῶς.
πᾷ ποτ' ἐξαλύξω τύχας;
πῶς δὲ πῆμα κρύψω, φίλαι;
τίς ἂν θεῶν ἀρωγὸς ἢ τίς ἂν βροτῶν 675
πάρεδρος ἢ ξυνεργὸς ἀδίκων ἔργων
φανείη; τὸ γὰρ παρ' ἡμῖν πάθος
παρὸν δυσεκπέρατον ἔρχεται βίου.
κακοτυχεστάτα γυναικῶν ἐγώ.

ΧΟ. φεῦ φεῦ· πέπρακται, κοὐ κατώρθωται τέχνη, 680
δέσποινα, τῆς σῆς προσπόλου, κακῶς δ' ἔχει.

ΦΑΙ. ὦ παγκακίστη καὶ φίλων διαφθορεῦ,
οἷ' εἰργάσω με. Ζεύς σε γεννήτωρ ἐμὸς
πρόρριζον ἐκτρίψειεν οὐτάσας πυρί.
οὐκ εἶπον, οὐ σῆς προυννοησάμην φρενός, 685
σιγᾶν ἐφ' οἷσι νῦν ἐγὼ κακύνομαι;
σὺ δ' οὐκ ἀνέσχου· τοιγὰρ οὐκέτ' εὐκλεεῖς
θανούμεθ'. ἀλλὰ δεῖ με δὴ καινῶν λόγων.
οὗτος γὰρ ὀργῇ συντεθηγμένος φρένας
ἐρεῖ καθ' ἡμῶν πατρὶ σὰς ἁμαρτίας, 690

πλήσει δὲ πᾶσαν γαῖαν αἰσχίστων λόγων.
ὄλοιο καὶ σὺ χὤστις ἄκοντας φίλους
πρόθυμός ἐστι μὴ καλῶς εὐεργετεῖν.

ΤΡ. δέσποιν', ἔχεις μὲν τἀμὰ μέμψασθαι κακά· 695
τὸ γὰρ δάκνον σου τὴν διάγνωσιν κρατεῖ·
ἔχω δὲ κἀγὼ πρὸς τάδ', εἰ δέξει, λέγειν.
ἔθρεψά σ' εὔνους τ' εἰμί· τῆς νόσου δέ σοι
ζητοῦσα φάρμαχ' ηὗρον οὐχ ἁβουλόμην.
εἰ δ' εὖ γ' ἔπραξα, κάρτ' ἂν ἐν σοφοῖσιν ἦ· 700
πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτήμεθα.

ΦΑΙ. ἦ γὰρ δίκαια ταῦτα κἀξαρκοῦντά μοι,
τρώσασαν ἡμᾶς εἶτα συγχωρεῖν λόγοις;

ΤΡ. μακρηγοροῦμεν· οὐκ ἐσωφρόνουν ἐγώ,
ἀλλ' ἔστι κἀκ τῶνδ' ὥστε σωθῆναι, τέκνον. 705

ΦΑΙ. παῦσαι λέγουσα· καὶ τὰ πρὶν γὰρ οὐ καλῶς
παρῄνεσάς μοι κἀπεχείρησας κακά.
ἀλλ' ἐκποδὼν ἄπελθε καὶ σαυτῆς πέρι
φρόντιζ'· ἐγὼ δὲ τἀμὰ θήσομαι καλῶς.
ὑμεῖς δέ, παῖδες εὐγενεῖς Τροιζήνιαι, 710
τοσόνδε μοι παράσχετ' ἐξαιτουμένῃ,
σιγῇ καλύπτειν ἁνθάδ' εἰσηκούσατε.

ΧΟ. ὄμνυμι σεμνὴν Ἄρτεμιν Διὸς κόρην,
μηδὲν κακῶν σῶν εἰς φάος δείξειν ποτέ.

ΦΑΙ. καλῶς ἔλεξας. ἓν δὲ προτρέπουσ' ἐγὼ 715
ηὕρηκα [δῆτα] τῆσδε συμφορᾶς ἄκος,
ὥστ' εὐκλεᾶ μὲν παισὶ προσθεῖναι βίον,
αὐτή δ' ὄνασθαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα.
οὐ γάρ ποτ' αἰσχυνῶ γε Κρησίους δόμους,
οὐδ' εἰς πρόσωπον Θησέως ἀφίξομαι 720
αἰσχροῖς ἐπ' ἔργοις εἵνεκα ψυχῆς μιᾶς.

ἐρεῖ δὲ Πιτθεῖ τῷ γέροντι συμφοράς, 691

ΧΟ. μέλλεις δὲ δή τι δρᾶν ἀνήκεστον κακόν;
ΦΑΙ. θανεῖν· ὅπως δέ, τοῦτ' ἐγὼ βουλεύσομαι.
ΧΟ. εὔφημος ἴσθι.
ΦΑΙ. καὶ σύ γ' εὖ με νουθέτει.
ἐγὼ δὲ Κύπριν, ἥπερ ἐξόλλυσί με, 725
ψυχῆς ἀπαλλαχθεῖσα τῇδ' ἐν ἡμέρᾳ
τέρψω· πικροῦ δ' ἔρωτος ἡσσηθήσομαι.
ἀτὰρ κακόν γε χἀτέρῳ γενήσομαι
θανοῦσ', ἵν' εἰδῇ μὴ 'πὶ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς
ὑψηλὸς εἶναι· τῆς νόσου δὲ τῆσδέ μοι 730
κοινῇ μετασχὼν σωφρονεῖν μαθήσεται.
ΧΟ. ἠλιβάτοις ὑπὸ κευθμῶσι γενοίμαν, στρ.
ἵνα με πτεροῦσσαν ὄρνιν
θεὸς εἰνὶ ποταναῖς ἀγέλαις θείη.
ἀρθείην δ' ἐπὶ πόντιον 735
κῦμα τᾶς Ἀδριηνᾶς
ἀκτᾶς Ἠριδανοῦ θ' ὕδωρ·
ἔνθα πορφύρεον σταλάσσουσ'
εἰς οἶδμα πατρὸς τάλαιναι
κόραι Φαέθοντος οἴκτῳ δακρύων 740
τὰς ἠλεκτροφαεῖς αὐγάς.
Ἑσπερίδων δ' ἐπὶ μηλόσπορον ἀκτὰν ἀντ.
ἀνύσαιμι τᾶν ἀοιδῶν,
ἵν' ὁ ποντομέδων πορφυρέας λίμνας
ναύταις οὐκέθ' ὁδὸν νέμει, 745
σεμνὸν τέρμονα ναίων
οὐρανοῦ, τὸν Ἄτλας ἔχει,
κρῆναί τ' ἀμβρόσιαι χέονται
Ζανὸς μελάθρων παρ' οἴκοις,
ἵν' ἁ βιόδωρος αὔξει ζαθέα 750
χθὼν εὐδαιμονίαν θεοῖς.

732 — 741 = 742 — 751

ὦ λευκόπτερε Κρησία — στρ.
πορθμίς, ἃ διὰ πόντιον
κῦμ' ἁλίκτυπον ἅλμας
ἐπόρευσας ἐμὰν ἄνασσαν — 755
ὀλβίων ἀπ' οἴκων,
κακονυμφοτάταν ὄνασιν.
ἦ γὰρ ἀπ' ἀμφοτέρων ἦ
Κρησίας ἐκ γᾶς δύσορνις
ἔπτατ' ἐπὶ κλεινὰς Ἀθήνας, — 760
Μουνύχου δ' ἀκταῖσιν ἐκδή-
σαντο πλεκτὰς πεισμάτων ἀρ-
χὰς ἐπ' ἀπείρου τε γᾶς ἔβασαν.
ἀνθ' ὧν οὐχ ὁσίων ἐρώ- — ἀντ.
των δεινᾷ φρένας Ἀφροδί- — 765
τας νόσῳ κατεκλάσθη·
χαλεπᾷ δ' ὑπέραντλος οὖσα
συμφορᾷ, τεράμνων
ἀπὸ νυμφιδίων κρεμαστὸν
ἅψεται ἀμφὶ βρόχον λευ- — 770
κᾷ καθαρμόζουσα δείρᾳ,
δαίμονα στυγνὰν καταιδε-
σθεῖσα τάν τ' εὔδοξον ἀνθαι-
ρουμένα φάμαν ἀπαλλάσ-
σουσά τ' ἀλγεινὸν φρενῶν ἔρωτα. — 775

ΤΡ. ἰοὺ ἰού·
βοηδρομεῖτε πάντες οἱ πέλας δόμων·
ἐν ἀγχόναις δέσποινα, Θησέως δάμαρ.

ΧΟ. φεῦ φεῦ, πέπρακται· βασιλὶς οὐκέτ' ἔστι δὴ
γυνή, κρεμαστοῖς ἐν βρόχοις ἠρτημένη.

ΤΡ. οὐ σπεύσετ'; οὐκ οἴσει τις ἀμφιδέξιον — 780
σίδηρον, ᾧ τόδ' ἅμμα λύσομεν δέρης;

752—763 = 764—775

ΗΜΙΧ. φίλαι, τί δρῶμεν; ἢ δοκεῖ περᾶν δόμους
λῦσαί τ' ἄνασσαν ἐξ ἐπισπαστῶν βρόχων;
ΗΜΙΧ. τί δ'; οὐ πάρεισι πρόσπολοι νεανίαι;
τὸ πολλὰ πράσσειν οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ βίου. 785
ΤΡ. ὀρθώσατ' ἐκτείναντες ἄθλιον νέκυν,
πικρὸν τόδ' οἰκούρημα δεσπόταις ἐμοῖς.
ΧΟ. ὄλωλεν ἡ δύστηνος, ὡς κλύω, γυνή·
ἤδη γὰρ ὡς νεκρόν νιν ἐκτείνουσι δή.
ΘΗ. γυναῖκες, ἴστε τίς ποτ' ἐν δόμοις βοή; 790
ἠχὴ βαρεῖα προσπόλων μ' ἀφίκετο.
οὐ γάρ τί μ' ὡς θεωρὸν ἀξιοῖ δόμος
πύλας ἀνοίξας εὐφρόνως προσεννέπειν.
μῶν Πιτθέως τι γῆρας εἴργασται νέον;
πρόσω μὲν ἤδη βίοτος, ἀλλ' ὅμως ἔτ' ἂν 795
λυπηρὸς ἡμῖν τούσδ' ἂν ἐκλίποι δόμους.
ΧΟ. οὐκ εἰς γέροντας ἥδε σοι τείνει τύχη,
Θησεῦ· νέοι θανόντες ἀλγυνοῦσί σε.
ΘΗ. οἴμοι· τέκνων μοι μή τι συλᾶται βίος;
ΧΟ. ζῶσιν, θανούσης μητρὸς ὡς ἄλγιστά σοι. 800
ΘΗ. τί φής; ὄλωλεν ἄλοχος; ἐκ τίνος τύχης;
ΧΟ. βρόχον κρεμαστὸν ἀγχόνης ἀνήψατο.
ΘΗ. λύπῃ παχνωθεῖσ' ἢ ἀπὸ συμφορᾶς τίνος;
ΧΟ. τοσοῦτον ἴσμεν· ἄρτι γὰρ κἀγὼ δόμοις,
Θησεῦ, πάρειμι σῶν κακῶν πενθήτρια. 805
ΘΗ. αἰαῖ· τί δῆτα τοῖσδ' ἀνέστεμμαι κάρα
πλεκτοῖσι φύλλοις, δυστυχὴς θεωρὸς ὤν;
χαλᾶτε κλῇθρα, πρόσπολοι, πυλωμάτων,
ἐκλύεθ' ἁρμούς, ὡς ἴδω πικρὰν θέαν
γυναικός, ἥ με κατθανοῦσ' ἀπώλεσεν. 810
ΧΟ. ἰὼ ἰὼ τάλαινα μελέων κακῶν·
ἔπαθες, εἰργάσω
τοσοῦτον ὥστε τούσδε συγχέαι δόμους.

αἰαῖ τόλμας, βιαίως θανοῦσ'
ἀνοσίῳ τε συμφορᾷ, σᾶς χερὸς
πάλαισμα μελέας. 815
τίς ἄρα σάν, τάλαιν', ἀμαυροῖ ζωάν;

ΘΗ. ὤμοι ἐγὼ πόνων· ἔπαθον, ὦ πόλις, στρ.
τὰ μάκιστ' ἐμῶν κακῶν. ὦ τύχα,
ὥς μοι βαρεῖα καὶ δόμοις ἐπεστάθης,
κηλὶς ἄφραστος ἐξ ἀλαστόρων τινός. 820
κατακονὰ μὲν οὖν ἀβίοτος βίου·
κακῶν δ' ὦ τάλας πέλαγος εἰσορῶ
τοσοῦτον ὥστε μήποτ' ἐκνεῦσαι πάλιν
μηδ' ἐκπερᾶσαι κῦμα τῆσδε συμφορᾶς.
τίνα λόγον τάλας, τίνα τύχαν σέθεν 826
βαρύποτμον, γύναι, προσαυδῶν τύχω;
ὄρνις γὰρ ὥς τις ἐκ χερῶν ἄφαντος εἶ,
πήδημ' ἐς Ἅιδου κραιπνὸν ὁρμήσασά μοι.
αἰαῖ αἰαῖ, μέλεα μέλεα τάδε πάθη. 830
πρόσωθεν δέ ποθεν ἀνακομίζομαι
τύχαν δαιμόνων
ἀμπλακίαισι τῶν πάροιθέν τινος.

ΧΟ. οὐ σοὶ τάδ', ὦναξ, ἦλθεν μόνῳ κακά·
πολλῶν μετ' ἄλλων δ' ὤλεσας κεδνὸν λέχος. 835

ΘΗ. τὸ κατὰ γᾶς θέλω, τὸ κατὰ γᾶς κνέφας ἀντ.
μετοικεῖν σκότῳ θανὼν ὁ τλάμων,
τῆς σῆς στερηθεὶς φιλτάτης ὁμιλίας·
ἀπώλεσας γὰρ μᾶλλον ἢ κατέφθισο.
τίνα κλύω; πόθεν θανάσιμος τύχα 840
γύναι σὰν τάλαινα κραδίαν ἔβα;
εἴποι τις ἂν τὸ πραχθέν, ἢ μάτην ὄχλον
στέγει τύραννον δῶμα προσπόλων ἐμῶν;

ἐκλύεθ' ἁρμούς, ὡς ἴδω πικρὰν θέαν. 825

817—829=836—847

ὤμοι μοι σέθεν * * * * * *
μέλεος, οἷον εἶδον ἄλγος δόμων, 845
οὐ τλητὸν οὐδὲ ῥητόν· ἀλλ' ἀπωλόμην·
ἔρημος οἶκος, καὶ τέκν' ὀρφανεύεται.
ΧΟ. ἔλιπες ἔλιπες, ὦ φίλα
γυναικῶν ἀρίστα θ' ὁπόσας ἐφορᾷ
φέγγος ἀελίου τε καὶ 850
νυκτὸς ἀστερωπὸν σέλας.
τάλας, ὦ τάλας· ὅσον κακὸν ἔχει δόμος.
δάκρυσί μου βλέφαρα
καταχυθέντα τέγγεται σᾷ τύχᾳ·
τὸ δ' ἐπὶ τῷδε πῆμα φρίσσω πάλαι. 855
ΘΗ. ἔα ἔα·
τί δή ποθ'; ἥδε δέλτος ἐκ φίλης χερὸς
ἠρτημένη θέλει τι σημῆναι νέον;
ἀλλ' ἦ λέχους μοι καὶ τέκνων ἐπιστολὰς
ἔγραψεν ἡ δύστηνος ἐξαιτουμένη;
θάρσει, τάλαινα· λέκτρα γὰρ τὰ Θησέως 860
οὐκ ἔστι δῶμά θ' ἥτις εἴσεισιν γυνή.
καὶ μὴν τύποι γε σφενδόνης χρυσηλάτου
τῆς οὐκέτ' οὔσης τῆσδε προσσαίνουσί με.
φέρ', ἐξελίξας περιβολὰς σφραγισμάτων
ἴδω τί λέξαι δέλτος ἥδε μοι θέλει. 865
ΧΟ. φεῦ φεῦ· * τόδ' αὖ νεοχμὸν ἐκδοχαῖς
ἐπιφέρει θεὸς κακόν. ἐμοὶ μὲν οὖν
ἀβίοτος βίου τύχα πρὸς τὸ κρανθὲν εἴη τυχεῖν.
ὀλομένους γάρ, οὐκέτ' ὄντας λέγω,
φεῦ φεῦ, τῶν ἐμῶν τυράννων δόμους. 870
[ὦ δαῖμον, εἴ πως ἔστι, μὴ σφήλῃς δόμους,
αἰτουμένης δὲ κλῦθί μου· πρὸς γάρ τινος
οἰωνὸν ὥστε μάντις εἰσορῶ κακόν.]

ΘΗ. οἴμοι· τόδ᾽ οἷον ἄλλο πρὸς κακῷ κακόν,
οὐ τλητὸν οὐδὲ λεκτόν. ὢ τάλας ἐγώ. 875
ΧΟ. τί χρῆμα; λέξον, εἴ τί μοι λόγου μέτα.
ΘΗ. βοᾷ βοᾷ δέλτος ἄλαστα. πᾷ φύγω
βάρος κακῶν; ἀπὸ γὰρ ὀλόμενος οἴχομαι,
οἷον οἷον εἶδον ἐν γραφαῖς μέλος
φθεγγόμενον τλάμων. 880
ΧΟ. αἰαῖ, κακῶν ἀρχηγὸν ἐκφαίνεις λόγον.
ΘΗ. τόδε μὲν οὐκέτι στόματος ἐν πύλαις
καθέξω δυσεκπέρατον, ὀλοὸν
κακόν· ἰὼ πόλις.
Ἱππόλυτος εὐνῆς τῆς ἐμῆς ἔτλη θιγεῖν 885
βίᾳ, τὸ σεμνὸν Ζηνὸς ὄμμ᾽ ἀτιμάσας.
ἀλλ᾽ ὦ πάτερ Πόσειδον, ἃς ἐμοί ποτε
ἀρὰς ὑπέσχου τρεῖς, μιᾷ κατέργασαι
τούτων ἐμὸν παῖδ᾽, ἡμέραν δὲ μὴ φύγοι
τήνδ᾽, εἴπερ ἡμῖν ὤπασας σαφεῖς ἀράς. 890
ΧΟ. ἄναξ, ἀπεύχου ταῦτα πρὸς θεῶν πάλιν·
γνώσει γὰρ αὖθις ἀμπλακών. ἐμοὶ πιθοῦ.
ΘΗ. οὐκ ἔστι· καὶ πρός γ᾽ ἐξελῶ σφε τῆσδε γῆς,
δυοῖν δὲ μοίραιν θατέρᾳ πεπλήξεται·
ἢ γὰρ Ποσειδῶν αὐτὸν εἰς Ἅιδου πύλας 895
θανόντα πέμψει τὰς ἐμὰς ἀρὰς σέβων,
ἢ τῆσδε χώρας ἐκπεσὼν ἀλώμενος
ξένην ἐπ᾽ αἶαν λυπρὸν ἀντλήσει βίον.
ΧΟ. καὶ μὴν ὅδ᾽ αὐτὸς παῖς σὸς εἰς καιρὸν πάρα,
Ἱππόλυτος· ὀργῆς δ᾽ ἐξανεὶς κακῆς, ἄναξ 900
Θησεῦ, τὸ λῷστον σοῖσι βούλευσαι δόμοις.
ΙΠ. κραυγῆς ἀκούσας σῆς ἀφικόμην, πάτερ,
σπουδῇ· τὸ μέντοι πρᾶγμ᾽ ἐφ᾽ ᾧ τὰ νῦν στένεις
οὐκ οἶδα, βουλοίμην δ᾽ ἂν ἐκ σέθεν κλύειν.
ἔα, τί χρῆμα; σὴν δάμαρθ᾽ ὁρῶ, πάτερ, 905

νεκρόν· μεγίστου θαύματος τόδ' ἄξιον·
ἣν ἀρτίως ἔλειπον, ἣ φάος τόδε
οὔπω χρόνον παλαιὸν εἰσεδέρκετο.
τί χρῆμα πάσχει; τῷ τρόπῳ διόλλυται;
πάτερ, πυθέσθαι βούλομαι σέθεν πάρα. 910
σιγᾷς; σιωπῆς δ' οὐδὲν ἔργον ἐν κακοῖς·
ἡ γὰρ ποθοῦσα πάντα καρδία κλύειν
κἀν τοῖς κακοῖσι λίχνος οὖσ' ἁλίσκεται.
οὐ μὴν φίλους γε κἄτι μᾶλλον ἢ φίλους
κρύπτειν δίκαιον σὰς πάτερ δυσπραξίας. 915

ΘΗ. ὦ πόλλ' ἁμαρτάνοντες ἄνθρωποι μάτην,
τί δὴ τέχνας μὲν μυρίας διδάσκετε
καὶ πάντα μηχανᾶσθε κἀξευρίσκετε,
ἓν δ' οὐκ ἐπίστασθ' οὐδ' ἐθηράσασθέ πω,
φρονεῖν διδάσκειν οἷσιν οὐκ ἔνεστι νοῦς; 920

ΙΠ. δεινὸν σοφιστὴν εἶπας, ὅστις εὖ φρονεῖν
τοὺς μὴ φρονοῦντας δυνατός ἐστ' ἀναγκάσαι.
ἀλλ' οὐ γὰρ ἐν δέοντι λεπτουργεῖς, πάτερ,
δέδοικα μή σου γλῶσσ' ὑπερβάλῃ κακοῖς.

ΘΗ. φεῦ, χρῆν βροτοῖσι τῶν φίλων τεκμήριον 925
σαφές τι κεῖσθαι καὶ διάγνωσιν φρενῶν,
ὅστις τ' ἀληθής ἐστιν ὅς τε μὴ φίλος·
δισσάς τε φωνὰς πάντας ἀνθρώπους ἔχειν,
τὴν μὲν δικαίαν, τὴν δ' ὅπως ἐτύγχανεν,
ὡς ἡ φρονοῦσα τἄδικ' ἐξηλέγχετο 930
πρὸς τῆς δικαίας, κοὐκ ἂν ἠπατώμεθα.

ΙΠ. ἀλλ' ἦ τις εἰς σὸν οὖς με διαβαλὼν ἔχει
φίλων, νοσοῦμεν δ' οὐδὲν ὄντες αἴτιοι;
ἔκ τοι πέπληγμαι· σοὶ γὰρ ἐκπλήσσουσί με
λόγοι παραλλάσσοντες ἔξεδροι φρενῶν. 935

ΘΗ. φεῦ τῆς βροτείας (ποῖ προβήσεται;) φρενός·
τί τέρμα τόλμης καὶ θράσους γενήσεται;

εἰ γὰρ κατ' ἀνδρὸς βίοτον ἐξογκώσεται,
ὁ δ' ὕστερος τοῦ πρόσθεν εἰς ὑπερβολὴν
πανοῦργος ἔσται, θεοῖσι προσβαλεῖν χθονὶ 940
ἄλλην δεήσει γαῖαν, ἣ χωρήσεται
τοὺς μὴ δικαίους καὶ κακοὺς πεφυκότας.
σκέψασθε δ' εἰς τόνδ', ὅστις ἐξ ἐμοῦ γεγὼς
ᾔσχυνε τἀμὰ λέκτρα κἀξελέγχεται
πρὸς τῆς θανούσης ἐμφανῶς κάκιστος ὤν. 945
δεῖξον δ', ἐπειδή γ' εἰς μίασμ' ἐλήλυθα,
τὸ σὸν πρόσωπον δεῦρ' ἐναντίον πατρί.
σὺ δὴ θεοῖσιν ὡς περισσὸς ὢν ἀνὴρ
ξύνει; σὺ σώφρων καὶ κακῶν ἀκήρατος;
οὐκ ἂν πιθοίμην τοῖσι σοῖς κόμποις ἐγὼ 950
θεοῖσι προσθεὶς ἀμαθίαν φρονεῖν κακῶς.
ἤδη νυν αὔχει καὶ δι' ἀψύχου βορᾶς
σίτοις καπήλευ', Ὀρφέα τ' ἄνακτ' ἔχων
βάκχευε πολλῶν γραμμάτων τιμῶν καπνούς·
ἐπεί γ' ἐλήφθης. τοὺς δὲ τοιούτους ἐγὼ 955
φεύγειν προφωνῶ πᾶσι· θηρεύουσι γὰρ
σεμνοῖς λόγοισιν, αἰσχρὰ μηχανώμενοι.
τέθνηκεν ἥδε· τοῦτό σ' ἐκσώσειν δοκεῖς;
ἐν τῷδ' ἁλίσκει πλεῖστον, ὦ κάκιστε σύ·
ποῖοι γὰρ ὅρκοι κρείσσονες, τίνες λόγοι 960
τῆσδ' ἂν γένοιντ' ἄν, ὥστε σ' αἰτίαν φυγεῖν;
μισεῖν σε φήσεις τήνδε καὶ τὸ δὴ νόθον
τοῖς γνησίοισι πολέμιον πεφυκέναι·
κακὴν ἄρ' αὐτὴν ἔμπορον βίου λέγεις,
εἰ δυσμενείᾳ σῇ τὰ φίλτατ' ὤλεσεν. 965
ἀλλ' ὡς τὸ μῶρον ἀνδράσιν μὲν οὐκ ἔνι,
γυναιξὶ δ' ἐμπέφυκεν; οἶδ' ἐγὼ νέους
οὐδὲν γυναικῶν ὄντας ἀσφαλεστέρους,
ὅταν ταράξῃ Κύπρις ἡβῶσαν φρένα·

τὸ δ' ἄρσεν αὐτοὺς ὠφελεῖ προσκείμενον. 970
νῦν οὖν τί ταῦτα σοῖς ἁμιλλῶμαι λόγοις
νεκροῦ παρόντος μάρτυρος σαφεστάτου;
ἔξερρε γαίας τῆσδ' ὅσον τάχος φυγάς,
καὶ μήτ' Ἀθήνας τὰς θεοδμήτους μόλῃς,
μήτ' εἰς ὅρους γῆς ἧς ἐμὸν κρατεῖ δόρυ. 975
εἰ γὰρ παθών γε σοῦ τάδ' ἡσσηθήσομαι,
οὐ μαρτυρήσει μ' Ἴσθμιος Σίνις ποτὲ
κτανεῖν ἑαυτόν, ἀλλὰ κομπάζειν μάτην,
οὐδ' αἱ θαλάσσῃ σύννομοι Σκειρωνίδες
φήσουσι πέτραι τοῖς κακοῖς μ' εἶναι βαρύν. 980

ΧΟ. οὐκ οἶδ' ὅπως εἴποιμ' ἂν εὐτυχεῖν τινα
θνητῶν· τὰ γὰρ δὴ πρῶτ' ἀνέστραπται πάλιν.

ΙΠ. πάτερ, μένος μὲν ξύστασίς τε σῶν φρενῶν
δεινή· τὸ μέντοι πρᾶγμ' ἔχον καλοὺς λόγους,
εἴ τις διαπτύξειεν, οὐ καλὸν τόδε. 985
ἐγὼ δ' ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγον,
εἰς ἥλικας δὲ κὠλίγους σοφώτερος.
ἔχει δὲ μοῖραν καὶ τόδ'· οἱ γὰρ ἐν σοφοῖς
φαῦλοι παρ' ὄχλῳ μουσικώτεροι λέγειν.
ὅμως δ' ἀνάγκη, συμφορᾶς ἀφιγμένης, 990
γλῶσσάν μ' ἀφεῖναι. πρῶτα δ' ἄρξομαι λέγειν
ὅθεν μ' ὑπῆλθες πρῶτον ὡς διαφθερῶν
οὐκ ἀντιλέξοντ'. εἰσορᾷς φάος τόδε
καὶ γαῖαν· ἐν τοῖσδ' οὐκ ἔνεστ' ἀνὴρ ἐμοῦ,
οὐδ' ἢν σὺ μὴ φῇς, σωφρονέστερος γεγώς. 995
ἐπίσταμαι γὰρ πρῶτα μὲν θεοὺς σέβειν,
φίλοις τε χρῆσθαι μὴ ἀδικεῖν πειρωμένοις,
ἀλλ' οἷσιν αἰδὼς μήτ' ἐπαγγέλλειν κακὰ
μήτ' ἀνθυπουργεῖν αἰσχρὰ τοῖσι χρωμένοις·
οὐκ ἐγγελαστὴς τῶν ὁμιλούντων, πάτερ, 1000
ἀλλ' αὑτὸς οὐ παροῦσι κἀγγὺς ὢν φίλος.

ἑνὸς δ' ἄθικτος, ᾧ με νῦν ἑλεῖν δοκεῖς·
λέχους γὰρ εἰς τόδ' ἡμέρας ἁγνὸν δέμας.
οὐκ οἶδα πρᾶξιν τήνδε πλὴν λόγῳ κλύων
γραφῇ τε λεύσσων· οὐδὲ ταῦτα γὰρ σκοπεῖν 1005
πρόθυμός εἰμι, παρθένον ψυχὴν ἔχων.
καίτοι τὸ σῶφρον τοὐμὸν οὐ πείθει σ' ἴσως·
δεῖ δή σε δεῖξαι τῷ τρόπῳ διεφθάρην.
πότερα τὸ τῆσδε σῶμ' ἐκαλλιστεύετο
πασῶν γυναικῶν; ἢ σὸν οἰκήσειν δόμον 1010
ἔγκληρον εὐνὴν προσλαβὼν ἐπήλπισα;
μάταιος ἆρ' ἦ, κοὐδαμοῦ μετῆν φρενῶν.
ἀλλ' ὡς τυραννεῖν ἡδὺ τοῖσι σώφροσιν;
ἥκιστά γ', εἰ μὴ τὰς φρένας διέφθορε
θνητῶν ὅσοισιν ἁνδάνει μοναρχία. 1015
ἐγὼ δ' ἀγῶνας μὲν κρατεῖν Ἑλληνικοὺς
πρῶτος θέλοιμ' ἄν, ἐν πόλει δὲ δεύτερος
σὺν τοῖς ἀρίστοις εὐτυχεῖν ἀεὶ φίλοις.
πράσσειν τε γὰρ πάρεστι, κίνδυνός τ' ἀπὼν
κρείσσω δίδωσι τῆς τυραννίδος χάριν. 1020
ἓν οὐ λέλεκται τῶν ἐμῶν, τὰ δ' ἄλλ' ἔχεις·
εἰ μὲν γὰρ ἦν μοι μάρτυς οἷός εἰμ' ἐγώ,
καὶ τῆσδ' ὁρώσης φέγγος ἠγωνιζόμην,
ἔργοις ἂν εἶδες τοὺς κακοὺς διεξιών.
νῦν δ' ὅρκιόν σοι Ζῆνα καὶ πέδον χθονὸς 1025
ὄμνυμι τῶν σῶν μήποθ' ἅψασθαι γάμων
μηδ' ἂν θελῆσαι μηδ' ἂν ἔννοιαν λαβεῖν.
ἦ τἄρ' ὀλοίμην ἀκλεὴς ἀνώνυμος,
[ἄπολις ἄοικος, φυγὰς ἀλητεύων χθόνα,]
καὶ μήτε πόντος μήτε γῆ δέξαιτό μου 1030
σάρκας θανόντος, εἰ κακὸς πέφυκ' ἀνήρ.
τί δ' ἥδε δειμαίνουσ' ἀπώλεσεν βίον
οὐκ οἶδ'· ἐμοὶ γὰρ οὐ θέμις πέρα λέγειν.

[ἐσωφρόνησε δ' οὐκ ἔχουσα σωφρονεῖν,
ἡμεῖς δ' ἔχοντες οὐ καλῶς ἐχρώμεθα.] 1035

ΧΟ. ἀρκοῦσαν εἶπας αἰτίας ἀποστροφήν,
ὅρκους παρασχών, πίστιν οὐ σμικράν, θεῶν.

ΘΗ. ἆρ' οὐκ ἐπῳδὸς καὶ γόης πέφυχ' ὅδε,
ὃς τὴν ἐμὴν πέποιθεν εὐοργησίᾳ
ψυχὴν κρατήσειν τὸν τεκόντ' ἀτιμάσας; 1040

ΙΠ. καὶ σοῦ γε κάρτα ταῦτα θαυμάζω, πάτερ·
εἰ γὰρ σὺ μὲν παῖς ἦσθ', ἐγὼ δὲ σὸς πατήρ,
ἔκτεινά τοί σ' ἂν κοὐ φυγαῖς ἐζημίουν,
εἴπερ γυναικὸς ἠξίους ἐμῆς θιγεῖν.

ΘΗ. ὡς ἄξιον τόδ' εἶπας· οὐχ οὕτω θανεῖ, 1045
ὥσπερ σὺ σαυτῷ τόνδε προὔθηκας νόμον·
ταχὺς γὰρ Ἅιδης ῥᾷστος ἀνδρὶ δυσσεβεῖ·
ἀλλ' ἐκ πατρῴας φυγὰς ἀλητεύων χθονός
[ξένην ἐπ' αἶαν λυπρὸν ἀντλήσεις βίον·
μισθὸς γὰρ οὗτός ἐστιν ἀνδρὶ δυσσεβεῖ]. 1050

ΙΠ. οἴμοι, τί δράσεις; οὐδὲ μηνυτὴν χρόνον
δέξει καθ' ἡμῶν, ἀλλά μ' ἐξελᾷς χθονός;

ΘΗ. πέραν γε πόντου τερμόνων τ' Ἀτλαντικῶν,
εἴ πως δυναίμην, ὡς σὸν ἐχθαίρω κάρα.

ΙΠ. οὐδ' ὅρκον οὐδὲ πίστιν οὐδὲ μάντεων 1055
φήμας ἐλέγξας ἄκριτον ἐκβαλεῖς με γῆς;

ΘΗ. ἡ δέλτος ἥδε κλῆρον οὐ δεδεγμένη
κατηγορεῖ σου πιστά· τοὺς δ' ὑπὲρ κάρα
φοιτῶντας ὄρνεις πόλλ' ἐγὼ χαίρειν λέγω.

ΙΠ. ὦ θεοί, τί δῆτα τοὐμὸν οὐ λύω στόμα, 1060
ὅστις γ' ὑφ' ὑμῶν, οὓς σέβω, διόλλυμαι;
οὐ δῆτα· πάντως οὐ πίθοιμ' ἂν οὕς με δεῖ,
μάτην δ' ἂν ὅρκους συγχέαιμ' οὓς ὤμοσα.

ΘΗ. οἴμοι· τὸ σεμνὸν ὥς μ' ἀποκτείνει τὸ σόν.
οὐκ εἶ πατρῴας ἐκτὸς ὡς τάχιστα γῆς; 1065

ΙΠ. ποῖ δῆθ' ὁ τλήμων τρέψομαι; τίνος ξένων
δόμους ἔσειμι τῇδ' ἐπ' αἰτίᾳ φυγών;
ΘΗ. ὅστις γυναικῶν λυμεῶνας ἥδεται
ξένους κομίζων καὶ συνοικούρους κακῶν.
ΙΠ. αἰαῖ· πρὸς ἧπαρ δακρύων τ' ἐγγὺς τόδε, 1070
εἰ δὴ κακός γε φαίνομαι δοκῶ τέ σοι.
ΘΗ. τότε στενάζειν καὶ προγιγνώσκειν σ' ἐχρῆν,
ὅτ' εἰς πατρῴαν ἄλοχον ὑβρίζειν ἔτλης.
ΙΠ. ὦ δώματ', εἴθε φθέγμα γηρύσαισθέ μοι
καὶ μαρτυρήσαιτ' εἰ κακὸς πέφυκ' ἀνήρ. 1075
ΘΗ. εἰς τοὺς ἀφώνους μάρτυρας φεύγεις σοφῶς·
τὸ δ' ἔργον οὐ λέγον σε μηνύει κακόν.
ΙΠ. φεῦ·
εἴθ' ἦν ἐμαυτὸν προσβλέπειν ἐναντίον
στάνθ', ὡς ἐδάκρυσ' οἷα πάσχομεν κακά.
ΘΗ. πολλῷ γε μᾶλλον σαυτὸν ἤσκησας σέβειν 1080
ἢ τοὺς τεκόντας ὅσια δρᾶν, δίκαιος ὤν.
ΙΠ. ὦ δυστάλαινα μῆτερ, ὦ πικραὶ γοναί·
μηδείς ποτ' εἴη τῶν ἐμῶν φίλων νόθος.
ΘΗ. οὐχ ἕλξετ' αὐτόν, δμῶες; οὐκ ἀκούετε
πάλαι ξενοῦσθαι τόνδε προυννέποντά με; 1085
ΙΠ. κλαίων τις αὐτῶν ἆρ' ἐμοῦ γε θίξεται·
σὺ δ' αὐτός, εἴ σοι θυμός, ἐξώθει χθονός.
ΘΗ. δράσω τάδ', εἰ μὴ τοῖς ἐμοῖς πείσει λόγοις·
οὐ γάρ τις οἶκτος σῆς μ' ὑπέρχεται φυγῆς.
ΙΠ. ἄραρεν, ὡς ἔοικεν· ὦ τάλας ἐγώ· 1090
ὡς οἶδα μὲν ταῦτ', οἶδα δ' οὐχ ὅπως φράσω.
ὦ φιλτάτη μοι δαιμόνων Λητοῦς κόρη
σύνθακε συγκύναγε, φευξούμεσθα δὴ
κλεινὰς Ἀθήνας. ἀλλὰ χαίρετ', ὦ πόλις
καὶ γαῖ' Ἐρεχθέως· ὦ πέδον Τροιζήνιον, 1095
ὡς ἐγκαθηβᾶν πόλλ' ἔχεις εὐδαίμονα,

χαῖρ'· ὕστατον γάρ σ' εἰσορῶν προσφθέγγομαι.
ἴτ', ὦ νέοι μοι τῆσδε γῆς ὁμήλικες,
προσείπαθ' ἡμᾶς καὶ προπέμψατε χθονός·
ὡς οὔποτ' ἄλλον ἄνδρα σωφρονέστερον 1100
ὄψεσθε, κεἰ μὴ ταῦτ' ἐμῷ δοκεῖ πατρί.

ΧΟ. ἦ μέγα μοι τὰ θεῶν μελεδήμαθ', ὅταν φρένας
ἔλθῃ, στρ.
λύπας παραιρεῖ·
ξύνεσιν δέ τιν' ἐλπίδι κεύθων 1105
λείπομαι ἔν τε τύχαις θνατῶν καὶ ἐν ἔργμασι
λεύσσων·
ἄλλα γὰρ ἄλλοθεν ἀμείβεται,
μετὰ δ' ἵσταται ἀνδράσιν αἰὼν
πολυπλάνητος αἰεί. 1110
εἴθε μοι εὐξαμένᾳ θεόθεν τάδε μοῖρα παρά-
σχοι, ἀντ.
τύχαν μετ' ὄλβου
καὶ ἀκήρατον ἄλγεσι θυμόν·
δόξα δὲ μήτ' ἀτρεκὴς μήτ' αὖ παράσημος ἐνείη·
ῥᾴδια δ' ἤθεα τὸν αὔριον 1116
μεταβαλλομένα χρόνον αἰεὶ
βίον συνευτυχοίην.
οὐκέτι γὰρ καθαρὰν φρέν' ἔχω τὰ παρ' ἐλπίδα
λεύσσων, στρ. 1120
ἐπεὶ τὸν Ἑλλανίας
φανερώτατον ἀστέρ' Ἀθάνας
εἴδομεν εἴδομεν ἐκ πατρὸς ὀργᾶς
ἄλλαν ἐπ' αἶαν ἱέμενον. 1125
ὦ ψάμαθοι πολιήτιδος ἀκτᾶς
δρυμός τ' ὄρειος, ὅθι κυνῶν

1102 — 1110 = 1111 — 1118
1119 — 1130 = 1131 — 1142

ὠκυπόδων μέτα θῆρας ἔναιρεν
Δίκτυνναν ἀμφὶ σεμνάν. 1130
οὐκέτι συζυγίαν πώλων Ἐνετᾶν ἐπιβάσει ἀντ.
τὸν ἀμφὶ Λίμνας τρόχον
κατέχων ποδὶ γυμνάδος ἵππου.
μοῦσα δ' ἄυπνος ὑπ' ἄντυγι χορδᾶν 1135
λήξει πατρῷον ἀνὰ δόμον·
ἀστέφανοι δὲ κόρας ἀνάπαυλαι
Λατοῦς βαθεῖαν ἀνὰ χλόαν·
νυμφιδίων δ' ἀπόλωλε φυγᾷ σᾷ 1140
λέκτρων ἅμιλλα κούραις.
ἐγὼ δὲ σᾷ δυστυχίᾳ δάκρυσι διοίσω
πότμον ἄποτμον· ὦ τάλαινα
μᾶτερ, ἔτεκες ἀνόνατα· φεῦ, 1145
μανίω θεοῖσιν·
ἰὼ ἰὼ συζύγιαι Χάριτες,
τί τὸν τάλαν' ἐκ πατρίας γᾶς
τὸν οὐδὲν ἄτας αἴτιον
πέμπετε τῶνδ' ἀπ' οἴκων; 1150
καὶ μὴν ὀπαδὸν Ἱππολύτου τόνδ' εἰσορῶ
σπουδῇ σκυθρωπὸν πρὸς δόμους ὁρμώμενον.

ΑΓΓ. ποῖ γῆς ἄνακτα τῆσδε Θησέα μολὼν
εὕροιμ' ἄν, ὦ γυναῖκες; εἴπερ ἴστ', ἐμοὶ
σημήνατ'· ἆρα τῶνδε δωμάτων ἔσω; 1155

ΧΟ. ὅδ' αὐτὸς ἔξω δωμάτων πορεύεται.

ΑΓΓ. Θησεῦ, μερίμνης ἄξιον φέρω λόγον
σοὶ καὶ πολίταις οἵ τ' Ἀθηναίων πόλιν
ναίουσι καὶ γῆς τέρμονας Τροιζηνίας.

ΘΗ. τί δ' ἔστι; μῶν τις συμφορὰ νεωτέρα 1160
δισσὰς κατείληφ' ἀστυγείτονας πόλεις;

ΑΓΓ. Ἱππόλυτος οὐκέτ' ἔστιν, ὡς εἰπεῖν ἔπος·
δέδορκε μέντοι φῶς ἐπὶ σμικρᾶς ῥοπῆς.

ΘΗ. πρὸς τοῦ; δι' ἔχθρας μῶν τις ἦν ἀφιγμένος,
ὅτου κατῄσχυν' ἄλοχον ὡς πατρὸς βίᾳ; 1165
ΑΓΓ. οἰκεῖος αὐτὸν ὤλεσ' ἁρμάτων ὄχος
ἀραί τε τοῦ σοῦ στόματος, ἃς σὺ σῷ πατρὶ
πόντου κρέοντι παιδὸς ἠράσω πέρι.
ΘΗ. ὦ θεοὶ Πόσειδόν θ', ὡς ἄρ' ἦσθ' ἐμὸς πατὴρ
ὀρθῶς, ἀκούσας τῶν ἐμῶν κατευγμάτων. 1170
πῶς καὶ διώλετ'; εἰπέ· τῷ τρόπῳ Δίκης
ἔπαισεν αὐτὸν ῥόπτρον αἰσχύναντ' ἐμέ;
ΑΓΓ. ἡμεῖς μὲν ἀκτῆς κυμοδέγμονος πέλας
ψήκτραισιν ἵππων ἐκτενίζομεν τρίχας
κλαίοντες· ἦλθε γάρ τις ἄγγελος λέγων 1175
ὡς οὐκέτ' ἐν γῇ τῇδ' ἀναστρέφοι πόδα
Ἱππόλυτος, ἐκ σοῦ τλήμονας φυγὰς ἔχων.
ὃ δ' ἦλθε ταὐτὸν δακρύων ἔχων μέλος
ἡμῖν ἐπ' ἀκταῖς· μυρία δ' ὀπισθόπους
φίλων ἅμ' ἔστειχ' ἡλίκων ὁμήγυρις. 1180
χρόνῳ δὲ δήποτ' εἶπ' ἀπαλλαχθεὶς γόων·
τί ταῦτ' ἀλύω; πειστέον πατρὸς λόγοις.
ἐντύναθ' ἵππους ἅρμασι ζυγηφόρους,
δμῶες· πόλις γὰρ οὐκέτ' ἔστιν ἥδε μοι.
τοὐνθένδε μέντοι πᾶς ἀνὴρ ἠπείγετο, 1185
καὶ θᾶσσον ἢ λέγοι τις ἐξηρτυμένας
πώλους παρ' αὐτὸν δεσπότην ἐστήσαμεν.
μάρπτει δὲ χερσὶν ἡνίας ἀπ' ἄντυγος,
αὐταῖσιν ἀρβύλαισιν ἁρμόσας πόδας.
καὶ πρῶτα μὲν θεοῖς εἶπ' ἀναπτύξας χέρας· 1190
Ζεῦ, μηκέτ' εἴην, εἰ κακὸς πέφυκ' ἀνήρ·
αἴσθοιτο δ' ἡμᾶς ὡς ἀτιμάζει πατὴρ
ἤτοι θανόντας ἢ φάος δεδορκότας.
κἀν τῷδ' ἐπῆγε κέντρον εἰς χεῖρας λαβὼν
πώλοις ὁμαρτῇ· πρόσπολοι δ' ἐφ' ἅρματος 1195

πέλας χαλινῶν εἱπόμεσθα δεσπότῃ
τὴν εὐθὺς Ἄργους κἀπιδαυρίας ὁδόν.
ἐπεὶ δ' ἔρημον χῶρον εἰσεβάλλομεν,
ἀκτή τις ἔστι τοὐπέκεινα τῆσδε γῆς
πρὸς πόντον ἤδη κειμένη Σαρωνικόν. 1200
ἔνθεν τις ἠχὼ χθόνιος ὡς βροντὴ Διὸς
βαρὺν βρόμον μεθῆκε φρικώδη κλύειν·
ὀρθὸν δὲ κρᾶτ' ἔστησαν οὖς τ' ἐς οὐρανὸν
ἵπποι· παρ' ἡμῖν δ' ἦν φόβος νεανικὸς
πόθεν ποτ' εἴη φθόγγος. εἰς δ' ἁλιρρόθους 1205
ἀκτὰς ἀποβλέψαντες ἱερὸν εἴδομεν
κῦμ' οὐρανῷ στηρίζον, ὥστ' ἀφῃρέθη
Σκείρωνος ἀκτὰς ὄμμα τοὐμὸν εἰσορᾶν·
ἔκρυπτε δ' Ἰσθμὸν καὶ πέτραν Ἀσκληπιοῦ.
κἄπειτ' ἀνοιδῆσάν τε καὶ πέριξ ἀφρὸν 1210
πολὺν καχλάζον ποντίῳ φυσήματι
χωρεῖ πρὸς ἀκτάς, οὗ τέθριππος ἦν ὄχος.
αὐτῷ δὲ σὺν κλύδωνι καὶ τρικυμίᾳ
κῦμ' ἐξέθηκε ταῦρον, ἄγριον τέρας,
οὗ πᾶσα μὲν χθὼν φθέγματος πληρουμένη 1215
φρικῶδες ἀντεφθέγγετ', εἰσορῶσι δὲ
κρεῖσσον θέαμα δεργμάτων ἐφαίνετο.
εὐθὺς δὲ πώλοις δεινὸς ἐμπίπτει φόβος·
καὶ δεσπότης μὲν ἱππικοῖσιν ἤθεσι
πολὺς ξυνοικῶν ἥρπασ' ἡνίας χεροῖν, 1220
ἕλκει δὲ κώπην ὥστε ναυβάτης ἀνὴρ
ἱμᾶσιν εἰς τοὔπισθεν ἀρτήσας δέμας·
αἳ δ' ἐνδακοῦσαι στόμια πυριγενῆ γναθμοῖς
βίᾳ φέρουσιν, οὔτι ναυκλήρου χερὸς
[οὔθ' ἱπποδέσμων οὔτε κολλητῶν ὄχων] 1225
μεταστρέφουσαι. κεἰ μὲν εἰς τὰ μαλθακὰ
γαίας ἔχων οἴακας εὐθύνοι δρόμον,

προυφαίνετ' εἰς τοὔμπροσθεν, ὥστ' ἀναστρέ-
φειν,
ταῦρος φόβῳ τέτρωρον ἐκμαίνων ὄχον·
εἰ δ' εἰς πέτρας φέροιντο μαργῶσαι φρένας, 1230
σιγῇ πελάζων ἄντυγι ξυνείπετο
εἰς τοῦθ' ἕως ἔσφηλε κἀνεχαίτισεν,
ἁψῖδα πέτρῳ προσβαλὼν ὀχήματος.
σύμφυρτα δ' ἦν ἅπαντα· σύριγγές τ' ἄνω
τροχῶν ἐπήδων ἀξόνων τ' ἐνήλατα. 1235
αὐτὸς δ' ὁ τλήμων ἡνίαισιν ἐμπλακεὶς
δεσμὸν δυσεξήνυστον ἕλκεται δεθείς,
σποδούμενος μὲν πρὸς πέτραις φίλον κάρα,
θραύων δὲ σάρκας, δεινὰ δ' ἐξαυδῶν κλύειν·
στῆτ', ὦ φάτναισι ταῖς ἐμαῖς τεθραμμέναι, 1240
μή μ' ἐξαλείψητ'· ὦ πατρὸς τάλαιν' ἀρά.
τίς ἄνδρ' ἄριστον βούλεται σῶσαι παρών;
πολλοὶ δὲ βουληθέντες ὑστέρῳ ποδὶ
ἐλειπόμεσθα. χὠ μὲν ἐκ δεσμῶν λυθεὶς
τμητῶν ἱμάντων οὐ κάτοιδ' ὅτῳ τρόπῳ 1245
πίπτει, βραχὺν δὴ βίοτον ἐμπνέων ἔτι·
ἵπποι δ' ἔκρυφθεν καὶ τὸ δύστηνον τέρας
ταύρου λεπαίας οὐ κάτοιδ' ὅπου χθονός.
δοῦλος μὲν οὖν ἔγωγε σῶν δόμων, ἄναξ,
ἀτὰρ τοσοῦτόν γ' οὐ δυνήσομαί ποτε 1250
τὸν σὸν πιθέσθαι παῖδ' ὅπως ἐστὶν κακός,
οὐδ' εἰ γυναικῶν πᾶν κρεμασθείη γένος
καὶ τὴν ἐν Ἴδῃ γραμμάτων πλήσειέ τις
πεύκην, ἐπεί νιν ἐσθλὸν ὄντ' ἐπίσταμαι.

ΧΟ. αἰαῖ· κέκρανται συμφορὰ νέων κακῶν, 1255
οὐδ' ἔστι μοίρας τοῦ χρεών τ' ἀπαλλαγή.

ΘΗ. μίσει μὲν ἀνδρὸς τοῦ πεπονθότος τάδε

λόγοισιν ἥσθην τοῖσδε· νῦν δ' αἰδούμενος
θεούς τ' ἐκεῖνόν θ', οὕνεκ' ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ,
οὔθ' ἥδομαι τοῖσδ' οὔτ' ἐπάχθομαι κακοῖς. 1260

ΑΓΓ. πῶς οὖν; κομίζειν ἢ τί χρὴ τὸν ἄθλιον
δράσαντας ἡμᾶς σῇ χαρίζεσθαι φρενί;
φρόντιζ'· ἐμοῖς δὲ χρώμενος βουλεύμασιν
οὐκ ὠμὸς εἰς σὸν παῖδα δυστυχοῦντ' ἔσει.

ΘΗ. κομίζετ' αὐτόν, ὡς ἰδὼν ἐν ὄμμασι 1265
τὸν τἄμ' ἀπαρνηθέντα μὴ χρᾶναι λέχη
λόγοις τ' ἐλέγξω δαιμόνων τε συμφοραῖς.

ΧΟ. σὺ τὰν θεῶν ἄκαμπτον φρένα καὶ βροτῶν
ἄγεις, Κύπρι· σὺν δ'
ὁ ποικιλόπτερος ἀμφιβαλὼν 1270
ὠκυτάτῳ πτερῷ
ποτᾶται 'πὶ γαῖαν εὐάχητόν θ'
ἁλμυρὸν ἐπὶ πόντον.
θέλγει δ' Ἔρως, ᾧ μαινομένᾳ κραδίᾳ
πτανὸς ἐφορμάσῃ 1275
χρυσοφαής,
φύσιν ὀρεσκόων
σκυλάκων πελαγίων θ' ὅσα τε γᾶ τρέφει,
τὰν Ἅλιος αἰθόμενος δέρκεται,
ἄνδρας τε· συμπάντων δὲ 1280
βασιληίδα τιμάν, Κύπρι,
τῶνδε μόνα κρατύνεις.

ΑΡ. σὲ τὸν εὐπατρίδαν Αἰγέως κέλομαι
παῖδ' ἐπακοῦσαι·
Λητοῦς δὲ κόρη σ' Ἄρτεμις αὐδῶ. 1285
Θησεῦ, τί τάλας τοῖσδε συνήδει,
παῖδ' οὐχ ὁσίως σὸν ἀποκτείνας,
ψευδέσι μύθοις ἀλόχου πεισθεὶς
ἀφανῆ; φανερὰν δ' ἔσχεθες ἄτην.

πῶς οὐχ ὑπὸ γῆς τάρταρα κρύπτεις 1290
δέμας αἰσχυνθείς,
ἢ πτηνὸς ἄνω μεταβὰς βίοτον
πήματος ἔξω πόδα τοῦδ' ἀπέχεις;
ὡς ἔν γ' ἀγαθοῖς ἀνδράσιν οὔ σοι
τλητὸν βιότου μέρος ἐστίν. 1295
ἄκουε, Θησεῦ, σῶν κακῶν κατάστασιν·
καίτοι προκόψω γ' οὐδέν, ἀλγυνῶ δὲ σέ.
ἀλλ' εἰς τόδ' ἦλθον, παιδὸς ἐκδεῖξαι φρένα
τοῦ σοῦ δικαίαν, ὡς ὑπ' εὐκλείας θάνῃ,
καὶ σῆς γυναικὸς οἶστρον ἢ τρόπον τινὰ 1300
γενναιότητα· τῆς γὰρ ἐχθίστης θεῶν
ἡμῖν, ὅσαισι παρθένειος ἡδονή,
δηχθεῖσα κέντροις παιδὸς ἠράσθη σέθεν.
γνώμῃ δὲ νικᾶν τὴν Κύπριν πειρωμένη
τροφοῦ διώλετ' οὐχ ἑκοῦσα μηχαναῖς, 1305
ἣ σῷ δι' ὅρκων παιδὶ σημαίνει νόσον.
ὃ δ' ὥσπερ ὢν δίκαιος οὐκ ἐφέσπετο
λόγοισιν, οὐδ' αὖ πρὸς σέθεν κακούμενος
ὅρκων ἀφεῖλε πίστιν, εὐσεβὴς γεγώς.
ἣ δ' εἰς ἔλεγχον μὴ πέσῃ φοβουμένη 1310
ψευδεῖς γραφὰς ἔγραψε καὶ διώλεσε
δόλοισι σὸν παῖδ', ἀλλ' ὅμως ἔπεισέ σε.

ΘΗ. οἴμοι.

ΑΡ. δάκνει σε, Θησεῦ, μῦθος; ἀλλ' ἔχ' ἥσυχος,
τοὐνθένδ' ἀκούσας ὡς ἂν οἰμώξῃς πλέον.
ἆρ' οἶσθα πατρὸς τρεῖς ἀρὰς σαφεῖς ἔχων; 1315
ὧν τὴν μίαν παρεῖλες, ὦ κάκιστε σύ,
εἰς παῖδα τὸν σόν, ἐξὸν εἰς ἐχθρόν τινα.
πατὴρ μὲν οὖν σοι πόντιος φρονῶν καλῶς
ἔδωχ' ὅσονπερ χρῆν, ἐπείπερ ᾔνεσεν·
σὺ δ' ἔν τ' ἐκείνῳ κἀν ἐμοὶ φαίνει κακός, 1320

ὃς οὔτε πίστιν οὔτε μάντεων ὄπα
ἔμεινας, οὐκ ἤλεγξας, οὐ χρόνῳ μακρῷ
σκέψιν παρέσχες, ἀλλὰ θᾶσσον ἤ σ' ἐχρῆν
ἀρὰς ἐφῆκας παιδὶ καὶ κατέκτανες.

ΘΗ. δέσποιν', ὀλοίμην.

ΑΡ. δεῖν' ἔπραξας, ἀλλ' ὅμως 1325
ἔτ' ἔστι σοὶ καὶ τῶνδε συγγνώμης τυχεῖν·
Κύπρις γὰρ ἤθελ' ὥστε γίγνεσθαι τάδε,
πληροῦσα θυμόν. θεοῖσι δ' ὧδ' ἔχει νόμος·
οὐδεὶς ἀπαντᾶν βούλεται προθυμίᾳ
τῇ τοῦ θέλοντος, ἀλλ' ἀφιστάμεσθ' ἀεί. 1330
ἐπεὶ σάφ' ἴσθι, Ζῆνα μὴ φοβουμένη
οὐκ ἄν ποτ' ἦλθον εἰς τόδ' αἰσχύνης ἐγὼ
ὥστ' ἄνδρα πάντων φίλτατον βροτῶν ἐμοὶ
θανεῖν ἐᾶσαι. τὴν δὲ σὴν ἁμαρτίαν
τὸ μὴ εἰδέναι μὲν πρῶτον ἐκλύει κάκης· 1335
ἔπειτα δ' ἡ θανοῦσ' ἀνήλωσεν γυνὴ
λόγων ἐλέγχους ὥστε σὴν πεῖσαι φρένα.
μάλιστα μέν νυν σοὶ τάδ' ἔρρωγεν κακά,
λύπη δὲ κἀμοί· τοὺς γὰρ εὐσεβεῖς θεοὶ
θνήσκοντας οὐ χαίρουσι· τούς γε μὴν κακους 1340
αὐτοῖς τέκνοισι καὶ δόμοις ἐξόλλυμεν.

ΧΟ. καὶ μὴν ὁ τάλας ὅδε δὴ στείχει,
σάρκας νεαρὰς ξανθόν τε κάρα
διαλυμανθείς. ὦ πόνος οἴκων,
οἷον ἐκράνθη δίδυμον μελάθροις 1345
πένθος θεόθεν καταληπτόν.

ΙΠ. αἰαῖ αἰαῖ·
δύστηνος ἐγώ, πατρὸς ἐξ ἀδίκου
χρησμοῖς ἀδίκοις διελυμάνθην.
ἀπόλωλα τάλας, οἴμοι μοι. 1350
διά μου κεφαλῆς ᾄσσουσ' ὀδύναι,

κατὰ δ' ἐγκέφαλον πηδᾷ σφάκελος.
σχές, ἀπειρηκὸς σῶμ' ἀναπαύσω.
[ἒ ἔ·]
ὦ στυγνὸν ὄχημ' ἵππειον, ἐμῆς 1355
βόσκημα χερός,
διά μ' ἔφθειρας, κατὰ δ' ἔκτεινας.
φεῦ φεῦ· πρὸς θεῶν, ἀτρέμας, δμῶες,
χροὸς ἑλκώδους ἅπτεσθε χεροῖν.
τίς ἐφέστηκεν δεξιὰ πλευροῖς; 1360
πρόσφορά μ' αἴρετε, σύντονα δ' ἕλκετε
τὸν κακοδαίμονα καὶ κατάρατον
πατρὸς ἀμπλακίαις. Ζεῦ Ζεῦ, τάδ' ὁρᾷς;
ὅδ' ὁ σεμνὸς ἐγὼ καὶ θεοσέπτωρ,
ὅδ' ὁ σωφροσύνῃ πάντας ὑπερσχὼν 1365
προῦπτον ἐς Ἅιδην στείχω κατὰ γῆς,
ὀλέσας βίοτον· μόχθους δ' ἄλλως
τῆς εὐσεβίας
εἰς ἀνθρώπους ἐπόνησα.
αἰαῖ αἰαῖ· 1370
καὶ νῦν ὀδύνα μ' ὀδύνα βαίνει.
μέθετέ με τάλανα·
καί μοι Θάνατος Παιὰν ἔλθοι.
προσαπόλλυτέ μ' ὄλλυτε τὸν δυσδαίμον'·
* *ἀμφιτόμου λόγχας ἔραμαι* 1375
διαμοιρᾶσαι,
διά τ' εὐνᾶσαι τὸν ἐμὸν βίοτον.
ὦ πατρὸς ἐμοῦ δύστανος ἀρά,
μιαιφόνων τε συγγόνων,
παλαιῶν προγεννητόρων 1380
ἐξορίζεται κακὸν οὐδὲ μέλλει,
ἔμολέ τ' ἐπ' ἐμὲ
τί ποτε τὸν οὐδὲν ὄντ' ἐπαίτιον κακῶν;

ἰώ μοι, τί φῶ;
πῶς ἀπαλλάξω βιοτὰν 1385
[ἐμὰν] τοῦδ' ἀναλγήτου πάθους;
εἴθε με κοιμίσειε τὸν δυσδαίμον'
Ἅιδου μέλαινα νύκτερός τ' ἀνάγκα.

ΑΡ. ὦ τλῆμον, οἵαις συμφοραῖς συνεζύγης·
τὸ δ' εὐγενές σε τῶν φρενῶν ἀπώλεσεν. 1390

ΙΠ. ἔα·
ὦ θεῖον ὀδμῆς πνεῦμα· καὶ γὰρ ἐν κακοῖς
ὢν ᾐσθόμην σου κἀνεκουφίσθην δέμας·
ἔστ' ἐν τόποισι τοισίδ' Ἄρτεμις θεά;

ΑΡ. ὦ τλῆμον, ἔστι, σοί γε φιλτάτη θεῶν.

ΙΠ. ὁρᾷς με, δέσποιν', ὡς ἔχω, τὸν ἄθλιον; 1395

ΑΡ. ὁρῶ· κατ' ὄσσων δ' οὐ θέμις βαλεῖν δάκρυ.

ΙΠ. οὐκ ἔστι σοι κυναγὸς οὐδ' ὑπηρέτης,

ΑΡ. οὐ δῆτ'· ἀτάρ μοι προσφιλής γ' ἀπόλλυσαι.

ΙΠ. οὐδ' ἱππονώμας οὐδ' ἀγαλμάτων φύλαξ.

ΑΡ. Κύπρις γὰρ ἡ πανοῦργος ὧδ' ἐμήσατο. 1400

ΙΠ. ὤμοι· φρονῶ δὴ δαίμον' ἥ μ' ἀπώλεσε.

ΑΡ. τιμῆς ἐμέμφθη, σωφρονοῦντι δ' ἤχθετο.

ΙΠ. τρεῖς ὄντας ἡμᾶς ὤλεσ', ᾔσθημαι, Κύπρις.

ΑΡ. πατέρα γε καὶ σὲ καὶ τρίτην ξυνάορον.

ΙΠ. ᾤμωξα τοίνυν καὶ πατρὸς δυσπραξίας. 1405

ΑΡ. ἐξηπατήθη δαίμονος βουλεύμασιν.

ΙΠ. ὦ δυστάλας σὺ τῆσδε συμφορᾶς, πάτερ.

ΘΗ. ὄλωλα, τέκνον, οὐδέ μοι χάρις βίου.

ΙΠ. στένω σὲ μᾶλλον ἢ 'μὲ τῆς ἁμαρτίας.

ΘΗ. εἰ γὰρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρός. 1410

ΙΠ. ὦ δῶρα πατρὸς σοῦ Ποσειδῶνος πικρά.

ΘΗ. ὡς μήποτ' ἐλθεῖν ὤφελ' εἰς τοὐμὸν στόμα.

ΙΠ. τί δ'; ἔκτανές τἄν μ', ὡς τότ' ἦσθ' ὠργισμένος

ΘΗ. δόξης γὰρ ἦμεν πρὸς θεῶν ἐσφαλμένοι.

ΙΠ. φεῦ·
εἴθ' ἦν ἀραῖον δαίμοσιν βροτῶν γένος. 1415
ΑΡ. ἔασον· οὐ γὰρ οὐδὲ γῆς ὑπὸ ζόφον
θεᾶς ἄτιμοι Κύπριδος ἐκ προθυμίας
ὀργαὶ κατασκήψουσιν εἰς τὸ σὸν δέμας
[σῆς εὐσεβείας κἀγαθῆς φρενὸς χάριν].
ἐγὼ γὰρ αὐτῆς ἄλλον ἐξ ἐμῆς χερὸς 1420
ὃς ἂν μάλιστα φίλτατος κυρῇ βροτῶν
τόξοις ἀφύκτοις τοῖσδε τιμωρήσομαι.
σοὶ δ', ὦ ταλαίπωρ', ἀντὶ τῶνδε τῶν κακῶν
τιμὰς μεγίστας ἐν πόλει Τροιζηνίᾳ
δώσω· κόραι γὰρ ἄζυγες γάμων πάρος 1425
κόμας κεροῦνταί σοι, δι' αἰῶνος μακροῦ
πένθη μέγιστα δακρύων καρπουμένῳ.
ἀεὶ δὲ μουσοποιὸς εἰς σὲ παρθένων
ἔσται μέριμνα, κοὐκ ἀνώνυμος πεσὼν
ἔρως ὁ Φαίδρας εἰς σὲ σιγηθήσεται. 1430
σὺ δ', ὦ γεραιοῦ τέκνον Αἰγέως, λαβοῦ
σὸν παῖδ' ἐν ἀγκάλαισι καὶ προσέλκυσαι·
ἄκων γὰρ ὤλεσάς νιν· ἀνθρώποισι δὲ
θεῶν διδόντων εἰκὸς ἐξαμαρτάνειν.
καὶ σοὶ παραινῶ πατέρα μὴ στυγεῖν σέθεν, 1435
Ἱππόλυτ'· ἔχεις γὰρ μοῖραν ᾗ διεφθάρης.
καὶ χαῖρ'· ἐμοὶ γὰρ οὐ θέμις φθιτοὺς ὁρᾶν
οὐδ' ὄμμα χραίνειν θανασίμοισιν ἐκπνοαῖς·
ὁρῶ δέ σ' ἤδη τοῦδε πλησίον κακοῦ.
ΙΠ. χαίρουσα καὶ σὺ στεῖχε, παρθέν' ὀλβία· 1440
μακρὰν δὲ λείπεις ῥᾳδίως ὁμιλίαν.
λύω δὲ νεῖκος πατρὶ χρῃζούσης σέθεν·
καὶ γὰρ πάροιθε σοῖς ἐπειθόμην λόγοις.
αἰαῖ, κατ' ὄσσων κιγχάνει μ' ἤδη σκότος·
λαβοῦ, πάτερ, μου καὶ κατόρθωσον δέμας. 1445

ΘΗ. ὤμοι, τέκνον, τί δρᾷς με τὸν δυσδαίμονα;
ΙΠ. ὄλωλα καὶ δὴ νερτέρων ὁρῶ πύλας.
ΘΗ. ἦ τὴν ἐμὴν ἄναγνον ἐκλιπὼν φρένα;
ΙΠ. οὐ δῆτ᾽, ἐπεί σε τοῦδ᾽ ἐλευθερῶ φόνου.
ΘΗ. τί φής; ἀφίης αἵματός μ᾽ ἐλεύθερον; 1450
ΙΠ. τὴν τοξόδαμνον παρθένον μαρτύρομαι.
ΘΗ. ὦ φίλταθ᾽, ὡς γενναῖος ἐκφαίνει πατρί.
ΙΠ. ὦ χαῖρε καὶ σύ, χαῖρε πολλά μοι, πάτερ.
ΘΗ. ὤμοι φρενὸς σῆς εὐσεβοῦς τε κἀγαθῆς.
ΙΠ. τοιῶνδε παίδων γνησίων εὔχου τυχεῖν. 1455
ΘΗ. μή νυν προδῷς με, τέκνον, ἀλλὰ καρτέρει.
ΙΠ. κεκαρτέρηται τἄμ᾽· ὄλωλα γάρ, πάτερ·
κρύψον δέ μου πρόσωπον ὡς τάχος πέπλοις.
ΘΗ. ὦ κλείν᾽ Ἀθηνῶν Παλλάδος θ᾽ ὁρίσματα,
οἵου στερήσεσθ᾽ ἀνδρός. ὦ τλήμων ἐγώ· 1460
ὡς πολλά, Κύπρι, σῶν κακῶν μεμνήσομαι.
ΧΟ. κοινὸν τόδ᾽ ἄχος πᾶσι πολίταις
ἦλθεν ἀέλπτως.
πολλῶν δακρύων ἔσται πίτυλος·
τῶν γὰρ μεγάλων ἀξιοπενθεῖς 1465
φῆμαι μᾶλλον κατέχουσιν.





